دوایین پەنــــا

دوایین پەنـــا

نووسینی

مەریەم مەعجونی (رویا)

وەرگێڕانی لە فارسییەوە

غەریب پشدەری

هەولێر-٢٠٠٩

دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوەی موکریانی

- **دواپین پەنا**

- نووسینی: مەریەم مەعجونی (رویا)
- وەرگێڕانی لە فارسییەوە: غەریب پشدەری
- نەخشەسازی ناوەوە: تەها حسێن
- پیتچنین: شنۆ یحیی
- بەرگ: جێگر عەبدولرەحمان
- ژمارەی سپاردن: (٦٧٨)
- نرخ: (٢٥٠٠) دینار
- چاپی دووەم : ٢٠١١
- تیراژ: ١٠٠٠ دانە
- چاپخانە: چاپخانەی خانی (دهۆك)

زنجیرەی کتێب (٦٤٥)

هەموو مافێکی بۆ دەزگای موکریانی پارێزراوە

ماڵپەڕ: www.mukiryani.com
ئیمەیل: info@mukiryani.com

پێشکەشە

بەو مرۆڤانەی ستەمی رۆژگار پێیان ناوێرێ، کە (شەرا) خانی جوانیش یەکێکە لەوان.

(غەریب)

(١)

کێیەوە؟

ببورن خانم، ماڵێ خانمی ئەحمەدییە؟

- بەڵێ، بەڕێزتان؟

- من لە گۆڤاری... هاتووم و بریارە چاوم بە ڕەها خاتوون بکەوێ.

- بە ڕەها خاتوون! لەلایەن گۆڤارەوە؟ بەڵام خاتوون هیچ شتێکیان لەم بارەیەوە بە من نەگوتووە.

- بە یارمەتی خۆتان! پێیان بڵێن کە من هاتووم.

پیرێژن سەرنجە کونجکاویەکەی دەمنەوە بڕیبوو و بێ جووڵە لە سەرتاپامیەوە دەڕوانی. منیش دەوییەوە ڕامابوومەوە و بیرم لەوەی دەکردەوە داخوا تاکەی هەروام رادەگرێ. دوایەش تەکانێکی دایە بەر خۆی و بەرەو لای حەسارێوەی ئاوڕدایەوە و چۆوە نێو ماڵێ. لە کەلێنی دەرگای نیوە کراوەکەمەوە ڕۆیشتنەکەی سەیرکرد، ئەو چارشێوە ڕەنگاوڕەنگە جوانەی کە بەسەریەوە بوو دەگەڵ جووڵانەوێی بەدەم باوە جوان دەهات و دەچوو و دەشەکایەوە. لە بەردەمی دەرگای چوونە ژووری خانووەکەیەوە بە دەنگێکی مەیلەو بەرزەوە بانگی کرد:

- خاتوون لەبەر دەرکێیان کار بە تۆیە.

دەنگی جوانە ژنێك لە ژوورێوە بەرزبۆوە کە:

- ڕەبابە خانم بفەرموون پێشیان کەون با بێنە ژووری.

پیرێژنەی کە ئێستا زانیم ناوی ڕەبابەیە بەرەو لامەوە هات و دەرگا نیوە کراوەکەی خستە سەرپشتێ و بە دەنگێکی میهرەبانانەوە گوتی:

- فەرموونە ژووری، ڕەها خاتوون چاوەڕێتانە.

چوومە حەسارێکی هەراوو جوانەوە، تەختی زەوییەکەی وا دەدرەوشایەوە پێم حەیف بوو بە وەنێوەکەوتنێی پیسی کەم. سەیرێکی ئاسمانی هەوراویم کرد، وەك بڵێی خۆی بۆ بارینێ ئامادەکا. هەوای ساردی زستانێ ناچاری کردم بێ ئیختیار زیاتر خۆ دەپاڵتۆیەکەمدا

خرکەمــەوە. هــەروەك منــداڵێکی بــە ئــەدەب کــە بــەبێ هــیچ شــەیتانیەکی وە دووی لــەخۆ گەورەترەکەی کــەوێ، بــە دوای رەبابــە خانمێمــدا هــەنگاو هەڵدێنانــەوە و بــە وردیــم دەولاولا دەڕوانی. لە چەند پلیکانێکی بەردەمی خانووەکەی وەسەر کەوتین. دەنگی جوانــە ژنێکــی کــە خۆی دەشاڵێکی خوری زەیتوونی جوانەوە پێچابوو وەخۆی هێنامەوە.

- بفەرموونە ژووری، زۆر بەخێر بێن.

چوومە نێو ماڵێ و هەر دەگەڵ یەکەم هەنگاوێشمدا زانیم پــێم دەماڵــە ئەشــرافێکیەوە ناوە. چوومە سالۆنێکی پێشوازییە یــەکجار زۆر شــیك و جوانــەوە کــە هــەمووی بــە داری ئەبەنووسی دیکۆرکرابوو و رازێنــدرابۆوە و منــی سەرســام کــرد. ســەرنجێکی پڕتاســەم لــە ژنەکەدا، حەزم دەکرد ئەوەی کە زەنگی بــۆ نووســینگەی گۆڤــار لێــدابوو هەرچــی زووتــرە بناسم. جوانە ژنێکی بەژن و باڵا بەرزی سەرو پرچ وەك تاریکایی شــەوێ رەش و دووچــاوی گەش و مێشی، لووت یۆنانی و دوو لێوی تا بڵێی لەبار و پێستێکی زەیتوونی کە ئەوی تا بڵێی زۆر جوان دەنواند.

جوانە ژنەکە فەرمووی دانیشتنێی لەسەر موبیلێکی شاهانەی رەنگ زێوی لێ کردم.

سەرنجێکی دیکەشم لە دەوروبەرێ دا هەموو کەڵ و پەلەکانی هێندە شیك و جوان بوون کــە سەرنجی هەر بینەرێکی بیدیبایە بە لای خۆیدا رادەکێشا و ئــەوق دەبــوو. جــا چــونکە کەســی دیکەم لەوێ نەدی مەزەندەم کرد کە هەر دەبێ ئەو ژنە جوانــە بووبــێ زەنگــی لێــدابێ و ئــەوە خودی خۆی بێ. هەر بۆ ئەوەی سەری قسان دامەزرێنم گوتم:

- ماڵێکی تا بڵێی شیك و جوانتان هەیە!

زەردەخەنەیەکی لە دڵان نیشتووی بەڕوومدا پژاند و گوتی:

- شادم کە ئێرەتان پێ خۆشە، راستیت دەوێ من زیاتر باوەڕم بە تەقدیری جوانیەیــە نــەك بە شوێن و دەوروبەرەکەی.

لە ئاوازی دەنگە غەماوییەکەی نارەحەت بووم. سەرنجە پرسیاراوییەکانم دەوییەوە بڕین.

- ببوورن، دوێنێ ئێوە تەلەفۆنتان بۆ نووسینگەی گۆڤارێ کردبوو؟

رەها سەرنجە میهرەبانیەکەی لە روخسارمەوە بڕی و بەدەم بیرکردنەوەوە لــە وەڵامــی منــدا سەرێکی راوەشاند و گوتی:

- بەڵێ.

هێندێکم خۆ لەسەر جێیەکەم هێنا و برد و گوتم:

- باشه دەی ئەوە ئێستا من لێرەم و ئامادەی گوێ ڕاگرتنی قسەکانتانم، بەڵام پێش هەموو شتێك دەمهەوێ بزانم کە ئێوە مەبەستتانە دەربارەی چ باسێك بدوێن؟

ڕەها بە زەردەخەیەکی دڵ نشینەوە وەڵامی دایەوە:

زۆر سوپاسی ئەو زەحمەتەی هاتن و چاوپێکەوتنەمتان دەکەم، من خۆم داوام لە ئێوە کردووە بێنە ئێرە و هێندێك دەگەڵ ژنێکی دەرد و ئازار و ڕەنج و ناخۆشی دیتوو دانیشن، چونکە بەو تەمەنە کەمەوە بای یەك دنیام قسە پێیە. جیا لە روخساری جوان، خواوەند چارەنووسێکی تاریك و کرێت و دزێو و ناشرینی بۆمن قەڵەمکێش کردووەو دە تافی لاوەتیەدا، گیانێکی پیرو سیس و ژاکاوم هەیە. حەزم لێیە قسەی دڵی خۆم و ئەو ئێش و ئازارانەی ناخی خۆم بۆ کەسێکی هەڵڕێژم. ئەوجا هەڵویستەیەکی کردو درێژەی دایەوە:

- بەڵام ڕێم بدەیە با لە پێشدا پێشوازی و بەخێرهاتنی تۆم لە بیر نەچێتەوە، چونکە کاتێ کە ئەو کۆنە برینە دەم بکاتەوە وام دادەگیرسینێ کە ئیدی هەرچی دەوروبەرە هەموویم لە بیر دەباتەوە، بۆیە حەزناکەم واتێبگەی کەمن ڕەسمی میوانداریە نازانم. بەزەردەخەنەیەکەوە سوپاسم کرد و ئەویش لەجێی خۆیەوە هەستا تا لە هۆڵەکە بچتە دەرێ. هێندە بە جوانی دە دوا کە هەر بەو چەندساتە وەختە کورتەوە منی ئاشوفتەو ئۆگری خۆی کردبوو. حەزم دەکرد تا زووە دەرگای قسانی کردبایەوە و منی لە جیهانە پڕنهێنێ و هێما نادیارەکانی دنیای خۆی شارەزاکردبایەو چارەنووسی تاڵ و سوێر و تاریکی خۆی بۆ باس کردبامایە، بەخەیاڵی خۆم پێموابوو ئەگەر ئەوم لە جێیەکی دیکەی وەك سەر شەقامێك یا لە کۆڕو دانیشتنێکدا دیبایە، هەرگیز بەبیرو مێشك و خەیاڵمدا نەدەهات کە لەو دیو ئەو دەموچاو وروخسارە جوانەوە دڵێکی ڕەنجور و پڕ ئێش و ئازارو گیانێکی شەکەت و ماندوو هەبێ.

چەند دەقیقێکانم دەربارەی ژیانی ڕەهایە بیرکردەوە و تا دەشهات بۆ زانینی بەسەر هاتی وی کونجکاوتر دەبووم.

زۆری نەبرد کە ڕەها دووبارە هاتەوە هۆڵەکە و لە بەرامبەرمەوە دانیشت، ئەو زەردەخەنە دڵ نشینەی سەر لێوی ئەوی زۆر جوانتر و نەرمونیان و میهرەبانتر دەردەخست. بە دەنگێکی زۆر بە ئەدەبانەوە گوتی:

- داوام لە ڕەبابە خانم کردووە تا جێیەکی دیار و ئامادەکا و شتومەکی پێویستی پێشوازییە میوانە ئازیزەکەمان فەراهەم کات و هەر بۆخۆشی بەسەر پێشوازییە ئێوە رابگات.

دوایەش هەروا کە لەسەر موبێلەکە دادەنیشت درێژەی دایە:

– دەترسم هێندە بچمەوە ناو رابوردوو و ئەوەندەی تێدا رۆچمەوە خزمەت و پێشوازییە تۆم لە بیربچێتەوە و کەموکووڕیەکم لێوە رووبدات. زۆرم سوپاسی رەها خانمێ کرد و تکاشم لێکرد هێندە زەحمەت نەکێشێ، لەبەر ئەوەش کە من لە سەعاتێك زیاتر نەمدەتوانی لە ماڵی ئەوان بمێنمەوە داوام کرد هەرچی زووترە دەرگای گفتوگۆ بکەینەوە و دەست بە قسان بکەین. رەها هەناسەیەکی هەڵکێشا و گوتی:

– راستیەکەی من ئەگەر بمەوێ لە سەرەتاوە هەرچی هەیە باسی بکەم ئەوە لە چیرۆکەکانی هەزار و یەك شەوەش زیاتر و بەولاوەترە، بەڵام من هەوڵ دەدەم بۆ ئەوەی ماندووتان نەکەم تا بکرێ بە کورتی و پوختی ئەوەی هەیە بۆتانی بگێڕمەوەو باسی بکەم.

بەم جۆرە رەها دەستی بە قسان کرد و پەردەی لەسەر ئەو ئێش و ئازارە گیان پرووکێنە لادا کە تەواوی گیان و قولایی ناخی هەڵپڕوکاندبوو.

کچێکی شازدە ساڵانە بووم و گورج و گۆڵ و چالاك، رووخۆش و سەربزێو، کچێکی تەڕو شادو پڕ ژاوەژاو و بە هەرا و هوریا، تا بڵێی هەستیار و بزۆز، پڕاوپڕ و لێوانلێو لە تاسەو حەزو ئارەزووی ژیان و دنیای دەوروبەرم، ژیانم زۆر جوان و رازاوە دەدیت و هەروەك باڵندەکانم بێرەوبەوێدا باڵ لێك دەدان و بێ دەردەسەری دەژیام.

چونکە نۆبەرەی بابیشم بووم منی یەکجار زۆر خۆشدەویست و نازدار ئازیزی ئەو بووم، بابم زۆر زووی ژن هێنابوو و کەس پێی وانەبوو کە ئەو منداڵی ئاوا بەو ساڵ و تەمەنانەی وەك من و خوشکەکانمی هەبێ. ئەو لە دەوڵەمەندە مولکدارە دیارەکانی شاری تارانە کە خەڵکی رێزێکی زۆر لە خۆی و بنەماڵەکەی دەگرن.

بابم ناوی فەرهاد و دایکم ناوی نەسرینە، بەری ژیانی پڕ ئەوینداری و خۆشەویستیان چوار کچ و کورێکە کە ئەو دایك و بابەم لە هیچ شتێکیان بۆ ئێمە چاو نەبوو و لەپێناو خۆشگوزەرانی ئێمەدا دریغیان لە هیچ نەدەکرد.

دایکم ژنێکی میهرەبان و شیرین زمانە کە مێرد و منداڵەکانی لە گیانی خۆی خۆشتر دەوێن.

بابیشم بەڕاستی شەیدای دایکمە و ئەگەر زێدەڕۆییم نەکردبێ هەر دەیپەرستێ. من لە دەوروبەرێکی پڕ لە خۆشەویستی و میهرەبانیدا گەورە بووم و سەردەمی منداڵی و بێ ئاگاییەم بەسەر بردووە، رۆژانە دەگەڵ خوشکەکانم کە نێوانی تەمەنی هەریەکێکمان دەگەڵ یەکتردا دوو ساڵە بە گەمەو گاڵتە و شەیتانیە بەسەر دەبرد.

برایەکەم بچووکترین منداڵی خێزانەکەمانە و من دەوان رۆژانەدا وەخت و ناوەخت گوێم لـە سەرزەنشتەکانی نەنکم دەبوو کە بە دایکمی دەکرد بـەڵام هیچـی لـە ماناکـەی نەدەگەیشـتم. دایکم گیانیشی لە بابم چـاو نـەبوو و تـەنیا مەسـەلەیەکیش کـە لەوانـەبوو جاروبـارە دایکـم نارەحەت و بابم تەریق کاتەوە ئەو زمان لێدانەی خانمێ گەورە (نەنکم) بوو کـە بـە زۆر رێگـا و شێوەی جیاواز و بیانوانەوە دە دایکمی دەگەیاند کە ئەو هەر کچ زایە و تەنیا کوڕێك بۆ وەچاغ روونیە بنەماڵەی مولکی بەس نیە.

ئێستا کە بیر دەکەمەوە تێدەگەم کە هەر لەبەر تیغی ئەو زمانەی خانمێ گـەورە بـووە کـە دایکم، ئەو بەندەی خوایە هەر بـە دوو سـاڵان جارێـك زاوە و منـداڵێکی بـووە بـەڵام هـەموو جارێکیش دەگەڵ لە دایکبوونی هەر یەکێك لە ئێمە سەر لە نوێ کەوتۆتەوە بەر تانەو تەشەر و تیغی زمانەکەی خانمێ گەورە و هێندەی دیشی هاتۆتە سەرێ.

لە بەرەبەری کۆتایی هاتنی ساڵێدا بووین و چەند رۆژێکانی زیاتر نەمابوو بۆ بەهارێ. هەوا تا دەهات تەزووی بەهاریی بەخۆوە دەگرت و ئیدی سۆزەی سەرمای زستانێ شوێنەوارێکی وای نەمابوو. خاو و خێزان خۆیان بۆ پێشوازییە ساڵی نوێ و جەژنی نەورۆزێ ئامادە دەکرد.

ئەو ساڵە جەژن دەگەڵ ساڵەکانی دیکەدا زۆر جیاواز بـوو، بریـار بـوو هـەر دەگـەڵ سـپی هەڵگەڕانێ بەرگی درەختان پـوورە فـرانکیش جلـی سـپی بووکێنیـە لەبـەرکا. رۆژەکـان هـەر هەموویان هەر شایی و هەڵپەڕکێ و شادی بـوون. هـەموو رۆژێ دەنگـی ریکـۆردەری مـاڵێ چەندین ماڵ بەولاوەترەوە دەچوو و دەبیسترا.

چەند رۆژێکان پـێش جـەژنێ کۆڕوکۆبوونـەوەی خۆشـی و شـادی و هەڵپـەڕکێ و سـەما و سووڕدان دە ماڵێ مەدا بەرپا ببوو و من و خوشکەکانیشم کە لێوانلێوی شۆڕو شادی و گورج و گۆڵی و جووڵەی لاوەتیە بووین لە خوامان دەویست هـەلێکمان بـۆ هەڵکـەوێ و چـووبایناییەوە شایی و هەڵپەڕکێ و سەما و سوڕدانێ.

بەیانیی ئەو رۆژە کە کۆتایی بێ ئاگاییە من بوو لە خەوێ هەستابووم کە زەنگی دەرکـێ لێیدا. بە پەلە و بە وردە راکردنێکەوە بەرەو لای دەرکی حەسارێوە چووم کـە دەرکـەم کـردەوە خانمێ گەورە و بابە گەورەم لە بەردەمی خۆمـدا دیـتن. بـە هـەراو هوریـا و هـات و هـاوارەوە هەردووکیانم بە گەرمییەوە ماچ کرد و بەخێرهاتنم کردن و فەرمووی ژوورەوەم لێکردن.

دوای چەند دەقیقێکان تەواوی خاوخێزانی ماڵێ بۆ بەخێرهێنانێ بابە گەورە و دایە گەورەی رژانە حەسارێوە و هەریەکە بە نۆرەی خۆی دەستیان ماچکردن و دەست و مستیان بـوون. دایـە گەورە بە دەنگێکی بەرزەوە قاقا پێکەنی و گوتی:

- ماشاڵڵا ئادەمیزاد کە دێتەماڵێ فەرهادی وا دەزانێ چۆتە قوتابخانـەی کچـانەوە، وەرن کچینە با بزانم هەمووم ماچ کردوون، و کەسم هەڵنەبواردووە؟

ئەو تەشەرەی دایە گەورەی دەگەڵ هاتنە ژوورەوێیدا رووی دایەی سوور هەڵگێڕا بـەڵام ئـەو بەو هەموو نەجابەتەی کـە هـەیبوو بەسـەر خـۆی نـەهێنا و زەردەیـەکی هێنایـە سـەر لێـوە جوانەکانی و هیچی نەگوت.

بابە گەورە و دایە گەورە دەگەڵ فەرموو فەرمووی دایك و بابمـدا چـوونە هـۆڵی میوانـان و دانیشتن، سفرەی قاوەڵتیە بەیانی داخراو بەسەر و دڵێکی خۆش و گەرموگوڕیەکەوە بەڵام بەدەم درکە و تانە و تەشەری جاروبارەی دایە گەورەوە کە دڵی ئەو دایکە بێدەرەتانەمـەی ئـازار دەدا قاوەڵتی خورا.

دەو ساتەیدا رەبابە بەخۆ و سینییە چاو شرینیەوە هاتە ژوورێ و رەهـای ناچـارکرد قسـەکانی بە نیوەچڵی بەجێ بێڵێ و خـەریکی فـەرموو و پێشـوازییە بـێ. ئـەو هەڵمـەی کـە لـە پیاڵـەی چـایەکانەوە هەڵدەسـتا خـۆی دەدڵ و هـەناوی هەوایـدا دەشـاردەوە سـەرنجی راکێشـام. پیاڵـە نەخشاوەکان دەنێو سینیە زێڕینە پێچکە دارەکەدا جیلوەیەکی جوانییە جوانیان دەدایە مێزەکە.

رەها پیاڵە چایەکی لە بەردەمم لەسەر مێزەکە دانا و شیرینیەکەی بـۆ راگـرتم و فـەرمووی کرد. دوای پێشوازییە تکام کرد کە پاشماوەی داستانەکەی ژیـانیم بـۆ بگێڕێتـەوە. هـەروا کـە چاوی هەر بەسەر پیاڵە چایەکەیەوە بوو لێوی بە دەم قسانەوە کردەوە:

- بەڵێ دوای قاوەڵتیە من و دایکم چووینە ژووری نووستنێ دایك و بـابم، تـا دایکـم ئـەو جلانە لەبەرکات کە شەوی پێشتر کڕیبووی و منیش باری سەرنجی خۆمی بدەمێ.

لەبەر ئەوەی من منداڵی گەورەی ماڵێ بووم باری سەرنجی من بۆ زۆر شتان لەلای دایـك و بابم بایەخێکی تەواوی هەبوو و بە هەند وەردەگیرا.

من هەروا کە سەیری جلەکانی دایکیشمم دەکرد، لە دەبەرکردنێشیدا یارمـەتیم دەدا و بـە جوانیەکەیمدا هەڵدەگوت. دایکـم بـە بۆچـوونەکانی مـن زۆر ئاسـوودە و خورسـەندبوو و چـوو لەبەردەمی ئاوێنەی راوەستاو لە هەموو گۆشە و لایەکیەوە کەوتە سەرنجدانێی.

هەموو لایەکانی سەیرکرد و جارجارە ئیرادی لەلایەکیەوە دەگرت بەڵام مـن هـەموو جـارێ دڵنیام دەکردەوە کە جلێکی یەکجار زۆر شیك و جوانە و پڕ بەبەریـەتی. دایکـم هەمیشـە لـە بابەتی جلانەوە دوو دڵ بوو و ئەگەر جوانترین جلیشی لەبەر کردبایە شتێکی هەر لێ دەدیتەوە. سەرگەرمی باسی جلی تازە و نوێ بووین کە دەنگی دەرگای ژوورێ بەرزبۆوە.

من و دایکم هەردووکمان سەیرێکی یەکترمان کردو من بە دەنگێگی بەرزەوە گوتم:
- فەرموون دەرگا کراوەیە.
دەو دەمەیدا دایە گەورە هاتە ژووریَ. سەیرێکی دایکمی کرد بە دەنگێکی مانادارەوە گوتی:
- پیرۆزە نەسرین، تۆ دەبێ قەدری فەرهادی هەر بزانی.
دایکم زۆر بە خاکەڕایی و پێزانینەوە وەڵامی دایەوە:
خانمیَ گەورە فەرهاد تاجی سەری منە، هەموو دەزانن کە من فەرهادم هێندەی هەردوو چاوم خۆشدەویَ.
خانمیَ گەورە چاوێکی قیچ کردەوە و گوتی:
- ئیدی هەر ئەوەیە، ژنانی ئەم دەور و زەمانە زۆر شارەزان لەوەی چۆناو چۆن یاری بە وشە بکەن و هەر بەو قسانەشیانەکە پیاوان...
قسەکەی بە نیوەچڵی بڕیەوەو رووی وەرگێڕا تا لە ژووریَ بچێتە دەریَ بەڵام وەك دڵی بەرایی نەدات قسەکەی هەروا بەنیوە چڵی واز لیَ بێنیَ، دووبارە بەرەو لای دایکمەوە وەرسووڕایەوە، چاوێکی بە سەرتاپایدا خشاندەوە و ئەوجا رووی لە من کرد و گوتی:
- وا... ئەگەر ئێمە چوار زگمان لەسەر یەك کچ بووبایە چارەنووس و رۆژگارمان لە خەڵووزیَ رەشتر دەبوو جا چ جای ئەو هەموو...
چاوێکی بە جلە نوێیەکەی دایکمدا خشاندەوە و هەمدیس قسەکەی بە نیوەچڵیەوە بەجیَ هێشتەوە و لە ژووریَ چووە دەریَ. فرمێسکی تەڕ کەوتە سەر چاوە میهرەبانەکانی دایکم، دەمزانی کە دایکم زۆری دڵ لە دایە گەورەی پڕە، بەڵام هێندە خاکەڕا و ناسکە کە هەرگیز بەسەر خۆی نەدەهێنا. تا بڵێی زۆر بەدەست خانمیَ گەورە و تیغی زمانیەوە تووڕە و وەزاڵە هاتبووم، نازانم رەنگە لەبەر بێدەنگی و بیَ زمانیە دایکیشم بووبیَ وا نارەحەت بووبم، بەڵام دایکم بۆ ئەوەی من نارەحەت نەبم بە تۆپزی زەردەیەکی کرد و گوتی:
- رەها ئەو سەرو رووە چییە بە خۆتەوە گرتووە؟ ئازیزەکەم دەبیَ وردە وردە فێربی کە نابیَ بە هەر قسەیەکی کە دەیبیسی نارەحەت ببی، حەیف نییە ئەو دەمووچاوە جوانە بە مرچ و مۆنیەوە گلیَ و ناشیرین بیَ؟ پێبکەنە ئیدی، ئەو رۆژانە، رۆژانی شادین و هەرکەسێك دەو رۆژانەدا سیس و ژاکاو و غەمباربیَ تا کۆتایی ساڵ هەروا دەبیَ، خێراکە زووتر بچۆوە ژوورەکەت و ئامادەبە تا تیبە خانم نەڕۆیوە بچۆ جلەکانت وەرگرەوە.

قسەکانی دایکم نارەحەتیەکانی لەبیر بردمەوەو لە خۆشیە بیرەوەرییە هاتنەوەی جەژنی نەورۆزێ و هات وباتی بووکێنیە پوورە فرانکێ وەك فەنەری لەجێی خۆمەوە دەرپەڕیم وچوومەوە ژوورەکەم و خۆم ئامادەی چوونە دەرێ کرد تا هەرچی زووترە بگەمە ماڵێ تیبەخانمێ بەرگدرووی خانەوا دەمان و جلە کانمی لێ وەربگرمەوە. لەبەر ئاوێنەی راوەستام و بەر لەوەی لە ماڵێ دەرچم هەر لە ژوورێ چاوێکی دیکەم بەسەر خۆمدا خشاندەوە، قژم داهێنا و جلەکانم رێك خستن و لە ژوورێ هاتمە دەرێ. دەحەسارێدا هەروا کە بەرەولای دەرکێوە دەچووم، بە دەنگێکی بەرزەوە گوتم:

- دایە ئیشت نییە؟ من وا دەڕۆم، هیچت ناوێ لەسەر رێیە بیکڕم؟

دایکم لە دیوی مەتبەخێوە بە میهرەبانییەکەوە وەڵامی دایەوە:

نا ئازیزەکەم سوپاس، خوات لەگەڵ. تەنیا ئەوندە، زووتر وەرەوە زۆرمان ئیش هەیە. بە نیشانەی ئەرێوە سەرێکم بادا و گوتم:

- بە چاوان هەر ئیشەکەم تەواو ببێ دێمەوە.

هەر ئەو دەمی کە دەرگام کردەوە ئەوم دیت. ئەوەی کە دڵی دزیم و هێڵێکی سووری بەسەر دەوران و سەردەمی بێ ئاگاییەمدا هێنا.

لاوێکی تەمەن دەوروبەری بیست و دوو، بیست و سێ ساڵانە لە پشت دەرکێوە راوەستاو و خەریکی زەنگ لێدانێ بوو. بە دیتنێ من هەنگاوێك کشایە دواوە و بە دەستە پاچەییەکەوە گوتی:

- سڵاو، ببوورن کچە خاتوون، ئەوە ماڵێ ئاغای مولکییە؟

منیش هەر بە دەستەپاچەییەوە و بێ وەڵامدانەوەی سڵاوەکەی وەڵامم دایەوە:

- بەڵێ، بەرێزتان؟

سەری بەردایەوە و گوتی:

- من ئومێدم، خاڵم ناردوومی تا لە خانمێ گەورە و بابە گەورەی بپرسم ئەگەر کارو ئیشێك مابێ بیکەم.

بەسەر سامیەوە پرسیم:

- خاڵت؟

بەڵێ خاڵە رەزای دەڵێم، هەروەك عەرزم کرد، من ئومێد، خوارزای ئەوانم. تازە تێگەیشتم کە ئەو، ئومێد خوشکەزای زاوای تازەبوو، بۆیەش هێندە جێی سەرنج و پەسەندی خانمێ گەورە

بوو و هەر بۆیەش دەگەڵ هاتنە ژوورێیدا وای باسی ئەدەب و نەجابەتی وی کردبوو. کونجکاوانە دەسەر تاپایمەوە هەڵڕوانی و گوتم:

- بە یارمەتی هەروا چەند ساتێك مۆڵەت بفەرموون.

هاتمەوە نێو حەساریّ و بانگی دایکمم کرد و پێم گوت کە ئومێد لەبەر دەرکێ راوەستاوە و چاوەڕێی وەڵامە.

دایکم هەروا بەدەم سەرپۆش بەسەر دادانێوە هاتە حەساریّ، بەرەو لای دەرکێوە چوو، دەگەڵ ئومێدیان دەست بە چاك و چۆنی و ئەحواڵپرسییە کرد و فەرمووی چوونە ژوورەوەی لێکرد.

ئومێد جارجارە سەیرێکی دایکمی دەکرد و وردە سەرنجێکیشی لە من دەدا و بە دەستەپاچەیییەوە وەڵامی دایکمی دەدایەوە. بە زۆریە دایکم چووە ژووریّ. منیش ئەوە هەروا راوەستاوم و سەیری ئومێد و دایکم دەکەم و گوێم بۆ فەرموو فەرمووی ئەوان راگرتووە کە بەدەنگی دایکم بەخۆهاتمەوە:

- رەها ئەوە بۆ هەروا راوەستاوی دەخێراکە دەی ئیدی بڕۆ!

بە شەرمێکەوە گوتم:

- بە چاوان دایکە من وا رۆیشتم.

بەرەو لای دەرکی حەسارێوە کەوتمە ریّ. نازانم بۆ کاتێ کە دەمویست لە دەرکێ وەدەرکەوم پێم خۆش بوو جاریکی دیشی ببینمەوە و بێ ئیختیار ئاوڕم دایەوەو سەیرێکی دواوەم کردەوە. ئەویش راست دەو دەمەیدا کە لە پلیکانەکان وە سەر دەکەوت ئاوڕێکی بەرەو لای من دایەوە.

بۆ ساتەوەختێك سەرنجەکانمان تێك ئاڵقان و لێکیان دا. خێرا رووی خۆم وەرگێڕایەوەو لە دەرکێ چوومە دەریّ، دڵم بە توندی لێیدەدا، وەك بڵێی دەقەفەزەی سینگمیدا جێ نابێتەوە، راست وەك باڵندەیەکی هەراسان هەر خۆی بە دیواری سینەمدا دەدا و خۆی هەڵداویشت، دەرگاکەم داخستەوە و بە شانازییەکەوە لەبەر خۆمەوە گوتم:

- چەند چاو حیزە، چۆناوچۆن دەڕوانێ و سەیر دەکا:

بەڵام دە دڵی خۆمدا پێکەنینم بە قسەکەی خۆم هاتێ و دە وەڵامدا گوتم:

- باشە ئەی تۆ بۆ سەیرت کرد

وەك بڵێی بمەوێ خۆمی لێ بەرمە دەریّ دوبارە بە تووڕەیییەکەوە گرماندم:

- راستیەکەی کارێکی بێ جێی کرد لەو تەماشاکردن و سەرنج دانانەی بۆیە دەبێ بە بابەگیانم بڵێم... بەڵام بەینی خۆشمان بێ چەند بەتاموخوێ دەدوا.

هەستێکی نامۆی سەیر دەناخمدا هاواری لێ هەستا:

- بیبرەوە کچێ ئەو قسانە چین؟ ئەوە دەزانی چ دەڵێی و چ مەرگێکتە؟

بە کورتیەکەی تا بەردەرکی ماڵێ تیبە خانمێ هەروا یەك و دووم بوو دەگەڵ خۆمدا. هەندێ جار ستایشم دەکرد و هەندێ ساتیش بە هەستێکی کە دەناخمدا سەری هەڵدەدا دەکەوتمە بگرەو بەردە و کێشمە کێشەوە.

کاتێ کە چوومە حەساریّ ماڵێ تیبەوە و چاوم بە جلە تازەکانم کەوت هەموو شتێکم لەبیرچۆوە. کەتیبە خانمیش دەجلەکانیەوە هەڵڕوانی دیاربوو زۆر لە کارەکەی رازییە.

جلەکانم لە تیبەخانمێ وەرگرتنەوەو بەرەو ماڵ بوومەوە، جیا لە جارانی پێشوو کە بە بەردەمی دوکان و موغازەی زێڕ فرۆشەکاندا دەهاتم و رادەوەستام و دەکەوتمە تەماشاکردنێ، ئەمجارەیان بە پەلە بەرەو ماڵەوەم هەلینگ دەدا و دەڕۆیشتم. دەو ساتانەدا نەمدەزانی لەبەر راسپاردەکانی دایکمە یا بە تاسەی دووبارە دیتنەوەی ئومێدە وا هێندە بە پەلەی رۆینێم.

وا دەبیرەوە چوو بووم و هێندەم بە خێرایی هەنگاو داویشتن کە هیچ ئاگام لەو چاڵەی بەرپێم نەبوو و بە تێکەوتنێشیم هێندەی نەمابوو تخێلّ بم. چەند لاوێك کە بەرەو ڕووم دەهاتن چەند مەتەڵەکێکیان تێگرتم و بە پێکەنینەوە بە لامدا ڕەتبوون.

بە گرژی و تووڕەیییەوە گەیمەوە بەردەرکی ماڵێ. مجێزی دووبارە دیتنەوەی ئەو هەموو گیانی داگرتم و تووڕەیییەکەی لەبیر بردمەوە.

کاتێ کە زەنگی دەرگام لێدا، لە دڵەوە نزام دەکرد درەنگ نەهاتبمەوە و ئەو هێشتا هەر لە ماڵەوە بێ. سالاری برا بچکۆلەم دەرگاکەی کردەوە و من دەستبەجێ چوومەوە ژوورێ. کە لە پلیکانەکان وەسەر کەوتم چاوم لە جووتە پێڵاوەکانی بەردەمی دەرگای ژوورێ دەگێڕا بەڵام بە داخەوە هیچ جووتە پێڵاوێکی بیگانە دەنێو پێڵاوەکاندا وەبەرچاو نەدەکەوت و نەبوو. دیاربوو ئومێد رۆیوە لەبەر خۆمەوە گوتم:

- باشە نەیدەتوانی کەمێکی دیکە راوەستێ دەڵێی بۆ ئاور رووی هاتووە بیبا.

پێکەنینم بە شێوەی بیرکردنەوەکەم هاتێ و سەریشم لەو بارە دەروونیەی خۆم سوڕما. دەنگی دایکم لە ژوورەوە منی بەرەو ئەو لایە راکێشا.

دەرگاکەم کردەوە، دایکم خەریکی رێکخستنی ژووری میوانان بوو، لە ڕەنگی رووە پەڕیوەکەی و مرچ و مۆنیە دەموچاویەوە دیاربوو کە دایە گەورە برینێکی تازەی دە دڵی کردۆتەوە. دایکم هەروەك هەموو جاران بێدەنگ و ئارام بوو و دەبێدەنگیەدا دەبیر و خەیاڵانەوە

چوو بوو. هەرکە منی دیت هەوڵی دا وەك هەموو جاران نهێن کاریەکی بکاتەوە. زەردەخەنەیەکی دەستکردانەی هێنایە سەر لێوان و پرسی:

- جلەکانت تەواو ببوون؟

بە زەردەخەنەیەکەوە وەڵامم دایەوە:

- بەڵێ.

بە پێداگرتن و سوور بوونێ چەند جارەی دایکم جلە تازەکانم دەبەر کردن و دایکم هەمدیس بە هەمان دوو دڵیە هەمیشەییەکەی خۆیەوە لە هەموو لایەکیەوەیڕا سەیرکرد و کاتێ کە دڵنیا بوو چ عەیب و عار و ئیرادێکی نییە ڕێی پێ دام جلەکانم داکەنمەوە و خۆم بگۆڕمەوە.

خانمێ گەورە و بابە گەورە لە هۆڵی پێشوازییە لەسەر موبێلیان پاڵ دابۆوە و دەگەڵ بابمیان دەربارەی چۆنیەتی بەڕێوەچوونێ ڕێوڕەسمی ئاهەنگی بووکێنیەکە دەدوان. دایکم داوای لێکردم تا بچمە لایانەوە و خەریکی پێشوازییە بم و بپرسم داخوا هیچیان ناوێ بۆیان بەرم.

لە کاتێکدا کە لە بن لێوانەوە گۆرانییەکم دەگوتەوە بەرەو لای هۆڵەکەوە چووم و لەسەرخۆ سلاوم کرد. هەرسێکیان بە میهرەبانیەوە وەلامیان دامەوە. پرسیم:

- دایکم گوتی ئەگەر شتێکتان پێویست بێ تاهەر ئێستا بیهێنمە خزمەتتان. بابە گەورە پێکەنی و گوتی:

- سوپاس کچەکەم، ئینشاڵلا هەر بەو زووانە دوای فرانك تۆش لە بەرگی سپی بووکێنیەدا ببینم.

لە قسەکانی بابە گەورەی تەریق بوومەوە و سەرم بەردایەوە و وەڵامم دایەوە:

- ئەی، بابە گەورە، واز بێنە.

بابە گەورە بە دەم پێکەنینەوە درێژەی دایە:

- بۆ خۆم دەبێ رەهای بە مێرددەم، بۆ خۆم مێردێکی چاکم بۆ دیوەتەوە.

بابم بە میهرەبانیەوە گوتی:

- ئەگەر کچە جوانەکەم چەند پیاڵە چایەکی تازە دەم کردوومان بداتێ مەمنون دەبین. لە کاتێکدا کە روومەتەکانم بە قسەی بابە گەورە سوور هەڵگەڕابوون لەسەرخۆ گوتم:

- بە چاوان هەر ئێستا دەیهێنم.

بەرەو لای مەتبەخێوە چووم کە لە پشتەوەمڕا گوێ لە دەنگی دایە گەورەی بوو بە بابمی دەگوت:

- پێشینان گوتوویانە کە کچ وەك هەویرێیە تا چاو هەڵێنی باڵای کردووە و کاتی شوویەتی، کوڕە بەستەزمانە بێدەرەتانەکەم هێشتا راست و چەپی خۆی بە تەواوی نەناسی دوو کۆمەڵە کچ دەورەیان گرت، جا ئەوجار وەرە بەسەریان رابگە و بە مێردیاندە و غەمی بەرو جیازیانت لەبەر بێ و چووزانم کە هەموو ئەو شتانە لە پەل و پۆت دەخەن و پیر و کەنەفتت دەکەن، چەند جارم گوت ئەو ژنە هەر کچ زایە، و وەرە تا درەنگ نەبووە با ئەو کچەی بۆم دیاری کردووی بۆت بێنم. بەڵام کێ گوێت دەداتێ...

بابم بە گرژیەوە وەڵامی دایەوە:

- دایە تووبی خوا هەمدیس دەست پێ مەکەوە، ئێستا وەختی ئەو قسانە نییە. من ئەگەر بمویستبایە ژنێ بەسەر نەسرینێ بێنم دەمێك ساڵ بوو ئەوەم دەکرد. ئێستاش چ پێویست ناکا وە دوای قسەی پێشینان کەوین...

بە تووڕەیییەوە چوومە مەتبەخێ و توندم گوێی خۆم گرت تا گوێم لە پاشماوەی قسەکانی بابم و خانمێ گەورە نەبێ. کە دایکم ئاوای دیتم بە نیگەرانییەوە پرسی:

- ئەوە بۆ وات سەری خۆت گرتووە؟ ناکا سەرت بێشێ؟

بە هەنیسکی ئاشکراوە گوتم:

- نا هیچم نییە، دەمەویست قسەکانی دایە گەورەی نەبیسم، من نازانم ئەو نانمان دەداتێ وا هێندە بە بوونی ئێمە نارەحەتە؟

دایکم دەستێکی میهرەبانانەی بەسەرمدا هێنا و سەری ماچ کردم و گوتی: تۆ دەبێ ئەوەی بزانی کە هەموو کەسێك بە گوێرەی ویستی مرۆڤ و مجێزی وی قسان ناکەن و نادوێن، هەروەك چۆنیش بە ستایش و پێدا هەڵدانیشیان دڵشاد و شەنگوڵ و کەیف ساز دەبی دەبێ ئاواش بە رەخنە و گازاندەکانیشیان رازی بیت، هەرکەسە و بۆخۆی سەر پشکە لە دەربڕینی بیروباوەڕ و بۆچوونەکانی و چۆنیشی حەز لێیە ئاواشی دەربڕێ. کاری بنەڕەتی بابیشتانە کە شانازی بەتاك تاکی ئێوەوە دەکا و پێشموایە ئەوەندەش بۆ ئێمە بەسە.

ئێستاش دایە گەورەت چەندی دڵی دێنێ و چەندی دەتوانێ با بە پێچ و پەنا بێروبەوێدا هەر پلاران باوێ. بەو قسانە هەر خۆی نارەحەت و تووڕەو ماندوو دەکات، دیاریشە هیچ کەسێك تا سەرەتا خۆی نارەحەت نەکا ناتوانێ کەسانی دیکە نارەحەت کات و بڕەنجێنێ.

قسەکانی دایکم هێندێکیان هێور کردمەوە. بە هاریکاریە وی سێ پیاڵەم چا تێکردن و بۆ بابم و میوانانم بردن.

ئاخریەکەی جەژنی نەورۆزێ هات و دەگەڵ دەستپێکی ساڵی نوێدا ژاوە ژاو و هات و بات کەوتە ناو خاوخێزان و نێو ئەندامانی کەس وکاری مەوە. هەفتەی دواتریش زەماوەندی بووکێنیە پوورە فرانکێ بوو کە بچووکترین ئەندامی بنەماڵەی بابە گەورەم بوو، خانمێ گەورە بەردەوام بەسەر پێوە بوو و هەر دەهات و دەچوو و فەرمان و دەستووری دەدان و هەڵسووڕانی کارەکانی زۆر بەدڵی نەبوو.

هەر رۆژێك کە تێدەپەڕی و لە زەماوەندی رۆژی بووکێنیە پوورە فرانکێ نزیکتر دەبووینەوە تای تەرازووی بۆڵە بۆڵ و گرموهوڕی دایە گەورەی زیاتر هەڵدەکشاو قورستر دەبوو.

رۆژی زەماوەندو شاییە پوورە فرانکێ هات. ئەو رۆژە لە ڤیەللایەکەی شەمیراناتی بابە گەورە هات و باتێکی تایبەتی بەرپا بوو، بە دەستووری خانمێ گەورەش چەندین بەردەست بۆ پێشوازییە راگیرابوون. دە هۆڵە رازاوەکەی ڤیەللای بابە گەورەی و بەتەك مەلیحەی ئامۆزامەوە کە بەساڵێکی لەمن گەورەتر بوو و تازە بە تازە بە دەزگیران بوو دانیشتبووم.

چەندانێکی دیش کیژوکاڵی هاو ساڵ و تەمەنی مەش هەر لە دەوری مێزەکەی من و مەلیحەی خڕببوونەوە و ئالقەیان بەستبوو و قسەو باسی خۆش و بەتاموچێژمان دەکردن و دەنگی قاقای پێکەنین و قسەکانمان هۆڵەکەی پڕکردبوو.

لە دەنگی تلی لیلی و هەلهەلەی ژنانرا زانیمان کە بووك و زاوا هاتنە نێو هۆڵەکەوە. هەموو لە هەموو بە خۆشیە دیتنێ بووکێوە بەجلە سپییەکانیەوە لە جێی خۆمانەوە راپەرین و بەرەو لای حەسارێوەمان راکرد. هەریەکەو لەسەر سەری ئەویدیکەوە یا هەرکلاّو رۆژنەیەکی وەرگیر کەوتبا گەردەنی کێل دەکرد و سەرێکی خواردەکردەوە تا زووتر بووك و زاوای ببینێ.

هەر لە پێش هەیوانێوەشرا زۆر بە ئاسانیت دەرکی حەسارێ کە بەخوێنی مەڕی قوربانییە سوور ببوو، دەدیت. زۆرم زگ بەدیتنێ سەرە مەڕە بڕاوەکان سووتا و بۆ ماوەیەکم چاو لەسەریەك دانان و سوپاسی خوام کرد کە لە جێی وان نیم.

دەنێوهات و هاواری ژنانرا بووك وزاواهاتنە هۆڵێوە وشایی و زەماوەند و هەڵپەڕکێ و سەماو سووڕدان جۆشێکی دیکەی ستاند.

چاکم سەر گەرم ببوو کە دایکم بانگی کردم و گوتی:

- رەها بە یارمەتی خۆت ئەو دەورییانە بدە خەدیجە خانمێ تا پەڕۆیەکیان پێدا بێنێ. بەبێ مەیلیەکەوە دەورییەکانم هەڵگرتن و بە بۆڵەبۆڵەوە بەرەولای حەسارێوە چووم. هەرکە گەیمە حەسارێ بەسەر پلیکانەکاندا دەڕۆیشتم لە پڕ تەواوی هەموو لەشم لەرزی. ئەم دیت سۆندەی

ئاوێ بەدەستەوە تا مامە فەرزاد دەستی کە بەخوێنی سەربڕینێ مەڕەکانی بەرپێی خوشکەکەی سوور ببوو بشوا.

هەروا کە سەرتاپای گیانم یەکپارچە ئاگربوو و لە ژێرەوە بە دزیەوە سەیری ئومێدم دەکرد بەرەو لای ئەنبارێ ئەو سەری حەسارێوە چووم. کاتێ کە بە بەردەمیاندا تێدەپەڕیم بە ئەنقەست بە بەرزیەکەوە گوتم:

- مامە گیانماندوو نەبی.

مامە و ئومێدیش هەردووك پێکەوە سەیری لای منیان کرد. لەرزینێکی وام دەدەستەکانمدا هەستکرد کە هێندەی نەمابوو دەورییەکانم هەموو لە دەستی بەربنەوە. مامە بە چاوپێکەوتنێمی زەردێك هاتێ و بە میهرەبانیەکەوە وەڵامی دایەوە:

- سەلامەت بی کچەکەم، ئەدی کەنگێ قوربانی بووکێنیەش بۆ تۆ لە عەردی دەم.

بە شەرمێکەوە سەرم بەردایەوە و ویستم لێیان دوورکەومەوە کە دەنگێکی لە دڵان خۆشم دەگوێیدا زرنگایەوە:

- سڵاو رەها خاتوون...

بە دەستە پاچەییەوە وەڵامی سڵاوەکەیم دایەوە و کەوتمەوە ڕێ. بەڵام تیری سەرنجەکانیم لە پشتمەوە هەستدەکرد و هەرچی لەشم بوو یەکپارچە لەرزی. چوومە ئەنبارێوە و دەورییەکانم دانە دەست خەدیجە خانمێ. لە پەنجەرەی ئەنبارێوەمڕا لە سەرخۆ تەماشای نێو حەسارێ کرد. دڵم بۆی لێدەدا بەڵام هەر خەریکی خۆدزینەوێ و پەنهان کاریەش بووم.

- هەتیوە پیسە، سەیری چۆناوچۆن راوەستاوە و چاوی دە دەرکی ئەنبارێوە بڕیوە، شەیتان دەڵێ بچم و بە بابم بڵێم، بەڵام باشە چ بڵێم، سەیری قەڵافەتی چەند دزێوە... بەڵام پێ لە هەقێش نەنێین، خوا هەقە روخسارێکی جوان و دڵکێشی هەیە، با بڕوا خوای دەکرد ملی دەشکا و رانی ورد دەبوو...

دەو دەمیدا حەبیب ئاغای برا گەورەی مێردی پوورێ لەو سەری حەسارێوەی هاوار کرد:

- ئومێد، کوڕی خاڵی وەرە...

ئومێد گەڕایەوە بەڵام لە پڕ پێی لە سۆندەکە هەڵەنگوت و بەرەو پێشەوە لار بۆوە.

بێ ئاگایانە بە دەنگێکی بەرزەوە گوتم:

- ئای وای بمرم خوایە:

- خەدیجە خانمێ بەستەزمان بەرەو لای منی ئاوڕدایەوە گوتی:

- ڕەها خاتوون ئەوە چبوو؟
تازە زانیم چیم کردووە، بە دەستە پاچەییەوە گوتم:
- هیچ نییە پالّم وە دیواریەوەدا هەموو جلەکانم خۆلاّوی بوون
خەدیجە خانم بە گومانەوە سەیرێکی جلەکانی کردم کە هیچی بە جلەکانمەوە نەدیت دەنگی نەکرد. بە گوتنێ ئەو ڕستەی ئەوەی کە نەمدەویست باوەڕی پێ بکەم، باوەڕم هات.

* * * *

دەو ساتەیدا ڕەها سەیرێکی پیالّە سارد بووەوەکانی کرد و گوتی:
بەڕاستی دەبێ ببوری، وام دەقسان گرتی کە چایەکەتان سارد بۆوە. بانگی ڕەبابە خانمێی کرد تا چایەکان بگۆڕێ. دەو ساتەیدا ڕەها لە پڕ بابەتێکی وەبیر هاتەوە و پرسی:
- ڕاستیەکەی من هەر لەبیرم چۆوە ناوەکەشتان بپرسم؟
هەردوولا بە وەبیرهاتنەوێ ئەو مەسەلەی پێکەنینمان هاتێ، هێندێکم لە جێیەکەی خۆمەوە خۆ هێنا و برد و وەلاّمم دایەوە:
- من سپێدەم، سپێدە ڕەزایی، پەیامنێری گۆڤاری...
ڕەها هەر بە هەمان زەردەخەنە جوانەکەوە گوتی:
- دەبێ بمبووری، چونکە من لە لایەنی دەروونیەوە زۆر تەواونیم، ئێوەش تا زیاتر لە ڕابردووی من شارەزاتربن باشترم دەناسن و چاکترم هەست پێ دەکەن.
ڕەبابە خانم سەرلەنوێ بەخۆو بە پیالّە چایەکانەوە هاتەوە هۆلّێ و ئەمجارەیان ڕەها دەنگی لێوە نەهات تا چایەکانمان خواردنەوە.
سەیرێکی کاتژمێرم کرد نزیکەی سێ سەعات بوو لە مالّێ ڕەهای دانسشتبووم و گوێم لە بەسەر هاتەکەی گرتبوو. هەوا تا دەهات بەرەو تاریکیەوە دەچوو و چونکە هەستیشم دەکرد کە ڕەهاش هەر ماندووە داوام لێکرد تا پاشماوەی قسەکانی بۆ کاتێکی دیکەی گونجاوتر هەلّگرێ بۆ نموونە بەیانی هەر دەوکات و ساتەیدا ئەورۆ کە هاتمە مالّێیان و بەسەرهاتە سامناکەکەی بنووسمەوە.
کاتێ کە هەستام تا بڕۆم ئەو پرسیارەی کە تەواوی بیر و هۆشی داگرتبووم کردم:
- ڕەها بە سەرنجێکی میهرەبانانەوە سەیرێکی کردم و بە زەردەخەیەکی ئەرێیانەوە وەلاّمی دایەوە:

- ببورن لەو پرسیارەی کە دەیکەم بەڵام خۆ تا ئێرەش بەسەرهاتەکەتان پڕە لە ڕێکەوتی خۆش و بەتام و چێژ ئەی باشە نارەحەتی چین؟

- ئێوە تازە لە سەرەتای بەسەرهاتەکەی منن، بە پشتیوانیە خودای لەمەودوا و ڕۆژەکانی دادێن تا زیاتر بەرەوپێش بچین بە دڵنیاییەوە لەو زووە داوەریەتان پەشیمان دەبنەوە. تەنیا ئەوەندەش بزانن کە:

ساقی بادەیەك مەیم بدەیە، وێنەکێشی غەیب

هیچ کەس نازانێ لە پەردەی رازا چ دەنەخشێنێ

فرمێسك بە چاوە جوانەکانیدا هاتەخوارێ، من لە پرسیارەکەم پەشێمان بوومەوە و لەوەش کە بە قسەکانم نارەحەتم کردبوو داوای لێبوردنم کرد. رەها هەروا کە دڵۆپە فرمێسکە مرواری ئاساییەکانی بەسەر کولمەکانیدا دادەبارین لە رووی سۆزەوە زەردەیەکی کرد و گوتی:

- نا گوناهی ئێوە نییە کە من دەگریم، من ئیدی بەو فرمێسك رشتنانە راهاتووم، من تەنیا هاودەمێکم هەر ئەو ئاه و حەسرەت و دلۆپە مرواریيانەیە کە هەڵیان دەوەرێنم.

ماڵئاواییم لە رەهای کرد و لە ماڵ وەدەرکەوتم، هەوای ساردی مانگی (دەی) وای لێکردم زیاتر پاڵتۆکەم دەخۆوە پێچم. هەروا کە بەرەو ماڵ بەڕێوە بووم بیرم لە قسەکانی رەهای دەکردەوە، کە چۆن بێ بەزەییە چەرخی گەردوون ئاوا فرمێسکان بەو ژنە جوانەی هەڵدەڕێژێ.

زۆرم حەز دەکرد بە سەعات بە تەك رەها خاتوونێوە دانیشتبام و گوێم لە سکاڵاکانی بگرتبایە. سەرنجێکم دایەوە ئەو پەڕانەی کە قسەکانی رەهام تێدا نووسیبوونەوە و کەوتمە بیرو لێکدانەوان.

بۆ سەعات دووی دوای نیوەڕۆی سبەینێم هەروا دەقیقە ژماری دەکرد. بڕیارم دا سبەی سەر لە بەیانییەکەی بچمەوە نووسینگەی گۆڤارەکە و بەسەرهاتەکانی دەگەڵ بێنمە گۆڕێ و بە ڕێککەوتن دەگەڵ سەرنووسەری هەفتەی رۆژێکی داستانەکەی رەهای دە گۆڤارێدا چاپ و بڵاوکەینەوە.

(٢)

شەوم بە خەیاڵی رەهاوە رۆژکردەوە. دوای چوونەوەم بـۆ بارەگـاو نووسـینگەی گۆڤارەکـە، راست چوومە ژووری سەرنووسەر و رووداوو سەربردەی رۆژی رابوردوو و دیتنیَ رەها خـاتوونێم، هەموو بۆ گێڕایەوە. سەرنووسەر کە پیاوێکی بـە ساڵداچـووی زۆر بـە ئەدەبـە زۆر بـە وردی و بەپشوویەکی درێژەوە گوێی بۆ قسەکانم شل کرد و کە لێشبوومەوە گوتی:

- ئەگەر دەزانی ئەم بابەتە بەلای تۆوە باشە و بۆچاپکردن پەسەندەودەشـێ، ئـەوە مـن هـیچ قسەیەکم نیە،بەڵام تکا دەکەم پێش چاپ کردنی هەربەشـێکی، نووسـینەکانتم بدەیـەی تـا دوای سەیر کردن و پێداچوونەوەی ئەگەر بەلای منیشەوە پەسەند بوو ئەوە دەست بە چاپەکەی بکـەین، جا هەر لە مرۆ بەیانیش بەدواوە کە نووسینەکانی بەسەر هاتی ئەو خاتوونە، ئەریَ ناوی چی بوو؟

- رەها.

- بەڵێ رەها خاتوون، دەنووسنەوە بیانخەنە بەردەستی من تا پێیاندا بچمەوەو بیانخوێنمەوە تا ئەگەر هات و باس و بابەتەکە جێی سەرنج راکێشانیَ بوو ئەوە رێکیان خەین بۆ چاپکردنیَ.

زۆرم سـوپاس کـردن و نووسـینەکانی رۆژی پیشـووم خسـتە بەردەسـتیان و گەڕامـەوە سەرمێزی کارەکەم.

تا سەعات دووی دوای نیوەڕۆیە خەریکی ئەنجامدان و تەواو کردنی ئـەو کارانـە بـووم کـە مابوونەوەو بەسەرمدا کەوتبوونەوەو بەتەواوی سەعاتی سەردان و چاوپێکەوتنەکەم لە بیر چـوو بـۆوە کـە زەنگـی تەلـەفۆنێك بـەخۆی هێنامـەوە، گوشـیەکەم هـەڵگرت و دەنگـی ئاغـای سەرنووسەرم بەرگویَ کەوت:

- خانمیَ رەزاییی ئەوە هێشتا هەر لێرەی؟

بەسەر سامیەکەوە وەڵامم دایەوە:

- بەڵێ بۆ بڕیاربوو بچمە چ جێیان؟

- ئەوە هۆشت لە کوێیـە خـانم! ئـەدی ئێـوە بڕیـاری چـاوپێککەوتنێتان دەگـەڵ رەهـا خاتوونێدا نیە؟

بێ ئیختیار نوقورچێکم لە روومەتم دا و سەیرێکی سەعاتەکەمم کرد، هێشتا چارەکی دەویست بۆ دوو. بەنیمچە زریکانێکەوە گوتم:

- هەر لەبیریشم نەبوو و بە تەواویشم لەبیر چوو بۆوە، خوابکا درەنگ پێ ڕانەگەم، پێم ناخۆشە هەروا لەیەکەم رۆژەوە بێ بەڵێن دەرچم.

دەنگی پێکەنینی ئاغای میرزایی بەرز بۆوە و هەروا بەدەم پێکەنینێشەوە گوتی:

- کەواتە کەمێك خێراکە تا لەوەی زیاتر دوا نەکەوتوویی، لەمەودوا هەموو رۆژێ سەعات یەك ونیو من خۆم بیرتان دەخەمەوە.

خوا حافیزیم لەو کرد و بەپەلە لەدەرکێ گۆڤارەکەی هاتمە دەرێ، بەخۆشیەوە شەقامەکان دەوکات و ساتەی رۆژێدا زۆر قەڵەباڵغ نەبوون ومن سەعات دوو و دە دەقیقە لە زەنگی دەرگای ماڵێ رەهام دا.

دوای چەند ساتێکان رەبابە خانم دەرگای کردەوە و فەرمووی چوونە ژوورێ حەسارێی لێ کردم. رەها لەبەر دەرکی نێوماڵێوە بەرەو پیرم هات و بە دەم سڵاو و چاك و چۆنیەکی گەرموو گوڕەوە فەرمووی ژوورێی لێ کردم، هەرکە چوومە ژووری نێو ماڵێوە گەرمییەکی خۆشی لە ئەندازە بە دەر خۆش لە دەموچاوی دام و هەستم بە خاو بوونەوەیەکی یەکجار بە تاموچێژ کرد.

رەها منی بردە هۆڵی میوانان، ئەمجارەیان رەبابە خانم هەر دوای چەند دەقیقێکان دوای چوونە ژوورەوێم بە خۆو سینییەکی زێڕلی پێچکەداری گەورەوە، دوو پیاڵەی زێڕلی و قەندانێك و دەورییە میوەیەك و شیرینی لەسەر هاتەوە هۆڵەکە لای ئێمە.

دوای پێشوازییەکی گەرموگوڕ و چاك و چۆنی و تۆخۆش و من خۆشی رەبابە خانمێ تکام لە رەها خاتوونێ کرد دەست بە قسەکانی بکاتەوە.

رەها پیاڵەی چایەکەی خستەوە سەرسینییەکە و هەناسەیەکی هەڵکێشا، سەرنجێکی دوورودرێژی تێ بڕیم و ئەوجا لەسەرخۆ و بە ئارامیەکەوە دەستی بە گێڕانەوە کردەوە:

* * * *

بەڵێ، ئەوەی کە نەمدەویست بڕوا بکەم، بڕوام کرد، خودایە من بۆ بەلای ئەوەوە وا هێندە هەستیار ببووم، باشە بۆ مەگەر ئەو کێ بوو؟ راستیەکەی ئەوم بۆ هێندە بە لاوە گرینگ بوو؟ ئیدی ئاگام لە خۆم نەمابوو، دە تەواوی ئەو دانیشتن و میوانداریەیدا بە بیانووی جۆراوجۆرەوە دەچوومەوە حەسارێ تا بەڵکە ئێ ئەوە خوایە دووبارە چاوم پێی بکەوێت و بیبینمەوە، تا

زیاتریشم ئومێد دەدیت لە جارانی پێشووتریی زیاتر دڵتەنگ و شێواوتر دەکردم. من ئاگام لەخۆم نەمابوو ئەوەشم دەزانی کە ئەویش حاڵی لە حاڵی من باشترنیە. هەر جارێکیش کە بە ڕێکەوت تووشی یەك دەبووین وەك کارەبا گرتوویەك هەردووکمان لەو ناوە هەڵدەهاتین، بەڵام هێندەی واشی پێنەدەچوو کە پەشێمان دەبوومەوە. بۆیە زیاتر رانەوەستام و سەیرم نەکرد.

کاری هەردووکمان بووە سەیرکردنی یەکتر بە دزیەوە. چەند جارێکانم هەروا بە ڕێکەوت چاو تێ هەڵەنگوت زانیم ئومێدیش سەیری من دەکا. هەرکە چاویشمان تێك هەڵەندەگوت خێرا سەرنجەکەی دەدزیەوە و بەرەولایەکی دیکەیەوە دەڕوانی. بەڵام دیاریش بوو کە تۆفانێکی دەدڵیدا هەڵستاوە.هیچمان غیرەتی ئەوەمان نەبوو یەکتر بدوێنین و ئەوەشمان بۆ چاوەکانمان جێ هێشتبوو و بە زمانی دڵ و چاو پێکترمان دەگوت کە خۆشمدەوێی.

ئاهەنگی بووکێنیەکە تەواو بوو و بووك وزاوا دەگەڵ نزا و سەڵاواتاندا وەك دووکۆتری سپی بەرەو هێلانەی بەختەوەرییانەوە هەنگاویان هەڵێنان.

وردە وردە میوانەکان ماڵئاواییيان کردو بەرەو ماڵ بوونەوە، ئومێد و پیاوەکانی دیش دەرو حەساریان کۆدەکردەوە و هەڵیاندەوێژارد. دایك و بابیشم وردە وردە خۆیان بۆ چوونەوەی ماڵێ ئامادە دەکرد، دەدڵی خۆمدا نزام دەکرد بابە گەورە داوا لە بابم بکات ئەو شەوە لەوێ بین، بەڵام لە بەدبەختیە من بابەگەورە هێندەی سەرقاڵ بوو نەپرژایەوە سەرمە و ئاگای لە ئێمە برابوو بۆیە هیچ پرکێشیەکی مانەوەی مەی نەکرد.

بە نابەدڵیەوە هاتینەوە ماڵێ، بەڵام ئەمجارەیان هەر لاشەکەم بوو هاتبۆوە ماڵێ دەنا گیانم لە ماڵێ بابە گەورەی مایەوە. دەمی ماڵئاواییيە تەواوی ئەوانەی لە ماڵێ بابەگەورەی بوون هەموو لە بەردەرکی ماڵێ خڕبوونەوە تا ئێمە بەڕێ کەنەوە.

دەونێوەنیدا من تەنیا بە دوای ویدا دەگەڕام و لەپڕ دیتم ئەوە لە لایەکیەوە راوەستاوە و بە بێدەنگی سەیر دەکات و دەڕوانێ. راست دەوساتەیدا کە سەیری ویم دەکرد ئەویش بە لای منیدا روانی و هەردووکمان وەك جارەکانی دی چاومان لێك هەڵبواردن.

بابم تەوقەی دەگەڵ یەکەیەکەی ئەوانەدا دەکرد کە بۆ بەڕێ کردنێمان ڕاوەستابوون و ماڵئاوایی لێ دەکردن تا گەییە سەر ئومێدی. ئەو زۆر خاکەرایانە هاتە پێشێ و دەستی بەرەولای بابمەوە درێژکرد و ماڵئاوایی کرد. بابەش بە زەردەخەنەیەکەوە رووی تێکردو پێی گوت:

- خوا حافیز کوڕەکەم، بەڕاستی سوپاست دەکەم ئەوڕۆ زۆرت زەحمەت کێشا و زۆرماندوو بووی.

ئومێد بە ئەدەبانەوە زەردێکی هاتێ و گوتی:

- هەرچی کردوومە ئەرکی خۆم بووە، هەرچەندە هیچی واشم نەکردووە.

هەفتەیەك بێ باس و خواس و هەواڵی ئومێدی تێپەڕی. هەموو ڕۆژێکی هەر بە هیوای ئەوەی کە بەیانی ئومێدی دەبینم، بەسەر دەبرد تا ئەو ساتە چاوەڕوانکراوە هات. ئەو ڕۆژە عەسرێ تازە لە خەوی دوای نیوەڕۆیە راببووم کە زەنگی دەرگای ماڵێ بڵندبوو، سالار بەرەو حەسارێوەی راکرد تا دەرکێ بکاتەوە. بێ ئێختیار دڵم دەستی بە لێدانێ کرد. هەستێك پێی گوتم خۆیەتی، ئەوەی هەفتێکە چاوەڕێی دەکەی، لە پشت دەرکێ راوەستاوە. بە هەنگاوی لەرزۆکەوە بەرەو حەسارێوە چووم. سالار دەرکەی کردەوە و دەگەڵ ئەوەی پشت دەرکێوەی دەست بە قسان کرد، خودایە دەنگەکەی خۆی بوو، هەمان ئەو دەنگە پڕ ئاوازە لە دڵان، خۆشەکە.

بۆ ساتەوەختێك دوو دڵ مام کە دەبێ چ بکەم، بەرەو لای دەرکێوە بچم یا راکەمەوە ژوورێ و بچم خۆم بشارمەوە؟ لەوەی دەترسام کە نەکا ئەویش پەی بە نهێنی ناخم بەرێت و چیم دەدڵێدایە بیخوێنێتەوە. رووم وەرگێڕایەوە تا بەرەو نێو ماڵێوە بچمەوە کە دەنگی سالاری لە جێی خۆمی چەقاندمەوە:

- رەها ئەو ئاغایە هاتووە ئیشی هەیە دەڵێ با یەکێکی گەورەترت بێتە بەردەرکێ. ناچار بەرەو لای دەرکی حەسارێوە چووم دەرگاکەم بە تەواوی خستە سەر پشتێ، لە جارانم جوان و دڵکێشتر هاتە بەرچاوان. هەر جارێکیش کە دەمدیتەوە بەلای منەوە لە جاری پێشترێ جوان و دڵکێشتر بوو و زیاتریشی شێت و شەیدا و شێواوی خۆی دەکردم. بە دەنگێکی لەرزۆکەوە سلاوم کرد و ئەویش دەستوبرد و خێرا سەلاوی کردەوە و بەبێ راوەستان درێژەی دایە:

- ببوورن کە موزاحیم بووم، خاڵە رەزا رایسپاردووە کە رۆژی سێ شەممە ئەگەر پێتان دەکرێ و چ بەرنامەیەکتان نییە هەموو لە هەموو تەشریف بێننە باغی شەمیرانات و خاڵ و خالۆژنم لەوێ دەخزمەتتان دان.

بە سەرسامیەکەوە گوتم:

- سێ شەممە نابێ ئێمە دەبێ بچینە قوتابخانە.

- ئومێد زەردەیەکی هاتێ و وەلامی دایەوە:

- دەڵێی سەیری رۆژ ژمێرێت نەکردووە رۆژی سێ شەممە پشووە. بێ ئیختیار زەردەیەکم هاتە سەر لێوان. سەرم بەردایەوە و گوتم:

- بەڵێ، راستدەکەن من ئاگام لێ نەبووە، بە دڵنیاییيەوە من راسپاردەکەتان بە دایکم و بابم دەڵێم بەڵام بەر لەوە تکا دەکەم فەرموونە ژووری، ئێرە چ نییە. ئومێد سوپاسی کرد و منیش دوای خواحافیزی و بەرێ کردنێی هاتمەوە حەساری، لە خۆشیان دەکەوڵی خۆمدا جێ نەدەبۆوە، من قسەم دەگەڵەویدا کرد بوو و ئەویش چەند جوان دەدوا.

دەنگی دایکم بەخۆی هێنامەوە:

- ئەوە کێ بوو رەها؟ چ ئیشێکی هەبوو؟

هەر بە ڕاکردنەوە بەسەر پلیکانەکاندا سەرکەوتم و گوتم:

- ئومێد بوو خوشکە زایەکەی کاك رەزا.

دایکم سەیرێکی رووە خۆش و دەمە بە پێکەنینەکەی کردم و گوتی:

- دیارە هەواڵێکی خۆشی پێ بوو کە وا هێندە شاد و دڵخۆشی.

پێکەنیم و گوتم:

- بەڵێ، لەلایەن کاك رەزاوە هاتبوو تا بۆ سێ شەممەمان داوەتی باغی شەمیرانات کەن.

دایکم گوتی:

- دەی تۆ چ وەڵامێکت دایەوە؟

- من هیچم نەگوت، تەنیا دڵنیام کردەوە کە راسپاردەکەی کاك رەزای بە ئێوە و بە بابم رادەگەیەنم.

دایکم لە رووی رازیبوو نێوە زەردەیەکی هاتێ و گوتی:

- چاکت کرد با بزانم بابیشت دەڵێ چی، لەوانەیە سەرقاڵی ئیش و کاران نەیەڵێ داوەتەکەی کاك رەزای قبوڵ کا.

بە نیگەرانیەوە چاوم دە دەمی داکێوە بڕین و گوێشم لە قسەکانی راگرتبوو بە دڵەڕاوکێیەکەوە پرسیم:

- یانی لەوانەیە بابە وا بکا؟ بەڵام بە لای منەوە ئەوە شتێکی ناشرینە داوەتەکەیان رەتکەینەوە.

دایکم کە پێدەکەنی بە توندی کێشای بە پشتمدا و گوتی:

رەتکردنەوەی پێشنیار و داوەتەکەی کاك رەزای ناشیرینە یان تۆ نارەحەت دەکا؟

سەرم بەردایەوە و گوتم:

- ئاخر من حەز دەکەم باغی شەمیراناتی کاك رەزای ببینم.

دایکم بەرەو لای مەتبەخێوە چۆوە و هەروا بەو حاڵەوە پرسی:
- ئومێد نەیگوت بێجگە لە ئێمە کێی دیش داوەت کراوە؟
سەرم بە نیشانەی نەرێوە بادا و گوتم:
- نەخێر نە ئەو هیچی گوت و نە منیش پرسیم.

لە دایکم جودا بوومەوە و چوومەوە ژوورەکەی خۆم، خوێندنەوەم کردە بیانوو تا چەند سەعاتە وەختێك بە تەنێی بە سەربەرم. لە خۆشیان دەپێستی خۆمدا نەدەحەجمیم، ئەمرۆ من و ئەو پێکەوەمان قسەکرد بوون و دەنگە دڵ نەوازەکەی گیانێکی تازەی بە بەر داکردبوومەوە.

لەسەر جێیەکەم راکشام و دەبن ساپیتەیەوە رامام. ساتەکانی روو بەرووییە مانم دەگەڵە ویدا دووبارە وسێ بارە هێنانەوە بەر چاوی خۆم و ئەو ساتە شیرینانەم هەموو بەرجەستە کردنەوە. دەو ساتانەدا حەزم دەکرد زەمان لە جیاتی ئەوەی بەرەوپێش بچێ بۆ دواوە بگەڕێتەوە تا دووبارە ئەو چەند دەقیقانە دووبارە ببنەوە، بەڵام دەشمزانی کە هەرگیز شتی وانابێت، ئەوجا دەستم بەنزاوە پان کردەوە تاهەم بابم داوەتەکەی کاك رەزای قبوڵ کات و هەم سێ شەممەش کاك رەزا ئومێد و ماڵەوەشیان هەموو داوەت کات.

نازانم بۆ کاك رەزا هەر بۆ خۆی ئێمەی داوەت نەکرد بوو، یا هەر تەلەفۆنێکی نەکردبوو، بەڵام هەرچی بوو لەبەر هەر هۆیەك بوو هەرگیز بەلامەوە گرینگ نەبوو، گرینگ دیتنی ئومێد و بیستنی دەنگی بوو کە ئەوانەش بوون.

لەسەر جێیەکەم هەستامەوە و بەرەو لای رۆژ ژمێرە سەرمێزیەکەمەوە چووم و کەوتمە پەڕە هەڵدانەوێی، سێ شەممە بە بۆنەیەکەوە پشوو بوو، چۆن لە پشووی رۆژی سێ شەممە بێ ئاگابووم بۆ خۆشم نازانم، منێك کە هەمێشە بەسەر بەرواری پشووەکاندا دەهاتم و پشووی مانگەکانی دواترێشم هەموو دەردێنان چونکە بۆ هاتنێ رۆژە پشووەکانم دەقیقە ژمێری دەکردن، دەو تاکە هەفتەیەیدا هێندە بە تاسەی دیتنێ ئومێدیەوە دەسووتام کە لەو باس و بابەتەی بەو گرینگیەیەوە بێ ئاگا ببووم.

هێشتا دوو رۆژی مابوون بۆ سێ شەممەی. نەمدەزانی ئەو رۆژانە چۆن بەسەر بەرم. لەوانەش گرینگتر هەر دەپاڕامەوە بابم داوەتەکەی کاك رەزای قبوڵ کا و هیچ بیانووێکی بۆ داوای لێبووردنێ نەدۆزێتەوە.

لەسەر مێزی نووسینەکەم دانیشتم و کتێبەکەم لێك کردەوە، ماوەیەك چاوم دە پەڕەو هێڵەکانیەوە بڕین بەڵام وەك بڵێی هەر نایانبینم و وشەکانی هەموو بێ مانا بوون.

دەنگی دەرکی حەساریٚ لەو دنیای خەیاڵانەی هێنامەوە دەریٚ. لە پەنجەرەی ژوورەکەمرا سەیریٚکی حەساریٚ کرد، بابە بوو کە بە باوەشێك میوەوە هاتە حەساریٚ. لەبەروەی هەردوو دەستەکانی گیرابوون بانگی سالاری کرد تا هێندێك لەو شتانە بەو بسپێریٚ. دەستبەجیٚ لە ژوورەکەمەوە دەرپەڕیم و بە راکردنەوە بەرەو حەسارێوە چووم بە دەنگێکی بەرزەوەم بەخێرهاتنەوە کرد:

- بابە بەخێرێیەوە و ماندوو نەبی، کۆمەکت ناویٚ؟

بابە زەردەخەنەیەکی کرد و بە میهرەبانییەکەوە وەڵامی بەخێرهێنانەوەکەی دامەوە:

- سوپاس کچەکەم ئەگەر خۆبەخشێك هەبێت دەفریام کەویٚ دیارە پڕ بەدڵ حەزدەکەم، بەتایبەتیش ئەگەر ئەو خۆبەخشە کچێکی جوانی وەك تۆ بێت.

بە پەلە هەردوو پلیکانەم بە یەکێکی دەبڕی و هاتمە خواریٚ و زەرفە نایلۆنەکانم لە دەست بابەی وەرگرتن. بابە بەرەو لای دەرکی حەسارێوە گەڕایەوە و هەردوو لادەرکەکانی خستنە سەر گازەرای پشتیٚ تا بتوانیٚ ئوتومبێلەکە بێنێتە نێو حەسارێوە. زەرفە نایلۆنە پڕمیوەکانم بردنە مەتبەخیٚ و لەسەر مێزێم دانان. دایکم بەدیتنیٚ میوەکان هاوارێکی نارەحەتیەی کێشاو گوتی:

- دیسانەوە بابت میوەی کڕیوەتەوە من نازانم ئەو پیاوە بۆ هێندە دەست بڵاو وپەرتە؟ هێشتا میوەی پێشوومان هەرماوە و من نازانم چ لەو هەموو میوەی بکەم و لە کوێی دانێم؟

دەو ساتەیدا بابە هاتە ژووری مەتبەخیٚ و بە زەردەخەنەوە گوتی:

- چ جێیەك لە سندووقچەی زگمان چاتر، ئەگەر ئێوە میوەکان لەبەردەمی من و منداڵەکان دادەنێن دڵنیابن هەرگیز نیگەرانی جێی میوە لیٚ دانانیٚ نابن.

دایکم بەرەو لای بابەیەوە ئاوڕدایەوەو بەدەم زەردەخەنەوە گوتی:

- سڵاو، دڵنیام کە زۆر ماندووی دانیشە با بەچایەکت بەخێرهاتنەوە بکەم.

بابە هەروا کە کورسییەکی بەرەو لای خۆیەوە رادەکێشا گوتی:

- راستیەکەی ئەورۆ کاك رەزام دیت.

من و دایە هەردووکمان پێکەوە بەلای بابەیدا ئاوڕمان دایەوەو یەك دەنگ گوتمان:

- کاك رەزات دیت؟

بابە بەسەر سامیەکەوە سەیرێکی کردین و گوتی:

- هیچ بووە؟ من قسەیەکی نابەجێم کردووە؟

دایە پێکەنی و وەڵامی دایەوە:

- نا بۆ واتزانی؟

بابە گوتی:

- ئاخر هەردووکتان پێکەوە یەك جێ ئاوڕتان لێدامەوە و من وامزانی قسەکەم نابەجێ بووە؟

من و دایە هەردووکمان پێکەنین و مەسەلەی هاتنی ئومێدمان بۆ بابەی گێڕایەوە و دوای تەواوبوونی قسەکانی دایەی بابە زەردەیەکی هاتێ و گوتی:

- بەڵێ کاك رەزا رۆژی سێ شەممە ماڵەکانی فەرزادو براو خوشکەکانی هەموو داوەت کردوون، ئەلبەتە دایە و بابەشی هەر داوەت کردوون، بەڵام دایە داوەتەکەی رەت کردۆتەوە و نەساغی کردۆتە بیانوو و ئەم باسەش بۆتە رەنجانی فرانك و رەزای.

دایە بە ئاوازێکی نارەزاییانەوە گوتی:

- دایە گەورە هەر وایە ئەگەر داوەتی کەن بیانووان دێنێتەوە و ئەگەر پێشی نەڵێن گلەییان دەکا...

من هاتمە نێو قسەکانی دایکمەوە و گوتم:

- ئەدی ئێوە چتان بەکاك رەزا گوتۆتەوە؟

بابە کەپیاڵە چایەکەی هەڵدەگرت گوتی:

راستیەکەی منیش نیازم بوو داوەتەکەیان رەتکەمەوە بەڵام کە زانیم دایە گەورەش داوەتەکەی رەتکردوونەوە و بۆتە هۆی رەنجانێ دڵی رەزای وام بە باش زانی منیش نەبمە سەرباری نارەحەتییەیان و داوەتەکەیانم قبوڵ کرد و گفتم دا کە رۆژی سێ شەممە هەر بچینە باغەکەیان.

راحیلە و رەیحانەش بەو هەواڵەی زۆر دڵخۆش بوون بەڵام هیچ کەسێك هێندەی منی پێ خۆش نەبوو چونکە ئیدی دڵنیابووم کە ئومێدیش هەر دێ و منیش دەیبینم.

تا رۆژی سێ شەممە ئیدی ئەوە بەردەوام نەخشەم دەکێشا و ساتەکانم دەژماردن. مامە فەرزاد دەگەڵ یەکتریاندا بڕیاردابوو تا هەموو پێکەوە سەعات حەوتی رۆژی سێ شەممە لە جێیەکی دیاریکراوەوە بڕۆین و هەموو پێکەوە بچینە باغیەوە.

سالار تۆپە فوتبۆڵەکەی خۆی هێنابوو و راحیلە و رەیحانەش هەر راکێتی تێنسەکەی خۆیان پێبوو، من هیچم بۆ گەمەو یاری و رابواردنێ رەبەرچاو نەگرتبوو چونکە دەمزانی کە مەلیحە هێندەی قسەپێن ئیدی هیچ بۆ گەمەو گاڵتە و رابواردنێ نامێنێتەوە. جگە لەوەش حەزم نەدەکرد ئەو سەعاتەی کە دەمتوانی بەدزیەوە ئومێدی تێدا سەیرکەم بە گەمەو گاڵتەو رابواردنێوەی بەسەربەرم و کاتەکە بەفیڕۆدەم.

ئەو دوو ڕۆژانەم ڕێك بە دوو ساڵان لێ ڕۆییشتن تا ئاخیرەکەی ڕۆژی سێ شەممەکە هات، سەعات شەشی بەیانی بەدەنگی بابمەوە هەموو لەخەو ڕابوون.

دایە بەبێ ڕاوەستان یەکسەرە قاوەڵتی ئامادەکرد و هەموو لەسەر مێزی نانخواردنێ بەیانی ئامادەبووین بەڵام کەس ئیشتیایەکی وای نانخواردنێی نەبوو.بەڵام بە پڕکێشیە باب ودایان هەریەکەو چەند پاروەوە نان و پەنیرێکمان بەناچاریەوە گلاندو میزەکەمان بەجێهێشت. هەریەکەو بە ئیشی خۆیەوە خەریك بوو و خۆیان بۆ ڕۆینێ ئامادە دەکرد.

سالار بە شەیتانیەوە هەروا ئەو ڕۆژەی لە پێشمان بوو دەدوا و جاروبارەش بە شەیتانیەکانیەوە ڕاحیلە و ڕەیحانەی وەهاوار و زاڵە دێنان. دوای ئامادەبوونێ هەموو لە هەموو سواری ئوتومبێلێ بووین و وەڕێ کەوتین.

گەیشتینە ئەو جێیەی کە بابە و مامە فەرزاد دایاننابوو بەڵام ئەوان هیچیان دیارنەبوون. دایە رووی دە بابەی کرد و پرسی:

- دڵنیای کە مەبەستی ئاغا فەرزادی ئێرە بووە؟

بابە بە دڵنیاییەوە سەرێکی لەقاندو تەماشایەکی دەورو بەرێی کرد.

- هێشتا هەر زووە، بۆ خۆشت عادەتی براژنێم شارەزای ئەو کاتەی پەلەیەتی نیو سەعات درەنگتر دوای هەمووان ئەوجا لە ماڵێ وەدەر دەکەوێ.

لە ئوتۆمبێلێ دابەزیم و لەو ناوە کەوتمە ڕاوێچکان، هەروا بە دوای منیشدا ڕاحیلە ورەیحانە و ڕازییە و سالاریش دابەزین و کە چارەکە سەعاتێکیش ڕابردو هەر دەرنەکەوتن سالار چوو تۆپەکەی لە ناو ئوتۆمبێلەکەوە هێناو وردە وردە کەوتینە گەمان. یارییەکە گەیبووە ئەو پەڕی گەرمبوونێ کە ئوتومبێلەکەی مامە فەرزادی لە دوورەوە دەرکەوت و بەهات و هاوارەوە هات لەلای ئێمەوە ڕاوەستا.

بابە و دایە دەگەڵ ماڵێ مامەی کەوتنە چاك و چۆنی و ئەحواڵپرسیە. مەلیحە و مەنسورە حەزیان لیبوو دابەزن بەڵام مامۆ نەیهێشت و داوای لێکردن یارییەکە بەرنە نێو باغی. بابەش بانگی کردینەوە و هەمووومان سوار بووینەوە و ڕۆیشتین.

سەعاتێکی نەبرد کە دە باغی کاك ڕەزایدا دەست و مستی یەکتر بووین و دەگەڵ پوورە فرانك و خاوخێزانەکانی دیشدا کەوتنە ماچ و موچ و ئەحواڵپرسیە. خێزانی برا و خوشکەکانی کاك ڕەزا لە پێشەمەدا گەیبوونە وێ، من دەنێو ئامادەبووەکاندا بە چاوی مشتەریەوە لە ئومێدی دەگەڕام بەڵام نەمدیتەوە. پوورە فرانك هەمووی بانگ کردنە سەر سفرەی قاوەڵتیە،

هەریەکە و جێیەکی هەڵدەبـژارد و لەبـەر سـفرەکەوە دادەنیشـت، هێشـتا یـەك دوو دەقیقـەی نـەبردبوو بوونـە دووبـەش پیاوەکـان لەلایـەك و ژنـەکانیش لـە خـوار سـفرەکەوە دانیشـتن و هەریەکەیان سەرقاڵی کارێك بوون. کاتێ کە پوورە فرانك فەرمووی سەر سـفرەی لـە هـەموان کرد بە خۆشحاڵیەوە بەو هیوایەی کە ئومێدیش دێتـەوە بـەدەم فەرمووەکەیـەوە چـوومە سـەر سـفرە و لـە تـەك مەلیحـەوە دانیشـتم بـەلاَم ئومێـد سووسـەیەکی هەرنـەبوو. سـەیرێکی دەوروبەرەکەم کرد بەلاَم ئومێد هەر نەبوو و جێیە چۆڵەکەی ئازاری دەدام.

لە پرسی بابمەوە لە ئاغای موحسینی دەربارەی ئومێدی بە یـەکجارەکی تـەواوی خۆشـی و شادییەکەم بە ناکامی گەڕا، ئەو دەمی زانیم کە ئومێد دوو ڕۆژ پێش ئێستا بۆ ئیشێکی چۆتە مەشهەدێ. بۆیە ئەو ئەوڕۆ نایەتە باغی، دەگەڵ ئەوەشدا کە زگم خۆی دەخـواردەوە لـە برسـان بەلاَم ئیشتیام نەما و ئارەزووم لەسەر قاوەڵتیەکەی لاچوو.

هێندە نارەحەت ببووم گریانم لە ئەوکێدا مابۆوە، ئەو دوو ڕۆژەشم بـە خـۆڕایی چـاوەڕوانی کێشابوو. ئیدی هۆی ڕۆیشتنی ئومێدیم لە قسەکانی بابییەوە کە بۆچی چووە نەدەبیست. چـەند پـارووێکم نـان و کـەرە خـوارد و لـە جێـوە هەسـتام، پرکێشـیەکانی پـوورێش نـەیانتوانی دامنیشێننەوە، بێ ئامانج کەوتمە گەڕانێ دەباغیدا. مەلیحـەش هاتـە لای منـەوە و پێکـەوە دەباغیدا کەوتینە گەڕانێ. ئەو بـە شـۆڕو شـەوق و تاسـەوە دەربـارەی دەزگیرانەکـەی دەدوا و یەکرێزو بێ پسانەوە باسی دەکرد و ئەو ساتە خۆشانەی پێکەوەیانی دەگێڕانەوە کـە بەسـەریان بردووە و ڕایانبواردووە بەلاَم من هەرگیز حەزم لە قسـەکانی ئـەو نـەبوو و سـەر ئێشـەم کـردە بیانوو و هاتمەوە لای گەورەکان.

دایکم دەگەڵ پـوورێ و خانمـەکانی دیـدا سـەرقاڵی ئامـادەکرن و لێنـانی چێشـت و نـانی نیوەڕۆیە بوون. بابە و ئاغای موحسینی سەر گـەرمی یـاریی شـەترەنج بـوون و مامـە وکـاك ڕەزاش خەریکی قلیان (نێرگەلە) کێشانێ. برایەکـەی کـاك ڕەزای سـەیری یارییەکـەی بابـە و ئاغای موحسینی دەکرد و پێی دەگوتنەوە. ماوەیەکم تەماشای ئەوان کـرد بـەلاَم حەوسـەڵەی وانیشم نەبوو. چوونەوە ناو ژن و خانمەکانیشم لە گوێ گرتنێ قسـەکانی مەلیحـەی پـێ چـاکتر نەبوو. چوونەوەشم بەرەو ئەولایەی کە مەلیحەو کچـەکانی لێبـوون، دیسـانەوە وەك مریشـکی سەربڕاو ئوقرەو ئارامم نەبوو و حەزم لەوێش نەدەکرد. تا وەختی هـاتنی نـانخواردنی نیوەڕۆیـە گویم بۆ زۆر بلێیەکانی مەلیحەی شل کرد. بە دەنگی کاك ڕەزای کەهـەمووی بـۆ نانخواردنـێ نیوەڕۆیە بانگ دەکردنەوە بەرەولای گەورەکان و خانووە جوانەکەی باغیەوە کەوتینە ڕێ. بـەبێ

تاقەتیەوە هـەنگاوم داویشـتن و شـەقم لـە بـەردەکانی بـەرپێم هەڵـدەدا و بەولاولایانمـدا بـڵاو دەکردنەوە کە لەپڕئەوم دیت. بەڵێ، ئومێد بوو کە دەهاتە نێو باغیەوە و بـەدەم پێکەنینـەوەی بەرەولای مە هەنگاوداویشتن، بێ ئیختیار زەردەخەنەم کەوتەوە سەر لێوان وبە هەنگاوی خێرا و هەراو ترەوەم بەرەو خانووەکەی باغیەوە هەلینگ دان و رۆیشتم. لەیەك کاتدا و پێکەوە دەگەڵ ئومێدی گەیشتینە بەر دەمـی خانووەکـەوە، ئەوانیـدیش بـە دیتنـێ ئومێدیـەوە هـەر شـادو خۆشحاڵ بوون. ئومێد بە ئەدەبەوە دەگەڵ تەواوی ئامادەبووانی چـاك و چـۆنی و ئەحواڵپرسـی دەکرد دوایەش زۆر لە سەرخۆو بە هێوری وەڵامی پرسیارەکانی دایك و باب و خاڵ و خـالۆژنێی دەدایەوە. ئومێد لە وەڵامی ئاغای موحسینیدا کـە دەربـارەی زوو هاتنـەوێی پرسـیار دەکـرد وەڵامی دایەوە:

- چونکە دەمزانی بەبێ من خۆشتان لێ نـاگوزەرێ هـەر دوای تـەواو بـوونی کارەکانیشـم یەکسەر دەگەڵ یەکەم هەستانی فرۆکەی تارانێ گەڕامەوە تا لە خۆشیە ئێـوە بـێ بـەش نـەبم. ئاغای موحسینی بەدەم پێکەنینەوە ئومێدی بانگ کردە نانخواردنێ نیوەڕۆیە. ئـەوجا هـەموو دەگەڵ ئومێدیەوە دەورەمان لەسفرەی دا و ئەمجارەیان بە پێچـەوانەی قـاوەڵتی بەیانیـەوە زۆرم ئیشتیای خواردنێ کرایەوە

چەندین جارمان چاوتێك هەڵەنگوتن بەڵام هەموو جارێش یەکسەر رێچـکەی سـەرنجەکانمان بەرەو لایەکی دیبەوە دەگۆڕی. لە دڵەوە جنێوم بە خۆم دەدان ((ئەدی چاوەڕێی نـەبووی، ئـەدی بۆ لە سەرنجەکانی هەڵدێی؟)) بە پێچەوانەی کاتی هاتنێمان بۆ باغی کە وەخـت زۆر بەسسـتی دەڕۆیـی دوای نانخواردنـێ دەقیقـەکان پێشـبڕکێیان بـوو دەگـەڵ یەکتریـداو کـات بـەو پـەڕی خێراییەوە تێدەپەڕی. هەوا کەم کەمە بەرەو تاریکیەوە دەچوو کە بابە داوای لە دایە کـرد تـا ئامادەی رۆینێ بین.دوای سەعاتێك ماڵئاواییمان لە تەواوی میوانەکان کرد و مـن بـە هیـوای دووبارە دیتنەوەی وی باغی شەمیراناتم بەجێ هێشت و بەرەو ماڵەوە بوومەوە و بـیرەوەری ئـەو چەند ساتانەشم لە کەلێنێکی دڵی خۆمدا هەڵگرت و شاردمەوە.

دوو مانگ تێپەڕی دە و دوو مانگانەمدا دووجاری دیـش ئومێـد دیبـۆوە. بـە بیـانووی زۆر جیاجیاوە دەهاتە بەردەرکێ ماڵێمان، جارێکیان سەڵاوی پوورێی دێنا و جارێکی دیکە دەیگوت:

- بە تەمام بچمە ماڵێ خاڵە رەزای ئاغا فەرهاد کارێك پەیام و راسپاردەیەکتان هەیە...

و بابە پێدەکەنی و دەیگوت:

- هەروا دوو رۆژ پێش ئێستا فرانك و رەزام دیون، نەءسوپاس هیچ ئیشێکمان نیە کوڕەکەم.

کۆتایی مانگی ئوردیبەهەشت بوو و تاقیکردنەوەکانی کۆتایی ساڵ تا دەهات نزیک دەبوونەوە من کە دەو دوا دواییانەدا حاڵ و باڵێکی لە بارم نەبوو و هۆشم لە هەموو جێیەکی بوو تەنیا لەوانە و خوێندن و قوتابخانە نەبێ، لە وانەی ئینگلیزی لە جاران لاوازتر ببووم هەر بۆیە داوام لە بابم کرد مامۆستای تایبەتیم بۆ بگرێ تا بەڵکە ئەو دواکەوتنانەم قەرەبوو و پڕکەمەوە.

بابم قبوڵی کرد و بڕیار بوو لە مامۆستا تایبەتییەکەی سالاری داواکا تا ئەگەر کەسێکی پێ شک دێ بۆ وانە گوتنەوەی بەمن دەگەڵە خۆی بێنێتەوە ماڵێ.

زۆر خۆشحاڵ بووم بەجۆرە دەمتوانی دواکەوتنەکانم قەرەبوو کەمەوە. داوام لە دەستە خوشکە زۆر خۆشەویستەکەشم شیرین کرد کە ئەگەر حەزی لێیە بێ دەگەڵە مندا گوێ لە مامۆستای وانەی تایبەتی بگرێ. شیرین ئەو پێشنیارەی منی زۆر پێخۆش بوو و پێکەوە بڕیارمان دا ئەویش بێتە ماڵی ئێمە و پێکەوە سوود مەند بین.

مامۆستایەکی کە ئاغای رەزایی مامۆستای تایبەتی سالار دۆزیبوویەوە ناوی حەمید سادیقی بوو، حەمید لاوێکی زانکۆیی بوو کەلە هونەرە جوانەکاندا دەیخوێند و بۆ دابین کردنی خەرجی خوێندنی خۆی وانەی تایبەتیش بڵێتەوە. ئاغای سادیقی قبوڵی کردبووکە هەفتەی سێ وانە بە من و شیرین بڵێتەوە. ئاغای رەزایی و ئاغای سادیقی هەموو جارێ پێکەوە دەهاتنە ماڵێ مە. سەرەتا هەردووکیان پێکەوە لە ژووری کارەکەی بابم و ئاغای رەزایی مەشقی بە سالار دەکرد و دەگەڵیدا بەوانەکاندا دەهاتەوە و دوای سەعاتێکیش ئاغای رەزایی و سالار لە ژوورێ دەهاتنە دەرێ و دەچوونە هۆڵی میوانان و ئەوجار من و شیرین دەچووینە ژوورەکەی بابم و بەخێر هاتنی ئاغای سادقیمان دەکرد. هەمیشە کاتی وانە خوێندنێ رووبەرووی سەر و چاوە وشک و زبرەکەی ئاغای سادیقی دەبووینەوە. ئاغای سادقی جگە لە مەسەلەی وانە و خوێندن رێی هیچ جۆرە قسەو گفتوگۆیەکی نەدەدا و دەبوو تا کۆتایی وانەکە تەنیا دەربارەی وانەو راهێنانەکان قسە کرابایە، دەنا لەوە ترازابایە رێگا بە هیچ قسەیەکی دی نەدەدرا.

هاتو چۆی ئاغای سادیقی و ئاغای رەزایی بۆ ماڵێ مە هەروا بەردەوام بوو. هەم من و هەم شیرینیش پێشکەوتنێکی بەرچاومان دەوانەی ئینگلیزیدا دەخۆماندا هەستدەکرد. بە شێوەیەکی وا کە دەقوتابخانەدا زۆر بەسانایییەوە گیروگرفتی قوتابییەکانمان چارەسەر دەکردن و هەردووکیشمان لەم بارەیەوە زۆر ئاسوودە بووین.

دوو سێ رۆژی زیاتر نەمابوو بۆ تاقیکردنەوەی ئینگلیزی و ئەو رۆژەش ئاغای سادیقی هاتنەوە ماڵێ مە تا وانە بەمن و شیرین بڵێتەوە. ئاغای سادیقی دەیگوت لە شێوە و جۆری

پێشکەوتنەکەی تۆ و شیرین رازی نیم و بە دڵم نیە، من چاوەڕێی ئەوە بووم ئێوە زۆر لەوە زیاتر بەرەو پێشتر چووبان.

ئەو رۆژە ئاغای سادیقی داوای لە شیرینێ کرد تا لاپەڕەکە بە دەنگێکی بەرزەوە بخوێنێتەوە و لەکاتی خوێندنەوەشدا هەوڵ بدا هیچ هەڵەیەکی نەبێ، شیرین سەرقاڵی خوێندنەوێ بوو و منیش هەموو هەست و هۆشێکم خستبووە سەر ئەو لاپەڕەیەی کە شیرین دەیخوێندەوە. هەموو لەشم هەر گوێ بوو. شیرین وشەیەکی بەهەڵە بە زمانیدا هات بەڵام ئاغای سادیقی گوێی نەدایە و بۆی راست نەدەکردەوە سەرم هەڵێنایەوە تا هەڵەکەی شیرینێ بە ئاغای سادیقی بڵێمەوە، کەچی کە دیتم ئاغای سادیقی ئەو سەیری من دەکا. بە پەلە سەرم بەردایەوە، بەڵام ئەو رۆژە تا کۆتایی وانەکە نەوێرام سەرم هەڵێنمەوە.

ئەو سێ رۆژەی کە بۆ تاقیکردنەوەی زمانیش مابوو وابڕیاربوو کە ئاغای سادیقی هەموو رۆژێ بێتەوە ماڵێ مە و لە وانەی ئینگلیزیماندا دەگەڵ خەریك بێ.

بەیانی ئەو رۆژە ئیدی سەرنجەکەی رۆژی پێشووی ئاغای سادقیم لەبیرچوو بۆوە و زۆر سادە و ساکارانە و هەروەك جاران کەوتینە مەشق و راهێنان حەل کردنێ. لە کۆتایی ولێبوونەوەی سەعاتی وانەکەماندا بووین وئیدی زۆریش ماندوو بووم. سەرم بەرزکردەوە سەیری سەعاتەکەی سەردیواری کەم تا بزانم وانەکە چەندی ماوەکە سەرنجەکانی ئاغای سادیقی لەجێی خۆیان وشك کردم، یەکسەر سەرنجەکانم دزینەوە بەڵام تا کۆتایی وانەکە ئیدی هیچ تێ نەگەیشتمەوە...

دوایین رۆژی تەواو بوونێ وانەکان بابم بۆ سوپاسکردن و پاککردنەوێ حیسابان هاتە ژوورێ و ئاغای سادیقیش هەر لەلای بابم داوای لێکردم تا دوای تاقیکردنەوەکان لە ئەنجامی تاقیکردنەوەکانی ئاگادارکەمەوە وپێی بڵێمەوە. من و شیرینیش هەر سوپاسی ئاغای سادیقیمان کرد و هەردووك پێکەوە هاتینە دەرێ. ئاغای سادیقیش دوای میوانداریيەکی باش لە ماڵێ مە چووە دەرێ.

رۆژی تاقیکردنەوێم پرسیارەکان بە سانایی وەڵام دانەوە و بەسەر و دڵێکی خۆشەوە تاقیکردنەوەم بەجێ هێشت. و هەروا بە دڵخۆشیە تاقیکردنەوەکە وە دەگەڵ شیرینێ چووینە ئەو نووسینگە و شوێنەی کە ئاغای سادیقی وانەی لێ بە منداڵان دەگوتەوە. لە دەرگام دا، دەنگیم ناسییەوە.

هەدووکمان چووینە ژوورێ، لە پشت مێزێوە دانیشتبوو و کتێبێکی کە دیار بوو کتێبی وانەکانی خۆیەتی، پەڕپەڕ هەڵدەدایەوە. هەر هێندە چاوی بەمە کەوت لەجێوە بڵند بوو، سڵاومان کرد و بەفەرمووەکانی وی دانیشتین. پرسیارەکانمان هەموو بۆ شرۆڤە کرد و

هەریەکەمان دەربارەی وەڵامی پرسیارەکان دواین و دوایەش ڕەزامەندییە خۆمـان لـە وەڵامـی پرسیارەکان پێشان دا.

ئاغای سادیقی بە وردیەوە گوێی دابووە قسەکانمان و لە دواییشدا بە خۆشحاڵی ئـەوەی کـە دەتاقیکردنەوەکەدا سەرکەوتوو بووین ئافەرینی کردین.

ئەوجا هێندێك بێدەنگ بوو و لە پڕ داوای لە شیرینێ کرد تا ئەو خانووەی بەرامبەرمانـەوە بچێ ولای ئاغا ڕەزایی چەند بەشێك لەوانەی کە پەیوەندی بەخوێندن و وانەکـەی سـالاریەوەیە بێنێ. دڵم وە خورپە کەوت سالار برای من بوو باشە بۆ داوای لە شیرینێ کرد بچێ ئەو کـارەی بکا؟ منیش هەستام تا لەگەڵ شیرینێ بچمە خانووەکەی ئەو بەرێ ئاغای سادیقی گوتی:

- ڕەها خاتوون تۆ بەیارمەتی خۆت دانیشەوە، حەزدەکەم هێندێکت قسە دەگەڵدا بکەم.

شیرین بەناچاری هەستا. کاتی هەستانێ کەلە دەرکێ دەچـووە دەرێ ڕاوەسـتاو زەردەیـەکی ماناداری بە ڕوودا کردم و چووە دەرێ. کە تاك بووینەوە، ئاغای سادیقی کـەمێکی منـە مـن کرد و گوتی:

- ڕەها خاتوون وەك بۆ خۆت دەزانی و ئاگاداری مـن قوتـابی زانکـۆم وبـۆ دابـین کردنـی پێویستیەکانم وانەش دەڵێمەوە. مـن داك و بـابێکی پیرەکـەم هـەن کەلەشـاری دەژیـن ولـەبێ دەرامەتی و نەبوونیەیان ناتوانن هیچ یارمەتییـەکم بـدەن و جـاری واشـە ناچـاریش دەبم مـن هێندێکیان پارە بۆ بنێرمەوە. ئەوەش بزانە کەمن خوشکێکی لـەخۆم بچووکتریشـم هەیـە کـە ئەویش لە قوتابخانەیە...

ئاغای سادیقی تەواوێکی باسـی ژیـانی خـۆی و کەسـوکارەکەی بـۆ کـردم و دوایـەش پـاش پێشەکیەکی دوور و درێژیش مۆڵەتی خواست ئەگەر من ڕازی بم کەسوکارەکەی بنێرێتە خوازبێنیەم بۆ ماڵێ تا دەگەڵ دایك و بابمدا قسەبکەن. زۆر چـاکم دەزانـی کـە دەودەمیـدا ڕەنگـم بەرووانـەوە نەماوەو بە ئاشکرا دەستەکانم دەلەرزین کە شیرین چەند جارێکی لە دەرکەی دا و هاتە ژوورێ.

❊ ❊ ❊

ڕەها لە پڕ بێدەنگ بوو وهێندێکی ئاو خواردەوە. منیش هەر هەستی ماندووەتیەم دەکرد، لە پەنجەرەمڕا سەیرێکی حەساری کرد هەوا بە تەواوی تاریك ببوو. ئـەو سـەعاتەی کەلـەماڵێ ڕەهای بووم کات هێندە خێرا دەڕۆیی کەهەستم بە بەسەرچوونی تەمـەنێ نـەدەکرد. سـەیرێکی ڕەهام کردو گوتم:

- ئەگەر بفەرمووی پاشماوەی قسەکانمان سبەینێ درێژە پێ بدەین، چونکە بەمجۆرە ئێوە ماندوو و بێ تاقەت دەبن.

رەها هەمان زەردەخەنە جوان و دڵگرەکەی بەروو دادامەوە و قبوڵی کرد. بە ئاوازێکی میهرەبانانەوە گوتی:

- ئەگەر ئەو هاتوچۆیە بەردەوامە ئێوە ماندوو نەکا من قەیدێ ناکەم.

- نا، دڵنیابن کەمن هەرگیز ماندوو نابم من هەر کارەکەم ئەوەی دەخوازێ کە بۆ کۆکردنەوەی باس و بابەتە جۆراو جۆرەکان هەمیشە لە هاتوچۆ دابم.

بۆ ساتێك بێدەنگ بووم بەڵام دووبارە کە پرسیارێکم لەلا سەری هەڵدایەوە بەزارمدا هات:

- ببورن کە ئەو پرسیارەی دەکەم بەڵام زۆر حەزدەکەم بزانم مەبەستتان لە گێڕانەوەو باسکردنی ئەو بەسەرهاتەتان چیە؟ ئەگەر دەکرێ هێندێکم بۆ روون کەنەوە.

رەها سەرنجێکی پرسیاراویانەی دامێ و پرسی:

- لەمەبەستەکەتان ناگەم، تکایە روونتر قسەبکەن.

کەمێکم بیرکردەوە و گوتم:

- پێم خۆشە بزانم مەبەستتان لەوەی کەبەسەرهاتەکەتان دەگۆڤارێدا بڵاودەکەنەوە چیە؟ زۆربەی خەاکی حەزناکەن کەس بەنهێنی ژیانیان بزانێ کەچی ئێوە...

رەها سەرێکی لەقاندو تێیگەیاندم کەلە پرسیارەکەم گەیشتووە ئەوجا هەناسێکی هەڵکێشاو گوتی:

- لەبەر ئەوەی حەزناکەم دایك و باوکەکان لەجێی کچەکانیان بڕیار بدەن و بیروباوەڕو بۆچوونی خۆیانیان بەسەردا بسەپێنن، رەنگە ئەگەر دایك و بابی من و هەروەها گەورەترەکانی بنەماڵە رێگای بڕیاردانی ژیان و چارەنووسی خۆمیان بەمن دابایە ئێستا زۆر خۆشحاڵ و شاد و شەنگوڵتر ژیابام و لە ئێستا زۆر چاکتر بامایە، دەمهەوێ بەم شێوەیە بەهەموو دایك و بابێکان بڵێم ئەگەر بڕیاری شووکردنێ کچەکانیان بدەنە دەست خۆیان ئەوەدەمی دەیانتوانی رووبەڕوو بەرەنگاری سەخترین و دژوارترین گیروگرفتەکانی ژیان ببنەوە نەك دایك وباب بێن و مەرجەکانی خۆیانیان بەسەردابسەپێنن بۆیەش وا بە راشکاوی ئەوانە دەڵێم چونکە من بۆخۆم ئەم ژیانەم تاقی کردۆتەوە.

سەیرکە بزانم داخوا ئێوە کە ئێستا لە بەرامبەر منەوە دانیشتوون مێرد (شوو)تان کردووە؟ چونکە ئەگەر مێردتان کردبێت ئاسانتر لە قسەکانی من دەگەن.

قسەکانی رەها منی دەبیرو خەیالآنەوە برد، وهەر بەڕاستیش جێی بیرو لێکدانەوانە. ئەوەی ئەو باسی دەکرد هەرچەندە بەڕووالەت سادە و ساکار بووبەلأم لە دەروونـدا ئاریشەیەکی گەورەبوو. زۆرینەی ئەو دایك و بابانەی کەدەستیان خستۆتە ژیان و ئایندەو چارەنووسی جگەرگۆشەکانیان و لەجیاتی ئەوانیان بڕیار داوە سەرەنجام و زۆربەی جاران منداڵەکانیان تێ شکاون و لەژیانی هاوبەشیدا سەرنەکەوتوون و گیانێکی شەکەت و ماندوو و بەپەیکەرو پشتێکی چەماوەوە هاتوونەوە ماڵە باوانیان. و هەر ئەو دایك و بابانەش زۆرتر ئەفسوس وغەم و حەسرەتان دەخۆن کەنەدەبایە ئەو هەڵەیەیان بکردبایە و ئەورۆژ رەشیەیان بەسەر منداڵەکانیاندا هێنابایە و ئاوا منداڵەکانیان تووشی ئەو کوێرەوەریانە بکردبایە کەکردیان.

لەجێی خۆم هەستام تابڕۆم و بەجێی بێڵم، رەها، بانگی رەبابە خانمێی کرد تا دووبارە سەروچایەکی تازە دەممان بۆ بێنێتەوە. بە پڕکێشیە و بە زۆرییە رەهایە سەعاتێکی دیکەش لەوێ مامەوە و ئەوجا چوومەوە ئەوێم بەجێهێشت.

باران بەسپایی و لەسەر خۆو نەرم دەباری وەك بڵێی ئاسمانیش ئاگای لە چارەنووسی رەهای بێت و بۆ بەخت رەشیە ئەو ژنە جوانەی وادابارێنێ. سەرم بڵند کرد و رووی دەمم کردە ئاسمانێ و گوتم:

- لەوانەیە گریانەکەت هەر تەنیا بۆ رەها و بەخت و چارەنووس رەشیەکەی وی نەبێت و زۆری دیکەی وەك رەهاش هەبن کەکەس ئاگای لە سووتان و کلۆڵی و کوێرەوەرییەکانیان نیە.

باش دەزانم کەتۆ تەنیا شاهیدوبینەری رۆژو بەخت رەشیە زۆر ژنان بوو وی و هەر دەبی. کەواتە هەر ببارە تا غەمەکانی دەروونت سووك بن.

ئەو شەوە تا درەنگانێك بەرێك خستنەوەی نووسینەکانمەوە خەریك بووم تا دەشهات کونجکاوییەکەم زیاتر دەبوو بۆ زانینی پاشماوەی قسەکانی.

(٣)

سبەی رۆژی دوایی تازە لەخەوێ هەستا بووم کەزەنگی تەلەفۆنێ لێیدا.

گوشیەکەم هەڵگرت:

- ئەڵو فەرموون.

سڵاو ببوورە کە بەم ناوەختە نارەحەتم کردن بۆیەم زەنگ لێ دا تا وەبیرتان بێنمەوە بەسەر هاتەکەی رەها خاتوونێ دەگەڵە خۆتاندا بێننە نووسینگەی گۆڤارێ.

دەنگی سەرنووسەری گۆڤارەکەم ناسیەوە، دیاربوو کە ئەویش کونجکاوانە بە دوای بەسەر هاتەکەی رەها خاتوونێوەیە و حەز دەکا هەرچی زووترە پاشماوەو سەرەنجامی بەسەرهاتەکەی وی بزانێ.

دڵنیام کردەوە کە نووسینەکانمی هەر بۆ دەبەم. دوای خودا حافیزیە تەلەفۆنەکەم دانایەوە و لە خۆشیانیشم زەردە خەنەیەك هاتە سەر لێوان. بەدڵنیاییەوە باسی ژیانەکەی رەهای جێی سەرنجی بووە و بەلانی هەرە زۆریشەوە رێی چاپ و بڵاوکردنەوەی دەدا.

بە خۆشی و بە روویەکی گەشەوە بەرەو لای گۆڤارێوە کەوتمە رێ هەر کە چوومە ژووری ساختمانی گۆڤارەکەوە چەندین کەس دەربارەی بابەتە تازەکەمیان پرسیارکردو هەوڵیان دا بزانن داخوا ئەوە ئەو بابەتەیە کە سەرنووسەر باسی لێوەدەکا.

هەروا بەکورتی وەڵامم دانەوە و چوومە نووسینگەی سەرنووسەری و نووسینەکانم لە پێش دانان. سەرنووسەریش بەڵێنی دا ئەگەر هەروا کە خۆی مەزەندە دەکا بەسەر هاتەکەی رەها خاتوونێ جێی سەرنج بێت ئەوا بە زوویی کاری لە چاپدانێی دەست پێدەکاو بەزنجیرە داستانەکە چاپ دەکا.

ئەو رۆژە هەر زوو کارەکانم تەواو کردن و دوای تەواو بوونێش چوومەوە نووسینگەی سەرنووسەری و مۆڵەتم خواست تا بچمەوە سەردان و دیدەنییە رەهای و بچم پاشماوەی قسەکانی بنووسمەوە.

دوای مۆڵەت وەرگرتنێ لە ساختمانی گۆڤارێ چوومە دەرێ. پێش هەموو شتێکی چوومە رێستۆرانێوە و نانی نیوەڕۆیەم خوارد و بۆ چاو پێکەوتنێ سەعات دوو خۆم ئامادەکرد.

سەعات دووی دوای نیوەڕۆیە چوومەوە ماڵێ ڕەهای و دوای چاکو چۆنیە باسی گرینگیدانێ سەر نووسەریم بە بەسەرهاتەکە بۆ ڕەها کرد و داواشم لێکرد تا زووە پاشماوەی بەسەرهاتەکەی بگێڕێتەوە. زەردەخەنەیەکی ڕەزامەندییەی هاتە سەر لێوان و درێژەی دایەوە:

❊ ❊ ❊

شیرین چەند جارێکانی لە دەرکەی دا و هاتە ژوورێ. بەو سەرنجەی کە لێیدام زانیم کەتا ئەو سەری ڕووداوەکەی زانیوەو تێیگەیشتووە. دەو دەمەیدا ئاغای سادیقی هەستا، لە تەك مێزەکەوە ڕاوەستاو لەشیرینی پرسی:

- ئاغای ڕەزایی هەموو ئەو بەشانەی دایەی کە داوام کردبوون و پێویستم پێیان بوو؟

شیرین زەردەیەکی شەیتانانەی کرد و وەڵامی دایەوە:

- ڕاستیەکەی نازانم، ئەوە پەیوەندی بەقسەکانی ئێوەو ڕەها خاتوونەوەیە، ئەگەر هێندێکی دیتان قسە ماون و هاتنەوەی من بەنیوە چڵی هێشتوونیەوە ئەوە دیارە کە هەموو بەشەکانی بە تەواوەتی نەداومەتێ، ئەگەر بوونی منیش لێرە ڕێی قسانتان لێ دەگرێ ئەوە من دەتوانم...

ئاغای سادیقی قسەکانی شیرینی بڕی و گوتی:

- نەخێر، بۆ وای بۆچووی؟

من سەرم بەردابۆوە و نەمدەزانی چبکەم. دەنگی ئاغای سادیقی بە خۆی هێنامەوە:

- خاتوو مولکی ئێوە ئەم کتێبەتان خوێندۆتەوە؟

هەستم کرد بەو پرسیارەی دەیهەوێ سەرنجی من بەلای خۆیدا ڕاکێشێ.

هەرکە من سەرم بڵند کردەوە و سەیری ئەوم کرد هەستا و بەرەولای کۆمەدییەکەی لای دەرکی ژوورێوە چوو. ئەو لەرزەی کە هەموو لەشی داگرتبووم بەئاشکرا دەپێیەکانمدا هەست پێدەکرد. خودایە! ئاغای سادیقی دەشەلێ. شیرین بە دەنگێکی لە سەرخۆوە پێدەکەنی بەلام سەرنجە گرژەکەی ئاغای سادیقی ناچاری بێدەنگیەی کرد. هیچ کاتێ ئاگام لە هاموشۆی ئاغای سادیقی نەبووە بۆ ماڵێ و نەشمدیوە یا باشترە بڵێم هیچ کاتێ بەلای ئەوەوەم کونجکاوی نەبووە و نەکردووە. هەمیشە ئەوم هەر لەو دیو مێزەوە بەرواڵەتێکی فەرمییەوە دیوە. تا ئەو ساتەش هەرگیز بە خەیاڵمدا نەهاتبوو کە لەوانەبێ ئاغای سادیقی کەم ئەندام بێ، ئەویش بەو کارەی هەردەویوست ئەو شتەم تێ بگەیەنێ. بە سەختی ددانم بەخۆمدا گرت و بە زەحمەت لە جێوە هەستام و بەدەنگێکی بە ئەدەبانەوە گوتی:

- بەیارمەتی خۆتان بیرێك لە قسەكانم بكەنەوە.
سەرم كە وەك كێوێكی قورسی لێ هاتبوو بەردایەوە و بەدەنگێكی كزەڵە وە كە وەك دەبیرێكیرا بێتە دەرێ گوتم:
- بێگومان.
خوا حافیزیمان كرد و هاتینە دەرێ. كاتێ كە دەرگامان بەدوای خۆماندا داخستەوە شیرین بە دەم پێكەنینەوە دەستی بەگوتنێ كرد:
- بێ، بێ، پیرۆزبێ، ئیشاڵلا... پیرۆزبێ.
بەسەرنجێكی توندەوە نارەزاییە خۆم پێ راگەیاند و ئەویش ساتێك بێدەنگ بوو و لە ماڵەكەی وە دەر كەوتین.
لەرێیە شیرین بەردەوام لە بارەی ئاغای سادیقیەوە دەدواو بەگاڵتەوە شتگەلێكی دەتگوتن و پێشدەكەنی:
بەراستی كچەكە، خەڵكی كارەبا دەیگرێ تۆ بەرمیلە نەوت، دەنێو ئەو هەموو كچانەدا ئاغای سادیقی بە خۆو بە لاقێكیەوە هاتووە بەتۆوە نووساوە؟ دەتۆ وەرە بیری لێ بكەوە كەباب و دایكت بەوەی بزانن كێ داوای تۆی كردووە خۆ هەر راست بەلا دادێن و هەر خواش دەزانێ چیان بەسەر دێ، حەتمەن تاو دەداتە تەوەرزینێكی و دەچێتە سەر ئاغای رەزایی كە ئەوەی هێناوەتە ماڵی ئێوە.
شیرین هەروا پڕیشكی داویشتن و منیش بەدەم رێوە بێ هەست و چرپە و بێدەنگ بووم و هەر بیرم دەكردنەوە. شیرین كە خۆشەویسترین دەستە خوشك و هاودەمە ئاوا خەریكی بەیت و باڵۆرانە ئەدی ئەگەر ئەوانیدی بزانن دەڵێن چی، ئەوە مامۆژن، پوورە سەڵتەنەت، پوورە فرەنك ئەدی خاڵۆژنێ دەڵێن چی، ئیدی ئەوە پاشەملە هەر باس باسی من و دایكمە، لەلایەكی دیشەوە بە ئومێدی نەبێ ناتوانم بیر لە هیچ كەسێكی دیكە بكەمەوە، دەڵێم نا، و تەواو.
بەرێوە بە شیرینێم گوت باسی ئەم خوازبێنی و داوایە بە هیچ كەسێك نەڵێ و شیرینیش گفتی دا باسەكە لێرەوە ببڕێتەوە و هەر لە بەینی خۆماندا بێت و بمێنێتەوە.
دوای جودا بوونەوەم لە شیرینێ كە گەیمەوە ماڵێ بڕیارم دابوو كە ئەو باسە دەگەڵ هیچ كەسێكدا باس ناكەم و كە هاتیشمەوە ماڵێ دایكم بە نیگەرانیەوە هاتە پێشێ و پرسی:
- رەها: هیچ بووە؟
سەرم بە نیشانەی نەرێوە لەقاند.

- نەخێر، ئەو پرسیارە بۆ دەکەن؟

دایکە بەسەرنجێکەوە کە هەر نیگەرانی تێدا شەپۆل ئەدا گوتی:

- لە تاقیکردنەوەدا خراپ بووی؟

نا، لە راستیدا تاقیکردنەوەکەم یەکجار ئاسوودە بوو.

دایکە بە شڵەژاوییەوە پرسی:

- بەڵام سەروچاوت شتێکی دیکە دەڵێ؟

بەبێ حەوسەڵەییەوە بۆ هەڵاتنێ لە دەست پرسیارە یەك بەدوای یەکەکانی دایکەدا بەرەو ژوورەکەم بوومەوە و هەر بەو حاڵەشەوە گوتم:

هێندێکم دەگەڵ شیرینێدا دەمەوەری بوو هێشتاش هەر لێی توورەم.

دایکم سەرنجێکی ناباوەڕانەی دامێ و پێش ئەوەی هەلی پرسیارێکی تازەشی دەستکەوێ چوومە ژوورەوەو دەرگاکەم لە دواوە داخست. چونکە درۆشم دەگەڵ دایکمدا کردبوو زۆر نارەحەت بووم بەڵام هیچ چارەیەکی دیکەم نەبوو.سەعاتێکیم لە ژوورێ بیر لە ئاغای سادیقی و پێشنیارەکەی کردەوە بەڵام هەر جارێکم کە پێیە شەلەکەی وەبیردەهاتەوە بێ ئیختیار ((نا)) م بەسەر زمانی دادەهات.

ئەو دوای نیوەڕۆیە هەوا هەور بوو وەك بڵێی ئاسمانیش دڵگیر بووبێ بەڵام رێی گریانی بەخۆی هەر نەدەدا. تەلەفۆن وە دەنگ هات گوشییەکەم هەڵگرت:

- ئەلۆ فەرموون.

- ئەلۆ، رەها، سلاو.

- سلاو بابە گەورە حاڵتان چۆنە؟ دایە گەورە چۆنە؟ هیوادارم هەرباش بن. دەنگی پێکەنینی بابە گەورەی لەو سەری تەلە فۆنەکەوە دەگوشییەکەیڕا بەرز بۆوە.

- ئەوە چیەکچەکەم، دەڵێی منی پیرەمیردتان لە بیرچۆتەوە کە ناتوانم یەك پشوو وەڵامی پرسیارەکانت هەموو بدەمەوە، بەو ساڵ و تەمەنەوە هەناسەم لێ بڕاوە لە وەڵامەکەی بابەگەورەیدا منیش بە دەنگێکی بەرزەوە پێکەنیم. دووبارە دەنگی بابە گەورەی کە هەر پێدەکەنی بەرز بووەوە:

- ئێستا یەکە یەکە پرسیارەکان بپرسە تا وەڵامت بدەمەوە. سەرەتا لە حاڵی خۆمت پرسیبوو، دەبێ بڵێم حاڵم باش بوو بەڵام کە گوێشم لە دەنگی نەوە جوانەکەم بوو هێندەی دیش باشتر بووم، دایە گەورەش هەر چاکە دەشزانی چۆن دەزانم کە حاڵی باشە یان نا؟

بەسەر سامیەوە پرسیم:

- نەء ، چۆن دەزانن؟

بابە گەورە بە پێکەنینەوە گوتی:

- ها، بەوەیرا دەزانم کە هەرکاتێ حالّی باش بێت ئیدی ئەوە بەسەر سەری مندا دەبۆلێنێ و پرتە پرتیەتی. ئەورۆش هەر لە بەیانیەوە تا ئێستا بەردەوام هەر بۆلاندوویەتی و پەلّپی گرتوون. پێکەنیم و لە وەلامی بابە گەورەیدا گوتم:

- کەواتە ئەورۆ دایە گەورە دیارە زۆر باشە و سوپاس بۆ خوا کە نەساغ نیە. بابەگەورەم بەقاقا پێکەنی:

- دادەی کچەکەم، بابت لە مالّەوەیە؟

لەوەلامی بابەگەورەمدا گوتم:

- نەخێر، هێشتا نەهاتۆتەوە.

بابە گەورە پرسییەوە:

- ئەدی دایکت؟ ئەوان لەوێن؟

گوتم:

- بەلّێ هەر ئێستا بانگی دەکەم

دوای خوا حافیزی لە بابە گەورەی بانگی دایکمم کرد. دایکم دوای قسان دەگەلّ بابە گەورە یدا بانگی منی کرد و گوتی:

- رەها، ئەگەر دەزانی ئیشت نیە وەرە یارمەتیم دە تا مالّەکەی رێك خەین، بابە گەورە دەیهەوێ دەگەلّ میوانێکی بێگانەدا بێنە مالّێ مە.

لەدایکمم پرسی:

میوانەکەیان کێیە؟ بۆ دێنە مالّێ مە؟

دایکە کە هەروا بە پەلە بەرەو لای هۆلّی میوانانەوە دەچوو گوتی:

- دەگەلّە ئەو لاوەی کە موغازەی بەرگدروونەکەی لەبابت بەکرێ گرتووە ئەوشۆ دەگەلّ بابە گەورەیدا دێنە ئێرە تا دەگەلّ بابت قسان بکەن.

بەسەرسامییەکەوە پرسیم:

- دەیانهەوێ لە بارەی چیەوە بدوێن؟

دایکە بەبێ حەوسەلّەییەکەوە گوتی:

- ئەتۆش ئێستا مەیلت بزووتووە و لە شێوازێ دینی دەپرسی؟ دەتۆ جارێ بجوولێوە، ئێستا دەگەنە سەرمان.

من ئیدی هیچیدیکەم نەپرسی و دەستم بەماڵ پاککرنەوێ کرد.

هەر ئەو شەوە کە بابە گەورە و ئەو لاوە هاتنە ماڵێ، من لە پشت پەردە تۆڕیەکەی ژوورەکەمەوە ئەوم دیت بەڵام نازانم بۆ هەر لە یەکەم چاوپێکەوتنم پێی هەستی نەفرەتێکم لێ کرد و دە دڵی خۆمدا گوتم:

- وای، وای، خودا ئەوەی بەنسیبی گورگی بیابانێش نەکا، ژنە بێدەرەتان و کەسوکارەکانی چۆن دەگەڵ ئەو سەرو سەکوتەیدا هەڵدەکەن.

ئەو شەوە لاوەی ناوبراو کە ناوی **محەممەد** بوو دەگەڵ بابە گەورەیدا سەعاتێکی میوانی بابەی بوون و من ئاگام لە قسەکانی ئەوان نەبوو. سەعاتە و دوا ماڵیان بەجێهێشت وئەو هەموو پەلە و پێداگرتن و پڕکێشیەی دایك و بابم بابە گەورەیان هەر نەگێڕایەوە بۆ نانی ئێوارێ.

دوای رۆیشتنێ وان بوو کە دایکم من و منداڵەکانی بانگ کرد بۆ شامێ. کاتی نانخواردنێ بابە هیچی دەربارەی قسەکانی دەگەڵ بابەگەورە و **محەممەدیدا** نەگوت. زۆرم حەز دەکرد بزانم داخوا چ مەسەلەیەك ئەوانی کێشاوەتە ماڵێ مە.

بەیانی ئەو رۆژە لەقسەکانی دایکمەوە تێگەیشتم کە **محەممەد** دەگەڵ بابە گەورەی هاتبوو تا داوا لە بابەی بکات کەمێکی بۆ لە کرێی موغازەکە داشکێنێ. ئەو گوتبووی کە ئەو کرێیەی موغازەکەی پێ نادرێ و بابەش هەرگیز نەیدەویست حەزی نەدەکرد کرێی موغازەکە داشکێنێ و کەمی بکاتەوە. بەڵام لەبەر قسەی بابەگەورە و هەروەهاش بۆ رێزلێنانێ کە دەگەڵ **محەممەدی** هاتبوو قبوڵی کرد و کرێی موغازەکەی کردە نیوەو بەو شێوەیە لوتفێکی گەورەی دەرهەقی **محەممەدی** کرد. ئەڵبەتە من ئەمە لە زمانی **محەممەدیەوە** دەڵێم کە کاتی خوا حافیزیە بە بابەی گوتبوو.

دوو سێ رۆژ بوو لە شیرینێ بێ ئاگا بووم و چونکە تاقیکردنەوەش بە کۆتا هاتبوو، چ کارنەبوون بیانکەم و حەوسەڵەم نەمابوو. بڕیارم دا سەرێك لە شیرین بدەم. کە باسەکەم بە دایکم گوت دایکم بەسەرسامیەوە پرسی:

- ئەدی لە شیرینێ تووڕە نیت؟

یەکسەر ئەو درۆیەم وەبیرهاتەوە کە دەگەڵ دایکمدا کردبوو، بەڵام چارەیەکم نەبوو هەردەبوو بەشێوەیەك دیزە بەدەرخۆنەی کەم تا باسەکە نەتەنێتەوە. بە زەردەخەنەیەکەوە بەدایەم گوت:

- جا خۆ تاهەتایە هەر لێك توورە نابین بەکورتییەکەی هەر دەبێ یەکێکمان پێش هەنگاو ودەست پێشخەر بێت و هەنگاو بنێ.

- بەڵێ، راستدەکەن، هەقی ئێوەیە، باشە تا زووە و قوتابخانە دانەخراوە برۆ بزانە ئەنجامێکی تاقیکردنەوەکانیشت دەست دەکەوێ یانە نا؟

روخسارە میهرەبانەکەی دایکمم ماچ کرد و خودا حافیزیم لێ کرد. لە ماڵێ هاتمە دەرێ و بەرەو ماڵێ شیرینێوە کەوتمە رێ. کاتێ کە گەیمە سەری کۆڵانێ ئەوم دیت پاڵی بە دیواریەوە داوە و وەك بڵێی چاوەڕێی یەکێك بێ. تەواوی لەشم یەکپارچە سڕ بوو ویستم رێ وڕێ لە کوێوە هاتووم ئاواش بگەڕێمەوە بەڵام ئەو پێیزانیم و بەدەنگێکی بەرزەوە گوتی:

- سەڵاو خاتوونێ مولکی!

بەناچاری بەرەو لایەوە چووم و بە دەنگێکی لەرزۆکەوە سڵاوم کرد:

- سڵاو ئاغای سادیقی، چۆنن چاکن؟

ئاغای سادیقی هەنگاوێکی بەرەو پێشەوە نا و بەگەرمی لێی پرسیم. دوایەش داوای لێ کردم تا مەبەستی پێشنیارەکەی پێ بڵێمەوە.

دەگەڵ ئەوەشدا کە جارەهای جار لەبەر خۆمەوە بڕیارم دابوو کە بە روونی و بە ئاشکرا وەڵامی رەتکردنەوەی بدەمەوە بەڵام دەو ساتانەدا شەرمم کرد هیچ بڵێم، لە دڵەوە نەفرەتم لە خۆم دەکرد کە بۆ زیاد لە هەموو رۆژێکی ئەورۆ و ئەم سەعاتەشم بۆ لە ماڵ هاتنە دەرێ هەڵبژاردووە. لە پڕ بیرێکم بە مێشکی داهات ئینجا بە دەنگێکی لەرزۆکەوە گوتم:

- راستیەکەی من و کوڕە خاڵەکەم هەر لەمنداڵیەوە ناوی یەکتریان لێ هێناوین و ئێستاش ئەوە ماوەیەکە کە خاڵم داوا لە ماڵەوەمان دەکا تا رۆژێکی بۆ شەکراو خواردنەوێ دیاری بکەن. بەداخەوە من دەزگیرانم هەیە.

بە هەوتیەکەوە راوەستابوو و تەنیا هەر سەیری دەکردم تەنانەت یەك وشەشی بەسەر زمانیدا نەهات، بە تەواوەتی دیاربوو کە چاوەڕێی هەموو وەڵامێکی بوو تەنیا ئەوە نەبێ کەمن دەزگیرانم هەبێ. کە بێدەنگییەکەیم دیت ویستم خودا حافیزیە بکەم کە بە دەنگێکی وەك لەبنی بیرێکییەوە بێتە دەرێ پرسی:

- رەها خاتوون راستیەکەی بڵێ کە لەبەر گرفتی پێیەکەمە هەوڵ دەدەی بەهەر جۆرێك بووە خۆت لە شەڕی من لادەی؟

بە دەنگێکی لەرزۆکەوە وەڵامم دایەوە:

- باوەڕکە هەرگیز وانیە کە تۆ بۆی دەچی، بڕیارە من مێرد بە کوڕە خاڵەکەم بکەم و ئەم مەسەلەیەش هەرگیز پەیوەندییەکی بە بارو دۆخی لەشی ئێوەوە نیە، تکادەکەم ببووری.

وەك بڵێی لەسەر پیادە ڕۆیەکە رابکەم و نەشمدەوێرا ئاوڕدەمەوە دوایە چونکە دەترسام بەدوامەوەبێت. کاتێ کە گەیمە بەر دەرکی ماڵێ شیرینێ هەناسە بڕکێ بوو بووم. بەپەلە پەل و هەراسانیەکەوە لە دەرکێم دا وەك بڵێی یەکێکم بە دواوەبێ و ڕاومنێ. بێ وچان لێم دەدا و پەنجەشم بە دوگمەی زەنگەکەوە نابوو و پاڵم پێوە دەنا. دەوساتانەدا خۆم پێ زەوت نەکرا. خۆو بەخت دەو سەعاتیدا لە شیرینێ بەولاوە هیچ کەسێکی خێزانەکەیان لە ماڵەوە نەبوون. شیرین بە هەڵەداوانەوە دەرگاکەی کردەوەو بەسەرسامییەکەوە دە روخساریەوە ڕووانیم و گوتی:

- ئەوە چیە کچێ؟ خەریکە دەرکەکەی لە گرێژەنە بەری؟ ئەگەر بەزەییت بەدەستی خۆتدا نایەتەوە زگت بە حاڵی بابم بسووتێ کە دەبێ هەرچی هەیەتی لەبری دەرکەکەی بدا.

بەهەڵەداوانەوەخۆم هاویشتە حەسارێوە، شیرین کونجکاوانە چاوێکی بەسەر تاسەری کۆڵانێدا خشاند و کەکەسی نەدی پرسی:

- چبووە کەست وە دوا کەوتووە؟

بەبێ حەوسەڵەییەوە گوتم:

- ئەوڕۆ ئەوم دیت.

شیرین بەدەم بیرکردنێوە گوتی:

- ئەوە باسی کێ دەکەیت و لەبارەی کێوە دەدوێی؟ ڕوونتر قسە بکە بابزانم چبووە؟

بەبێ حەوسەڵییەوە گوتم:

- وای، چەند گێلی، مەبەستم ئاغای سادیقییە.

شیرین هەروا کە بۆنی لەپە دەستی خۆی دەکرد بەحیلە بازییەکەوە گوتی:

- ببوورە خاتوو ئارخمێدس، خۆ دەستی خۆمم بۆن نەکردووە تا لەمەبەستەکەتان بگەم.

- ئێستا وەرە بابچینە ژوورێ، پەرداغە شەربەتێکت دەمێ کەمێك بێیەوە سەرخۆت، ئەوەی جندووکەشی دیوە ئاوای ڕەنگ وروو نەپەڕیوە وەك تۆ کە ئاغای سادیقیت دیوە و وا ڕەنگت پێنەماوە. تا ئێستاش کە رووخسار و سەرو سەکوتی ئەو کابرایەم لەبەر چاوبێ و لەبیرم نەچووبێتەوە چ جێی بەجندووکان ناچێ. لەو گاڵتە وگەمەی شیرینێ پێکەنین گرتمی و دە وەڵامدا گوتم:

- دەکرێ بزانم جەنابعالی بفەرموون تا ئێستا چەند جارانتان سەرو سەکوتی جندووکان دیوە؟

شیرین بەخوین ساردیەوە گوتی:

- زۆریش، ئەوەتا هەر ئێستا یەکێکیانم بەرامبەر راوەستاوە.
هەردووکمان بەدەنگی بەرزەوە پێکەنین و شیرین دەستی گرتم و بەرەو ژوورەکەی خۆیەوە بردم.
بەگەمەو گاڵتە و گەپەکانی وی کەم کەمە هاتمەوە سەرخۆ. سەعاتێکمان دەگەڵ شیرینێدا بە قسان بەرێ کرد. لە پڕ کەوتمەوە بیری دایکم و گوتم:
- ئەیەڕۆ، درەنگە.
شیرین بەسەرسامیەوە پرسی:
- دیسانەوە چبووە؟
گوتم:
- دایکم ویستی سەرێکیش لە قوتابخانە دەم.
شیرین هەناسەیەکی ئاسوودەییەی هەڵکێشا و گوتی:
- ئەو زەحمەتەی مەکێشە و لە خۆڕا مەچۆ، چونکە وەڵامت نادەنەوە، من پێش هاتنی تۆ لەوێ بووم، بە جۆرێکی وا ئادەمیزادی دەدوێنن هەروەك هەرگیز نەتناسن و بەجۆرێکی واش دەفتەری تاقیکردنەوەکان دەشارنەوە هەروەك بلێی پەروەندەی تاوانکاریانیان بە دەستەوەبێ.
لەو پێك گرتنانەی شیرینێڕا قاقا پێکەنیم و گوتم:
- ئەدی ئێستا چ بکەین؟
شیرین شانەکانی هەڵتەکاندن و گوتی:
- هیچ تا رۆژی دەرچوونی ئەنجامەکان هەر دەبێ راوەستین ئەوجا دوای تاوتوێ کردنی پەروەندەکان دەزانین داخوا حەبسی تاهەتایەین یا فەرمان بە لەسێدارە دانین.
داوام لە شیرینێ کرد تا رۆژی دەرچوونێ ئەنجامەکان پێکەوە بچینە قوتابخانە. شیرین بەبیرکردنەوەوە پرسی:
- بەلای تۆوە تاقیکردنەوەکانمان چۆن داوە، پێتوایە بۆ خوردادێ وەربگیرێین یا دەبێ دیسانەوە تا شەهریوەرێ پێدا بێینەوە و سەعی بکەین؟
دەحاڵێکیدا کە هەڵدەستام تا وەدەرکەوم و ئەوێ بەجێ بێڵم وەڵامم دایەوە:
- وای خوانەکا ئیکمالیمان هەبێ، من هەرگیز حەوسەڵەی وانە و دەفتەروکتێبانم نەماوە، هەر لە ئێستاوە چەند مۆمێکان نەزری ئیمامزادەی دەکەم دەرچووبم.
شیرین قیت بۆوە و گوتی:
کەواتە بەقوربانت بم ئێستا کە زەحمەتەکەی هەر دەکێشی، بۆ هەر دووکمان نەزر کە بەڵکە ئێ دەروێکمان لێ بکرێتەوە و منیس دەرچم.

دوا خوا حافیزیە لە شیرینێ هاتمەوە ماڵێ، لە ڕێیــە وەك مرۆڤــە تاوانبــارو گوناهبارەکــان سەرم بەرەو خوار بەردا بۆوە و بــە هــەنگاوی هــەراو بــەرەو ماڵــەوە دەچــووم. ترســی دووبــارە توشبوونەوەی ئاغای سادیقی وای لێدەکردم هەروەك هــەڵاتووان وەپەلــە پــڕووزە و هەڵــەداوانی خستبووم. کاتێ کە گەیمەوە بەردەرکی ماڵێ و زەنگم لێدا بە شڵەژاوییەوەم چــاوێك بــە دەورو بەراندا گێڕاو هەناسەیەکی ئۆخەم هەڵکێشا و بە خۆشی و شادییەوە چوومەوە ماڵێ.

❊ ❊ ❊

ئەو ڕۆژە و ڕۆژەکانی دیش یەك بە دوای یەکدا دەڕۆیشتن بێ ئەوەی هیچ شتێکی تــازە روو بدا. چەند ڕۆژێك بەسەر ڕووداوەکەی ئاغای سادیقیدا تێپەڕی بوو و بە تەواوەتیم باسەکە لە بیر خۆم بردبۆوە. سەرەتای وەرزی هاوینێ بوو. ئەو ڕۆژە بەیانییەکەی دەگەڵ شــیرینێ بڕیارمــان دا پێکەوە بچینە کتێبخانەی، هەر لە حەسارێم خودا خافیزی لە دایکم کرد و بەرەو دەرکێوە چووم تا لە ماڵێ وەدەرکەوم کە دەنگی زەنگی دەرکەی بەرز بۆوە، دەرگاکەم کردەوە خانمێکی پیرەڵە لە پشت دەرکێوە ڕاوەستابوو، بە دەنگێکی میهرەبانانــەوە ســڵاوی کــرد و بەشــێوە زمــانێکی شارستانیانەوە پرسی:

- ئەرێ کچە خاتوونەکە، ئێرە ماڵێ ئاغای مولکیە؟

بەسەرسامیەکەوە تێمروانی و وەڵامم دایەوە:

- بەڵێ، ئەدی ئێوە؟

بێ ئەوەی وەڵامم داتەوە گوتی:

- دایکتان تەشریفیان لە ماڵەوەن؟

هەر لەبەر دەرکێوەمرا بانگی دایکم کرد:

- دایە، خانمێك لەبەر دەرکێ ئیشیان بە ئێوەیە.

دەنگی هەنگاوەکانی دایکم کە بەرەو دەرکێوە دەهات بەرز بۆوە. خودا حــافیزیم لــە خانمــە پیرەڵەکەی کرد و بە دوای شیرینێدا چووم.

شیرین هەروەك پیشەی خۆی شاد و شەنگوڵ و ڕووگەش بوو و گەمەو گاڵتەو جەفەنگەکانی منیشیان گەرم داهێنابوو. دوای سەعاتێك کەلە کتێبخانە هاتمەوە ماڵێ ڕووبەڕووی مرچومۆنی و گرژیە روخساری دایکم بوومەوە. دایکم هەر چاوی بە من کەوت وەك ئەسپەندی سەر ئــاوری لە جێوە دەرپەڕی و بە تووڕەییەوە گوتی:

- تۆ ئەو ڕۆ ئابرووی مەت برد، حەزم دەکرد زەوی قلّیشابایەوە و قووتی دابام من کە سەرم لەو ڕەفتارە گۆڕاوەی دایکم سوڕمابوو بەسەر سامیەکەوە پرسیم:

- بۆ؟ مەگەر چمکردووە؟

دایکم بە تووڕەییەوە قیژاندی:

- جا چ ماوە نەیکەی؟ تۆ لە خۆت گەورەترت نیە کە بۆ خۆت وەلاّم دەدەیتە خوازیارت؟ ئەوەش لە کویێ؟ لەسەر جادەی! بەڕاستی کە! نازانم چ بلّێم؟ تا دەهات وردە وردە لە مەبەستەکەی دایکم دەگەیشتم بەلاّم لەوەی سەرسام بووم کە دایکم ئەوەی لە کویێ زانیوە. ناکا ئاغای سادیقی هاتبێتە ئێرە و یا هەر بە تەلەفۆن ئەو باسەی بە دایکم گوتبێ. دە دلّی خۆمدا هەروا جنێوم دەدان کە دایکم دووبارە بە تووڕەییەوە گوتی:

- دەزانی ئەو خانمەی ئەوڕۆ هاتبوو کێ بوو؟ یەکسەر ئەو ژنەم وەبیرهاتەوەو دلّم خەبەری دا و زانیم کەسەری ئەو گلۆلّەی لە کوێوەیە. بەلاّم خۆم بێ ئاگا نیشان دا و پرسیم:

- نەخێر، بۆ مەگەر ئەو ژنە کێ بوو؟

دایکم بە گرچییەکەوە وەلاّمی دایەوە:

- ئەوە داکێ ئاغای سادیقی بوو کە تەشریفیان هێنابوو و هات منی سەنگەو بەرد کرد و لێیدا ڕۆیی، وەرە بزانم تۆ لە کەیەوە دەگەلّ کوڕەخالت بوونەتە دەزگیران و ئێمە ئاگامان لێ نەبووە! ئەوە ئەتۆ شەرمێ ناکەی هەروا بەسانایی درۆیان دەکەی؟ لەوەی تەریق نابیەوە کە بۆ خۆت بە دەستی خۆت، خۆت دێنیە سەر زار و زمانان؟

زەردەیەکم کرد و گوتم:

- ئۆی، جا ئەوە ئێستا چ قەوماوە کەوا بەمجۆرەتان مەسەلەکە گەورەکردووە؟ بۆ خۆشتان چاك دەزانن کە هەر بۆ ئەوەی لە یەخەی خۆمی کەمەوە ناچاربووم ئەو درۆیانە تێك کەمەوە و هەر ئەوەندە و هیچیدی.

دایکم ئەمجارەیان بە هێوریەوە گوتی:

- ئاخر ئازیزەکەم هەر کارەو ڕێی خۆی هەیە، هەر ئیشەو ڕەسمێکی هەیە، تۆ کە دەتهەویست خواستەکەی ڕەت کەیەوە دەبوو لێ گەڕابای بێنە مالّێ ئەوجا زۆر بەرێزەوە وەلاّمی ڕەتکردنەوەت دابانەوە نەك بچی درۆیان بکەی. ئەوە بۆ پێتخۆشە هەموو ئیشەکانت هەر بۆ خۆت بەتەنێ ئەنجام بدەی؟ بۆ بۆ ئەنجامدانی ئیشەکانت داوای یارمەتی لە وانەی لە خۆت گەورەتر ناکەی و دەگەلّ من و بابتدا ڕاوێژان ناکەی؟

دەستی دایکمم گرت و لەسەر قەنەفەکە لە تەنیشت خۆمەوەم دانا و داوام لێ کرد تا زۆر لەسەر خۆو زۆر بە نەرمیم مەسەلەکە بۆ بگێڕێتەوە.

دایکم سەیرێکی بە ڕکەوەی کردم و گوتی:

- کاتێ کە تۆ ڕۆیشتی، داکێ ئاغای سادیقی هاتە ماڵێ و خۆی ناساند، دوای شێرو ڕێوی هێنانەوەیەکی زۆر و پێشەکییەکی دوور و درێژ مەبەستی هاتنەکەی هێنایە گۆڕێ. منیش دە وەڵامی ویدا گوتم، ئەگەر مۆڵەت بفەرموون هەرکە ڕەها هاتەوە ماڵێ ئەوە ئەو باسەی دەگەڵدا دەکەمەوە و بۆچوونی و یش وەردەگرم.

دوایەش داکێ ئاغای سادیقی پرسی:

- ڕەها خاتوون بە دەزگیرانە؟

منیش کە هەرگیز چاوەڕوانی قسەیەکی وا نەبووم بێ وردبوونەوە و بێ ڕامان وەڵامم دایەوە، نا چۆن؟

داکێ ئاغای سادیقی سەرێکی باداو و گوتی:

- حەمید هەقی بوو تێگەیشتبوو کە خاتوونێ کچتان درۆی کردووە کە دەزگیرانی کوڕی خاڵیەتی منیش هەر بۆ ئەوەی تۆ بە درۆزن دەرنەیەی دەستبەجێ وەڵامم دایەوە، نا ڕەها خاتوون درۆی نەکردووە، خاڵەکەی داوای کردووە بەڵام ڕەها هێشتا وەڵامی تەواوی نە داونەوە، بەڵام بەگوێرەی فەرمایشاتەکانی ئێوە، دیارە ڕەها کوڕە خاڵەکەی بە دڵە و پەسەندی کردووە و بە تەماشە وەڵامی ڕاستەکێیان بە ئەرێ بداتەوە.

ئەوجا داکێ ئاغای سادیقی هەستا و پێش ڕۆیشتنێ داوای لێکردم تا بەتۆ بڵێم و تۆش دەربارەی کوڕەکەی زیاتر بیربکەیتەوە.

* * *

ڕەها وە کۆکە هات. ڕەبابە خانمیش کە دەگەڵ مندا گوێ گری قسەکانی ڕەهابوو دەستبەجێ بە ڕاکردنەوە بەرەو مەتبەخەوە چوو و پەرداغە ئاوێکی بۆ ڕەهای هێنا. ڕەها قومە ئاوێکی خواردەوە و پەرداغەکەی لەسەر میزە زەردباوەکەوە لای دەستیەوە دانا و هەناسێکی قوڵی هەڵکێشا.

بە ئاشکرا فرمێسکی بە چاوانەوە دیار بوو و چاوەکانی هێندەی دی گەش کردبوونەوە.هەروەك مرۆڤێکی پەرێشان و تێماو و ئاڵۆز دەچوو کە داخێکی زۆر بۆ ڕابوردووی خۆی بخوا. پڕی گەرووی گریان بوو و دەنگی لێ بڕیبوو. ڕەبابە خانم سەرنجێکی

نیگەراناوی دامێ وەك ئەوەی پێم بڵێ کەلە قسەکان گەرێین و بۆ رۆژی دواییـیـان هـەڵگرین. چونکە رەهاشم بەو حاڵەوە دیت گوتم:

- ئەگەر بـیر هێنانــەوەی یادەوەرییــەکانی رابـردوو ئـازارت دەدەن و نارەحـەتت دەکـەن و ناتوانی بیانگێڕیەوە قەیناکا. ئەو لایەنەیان لێ لابە و ئەوەی دەمێنێتەوە ئەوان وەگێڕە.

رەها سەرێکی لەقاند وگوتی:

- نا هەر چۆنێکی بـێ هـەر دەبـێ بیانگێڕمــەوە و باسـیانکەم هــەر بـۆ ئــەوەی ســەروبەندی بەدبەختی و ناخۆشییەکانی من بزانن، ئەوەش بزانن کە بۆ وچۆناوچۆن ئەو ژیانە سەرانسەر شادی و خۆشیەی من بووە دۆزەخی گیان پڕووکێن و لەتوانا بەدەر. رەها بێدەنگ بوو و چەند هەناسـەیەکی قووڵی هەڵکێشان و خـۆی ئامـادەکردەوە تـا بـە کـاوە خـۆ دەسـتکاتەوە بەگێڕانـەوەی پاشمـاوەی مەسەلەو بەسەرهات و رووداوەکان، دوای بێدەنگییەکی مەیلەو درێژخایەن دەستی پێ کردەوە:

- سەرنجێکی میهرەبانانە و پڕسۆزم دایە دایکم و گوتم:

- ئەوە هەر پێویستی بە بیرکردنەوێ نەبوو ئێوەش دەتانتوانی بڵێن نا، ئێمە هەرگیز کچـی خۆمان نادەینە پیاوێکی وەك کوڕی ئێوە، و تەواو. بۆ پیاو بڕاون تا کچێ بدەینە پیاوێکی وەك کوڕە نەخۆشەکەی ئێوە؟

دایکم بەدەست رورمەتی خۆی رنیەوە و گوتی:

- ئەوەیان نەدەبوو من ئاوا ئەو بەندەیەی خودای سـەنگەو بـەردنێم، بێدەرەتانـە بەهـەزار حەزو ئارەزوو و هیواو ئومێدەوە هاتۆتە دەرکێ مە، ئێستاش مـن بـێم و بـەبێ گویدانـە ئـەو هەموو هەست و نەستانەی ناخی دایکێکی رەنج کێش وەڵامێکی ئاوای بدەمەوە؟

بەهاتنەوەی بابم بۆ ماڵێ بۆ نانخواردنی نیوەڕۆژەی قسـەکانی مـن و دایکـم بڕانـەوە. دوای نانی ئاگام لەفسکەفکی دایك و بابم بوو و زانیم کە بەسەرهاتی هاتنێ داکێ ئاغای سادیقی بۆ بابم دەگێڕێتەوە.بۆ ئەوەی قسەکانیشیان لێ تێك نەدەم چوومە ژوورەکەی خۆم و بەکتێبێکیـەوە سەرقاڵ بووم و خۆم پێوە خافلاند.

دوای چەند رۆژێکان قوتابخانە بلاّوی کردەوە کـە ئـەنجامی تاقیکردنـەوەکان رۆژی دواتـرێ رادەگەیەنرێ. من و شیرین بە تەلەفۆن بڕیارمان دا و رێککەوتین تا پێکەوە بچـینە قوتابخانـە. ئەمجارەیان شیرین زووتر هاتبووە بەردەرکی ماڵێ مە و راوەستا تا منیش ئامادە بووم.

دەگەڵ شیرینێ پێکەوە کەوتینە رێ. هەریەکەمان دەردە دڵی خۆمان باس دەکرد و بیرو بـۆ چوونی خۆمان دەربارەی ئەنجامی تاقیکردنەوەکان دەردەبڕی کەلە ناوەڕاستی کۆڵانێم چـاو بـە

لاوێکی کەوت کە پاڵی وەدیواریەوە دابوو. کوڕە لاوەکە دوای دیتنی ئێمە بەرەو لای مەوە هات و سڵاوی کرد و پرسی:

- ببوورن ئێوە رەها مولّکین؟

بەترسێکەوە سەیرێکی ئەو و دوایەش سەیرێکی شیرینم کرد. شیرینیش بەسەرسامیەکەوە دە لاوەکەوە رامابوو. لاوەکە دووبارە پرسیارەکەی کردەوە و من بە دەنگێکی لەرزۆکەوە وەڵامم دایەوە:

- بەڵێ، ئەی ئێوە؟

لاوە سەیرێکی وردی دەموچاوی کردم و گوتی:

- من برادەری حەمیدم، هاتووم داواتان لێ بکەم ئەگەر مەسەلەی دەزگیرانیەکەی کوڕە خاڵەکەتان درۆیە زیاتر بیر لە پێشنیارەکەی حەمید بکەنەوە، راستیەکەی باری دەروونی حەمید زۆر باش نیە و باری مێشکی هەموو کەسوکارو ئاشناو دۆست و برادەرەکانی نیگەران کردووە.

بە بیستنی ناوی حەمیدی خوێن دە دەمارەکانی هەموو لەشمدا وەجۆش هات و زۆر بە رقیەوە رووی دەمم کردە لاوەکەو گوتم:

- نەخێر، من راستیەکەیم گوتووە، لەمنیشەوە بەئاغای سادیقی بڵێن دەگەڵ هەموو ئەو رێزەش کەبۆیانم هەیە بەڵام لەو هەموو موزاحەمەتەیان ماندوو بووم وحەزیشم لێ نیە ئیدی نە ئەوان و نە تەتەرەکانیشیان موزاحیمم بن.

- دڵنیابن نەحەمید و نەتەتەرەکانیشیان مەبەستیان ئازارو نارەحەتیە ئێوە نیە بەڵام ئەگەر دەربارەی دەزگیرانەتیەکەتان درۆت دەگەڵ حەمیدی کردبێت ئەوا گفتت دەدەمێ هیچ کاتێ خۆشی لەژیانی خۆتان نابینن و هەرگیز بەختەوەر نابن دەزانی بۆ؟ لەبەر ئەوەی کە بەراستی دڵی حەمیدت شکاندووە و حەمیدیش هەمیشە و تاهەتایە چاوی لە دواتە.

بەبێزاریەکەوە گوتم:

- وەی بابە گیان چەند دڵگیرە، تو خوا بەسە وەی گریانم هاتێ.

کوڕە لاوەکە سەرنجێکی تووڕەییەی تێبڕیم و سەرێکی بادا و رۆیی بەڵام قسەکانی هەر هەموو تا ئەمرۆش هەر بەدوامەوەن و دەگەڵمدا دەژین و چۆنی گوت وا دەرچوو و لەو رۆژە بە دواوە ئیدی من بەختەوەریم لێ ونبووە و دوای ئەوەش رێڕەوی راستەقینەی من گۆڕا و هێڵێکی رەشی بەسەردا کێشرا.

(٤)

چەند مانگێك رابردن چەند جارێكانم ئومێد دیتەوە، ئومێد تاكە ئـەوینی مـن بـوو، هـەموو جوانیە دنیایە دەبوونی ویدا كۆببۆوە بەڵام هیچ جارێكیشیانم نەوێرا نهێنی شاراوەی ناو دڵی خـۆم بە ئومێد بڵێم كە شەو و رۆژیشم هەر بەیادی ئەوەوە بەسەر دەبردن. رەنگـە ئومێـدیش هـەروەك من نەیوێرابێ قسەی دڵی خۆی بە زماندا بێنێ و بڵێ، بەڵام هەر جارێكی كـە یـەكترمان دەدیـت گڕی ئاگری سەرەنجەكانمان هێندەی دی پڕ تاو وتیـنترو گـەرموگوڕتر دەبوو.تـەواوی خوازیارەكـانم بەهیوای ئومێدیەوە ڕەت كردنەوە. هـاوین دووبـارە گەرماییەكـەی خـۆی لـە دەسـت دایـەوە و سروەبای ساردیش وردە وردە كەوتەوە شنەشنێ. قوتابخانەكان كرابوونەوە و سروشت جـل و بەرگـە سەوزەكەی خـۆی هێنـابۆوە دەرێ و كراسـە رەنگینەكـەی دەبـەر كردبـۆوە. چـێژم لەخشەخشـی گەڵاكانی ژێرپێی هەنگاوەكانم وەردەگرت. بەتەواوەتی شەیداو سەوداسەری جوانیە تایبەتییەكـەی خودی پایزێ ببووم. دنیاو ئاوازی مەلەكانم شەیدایانەتر لـە سـاڵەكانی دیكـە دەدیتـەوە، دەدڵـی خۆمدا، لە بەرامبەر ئاوێنەوە دەگەڵ ئومێدیدا دەدوام، هەروەك مەلەكانیش ئاوازی عاشقانەم بـۆ دەچڕی. چەند رۆژێك بوو ئاغاو خانمێ گـەورە لـەماڵـێ مـەبوون. سـینییە چـام هـەڵگرت ولـە مەتبەخێوە بەرەو لای هۆڵی میوانانەوە چووم. داك و بابیشم هەروا دەگـەڵ ئاغـاو خانمـێ گـەورە لەوێ دانیشتبوون و دایكم داوای لێكردبووم چای تازە دەمیان بۆ ببەم. هەركە گەیمە پشت دەركـێ ساڵۆنی میوانان دەنگی بابە گەورەی لە جێی خۆمی وشك كردم.

- فەرهاد ئەوە تاكەی هەروا دەتەوێ دەستی دەستیەبكەی؟ ئـەی دوایـە چـی هـەر دەبـێ بەمێردی بدەی تا هەر نەبێ رێیە شووكردنێ بۆ كچەكانی دی ببێتەوە، خۆتـۆ هـەر تـەنیا ئـەو كچەت نیە، بیرێكیش لەوانیدی بكەوە، خۆ محەممەدی چاك دەناسی كوڕێكی گەلێك چاكە ئیـدی ئەو خۆهێنان و بردن و دەستی دەستیەت لەچی؟

سینییە چام بە دەستانەوە دەلەرزی دەنگی وێك كەوتنەوەی پیاڵەكان وایـان لێكـردم بـەرەو مەتبەخەكە بادەمەوە وشل و پل لەسەر عەردی مەتبەخەكە دانیشم. دایكم چـەند جارێكـانی بابگ كرد:

- ڕەها، ڕەها، ئەوە بۆ چای بۆ خانم و ئاغای گەورە ناهێنی؟
و کە وەڵامی منی نەبیستەوە بۆ خۆی هاتە مەتبەخێ تا چایان بۆ بەرێ. هەرکە هاتە مەتبەخێوە و منی ئاوا بەڕەنگی پەڕیوەوە و دانیشتووی سەرعەردی مەتبەخێ دیت بەنیگەرانیەوە پرسی:
- ڕەها چبووە؟
بەدەنگێکی کیناویەوە پرسیم:
- ئەوە ئاغای گەورە چی بەبابەی دەگوت؟ باشە بۆ بابە هەروەك منداڵان گوێ لەمشتی بابە گەورەیە و هەموو شتێکی بەقسە دەکا و ناوێرێ قسەیەك لەقسەی بابە گەورەدا بکاتەوە.
دایکم کەمێکی منە من کرد وگوتی:
- ئیدی ئێستا تۆ لە تەمەنێك دای کە خوازیارانی زۆرت هەن ئێستاش یەکێك پەیدابووە کە زۆر بەدڵی بابە گەورەیە و بابەگەورەش زۆری پێخۆشە ئەو کارە سەربگرێ، دڵنیاشم لەوەی کە تا ئێستا زانیوتە بابە گەورە دەنێو بنەماڵەیدا خاوەن قسەی یەکەمەو کەس بۆی نیە قسە دەقسەیدا بکا.
دەبارێکدا کە فرمێسکم دەچاواندا قەتیس مابوو گوتم:
- دڵی گرتوویەتی یان دەیهەوێ بەقسەی خۆی ڕێ بۆ ئەوانیدیش خۆش کا؟
دایکم بە تەنیشتمەوە دانیشت و گوتی:
- ڕاستیەکەی هەر ئەو محەممەدەی کە موغازەی بەرگدروونەکەی بەکرێ گرتووە تۆی لەبابەگەورەی خواستووە و بابە گەورەشت بۆ ئەو کارەی زۆر پێخۆشە. ئەوە ئێستاش دەربارەی ئەو بابەتە دەگەڵ بابتدا دەدوێ و هەوڵیش دەدا سەرنجی بابیشت بەرەو ئەم باسەوە ڕاکێشێ.
دەبارێکیدا کە کوڵی گریانم هەستابوو گوتم:
- ئەو چۆنی من خواستووە کەمنی هەر نەدیوە و خۆ ئەگەر ئێستا ڕوو بەڕووی یەکتری ببینەوە نازانێ من ئەوەم کە داوای کردووە باشە ئەدی چۆن کەکەسێکی نەدیوەو نەناسیوە و تەنانەت کورتە دیتنێکیشیان دەگەڵەویدا نەبووە چۆن دەتوانێ داوای بکات و بیخوازێ.
دایکم بەدەم بیرکردنەوێوە شانێکی هەڵتەکاند و گوتی:
- منیش نازانم، کێ دەڵێ تۆی نەدیوە، لە وانەیە لە قوتابخانە تۆی دیبێ و بەدڵی بووبی و دوای لێکۆڵینەوەیەکی تەواویش ئەوجا کە زانیویشیەتی تۆ نەوەی بابەگەورەی جا خوازبێنی کردووە... دەبێ ڕاشوەستی و بزانی چۆن دەبێ.

دایکم چایە ساردبووەوەکانی رشت و سەر لەنوێ پیاڵەکانی پڕ لە چاکردنەوەو سینییەکەی بەدەستەوە گرت تا لە مەتبەخێ وەدەرکەوێ رووی لەمن کردەوەو گوتی:

- هەموو کچێك دەها خوازبێنی دێت تا یەکێکی هەڵدەبژێرێ و بەدڵی دەبێ، **محەممەدیش** هەروەکو هەموو خوازیارانت، لێگەڕێ بابێن بەڵکە دڵت گۆڕا، ئەگەر بە دڵیشت نەبوو ئەوە رەتی دەکەیتەوە، ئەوە غەمی بۆ چیەو دەست دەئەژنۆ وەرێنانیشی ئاوێ، هەستە دەی هەستە ئاوێکی بە دەموچاوت داکە دەڵێی کارەبا لێی داوی. دایکم لە مەتبەخێ چووە دەرێ و من کەوتمە بیرو خەیاڵ و لێکدانەوان، دەمزانی کاتێ بابەگەورە حەزی لەشتێکی بێ ئیدی تەواوە.

رەها تاوێك بێدەنگ بوو. دڵۆپە فرمێسکی وەك دەنکە مروارییان بە روومەتێدا هاتنە خوارێ، دەستەکانی بە ئاشکرا دەلەرزین ددانی دەچیڕەوە دەبردن و بەگەرووی پڕ لە گریانەوە درێژەی دایە:

- ئەگەر دەمزانی خوازبێنیەکی ئا ئاوام دێت خوا دەزانێ کە حەمیدم رەت نەدەکردەوەتەنیا عەیبێکی کە هەیبوو کەم ئەندامەتیە ئەو لاقەی بوو خۆ هەر نەبێ هەرگیز نەفرەتم لێی نەبوو بەڵام لە **محەممەدیم** هەر لە یەکەم سەرنجەوە نەفرەتێکی تایبەتیم لە دڵەوە لێکردووە.

*　　*　　*

رەها بەنەفرەتەوەی قسەدەکردن و بە تووڕەییەوەی دەست رادەوەشاندن. دەوساتانەدا دەمزانی کە ئەو تووشی بارێکی دەروونی بووە. ئاشکراکردن و گێڕانەوەی رووداوەکانی رابوردوو تا دەهات زیاتری گرژو نارەحەت و ئاڵۆزتر دەکرد. دەستم خستە سەر شانی و بەئارامیەکەوە رامتەکاندو لە دونیای رابوردووم دەرێنایەوە. رەها بە چاوی فرمێسکاوییەوە تێیڕوانیم و گوتی:

- سپێدە نازانی ئەو رۆژە نەفرەتیانە چەند نا هەموارو سەخت و گیانپرووکێن بوون، نازانی چەندم رەنج کێشاوە. تەنیا هەر خودا بۆ خۆی دەزانێ ئەو رۆژانەم چۆن لێ بەسەرچووە. چەندەها جارانم مەرگ لە خودای خۆم بە ئاوات خواستووە و هەموجارێکیشم خۆسەرزەنشت کردووە کە ئەوە هەموو ئاهو هەناسە و تووك و نەفرینی حەمیدە لێت گیرابووە و گرتووتی و بە قوڕێی دابردوویە خوارێ، ئەگەر لەترسی ئابڕوو چوون و شەرمەزاریە نەبوایە خۆم داویشتە سەر پێیەکانی تا بمبەخشێ و لە گوناهو لەو سوکایەتییانەم گەردن ئازادکا کەپێم کردبوو و چاویان لێ بپۆشێ، بەڵام شانازی و شەرمو شکۆم نەیاندەهێشت و لەو کارەیان دەگێڕامەوە.

رەها زۆر بە تووڕەییەوە و خێراخێراش دەدواو دەنگی دەلەرزی. داوام لێ کرد تا هێندێك وەحەسێ و پشوویەك بداو هەر گێز بیرلە ڕابوردوو نەکاتەوە. رەهاش هەروەك منداڵان

بەقسەی کردم، پاڵی بەقەنەفەکەوەدا و چاوەکانی نووقاندن. لەجێی خۆم هەستام و نووسینەکانم ڕێك و پێك کردنەوەو بەرەولایەوە چووم. چاوەکانی هەڵێنانەوە و سەیرێکی کردم و بەئارامییەکەوە گوتی:

- بەتەمای بڕۆی؟

زەردەیەکم بەڕووە جوانەکەیدا کردو گوتم:

- بەڵێ، پێموایە ئەوەندە بۆ ئەوڕۆ بەسە، ئەوڕۆ بەبیرەوەریە ڕۆژەکانی رابوردوو تا ئەندازەیەکی زۆر گرژو نارەحەت بووی و منیش نامهەوێ وپێم خۆش نیە لەوەی زیاتر نارەحەت ببی.

رەهاش هەر لە جێی خۆیەوە قیت بۆوە و بەرامبەرم راوەستاو گوتی:

- مەترسن من بەو رەنج و ئازار کێشانانەوە راهاتووم ئێستاش ڕۆژێك نیە کە بە وەبیر هێنانەوەی بیرەوەییە تاڵەکانی رابوردوو فرمێسکان نەرێژم. دنیای من هەمووی پڕە لە لەو ئاهوهەناسەو حەسرەت خواردنانەی ڕۆژانی رابوردوو، هەمووی هەر ئێش و ئازارو فرمێسك رشتنی بەردەوامە. من ژنێکی نەفرەت لێکراوم و هەرگیزیش لە خۆم نابوورم.

چونکە من هێندە بەرزەفڕبووم و هێندەشم بە خۆم دەنازی کە گاڵتەم بەهەموو کەسێك و بەهەموو شتێك دەهات. ئەوە من بووم کە لە ئومێدی بەولاوە نەکەس و نەهیچ شتێکم دەدی و نەهیچیشم بەلاوە شت بوو. جارەهای جار دەگەڵ شیرینێدا لاساییە سادیقیمان کردۆتەوە و گاڵتەمان پێ کردووە.

رەها هەر قسەی دەکردو فرمێسکی دادەباراند، فرمێسکی پەشێمانی بەلام هیچ ڕێیەکی قەرەبووکردنەوەی ئەو پەشێمانی و هەڵانەشی نەبوو. نێوچەوانیم ماچ کردو گوتم:

- هەرچی بوو ڕۆیی وتێپەڕی ئێستاش پێویست بە خۆسەرزەنشت کردنێ نیە، هەوڵدە دنیایە بە چاوێکی دیکەوە سەیرکەی و خۆت لە تراویلکەی ماڵ کاولیە ئارەزوو و حەزەکان بێنیە دەرێ، ئاهو هەناسەو حەسرەتەکانیش بە زەردەخەنە و قاقای پێکەنین و شادییەکان بگۆڕیەوە.

رەها سەرنجە غەماوییەکەی تێوەبڕیم و گوتی:

- تازە ئیدی من ناتوانم و هەموو شتێکیش تەواوبووە و ئیدی ناتوانم...دەستم خستە سەر لێوەکانی و گوتم:

- هەرگیز نامهەوێ جارێکی دیم گوێ لەو جۆرە قسانەی تۆبێ، من ئیدی دەبێ بڕۆم بەلام حەزدەکەم بەیانی کە دێمەوە سەردان و دیدەنیەت نائومێدییەکانت هەموو بەلاوەنابن، بەڵێن دەدەی وابکەی؟

ڕەها سەرنجەکەی لەسەر من وەلاناو دە وەڵامی مندا گوتی:

- هەرچەندە دەشزانم کە بێسوودە بەڵام بەڵێنیش هەر دەدەم.

لە ڕەهای جیابوومەوە و بە ئارامیەوە بەسەر شۆستەکەیدا کەوتمەڕێ. دەبارێکیدا کەبیرم لەو دەکردەوە ئەو ڕۆژەم وەبیرهاتەوە کە بۆیەکەمجار دیبووم. لەو بۆچوونەی ئەو ڕۆژەی خۆم کردبووم تەریق بوومەوە و وەڵامەکەی ویم وەبیرهاتەوە کە گوتی:

ساقی پیاڵەیەك مەیم بدەیە، نەخشە کێشی غەیب
هیچ کەس نازانێ، لەپەردەی رازا،چی دەنەخشێنێ

ئەوە ئێستا وردە وردە تێدەگەم کە ڕەها ئەو ڕۆژانە چی پێ گوتووم، ئێستا دەزانم کە بۆ هەر دەیگوت خوا بکا مرۆڤ هەر ئاخری خێربێ دەنا جوانیە دەموچاوان نابتە مایەی بەختەوەریە. ئەورۆش وەڵامی زۆربەی پرسیارەکانم وەرگرتبوونەوەودەمزانی ڕۆژانی داهاتووش وەڵامی پرسیارەکانی دیکەم کەماون هەر دەداتەوە.

کاتێ کە گەیمەوە ماڵێ دە ئاوێنەمدا سەیرێکی خۆم کرد. دەموچاوم لەسەرمان سوور هەڵگەڕابوو، بەبێ ئەوەی بەخۆم بزانم تەواوی ڕێیەکەم بە پێیان بڕیبوو. بێ حەوسەڵانە نووسینەکانم هەڵدانە سەر مێزەکەم و خۆم بەسەر قەنەفەکەیدادا. کەوتمە بیرو خەیاڵانەوە. تا دەهات زیاترم حەزدەکرد درێژەی قسەکانی ڕەهایە زیاتربیسم. دەمزانی هەرچی هەیە پەیوەندی بە خوازبێنی محەممەدیەوەیە لە ڕەهایە بەڵام نەمدەزانی چۆن بووە ڕەها دەگەڵ ئەو هەموو نەفرەتەی کەلە محەممەدی بووە چۆنی پێ ڕازی بووە مێردی پێ بکا؟ تا دەهات لافاوی پرسیارە یەك بەدوای یەکەکاندا کە وەڵامێکیانم نەبوو زیاتریان چنگ و نینۆك لە دڵم گیر دەکرد و منیان زیاتر تینووی زانینێ دەکرد.

لە جێی خۆم هەستام و خواردنێکی هاکەزاییم ئامادەکردو ئەوجا دوای نانخواردنێ چوومە ناوجێی، بەو جۆرە دەمهەویست خۆ لە و پرسیارە یەك بە دوای یەکانەی بەمێشکمدا دەهاتن بدزمەوە. بەڵام بیرم هێندە جەنجاڵ بوو کە تا درەنگانێکی شەوێم خەو لێ نەکەوت.

بەیانی ڕۆژی دواتر لە هەموو جاران درەنگتر لە خەوێ ڕابووم. سەیرێکی سەعاتێم کرد. دەگەڵ تەماشای سەعات کردنێدا وەك کارەبا گرتووان لەجێی خۆم دەرپەڕیم و دوای ئامادەکردنێ دەستنووسەکانم بەرەو نووسینگەی گۆڤارێوە چووم. هەرکە چوومە ناو

ساختمانەکەوە سەرنووسەری گۆڤارێم دیت چاوەڕێیە. بەرێوەبەر چەند هەنگاوێکان بەرەوپێشترەوە هات بە رووییەکی گرژەوە گوتی:

- خانمی رەزایی نامەوێ ئەو گرینگیدانەی من بەو کارەتان ببێتە هۆی خراپ سوود لێ وەرگرتنتان و خوانەخواستە وا تێبگەن کە هەر کاتێکی حەزتان لێبوو دەتوانن بێنە نووسینگەو هەرکاتێکیش ئارەزووتان کرد نووسینگە بەجێ بێڵن.

داوای لێبووردنم لەئاغای میرزایی کردو بەڵێنم دا کە ئیدی ئەوە دووبارە نەبێتەوە. ئاغای میرزاییش کە ئەو پۆزشەی منی دیت کەمێ هێورتر بووەوە وهەر بەو دەنگە هەمیشەییەی کەپڕبوولە سۆزو میهرەبانی و رێزپرسی:

- هەاڵی بەسەرهاتەکەی خانمی ئەحمەدی گەیوەتە کوێ؟ کارەکان باش بەرەوپێش دەچن؟ ئایا بابەتێکی سەرنج راکێشە یا هەرکات بەسەر بردنە، ئاخۆ ئەوە دەهێنێ کە ئەوقسانەیان بنووسین؟

نووسینەکانی رۆژی پێشترێم دایە دەستی و گوتم:

- واباشترە بڕیاری داستانە پڕ لە رووداو و بەسەرهاتەکانی رەهای هەربخەمەوە بەردەستی خۆتان بڕیاری لەسەربدەن.

ئاغای میرزایی دەستنووسەکەی وەرگرت و هەروا کەبەرەولای نووسینگەی کارەکەیەوە دەچوو گوتی:

- بەزووترین کات بۆ چوونی خۆمتان پێ دەڵێمەوە بەڵام ئەگەر ئەوەم پێشاندا کە بەدواداچوونی ئەم بابەتە کارێکی بێسوودە ئێوەش بەڵێن بدەن کەئیدی بۆ نووسینی بیرەوەرییەکانی ئەو خاتوونەی کات بەفیڕۆ نەدەن.

من کەبەتەواوی دڵنیابووم بەسەرهاتی رەهای چۆن هەتا بەرەو پێشتربچێ من زیاتر رادەکێشێ، ئاواش سەرنجی ئەو بۆلای خۆی رادەکێشێ، وەڵامم دایەوە:

- هەرچی ئێوە بفەرموون ئەوەی دەکەم، ئیدی من چاوەڕێی بیستنی وەڵامتانم. ئاغای میرزایی سەرێکی رەزامەندیەی باداوچۆوە نووسینگەی کارەکەی. منیش سەرقاڵی کاری رۆژانە بوومەوە.

چەندین سەعاتی پێ چوو کەچی ئاغای میرزایی تەلەفۆنی هەر بۆ نەکردمەوە. وردە وردە تا دەهات نیگەران دەبووم و بیرو خەیاڵم دەکردنەوە، دیارە ئاغای میرزایی بابەت و داستانە تازەکەی بەلاوە خۆش نەبووە بۆیە تا ئێستا هیچ دەنگێکی لێوەنەهاتووە بەڵام نا ئەو هەرگیز

بابەتێکی بەلاوە باش و پەسند نەبێ لێی بێدەنگ نابێ. سەعاتێکی دیکەش چوو ئیدی هەر دەبوو بۆ خۆم بچمە نووسینگەی سەر نووسەری وبزانم چیە و چ نیە کە تەلەفۆنی سەر مێزەکەم لێیدا و ئاغای میرزایی داوای کردمە نووسینگەکەی. ئیدی لەوەی دڵنیابووم کە بەرەو ڕووی ڕازی بوونێ ئاغای میرزایی روو بەرووەدەبمەوە، ماوەیەکیش دوودڵ بوومەوە. هەروا ساتەوەختێکیش بیری جیاوازییە بۆ چوونی ئاغای میرزایی و ڕاگرتنی کارەکە نیگەرانی کردم. هەرواش کە بەرەولای نووسینگەی سەرنووسەریشەوە دەچووم دەدڵی خۆمدا بیرم دەکردەوە ئەگەر ئاغای میرزایی بڵاو کردنەوەی بەسەرهاتەکەی ڕەهای قبوڵ نەکرد دەتوانم دوای دەوام و هەر بۆ ڕاگرتنی هەستی کونجکاوییە خۆم سەرێکی لە ڕەهای هەڵێنم و بکەومەوە سەر نووسینی پاشماوەی بەسەرهاتەکەی. دەشترسام بە ڕەهای بڵێم کە بیرەوەرییەکانی جێی پەسەند نەبووەو بڵاو ناکرێتەوە ببمە مایەی دڵ ڕەنجانی. یەك دوو جارانم لە دەرکەی دا و دوای مۆڵەتێ چوومە نووسینگەوە.

ئاغای میرزایی چاویلکە زەرەبینییەکەی لەچاوی کردەوە و لەسەر مێزی کارەکەی دانا. نووسینەکانم کەلەلایەکیەوە بوون تاودایە و بۆی ڕاداشتمەوە وگوتی:

- خانمی ڕەزایی دەبێ پێتان بڵێم نووسینەکانتانم خوێندنەوەو بە بۆچوونی من هەرگیز...ئاغای میرزایی بێدەنگ بوو و سەرنجێکی وردتری دامێ و درێژەی دایە:

- بەلای منەوە هیچ گرفتێك بۆ چاپی داستانی ئەو خاتوونەی نیە و ئێوەش دەتوانن هەموو ڕۆژێ بچنە لای ئەو خاتوونە و گوێی بۆ ڕادێرن و هەوڵدەن تا دەکرێ زووتر و خێراتر نووسینەکانتان تەواوکەن و تا کاری پێویستی چاپکردنی بۆ بکرێ.

لە خۆشیان لە پێستی خۆمدا جێ نەدەبۆوە و نەدەحەجمیم، سوپاسی ئاغای میرزاییم کردو لە نووسینگەکەی وەدەرکەوتم، هەر زوو هەموو کارەکانم تەواوکردن و ڕێك سەعات دووی تەواو زەنگی دەرگای ماڵێ ڕەهام لێدا. ڕەبابە خانم دەرگای لێ کردمەوەو بەمیهرەبانیەوە فەرمووی چوونە ژوورێی لێکردم. ئیدی ئەو ماڵە بۆ من نا ئاشنانەبوو زۆر بەچاکی شارەزای هەموو جێیەکی بووم. ڕەها بەهەڵە داوانەوە بەرەو پیلم هات و هەردووکمان وەك دوو دۆستی دێرین یەکترمان دەئامێزگرت و یەکترمان ماچ کرد.

دوای چەند دەقیقێکان کە ڕەها ئەو هەموو شۆڕوشەوق و تاسەیەی لەمن دیت پێکەنی و گوتی:

- کاتێ کە ئەوهەموو شۆڕو شەوق و تاسەو شادییەی دەئێوەدا دەبینم فەرامۆشیم دێ و دڵم فێنك دەبێتەوە و گێڕانەوەی بابەتەکەشم خۆشترو ساناتر بۆ دێ.

کەمێك بێدەنگ بوو قژەکانی کە بەسەر شانەکانیدا هاتبوونــە خــوارێ رێکــی خســتنەوە و ئەوجا بە ئارامیەکەوە دەستی بە گێڕانەوێ کردەوە.

*   *   *

ئاغــای گــەورە لــەنێو بــازاڕی ژوورێکــی خــۆی هــەبوو. بابیشــم هــەر بەتەنیشــتەوییەوە موغازەیەکی هەبوو بەناوی دوکانی بەرگدرووی پیاوانە، کەبەکرێ دابوویە کۆنە دۆستێکی خۆی و محەممەدیش شاگردی ئەو موغازەی بەرگدروونە بــوو. لەبــەر چــەند هۆیــەك برادەرەکــەی بــابم نەدەیتوانی دەو موغازەیدا کاربکات و محەممــەدیش داوای لــە بــابم کردبــوو موغازەکــە بــەکرێ نەداتەوە بەکەسی دیکە و ئەو بــۆ خــۆی کرێــی مانگانەکــەی چــەندە دەیــدا. بابیشــم بــەهۆی سەرقاڵی و پڕکاریەوە ئەو موغازەیەی دابۆوە محەممەدی.

محەممەد بەرووالّەت گەنجێکی ئاراستە ورێك و پێك و بە ئەدەب بوو و هەر لەبەر بەدەنگــەوە چوون و خۆش خزمەتیە بابە گەورەش بە تەواوەتی ئەوی (بابە گەورە) بەلای خۆیدا راکێشــابوو و بەوەش کە دەیزانی لەلای بابە گــەورەی خۆشەویســتەو قســەی دەڕوا بابــە گــەورەی دەکاتــە پێناوی مەبەستە عیشقیەکانی خۆی و تا ئێســتا بابەگــەورە چــەند جارێکــانی داوا لــە بابــەی کردووە تا وەلاٌمێکی ئەرێی محەممەدی بدەینەوە.

دەگەڵ ئەو هەموو نارەزایەتیەی منیشــدا بــەو دەســەلاّت و نفــوزە گەورەییــەی کــە دەنێــو بنەماڵەیدا هەیبوو ماڵێ محەممەدی مۆڵەت داوە شەوی هەینی بۆ خوازبێنیە بێنە ماڵێ مە. لەو رۆژە بە دواوە من دەگەڵ دایك و بابم تێکدا تا بەڵکە ئێ ئەوە خوایە نەیەڵن ئەو هــات و بــاتی خوازبێنیە شوومە سەربگرێ بەلاّم هێزو تواناو نفوزی بابە گەورەی بەسەر دایك و بابمدا ئەوەندە زۆر و بەجۆرێکی ئەوتۆ بوو کە ئەوان کەمترین لایەکیان بەلای مندا نەکردەوەو هــەر گوێشــیان نەدامێ. دوو رۆژی تەواو لە ژوورەکەی خۆم نەهاتمە دەرێ و خۆم دەژوورێدا زیندانی کرد و هەر گریام. بەلاّم دیسانەوەش کەس گوێی نەدایە گریان و فرمێســکەکانم. شــەوی هــەینی هــات و میوانەکانیش هەرهاتن، دایکم هەرچی کردی و کرانــدی نــەیتوانی لــە ژوورێــم بێنێتــە دەرێ و رازیم کا بچمە هۆڵی میوانان و چۆن داب و دەستوورە ئاوا بچم چای بۆ میوانــان بگێــڕم. دوای سەعاتێکی بەبێ ئەوەی میوانەکان من ببینن ماڵێ مەیان بەجێ هێشت و رۆیشتنەوە لەپشــت شووشەی پەنجەرەوە چەمبۆڵەو نەفرەتێکی خەســتم لــە حەشــیمەتی خوازبێنیکــەران کــردو بــە دەنگێکی بەرزەوە گوتم:

- ئەگەر بۆ خوازبێنیە ئەوەندە بێن دەبێ بۆ شەڕێ چەند کەس وە ڕێ کەون، سەیریان کە هەر دەڵێی لەشکری شکاو وبەزیون. ئەوانە کە ئەوەکەس وکارو خاو خێزانیان بێ ئەدی دەبێ تیرە وهۆزو عێل و تەباریان چەندبن؟

دوای ڕۆیشتنێیان دووبارە چوومەوە سەرجێیەکەی خۆم و درێژبوومەوە و دوای چەند دەقیقێکانیش دایکم هاتە ژوورەکەم و لەپشت سەرمەوە دانیشت و گوتی:

- ڕەها هەستە دانیشە باهێندیك قسان بکەین.

بەناچاریەوە هەستام و لەسەر جێیەکەی خۆم دانیشتم. دایکم لەسەر لێوی جێیەکەمی جێی خۆی خۆش کرد. زەردەیەکی سۆزدارانەی بە روخسارە غەماویەکەمدا کرد و گوتی:

- دەتوانین وەك دوو ئاواڵی یەکتری پێکەوە دەردە دڵێکی بکەین.

سەرم بەردایەوە و هیچم نەگوت یانی نەموێرا کە راستی بەسەرهات و ڕووداوەکەبڵێم. دەترسام ئەگەر دایکم ئەوە ببیسێ بیکاتە هات و هاوار بەڵام ئەو بەمنی گوت وەك دوو ئاواڵ پێکەوە بدوێین و قسان بکەین. بۆیە گوتم:

بەڵێ، تەنیا بەناوی دوو ئاواڵەوە.

دایکم پێکەنی و گوتی:

- حەز دەکەم راستیەکان بەمن بڵێی، گیرو گرفت چین؟

گوتم:

- دەمەوێ خوێندنەکەم تەواوکەم.

دایکم دەستێکی بەقژیدا هێنام و گوتی:

- ئەوان گوتیان هاوینێ دەیگوازینەوە تا تۆ خوێندنەکەت تەواوکەی ئەوە غەمی ناوێ ئازیزم. بێ ئیختیار قیژاندم:

- من ئەوم خۆش ناوێ و ئەویشم هەر ناوێ، دایە من ڕقم لێی دەبێتەوە دەشیزانی رقم لێیەتی.

دایکم لەسەرخۆ پرسی:

- بۆ؟ خۆتۆ هەرگیز ئەوت هەرنەدیوەو ناشیناسی کەواتە چۆنت رق لەیەکێکی دەبێتەوە قەتت نەدیبێ و نەناسیبێ؟

سەرم بەردایەوەو وەڵامم دایەوە:

- من زۆرم باوەڕ بەیەکەمین سەرنجە، من هەر لەیەکەم سەرنجەوە ئەوم دەدزێ و ڕقم لێیەتی، دەزانی کەی دەڵێم، مەبەستم هەمان ئەو شەوەیە کە هاتبوو دەگەڵ بابمدا بدوێ.

دایکە زەردەیەکی هاتێ و گوتی:
- ئەوانە هەموو نیشانەی شتێکن.
سەرم بڵندکرد و بەسەرسامیەوە پرسیم:
- نیشانەی چین؟
دایکە تاوێکی بێدەنگ بوو و بەوردی دە روخسارمەوە راما، چاوی دەچاویەوە بڕیم و پرسی:
- نیشانەی ئەوەن کەیەکێکی دیکەت خۆش دەوێ؟ مەزەندەکەم راستە؟
بێ دەربەستانە گوتم:
- بەڵێ، چاکی بۆ چوو وی من یەکێکی دیکەم خۆش دەوێ.
دایکە بە ئارامیەکەوە پرسی:
- کێت خۆش دەوێ؟
- ئومێدم...
دایکە بەهەوتیەکەوە دەستی بەدەمیەوە نا تا هاوارەکەی کەهەموو سەرسامی بوو بەرزنەبێتەوە.بەنیگەرانیەوە پرسی:
- ئومێد کێیە؟
قسەیەك بوو کردبووم و تازە نەدەکرا بیگێڕمەوە بۆیە بەناچاری باسی هەموو شتێکم کرد.
دایکە بەئارامیەوە گوێی بۆ قسەکانم گرت و ئەوجا بەنیگەرانیەوە پرسی:
- ئایا قسەتان پێکەوە هەن یانە نا؟
هەروا بەدەم گرانیەوە گوتم:
- نا هەرگیز، سوێندێ دەخۆم.
دایکە هەناسێکی ئاسوودەییەی هەڵکێشا و گوتی:
- باشە تۆ چووزانی کە ئەویش تۆی خۆش دەوێ. خۆ ئێوە قسەیەکتان دەگەڵ یەکتردا نەکردووە ئەدی چۆن ئاوا بەڕاشکاوانە وەڵام دەدەیتەوە؟
بەتێماوی و شەکەتی و ماندووەتیەوە وەڵامم دایەوە:
هەروا لەچاوو شێوەی سەرنجەکانیەوە زانیم کە ئەویش منی خۆش دەوێت، وبەوهاتوچۆیانەشی کەبەبیانووی جۆراوجۆرەوە دێتە ماڵێ و بەزۆرشتی دیکەشڕا.
دایکە سەیرێکی تێکەڵ بە بەزەییانەی کردم و گوتی:

- ئەگەر تۆ راست دەکەی و یا ئەگەر وایە خۆ دەبوو تا ئێستا هەر نەبایە قسێکی دەگەڵ تۆدا هەرکردبایە کە ئاگاداری ئەو خۆشەویستیەی خۆی بۆ تۆ کردبایە، تۆ چووزانی کە ئەو دەتهێنێ، لەوانەیە...

ئیدی گوێم لەقسەکانی دایکم نەگرتەوە، وەك ئەوەی جامە بەفراوێکم بەسەریداکەن، هەموو لەشم دەلەرزی، قسەکانی دایکم هەمووی راست بوون، ئومێد هیچ کاتێ قسێکی بەسەرزمانیدا نەهاتبوو یا شتێکی وای نەکردبوو کە سەرنجی من بەلای ئەو عیشقەی خۆیدا بەرامبەر من راکێشێ وەك دەمیان بەستبم، دەخۆم نەدەگەیشتم، هەرچەندەم خۆ ڕادەنا زیاترم پەی بەقسەکانی دایکم دەبرد. دایکیشم کە زانی حاڵم تێکچوو وازی لێ هێنام. کاتێ کە دەیهەویست لە ژوورێ بچتە دەرێ گوتی:

- باشە، بیر لە قسەکانی من بکەوە، حەز ناکەم لەقە لەبەختی خۆتدەی و بەهیوای عیشقێکی یەك لایەنە و لاواز، دەست بەسینگی هەموو ئەو خوازیارانەتەوە بنێی بەڵکە ئەوە خوایە ئومێد رۆژێکی بێتە خوازبێنیە.

ئەو شەوە دوای ئەوەی دایکم ژوورەکەی بەجێ هێشتم تا بەیانی وەك گیانێکی وەیلان و سەرگەردان دەماڵێدا هەر دەهاتم و دەچووم وبیرم دەکردەوە، جاری وابوو بڕیارم دەدا کە رێك و راست بچم و هەرچی دەدڵمدایە بۆ ئومێدی هەڵڕێژم بەڵام هێشتا چەند دەقیقەیەکی پێنەچوو بوو کە بە خۆنازینەکەم لەو جۆرەکارەی دەگێڕامەوە و نەیدەهێشت.

بەیانی زوو بە مۆڵەتی دایکم چوومە ماڵی خاڵم. حەزم لێبوو خاڵۆژنم قاوەیەکم لەو قاوانە بۆ بگرێتەوە کەجێ متمانەو باوەڕی هەموو بنەماڵەکە بوو. هەرکە گەیمە ماڵێ خاڵم خاڵۆژنم بەدیتنێم دەوکات و ساتەی رۆژێدا سەری سوڕما بەڵام بەسەر خۆی نەهێنا و بەسەرنجە پرسیاراوییەکانیەوە فەرمووی ژوورێی لێ کردم. دوای چەند دەقیقەیەك خۆ هێنان و بردن مەبەستی هاتنێ ماڵێیانم پێگوت.خاڵۆژنم بەمیهرەبانیەوە گوێی بۆ قسەکانم گرتبوو و هیچیشی نەدەگوت. دوای تەواو بوونێ قسەکانم بێ ئەوەی یەك وشە بڵێ چووە مەتبەخێ و قاوەی لێنا.

دوای ئەوەی قاوەی ناو فنجانەکەم خواردەوە خاڵۆژن داوای لێکردم تا نییەتێ بگرمەوەو فنجانی قاوەکەم بەسەر ژێر پیاڵەکەیدا نخوون کەمەوە. منیش بەبێ هیچ پرسیارێك وامکردو دوای چەند دەقیقێکان خاڵۆژن فنجانە قاوەکەی هەڵگرت و سەیرێکی ناو فنجانەکەی کرد و لە ڕووی داخەوە سەرێکی باداو گوتی:

- ڕەها گیان، ئازیزەکەم تۆ بەو قسانەی من باوەڕمەکە و قبوڵت نەبێ کەمن دەیانکەم چونکە هەروەك بۆ خۆشت دەزانی ئەو قاوە گرتنەوەی من هەر تەنیا بۆ خۆشی وسەرقاڵیە خۆمەو بەس بۆیە نابێ کارێك بکاتە سەرناخ و دڵ و دەروونت. بۆیە من وای بەچاکتر دەزانم کە ئێستا دەربارەی بارودۆخی گیانی و ناخ و دەروونی تۆ هیچ نەڵێم یا هەر حەزیش ناکەم جێ پەنجەم بەسەر هیچ یەك لە بڕیارەکانی تۆوە دیاربێت.

من دەستبەجێ قسەکانی خاڵۆژنێم بڕی و گوتم:

- تکا دەکەم خاڵۆژن، بۆ خۆت چاك دەزانی کەتا ئێستا قاوەت بۆ هەر یەکێك لە خزم و خوێش وناسیاوان گرتۆتەوە هەمووی وەڕاست گەڕاوەو وابووە بۆیە منیش هەر لەو پێ و دانگەوە زۆر لە قاوە گرتنەوەکەی ئێوە دڵنیام دەزانم هەرچی کە دەیڵێی ڕاستە و هەر بۆیەش هاتوومە ئێرە تا ڕێنماییەکم بکەن.

خاڵۆژن هەروا کە بەوردیەکەوە سەیری قاوەکەی دەکرد هەناسێکی هەڵکێشاو گوتی:

- بەڵام ڕەها گیان من تا ئێستا قاوەم بۆ هیچ کچێکی کەلەسەر مێردکردنێیە نەگرتۆتەوەو ئەوەشم بەلاوە چاکترە کە هیچ نەڵێم. ئەو ئامۆژگاری و ڕاسپاردەیەشم بۆ تۆ هەیە کە بەچاوێکی کراوەو هزرو مێشکێکی ڕۆشن و گەشن و گەشەوە بڕیار بدەیو ئومێدەواریشم خۆشبەخت و بەختەوەر و کامەران بێت.

لەسەیرکردنەکانی خاڵۆژنێوە لە فنجانی قاوەکە بەتەواوی دیاربوو لەشتێکی دەترسی کە دەیبینێ. بەڵام حەزی نەدەکرد منیش بەقسەکانی خۆی نارەحەت کا، هەرچیەکم دەکرد و دەکراند مۆری بێدەنگییەکەی توندو تۆڵتردەبوو. بە نائومێدییەوە لەقسەنەکردنێ خاڵۆژنێوە ماڵئاواییم کرد و هاتمە دەرێ. زۆرم حەز دەکرد بزانم خاڵۆژن بۆ قاوەکەی بۆ گرتمەوە بەڵام هیچیشی پێ نەگوتم و چیشی دیت کە بەو جورە سەر و ڕووی تێکنا و گرژیەوە، هەرچەندەکە ئەو دەشیگوت کە ئەو کارەی هەر بۆ خۆشی و سەرقاڵیە خۆی دەکات بەڵام دەشمزانی کەقسەکانی زۆربەیان ڕاستن و ئاگاداری ئایندەی خۆمی دەکردم وپێی دەگوتم... دەبیرو خەیاڵەکانی خۆمدا خولم دەخوارد کە هۆڕنی نەپساوەی مۆتۆڕێك کە بەو پەڕی خێراییەوە بەرەو لای منەوە دەهات وریای دەوروبەرمی کردمەوە بەڵام تازە درەنگ ببوو و ئازارێکی کوشندەم لە تەواوی لەشی خۆمدا هەست کرد و ئیدی ئاگام لە هیچ نەما.

❊ ❊ ❊

کاتێ کە چاوم کردەوە دەموچاوی گریاناوی دایکمم دیت کە بە چاوێکی نیگەرانەوە تێیدەڕوانیم. کاتێ کە چاوە نیوەکراوەکانی منی دیت بە توندی دەباوەشێی وەرێنام و بەدەنگێکی بەرزەوە بەکوڵ گریا. گوێم لە دەنگی بابیشم بوو کە داوای لە دایکم دەکرد تا خۆی راگرێ و بەسەر مێشکی خۆیدا زاڵ بێ و منیش کەمتر ڕاتەکێنێ. بەدیتنێ دایك و بابم بەکوڵ گریام و ئەو ئازارەی قاچیشم هێندەی دیکەی گریاندم. دوای سەعاتێك کە تۆزێك هێور بوومەوە زانیم کە ئێسکی گۆزەنگی پێم شکاوە و مۆتۆڕ سوارەکەش هەڵاتووە. خەڵکی منیان گەیاندبووە نەخۆشخانەو ژمارەی تەلەفۆنی ماڵێشیان دەجانتایەکەمدا دۆزیبوّوەو ماڵێیان ئاگادار کردبۆوە.

ئازاری پێیەکەم واکلافە کردبووم کە پەرەستارەکە دەرزی ئازارێی بۆ کردم نەمزانی کەنگێم خەو لێ کەوت. دوای سەعاتێکی لە دەنگی ژاوەژاوێکی وەئاگا هاتمەوە کە ئەو ناوەی داگرتبوو چاوم کردنەوەو ئەو دیمەنەم باوەڕ نەدەکرد کە دەمدیت دەتگوت دەنێو باغی گوڵانیاندا درێژکردووم، تەواوی ژوورەکە پڕبوو لە کەسوکارو خزم و خوێش و ئاشنا و رۆشنایان کە هاتبوونە سەردانێم. بە چاوپێکەوتنێیانم گری هاتێ و فرمێسکی تاسەم دەچاواندا قەتیس ما و دوای ئەحواڵپرسییە یەکە یەکە یان سوپاسی هەمووانم کرد. دەنگی ئومێدی لە جێی خۆم وشك کردم کە لە وەڵامی مندا گوتی:

- تکا دەکەم رەها خانم، ئەوەندە چیە شایانی باس بێ، هیچمان نەکردووە. بەدیتنێ ئومێدی هێندە خۆشحاڵبووم ئازاری پێیەکەم لە بیرچۆوە. خۆشحاڵ و سەرمەستی دووبارە دیتنەوەی ئومێدی بووم کە ئاغای سادیقی دەگەڵ داکیدا هاتنە ژوورێ. بە دیتنی ئەوان تێکڕابووم و بە خۆمم گوت:

ئەوان لە کوێیان زانیوە؟

بەناچاری زەردەخەنەیەکم هاتە سەرلێوان و چاك و چۆنیەکم دەگەڵدا کردن. هەوڵم دەدا خۆم لە سەرنجە تیژەکانی ئاغای سادیقی بدزمەوە. ئەوە ئاغای سادیقی هەروا بەسەرنجە کڕیارییەکانیەوە دە سەرتاپای ئومێدیەوە دەڕوانی و چاوی لەسەر هەڵ نەدەگرت هێشتاش ئەو حاڵەتە دەستە پاچەییەی لە هاتنە ژوورێ ئاغای سادیقیەوە تووشم ببوو نەڕەویبۆوە کە یەکسەرە سەرو سەکوتی محەممەدیش بەخۆو بەچەپکە گوڵێکی گەورەوە دەگەڵ دووخوشکانی پەیدا بوو. هێندەیان لە دیتنێ تووڕەبووم کە بەزەحمەت خۆم راگرت تا وەڵامی چاك و چۆنیەیان بدەمەوە. یەکێك لە خوشکەکانی کە ناوی مەنیژە بوو بەناز و نووز و لەنجەولارێکەوە چاوێکی لەداکی کردو گوتی:

- ئا ئەوە رەها خاتوونە ئێمە ئومێدەوار بووین ئەوی بەسینییە چایەوە ببینین نەك بەقاچی شکاوەوە لەسەر تەختی نەخۆسخانە.

محەممەد کە گوایە منی بەئی خۆی دەزانی هاتە پێشێ وبێ پەروا لە بەرامبەر هەمووانەوە گوتی:

- سوپاس بۆ خوا کە سەرە وخێرە و بە خێرگەڕا، بەخودای کەزانیم مۆتۆر لێیداوی دنیام لە پێش چاوان تاریك بوو و ڕەش داگەڕا، حەزم دەکرد هەر دەومیدا لەوێ بام و ملی مۆتۆڕ سواری بێ ئاگام ورد کردبایە کە ئاوای لە تۆی هیوای لە ژیاندا کردووە.

- لەپڕ بێدەنگییەکی قورس ژوورەکەی داگرت و منیش لە توورەییییان دەستەکانم دەستیان بەلەرزینێ کرد. دەو ساتەیدا حەزم دەکرد زەوی قلێشابایەوەو قووتی دابام، ئای کە ئەو پیاوە هیچ و پووچ و بێ شەرم بوو کە ڕێی بە خۆیدا ئاوا لە بەردەمی هەموو ئەو ئامادە بووانەو لەبەردەمی دایك و بابمدا ئەو قسانەی کرد. بە توورەییییەوە رووم لێ وەرگێڕاو بە نارەحەتیەوە گوتم:

- باشتر کە مۆتۆڕ سوارەکە هەڵات و ئەوەش بزانە کەمن هیواو ئاواتی ژیانی ئێوەش نیم، ئاغا خراپی تێگەیشتوون، دیارە خەونتان دیوە!

بابە دەستبەجێ هاتە پێشێ و سوپاسی هاتنی **محەممەدی** کرد بۆ نەخۆشخانە. دەنێو ئامادەبوواندا بەدوای ئومێددا گەڕام بەڵام ئومێد ڕۆیشتبوو. دڵنیا بووم کەلە قسەکانی **محەممەدی** توورە و نارەحەت ببوو و چونکە خۆشی پێ نەگیرابوو لە ژوورەکە چووبووە دەرێ. ئیدی توانای مانەوەی میوانەکانی دیم نەمابوو. ئازاری پێیەکەم کردە بیانوو و دەستم بە گریانێ کرد. دەمزانی ئومێد لە خەفەتان منی بەجێ هێشتووە.دایك و بابم کە نارەحەتیەمنیان ئاوا دیت یەکسەر پەرستاری بەشەکەیان ئاگادار کردەوە و داوایان لێ کرد ئەگەر دەکرێ دەرزییەکم لێدا تا ئازاری پێیەکەم بشکێ. بەڵام بە داخەوە کە ئەوان نەیاندەزانی کە ئازاری من بە دەرزی ئازارشکێن ناشکێ.

وردە وردە میوانەکان ژوورەکەیان بەجێ هێشت و ڕۆیشتن بەڵام **محەممەد** هەروا بەتەك بابەوە ڕاوەستابوو و قسەی دەکرد تەنانەت دەگەڵ خوشکەکانیشی نەچۆوە و بەڕێی نەکردنەوە. ئاغای سادیقی لەبەر پەنجەرەکەوە وەستابوو و سەیری دەرەوەی دەکرد، دایکیشی سەرگەرمی قسان بوو دەگەڵ دایکمدا. هەرجارێکی چاوم بە **محەممەدی** دەکەوت پێم خۆش بوو هاوارکەم:

- ئەو هەتیوە زۆر بلێیە باوێنە دەرێ و دەریکەن. بەڵام چبکەم کە ناچاربووم بێدەنگ بم، بێدەنگییەکی قورس و کوشندە کە گەرووی دەگوشیم. حاڵی حەمیدیش لە حاڵی من

باشتر نەبوو و هەر جارێکی کەسـەیری محەممـەدی دەکـرد نیشـانەی تووڕەییـەی بەتـەواوی دەسەرنجەکاندا دیاربوو و ئاگری ئیرەییەی دەچاوەکانیدا زمانەی دەکێشا. هەروا بۆ ساتێکم روو وەرگێڕا و بەنا ئومێدیەوەم سەیری دەرکێ کـرد، خودایـە چـیم دەدی، ئومێـد لـە نـاو دەرکێ راوەستابوو و سەیری منی دەکرد. هەروا بۆ چرکەیەك سەرنجەکانمان تێك ئاڵقان بەڵام ئەو هەر خێرا سەرنجەکەی لەمن دزیەوە. دەمم کردەوە هاوارکـەم نـا نەکـەی تـوبی و خـوا درێغی ئەو سەرنجەتم لێ مەکەو بەسەعات سەیرم کە، هەر جارێکی کە سـەرنجەکانت بـەرەو خۆمەوە دەبینم تین و توانا و وزەیەکی تازەم دێتەوەبەر، تکا دەکەم تۆش هاوارکە و بڵێ کە خۆشم دەوێی دەهاوارکە با هەموو گوێیان لێ بێ تا ئیدی کەس گومانێ لـە عیشـقی مـە نەکا. بەڵام ئەفسوس کە لەبەر ئەوانەی کە لە ژوورێ مابوونەوە نەیانهێشت و هاوارەکەم دە ئەوکێدا خنکا.

ئاگام لێ بوو کە دایکم دەگـەڵ خانمـێ سـادیقیدا قسـان دەکـات بـەڵام هـەموو هەسـت و نەستیشی بەلای من و ئومێدەوەیە. ئومێـد سـەرنجێکی لـە محەممـەد و دوایـەش سـەرنجێکیلە ئاغای سادیقی دا و بەرەو لای بابەوە چوو و راسـت بەتەنیشـت محەممەدیـەوە راوەسـتا. ئێسـتا هەرسێ ناحەزی یەك، بە تەنیشت یەکتریەوە وەستاون و هەر یەکەیان هەوڵی ئەوەیـەتی بەهـەر جۆرێك بووە مەیدان بەناحەزەکەی چۆڵ کا.

ئومێد بە دەنگێکی پیاوانە و بەئاوازێکی بە ئەدەبانەوە رووی کردە بابە و گوتی:

- ئاغای موڵکی تکادەکەم ئێمەش هەروەك کوڕی خۆتان دانێن و ئەگـەر هیچـم لەدەسـت دێ بفەرموون تا هەر ئێستا ئەنجامی بدەم. دڵنیابن دەیخەمە سەرچاوم.

بابەش بە میهرەبانیەکەوە دەستی خستە سەرشانی ئومێد و دە وەڵامی ویدا گوتی:

-زۆر سوپاس کوڕەکەم، هەروەکو گوتتان ئێوە و سالار هەر دووکتان وەك یەك ئازیزن، هیچ ئیشێك نیە هەر کاتێکیش ئیشێك بوو دڵنیابن پێتان دەڵێینەوە.

محەممەد هاتە نێو قسەکانی بابەوە و گوتی:

- نەخێر ئاغا، زۆر سوپاس، ئێوە زەحمـەت مەکێشـن، مـن بـۆ خـۆم بەهـەموو کارەکـان رادەگەم، هەرچی بێ ئاغای موڵکی و هەموو بنەماڵەکەیان هەقیان بەسەرمنەوە هەیە دڵنیابن ئەگەر بۆ ساتەوەختێك چیە ئاغای موڵکی و بنەماڵەکەیان بەتەنیا جێ نـاهێڵم، زۆر سوپاسـی ئێوەش دەکەم ئەگەر ئێوەش ئەو ئەرکەی بەمن بسپێرنەوە.

ئومێد سەرنجێکی کینە تۆزانەی گرتە **محەممەدی** و هیچی نەگوت، حەزم دەکرد دەو ساتەیدا لەجیاتی ئومێدی بە **محەممەدم** گوتبایە، تۆ هەر لە خۆوە لە هەموو شتێکی هەڵدەدەیەی. بەڵام بە داخەوە کە لەترسێ سەرزەنشتێ دایك و بابانم نەوێرا و پاشگەزبوومەوە.

سەرنجێکم لە ئومێد و دوایەش سەرنجێکم لە ئاغای سادیقی و **محەممەدی** دا کە هەرگیز نەدەکرا ئومێدی دەگەڵە واندا راگری. هەر چۆنێکم تەماشای ئومێدی دەکرد دڵم پێی دەسووتا و لەرزێکی شیرین دڵی دادەگرتم. ئەوم لە تەواوی پیاوی دنیایە پێ جوانتر و خۆش پەیکەرتر دەهاتە بەرچاوان. ئومێد ئەوکەسە بووکە بەتەنیا خۆشمدەویست و حەزم لێی بوو. ئومێد تاکە کەسی هەموو خەونەکانی من بوو کە حەزم دەکرد دەست لەناو دەستی ئەو هەنگاوم بەرەو هێلانەی بەختەوەریەوە نابایە، بەڵام ئەفسوس کە هەموو لە هەمووی ئەو خۆزگانە تەنیا یەك ئارەزوو و خەیاڵێکی باریك و لاواز بوو. ئومێد بەرەولای منەوە هات و بە زەردەخەنەیەك کە هەموو گیانی ئاگردام گوتی:

- هیوادارم هەروا بەو زووانە لە ماڵوەتانم چاو پێ بکەویەوە و ئیدی ئێوە لەو جۆرە جێ و بانە و...

محەممەد هاتە نێو قسەکانی وییەوە و چاپووکانە گوتی:

- رەها خاتوون پێویستیان بە حەسانەوێیە بە یارمەتی قسەکان کورت کەنەوە. ئومێد سەرنجێکی تووڕەییانەی دایە **محەممەدی** وەلێ بەتەواوی ئەو نەجابەتەوەی کە هەیبوو خۆی راگرت و گوتی:

- زۆر چاکە نارەحەتیان ناکەم.

تەواوی جومگەکانی بەدەنم و هەموو خانەکانی لەشم دە ئاگری نەفرەت لە **محەممەدیدا** دەسووتا بێ ئیختیار ددانەکانم دەچیڕەوە بردن. ئیدی بێ ئەدبیەکانی ئەو پیاوە چاپووکە کلافەیان کرد بووم. پێش ئەوەی کە بشتوانم هیچ بڵێم ئومێد بەخودا حافیزیەکی کورتەوە ژوورەکەی بەجێ هێشت. منیش چاپووکانە بە بابم گوت:

- ئیدی ماندوو بووم ئەگەر دەکرێ دەمەوێ هێندێك وەحەسێم، دەنگی قسەکردنی ئێوەو ئەو ئاغایە حەسانەوەیان لێ بڕیوم و هەراسانیان کردووم، تکایە داوایان لێ بکەن با پاشماوەی قسەکانیان جگە لێرە ببەن لەجێیەکی دیکە تەواوکەن.

دایك و بابم هەردووکیان بە هەوتیەکەوە لەو قسە بێ ئەدەبانەیەی منەوە سەیرێکی یەکتر یان کرد و چونکە دایکیشم ئاگای لە بەسەرهاتەکەبوو پێش ئەوەی بابە نارەزایەتیە لە ڕەفتارەکەی من دەر ببڕێ گوتی:

- باشە ئازیزەکەم، هەقتــە بەڕاســتی ئێمــە لــەبیرمان چــوو بــۆوە کــە تــۆ پێویســتیت بــە حەسانەوەیە، هەر ئێستا ژوورەکە چۆڵ دەکەین تا بتوانی کەمێك بحەسێیەوە.

دایکم هاتە لامەوە تا ڕوومەتم ماچکا، بەسپایی بەگوێیمدا چرپاند:

- تکات لێ دەکەم کارێکی وابکە باچیدی ئەو هەسای گیانە نەیەتە ئێرە. دایکم لەسەرەخۆ قۆڵی گوشیم و گوتی:

- زۆر دزێوە دەتوانم چی پێ بڵێم.

ئامــادەبووان یــەك بــەدوای یەکــدا هیــوای ســەلامەتی و چــاکبوونەوەیان بــۆ خواســتم و ژوورەکەیان بەجێ هێشت.

محەمەدیش هاتە پێشێ و گوتی:

- ئومێدەوارم بەو زووانە...

چوومە نێو قسەکانیەوەو گوتم:

- سوپاس، تکایە قسەکان کورت کەنەوە، دەمەوێ کەمێك بحەسێمەوە. محەمەد تێکڕا بــوو بەڵام دەستبەجێ بەسەر خۆیدا زاڵ بۆوە و گوتی:

- زۆر چاکە خودا حافیز.

ماوەی هەفتێکی لە نەخۆشخانەی مامەوەو دەو ماوەیەشدا محەمەد بەخۆش خزمەتیــەکانی جێی خۆی دەدڵی دایك و بابدا کردبۆوەو خۆی کردبووە هەنارە شیرینە، بەڵام هەر جارێکی کــە دەمدیت هەستی نەفرینم لێی زیاتر و زیاتر دەبوو و نەفرەتەکەم لێی چنگی لە دڵی دەدام.

دوای دوومانگان دووبارە تا دەهات بە تەواوی هاتبوومەوە سەرخۆو چاك ببوومــەوە، بــەڵام دیسانەوەش کاتی ڕێ کردنێ ئێشێکی کەمم لە گۆزەنگــێ پێمــەوە هەســت دەکــرد. لەیــەکێك لەشەوە گەرمەکانی مانگی مورداد‌ی بەئارامیەکەوە چاوم دە ئاسمانی پڕ لە ئەســتێرەوە بڕیبــوو کە دووبارە محەمەد دایکی و هەردوو خوشکەکانی بۆ خوازبێنیە ناردبوونــەوە ماڵــێ مــە. دوای ئەو کەمە هێوریەی کە دەو ماوەیەمــدا هــەبوو دووبــارە تۆفــانێکم دەمێشــکیدا هەســتایەوە. بەردەوام لە خۆمم دەپرسی:

- باشە ئەو لەعنەتیانە بۆ دەست لەیەخەی من ناکەنەوە؟ ئــەدی نــاڵێن دڵ ئاوێنــەی دڵــە ئەدی بۆ دەگەڵ ئەو هەموو نەفرینەی کەمن لە محەمــەدیم هەیــە و هەمیشــە تــێ دەکۆشــم تــا بەهەرچی ڕێگایەکەوەیە تێی بگەیەنم کەچی ئەو هەمدیس سوورە لەسەرهێنانی من؟

دووبارە هاتن و چوونەوەی دایکم بۆ ژوورەکەم دەستی پێ کــردەوە بــەڵام هــەرجارێکی کــە دایکم داوای لێ دەکردم کە بچمە هۆڵی میوانان و هەرنەبێ چاك و چۆنیەکی دەگــەڵ میوانانــدا

بکەم بەگریانەوە بەرپەرچم دەدایەوە و نەدەچووم. ئەو شەوەش هەر بەو کەللە رەقیەوەی پێشـانم دا نەچوومە لای میوانان.

بەیانی رۆژی دوایی ئاغای گەورە هاتە ماڵێ مە و منی بانگ کردە لای خۆیەوە. منیش بەکۆڵێك غەم و خەفەتەوە چوومە ژووری میوانان. دایك و باب لـە تەنیشـت بابـە گـەورەوە دانیشتبوون، لەسەرخۆ سڵاوم کرد. بابە گەورە جیا لە جاران بە وشکی وەڵام دامـەوە و بـە ئاماژەی دەست تێیگەیاندم تا لەسەر موبێلەکە دانیشم.منیش پەیڕەویم کرد و دانیشتم. بابە گەورە سەرنجێکی دایە دایك و بابەی ئـەوجا بـەدەنگێکی کەشـوێنەواری تووڕەییـەی پێـوە دیاربوو گوتی:

من ئەمڕۆ بۆیە هاتوومە ئێرە تا هـۆی ئـەو کەللـە ڕەقیـەی تـۆ بـزانم، خـۆ ئـەو خەڵکـە گاڵتەجاری من و ئێوە نین و نۆکەری بابی ئێمەش نین! من هەرگیز پـیم وانـەبوو و هـەرگیزیش چاوەڕێی ئەوە نەبووم لە فەرهاد و نەسرینێ منداڵی واخێرە سەر وبـەرەڵڵا پەروەردەکـەن، ئێـوە ئاگاتان لێیە چۆنتان ئابڕووی ئێمە لای محەممەدو کەسوکارەکانیان بردووە؟

من خۆم بەڵێنی رەهام بەمحەممەدی داوە و هەروەك چۆنیش لەپێشدا گوتبـووم مـن بـۆ خـۆم رەهای بەمێرد دەدەم ئێستاش دەڵێم ئەو مێردەی کە بۆم دیاری کردووە هـەمان ئـەو لاوەیـە و ئێستاش هاتووم بڵێم رۆژی پێنج شەممەی هەر ئەم هەفتەیـە شـەکراوخواردنەوەی دەزگیرانەتیـە بەرپا دەکرێ، و دەربارەی جیاز و مارەییەشم هەمووی بڕیوەتەوە و قسـەم لێـوەکردووە... هـەر بۆیەش داوات لێ دەکەم کە باش گوێت بکەیتەوەو بزانی چ دەڵێم ئەوەتا لێرە لە بەردەمی دایك و بابت پێتدەڵێم کە دەست لەو خۆ بەناز کردنەی هـەڵگری، باشـە مـن نـازانم ئـەو گەنجـە چ عەیبێکی هەیە کە تۆ واهێندە نازان دەکەی؟ هەروەك چۆن کـە بابـت ودایکـت هـەموو شـتان دەزانن من محەممەدی زۆر باش دەناسم بۆیە بەراستی حەیفە کە ئەو کوڕەی لەدەست خۆماندەین. بەڕاستی لەو دەور وزەمانەی زۆر بەدەگمەن دەتوانرێ گـەنجێکی ئـاوا بـاش و لێوەشـاوەی وەك محەممەدی بدۆزیتەوە.

ئیدی قسەکانی بابە گەورەم هیچیان بەلاوە ماناو مەبەستێکیان نەما بە یەکجاریم تـەواوی دنیا بەسەر دا کاول و وێران بوو و ژیانم لە بەرچاوان تاریك و نووتەك بوو.

بابە گەورە دەگەڵ هەموو ناڕەزایەتیەکانی مـن و ئاگاداریشـی کـەمن هەرچـی حـەزە لـە محەممەدیم نیە بەڵێنی منی بە محەممەدی دابوو تا بەقسەی خۆی ڕێ بۆ کچەکانی دیکـەش خـۆش بێ و ئەمـەش مانای کۆتایی تەواوی سەر ئێشەو جەنجاڵییەکانە و دە نێو بنەماڵەیدا کەس بـۆی

نیه قسه دەقسەی بابه گەورەو ویست و ئارەزووه کانیدا بکات و به پێچەوانەی وی بجوولێتەوه. چاکیشم دەزانی که ئیدی نارەزایەتییەکانی منیش هەمووی نەزۆکن و کاتێ که بابەگەوره گوتی دەبێ شووبکەی ئیدی هیچ چارەیەك نیه. تووڕەیی هەموو گیانی داگرتبووم بێ ئاگایانه سەرم بڵند کردو به ئاغای گەورەم گوت:

- با بزانم داخوا ئێوه مێرد دەکەن که لەجیاتی من و بەبێ پرسی من قسەتان دەگەڵ محەممەدیدا بڕیوەتەوه؟ من هەرگیز نیازی مێرد کردنێم نیه و هیچ کەسێکیش ناتوانێ ناچاری شووکردنێم بکات.

بابه به دەنگێکی بەرزەوه بەسەریدا شیڕاندم:

- بێدەنگ به رەها، ئەوه تۆ شەرمێ ناکەی بەڕووی بابه گەورەتدا دێیەوه؟

من خۆم بەکچێکی وەکو تۆوه هەڵدەنا بەڵام ئێستا ئەوه تۆ منت شەرمەزار کردەوه. هەروا که لافاوی فرمێسکانم به چاویدا دەهاته خوارێ سەیرێکی بابم کرد و گوتم:

- منیش تا ئێستا شانازیم به ئێوەوه دەکرد بەڵام ئەفسووس که نەمدەزانی ئێوه هیچ کاتێ منداڵەکانتان هەرگیز وەك مرۆڤ سەیر نەکردووه بەڵکه به کاڵایەکی بێ نرخ و بێ بەهاتان سەیر کردوون و هەر کارێکی که حەزتان لێی بێ بەو کاڵایانەتان ئەنجام داون و ئەنجامی دەدەن و هەر بڕیارێکیش بدەن زۆر به ئاسانی بەجێی دەگەیەنن، باشه بابه بۆ ئەوەی نەبمە مایەی شەرمەزاری ئێوه و دایکم من هیچ قسەیەکم نیه و رازیم و قبوڵمه، ئێوه چۆنتان پێ چاکه وابکەن. دوایەش ده بارێکدا که گریان هیچ دەرفەتێکی قسه کردنێی نەدەدام له هۆڵی میوانان چوومه دەرێ و پەنام بردەوه ژوورەکەی خۆم و تا پاسێکی شەوێ هەروا دەگریام.

ئەو رۆژه و رۆژەکەی دیش هیچم نەخوارد و تەنیا داوای مەرگم له خودا دەکرد به زۆریه و گریانێ دایکم بەیانی رۆژەکەی دی هێندێکم خواردن خواردو بڕیاریشم دا لەوه زیاتر ئەو دایکه ستەمدیده و ماندوو و رەنج کێشه زەحمەت نەدەم. خۆم دایه دەست چارەنووس، هەموو شتەکان به خێرایی تەواو بوون و به نابەدڵیەوه بوومه دەزگیرانێ محەممەدی. و ئەمه بوو سەرەتا و دەستپێکی ناخۆشی و بەدبەختیەکانم...

(٥)

ڕەها کە تا ئەو ساتە بە ئـارامی و لەسـەرە خۆیییـەوە دەگریـا و پـەڕ بـە پـەڕی کتێبـی ژیانەکەی بۆ دەخوێندمەوە ئیدی لێـرەوە خـۆی رانـەگرت و بـەدەنگێکی بـەرزەوە لـە پڕمـەی گریانێی دا و کەوتە جنێودانی چـەرخی چـەپگەردی گـەردوون و بەختەڕەشـەکەی خـۆی. ئـەو بەیەکجارەکی ورەی بەردابوو و دەو دەمیدا لەهەموو شتێك و لـە هـەموو کەسـێك بـە دبـین و بەگومان بوو. ویستم واز لە ڕەهای بێـنم و بـەجێی بهـێڵم بـەڵام ڕەهـا نەیهێشـت، هێنـدێکی خوراگرت و بەسەر خۆیدا هاتەوە و داوای لێ بوردنی لیٚ کردم لەوەی کە نارەحەتی کردووم.

لەجێوە هەستا و ماوەیەك لە هۆڵی میوانانی دەست بە ڕاوێچکان کرد و ئەو فرمێسکانەش کە بێ ئیختیـار بـە ڕوومەتەکانیـدا دەهاتنـە خـوارێ بـە دەستەسـڕە ئاوریشـمینەکەی خـۆی دەیسڕینەوە. کە هێندێکی فەرامۆشی بەبەرداهاتەوە بانگی گوێ ڕاگرتنی داسـتانی ژیانەکـەی کردمەوە. هەناسێکی هەڵکێشا و بە پەنجە باریکەڵـە و جوانـەکانی فرمێسـکەکانی سـڕینەوەو بەدەنگێگی لەرزۆکەوە دەستی بە قسان کردەوە:

❊ ❊ ❊

من و **محەممەد** دەئاهەنگێکی خەست و خۆڵ و چڕو پڕدا بە فەرمی بووینە دەزگـیران.دەڕۆژی ئاهەنگەکەیدا دەموچاوە گـرژ و مـرچ و مۆنەکـەی مـن بـووە مایـەی سەرسـوڕمانی هـەموو لایەکی. میوانەکان بە ئاشکرا فسکەفسکیان بوو و بە ئاماژەی چاو و برۆیانیان من بەیـەکتری پیٚشان دەدا و بەسەرنجە پڕ بەزەیییەکانیانەوە سەیریان دەکردم.

دڵنیام کە لە رۆژی شەکراو خواردنـەوە و مارەبرِیەکەیـدا هـەموو میوانـەکان لـە ڕووە گرژو مرچ و مۆنەکەی منەوە دە هەموو بەسەرهات و مەسەلەکان گەیشتن بـە جۆرێـك کـە دایکم دەهەل و دەرفەتێکی رەخساودا خۆی گەیاندمیٚ و سەری دەبنا گوێی نام و بـە چـرپە یەکەوە گوتی:

- ڕەها گیان ئەو سەرو سەکوت و روخسارە چیە بە خۆتەوە گرتووە، ئێستا خوا دەزانێ کـە میوانەکان چۆنمان بیر لیٚ دەکەنەوە و چییان بە خەیاڵدا دێت.

بە تووڕەیییەوە گوتم:

- دەڵێن چی؟ لەوانەیە هەر لەوەی بترسی پاشەملە بڵێن دایـك و بـابی کچـەکەیان بـەزۆر بەمێرد داوە. یا بڵێن ڕەها هیچ حەزی لەو مێرد کردنە نەبووە؟ باشە بۆ مەگەر درۆ دەکەن؟

دایکم چاوێکی لێ سوور کردمەوە و ڕۆیی و بە تووڕەیییەوەم لێ دوور کەوتەوە. کەش و هەوای میوانداری و ئاهەنگەکە هەناسە سوارانە و ناخۆش بوو لە هەموو شی خراپتر ئەوسەما و سوڕدان و گەمەو وازییە ناشیرینانەی خوشکە. بچووکەکەی محەممەدی هەر بەیەکجاری مێشکی هاڕیبووم. مەنیژە کەتازە لە مێردەکەی جیابۆوە هەڵس و کەت و ڕەفتارە جرپنانەکەی کە لەبەر چاوی هەموو کەس و کارو بنەماڵەیدا دەینواند هێندەی دیکەی تەریق دەکردمەوە.

شیرین دەو ساتەیدا کە هەموو سەرقاڵی تەماشاکردنێ سەما و سووڕدانەکەی مەنیژەی بوون خۆی گەیاندمێ و بەبن گوێمدا گوتی:

- باشە ڕەها ئەو عاجباتیەت لەکوێ دیوەتەوە؟ ئەوە کەی بە زاوایان دەچێ؟

بەشەرمەزارییەکەوە گوتم:

- ئەوە خوشکە بچووکەکەیەتی.

شیرین بەشەرمێکەوەو بە دەنگێکی بە ئەدەبانەوە گوتی:

- داوای لێبووردن دەکەم ڕەها، مەبەستم سوکایەتی ماڵێ دەزگیرانەکەت نەبوو.

لە وەڵامەکەی ئەودا گوتم:

- قەیدێ ناکا خۆ من نارەحەت نەبووم بۆ خۆشم هەر لەو هەڵس و کەوتانەی دەیانکا بێزارم.

شیرین سەرنجێکی پرسیارانەی دامێ و دەمی هەڵێنایەوە تا شتێکی بپرسێ بەڵام کە بەچاکی نەزانی وازی لە پرسیاکردنەکە هێنا.

لەرۆژی ئاهەنگەکەدا دایکی محەممەدی دیارییەکی زێڕی زۆر جوان و بە نرخی لە لایەن محەممەدیەوە پێشکەش کردم. بەدیتنێ ئەو دیارییە بەنرخەی یەکجار زۆر سەرسام مام چونکە دەمزانی محەممەد باری داراییەکەی باش نیە ئەدی چۆنی توانیبوو دیارییەکی ئائاوا بۆ من بکڕێ؟ هەر لە هەوەڵێن سەعاتی هاتنی ماڵێ محەممەدیشەوە بە دیتنێ مەنیژەی خوشکی کە بە بیانووی هەمە جۆرەوە خۆی دەگەیاندە بابم و دەستی دەکرد بەچاك وچۆنی و تۆ خۆش ومن خۆش دەگەڵ بابمدا لێی بێزارو بێزار بووم. بابم ساڵ و تەمەنێکی وای نەبوو و هەروەك لە بەراییەشدا گوتم هەر گیز لێی نەدەهات منداڵی ئاوا لەو ساڵ و تەمەنانەی وەك ئێمەی هەبێ، ئەوە جگە لەوەش کە بابم پیاوێکی تا بڵێی بەرچاو و جوان بوو. ئەو رۆژە مەنیژە بێ پەروا

بابمی دەقسان گرتبوو و وەك پێشینان دەڵێن دەگەڵی گـەرم کردبـوو و بابیشـم واچـووبووە نـاو قسەکانی مەنیژەوە هەروەك دە دنیایەکی دیدا بێت و هیچ ئاگای لـەو قسـەو بـاس وپلارانـەی دایکمەوە نەبێ. مەنیژەش هیچ گوێی نەدەدایە سەیرو سەرنجە تووڕەییەکانی دایکم تـا گەییـە ئـەوەی کـە دایکـم هیچـی دی خـۆ ڕانـەگرت و هەسـتی ئیرەییـە ژنانەکـەی ورووژا و بـە تووڕەییەکەوە بە بابمی گوت:

- فەرهاد پێموایە کاری گرینگتّرت لە راوەستان و گاڵتەو گەپ و گەنجەفان لە پێشـە، وەك لەبیرت چووبێتەوە کە ئەوڕۆ ڕۆژی مارە بڕینی کچەکەتەو پڕئیش وکارین.

سەرنجە تیژەکەی دایکم، بابمی بە خۆ هێنایەوەو یەکسەر داوای لێبووردنی لە مەنیژە کرد و کەوتە دووی کارەکانی.

کەسی ماڵێ ئومێدی نەهاتبوونە شەکراو خواردنەوەو ئاهەنگی مارەبڕینەکەو منـیش نـەك هەر پێم ناخۆش نەبوو بەڵکە یەکجار زۆر خۆشحاڵیش بووم دیارە دەشپرسن بۆ؟

بەدوو هۆ، یەکەمیان ئەوەیە کە بەدیتنی ئەوان غەم و خەفەتم هێندەی دی زۆرتـر دەبـوو و ئەوەی دیکەش ئەوە بوو کە بـە هاتنـێ وان و دیتنـێ هـەڵس و کـەوت و ڕەفتـاری جرپنانـەی مەنیژە جیاوازییە خانەوادەی خۆم و محەممەدی لە شەرمان دەمردم. هەرچەندە دەشزانم کـە دوای ئاهەنگەکە ئیدی ئامادە بووان تا ماوەیـەکی دوور و درێـژ قسـەیان زۆرن بـۆ کردنـێ و ئـەوان قسانەش بە ماڵێ ئومێدی هەر دەگەنەوە. بەڵام دەوساتەیدا بە نەهاتن و لەوێ نەبوونێ وان زۆر دڵشاد و ئاسوودە بووم.

ئەوە دیارە کە ڕۆژی مارەبڕینێ جوانترین و خۆشترین ڕۆژەکانی ژیانی هـەر کچـێکە بـەڵام من هێندە تووڕە و گرژو ئاڵۆز بووم دەتوانم بڵێم ئەو ڕۆژە ناخۆشترین ڕۆژەکانی ژیانم بوو. پاشان دوای چەندین سەعات دەرد و مەینەتی ئاهەنگەکە تەواو بوو و من و محەممەد بە فەرمی بووینە دەزگیران.

دە سەروەختی دەزگیرانیە شمدا من هیچ ڕوویەکم بـەلای محەممەدیـەوە نـەبووو گـەورەکانیش ئەوەیان بەشەرم و شکۆ و ئابڕوومەندییە من دادەنا بەڵام نازانم بۆ کەسێکیش لای بەو لایەنـەدا نەدەکردەوە و گوێی نەدەدایە ئەوەی کـە محەممـەدیش هـیچ گرینگییـەك بـەمن نـادات ولام لێ ناکاتەوە.

ئەو رۆژە بەیانییەکی تازە لە خەوێ هەستابووم نزیکەی مانگێکیش بەسەر دەزگیرانەتیەماندا تێدەپەڕی رۆژی هەینی بوو و من بە پێچەوانەی رۆژەکانی پێشووەوە یەکجار شاد و شەنگوڵ و بەکەیف بووم.

دایکم سفرەی قاوڵتییەی راخستبوو و من و راحیلە و رازیە و سالار لەسەر مێزی نانخواردنێ بووین. خوشکەکەی دیکەم شەوێ دی چووبووە ماڵێ خاڵم. تازەمان دەست بە قاوەڵتی خواردنێ کردبوو کە زەنگی دەرکەی لێی دا. سالار بە خۆشحاڵیەوە لە جێی خۆی دەرپەڕی و گوتی:

-حەتمەن مامە محەممەدە، مامە محەممەد، کێ گوتوویەتی ئەوە مامی تۆیە، ئیدی نابێ پێی بڵێی مامە محەممەد هەر تەنیا محەممەدە و بەس تێگەیشتی! بابم لەشێوازی قسەکەم نارەحەت بوو و بە نابەدڵیەوە گوتی:

- ئەوە چ شێوازێکی قسەکردنێیە دەگەڵ برا بچکۆلەکەتدا؟ ئەو منداڵە گوناهی چیە؟ ئەوە نابێتە ئەوەی کە تۆ لە محەممەدی دردۆنگی ئەو نابێ خۆشیی بووێ.

بە تووڕەییەوە گوتم:

- من لەمحەممەد دردۆنگ نیم. بەڵکە بێزم لێی دەبێتەوە و نەفرینیشی لێ دەکەم، تێگەیشتن!

بابە دوو بارە بە نارەحەتیەوە شیراندی:

- ئەدی بۆ میردت پێ کرد؟ خۆ خەڵکی گاڵتەجاری من و تۆنین؟

بەسەر سامییەکەوە سەیرێکی بابم کردو گوتم:

- لەمن دەپرسی بۆ مێردم پێ کرد؟ بۆ ئێوە گوێتان دایە هەست و نەست و خورپەی دڵی من؟ ئەوە هەر ئێوە و بابەگەورە نەبوون ئەو کاڵا ڕەشەتان بە باڵا بڕیم و بۆ خۆشتان لەبەرتان کردم؟ هەر بۆیەتان نەبوو ویستتان نەبمە مایەی سەر شۆڕی ئێوەو بنەماڵەکەتان؟

دایکم وەك پاڕانەوەیەك گوتی:

- تکا دەکەم بیبڕنەوە ئێستا محەممەد گەیوەتە حەسارێ، گوێی لێتان بێ زۆر خراپ دەبێ، تکا دەکەم دەمە قاڵییەکەتان ببڕنەوە. من و بابە هەردووکمان بێدەنگ بووین، دەو دەمیدابەوەی زۆر دڵخۆش بووم کە ئەوەی دەدڵمدابوو هەموویم بە بابەی گوتبوو چونکە حەزم نەدەکرد بابە ئاوا دەست دەکاروبارو ژیانی خوشکەکانی دیکەمەوە وەردا و بەسەر هەڵەیەکی تری ئاوادا بکەوێتەوە. دوای چەند دقیقێکان محەممەد هاتە ژوورێ و بەدەنگێکی بەرز و

روویەکی گەش و شاد و خۆشحاڵەوە سڵاوی کرد بە وەڵامێکی ساردو سڕەوە وەڵامیم دایەوە و بەلایدا تێپەڕیم و چوومەوە ژوورەکەی خۆم و دەرگاکەم بەدوای خۆمدا داخستەوە. دوای چەند دەقیقێکان بە هێواشی چەند جارێکان لە دەرکەی درا پێش ئەوەی وەڵام بدەمەوە **محەممەد** دەرگاکەی کردەوەو هاتە ژوورێ. بەدەنگێکی تووڕەوە گوتم:

- باشە من ڕێی هاتنە ژوورەوەم داوی وا هاتوویە ژوورێ؟

محەممەد بەنیشانەی ڕادەستیە دەستەکانی بڵند کردن و گوتی:

- داوای لێبووردن دەکەم جارێکی دی هەڵەی وا ناکەمەوە، بەڵام نەتپرسی بۆ هاتوومەتە ماڵەوەتان؟

بەبێ وازیەوە وەڵامم دایەوە:

- بۆ دەبێ هەر جارێکی کەبێیە ماڵێ مە هۆی هاتنەکەت لێ بپرسم کەبۆ هاتووی؟

دیارە هەر حەزت لێبووە بێیتە ئێرە.

- کیژەڵەی بێ **مجێز**، بەڵێ هۆی هەیە و ئەویش ئەوەیە کە لەوەی خۆشتر سەردان و چاوپێکەوتنی جوانترین کیژی دونیایە و هەروەها بێشم ئەو مانگە رۆشنایەی تاقی ئاسمانێ بانگهێشتی چوونە سینەمای کەم، چۆنە؟

بەلالووتێکەوە گوتم:

- ئەورۆ ناتوانم، لەبەروەی تاقیکردنەوەکان نزیکن و دەبێ خۆم بۆ تاقیکردنەوەکان ئامادە کەم، خەیاڵم وابوو کە هەر نەبێ بەلانی کەمەوە لەو ڕۆوە بە وانەکاندا بچمەوەو دواکەوتنەکانم پڕکەمەوە.

محەممەد بەبێ گوێدانە پلارەکەی من گوتی:

- خۆزێ منیش پەڕەیەکی یەك لە کتێبەکانت بامایە تا سەرنجتم بەلای خۆمدا راکێشابایە.

نازانم بۆ یەکسەر دڵم پێی سووتا بە زەردەخەنەیەکی کاڵەوە گوتم:

- زۆر باشە قەشمەر، تا تۆ چایەکی دەخۆیەوە منیش ئامادە دەبم. بۆ ساتێك لە رووی **محەممەد**یدا تەریق بوومەوەو بە خۆمم گوت، گوناهی ئەو گەنجە چیە کە عاشقی من بووە و منیش کەمترین روویەکی نادەمێ و لای ناکەم بەلادا، گوناهی وی چیە کەمن دڵی خۆمم لە جێیەکی دی دەگرۆی عەشق ناوە، بەتەواوی ئەو حەزو ئارەزووانەی خۆی بە ئایندەیەوە هاتووە دەستی بەرەو لای منەوە راداشتووە باشە بۆ بەئاگری ناخۆشەویستیە منەوە بسووتێ؟

هەر بۆیەش بڕیارم دا مادامەکێ دەستی چارەنووس ئەوەی بۆ نووسیوم بۆ هەمیشە ئیدی ئومێد فەرامۆش دەکەم و لەبیر خۆمی دەبەمەوە و هەموو هەوڵ و تەقەللاو کۆششم بۆ خۆش گوزەرانی و بەختەوەری ئەو گەنجەی تەرخان دەکەم، ئێستاش کە قسەکانی دڵی خۆمم هەموو بە بابەی گوتووە هەست بەلەش سووکی و ئاسوودەییەکی تەواو دەکەم.

ئەوەم هەست دەکرد کە ئەو هەموو باری غەم و خەفەتەی کە بەسەر دڵ و دەروونمدا کەڵەکە ببوو هەموویان لابردووە، ئیدی بە خۆشحاڵیەوەو بە هیوای ژیانی هاوبەشیم دەگەڵ محەممەدیدا زۆر خێرا ئامادە بووم.

پێش هاتنەوە دەرێم لەژووریّ لەبەر ئاوێنەی سەرمێزەکەم راوەستام بە دەنگێکی بەرزەوە بەخۆمم گوت:

- ئیدی بۆ پێشەوە بەرەو ژیان و ئایندەو سبەینەیەکی شادو شەنگوڵ دەگەڵ مەردی ژیان و قۆڵ لە قۆڵی هاوسەرم.

دوای بەڵێن دان بەخۆم کەتەنیا هەر محەممەد بە هاوسەرو پیاوی خەونەکانم بزانم و لە پێناو بەختەوەری ئەودا هەرچی لە دەستم بێت ولە توانامدا بێت ئەنجامی دەم لە ژووریّ هاتمە دەریّ و چوومە لای محەممەد. محەممەد بەلای دایك و بابمەوە دانیشتبوو و سەرگەرمی قسان بوو دەگەڵیاندا. بەلای باوکمەوە چووم و رووومەتیم ماچ کرد و گوتم:

-دەربارەی ئەو قسەو بەڕوو داهاتنەوانەم داوای لێبووردن دەکەم.

بابەش بەمیهرەبانییەکەوە روومەتی ماچ کردمەوەو گوتی:

- قەیناکا کچەکەم، ئەو شتانە لەنێوان هەموو داك وباب و فرزەندێکان هەر دەبێ.

محەممەد لە جێوە هەستاو گوتی:

- ئیدی بە یارمەتی ئێوە من و رەها دەچینە سینەما، بۆ نیوەڕۆیەشمان چاوەڕێ مەبن نایەینەوە، بەنیازم دەزگیرانە جوانەکەم لەیەکێك لە جوانترین رێستۆرانەکان بۆ ناںخواردنی نیوەڕۆیە داوەت کەم.

دایك و باب هەر دووك رازی و شادو شەنگوڵ دەهاتنە بەر چاوان و دوای چەندین مانگان زەردەخەنەم بەسەرو ڕووی جوانیانەوە دیت و لە دڵیشەوە کە ببوومە مایەی غەم و خەفەت و کەسەرو ناخۆشیانیان تەریق دەبوومەوەو شەرم دەیگرتم و ئیدی بڕیارم دا بە هیچ شێوەیەك و لەپێناوی هیچ شتێکدا نەیان رەنجێنم و نارەحەتیان نەکەم. بەیارمەتی خواستنێ لە دایك و بابەی هاتینە حەساریّ تا لە ماڵ دەرچین محەممەد گوتی:

- رەها، ئەدی چارشێوەکەت کوا؟ ناکا بتەوێ هەروا بە تەنوورە وبلووزەوە بێیە دەرێ؟ سەیرێکی **محەممەد** و ئەوجا ئی دایك و بابیشمم کرد، ویستم بڵێم من حەز ناکەم چارشێو بگرمەوەو ئەگەر نارەحەتیشی بەتەنیا برۆ، بەڵام ئەو گفت و بەڵێنەم وەبیر هاتنەوە کە بەخۆم دابوون. دایکیشم بە چاو تروکانێکی تێی گەیاندم کە بەقسەی بکەم. بۆیە گەڕامەوە ژوورەکەم و چارشێوە رەشەکەم بەسەرم دادا و لەبەر ئاوێنەی راوەستام تا چارشێوەکەم راست کەم. سەیرێکی خۆمم کرد و گوتم:

- دەبێ لەمەو دوا رێز لە ویست و داوا و حەزەکانی **محەممەدی** بگرم تا ژیانێکی خۆش و سەرکەوتووانە پێکەوە نێم وببمەهاوسەرێکی نموونەیی.

چارشێوم کردە سەرو چوومەوە حەسارێ. **محەممەد** بە دیتنێ من گوتی:

- ئێستا دەڵێی مرواری ناو سەدەفێی.

راستیەکەی شانازیم بەو قسەی **محەممەدیەوە** بەخۆم هاتێ و زەردەخەنەیەکی لە خۆرازییەم هاتە سەرلێوان.دوای خودا حافیزیە لە دایك و بابان لە ماڵێ وەدەرکەوتین. **محەممەد** بەردەوام لێم وریا بوو چارشێوەکەم لەسەری دانە ماڵدرێ، و بەرنەبێتەوە و بە پشتدا نەخزێ. راستیەکەشی سەرەتا لە شێوازی رەفتارەکەی نارەحەت بووم بەڵام دیسانەوە بەڵێنەکەمم وەبیرهاتەوە کەبۆ بەختەوەرییە وی ژیانی هاوبەشیمانم بەخۆم دابوو.

ئەو رۆژە دەگەڵ چاوەدێریە توندو تیژیەکانی **محەممەدی** لە پەچە و چارشێوو پەڵپ و بیانووەکانی تێپەڕی کە بەشێوەیەك بوون هەزار جارم بەخۆم گوتووە هەڵەیەکی گەورەم کرد کە دەگەڵەویدا هاتمە دەرێ. وردەوردە گۆرەوی تەنکیشی لێ قەدەغەکردم، هەقی لەبەرکردنی جل و بەرگی قۆڵ کورتم نەما، نەدەبوو قژم بۆ سەرەوە دابێنم و قژم هەڵدەمەوە چونکە دەیگوت کاتێ کە قژت وا داهێنا و چارشێوت بەرسەر دادا ئەوە دەبیەجێی سەرنج و تەماشا کردنێ. مافی هیچ جۆرە ئارایشتێکی تەنانەت تەنکیشم نەك هەر لە دەرەوە لەناو ماڵێشدا نەما، دەگەڵ ئەوەشدا کە لەو توندو تیژیانەشی وە زاڵە هاتبووم و کلافەببووم هیچ بەرپەرچێك و نارەزایەتیەکم نەبوو. وردە وردە چونە دەرەوەشی دەگەڵ ماڵوەماندا لێ قەدەغەکردم. مافی ئەوەم نەبوو بەبێ وی دەگەڵ ماڵەوەشدا بچمە هیچ داوەت و ئاهەنگێکی خێزانی و کەس و کارانیش.

لەیەکێك لە رۆژەکانی مانگی بەهمەنێ جەژنی لە دایکبوونی مەلیحەی ئامۆزام بوو، چەندین جاری بە تەلەفۆن داوا لێ کردبووم کە هەر دەبێ لە چەژنی لەدایکبوونیدا بچم و لەوێ

بم ومنیش چونکە بە تەواوەتیم خوو و رەوشت و رەفتاری **محەممەد**ی دەزانی و شارەزای بووم هیچ بەڵێنێکی تەواوەتیم پێ نەدا و هەر جارەی بیانوویەکیشم دێنایەوە دوایە کە هەر وازی نەهێنا و دەستبەردار نەبوو گوتم:

- مەلیحە گیان تۆ بۆ خۆت دەزانی کە چەندم حەز لێیە لە جەژنی لە دایك بوونەکەتدا هاوبەشی بکەم و ئەو بەڵێنەشت دەدەمێ کە ئەگەر بوو و لە توانادا بوو ئەوە هەر دێم.

قسەکانم هێندێکیان مەلیحە قایل کرد و ئیدی هیچی دیکەی پێ دانەگرت.

عەسری ئەو رۆژە **محەممەد** وەك هەموو رۆژەکانی دی هاتە ماڵێ مە تا سەعاتێکی لەوێ بێ منیش مەسەلەی چەند جارەی تەلەفۆنەکانی مەلیحەم پێ گوت، **محەممەد** گفتی دا کە ئەویش دەگەڵ ماڵێدا دێ بۆ ئەو جەژنەی.

رۆژی جەژنێ هات و هەموو لە هەموو ئامادە بووین تا بچینە جەژنەکە. چەند سەعاتێك بەسەر نێوەڕۆیەدا تێپەڕیبوو بەڵام **محەممەد** هەر دیار نەبوو، ئەو بەڵێنی دابوو کە بۆ نانخواردنی نیوەڕۆیە بێتەوە ماڵێ مە. هەموو ئامادە دانیشتبووین و چاوەڕێی هاتنەوەی **محەممەد** بووین تا پێکەوە بچینە ماڵێ مامم بەڵام **محەممەد** هەواڵێکی نەبوو تەنانەت تەلەفۆنێکیشی نەکرد بوو تا هۆی دوا کەوتنەکەی رابگەیەنێ. هەموومان نیگەران بووین، وردە وردە راحیلە و رەیحانە دەنگیان لێ پەیدابوو و هاواریان لێ هەستاو بەردەوام بۆڵەیان دەهات کە درەنگ بووە و کەی بەتەماین بڕۆین.

بابم بە ناچاری داوای لێ کردم تا دەگەڵ ئەوانی دیدا بچمە ئاهەنگەکە با **محەممەد**یش بۆ خۆی بێت. بەنیگەرانیەوە گوتم:

- دەترسم لەوەی کەبزانێتەوە من دەگەڵ ئێوەدا چوومەتە ماڵێ مامم ناڕەحەت بێ و دووبارە بیانووان بگرێتەوە.

بابەش کە لە رەفتارەکانی **محەممەد** کلافە ببوو گوتی:

- مەترسە ئەگەر **محەممەد**یش کردیە ناخۆشی پێی دەڵێم کە من تۆم بە زۆری دەگەڵ خۆماندا بردووە.

بەناچاری و بەنابەدڵیەوە سواری ئوتومبێل بووم و هەموو پێکەوە رۆیشتین. کاتێ کە گەیشتینە ماڵێ مامم سەعاتێك بوو ئاهەنگەکە دەستی پێ کردبوو و گەیبووە نیوەی. مامۆژن و مەلیحە هەردووکیان بە پیرمانەوە هاتن و گلەییە درەنگ چوونێشیان لێ کردین. هەردووکیان هەوڵیان دەدا تا هۆی درەنگ چوونەکەمان و هۆی دواکەوتنەکەمان بزانن. بەهەر

جۆرێك بوو بەبیانووی جۆراوجۆرەوە رازیمان کردن و چووینە کۆڕەکەوە. بە درێژایی ئەو دانیشتنە تەواوی هەست و هۆشم هەر بەلای حەسارێوە بوو تا ئاگاداری هاتنی **محەممەد**ی بم بەڵام ئەو هەواڵێکی هەرنەبوو. ئاهەنگەکە تەواو بوو و هەموو لە هەموو هاتینەوە ماڵێ بەڵام دیسانەوەش **محەممەد** هەواڵێکی هەر نەبوو. بۆ بەیانی ئەو رۆژە **محەممەد** هاتە ماڵێ مە و بەدەنگێکی هەڕەشاوییەوە رووی دەمن کرد و لەبەردەمی دایك و بابمدا گوتی:

- دوێنێ بە چ هەقێك بەبێ من چوویە ئەو جەژنە؟ ئەدی ئەمن بەتۆم نەگوتبوو هەقت نیە بەبێ من بچیە چ جێیان؟

بە پاڕانەوە وەم سەیری باوکم کردو بە چاوانم داوای هاوکاری لێکرد، بابم بەرەو لای **محەممەد**یەوە چوو و گوتی:

- بە هەڵە مەچۆ **محەممەد** گیان، رەها بەتەنێ نەبوو بەڵکە دەگەڵ من و دایکی و خوشکەکانی هاتۆتە ئەو جەژن و ئاهەنگە.

محەممەد بەبێ ئەدەبیانەوە بەسەر بابەیدا گرماند:

- رەها بەرەڵڵایی کردووە کەبەبێ رەزامەندی من دەگەڵ ئێوەدا چۆتە ئەو جەژنە، بەڵکە من پێم باش نەبێ بچێتە ئەو جەژنە.

بابە بە دوو چاوی دەرپەڕیوەوە سەیرێکی **محەممەد**ی کرد. دایکم خۆی رانەگرت و گوتی:

- ئەوە چ فەرمایشتێکە جەنابتان دەیفەرموون بۆ رەها چۆتە کوێ و یا لە جەژنی ئامۆزایەکەیدا چ بووە تا ئێوە بەباشی نەزانن؟

محەممەد چاوێکی لەمن سوورکردەوە و گوتی:

- هەر ئەوەیە کە گوتوومە، ئەم جارەیان لەو هەڵەیەی دەبوورم بەڵام هیوادارم جارێکی دیکە دووبارە نەبێتەوە.

لە دایك و بابەڕا دیاربوو کە هەردووکیان نارەحەت ببوون بەڵام هیچ کامێکیان هیچیان نەگوت. **محەممەد** سەعاتێك لە ماڵێ مە دانیشت دوایەش بە خواحافیزیەکی ساردو سڕەوە لێیدا رۆیی. دەمزانی تووڕە بووە و مەزەندەکەشم راست دەرچوو. **محەممەد**لەو بەروارەوە تا ماوەی دوو هەفتان نەهاتەوە ماڵێ مە.

دەو ماوەیەیدا بابە چەند جارێکانی نا رەزایەتیە خۆی لە رەفتار وکردارو هەڵس و کەوتە نا ماقوڵ و نا پەسندەکانی **محەممەد**ی دەربڕی و دایکم هەموو جارێ بەسەر قاڵیە **محەممەد**یەوە بۆی پینە دەکرد. دوابە دوای ئەمەش گلەیی و گازاندەی **محەممەد**ی هەر بەردەوام بوو و تا دەشهات

زیاتر دەبوو. هەر جارێکی کە لای دایك و بابم گلەییم لە ڕەفتارو بیرو بڕواو بۆ چوونەکانی **محەممەدی** دەکرد دایك و بابم قسەیان دەکردنە یەك و منیان بە کەمتەرخەم و بە گوناهبار دەزانی. دایکم بە دزیەوە پێی دەگوتم:

- ئەوە تۆی کە دەگەڵ **محەممەدی** هەڵناکەی، چونکە لەسەرەتاوە چاوت لە دووی کەسێکی دیکەوە بووە بۆیە ناتەوێ دەگەڵیدا بگونجێی و من دەزانم کە گوناهباری ڕاستی تۆی.

دەگریام وپێم دەگوت:

- ئیدی دەبێ چبکەم کە تا ئێستا نەمکردووە، هەرچی **محەممەد** دەیڵێ من بەبێ چەندو چوون قبوڵمەو بەبێ هیچ نارەزایەتیەکیش ئەنجامی دەدەم ئیدی چبکەم تا ئێوە باوەڕکەن کەمن ئومێدم لە بیر بردۆتەوە؟

دایکم بەڕاشکاوییەوە رووی تێکردمەوە و ڕاستەوخۆ دەچاومەوە راماو گوتی:

- ژن دەبێ بە گوێرەی ویست و بیروبۆچوونەکانی مێردەکەی هەستێ و دانیشێ و ڕەفتار بکا، دەبێ بزانێ مێردەکەی چی پێ خۆشە ئەوەی بکات و چی پێ ناخۆشە لێی دوورکەوێتەوە و نەیکا.

وەك کابرای زێڕکرم لێ قەومابوو، بە هەر حاڵ بە پێچەوانەی ئەو بەڵێنەی کە **محەممەد** پێش دەزگیرانەتیە بەمنی دابوو وردە وردە پێشی چوونە قوتابخانەشی لێ گرتم و کە نارەزایەتیە منیشی دیت بەبێ شەرمییەکەوە گوتی:

- خاتوون، من حەزناکەم بەناوی چوونە قوتابخانەوە سەر دە زۆرجێی دی هەڵکا.

بە تووڕەییەوە گوتم:

- یانی چی؟ ئەو قسانە مانای چی؟ مەبەستەکەت روون و ئاشکراتر بڵێ!

محەممەد هەر بەهەمان توندو تیژیەوە لە وەڵامێمدا گوتی:

- هەر ئەوەی کەپێم گوتی، وانەی نا وانە! نابێ بخوێنی، من ڕێت نادەم تۆ بێ کارەبی چاکترە لەوەی بچیتە قوتابخانە و بخوێنی، فێری رێ و رەسمی ژیان و ماڵ و ماڵداری بی چاکترە.

ئەمجارەش بەقسەی دایك و بابم و جەختی ئەوان کە بابەگەورە بەو کارەی هەستاوە ناچار ملکەچی ویست و حەز و ئارەزووەکانی **محەممەدی** بوومەوە. بە هەرحاڵ بە پێچەوانەی ئەو گفتەی دابووی لە پشووی نیوەی ساڵ (جەژنەکانی نەورۆز) یدا گوازرامەوە یان بڵێم گواستمیەوە. تەواوی پارەی بووك گواستنەوەو ئەوەی کە تێی چوو هەمووی بەمل بابمداهات چونکە **محەممەد** گوتی:

- من پارەم نیە تا ژنی پێ بگوازمەوە و ئاهەنگێ بگێڕم خۆ ئەگەر هەشم بێ هیچ پێویست ناکات دەگەدە و گیپاڵی پڕفێس و ئیفادەی ماڵێ وەی کەم.

قسەکانی محەممەدیم هەموو بە بابم گوتن بابم لە وەڵامدا گوتی:

- قەیناکا کچەکەم، کە محەممەد دەڵێ پارەی نیە ئەوە هەموو بیانوون، راستیەکەی ئەو پیاوێك نیە هەروا بە ئاسانی وازبێنێ من بۆ خۆم پارە و خەرجیە بووکێنیەکەی دەدەم و بۆ خۆشم دەگەڵ محەممەدیدا دەدوێم بزانم دەڵێ چی.

محەممەدکاتێ کەلەبڕیارەکەی بابەی ئاگادار بوو گوتی:

- راستیەکەی هەر تەنیا پارەی گواستنەوەکە نیە تەنانەت من پارەی کڕینی بەرو جیازی بووکێشم هەر نیە، نە پارەی جل و بەرگ و نەپارەی زێڕو ئارایشت و نەهیچ شتێکی دیکە. بۆیە ئەگەر رێ بدەن هەروا سادەو ساکارانە و بێ هات و بات و بەبێ دەنگی دەچینە مەشهەد و ژیانی هاوبەشی هاوسەریەمان دەست پێ دەکەین.

بابە بە دڵسۆزیەکەوە دەستێکی لەشانی محەممەدی دا و گوتی:

- محەممەدئاغا تۆ خۆت دەزانی کە هەموو دایك و بابێك هەزاران حەزو ئارەزوویان بۆ جگەر گۆشەکانیان هەیە، قەیناکا ئاهەنگی گواستنەوە و بووکێنیەکە هەرچەندێکی تێدەچێ هەمووی بۆ خۆم دەیدەم و قبوڵمەو وای دادەنێم ژنم بۆ کوڕەکەم هێناوە ئەدی زاواش هەر کوڕی خودی ئەو خەڵکەی نیە؟

محەممەد سوپاسی بابەی کرد و گوتی:

- ئەگەر راستیت دەوێ لەو رۆژەوەی دەگەڵ رەهای بووینە دەزگیران ئێوە شوێنە چۆڵەکەی بابمتان بۆ پڕ کردووەمەوە، هەروەك دەزانن دایکم مووچە خۆرە و براگەورەکەشم کە خێزانەکەی مامۆستایە زۆر بە زەحمەت ماڵێ بەڕێوەدەبات و خۆمنیش ناتوانم هیچ چاوەروانییەکیان لێ بکەم، چونکە برایەکەم مەنیژەش بەخێودەکات.

بابە بە میهرەبانیەکەوە دەستێکی لەپشتێ محەممەدی دا و گوتی:

- پێم خۆش نیە بیرو خەیاڵی خۆت بەو ئاریشانەوە ماندووکەی دڵنیابە لای من و خاو خێزانم و هەروەها رەهاش پارە و پوول و بوونی ماڵی دنیا هەرگیز ئەو نرخەی نیە بەلای ئێمەوە. ئەدی ئەوەنیە پێشینان گوتوویانە ماڵی دنیا چڵکی دەستە.

بەمجۆرە بابە هەرچی خەرجیە بووکێنییەکەی بوو هەمووی دا. جوانترین جل و بەرگی بووکێنییەی بۆ کڕیم و ناردمیە چاکترین ئارایشگا و جوانترین زێڕو زەبەری بۆ کریم. لە

رازاوەترین تەلاردا ئاهەنگ و ڕێ ورەسمی مارەبڕین و گواستنەوە بەڕێوە چوو. من و **محەممە**دیش دەست لەناو دەست بەرەو هێلانەی بەختەوەریمانەوە هەنگاو هەڵێنانەوە.

(٦)

ئیدی من و**محەممە**د بووینە ژن و مێرد، ئیدی تازە هەموو شتێك تەواو ببوو و من ژنی وی بووم. هەوڵ و کۆشش و تەقەللایەکم ئەوەبوو تا ژیانێکی گەرموگوڕ و پڕ لە سۆز و میهرەبانی بۆ بڕەخسێنم. ئەو چەند مانگانەی هەوەڵێ زۆر بە چاکی و بەخۆشیەوە تێپەڕی. هەر شەوەی لە

ماڵێ خزم و کەسێك و دۆست و ناسیاوێکی بووین و ئەو شەوانەی کەلەماڵێش بووین ئەوە هەر دەربارەی ئایندە دەدواین و نەخشەمان بۆ ژیانێکی چاکتر و خۆش و لەبارتر دەکێشا.

شەوێکیان **محەممەد** زۆر بەکەیفەوە هاتەوە ماڵێ چا تازە دەمی کێشابوو و قاپ و کەوچکی نانخواردنێ هەموو ریزکرابوون و دانرابوون هەر بەگەیشتنەوەو هاتنە ژووری **محەممەدی** بەگەرمیەوە بەرەو پیریەوە چووم و کۆمەکی جل گۆڕینێیم کرد. دەستیم گرت و دەگەڵە خۆمدا هێنایە مەتبەخێ و کورسییەکم بۆ دانا و گوتم:

- دانیشە با پیاڵە چایەکت بۆ بێنم.

محەممەد دانیشت و منیش پیاڵەکەم هەڵگرت تا چایەکی بۆ تێکەم بەڵام لە پڕ پیاڵەکەم لە دەستی ترازا و بەربۆوە سەر عەردی. پیاڵەکە شکا و پارچە شکاوەکانیم یەك دەپێی ڕاچوو و پێی بڕیم. **محەممەد** هەر لە جێوە هەستاو گوتی:

- ئەوە هۆشت لە کوێیە؟ چەند جارم پێ گوتووی هێندە دەستوپێ سپی مەبە، یەکێك پیاڵەیەکی پێ هەڵنەگیرێ دەبێ بە کەڵکی چی بێ، ئەوە تۆ چۆن دەتوانی ئاوا ژیان بەریە سەرێ؟ بۆتۆ پێتوایە من لەسەر خەزنەی دانیشتووم هەر ئەتۆ پیاڵە و قاپ و کەوچکان بشکێنی و ئەمنیش بیانکڕمەوە.

بێ باوەڕانە سەیرێکی **محەممەد**یم کرد و گوتم:

- ئەوە تۆ لەبەر شکانێ پیاڵەکەی وا ناڕەحەتی یان لەبەر برینداریە پێیەکەی من؟

محەممەد بەدەم پاڵ پێوەنانی منەوە بۆ لایەکی گوتی:

- لاچۆ برۆ بەو لاوە تا کەتنێکی دیشت نەکردووە!

بەراستی بەو رووبەڕوو نەوەی وی زۆر تێکچووم چۆن یەکێك بۆ شکانی پیاڵێکی ئاوا بە پەرۆش و برینی پێی براوی من ئاوا کەمتەرخەم بێ؟

هەروا کە بەشە لەشەلەوە بەرەو لای دەستشۆرەکەوە دەچووم تا خوێنی پێیەکەم بشۆمەوە سەیرێکیم کرد هەر سەریشی بڵند نەکردەوە تەماشایەکی پێیە برینداره‌کەم بکات. بۆ خۆم دڵی خۆم دایەوە و دەخۆمەوە خوری:

- بۆ خەریکە هەروا لە خۆوە ناخۆشی کەی؟ ئەوە چیە بەمێشکتدا دێت و دەچێ خۆ ئەو نەیگوتووە لەبەر پیاڵەکە وا ناڕەحەتە، رەنگە هەر لەبەر بڕینی پێیەکەت وا دەستەوەستان بووبێ و نەیزانیبێ چ دەڵێ.

هەر بەو هیوایەوە خوێنی پێیەکەم شووشتەوە و هاتمەوە مەتبەخێ. محەممەد پارچەیەکی لە پیالە شکاوەکە بە دەستەوە بوو. کە چوومەوە مەتبەخێ بەرەو لامەوە هات و پارچەکەی پێشاندام و گوتی:

- ئەوە ئەو پیالانە نیە کە برایەکەم بە دیاریی ژن هێنانیوەی بۆ هێنا بووین؟

منیش بێ ئاگا لە هەموو شتێکی گوتم:

- بەڵێ، یەکێکە لەو پیالانە کە جەمیلەی براژنت بۆی هێنابووین.

لە پڕ محەممەد هاواری کرد:

- دیارە کە بە ئەنقەست شکاندووتە! دەی بڵێ کە بە ئەنقەست شکاندووتە، چونکە ئەوە دیاری کەسوکارەکانی منە بۆیە شکاندووتە تاتێم بگەیەنی کە نەخۆم و نەکەسوکارەکەشم هیچمان بەلای تۆوە هیچ نین و بێ نرخ و بەهاین.

بەسەر سامیەکەوە تەماشام کردنێ، هیچ جۆرە پەیوەندییەکم لە نێوان شکانی پیالەکەو قسەکانی ویدا نەدەدیت بە ناچاری لەسەرخۆ لە وەلامی ویدا گوتم:

- کەمێك هێواشتر، ئەوە چیە بۆ وا هاوار دەکەی، خەڵکی دەڵێن داخوا چبووە، بەسیەتی بیبڕەوە ئیدی.

بەلام محەممەد هەروا لەسەر هات و هاوارەکەی خۆی هەر بەردەوام بوو و تا من داوام لێ دەکرد بێدەنگ بێ ئەو زیاتری پێ لێ هەڵدەبڕی و توندتری دەشیڕاند. هەر بۆ ئەوەی بێ دەنگیشی کەم گوتم:

- سوێندت بۆ دەخۆم کە کەوتنی پیالەکە هەروا بە ڕێکەوت و لە خۆوە بوو و هیچ بە ئەنقەست و بە مەستێکەوە نەبووە، باشە بۆ پێتوایە من بەئەنقەست شکاندبێتم، بۆ ئەوەی تۆ توورەکەم، تکات لێدەکەم بەسە بیبڕەوە هەر ئابڕووشمان دەنێو گەڕەك و هاوسێیاندا چوو، ئەگەر بزانن ئەو هەموو هات و هاوارو دادو بڕۆیەت تەنیا لەبەر شکانی پیالێکیە چمان پێدەڵێن؟

وەك بڵێی قسەکانم خوێی سەر برینانی بێ، هات لەجارانی زیاتر تین تێکرد تا دەنگی زەنگی دەرکەی بڵند بوو و پیاوێك لە پشت دەرکەیەوە هاواری کرد:

- ئەوە چیە ئاغا، ئەوە دەڵێی هەر لە کێوی گەورە بوو وی و لە دەشتێ ژیاوی؟ خەڵکی خەریکی حەسانەوێن و ئەتۆش ئەوا دەنگت لێ بڵند کردووە و هاوار دەکەی. هاوارو بانگی ئەو پیاوەی وای کرد محەمەد هێور بێتەوە و ئیدی هاوار نەکات. هەر چەندە من پێموابوو هەر ئێستا نا ئێستا محەممەد دەگەڵ پیاوەی تێکەوە دەگلێ بەلام بە پێچەوانەی بۆ چوونەکەی من

تەنانەت نەچووە بەر دەرکێش بەڵکە چۆوە ژووری نووستنێ و بەبێ شێو وبێ چا خواردنەوە لێی نووست.

به هەوتیە رەفتارە ناما قولانەکانی وییەوە پارچە شکاوەکانی پیاڵەکەم خڕ کردنـەوە و ئـەو شەوەم بە تەنێ شێوکرد.

بەیانی ئەو رۆژە هەرکە لە خەوێ ڕابوو بێ سێ و دوو گوتی:

- چەند جارێکە دەمەوێ شتێکت پێ بڵێم بەڵام وارێك نەکەوتووە بەڵام وا ئێستا دەمەوێ بیڵێم، لێرە بە دواوە هەر ئیشێکی ویستت بیکەی دەبێ بە پرس و ڕای براژنم بێ.

بەسەر سامیەوەم **محەممەد** تەماشاکردو گوتم:

- یانی چی؟ لە مەبەستی ئەو قسانەت ناگەم؟

محەممەد بەبێ حەوسەڵەیییەوە گوتی:

- لەوەی روونتر کە براژنم مامۆستایە و لەمن و تۆ زۆر زیاتر تێدەگا و دەزانێ، ئیدی وا باشترە هەرکە کارێکی دەیکەی بە پرس و ڕای ئەو بێ.

مەیلەو بە هاوارەوە گوتم:

- با براژنت دیدو بۆ چوونەکانی لە چوار چێوەی ماڵ و ژیانی خۆیدا بەکار بەرێ من رێ بەهیچ کەسێك نا دەم بێتە ناو ژیانی ماڵی منەوە، ئەم ژیانە پەیوەندی بەمنەوەیە و هەر بۆ خۆشم بڕیاری هەڵسووڕانی کار و بارەکانی دەدەم و پێویستیم بە ڕێنمایی هیچ کەسێك نیە.

محەممەد لە جێوە دەرپەڕی و گوتی:

- هەر ئەوەیە کە گوتم، بۆت نیە بەبێ پرسی براژنم هیچ کارێکی بکەی.

لەسەر ئەو باسەی چەند مانگێکان جیاوازیمان کەوتە نێوانێ. من کە تەواوی داواکارییەکانی ویم قبوڵ کردبوو نەمدەتوانی بەهیچ شێوەیەك ئەو داوایە ناما قوولێەی لێ قبوڵ کەم و بە گوێی بکەم.

محەممەد هەر ئیشێکی ویستبایە بیکا لە پێشدا لای براو براژنێی باس دەکردو تەنانەت بۆ جارێکیش چیە پرسێکی بەمن نەکرد و نەدەکرد ولێی نەپرسیم. هەر بۆ بەردەوامیە ژیانیشم وردە وردە هاتمەوە سەر گوێ رایەڵیە ویستەکانی **محەممەدی**. هەموو هەوڵ و تەقەللای خۆمم بۆ پێکەوەنان و بنیاتنانی ژیانی خۆم تەرخان کرد. دەترسام هەواڵی تێکچوونێمان بە گوێی دایك و بابم بگاتەوە و هەمدیس ئەمجارەش هەر من بە کەمتەرخەم و گوناهبار لە قەڵەم دەنەوە. بۆ ئەوەی دڵێ **محەممەدیش** بەلای خۆمدا ڕاکێشمەوە تا دەمتوانی بەلایدا دەچووم و دڵیم رادەگرت

بەڵام ئەو وەك ئەمانە هەمووی بە ئەرك و پێویستیەکانی سەر شانی من بزانێ، بچووکترین ئاوڕێکی لێ نەدەدامەوە و هەر گوێشی نەدەدامێ و خواستەکانمی هەموو بەلاوە هیچ بوون.

وردەوردە براو براژنەکەی لەبن گوێیان خوێند کە خانووەکەمان بگۆڕین، جەمیلە پێی گوتبوو:

- تا رەها ئاوا لە ماڵێ بابیەوە نزیك بێ هەرگیز گوێ بەتۆ و بەقسەکانی تۆ نادا.

- محەممەد گلەیی و گازاندە و عەیب و عارێکی زۆری لەو خانووەی دەگرت کە تێیدا بووین تا لە دوایەش چووینە ئەو خانووەی بۆ خۆی دۆزیبوویەوە و بەکرێی گرتبوو. ئەو خانووەی محەممەدیش بەکرێی گرتبوو ئی پیرێژنێکی بوو کە منداڵەکانی هەموو چووبوونە ماڵێ خۆیان و ئەو ژنە بێدەرەتانە بە تەنێ مابۆوە. سەرەتای مانگی ئابانێ بوو و حەوت مانگ بەسەر ژن و مێردایەتیەماندا تێدەپەڕی. نزیکەی مانگێك بوو محەممەد دەستی لە بیانووان هەڵگرتبوو و ژیانێکی ئاسوودەمان هەبوو، بەڵام دووبارە دەستی بە ئازارو ئەشکەنجەی من کردەوە.

چەند رۆژێك بوو میزاجی تێك چوو بۆوە و بەردەوام لەسەر بچووکترین مەسەلەیەك دنیایەکی بگرەو بەردە و دەمەقاڵێ دێنایە گۆڕێ و منیش لە ترسێ خاوەن خانووەکەی کە نەك دەنگمان بدا هەرچی دەیگوت بەبێ چەند و چوون قبوڵم دەکرد تا نەیکاتە هات و هاوار وداد و بڕۆ.

لەبێ ئیشیان هەرچی ناو ماڵەکەبوو هەموویم تێك هەڵ شێلاو هاتم دیکوری ماڵەکەم گۆڕی.

بڕیارم دابوو کە شەوێ محەممەد هاتەوە ماڵێ هێندێکی قسان دەگەڵ بکەم و هۆی ئەو رەفتارو بیانووانەی بپرسم. دوای گۆڕینی دیکۆری ماڵەکە هەموو شتەکانم خڕکردنەوە و ئەو چێشتەی حەزی لێبوو لێم نا و دەستێکیشم بە دەموچاوی خۆمدا هێنا و بێ ئارامانە لە چاوەڕێی محەممەدیدا دانیشتم. دڵنیابووم هەرکە هاتەوە ژووری ماڵێ لەو گۆڕانکاری دیکۆرە و ئەو چێشتە ئامادەو دیتنی من بەو خۆ تیف تیفە دانەوە زۆر دڵخۆش دەبێ.

سەعات نزیکەی یازدەی شەو بوو کە هاتەوە ماڵێ. بە خۆشحاڵیەکەوە بەرەولایەوە رامکردو بەگەرمی بەخێرم هێنایەوە. محەممەد بە ساردو سڕیەکەوە وەڵامی دامەوە.

لێم پرسی:

- لە پێشدا نانی دەخۆی یا چا؟

محەممەد بە لالووتێکەوە وەڵامی دایەوە:

- هەر کامێکیان ئامادەبێت.

بەمیهرەبانیەوە گوتم:

- هەردووکیان ئامادەن حەزت لە کامیانە تا بۆت بێنم.

بەدەنگێکی بەرزەوە گوتی

- وای چەند دەڵێی، گوتم هەر کامێکیان بێ.

لە رەفتارە دزێوەکەی **محەممەد** زۆر دڵگیر بووم بەڵام بەسەر خۆشم نەهێنا، ساردو سڕیەکەیم بۆ ماندوو بوون و شەکەتیەی گێڕایەوە و چوومەوە متبەخێ و چێشت و پیاڵەیەك چاشم لەسەر سینییە دانان وهێنامە ژووریێ.**محەممەد** لە ژووریێ نەمابوو پێموابوو چووە ئاوێکی بەدەست و دەموچاویداکا. سفرەکەم راخست و چەند دەقیقێکان دانیشتم تا پێکەوە نانێکی بخۆین. بەڵام **محەممەد** هەر نەهاتەوە سەر سفرەی نانخواردنێ لەجێی خۆم هەستام چوومە دەستشۆرێ لەوێ نەبوو بەسەرساميەکەوە بەرەولای ژووری نووستنێوە چووم سەیرم کرد ئەو لەسەر جێی لێی نووستووە.بە دەم زەردەخەنەیەکەوە لەتەکیەوە لەسەر لێوی چارپایەکە دانیشتم و کەوتمە دەست بەسەر داهێنانێ قژەکانی و بە ئارامیەکەوە پرسیم:

- دەزانم زۆر ماندووی ئازیزەکەم، تەواوم ئاگا لێتە بەڵام خۆ نابێ کە ماندووشی هیچ نەخۆی، بەو جۆرەی لە پەل و پۆ دەبی.

محەممەد لەپڕ لە جێ راپەڕی و هاواری کرد:

- زۆرت پێ خۆشە زوو لە پەل و پۆ بکەوم؟ وەنا نەڵێی نا، دەزانم کە یەکجار زۆر حەز دەکەیت تا زووە لەپەل و پۆ بکەوم و تۆش بچی میردێکی دەوڵەمەند بکەیتەوە.

بەزاری بەشەوە سەیرێکی **محەممەد**م کرد کە هەروا بەچاوی دەرپەڕیوەوە سەیری دەکردم و بەدەنگێکی لەرزۆکەوە گوتم:

- ئەرێ بەڕاست تۆ دەزانی چ دەڵێی؟ کێ دەڵێ من حەز دەکەم لە دەست تۆم رزگار ببێ، ئەوە کەی قسەیە دەیکەی؟ راستیەکەی ڕەنگە ئەوە تۆبی کەمنت خۆش ناوێ و حەز بە چارەم نەکەی ئەی ئەگەر وانیە بۆ لەسەر قسەیەك و یا هەر باس و خواس و مەسەلەیەکی چووکەڵە دەیکەیە هات و هاوار وداد وبرۆ؟ من ئیدی لە توانامدا نەماوە و هیچی دیم خۆ پێ ڕاناگیرێ و تا کەنگێ دەتوانم هەروا بێدەنگ بم، چاك دەڵێم هەر وەی خراپ دەڵێم هەروەتر دەیکەیە

هــەراو زەنایــەك مەپرســە، وەك بلێــی مــن دەگــەڵ شــێتێکیدا بــژیم و نازانم؟راســتیەکەی چ پەیوەندییەکی بەمنەوەیە نانی دەخۆی بخۆ ناخۆی مەخۆ، بەجەهەننەم، ئیدی من چبکەم؟

لەسەر لێوی چارپایەکە هەستام تا بچمەوە دەرێ کە **محەممەد** یەکسەر لــەجێی خۆیــەوە بڵنــد بوو و هێرشی بۆ هێنام و وەبەر مست و شەق و پێلــەقانی دام، دەوساتەوەختەشــدا نەمــدەزانی گوناهم چیە؟ باشە چم کردووە شایانی ئــەو هــەموو لێــدان و کوتانــەی بم و دەنگــێش نەکــەم، دەمزانی هەر دەمم لێك کەمەوەو قسێکی بکەم **محەممەد** بەرزتر هاوار دەکا. دوای ئەوەی **محەممەد** لە لێدان و کوتانی من مانــدوو بــوو بــە لەشــی کــوتراو و دڵــی شــکاوەوە پــەنام بــردەوە بــەر گۆشەیەکی ژووری میوانان و تالای بەیانی هەر گریام تالێکیشم دەدایــەوە کــەمتر بەســەرەنجام دەگەیشتم، نەمدەزانی **محەممەد** بۆ وام دەگەڵ دەکا خۆمن هەڵە و گوناهێکم نەکردبوو دەو چــەند مانگەی دوای هاوسەریەتەمان تەنانەت پەرداغە ئاوێکم بەبێ پرس وئاگاداریەوی نەخواردبۆوە.

بەیانی رۆژی دوایی **محەممەد** بەبێ ئەوەی هەر ئاورێکیشم لێ بداتەوە لە ماڵــێ چــووە دەرێ. بەلەشی تێك شکاوەوە لەجێ هەستام وبەرەو لای ئاوێنەکــەوە چــووم، دوای دیتنــێ دەموچــاوم دەئاوێنەکەدا لە ترسان هاوارم لێ بڵندبوو. دەوروبەری هەردوو چــاوم شــین هەڵگــەڕابوو ولێــوی خوارێشم ئاوسابوو.ناوچاوی راستەشم وەك گۆمی خوێنێ داوەستابوو، بەکورتیەکەی دەموچــاوم وای لێ هاتبوو کە نەمدەتوانی بەخەونیش ببیــنم. هــەروا بــەو حاڵــەوە و لەبــەر ناڕەحــەتیان هەردوو دەستم بەڕووی ئاسمانێدا هەڵبڕین و سکاڵام بردەوە لای خوا.

- خودایە ئەوە چ نەگبەتیەکە بەسەر من دێت؟ ئەوە چ چارەنووسێکە قەڵەمت بــۆ لێــداوم؟ خودایە خۆ بۆ خۆت ئاگاداری و دەزانی کەهۆی ئەو ژیانە ناهەموارە هەمووی بابــە گەورەمــە، من هەرگیز لێی خۆش نابم و نەفرەتیشی لێ دەکەم و هەرگیز لە گوناهەکانیشی نابوورم کەمنی ئاوا بەو رۆژە ڕەشە گەیاندو ئاوای بەدبەخت کردم، تۆش خوایــەگیان هــەرگیز لــە گوناهــەکانی نەبووری، بابەگەورە نەفرەتت لێ بێ کە بەو رۆژە ڕەشەت گەیاندم، هەزاران نەفرەتت لێ...

بەدەنگێکی بەرزەوە نەفرەتم لە بابە گەورەی دەکــرد و دەشــگریام. دوای ســەعاتێك گریــان چــوومە حــەمامێ و دوای حــەمامێش دەموچــاوم بــۆدرە کــرد بــە هیــوای ئــەوەی کــەمێك شینایییەدەموچاوم وتێکچوونێ بــەر چــاوەکانم وەشــێرم تــا کــەمتر یــان پێــوە دیاربــێ. بــەڵام دەموچاوم واشین ببوونەوە کە بە بۆدرە لێدانێش هەر نەمتوانی شین بوونەوەکەیان وەشێرم.

بەرە بەری نیوەڕۆیە بوو و تازە لە ئیشان ببوومەوە کە **محەممەد** هاتەوە ماڵێ. بــەدیتنێ وی دەو دەمەوەختەی رۆژێدا زۆر سەرســام بــووم وپــێم ســەیربوو.ئەو بــەبیانووی بردنــی شــتێکەوە

هـاتبۆوه مالـێ، دوای هاتنەوێشـی دەگـەڵ ئـەو رقـەی لێشـیم بـوو بـەرەو پیریـەوە چـووم و بەخێرهاتنەوەم کرد.

محەممەد وەڵامی نەدامــەوە و ســەیرێکی تووڕاویانــەی کردمــێ. بــە دیتنــێ دەموچــاوە بــو دراوییەکەمەوە کتوپڕ هێرشی کردمێ و پەلاماری دام و سەرو پرچمی دە هەردوو دەستەکانیەوە ئالاند و بەدەنگێکی بەرزەوە شیڕاندی:

- بابزانم داخوا خانم لە کـوێ و لـەکام ئاهـەنگێکی داوەتــن وا ئــەو ئارایشــتە خەســتەتان کردووە؟

بەر لەوەی دەرفەتی وەڵامدانەوە بدۆزمــەوە دووبــارە کەوتــەوە گیــانم بەلێـدانێ و هــاواری کردەوە:

- کاتێ کەمن لە دەرەوە بەهەر کولە مەرگییەك خەریکی پەیدا کردنێ پارووە نانێکیم کــێ دەزانێ لەو کاول بووەیدا چ باسە؟ ئەدی مــن نابــێ بــزانم بــۆ چــیت وا خــۆ تیــف تیفــە داوە و لەبەرکێ؟

دەبن مست و پێلەقە و کوتانێکی کە بەسەر و چاوم دەکەوتن بــەدەم هەنیســکی گریــانێوە گوتم:

- بە خودای بە مەرگی بابم بەتەمای هیچ جێیەك نەبوو وم، تەنیا لەبــەر شــاردنەوەی شــین بوونەوەکانی دەموچاومم بۆدرە لێداوە.

محەممەد بەبیستنێ قسەکانم وازی لە لێدانێم هێناو دەستی کێشایەوەو بەتووڕەییەوە هــەردوو لا دەرکەکەی بەدوا خۆیدا پێك دادانەوەو لە مالێ چووە دەرێ.

دووبارە بەلەشی بریندارەوە چوومەوە سەر چارپایەکەو تا شەوێ هەر گریام.

محەممەد لەشەوانی دی زووتر هاتەوە مالێ و کە نان و چای حازریشــی نــەدیت هاتــە ژووری نووستنێ. چاوەڕێ بووم دووبارە دامگرێتەوە بە لێــدانێ بــەلام بــە پێچــەوانەی بــۆ چــوونەکانی منــەوە بــە دەنگێکــی ئــارام و لەســەرەخۆوە بــانگی کــردم و لەســەر لێــوی چــارپایەکەوە لــە تەنیشتمەوە دانیشت و کەوتە دەست بەسەر داهێنانی ســەرو پرچــم و بــەدەنگێکی لەرزۆکــەوە گوتی:

- رەها دەزانم لێم بێزاری، هەقیشتە داوای لێبووردنت لێ دەکەم، دوێنێ شەوێم ئاگا لە خۆ نەبوو، ماندوو بووم، تکات لێ دەکەم ببوورە.

- دەگەڵ بیستنێ ئەو قسانەیمدا هەرچی رق و کینە و نەفرەتێکی کە بەرامبەرویم دەدڵیدا بوو هەمووم بەخشی، لە جێوە هەستام و گوتم:

- نا، من لە تۆ بێزارنیم، تاکو کەمێك دەحەسێیەوە منیش دەچم نان و چایەکی ئامادە دەکەم.

محەممەد دەستی گرتم و بەرەو لای خۆیەوە راکێشام و لەتەنیشت خۆیەوە داینام. بەهیواشی لە تەنیشت **محەممەد** دەستێکی وەبەر چەناگەی هەڵێنام و رووی بەلای خۆیدا سووڕاندم. لە دیتنێ شین هەڵگەڕانێ دەموچاو و هەڵاوسانێیان تێکڕا بوو، لەسەرخۆ جێیە شین هەڵگەڕاوەکانی دەموچاوی ماچ کردم و زۆر بە سۆزەوە گوتی:

- خوا بمکوژێ کە ئەو دەموچاوە جوانەتم ئاوا لێ کردووە. بەڵام رەها بەڵێن دەدەم کە ئەمە دوایین جاربێت دەستت لێ هەڵێنمەوە. ئێستاش تۆ پێویستیت بە پشوودان و حەسانەوەیە دەچم لە دەرێ خواردن دێنمەوە و پێکەوە دەیخۆین.

بەپەلە لە جێی خۆیەوە قیت بۆوە و بۆ خواردن هێنانەوێ وەدەرکەوت. منیش هەستام و چوومە حەمامێ و دووبارە لەشەکوتراو و ورد و خاشەکەم تاوێك وەبەر ئاوی گەرم دایەوە تا بەو هۆیەوە هێندێك لەو ئازارە گیان پڕووکێنە کە گیان و دڵ و ناخ و دەروونی داگرتبووم دامرکێنمەوە

ئەو شەوە و چەند رۆژێکی دواتری گفت و بەڵێنەکەی خۆی بردە سەر. دوو هەفتە بەسەر ئەم رووداوەدا دەچوو و **محەممەد** هەموو رۆژێ بۆ نیوەرۆژەی دەهاتەوە ماڵێ و شەوانەش هەر زوو دەهاتەوە ومنی دەبردە سینەما و بۆ ماڵێ بابی دەبردمەوە. زستان داهاتبوو و سەرما و سۆڵەی توند و تیژی زستانێ وای کرد بوو زۆربەی کاتەکان هەر لە ماڵێ بم و نەچمە دەرێ. نیوەرۆژە ئامادەبوو و بەچاوەڕێیە **محەممەد**یەوە دانیشتبووم و کتێبێکم دەخوێندەوە نزیکی نیوەڕۆیە **محەممەد** بە دوو هەنگڵی پڕ لەمیوە و قوتوێك شیرینیەوە هاتەوە ماڵێ و میوەو شیرینیەکانی دایە دەستم و گوتی:

- رەها ئەوانە سەروبەرکە وخێراکە و زووتر نانەکە بێنە بیخۆین ئەوشۆ دایکم و برا و خوشکەکانم بانگ کردوون و دێنە ئێرە، بە یارمەتیت چی دەکرێ ئامادەی کە.

منیش شادو خەندان بەوەی کە ژیانەکەم ئاهەنگێکی بەبەردا هاتەوەو ئارام و ئاسوودەیە هەر دوای نیوەرۆژە ورۆیشتنەوەی **محەممەد**ی بۆ سەر ئیشێ، سەرقاڵی ماڵ خڕکردنەوەو ئامادەکردنێ بەرو ماڵێ بووم.

شەوێ میوانەکان گەیشتن و بەدەنگە دەنگ و هات و باتەوە هاتنە ژووریێ.

بەدەنگێکی بەرزەوە هەمووم بەخێرهێنان و فەرمووی ژووری میوانانم لێ کردن.

جەمیلەی براژنێ **محەمەدی** بەنابەدڵیەکەوە چاوێکی بە ماڵێدا خشاند و کاتی تێپەڕ بوونێی بە بەردەم ئاوێنە باڵانمایەکەی ژوورێ میوانانداا پەنجەیەکی بەسەر ئاوێنەکەدا هێنا و بەنازو بازێکەوە گوتی:

- رەها گیان هەرکە دەرفەتت بوو دەستێکی بە ئاوێنەکەیدا بێنە باهێندە تۆز نەگرێ، خۆ مندالّت نیە لەبەروان پێت نەکرێ و بلێی کاتم نیە.

لە شەرمان سوور هەلّگەڕام و بە دەنگێکی لەرزۆکەوە گوتم:

- بەڵام من ئەمرۆ هەموو جێیەکم کۆ کردۆتەوەو سڕیومنەوە و پەڕۆم پێداهێناونەوە.

جەمیلە هەروا کە بەرەو لای موبیلە کانەوە دەچوو تا دانیشێ گوتی:

- دیارە لەبیرت چووە ئاوێنەکەی پاك کەیەوە، وەك بزانم پێدەچێ هەر تەنیا ئەو کاتانەی میوانت دێ ماڵێ کۆکەیەوەو دەستێکی پێدا بێنی؟

تەماشایەکی **محەمەدیم** کرد تا بەڵکە ئێ ئەو بمگاتێ و بگاتە فریام کەچی رووبەڕووی سەرنجێکی ڕقاوی ئەو بوومەوە. دوای دانیشتنێ میوانان چوومە متبەخێ تا چای تێکەم و بۆیان ببەم.

محەمەد خێرا پالێکی پێوەنام و هەلێدامە لایەکی متبەخێوە و گوتی:

- مەگەرسەد جارم پێ نەگوتووی کەسوکاری من زۆر گرینگیە بە پاك و خاوێنیە دەدەن، ئەگەر مالّەکەت جوان خاوێن کردبایەوە ئێستا ئاوا لە ئاقار وان تەریق و شەرمەزار نەدەبوومەوە.

بەنارەحەتیەوە گوتم:

- باشە ئەدی بۆ خۆت نابینی کە هەموو جێیەك پاك و خاوێنە؟ من لە مەبەستی جەمیلەی لەو دەست خستنە بێ جێیانەی ناو ژیانی ئێمەی تێناگەم و نازانم بۆ هەمیشە هەر هەوڵ و تەقەلای تێکدانی ئارامی و ئاسوودەییە ژیانی ئێمەیەتی؟

محەمەد هەروەك شێتان هەردوو دەستی دەخنخنۆکێ نام و بەڕقەوە گوتی:

ئەگەر یەکجاری دی سووکایەتی بە براژنم بکەی دەتخنکێنم تێگەیشتی؟

پێش ئەوەی هیچ قسەیەك بکەم لە متبەخێ چووە دەرێ و چۆوە لای میوانان. لەبن لێوانەوە گوتم:

- خودا ئەمشەو بەخێر بگێڕێ و ڕەحمێ بکا کە ئەو نەسناسە ئاگرێکی نەکاتەوە.

چام تێ کرد و بردم. کاتێکی کە سینییەکەم لەبەردەمی خەسووم ڕاگرت تا چای هەڵگرێ، چاوێکی لەمحەممەدی تروکاند وگوتی:

- بزانم داخوا هێشتا سوارە سوکەڵێکتان هەر وەڕێ نەخستووە؟

لەشەرم و لەتەریقیان ڕوومەتم سوور هەڵگەڕان و هیچم نەگوت خەسووم درێژەی دایە:

ڕەها گیان پێتوانیە خەریکە درەنگ دەبێ منیش حەز دەکەم منداڵی محەممەدی لە بەرو باوەش گرم...

جەمیلەش لەولاوە دەگەڵ قسەکانی خەسوومدا گوتی:

- خوا بکا ڕەهاش وەك دایکی هەر کچە زێ نەبێ...

بە ڕق و تووڕەییەکەوە سەیرێکی جەمیلەم کرد و هیچم نەگوت، ڕاستیەکەی هێشتا ئازاری لێدانەکانم هەر لەبیر نەچوو بۆوە.

ئەو ساتە حەزم دەکرد لە جیاتی من محەممەد وەڵامی ئەو ژنە لەخۆ ڕازی و خۆ بەشت زانە بداتەوە، بەڵام محەممەد وەك کەڕ و لاڵان بوو، هەرگیز قسەی دەور و بەرەکەی نەدەبیست، هەموو هۆشێکی هەر بەلای منەوە بوو کە نەکا بێ ڕێزیەك بە دایکی یا بە براژنەکەی بکەم.

هێشتا سەعاتێکیان بەسەر هاتنێدا نەچوو بوو کەزەنگی دەرکێ بڵند بوو و محەممەد ڕاپەڕی و بە نیگەرانیەوە بەرەو لای منەوە هات و پرسی:

- تۆ چاوەڕێی کەسی؟

سەرێکم بادا و گوتم:

- نەء، بڕیار نەبووە کەس بێتە ماڵێ مە.

محەممەد بە دەستە پاچەییەوە گوتی:

- بڕۆ دەرکێ بکەوە ئەگەر ئیشیان بە من بوو بڵێ لە ماڵ نیە.

سەرم لە دەستەپاچەییە محەممەدی سووڕما بەڵام ڕاست نەبوو لەلای میوانان هۆیەکەی لێ بپرسم بەرەو لای دەرکی حەسارێوە چووم و دەرگاکەم کردەوە. بە دیتنێ دایك و بابانم زۆر دڵشاد بووم و بەخۆشحاڵیەوە فەرمووی ژوورێم لێ کردن.

محەممەد دەنێو دەرکەی ژوورێدا ڕاوەستابوو هەر بە دیتنێ دایك و بابەی سەر و سەکوتی تێکچوو و بەبێ ئەوەی کە بەرەو پیریان بچێ و بەخێرهاتنیان بکا لووتی خۆی هەڵەنگاوت و

بەرەو ژووریی بادایەوە. بابە و دایە بەو بێ ئەدەبییەی **محەممەدیان** زانی بەڵام کەسیان بەسەر خۆیان نەینا. دایە پرسی:

- دەڵێی لە ناوەختدا هاتین، نەمانزانی میوانتان هەیە! لەخۆڕا و لە ناوەختدا لێمان تێکدان...

قسەکەم لێ وەرگرتەوە و گوتم:

- قسەی وا مەکەن، خۆ میوان غەوارەیەك نین کەسوکاری **محەممەدین** ئەمشەو میوانی ئێمەن.

ڕێنماییە دایك و بابەم کرد بۆ ژووری و بۆ خۆشم بە دوایاندا. کەسوکارەکەی **محەممەدی** هەریەکەو چاك و چۆنی و ئەحواڵپرسییەکی ساردو سڕیان دەگەڵ دایك و بابمدا کرد، ئەوانیش وەك بێگانان چوون لە لایەکیەوە دانیشتن.ڕوویان لە هەر یەکێك لە میوانەکان دەکرد و دەیاندواندن بە کورتە وەڵامێك سەروبنی مەسەلەکەیان دەبڕاندەوە و وایان پێشان دەدا حەزیان لە درێژەپێدانێ قسەکان نەبێ. داکێ **محەممەدی** بەدیتنێ دایك و بابەی وای رووی خۆی تێکنا هەر کەسێکی بیدیبایە هەر لە دوورەوە دەیزانی چاوی پێیان هەڵنایە،دوای بەخێرهێنان و چاك وچۆنیەکی ساردوسڕ دەگەڵ دایك و بابەیدا چوو لە لایەکیەوە دانیشت و ئیدی قسەی نەکردنەوە.

دایکەی بێ ئاگا لە هیچ رووی دەوی کرد و گوتی:

- ئێوە ئەو شۆ زۆر بێدەنگن؟ دەشتێکی بڵێن با ئێمەش سوودێك لە فەرمایشەکانتان ببینین.

داکێ **محەممەدی** چاوێکی قیچ کردەوە و دە وەڵامی دایە یدا گوتی:

- کە قسەکەر زۆر بوون ئادەمیزاد دەرفەتی قسانی نامێنێ بە تایبەتیش ئێوە خۆ ماشەڵڵا مۆڵەتێ قسان بە کەس نا دەن.

لە پڕ هەموو لەشم وەلەرزە هات، دایکە بە ئاشکرالەو وەڵامەی کەبیستی ڕەنگی سوور هەڵگەڕا و بەدەنگێکی لەرزۆکەوە گوتی:

- بەڕاستی من ئەگەر زۆرم گوتبێ داوای لێبوردن دەکەم چونکە من هەر لە هاتنە ژوورەوێمڕا تەنیا هەر چاك و چۆنی و ئەحواڵپرسیم دەگەڵ تاك تاکەی ئامادەبووانـدا کردووە و هیچی دی و چ قسەیەکی دیم نەکردووە.

دایکە کەمێ ڕاوەستاو دوای ساتێك درێژەی دایەوە:

- دیارە ئێمە ئەمشەومان لێ تێك دان، ڕاستیەکەی نەمانزانی کە ئێوە ئەمشەو لێرە میوانن دەنا نەدەهاتین و دانیشتنەکەتانمان لێ تێك نەدەدان.

خەسوو بەبێ شەرمیەوە لە وەڵامی دایکمدا گوتی:

- پێموانیە هیچ دایکێك لە ماڵی کوڕەکەیدا میوان بێ بەڵکە خاوەن ماڵە.

دایکم خاکە ڕایانە وەڵامی دایەوە:

- بەڵێ، هەقتانە، من مەبەستەکەم خراپ بۆهات و گوتم یا ئێوە ئەمشەو قسەکانی منتان لێ خۆش نایە، من هەرگیز مەبەستم شتی نابەجێ نەبووە ونیشمە...

هەر بۆ ئەوەی کوتاییش بە دەمەقاڵێیەکە یان بێنم خێرا چوومە مەتبەخ و قاپی میوە و شیرینیم دەگەڵ دەستی خۆمدا هێنان و فەرمووم لێ کردن.

داکێ **محەممەدی** وەك ئەو شەوە هەر بۆ شەڕ و هەرایە هاتبێ گوتی:

- **محەممەد** ئەوە چ باسە، وا ئەو هەموو میوە و شیرینیەت کڕیوە: هەر بۆیە دەژیانی خۆتدا قەت نابی بەهیچ و هیچ بە هیچ ناکەی، هەر لەبەیانیەوە تا شەوێ ئیشێ دەکەی هەر بۆ وەی لایەکی گەلان گێدان و تێکەو لێکەی ژنەکەت بگری و پڕکەیەوە

لەرزێکی وام هاتێ تەواوی بەدەنی گرتمەوە لە حەژمەتان قاپی میوەوشیرینیەکەم لە دەستی بەربۆوە سەر عەردی وشکا.

جەمیلە بە دەنگێکی بەرزەوە گوتی:

- ئەوە هۆشت لە کوێیە؟ وا ئەو قاپە نازدارەت شکاند، وای حەیف بۆ ئەو قاپانە، زۆر بەنرخ بوون. دەو دەمەو ساتەمدا مەبەستی جەمیلەی چاك دەزانی، ئەودەیویست ئەو ئاگرەی خۆش کا، کە هەموو دەمێ لەسەر هەڵاییسانێیە.

- **محەممەد** کە هەروەك مرۆڤی قورمیش (کۆك) کراو چاوەڕێی قسێکی بوو تا لەجێی خۆیەوە دەرپەڕێ لە جێوە بڵند بۆوە و بە هاوارەوە گوتی:

- چەند دەست و پێ سپیلکەی، دەڵێی ماری پێوەدای کە قاپەکانت ئاوا بەو جۆرەی بەردانەوە هەی هیچ و پووچ.

بابە کە تا ئەو ساتەش بێدەنگ لەلایەکەوە دانیشتبوو و ئاگای لەهەموو ڕووداوەکان بوو بە دەنگێکی لەسەر خۆوە گوتی:

- ئێستا هەر باش بوو کە دەست و پێی بریندار نەبوو. بە یارمەتی ئێوە هیچ خۆتان نارەحەت مەکەن، هیچ نەبووە من بەڵێن بە هەردووکتان دەدەم زۆر لەوانەی خۆتان چاکترتان بۆ بکڕمەوە و بۆشتان بێنمەوە.

دایکم بەنارەحەتیەوە لە جێوە هەستاو ڕووی دەمن کرد وپرسی:

- بابزانم دایەخان دەست و پێت بریندار نەبووینە، هەرگیز نارەحەت نەبی، ئەوانە هەمووی بەلاوەگێڕی خۆت بن ئەوە هەمووی قەزا و قەدەرە و وەقاپەکان کەوتووە، هەرخۆشت تێك مەدە و مەڵێ تاقمەکە کەچ دەبێ، تاقمەکەی راحیلەش هەر ڕاست وەك ئەوەی تۆیە قاپی میوە و شیرینییەکەیت بۆ دێنمەوە.

ئەوجا بەڕقیکەوە سەیرێکی محەممەدی کرد و گوتی:

- باشە خوا کردی و زۆریش سوپاس بۆ خوا کە تۆ نایان کڕیەوەو پارەکەیان نادەی کە ئاوا بەسەر رەهایدا دەشیرێنی، رەنگە ئەو قاپە بێ نرخ و بەهاو هیچانەی کەبەلای ماڵە براکەتەوە زۆر بەنرخ بن لە ماڵێ مە سەد دانە قاپی ئا ئاوا بە قوربانی تاڵە موویەکی سەری کچەکانمە.

خەسووم کەلەلایەکەوە دانیشتبوو وەك فەنەرێ لەجێی خۆیەوە دەرپەڕی و بەدەنگێکی بەرزەوە رووی قسانی دەدایکم کرد و گوتی:

- بەسیەتی بیبڕەوە خانم هێندەمان بەروجیازی کچەکانتان بەچاویدا مەدەنەوە، بەرو جیازچیە، بەروجیاز بە بووکێوە جوانەکە بەداخەوە کچەکەی ئێوە ئەو بایەخەی هەر نیە و هیچ ناهێنێ.

تا دەهات هەرای دایکم وداکێ محەممەدی بەرەو ژوورتر دەچوو کە بەناوبژیوانیە بابم و شووبراکەم هێور بۆوە و دامردەوە. دایك و بابم هەردووکیان بەنابەدڵی و پەشێمانیە هاتنێیان ماڵێ مەیان بەجێ هێشت و ڕۆیشتنەوە. ئەو شەوە خەسووم هەرچی ناکرێ پێی کردم و تاتوانی تانە و تەشەرو تانووتی لێ بارکردم و هەرکە بێدەنگیش دەبۆوە جەمیلە بە ئەنقەست شتێکی دەگوت و قسێکی دەکردەوە و سەر لەنوێ ئاگری خەسوومی خۆش دەکردەوە و دەگیانی منی بەردەدایەوە. محەممەدیش لایەنی ئەوان بوو و ئەو جنێوانەی زۆر بەبێ شەرمیەوە هەمووی بە دایك و بابم دان.

من کە لەوزەم دانەما و چیدیکەم خۆ پێ ڕانەگیرا پەنام بردە بەر لایەکی مەتبەخێوە و بەبێ دەنگی بەکوڵ گریام، هەموو نارەحەتیەکەشم هەر لە محەممەدی بوو کە چۆناوچۆنی ئەو هەموو

چاكه و پیاوەتییەی دایك و بابی لەبیر خۆی بردۆتەوە و ڕێزی ئەوانی ئاوا خستبووە ژێرپێ و ئەو هەموو هاریكارییەی ئەوانی لەبیرچوو بۆوە.

لە مەتبەخێدا دەگریام كە **محەممەد** هاتە مەتبەخێ و بەدەنگێكی بەرزەوەی وا كە هەموو ئەوانیدیش گوێیان لێبێ گوتی:

- چیە، بۆ وا لێرە چەقیوی و فرمێسكان بەردەدەیەوە؟ ناكا دایك و بابت مردبن؟

لە ڕقان و لەبێزاریان سەیرێكی **محەممەد**م كرد و بەدەنگێكی بەرزەوە هاوارم كرد:

- هەی بێ شەرم و بێ ئابڕوو، شەرم لە خۆت بكە، ئەوان كەمیان بۆ نەكردی، ئەگەر كەمێك مێشكت هەبێت و هەست بكەی تێدەگەی كە لەبەرامبەر ئەو هەموو لە خۆ بووردەییەی ئەوان دەبێ بێی دەست و پێیان ماچ كەی، تێگەیشتی! ئەوەش پیاوی خۆی دەوێ كە هەرگیز لە دەست یەكێكی وەك تۆ نایەت.

محەممەد پشتە دەستێكی وای لە دەمی دام كە دەمم بە تەواوی پڕبوو لە خوێن.

دەنگی دەمە قاڵی من و **محەممەد**، ئەوانەی لەوێ بوون هەمووی كێشانە مەتبەخێ.

خەسووم بە بەدەنگەوە هاتنێ **محەممەد**ی بە تووڕەییەوە بەرەولامەوە هات و گوتی:

- هەی ئافەرین لەو شیرەی خواردووتە! دایكت كچێكی چاكی پەروەردە كردووەو ناردوویەتیە ماڵ و مێردی دەزانن ژنێك كە بەسەر مێردەكەیدا بقیژێنێ دەبێ قوڕقوشمی دەزاری كەی، چل ساڵانم دەگەڵ مێردی خوالێخۆشبووم لەبن ساپیتێكی بەسەر برد و دەگەڵ هەموو خراپییەكانیشیدا تەنانەت جارێكم دەنگ بە روویدا بەرز نەكردەوە، گوناهی تۆنیە خەتای دایكتە كە ئەو شتانەی فێرنەكردووی، دیارە دایكت هەر بەسەر بابتدا دەقیژێنێ بۆیە تۆش ئاوا فێر بوو وی و ڕاهاتووی؟

بە هەموو توانایەكمەوە قیژاندم:

- بیبڕەوە بەسە، بۆت نیە بەهیچ جۆرێك ناوی دایكم بێنی، دایكم نەك هەر تەنیا بێ گوناهە، ئەوە هەر ئێوەن كە كوڕێكی ئاوا دڕندە و بێ نمەكتان پەروەردە كردووە...

درێژەی قسەكانم دەنێو مست و پێلەقەی **محەممەد**یدا ونبوو. تەنیا دەنگی جنێوەكانی ئەو وناماقووڵییەكانی داكێ **محەممەد**یم دەبیستن. ئەو دەنگەی وی كە بەردەوام هانی **محەممەد**ی دەدا چاكترم لێدا و بەهات و هاوارێكی بەرزەوە دەیگوت:

- هێندەی تێهەڵدە تا دەتوانی تا جارێكی دیكە نەتوانێ لە رووت هەڵگەڕێتەوەو چ خراپە پێت بكا و پێت بڵێ.

ئەمجارەش بەناوبژیە براگەورەکەی محەممەدی دەستی لە لێدانێم هەڵگرت و دەگەڵ دایك و براکەیدا ماڵەکەیان بەجێ هێشت.

من و کۆڵە غەم و خەفەتێك و هەناسەی سارد ماینەوە. بەیانی پیرێژنێ خاوەن خانوو بانگی منی کرد و بەسەرهاتی شەوی پێشووی پرسی و هۆی ئەو هات و هاوارەی شەوی رابردووی پرسیەوە. دوایەش زۆر بەرێزەوە داوای لێبوردنی دەنگدانێ خانووەکەی کردین و گوتی:

- کچەکەم من تازە تەمەنم تێپەڕیوە و پیرو کەنەفت بوو وم توانای بیستنێ شەڕو هەرا و زەنای دەور و بەرانم نەماوە. جگە لەوەش من شەرمم بەخۆیە و حەزناکەم هەموو رۆژێکی خوا داینەوە دەنگی هات و هاوارو قیژەو زریکەم لە ماڵێ هەستێ، کە مێردەکەت هاتەوە بڵێ با غەمێ لە خانووێکی دیکە بخوا.

سەرم بەردایەوە و گوێم بۆ قسەکانی پیرێژنێ شل کرد، نەمدەتوانی سەیری چاوەکانی بکەم. بەشەرمێکەوە گوتم:

- بە چاوان، بەڵێن بێ هەر محەممەد بێتەوە ماڵێ بەسەرهاتەکەی پێ بڵێم و دەربارەی هات و هاواری دوێنێ شەوێش شەرمەندەم دەبێ ببوورن کە نارەحەتمان کردبن.

پیرێژن بە میهرەبانیەوە گوتی:

- کچەکەم تە هێشتا کاڵی و پیاوان ناناسی. هەر یەکەی بەدووان بەژنان هەڵدەپڕژین و کەچی توانای دوو قسەی ڕاست و ڕەوان و حیسابییان نیە. ئەگەر بەقسەی من دەکەی کەمتر دەم دە دەمی مێردەکەت بنێ تا لە لێدانێ بە دووربی دەنا ئەگەر هەروا بڕوا کارتان تەواوە. هیوادارم قسەکانم وەك ئامۆژگاری دایکێکی دڵسۆز لێ قبوڵ کەی.

سوپاسی پیرێژنێم کرد و هاتمەوە ژوورێ.

ئەو شەوە محەممەد هەواڵێکی نەبوو و نەشهاتەوە ماڵێ، رۆژی دواتر و رۆژەکانی دیش محەممەد هەر نەهاتەوە ماڵێ، ماوەی یەك هەفتە ئاگام لە محەممەدی بڕا و کە نەشدەهاتەوە لە دڵەوە پێم خۆش بوو. دەمزانی وەك منداڵان لە ماڵەوە تۆراوە و توورە بووە و چۆتەوە ماڵێ دایکی و حەزم دەکرد تۆران و توورەبوونەکەی تابێ هەر درێژە بکێشێ و نەیەتەوە ماڵێ و ماوەیەکی دیش هەروا بێ.

لە بەسەر هاتەکانی ئەو شەوەوە هەرچەند جارێکی کە بە تەلەفۆن قسەم دەگەڵ دایك و بابمدا دەکرد دڵنیام دەکردنەوە کە دوای رۆیشتنەوەی ئەوان هیچ رووی نەداوە ومن و محەممەد

پێکەوە بە ئاسودەییەوە ژیانێکی خۆش بەسەر دەبەین. بەڵام دوای تەلەفۆنەکەم دەگەڵ دایك و بابمدا بە دەنگێکی بەرز و بەکوڵەوە دەگریام و نەفرەتم لە بەختی رەشی خۆم دەکرد.

دوای هەفتەیەك **محەممەد** هاتەوە ماڵێ و من بەناچاری چووم قسەم دەگەڵ کردەوەو راسپاردەی پیرێژنێم پێ راگەیاند.

دوای یەك مانگ گەڕان و سووڕانەوە تا **محەممەد** لەیەکێك لە گەڕەکە بەد ناوەکانی شاری خانووێکی بەکرێ گرت و گواستمانەوە ئەوێ. ئەو خانووەی **محەممەد**یش بەکرێی گرتبوو ئی بێوەژنێکی جحێڵی تەڕ و تۆڵ بوو کەسێ منداڵی سەلکەو بنکەی هەبوون و بۆ دابین کردنی خەرجییە وان دوو ژووری بەکرێ دابوون.

لەو شەوەوەی کە هەرایەکەمان ببوو ئیدی **محەممەد** چوونە ماڵێ بابمی لێ قەدەغە کردووم و بۆ ئەوەی منیش جارێکی دی هیچ بەهانەیەکی نەدەمەوە دەستێ و هەرای دیکەی لێ پەیدا نەبێتەوە خۆم مات کردووەو هیچ ناڵێم.

جەژنی نەورۆزێش **محەممەد** هەر تەنیا جارێکی بردمەوە ماڵێ بابم و ئەویش سەعاتێکی نەبرد قیت بۆوە و داوای لێکردم بچینەوە ماڵێ خۆمان.

سێ مانگ بوو چوو بووینە خانووەکەی موحتەرەم خانمێوە، **محەممەد** ئێواران لە رۆژەکانی دی زووتر دەهاتەوە ماڵێ و بەسەر و روویەکی خۆش و بە میهرەبانیەکەوە چاك و چۆنی دەکرد. لەو گۆڕانانەی ویم سەر سووڕمابوو، ئەو گۆڕانانەی **محەممەد**یم بەودمی خێر لێك دەدایەوە و بەخۆشی و شادییەکەوە چوومەوە مەتبەخێ و پیاڵە چایەکی تازە دەمم بۆ تێکرد و بۆم هێنایە ژوورێ. **محەممەد** بەردەوام خەریکی گەمەو جەفەنگان بوو و منیش ئەوە بەکوڵ و جۆشەوە هەروا بە دوای هۆی ئەو گۆڕانە کتوپڕانەدا وێڵم. لەکەشێکی زۆرشاد و شەنگوڵیدا نانی ئێوارێمان خوارد دوای ئەوەش کە قاپەکانی سەرمێزەکەم کۆکردنەوە **محەممەد** بانگی کردم و گوتی:

- رەها دانیشە دەمەوێ هێندێکت قسان دەگەڵ بکەم.

لەوەڵامدا گوتم:

- ئەگەر کەمێك راوەستی تا قاپەکان دەشۆم و پیاڵە چایەك و هەندێ میوەت بۆ دێنم ئەودەمی پێکەوە دادەنیشین و قسان دەکەین.

محەممەد قایل بوو و منیش بە تاسەو کەفوکوڵێکی زۆرەوە چایەکەم گەیاندێ و میوەم دەقاپێکی جوان و رازاوە کرد و دوای شووشتنێ قاپەکانیش چوومەوە ژوورێ و پیاڵە و چا و قاپە میوەکەم لەسەر مێزەکە دانان. داوام لە **محەممەد**ی کرد تا چایەکەی ساردنەبۆتەوە

بیخواتەوە و منیش سێویکم بۆ پاك کرد لەسەر قاپێکی میوە خواردنێم دانا و لەسەر مێزەکە لەبەردەمیم دانا. کاتێ کەویستم دەستم بکێشمەوە محەممەد دەستی گرتم و بەسەرنجێکی عاشقانەوە گوتی:

- تۆ فەرموو دانیشە، ئەمشەو دەمەوێ هەواڵێکی خۆشت بدەمێ.

منیش کورسییەکم بەرەولای خۆمەوە راکێشا و دانیشتم. چاوم دەدەمی محەممەدیەوە بڕی تا گوێم لە قسەکانی بێ. حەزم دەکرد تا زووە ئەو هەواڵە خۆشەم بداتێ کە دەیهەوێ پێم بڵێ. بە تاسەوە گوتم:

- هەمووڵەشم گوێیە، دەی خێراکە ئەو هەواڵە خۆشەم بدەیە.

محەممەد زەردەخەنێکی هاتێ و بەپەنجەکانی کەوتە دەست بەسەر داهێنانی ئەو سەرو پرچ و قژانەی بەسەر شانەکانمدا هاتبوونە خوارێ و گوتی:

- دەمەوێ مژدەیەکی خۆشت بدەمێ بەمەرجێك بەڵێن بدەی کە یارمەتیم دەدەی و پشتم دەگری.

زۆر بە تاسەوە گوتم:

- دڵنیابە ئەوەی لە دەستم بێ دریغی ناکەم.

محەممەد هەروا کە زەردەخەنەی بەلێوانەوە بوو گوتی:

- لەو رۆوە برِیارە کە راسپاردەی دروونی جلی ژنانەش قبوڵ بکەم و ئەمەش یانی راسپاردە و دەسکەوتی زیاتر بەڵام دەبێ تۆش دەوکارەیدا یارمەتیم بدەی ئەو ئیشەی کە تۆ دەبێ بیکەی ئەوەیە کە هەموو رۆژێ دەنێو موغازەیدا یارمەتیم بدەی.

بەنیگەرانیەوە گوتم

- بەڵام خۆمن دروومان نازانم.

- پێویست ناکا تۆ بدرووی، تەنیا تۆ لەلایەکی موغازەکەوە ئەندازەی مشتەرییە ژنەکان دەگری و ئەمنیش بۆیان دەدرووم. دوای دروونێش بەگوێرەی ئەو ناو و نیشانانەی مشتەرییەکان داوایانە بۆیان دەبەیەوە بەر دەرکێ ماڵێیان و دەیاندەیەوە، بەم جۆرە پارەی بردنەوێ جلەکانیش وەردەگری.

لەبیستنێ قسەکانی محەممەدی و ئەو کارەی بۆی دەبەرچاوگرتبووم داچڵەکیم و بەنارەحەتیەوە گوتم:

- هەرگیز کارم بەو کارەی هەرنیە، تۆ بۆ خۆت دەزانی کە ئێمە پێویستمان بەو جۆرە پارە پەیداکردنە هەر نیە، خۆ ئەگەر پێویستیشمان بە پارەی بوو ئەوە هەرچەندێکی بمانەوێ بابم دەمانداتێ.

محەممەد بە تووڕەییەوە گوتی:

پارەی بابم، پارەی بابم، هێندەم لەو قسانە بیست ماندوو بووم ئەوەندەی سامان و پول و پارەی بابتم بەچاوی دادەیەوە، خاتوون من هیچ نیازێکم بە پارەی بابت نیە، حەزدەکەم بۆ خۆم خەرجیە ژیانی خۆم دابین کەم، باشە ئەوە گوناهە؟.

بۆ ئەوەی دیسانەوە شەڕو هەرامان نەبێتەوە قبولم کرد و لەبەیانی ئەو رۆژەوە هەموو رۆژێ بەیانیان دەگەڵ **محەممەد**یدا دەچووینە شوێنی ئیشەکەی کە هەر موغازەکەی بابم بوو دەچووم و ئەندازەی ئەو ژنانەم دەگرت کە بۆ جل دروونێ دەهاتن و ئەوجا دەمدایەوە **محەممەد**ی.

بەدرێژایی رۆژێش **محەممەد** بە بیانووی هەمە جۆر و جیاوازەوە موغازەو کارەکەی بەجێ دەهێشت و دوای چەند سەعاتێکان کەمنی بەتەنیا لە موغازەکە بەرهەڵدا دەکرد دەهاتەوە.

هەموو جارێکیش کە دەمپرسی چوو بوویە کوێ؟ هیچ وەڵامێکی ڕاست و ڕەوان و روونی نەدەدامەوە دڵم ئاوێ بخواتەوە.

چەند مانگێك بەم جۆرە رابردن ومن سەرە دەریم لە کارەکانی **محەممەد**ی دەرنەدەکرد. هەر جارێکی کە موغازەکەی بەجێ دەهێشت و بە بیانووی ئیشێکیەوە منی بە تەنیادەهێشتەوە بەردەوام رایدەسپاردم موغازەکە بەجێ نەهێڵم و نەچمەوە ماڵێ، ئەگەر پیاویش بوون داوایان لێ بکەم چەند سەعاتێکی دیکە بێنەوە.

منیش قبوولم دەکرد، وە ئاگا هاتبوومەوە کە ماوەیەکە کاتێ کەجلەکان ئامادەی وێدانەوێ و بردنەوێ دەبوون ئەو بەجورەها بیانووی جیاواز جیاواز منی بۆ دەرەوەی موغازەی بەڕێ دەکرد و پێش هاتنەوەی منیش جلەکانی هەموو قەد دەکردن و دەیپێچانەوەو کە دەشهاتمەوە ناو موغازەکە بەستە جلەکانی دەدایە دەستم تا بیانبەمەوە ماڵێ خاوەنەکانیان.

سەیرم بەو گۆڕانانەی رەفتارەکانی **محەممەد**ی دەهات، ئەو جاران پێی خۆش بوو خۆم لەپشیلۆکانیش داپۆشم کەچی ئێستا نازانم چبووە واچەند سەعاتانم لە موغازەی بەتەنێ بەجێ دەهێڵێ ویا دەمنێرێتە بەر دەرکەی ماڵە مشتەرییان ئەمن دەوەی ناگەم.

رۆژێکی ساردو سۆڵەی ئەسفەند مانگێ بوو بایەکی تونەدی دەهات. جلی یەکێك لە مشتەرییەکان تەواو ببوو و **محەممەد** پەلەی بوو تازووە جلەکان بەرمەوە ماڵێ خاوەنی و

بیاندەمەوە. چەندەم پێ داگرت تا هەروا کەمێك خۆشتر بێتەوە نەچووە گوێی و قبوڵی نەکرد و گوتی:

- ئەو شۆ جلەکانیان پێ دەوێن و دەبێ تا زووە بیاندەینەوە.

سەیرێکی دەرەوەم کرد، بایەکی توندی دەهات و تەپوتۆزی ڕەحەواخستبوو گوتم:

- ئێستا ئەوە تازە هەوەڵی بەیانییە، باشە خۆ ئێستا تا شەوێ زۆری ماوە، تاوێك ڕاوەستە با هەوا خۆشتر بێتەوە.

محەمەد بە میهرەبانییەوە گوتی:

- ئەوە جلەکان کەمایەسییەکیان هەبوو با هەر نەبێ دەرفەتی ئەوەمان بەدەستەوە بێ گلەیی و گازاندەکانیان ببڕین.

بە هەر شێوەیەك بوو منی ڕەوانەی ماڵێ خاوەن جلەی کرد. سواری تاکسی بووم و بەرەو ئەو ناونیشانەوە چووم کەپێم بوو. لە ڕێیە بایەکی بەهێزی دەهات. کاتێ کەلە تاکسیەکە دابەزیم زۆر بەسەختیم هەنگاو داویشت. تەپو تۆز و با بەرچاویان گرتبووم دەستم بەبەر چاومەوە گرت و ڕێچکەی شەقامێم تا ماڵێ مشتەرییەکەی دایە بەرێ کە دووپیاو بەجل و بەرگی تایبەتی خۆیانەوە ڕێیان پێ گرتم. یەکێکیان کارتێکی لە گیرفانی پاڵتۆکەی دەرێناو ڕووبەمنەوە گوتی:

- خاتوون! ئێمە ئەفسەری ئاسایشین، ئێوە دەبێ دەگەڵەمەدا بێنە ئاسایش. گێژو وێژانە سەیرێکم کردن و پرسیم:

- باشە بۆ، مەگەر من چ هەڵە و گوناهێکم کردووە، بە یارمەتی خۆتان پێم بڵێن چ ڕوویداوە؟

یەکێکیان سەیرێکی ئەویدیکەیانی کرد و گوتی:

- یارۆ دیارە زۆر کارکردە و کارامەیە سەیری چۆنی خۆ لە گلێلیە داوە.

ئەوجا بەرەو شەقامێوە پالێکی پێوەنام وگوتی:

- لە دەفتەرێ هەموو شتێك ڕوون دەبێتەوە.

هەردووکیان تا بڵێی ڕەفتاریان وشك و بە تەواوەتی ڕاشکاوانە بوو. سەیرێکی دەوروبەرێم کرد و ناکامانە لە ناسیاوێکی گەڕام تا ئەوانە تێ بگەیەنێ.

دەوساتەیدا بیرێکم کردەوە ئەگەر محەمەد ئاگاداربێت و بەوە بزانێتەوە چ دەکاو چی بەسەردێ. خۆ ئەگەر کەسوکارم بەو باس و خواس و مەسەلانە بزانن ئەوە چ ئابڕوو چونێکی لێ

دەکەوێتەوە. بەنیگەرانییەوە سەیرێکی دەورو بەرەکەم کردەوە بەڵام هیچ کەس و ناسیاوێکم نەدیت. بەناچاری دەگەڵیان وە ڕێ کەوتم و منیان بردە ئاسایش بەڵام هۆی گرتنەکەیان هەر پێ نەگوتم. تا گەیشتنە ئاسایشێ هەر گریام و تکام لێ کردن بەرهەڵدام بکەن، دڵنیام کردنەوە کە لێیان تێکچووە و بە هەڵە چوون و من هیچ کارێکی نابەجێم نەکردووە. بەڵام ئەوان هەروا وشك و بێ گیان دەهاتنە بەرچاو. بۆ ساتە وەختێکی زۆر کەم ئەوەم بە خەیاڵدا هات کە دەگەڵ دوو پەیکەردا دەدوێم.

ئێوە نازانن دەوساتەوەختە سەختەدا چیم بەسەرهات دەگەڵ ئەوەشدا کە من لە بێ گوناهیە خۆم دڵنیا بووم بەڵام هەموو ئەندامەکانی لەشم وەك بیژۆکێ دەلەرزین ئەویش لەترسی ئابڕوو چوونێ لای **محەممەد** و کەسوکارەکەی. دەترسام گێرانەکەم ببێتە بیانووی قسە و قسەلۆکی سەرزمانی **محەممەد** و کەسووکارەکەی. ئەی ئەگەر **محەممەد** ئامادە نەبوو دەگەڵ ژنێکی پەروەندە داردا بژی و هاوسەریەبکا ئەو دەمی قوڕی کوێ بە سەری خۆمدا بکەم؟ بەوەش کە ناوی بابم لەکەدارکردبوو زیاتر دەلەرزیم.

بە هەر شێوەیەك بوو دەنێو تەواوی گێژاوەکانی بیرو خەیاڵەکانمدا گەیشتینە ئاسایش و بردمیانە ژوورێکەوە. دەگەڵ چوونە ژوورەوێمدا بەستە جلەکانیان لێوەرگرتم و دوای سەعاتێکیش بردمیانە ژووری لێکۆڵینەوە.

یەکێك لەو ئەفسەرانەی کە جلەکانی لەمن وەرگرتبوو هێنای لەسەر مێزەکەی دانا و لەولاترەوە ڕاوەستا. کات بەسستی دەڕۆیی و دڵیشم بە توندی لێی دەدا.

بە ترسێکەوە سەیری ئەملاولایانم دەکرد و پڕ بە دڵ داوام لەخودای خۆم دەکرد و دەپارامەوە بەزووترین کات لێرەم رزگارکا. ئاغایەکی پیرە بەجل و بەرگی فەرمیەوە هاتە ژوورێ و ئەو ئەفسەرەی منیشی دەستگیر کردبوو یەك پێ لە پێشوازییەیدا ڕاوەستا. منیش لە جێی خۆم قیت بوومەوە لەسەرەخۆم بەخێرهاتن کرد. ئەو پیاوەش ئاغای مورتەزەوی گەورە ئەفسەری فەرمانگەی ئاسایش بوو بە وردی سەیرێکی کردم و وەڵامی بەخێر هێنانەکەی دامەوە.

بە ئاماژەی دەست تێیگەیاندم کە لە جێیەکەی خۆم دانیشمەوە. دوایەش بەرەو لای مێزەکەوە چوو بەستە جلەکەی لەسەر مێزەکە هەڵگرت و ڕووی دەمی تێکردم و گوتی:

- بابزانم ئەو بەستەیە هی ئێوەیە؟

بەدەنگێکی لەرزۆکەوە گوتم:

- نەعەجلی یەکێك لە مشتەرییەکانی موغازەیە کە بۆم دەبردەوە.

هەروا کەسەیری نێو چاوی دەکردم گوتی:

- پێیان راگەیاندووین کە ئێوە بە بیانووی جل بردنەوێ مشتەرییان مادده هۆشبەرەکان بڵاو دەکەیتەوە، ئێوە ددان بەو تاوانەی خۆتاندا دەنێن؟

بەزاری بەشەوە گوێم بۆ قسەکانی رەییسی ئاسایش راداشتبوو و چاوەکانم هێندەیان نەمابوو لەقەپێلکێ بێنە دەرێ و دەرپەڕن. ناباوەڕانە گوێم بۆ قسەکانی شل کردبوو و چاوەکانم تێ بڕیبوون و تەنانەت توانای چاو تروکانێشم نەمابوو، هەرگیزیش بیرم لەوەی نەدەکردەوە کە منیان لەبەر شتێکی ئاوا دەستگیر کردبێ. نا باوەڕانە لە جێوە هەستام وگوتم:

-چی؟ بە تاوانی ماددەی هۆشبەر؟ یانی ئێوە مەبەستتان ئەوەیە کەمن مادده هۆشبەرەکانم بڵاو کردۆتەوە؟ ئەوە کێ وا دەڵێ؟ دڵنیام لێتان تێکچووە دەنا من ئی ئەو کارانە نیم.

ئیدی وەگریە هاتم و بەگریان و زاریەوە گوتم:

- بەخودای درۆیان کردووە من هەرگیز ئی ئەو کارەی نیم وئیشی منیش نیە، بەخودای هەڵەیەك دەوکارەیدا هەیە! ئەو بەستە جلەی کەبەمن بوو دەتوانن بیکەنەوەو سەیری کەن کەهەر جلە و هیچی دی.

ئاغای مورتەزەویش بەسپاییەکەوە گوتی:

- ئێستا هەموو شتێك روون دەبێتەوە.

لەسەر خۆ ئەو بەستەیەی کە **محەممەد** دابوویە من کردیەوەو جلەکەی بە هەواوە هەڵتەکاند. لەناو جلەکانەوە چەند پرێسکەی چووکەڵەی هێرۆیین بەربوونەوە، پرێسکە هێرۆیینەکانی لەسەر مێزەکەی بڵندکردن و بەبەر چاومیەوە راگرتن و پرسی:

- ئێستاش هەر مل نادەی؟

بەچاوە دەرپەڕیوەکانمەوە سەیرێکی زەرفە نایلۆنەکانم کرد. خەریك بوو شێت دەبووم و لە ناخەوە دەپاڕامەوە کە ئەوە لە مۆتەکەی زیندە خەونێك بەو لاوەتر نەبێت. لەترسان زریکاندم و بێ ئاگا بەربوومەوە.

❊ ❊ ❊

رەها پەرداخە ئاوێکی لەسەر مێزەکـە هـەڵگرت و یەکسـەرە بەدەمیـەوەنا و خواردیـەوە. دوایەش هەناسێکی قووڵی هەڵکێشا و دەستی بردە ناو قژیەوەو سەرنجێکی وردی لێدام و ئەوجا درێژەی دایەوە:

- دوای بەئاگا هاتنەوێم خۆم دەژوورێکی دیکەدا وبە سەری پێچراوەوە دیتەوە. کاتێ کـە لە هۆش چوو بووم سەرم بەتوندی بەکورسییەکی کـەوتبوو و شـکابوو. سـەرم ئـازارێکی زۆری هەبوو، بەسەختی لەجێی خۆم هەستامەوەو چووم لەسەر تەختەجێیەکە دانیشتم و سەرم دەنێـو دەستەکانم گرت و بە کوڵ گریام. ئیدی هیچ شانسی ئەوەم گومان نەدەکرد ئەوانە بەبێ گونـاهم بزانن، هەرگیز ئەوەم بە خەیاڵدا نەدەهات کە رۆژێك لـە رۆژان مـۆری قاچـاغ فرۆشـیەم بـەنێو چەوانێوە بلکێ. سەعاتێك نەچوو بوو کە هەمدیس بردمیانـەوە هـەمان ژوورەکـەی پێشـوو و لێکۆڵینەوە دەستی پێکرد. هەموو جـارێکیش بـێ ئاگاییـە خـۆم لـەو هێرۆیینـەی دووپـات دەکردەوە و بەدەم گریـانێوە هـەموو شـتەکانم دەگێڕایـەوە. ئاغـای مورتـەزەوی فـەرمانی دا **محەممە**دیش دەستگیرکەن و بیهێننە ئاسایش.

لەبەردەمی **محەممە**دی دووبارە هەموو شتەکانم بۆ ئەفسەرەکانی ئاسایش باس کردەوە. بـەڵام نەچووە ژێرباری هیچ شتێکەوە و منی بە بڵاوکردنەوەی مادده هۆشبەرەکان تاوانبار کـرد ئـەو گوتی:

- راستیتان دەوێ سەرکار هەرجارێکی کە دەمەویست دەستەجلێك قەدکەم و بی پێچمەوە، خاتوون دەیگوت لەبەر ئەوەی سەلیقەی ژنان بۆ ئەو کارانە باشترە بۆمنی لێگەڕێ و منیش کە ئاگام لە مەحمودی بێ زەواد نەبوو قبوڵم دەکرد، ئـا ئـەی، سـەیرم دەکـرد کـە هـەر جـارێکی بیویسبایە دەستەجلێکی بپێچێتەوە بە بیانووی جۆراوجۆرەوە منی لـە موغـازەی وەدەردەنـا و دەیناردم بۆ ئیشێکی.

ئاغای مورتەزەوی زۆر بە وردی گوێی دابووە قسەکانی **محەممە**دی و دوای کەمێك پرسی:

- خێزانەکەتان چۆنی ئەو شتانە دێنانە نێو موغازەیەوە و ئێوە ئاگاتان لێنەبوو؟ **محەممە**د لە پرسیارەکەی ئاغای مورتەزەوی تێکڕابوو بەڵام هەر زوو خۆی گرتەوەو گوتی:

- ئاغا هەروەك بۆ خۆتان دەزانن من دەبـوو بەسـەعات ئـەوم دەموغازەیـدا بەتـەنێ جـێ هێشتبایە تابتوانم بەسەروەختی کڕینی دەرزی و دەزوو و قەیتانیەوە بچم و ئیدی چـووزانم ئـەو شڕوشاڵاتانە بکرم، دیارە دەوکاتانەدا کە تـەنیابووە کـاری خـۆی کـردووە، منـی قـوڕ بەسـەر

چووزانم چی لە بن سەریدایە و خەریکی چیە. هەرگیزیش پێم وانەبووە کە خـاتوون ئـەو کارانـە بکا تا وریابم و ئاگام لێی بێ و هەر ناوە ناوە ناو موغازەکەی بپشکنم و بگەڕێم...

لە حەژمەتان هاوارم لێ هەستاو لە جێی خۆم هەستام و گوتم:

- ئاغا درۆ دەکا بەخودای درۆدەکا، راستیەکەی هـەموو شـتەکان هەڵدەگێڕێتـەوە ئاغـای مورتەزەوی بەدەنگێکی گڕەوە منی بێدەنگ کرد و فەرمانی دا بمبەنە دەرێ.

هەر خوا دەزانێ **محەممەد** چ درۆیەکی هەڵبەستن کـە دوای یـەك هەفتـە ئـەویان بەرهەڵـدا و منیان بەند کرد. کاری شەو ورۆژانم ببووە گریەو زاری، بەهارهات و من ساڵی تازەم بەزینـدانێ دەست پێکرد، هەر چەند زیاترم بیردەکردەوە رەفتارە گوماناوییەکانی کە **محەممەد** دەیکردن یەکە یەکە یانم لەلازیاتر روون دەبۆوە.

ئیدی دەمزانی **محەممەد** منی بـۆ بـردە دوکـانی بەرگدروونەکـەی و بـەهۆی چـیەوە هـەموو رۆژێکی چەند سەعاتێکان لە موغازەی دەچووە دەرێ. لەوەش کە هەروا زووی بـۆ پێـوە بـووم خۆم سەرزەنشت دەکرد. نەفرەتێکی وام لە**محەممەد**ی دەدڵی خۆمدا هەست پێ دەکـرد کـە حـەزم دەکرد هەر بەو دەستانەی خۆم بیخنکێنم. پیاوێك کە بۆ دەربازبوونی لەو گوناهانەی کرد بوونی ئامادەبێت ژنە بێ گوناهەکەی تووشی زیندانێ کات شایانی ئەوەیە لەسێدارەدرێ.

دوای تێپەڕبوونی سێ مانگی دیش و هاتنی هاوینـێ هێشـتا هـەر دەزیندانێـدا چـاوەڕێی بەرەڵڵا بوونێ بووم لەوەی کە دەنێو ژنانی بەدناودا گیرابووم وردە وردە وتا دەهـات هاوکێشـەی خۆمم لە دەست دەداو هەروەك شـێتانم لێ هـاتبوو. دەو ماوەیەیـدا دایـك و بـابم هـەردوکیان دەهاتنە سەردانم و دڵیان دەدامەوە. بـابم پـارێزەری گرتبـوو و ئـەو بـە کارەکـانم ڕادەگەیشـت دەماوەی ئەو چەند مانگانەی کەبەسەرگرتنەکەمدا تێدەپەڕی **محەممەد** تەنانەت جـارێکیش چـیە نەهاتە سەردانێم. سەرەتای تیر مانگێ بوو کە دادگا یان داناو بردمیانە دادگایە بەدەم گریانێوە و لەبەر چاوی هەمووان هەموو شتێکم باس کرد و گێڕایەوە و زۆر بەکەساسـی و لانەوازییـەوە تکای بەربوونێم کرد:

دوای چەندین سەعات پرسیارو وەڵام کـە ئیـدی کلافـە ببـووم بـە چـاوی سەرسـامیەمەوە فەرمانی بەربوونێم دەرچوو. نازانم چۆنیان پەی بەبێ گوناهیە من بـرد و بەریانـدام بـەڵام هـەر چیەك بوو هەر لەوێ هەر دوو دەستم بەرامبەر خودای بەرزکردەوەو سوپاسی خوام کرد. دایکـم بەچاوی پڕ گریانەوە دەباوەشێی گرتم و ئەویش هەر سوپاسی خوای کرد.

کاتی بەردانێم ئەفسەرە پیرەکە کە یەکجار زۆر میهرەبان بوو گوتی:

- کچەکەم لە مەودوا بەچاوی کراوەوە ئەو کارانە قبوڵ کە و بیانکە کەپێت دەسپێرن. ئاخیرەکەی دوای چوارمانگ و نیو ئێش و ئازار و گریانی بەردەوام بەردرام.

ئەو رۆژەی کەلە زیندانێ هاتمە دەرێ دەگەڵ ئەو هەموو تکا و داوا و پێدا گرتنانەی دایك و بابم هەر چوومەوە ماڵەکەی خۆم. دایك و بابم هێندە لە محەممەدی بێزار ببوون زۆر بەگرانی رێیان دام دووبارە بچمەوە ئەو ماڵە. لەبەر دەرکێ ماڵێ دایك و بابم کەمو زۆر حەزیان نەدەکرد بێنە ژوورێ بەڵام هەر بۆ ئەوەی یەك دوو قسان دەگەڵ مێردە بێ غیرەتەکەمدا بکەن هەر هاتنە ژوورێ.

لە دیتنێ شێواویە ماڵەکەی نارەحەت بووم، هەموو ژوورەکان پەرت و بڵاو بوون و تێك هەڵشێلرابوون بەڵام محەممەد دیار نەبوو کە دایك و بابم ماڵەکەیان بەو جۆرە شێواوییەوە دیت نەیانهێشت ماڵەکە رێك خەمەوە و منیشیان دەگەڵە خۆیاندا بردەوە ماڵێ بابم.

خوشکەکانم کە هیچ کامێکیان بەگرتنێ منیان نەدەزانی و ئاگایان لێ نەبوو منیان زۆر بە پەرۆشەوە دەباوەش گرت و لەبەر ئەوەش کە چەندین مانگ بوو نەچووبوومەوە گلەییان دەکرد. ماوەی هەفتێکی لە ماڵێ بابم مامەوە و دەگەڵ ئەو وەڵامانەی بابیشم دەیدانە محەممەدی کەچی ئەو هەر نەهاتە ماڵێ بابم. ناچار ماڵ ئاواییم لە دایك و بابم کرد و بەرەو لای ماڵێ خۆمانەوە کەوتمەرێ.

پێش ئەوەی بچمەوە ماڵێ بڕیارم دا بچمە موغازەکەو ئەوەی لەدەمم بێتە دەرێ و لای خوا ناخۆشە پێی بکەم، هێندە لەو پیاوە قێزەون وبێ شەرم و دزێوەی بێزار بووم حەزم دەکرد هەرچی زووە ئەو قسانەی کە دەو چەند مانگەی لەسەر دڵم خرببوونەوە هەمووی پێ بڵێم. ئەوجا کێردێکی تابن دەسکان دەدڵی چەقێنم.

گەیمە موغازەکەی بەڵام دەرگای موغازەکە داخرابوو. ناچار بەرەولای ماڵێ بوومەوە دە دڵ و هەناوی خۆمدا وەك پڵینگێ بریندارم دەگرماند و جنێوم پێ دەدا. کاتێ کە گەیشتمەوە ماڵێ محەممەد لە ماڵێ بوو و هێشتا لە خەوێ هەڵنەستابوو.ساتێکی لە تەنیشتێوە راوەستام و بەبێزارییەکەوە سەیرێکیم کرد دوایەش بە هەرچی هێزو توانایەکیەوە کە هەمبوو مستێکم دەکەلەکەی کوتا. بە پەشۆکاویەوە لەجێی راستبۆوە و بە دیتنێ من چاوی ئەوق بوون و سەیرێکی کردم. بە دەنگێکی چاپلووسانەوە گوتی:

- ئەوە تۆی رەها، بەڕاستی خۆتی، بەریاندای، نازانی چەند شادم بە بەربوونێت! هاوارم کرد:

- بێدەنگ بە هەی بێ ئابڕوو، هەی نا پیاوی بێ غیرەت، تۆ دەبوو لە شەرمان بمری، تۆ غیرەتت نیە، پیاوێك هێرۆیینێ بداتە دەست ژنەکەی بۆی بڵاوکاتەوەهەر بۆ مردنێ چاکە، من ئیدی ئامادەنیم تەنانەت سەعاتێك چیە دەگەڵ تۆدا لەبن یەك ساپیتەی ژیان بەسەربەرم، پێم شەرمە بڵێم تۆمێردمی.

محەممەد خێرا لەسەر جێیەکەی راستبۆوە و بەرەو لامەوەهات و بە میهرەبانیەوە قۆڵی گرتم و گوتی:

- دەزانم، هەقی تۆیە، من هەڵەیەکی گەورەم کرد قبوڵمە، بەڵام هەمووشیم لە پێناو ئاسوودەیی و بەختیاری تۆدا ئەنجام داوە و کردوومە.بەتەوسێکەوە پێکەنیم و گوتم:

بۆ ئاسوودەیی من، دیارە پێتوابووە دەزیندانێدا زیاتر بەختەوەرو ئاسوودەم کە ئینکاری هەموو شتێکت کرد و ئەوەت پێ باشتر بوو کە مۆری قاچاغچیەتی بەنێو چەوانی ژنەکەتەوە بنێی، وەڵڵاهی ئەگەر هێندەی یەك دەنکە هەرزنت غیرەت هەبایە دەبوو خۆت هەڵواسی.

فرمێسکم وەك زریانی دەریایە لە چاوان هاتبوونە خوارێ. دەردو ئازاری گیانپڕووکێنی نێو دڵ و دەروونم وایان چنگ لە هەناوم دەدا لەپەل و پۆیان کردبووم و هێزو توانایان لێ بڕیبووم. تەواوی هەموو لەشم لە تووڕەییياندا دەلەرزی، ئیدی دەو دنیا بێ بەزەییە تەنگەبەرەیدا خۆم تاك و تەنیا و بێ پەنا دەهاتە بەرچاوان. ئیدی هیچ پاڵپشتێکم دەژیاندا نەمابوو، تەنانەت رووی چوونەوە ماڵێ بابیشمم نەبوو، هەموو نەخشەکانی ژیانی ئایندەشم ببوونە بڵقی سەر ئاو، ئەو هەمووهیواو ئاوات و حەزو ئارەزووانەم هەمووی ناکام بوون. دەماوەی ئەو دووساڵ و نیوەی هاوسەریەتیەم دەگەڵ محەممەدیدا هەموو هەوڵ و تەقەللام تەنیا ئەوە بوو ژیانێکی گەرمووگوڕو پڕ لە خۆشەویستی هاوبەش پێکەوەنێم کەچی چیم بەنسیب بوو و چیم بۆ دەرچوو.

ئەگەر بابە گەورە دەستی دەوکارەی وەرنەدابایە و یان بابم ئیختیاری خۆی دەدەستی وی نەنابایە من ئێستا تووشی ئەو هەموو ئێش و ئازار و دەردو مەینەتیانە نەدەبووم. پاڵم بە دیواریەوە دا و بەلەرزە لەرزەوە لەسەر عەردی دانیشتم، حەزم دەکرد بەهەموو هێزو توانای خۆم کە هەمە هاوارکەم وهەرچی ناگوترێ دەو دنیایەیدا بەو پیاوە بێ سۆز و بەزەییەی بڵێم بەڵام سوودی چبوو؟ ئیدی تازە من ژنێکی پێشینەداری بەدناو بووم کە چوار مانگ و نیوم زیندانی دەپەروەندەیدا بوو. هەر چاوەرێی دەرفەتێکیش بووم بیکوژم.

* * *

ڕەها بێدەنگ بوو لە نارەحەتیان پشووی سوار ببوو و بەگرانی هەناسەی هەڵدەکێشا. پەرداغە ئاوەکەی سەر مێزەکەی هەڵگرت و یەکسەرە ویەك بێن خواردیەوە. دەموچاوی سوور هەڵگەڕابوو وەك تای لێبێ، دڵۆپە ئارەقەی بەهەنیایەوە ریز ببوون بە پشتە دەستێی ئارەقەکەی سڕینەوە و رووی دەمی دە ڕەبابە خانمێوە کرد کە لە سەرە خۆی فرمێسك بەردەدانەوە گوتی:

- بە یارمەتی خۆت ئەوڕۆ ئێوارێ نانێکی پوخت و چێشتێکی خۆشمان بۆ لێنێین، چونکە دەمهەوێ سپێدە خانمێ بۆ ئێوارێ داوەت کەم. سوپاسی رەهام کرد و گوتم:

- بەداخەوە من هەر دەبێ بچمەوە ماڵێ تا ڕەشنووسەکانم بۆ بەیانی ئامادەکەم. هەروەك بۆ خۆشت دەزانی ئاغای میرزایی هەموو رۆژێ بەیانیان نووسینەکانمی دەوێ بیانخوێنێتەوە تا زووتر بە چاپیان بگەیەنێ...

ڕەها هاتە نێو قسەکانمەوە و گوتی:

- قەیناکا، وازت لێ دێنین و سەعاتێکت مۆڵەت دەدەین بە تەنیا نووسینەکانتان رێك خەنەوە و سەرو بەریان کەن، خۆ ئیدی بەهانەی رۆیشتنێشت نەما.

بەزەردەخەنێکی رازیبوونێ خۆمم بەیان کرد و ڕەبابە خانمیش لە جێی خۆیەوە هەستاو گوتی:

- ئەوە منیش دەچمە مەتبەخێ تا خەریکی نان و چێشتی ئێوارێ بم بەلاّم تکا دەکەم ئەگەر ویستتان بەسەر هاتەکان دەست پێ بکەنەوە هێندێك بەرزتری بلێین تا منیش گوێم لێبێ.

ڕەها پێکەنی وگوتی:

- نا ڕەبابە خانم، پێموایە ئەوڕۆ تا ئێرە بەس بێ. دەبێ هێندیکیشم ئاگا لە سپێدە خانمێ بێ کە زۆر ماندوو بوو ون.

دە وەڵامی رەهایدا گوتم:

- تۆ لەمن گەڕێ، ئەگەر بۆ خۆتان ماندوو نەبوو ون ئێمە گوێ لەبەسەرهاتەکەتان رادەگرین، چونکە تا زووە دەبێ داستانی ژیانەکەتان بۆ چاپکردنێ بدەمە گۆڤارێ.

- پەلە مەکە کات بۆ چاپکردنێ داستانی ئێش و ئازارو دەردو ڕەنجم زۆرە، من شەرمەزاری ئێوەشم کە بەگێڕانەوەی رۆژانی پڕ ڕەنج و غەمی خۆم ئێوەش نارەحەت دەکەم کە رەبابە خانمیش دڵنیابوو رەها هیچیدی بەسەر هاتەکە ناگێڕێتەوە چووە مەتبەخێ تا هەرچی زووترە شامێ ئامادەکا.

من و ڕەهاش کەوتینە سەر بابـەتی ئێـرە و ئـەوێ. نـانی ئێـوارێم دە کەشـێکی پڕمیهـرو خۆشەویستیدا خوارد و دوای شامێش ماڵ ئاواییم کرد و هاتمەوە ماڵێ.

(٧)

بەیانیەکەی ڕۆژی دوایی نووسینەکانم دانە ئاغای میرزایی و بەپەلە بەرەو مـاڵـێ ڕەهایـەوە چووم.

ماوەی دە ڕۆژم مۆڵەت لە ئاغای میرزایی وەرگرت تا بەکاوە خۆو وردتریەکی زیاترەوە گوێ بدەمە قسەکانی ڕەهـاو بەڵێنیشـم دا تـا دوای دە ڕۆژی دی تـەواوی بەسـەرهاتەکانی ڕەهـای ڕادەست کەم و بۆ چاپیان ئامادەکەم. ئاغای میرزاییش قبوڵی کرد و منیش بەسـەر و دڵێکـی خۆشەوە بەرەو ماڵێ ڕەهایەوە چووم. ڕەبابە خانم و ڕەها هەردووکیان سـەیریان بـە دیتنـێم دەو دەموسەعاتەی ڕۆژێداهات بەڵام بەمیهرەبانیەوە فەرمووی چوونە ژوورێیان. لێکردم بەسەرهاتی دە ڕۆژ مۆڵەتەکەمم بۆ گێڕانەوە. ڕەها هەر دوو دەستی پێك دادان و گوتی:

- کەواتە بەر لەوەی من دەست بەگێرانەوێ بکەمەوە تۆ بچۆرەوە ماڵێ خۆتان و پێویستیەکانی خۆت هەرچی هەیە دەگەڵ خۆتدا بۆ ئێرە بێنە. چونکە پێم خۆشە ئەو چەند رۆژە ماوەکەمە، لە ماڵێ من، میوان بیت.

تۆزێکم لەو داوایەی رەهای خۆ کەناردا بەلاَم سوور بوونێ رەهای وای لێکردم داوایەکەی بگرمەوە و قبوڵی بکەم. چوومەوە ماڵێ و هەندێ کەل و پەلی پێویستی تایبەتی خۆمم دەجانتایەکی بچکۆلە هاویشت و هاتمەوە ماڵێ رەهای.

کاتێ کە گەیمەوە ماڵێ رەهای نیوەرۆ ببوو و بەبۆنێ ئەو چێشتەی دەنێو ماڵەکەیدا بلاَوببۆوە ئیشتیام بزووت.

دوای نانخواردنێ رەبابە خانم بەخۆو بەسینییەکی دوو فنجان قاوە بەسەرەوە هاتەوە ولە تەکمانەوە دانیشت. دوای ئەوەی کەمن و رەها قاوەکانمان خواردەوە رەبابە خانم بەگاڵتەوە گوتی:

- باشە دەی دوای ئەوەی سینییەکەم بردەوە مەتبەخێ و هاتمەوە ئیدی هیچ ئیشێکی دیم نیە و ئامادەم گوێ لە پاشماوەی داستانی ژیانەکەتان بگرم.

پێش ئەوەی دەرفەتێش بەرەها خاتوونێ بدا قسێکی بکا لەجێی خۆی هەستاو سینییەکەی بردەوە مەتبەخێ و هەر دوای چەند دەقیقێکان هاتەوەو بەرەهای گوت:

- دەی من ئامادەم گوێ لە پاشماوەکەی بگرم

رەها بەمیهرەبانیەوە زەردەخەنەیەکی بەدەم رەبابە خانمێوە کرد و دەستی بە گێرانەوێ کردەوە.

* * *

محەممەد بەزمانە چەور و شیرینەکەی ئاگری دەروونمی کەتا دەهات زمانەی دەکێشاو بڵێسەی دەدایەوە دامراندەوە ئەو دەیگوت:

- بەو خودایەی قەسەم لەو ماوەیەی کە ئەتۆی تێدا دەزیندانێدا بووی شەو و رۆژ نازانم چەند جارانم خۆ راناوە بێمە ئاسایش و خۆم بناسێنم بەلاَم ترسام، دەمزانی کە ئەگەر خۆم بناسێنم و ددان بە هەموو شتێکیدا بنێم و هەموو شتەکان بڵێم بەلانی کەمەوە دەبێ چەندین ساڵێکان لەو دیو میلی دەرگای بەندیخانەیدا بمێنمەوە بەلاَم ئەوانە کە دەئیشەکانی خۆیاندا لێزان و کارامەن زوو لە باری دەروونی تۆ گەیشتن کەبێ گوناهی و بەرهەڵدات هەردەکەن و

ئەوەتا هەروەك دەبینی مەزەندە و بۆ چوونەکانم ڕاست دەرچوون، بـەڵام بـەڵێنت دەدەمـێ کـە ئیدی هەر کار و ئیشێکی ئەتۆ پێت خۆش بێ ئەوەی بکەم و بێ دڵێەت نەکەم و پێ دەبـەرپێی نەنێم و هەنگاوێ ناوێم.

ئەو ڕۆژە محەممەد هێندەی لەبەر هەڵ خوێندم تا وای لێ کردم چاو لـە هـەموو گوناهـەکانی بپۆشم ولێشی ببوورم بەجۆرێکی واش کە پێچەوانەی بۆ چوونی دایـك و بـابم خوازیـاری ژیـان بەسەر بردنێ دەگەڵ محەممەدیدا بوومەوە. دوای ئـەوە محەمـەد لـەو پێسـتەوە چـووە پێسـتێکی دییەوە، خۆش ڕەوشت و پیاوێکی نموونەی ژیان و خۆشەویستی، ئیدی ڕێی چوونە ماڵـێ بـابی لێ نەدەگرتم.بۆ خۆشی هەر شەوێکی دەگەڵە مندا هاتە ماڵێ بابم و داوای بەخشین و لێبوردنێی لێ کردن و بەڵێنی دا لە مەودوا هەڵەکانی ڕاست کاتەوە.

زۆربەی ڕۆژان پێشنیاری چوونە ماڵێ بابی بۆ دەکردم تا دیدارێك تازەکەمـەوە. مەسـەلەی کەوتنە زیندانێشم لە تـەواوی خـزم و کـەس و ناسـیاوانیش شـاردبۆوەو حـەزم نـەدەکرد دوای بەسەرچوونی ئەو ڕۆژە تاڵانە بە وەبیر هێنانەوێیان بەخۆ نازینەکانم برینداركەمەوە، ڕەنگە هـەر پێشم شەرم بووبێ کە ئەوان پەی بە چۆنیەتی محەممەدیش بەرن. بەبیانووی زۆر شـتانە وە داوای لێبوردنی نەچوونی ئەو چەند مانگانەم بۆ سـەرداوەت و سـەردان و میوانیـان دێنایـەوە چـەند مانگێك بوو کە بەڕاستی خۆم بەبەختەوەر دەزانی، بابم هەمیشە چاوێکی هـەر دە محەممەدیـەوە بوو نەکا کەتنێکی دی بکاتەوە. دوای ئەوەش کە محەممەد هۆی قاچاغ فرۆشیەکەی بەمل دەست کورتی و نەدارییەدا هێنا بابم بە هـەموو جۆرێـك، تەنانـەت لـە کڕینـی پێویسـتیەکانی نێـو ماڵێشدا هاریکاری دەکردین تا بیانووی محەممەدی لـەکاری بـێ جـێ بـبڕێ، بـەڵام وەك بڵێـی بەختەوەری هەمیشە لەمن سڵ بکاتەوەو هەڵێ. بەختەوەرییەکەم تەنیا هـەمان ئەوەنـدە مـاوە کورتەی ئەو چەند مانگانەی دوای هاتنەوێم بوو لە زیندانێ.چەند ڕۆژێك بوو بۆنی هەر شـتێکم دەکرد دڵم تێکەڵ دەهات و هێڵنجم دەهاتێ هەرکە خواردنێکیشم دەدیت یەکسـەر بـە دیتنـێ خواردنەکەی تێك دەچووم. مەسەلەکەم بۆ دایکم باس کـردو هۆیەکـەیم لێ پرسـی. دایکـم بـە خۆشحاڵێەوە ماچی کردم و مژدەی دامێ کە بەو زووانە دەبیە دایك و منداڵت بەزگی کەوتووە. دەپێستی خۆمدا نەدەحەجمیم، بڕیاریشم دا دەگەڵ دایکمدا بچمە لای دکتۆر تا دڵنیابم، ئـەوجا هەواڵی زگەکەم بە محەممەدی بڵێم. دکتۆر چەند تاقیکارییەکی جۆراوجۆری بۆ نووسیم و گوتی:

- من لەبەر دڵنیاییە سـەلامەتییە ئێـوە چـەند تاقیکارییـەکی جـۆراو جـۆرم نووسـیوە. بەیارمەتی دوای ئەنجامی تاقیکارییەکان، وەڵامەکەیانم بۆ بێننەوە.

بەیانی رۆژی دوایی چوومەوە ماڵێ بابم تا دەگەڵ دایکمدا بچینە تاقیگا بۆ ئەنجامدانی تاقیکارییەکان. چونکە دکتۆر کەدەبێ تاقیکاری سەرجێییبۆ بکرێ، دەمزانی تا سەعاتێکی دیکە دەردەکەوێ کە هۆی ئەو دڵ تێك هەڵاتنەم چیە؟ دەگەڵ دایکمدا بەرەو تاقیگاوە دەچووم کە هەر بەڕێوە لەپڕ هەستم کرد ئەو پیاوەی چووە موغازەکەوە **محەممەدە**. دایکم ئاگاداری **محەممەدی** نەبوو، کاتێ کە بە بەردەمی موغازەکەدا تێپەڕین و هێندێك دوور کەوتینەوە بەبیانووی تەماشاکردنێ بلووزێکیەوە لە دایکم جیا بوومەوە و بەرەو لای موغازەکەوە چوومەوە ئاوڕێکم دایەوە، لەو دیوجامخانەکەوە زۆر بەئاسانیم **محەممەد** لێ دیاربوو. **محەممەد** بلوزێکی ژنانەی زۆر شیك و جوانی بە دەستەوە بوو و دەگەڵ بلووز فرۆشەکەیدا دەدوا. دیاربوو بلووزەکەی پەسەندکردبوو چونکە فرۆشیارەکە بلووزەکەی پێچایەوە و **محەممەدیش** دەستی دەگیرفانێ نا تا پارەی داتێ. دەو ساتەیدا دەپێستی خۆمدا نەدەحەجمیم پێموابوو **محەممەد** بەنیازە تا بەو بلووزەی غافڵ گیرم کا. بۆیە بەبێ ئەوەی خۆم لە **محەممەدی** ئاشکراکەم بەسەرودڵێکی خۆش و شادییەوە دەگەڵ دایکمدا بەرەو تاقیگاوە چووم.

دوای چەندین تاقیمانەی یەك بەدوای یەكدا من ودایکم لە چاوەروانی وەڵامی تاقیمانەکاندا دانیشتین تا لە دواییدا و دوای چەندین سەعات چاوەڕوانی وەڵامی تاقیمانەکان ئامادەبوون و بەدەنگێکی بەرزەوە ناویان خوێندمەوە. وەڵامەکانم وەرگرتنەوە، وەڵامەکە ئەرێی بوو و من دڵنیابووم کە بەزوویی دەبمە دایك. بە پێشنیاری دایکم نیوەڕۆیەش لە ماڵێ وان بووم و نانیشم هەر لەوێ خوارد و دوای نانخواردنێش بەخەیاڵی ئەوەی کە **محەممەد** لەسەر ئیشێیە چوومە موغازەکەی تا هەواڵی زگەکەمی بدەمێ و خۆشحاڵی کەم. بەڵام بە پێچەوانەی مەزەندەی من **محەممەد** لە موغازەی نەبوو. لە کرێکارێکی کە مانگێك بوو دە موغازەکەیدا ئیش دەکرد و شاگردی **محەممەدی** بوو پرسیم:

- ئاغا رەزا، نازانی **محەممەد** چۆتە کوێ؟

ئاغا رەزا بیرێکی کردەوە و گوتی:

- نا ئەو چەندانە ئاغا زۆر نایەنە موغازەی، هەروا چەند سەعاتێکان دێن و سەرێکی خواردەکەنەوە و دەڕۆنەوە بەڵام بەمنیش ناڵێن لە کوێن و دەچنە کوێ. ئاغا رەزا بیرێکی کردەوە بەڵام لە پڕ شتێکی وەبیرهاتەوە و درێژەی دایەوە:

- راستیەکەی، هەندێ جاران دەڵێن ئەگەر کارێکم پێیان بوو ئەوە لە ماڵێن.

له قسەکانی هەوت مام بەڵام هیچم بەسەر خۆم نەهێنا و خودا حافیزیم لێکرد و بەرەو ماڵ بوومەوە.

دڵە خوتەیەکی ناخۆشم کەوتێ.دڵم گەواهییە هەواڵێکی ناخۆشی دەدا. بەدەم ڕێوە کەوتمەوە بیرو خەیاڵی قسەو ئامۆژگارییەکانی دایکم و دەبیرو خەیاڵانەوە چووم. دەدڵـی خۆمـدا نەخشـە دەکێشا کە لێرە بە دواوە چۆناو چۆن دەگەڵ محەممەدیدا ڕەفتارکەم تاکوانووی ماڵەکەم هەر گەرم و گەرمتریش بێ.بیرم دەکردەوە چۆناو چۆنی هەواڵی بوونـە باوکایەتییەکـەی بـدەمی، لـەوەش کەنیازی بوو غافڵگیرم کا پێکەنینم هات چونکە بۆ خۆشی نەیدەزانی کـەمن هـەواڵێکم پێیـە ئەوی پێ غافڵگیر دەکەم.

دەحاڵێکدا کەمن نەخشەی غافڵگیریە محەممـەدیم دەکێشـا کلـیلم دەقفڵـی دەرکێـدا بـادا و چوومە ژوورێ. چاوەکانم لە حەژمەتان زەق زەق بوونەوە، بـاوەڕم بـەو دیمەنـەی کـە بەرامبـەر چاوەکانم بوو نە دەکرد. محەممەد و موحتەرەم خانم هەر دووك پێکەوە لەسەر لێوی حەوزێ بـەدەم یەکەوە دەتریقانەوە.

هەر کە چوومەوە ژوورێ ئەو بلـووزەی کـە هـەر ئـەو ڕۆژە محەممـەد کڕیبـووی ناسـیمەوە. بلووزەکە لەبەر موحتەرەمێ بوو، بەڵێ موحتـەرەم بلووزەکـەی لەبـەرکرد بـوو و بـە دوورییـە نیومەتری لە محەممەدیەوە دوورتر لەسەر لێوی حەوزێ دانیشتبوو.

هەر دووکیان، کە منیان دیت زەردە خەنەیان لەسەر لێوان وشـك بـوو و چـاویان بەمنـەوە ئەوق ما.

ڕاوەستابووم و شێتانە سەیرم دەکردن وەك بڵێی هێشتا فێری قسان نەبووبم هـیچ قسـەیەکم لەبیر نەمابوو، محەممەد هەلی لەو بێدەنگییەی من قۆسـتەوەو بـە خـۆ داهاتـەو بـە دەنگێکـی قەرزدار بارکردنەوانەوە پرسی:

– ئەوە تا ئێستا لە کوێ بووی؟ باشە نابێ بزانم تۆ لە کوێ وکەی لـە مـاڵ دەچـیە دەرێ و کەی دێیەوە؟ هاتمەوە بزانم هیچت بۆ ماڵێ ناوێ کەچی ئـەوە دوو سـەعاتە چـاوەڕێم، ئـەوە چ نەبووە ژیان هەر کاتێکی...

هەنگاوێك چوومە پێشێ و قسەکەیم بڕی و لەبن لێوانەوە گرماندم:

–ئەوە خۆت گێلی، ئەوە بۆ خۆشت دەزانی کە هەرچی پێویسـتیەکی ماڵێمانـە ئـەوە بـابم دابینی دەکات و بۆمان دێنێتەوە و ئەوەی دەشمێنێتەوە ئەوە بۆ خۆم دەیکرم، ئەدی پـێم نـاڵێی بۆ دەو ناوەختە ڕۆژەیدا هاتوویەوە ماڵـێ و بەقسـەی خۆشـت دوو سـەعات چـاوەڕێمی؟ ئـەوە

ئێستا دەزانم بۆ هێندە بە ئەمەك و هەق شوناسی کەسوکاری منی و هەموو ڕۆژێم هاندەدەی بچمە وێ؟ دەمەقاڵێیە من و **محەممەد**ی هەڵکشا. موحتەرەم لەلایەکیەوە ڕاوەستابوو و زەردە خەنەیەکی بێ شەرمانەی بەلالێوانەوە بوو. لە پڕ **محەممەد** زللەیەکی توندی لەسەر و چاوی دام و هاواری کرد:

- خۆت هەرچی هەی، ئەوە هەی، پێتوایە هەموو کەسێکیش وەك تۆن، ئەوە شەرمێ ناکەی تۆمەتێ وەپاڵ موحتەرەم خانمێ وا نەجیب دەدەی؟ تەریق نابییەوە ئەوەی شایانی خۆت و کەسوکارەکەتە بەو ژنە بەرێزەی دەڵێی.

موحتەرەمیش لەو سەری حەسارێوە گوتی:

- دەك دەستت نەڕزێ **محەممەد** اغا، ئەگەر ناتوانی زاری ژنەکەت بگری هەیە کە دەتوانێ دەمی بگرێت و ئەو زارە پیسەشی پڕکات لە خۆڵ.

- ئەوەکێیە دەیهەوێ زاری من بگرێ ها؟ ناکا تۆیەکی کەپیاوی غەوارە دابینت دەکەن؟

موحتەرەم رووی لە **محەممەد**ی کرد و گرماندی:

- گوێت لێیە چ دەڵێ یانە نا؟ ئیدی من چیدی توانای ئەو سووکایەتیانەیم نیە. **محەممەد** بەڕقەوە بەرەو لای منەوە هات و پرسی:

- مەبەستت لەو قسان چیە؟ بێدەنگ دەبی یان بۆ خۆم بتخنکێنم و بێدەنگت کەم؟

بەلاقرتێوە پێکەنیم و گوتم:

- یانی ئێوە هەر دووکتان بەدووان دەمانای قسەکانی من ناگەن، دەمزانی کەودەنن بەڵام تائەو ئەندازەیەش نا، بابزانم ئەو بلووزەی دەبەریەتی کێ بە دیاری بۆی هێناوە؟ هاچبوو؟ بێدەنگ بووی؟ ڕەنگت پەڕی؟ باشە دەی قەیناکا تۆ ئەگەر ناوێری بە بەرزیەوە بیلێی ئەوە من خۆم یارمەتیت دەدەم، بەڵێ ئاغا، ئەوڕۆ بۆ خۆم ئاگام لە کڕینی ئەو بلووزەی بوو و بەچاوی خۆم دیتم، خۆش غیرەت، پیاوێکی هێندە بە غیرەتی دیارە لەوانەنی؟

لە پڕ **محەممەد** پەلاماری دام و چنگی لەسەرو پرچ وقژم گیرکردو ڕاکێش ڕاکێش رایکێشامە ژوورێ و گرماندی:

- وەرە تا پێت بلێم تۆمەتبارکردن یانی چی؟

محەممەد پاڵی دامە دیوی ژوورێ و دەرگاکەی لە پشتەوە داخست و بەمست و پێلەقانی دا گرتم. بە هەموو هێزیەوە و زۆر بەتوندی لێی دەدام و جنێوی دەگوتن، موحتەرەمیش هاتبووە پشت دەرکەی و بانگی وی دەکرد و بەنازەوە دەیگوت:

- وازی لێ بێنن محەممەد اغا، ناماقوڵی کرد، توبی ئەو خودایەی بەسە، حەیف نیە ئێوە خوێنی خۆتان لە پێناو ئەو بوونەوەرە بێ نرخ و بەهایەیدا پیس دەکەن.

هەروا کەلێم دەدرا جنێوم بە **محەممەد** و موحتەرەمێ دەدا، جنێوەکانم ئەوەندەی دیکەیان **محەممەد** لە لێدانێم شێلگیرتر دەکرد. دوای ئەوەش کەلە لێدانێ من ماندوو و وەڕەز بوو بەجێی هێشتم و چووە ژوورەکەی موحتەرەمێ و تاشەو درەنگانێك هەر لەوێ مایەوە و نانی ئێوارێشی هەر دەگەڵ ئەو و مندالەکانیدا خوارد.

بەئەنقەست بەدەنگی بەرزەوەی دەگەڵ موحتەرەم ومندالەکانیدا قسە دەکردن و پێدەکەنی، موحتەرەمیش هەروەتر بەدەنگی بەرزەوە پێدەکەنی و نازی دەکردن. بڕیارم دا بچمەوە ماڵێ بابم و بەیەکجاری واز لەو ژیانە بێنم دەگەڵە ویدا بەلاّم نەمتوانی، ئاخر خۆبێجگە لە منیش یەکێکی دیکەش هەبوو کە پەیوەندی و وابەستەی ئەو ماڵەو ئەو پیاوەی بوو.

ئەوشەو و رۆژانەی دی زۆر بەپەلە و بەخێرایی دەرۆیشتن و تێدەپەڕین بەلاّم **محەممەد** هەر لەسەر هەڵس و کەوت و رەفتارە دزێو و کرێتەکانی خۆی بەردەوام بوو و ناکۆکییەکانیشمان رۆژ بە رۆژ تا دەهات هەر زیادی دەکرد. وردە وردە **محەممەد** وا بێ شەرم و چەقاوەسوو بوو کە بەرۆژ و بەشەو چەند سەعاتێکانی لە ژوورێ موحتەرەمێ بەسەر دەبرد و هەرچی پێویست بایە بۆی دەکرِی. رۆژانە کاتێ کە نیازی چوونە دەرێی هەبایە بەدەنگێکی بەرزەوە دەیگوت:

- رەها، کە ئیشەکانت تەواو بوون بزانە داخوا موحتەرەم خانم هیچ ئیشێکی نیە یارمەتی بدەی. ئەوجا بە دەنگێکی بە ئەدەبانەوە رووی دەموحتەرەمێ دەکردەوە ودەیگوت:

- موحتەرەم خانم من وادەچمە سەر ئیشێ ئەگەر ئیشێکتان بوو منداڵێکی بنێرن تا پێم بڵێن.

موحتەرەمیش بەنازو بازێکەوە دەهاتە حەسارێ و دەیگوت:

دەستتان نەرزێ و هەر خۆش بن، پێموانیە هیچمان بوێ بەلاّم ئەگەر شتێکیشمان ویست دڵنیابن نارەحەتتان هەر دەکەین و ئەو زەحمەتەتان وە بەردەدەین. **محەممەد**یش بە میهرەبانیەوە وەلاّمی دەدایەوە.

- تکا دەکەم، ئەو قسانە چین؟ بەخۆشحالێیەوە ئەوەی لە دەستم بێ بۆتان ئەنجام دەدەم شەو و رۆژەکان دەهاتن و دەچوون و تێدەپەڕین من و **محەممەد** یەك وشەشمان قسە دەگەڵ یەکتریدا نەدەکرد. وردە وردە وەك بێگانەیەکم دەهاتە بەرچاو و حەزم دەکرد نەیبیبینم و نەگوێشم لە دەنگی بێ. کاتێ کە **محەممەد** لە ماڵ نەدەبوو موحتەرەم قسەی بێ جێ و ناسکی پێ دەگوتم و

ئازاری دەدام. بڕیارم دا بۆ ئەوەی لووتی ئەو ژنە بێ شەرمەی لە عـەردی دەم محەممـەدی زیـاتر ئومێدەوار و دڵی زۆرتر بە ژیان خـۆش کـەم ئـەوەش چـۆن بکـەم، هـەردەبوو هـەواڵی بوونـە باوکیەتیەی بدەمێ.

تەواوی رەفتار و قسەکانی ئەو دووانەم دەدیتن و دەبیستن بەڵام بەخۆمم دەگوت:

- قەیناکا دواییەکەی رۆژێك محەممەد پەی بە هەڵەکانی خۆی هەردەباو دەگەڕێتەوە ناو ماڵ و ژیانی خۆی. راستیەکەی گوناهی خۆمە کەپێم نەگوتووە زگم هەیە تا بە ماڵ و حاڵ و ژیـانی خۆی دڵخۆش و ئومێدەوارکەم بەڵام لێرە بەدواوە دەزانم چدەکەم تا ئەو ژنەی لـەنێو ژیانەکـەی خۆم دەرێنم و دووری خەمەوە.

شەوێ کە گوێم لە دەنگی دەرکی حەسارێ بوو بە پەلە بەرەو لای حەسارێوەم ڕاکرد.

محەممەد بە دوو هەنگڵی پڕ لەمیوەوە هاتە حەسارێ و هەر بەپێ دەرگەکەی بـەدوای خۆیـدا پێوەدایەوە. بە دەنگێکی کزەڵەی لەرزۆکەوە بانگم کرد:

- محەممەد وەرەوە ئیشم پێتە.

محەممەد بەرەو لای ژوورێ موحتەرەمیـەوە چـوو و زەرفـە میوەکـانی لەبـەر دەرکـێ ژوورێ موحتەرەمی لەسەر عەردی دانان و بەرەو لای من هاتەوە و زۆر لا لووتانە سەیرێکی کردمێ و پرسی:

- چیە، چ ئیشێکت هەیە؟

- بە دەنگێکی پڕ لە پاڕانەوەوە گوتم:

- لێرە ناکرێ قسان بکەین، وەرە بچینە ژوورێ ئیشم پێتە.

محەممەد بەبێ حەوسەڵەییەکەوە کەوتە دوام و کاتێکیش کە چووینە ژوورێ گوتی:

- زوو قسەکەت بکە دەچم نانی دەخۆم.

- بەپاڕانەوەوە گوتم:

محەممەد بۆ لەقە لەو ژیانەمان دەدەی؟ بۆ بە دەستی خۆت ئەو ژیانەمان دەئـاگری داوێـی و دەیسووتێنی؟ بۆ دەبێ بچیە ماڵی ژنێکی بێگانەو لەوێ نانی بخۆی، وەرە بالێرە بگوازینەوە و لێرە بڕۆین، تۆ خۆت بەجوانی سەیری ژیانمان کە خوا هەڵناگرێ ئەوە ژیان نیە من تاك و تـەنیا دانیشم و هەر چاو لە ڕێی تۆبم و تۆش دەگەڵ بێوەژنێکی تەڵاق دراو دا کاکە و برالـەی بکـەی ئەوی بەسەرمندا بشکێنیەوە! محەممەد بە تووڕەییەوە گوتی:

- کوێرایی لە چاوت دایە، ئەگەر تۆش منداڵت بووبایە ئێستا دەبوو یەك دوو منـداڵت بـە دەورو بەراندا هەڵبەزن ودابەزن، نەك ئاوا بە تاقی تەنێ لـە کـونجێکی ژوورێ وەك کوندەبـەبۆی هەڵنیشی، راوەستە با دوا قسەمت پێ بڵێم، چونکە تۆ منداڵت نابێ بۆیە بەنیازم موحتەرەمێ بەسیغە مارەکەمەوە، ڕەنگە هەر یەکجاریشی مارەکەم خـەڵکی چـووزانن، هـەر تـۆ دەزانـی، ئەگەر تۆش دەتەوێ تەڵاقت نەدەم دەبێ بابت موغازەکە بخاتە سـەرمن و بـە نـاوی منـی کـا تێگەیشتی و گویت لێیە! هەر ئەوەیە کە گوتم، ئەگەر بابت ژیانی کچەکەی خـۆی دەوێ دەبـێ موغازەکەیم بەناوکا بۆ تۆ پێتوابوو مـن لەبـەر چـاوی جـوان و بـرۆی رەشـی تـۆ بـوو هاتمـە خوازبێنیت و تۆم هێنا. نەخێر خاتوون، خەونت دیوە خێرە ئیشاڵڵا، من هەر لە هەوەڵێوە نیازم وابووە بابت موغازەکە بەناوی منەوەکات، ئێستاش درەنگ نەبووە بۆ ئەوەی تەڵاقت نەدەم بە بابەگیانت بڵێ محەممەد گوتوویەتی ئەگەر نایهەوێ مۆری تەڵاقێ بەنێوچەوانی کچەکەیەوە بنـرێ با موغازەکەی بەناوی منەوە بکات.

سەرم سووڕا تەواوی دنیایەم لە پێش چاوان تاریك بوو، قاچەکانم شل بوونەوە، وەك نیوە بێ هۆشیەکی بەربوومەوە سەرعەردی، توانای هیچ جووڵەیەکم نەما، وام هەست دەکرد پشتم کووڕ بۆتەوە و چەمیومەوە. راست وەك ئەو دارەم لێ هـاتبوو کـە بـەبای بـەهێزو تونـدی زەمانـەی لەنێوەڕاستێوە دوو لەت بووە. محەممەد کە ئاوای دیتم غیرەتی زیاتر بزووت و گوتی:

- هیچ پیاوێك ئامادە نیە تا کۆتایی تەمەنی دەگەڵ ژنێکی نەزۆکدا بژی. ئەگەر ئەوەی بە بابت بڵێی دڵنیام کە قبوڵی هـەر دەکـا، لەبـەر ئـەوەی موغازەیـەك لـە بەرامبـەر تەمـەنێك حەسرەتی منداڵ نەبوونێدا یەکجار زۆر کەم و هیچە.

هێزو توانایەکم دە ئەژنۆیەکانمدا هەست کردن و لە جێوە راست بوومەوە و گوتم:

- ئـەو تـیرەت بەچـەپەی هاویشـت چـونکە مـن زگـم هەیـە و ئاوسـم، زگەکـەم سـێ مانگانەیەوهەروا بەو زووانەش دەبیە خاوەن منداڵ

محەممەد بە بیستنێ ئەو قسەی داچڵەکی و هەنگاوێك هاتە پێشێ و گوتی:

- درۆ دەکەی، دەزانم کە درۆ دەکەی، خێراکە دەی زوو بڵێ کـە درۆت کـردووە. بـۆ سـاتە وەختێکیم خۆ بەسەر کەوتوو زانی پێکەنینێکی تەوساویم کرد و گوتم:

- نا، ڕاستە، دکتۆر و تاقیگا ئەوە دەسەلمێنن.

محەممەد تاوێك راوەستاو دەبیر وخەیاڵەوە چوو، چەند دەقیقەیەکی نەبرد کەوتەوە سەر خـۆی و گوتی:

- کەواتە واباشترە کە باش گویٚ بکەیتەوە و باش گویٚ بدەیەی، ئەگەر تۆش بتەویٚ وەك دایکت یەك دوو دەستە کچان لیٚرە ریزکەی دەبیٚ بلٚیٚم ئەوە ناخوا، باشتروایە بزانی ئەگەر منداڵەکە کچ بیٚ دەبیٚ هەر لە نەخۆشخانەوە یەکسەر بچیەوە ماڵیٚ بابت، تیٚگەیشتی چیم گوت؟

محەممەد لە ژووریٚ چووە دەریٚ و منی تیٚماو و پەریٚشانیشی تەنیا بەجیٚ هیٚشتەوە.

منیٚکی کە دەوکات و ساتانەدا پیٚویستیم بەو و دلٚدانەوە و دەست بەسەر داهیٚنانی ئەو بوو بەتەنیای جیٚ هیٚشتمەوە و چۆوە سەرو سۆراغیٚ موحتەرەم و منداڵەکانی. سەرم بەرز کردەوە و دەستەکانم بەرەو ئاسمان هەڵبرین و ناڵاندم:

- خوایە بۆ دەبیٚ بەشی من لە ژیاندا هەر ئەوە بیٚ؟ بۆ هەردەبوو هاوسەری پیاویٚکی ئاوا چەپەڵ و بیٚ بەزەیی بم؟ هەرگیز لە بابە گەورەی نابوورم کە بووە هۆی تەواوی ئەو بەدبەختی و چارە ڕەشیانەم، هەر ئەو بوو منی ئاوا هاویشتە ئەو دۆزەخەوە و دەوییدا دیل کردم. بەخودای هەتا بمیٚنم هەر نەفرەتی لیٚدەکەم، خودایە من لەو دەرد و رەنج و ئیٚش و ئازارەی رزگارکە یا **محەممەدی** بیٚنەوە سەر هۆش و گۆشی خۆی، ئەگەر ئەوانەش ناکەی ئەوە من بکوژە و بمحەسیٚنەوە.

رۆژ و هەفتەکان دەهاتن و تیٚدەپەڕین و ژیانی منیش هەر هەمان چارە ڕەشیەکەی جاران بوو. رۆژانە بەتەنیایی خۆمەوە، هەر قسەکانی **محەممەدیم** دووبارە دەکردنەوە و دلٚخۆشی خۆم دەدایەوە کە **محەممەد** هەر ویستوویەتی بمترسیٚنیٚ، ئەو هەر چەند چەپەڵیش بیٚ دەست لە جگەرگۆشەکەی خۆی هەر هەڵناگریٚ، دلٚنیام هەرکاتیٚ کەمنداڵەکەی ببینیٚ سۆز و میهرەبانیە بابایەتیەی لە ئەنجامیئەو کارانەی هەر دەگیٚڕیٚتەوە.

وردە وردە بە رەفتارە سارد و سڕە بیٚ گیانەکانی بەرامبەر بە خودی خۆم تیٚگەیشتم کە هەرچی گوتوویەتی راستە و ئەو منی هەر بۆ ئەوە خواستووە تا بابم موغازەکەی بەناوکا نەك لەبەر خودی خۆم و ئەو عیشقەی لەسەرەتاوە دەمی تیٚ وەردەدا.

ئیدی بە یەکجاری بۆم دەکەوت و لەلام روون بۆوە کەمنی تەنیا و تەنیا هەر لەبەر خاتری سامان و دەستمایەی بابم بووە و منی وەك پردیٚك بۆ گەیشتن بە ئامانجە دزیٚو و کریٚت و پیسەکانی رەبەر چاو گرتووە.

* * *

چەند مانگێکی دیش چوون زگەکەم بووە شەش مانگانە، **محەممەد** کەمێکی موحتەرەم لە بیر بردبۆوە و کەمتری خۆ تێدەگەیاند و منیش لە دڵەوە سوپاسی خودام دەکرد کە لە خەیالی موحتەرەمیٚ هاتۆتە دەریٚ. دڵخۆشی خۆشم هەروا دەدایەوە کە **محەممەد** هەر چییەکی گوتووە تەنیا جەفەنگ بووە و مەبەستی دیکەی دەقسەکانیدا نەبووە.

بە پێچەوانەی تەواوی ژنە دوو گیانەکان کە مێردەکانیان هەمیشە ئاگاداری خواردن و جۆری خواردنەکانیانن **محەممەد** هیچ ئاگایەکی لەمن نەبوو و خۆی تیٚ نە دەگەیاندم، شەو و ڕۆژم ببووە غەم و خەفەت خواردن و ترسی لە دایکبوونی منداڵەکە، بەدڵ ڕازو نیازم دەگەڵ خودایدا دەکرد و هەرچیەکم بە خەیاڵدا هاتبایە نەزرم دەکرد هەر هێندە منداڵەکەم کوڕ بیٚ، تا **محەممەد** نەبێتە هۆی ئێش و ئازارو دەردەسەریم. کەسوکارەکەم کە ئاگایان لە هیچ نەبوو بە دوو گیانیەکەم زۆر شاد و خۆشحاڵ بوون و دایکم سەرگەرمی ئامادەکردنیٚ جل و بەرگی منداڵەکەی بوو.

دایکم زۆر بە نیگەرانیەوەی سەیر دەکردم و لە کزو لاوازی و ڕەنگە پەریوەکەی من زۆر پەشۆکاو بوو. ئەو جارەهای جار لێی دەپرسیم:

- ڕەها دەگەڵ **محەممەد**یتدا هیچ گرفتێك هەیە؟

لە حاڵێکدا کە وام پێشان دەدا لە مەبەستەکەی ناگەم دەمپرسی:

- نا، مەگەر چۆن؟ هیچ بووە کە ئەو خەیاڵەت کردۆتەوە؟

دایکم دەوەڵامێمدا گوتی:

- ئەوە چەندین مانگت بەسەر دوو گیانییەدا تێدەپەڕیٚ، هەر جارێکی کە دەتبینم لە جاری پێشتر ڕەنگ پەڕیوو داکەوتووتری؟ ناکا خواردنەکانت باش نەبن؟

هاتمە نێو قسەکانی دایکمەوە و بە ڕواڵەتێکی شادەوە گوتم:

- نا، **محەممەد** ئێستا زۆر لە جارانم زیاتر بە پەرۆشەوەیە و زۆری ئاگا لێمە، بەردەوام خواردنی چاك و خۆراکیم بۆ دێنێتەوە، زۆرم گرنگی بە خواردنیٚ دەدات بەڵام ناتوانم تۆزقاڵێکیشیان لیٚ بخۆم. هەر کە چاوم بە خواردنیٚ کەوت دڵم تێکەڵ دیٚ، پێموایە ڕەنگ پەڕین و کزو نەماوییەکەشم هەر ئی هێندیٚ بیٚ.

دایکم کە بەقسەکانمی باوەڕ نەکرد بوو بە پێداگرتن و سوور بوونێکی زۆرەوە بردمیە لای دکتۆرو باسەکەی دەگەڵ تاوتویٚ کرد. دکتۆر دوای پشکنینێم گوتی:

- خاتوون ئەوە تۆ چیت لە خۆت و ئەو کۆرپەیەت کردووە؟ وەك مـن لـەدوای پشـکنینتان بۆم دەرکەوتووە بەو کێش دابەزینەی کەتووشتان بووە منداڵەکە لـە ئەنـدازەی سروشـتی خـۆی بچووکترە و ئەگەر ئەم بارو دۆخەش هەروا بڕوا لەوانەیە منداڵەکـەت لەباربچـێ و خـۆ ئەگـەر لەباریش نەچوو لەوانەیە کەم ئەندام بێ. ئەگەر دەتەوێ خۆت و کۆرپەکەت سەلامەت بن ئـەوە دەبێ خۆت دامەزرێنیەوەو لە هەر دەمارگرژیەکی هەیە خۆت بپارێزی...

دکتۆر هەڵوێستەیەکی کردو ئەوجا دەستی پێکردەوە:

- دەتوانم پرسیارێکی تایبەتیت لێ بکەم؟

بەسەیرێکەوە تەماشایەکی دکتۆریم کرد و وەڵامم دایەوە:

- بەڵێ، تکا دەکەم فەرموون.

دکتۆر بە وردی چاوێکی بەڕوومدا خشاندو پرسی:

- ئێوە و هاوسەرەکەتان هیچ تەنگوچەڵەمە و گرفتێکتان پێکەوە هەیە؟

چاوێکم لە دایکم کرد، لەلای ئەو هەرگیز نەدەکرا راستیە بڵێم بە تووڕەییەکەوە گوتم:

- نا، نا هەرگیز ئەو قسانە چین دەیانکـەی؟ مێردەکـەم هـەموو هـەوڵ و تەقـەللای خـۆی تەرخان کردووە هەر بۆ ئەوەی کوخێکی ئارام و ئاسوودەم بۆ بسـازێنێ. دکتـۆر بەناباوەڕییـەوە سەیرێکی کردمەوە بە دەنگێکی تایبەتی ئەو تۆ گوماناوی بەقسەکانی من گوتی:

- بەڵام واپێناچێ، تۆ بۆ خۆت هەوڵدە تا لە هەموو دەمار گرژییەك بەدوور بیـت و خۆتـان بۆ خۆتان ئارامی و هێوری و خوێن ساردیتان بپارێزن.

ئەوجا رووی لە دایکم کردو گوتی:

- بە بۆچوونی من وا باشترە ئێوە بۆ خۆتان ئەو چەند رۆژە ناسکانە ئاگاتـان لەکچـەکەتان بێت و چاوەدێرییەی بکەن.

دایکم سەرنجە میهرەبانەکەی تێوە بڕیم وگوتی:

- جا ئەگەر خۆی رازی بێ من لە خودام دەوێ.

زەردەخەنەیەکی خۆشیە سەر لێوەکانی دکتۆری داگرت و رووی لەمن کردو گوتی:

- ئەگەر بە پەرۆشی تەندروستی خۆی و منداڵەکەیەوە بێ ئەوا قبوڵی دەکا.

دوای خودا حافیزی لای دکتۆر هاتمە دەرێ. بۆ خۆم کەمم بیرو خەیاڵ هەبوون دکتۆر چەندان هێندەی دیشی هاویشتنە سەرێ.

دایکم داوای لیّ کردم تا ئەو چەند مانگانەی دووگیانیەی ماویشمە بچمەوە ماڵی ئەوان تا بۆ خۆی لە نزیکەوە چاوی لێم بێت و ئاگای لە خواردن و هێوریە بیرو خەیاڵەکانمەوە بێت و یارمەتیم بدات. دەترسام داوا و پێشنیارەکەی قبوڵ کەم و محەممەدیش بەتەنیا دەگەڵ موحتەرەمێدا لەو ماڵەی بەجێ بێڵم، دەترسام پێش لە دایکبوونیّ کۆرپەکەم ئەو موحتەرەمێ بێنێ.

لەبەر ئەوە بەبیانووی جۆرا و جۆرەوە ملم بەتکاو پێشنیارەکەی دایکم نەدا و بەڵێنم دا هەموو ڕۆژێ بە رۆژ بچمە ماڵی ئەوان وشەویش بێمەوە ماڵێ. چەندین هەفتە ئاواچوو. لەو رۆژەوەی کە دایکم لە خواردنی باش و میوەی زۆری گرتم و بۆ خۆی بەسەرم ڕادەگەیشت وردە وردە سەرئێشەو سەر سووڕانەکەم نەما. شەوێکیان دوای نانخواردنی ئێواریّ زوو چوومە ناوجێ و نووستم محەممەد هەروا دانیشتبوو و سەیری تەلەفزیۆنی دەکرد. نازانم چەند سەعات نووستبووم کە ئازارێکم لە کەلەکەی وەستا و بە ئاگای هێنامەوە و لە خەوی کردم. کاتیّ کەلە جێوە هەستام دیتم محەممەد لەناو جێیەکەیدا نیە. زۆر بەئەسپایی بانگم کرد:

- محەممەد، ئەوە هێشتا هەر نەنووستووی؟

بەڵام گوێم لە هیچ وەڵامێك نەبۆوە، بەگومانی ئەوەی کە محەممەد چۆتە مەتبەخێ ئاو بخواتەوە لە جێی خۆم ڕاکشامەوە بەڵام نەنووستمەوە و هەر چاوەڕێی هاتنەوەی ئەو بووم.

سەعاتێکی پێ چوو کە سەیرم کرد ئەوە محەممەد بە دزیەوە لەسەر پەنجەی پێی دێتەوە ژووریّ و لەسەرخۆ دەخزێتەوە ناو جێگاکەی. من خۆم لە خەوکرد و هیچم پێ نەگوت. چەندین ڕۆژ بەم جۆرە تێپەڕین و وردە وردە مەسەلەکەی ئەو شەوەو شەوانی دواتریش منیان لەکارەکانی محەممەد خستە گومانەوە تا ئەو کاتەی وەختی دانیّ کرێی خانوویّ هات. ئەوشەوە محەممەد زۆر شادو شەنگوڵ و بەکەیف دەهاتە بەرچاو و بەردەوام لەبن لێوانەوە نارەناری شیعرێکی بوو و جارجارەش دەچووە بەر پەنجەرەی و سەیرێکی دەرەوەی دەکرد.

دەگەڵ ئەوەشدا کە سەرم لەکاری وی دەرنەدەکرد بەڵام ڕێی ئەوەم بەخۆشم هەر نەدا هیچ بپرسم، رووم دە محەممەدی کردو گوتم:

- کرێی خانووت لەبیر نەچێ، بەیانی بەر لەوەی بچیە موغازەی کرێی خانووەکە لەسەر مێزەکە دانێ تا بەیانی بیدەمە موحتەرەمێ.

محەممەد وەك بڵێی چاوەڕێی هەلێکی وابێ گوتی:

- نا، پێویست ناکا تۆ بە پلیکاناندا بچیە خوارێ، دەترسم لە پلیکانەکان بەربیەوە من خۆم کرێیەکەی دەدەمێ.

- بەلالووتێکەوە گوتم:

- نا، پێی ناوێ تۆ کرێیەکە بەری بۆخۆم بەیانی کەچوومە خوارێ پارەکەی دەدەمێ. **محەممەد** ئیدی هیچی نەگوت وپێی دانەگرت. هەر تەنیا شانێکی هەڵتەکاندولە وەڵامێمدا گوتی:

- باشە، کە هێندە حەز دەکەی و واسووری لەسەر ئەوە خۆت پارەکەی بدەیە. دوای سەعاتێك خۆم بۆ نووستنێ ئامادە کرد و لە**محەممە**دم پرسی:

- من دەچم دەنووم تۆ نانووی؟

محەممەد خۆی دە تەماشاکردنێ تەلەفزێنیدا ون کرد و گوتی:

- نا، سەعاتێکی دیش بۆ ئەو بەرنامەیەی خۆم دادەنیشم کە حەزم لێیەتی.

- کەواتە من دەچم دەنووم، هیچت ناوێ؟

محەممەد هەروا بەدەم سەیرکردنێ تەلەفزیۆنەوە گوتی:

- نەء، شەوباش.

لە رەفتارو هەڵس و کەوتەکانی **محەممە**دی کەوتمە گومانەوە و دەنێو جێیدا ڕاکشام و چاوم لێکنا، دەبیرو خەیاڵی خۆمدا بەدوای بەڵگەیەکدا دەگەڕام تا ئەو گومانانەم بڕەوێنێتەوە. دڵە خوتەیەکی سەیرم لێبوو و دڵم خێراخێرا لێی دەدا، هەرواکە بیرو خەیاڵی خۆم دێنا و دەبرد هەستم کرد **محەممەد** تەلەفزیۆنەکەی کوژاندەوە و بەسپایی لە جێی خۆی قیت بۆوە و بەرەو ژوورێوەهات. کاتێ کە گەیشتە دەرکێ راوەستاو هەستێکی راگرت، وەك بڵێی دەیویست ئەرخەیان بێ کەمن نووستووم. چەند دەقیقێکان ڕاوەستا ودوایەش وەك سێبەری بێدەنگ لە ماڵێ چووە دەرێ و دەرگاکەی بە دوای خۆیدا داخست. گوێم لە دەنگی پێیەکانی بوو کەلە پلیکانەکان دەچووە خوارێ، دەستبەجێ لە جێوە هەستام و چوومە بەر پەنجەرەی حەزم دەکرد بزانم بەو ناوەختەی شەوێ دەچتە کوێ، بەڵام چەندی راوەستام **محەممەد** لە حەسارێ نەچووە دەرێ. نیوسەعاتێکی برد لە پشت پەنجەرێوە بووم و سەیری حەسارێم دەکرد بەڵام **محەممەد** لە حەسارێ نەچووە دەرێ. ئیدی دڵنیابووم کە ئەوە لەلای موحتەرەمێیە، بەڵام بەو ناوەخت و سەعاتەی چ کارێکی بەماڵێ موحتەرەمێ بوو؟

به درێژایی ژوورێم دەست بە ڕاوێچکان کرد و چاوەڕێی **محەممەد** بووم بەڵام دیسانەوەش سووسەیەکی هەر نەبوو. سەیری سەعاتێم کرد نزیکەی یەك سەعات بوو چووبووە خوارێ، وام بە خەیاڵداهات:

- هەردەبێ چووبێتە لای موحتەرەمێ تا کرێیەکەی بداتێ.

بەڵام قنیاتم نەبوو و لە وەڵامدا گوتم:

- بەڵام خۆ بڕیاربوو بەیانی من ئەو کارەی بکەم ئەدی ئەو چ کارێکی بەموحتەرەمێیە ناکا ئەو و موحتەرەم...

لەو بیرو خەیالانەی هۆروژمیان بۆ مێشکم هێنا ترسام و بێ راوەستان دڵی خۆمم دایەوە:

- نا، نا، هەرگیز وانیە، قەت نابێ **محەممەد** تا ئەو ئەندازەیەش هیچ بێ. سەعاتێکی دیکەش چوو بەڵام **محەممەد** هەر نەهاتەوە ماڵێ سەیری سەعاتم کردەوە سێ سەعات دەبوو چووبووە ماڵێ موحتەرەمێ و نەهاتبۆوە، بە گرژییەکی زۆرەوە بە درێژایی ژوورێدا دەهاتم و دەچووم و جنێوم بە ئەرزو ئاسمانان دەدا.بێزم لە خۆم دەبۆوە کە بۆهێشتم، لەبێ ئاوەزیە خۆم و لەبەر نەزانیە خۆم زاڵەم لێ هەستا بوو. نیوە شەو شەق ببوو بەڵام **محەممەد** هەروا بێ سووسەو هەواڵ بوو بەنارەحەتیەوە بەرەو لای ژوورێ موحتەرەمیەوە چووم لە پەنجەرەی دەرکەی ژوورێوەمرا دەتوانی **محەممەد** و موحتەرەمێ ببینم. هەردووکیان پاڵیان دابۆوەو خەریکی پێکەنین و قسان بوون. موحتەرەم بەعیشوەو نازەوە دڵی لە **محەممەدی** دەستاند و **محەممەدیش** وا دەویدا ون ببوو هیچ ئاگای لە خۆی و لە دەورو بەرێی نەمابوو. دەو دەمیدا بوو زانیم کە جێی ئەو شەوەی **محەممەدی** بۆ چۆڵ بوو ومنی گێلیش هەموو شەوێ دەکەوتمە خەوی بێ ئاگاییە و ئەو دووەش سوودیان لەبێ ئاگاییە من دەدیت. بەدیتنێ وان و ئاوا بەم جۆرەش خوێنم وەجۆش هات و بەبێ لە دەرگادان دەرگام کردەوە و چوومە ژوورێ. هەردووکیان لە جێی خۆیان وشك بوون **محەممەد** بەسەرسامیەکەوە سەیری دەکردم و هیچی نەدەگوت. چەند دەقیقێکان بە بێدەنگی تێپەڕی بەڕقەوە سەیری هەردووکیانم دەکرد لە تووڕەییان ددانم دەچیڕەوە دەبردن. **محەممەد** لە جێیەکەی خۆی هەستاو بەرەو لای منەوە هات و گوتی:

- ئەوە هەستای رەها؟ هاتبووم کرێ خانووەکەی بدەم.

- هاتبووی کرێی بدەی؟ ئەدی من نەمگوت بەیانی بۆ خۆم ئەو کارەی دەکەم، ئەوە ئەو شۆ هاتبووی کرێی بدەی ئەدی شەوەکانی دی بۆچی هاتبووی؟

محەمەد بێدەنگ بوو و بەدوای وەڵامێکی گونجاودا دەگـەڕا. بەگرانیەکـەوە سـەیرێکی ئـەوم کردەوە و درێژەم دایەوە:

- ئەوە شەرمێ ناکەی و تەریق نابییەوە؟ ژنە دووگیانەکەی خۆت لە ماڵێ بەجێ هێشتووە و دەگەڵ بێوەژنێکیتدا گەرم کردووە؟ تۆ لە ماڵێ ژنێکی ڕەبەنی بێ مێرد بەو شەوە ناوەختـەی چدەکەی؟ ئێستا دەزانی ساعات چەندە و چـەند سەعاتیشـە لێـرەی و لـە پـەنا ئـەو ژنەیـەوە دانیشتووی؟

دوایەش چاوێکم دایە موحتەرەمێ و گوتم:

- شەرمێ بکە ژنێ، لە خودای بترسە، چیت لـە گیـانی مێـردی مـن دەوێ؟ بـۆ دەسـت لەیەخەی مێردەکەی من هەڵناگری و وازی لێ ناهێنی؟ بۆ بەو خۆهێنان و بردن و خۆ بادانانەت خەریکی لاڕێی کەی؟ تەریق نابیەوە ئاوا بـەو شـێوە ناشایسـتەیەی دەگـەڵ پیـاوێکی بێگانـە دانیشتووی و خۆت دەبەر کردووە نوقورچانت لێ بگرێ؟ موحتەرەم لە جێوە دەرپەڕی و دەسـتی بەشاتەشات و هاتو هاوارێ کرد:

- تۆ تەریق ببەوە کە تۆمەتی ناڕەوا لە خەڵکی دی دەدەی. من کەی بۆ مێردی تـۆم خـۆ هێناوە و بردووە و خۆم باداوە؟ کەی ویستوومە مێردەکەت لاڕێ کەم؟ئەگەر نازانی راوەستە بـا پێت بڵێم تا بزانی کە**محەمەد** خۆشی ناوێی و ڕقیشی لێت دەبێتەوەو راوەستاوە تـا منداڵەکـەت دەبێ ئەو دەمی تەڵاقیشت دەدا باشە؟ بۆ وام تەماشا دەکەی؟ باوەڕناکەی؟ وەرە ئـەوە **محەمـەد** لە خۆی بپرسە، دەشزانی دوای تۆش بەنیازە کێ بێنی؟ دەی ئیدی ئەوەی نازانی، بـەنیازە مـن بێنێ، ئەی گیانە، مەرجی شوو پێکردنێشیم تەڵاقدانێ تۆیە، خۆ باش تێگەیشتی خاتوون!

- بەزاری بەشەوە سەیری **محەمەد**م کردەوە و ناباوەڕانە پرسیم:

- **محەمەد** ئەوە ئەو ژنە دەڵێ چی؟

محەمەد شانەکانی هەڵتەکاندن و گوتی:

- بۆ خۆت گوێت لێبوو چی گوت، خۆ کەڕنی تێ نەگەی؟

دەمەوەری و بگرە وبەردەی نێوان من و موحتـەرەمێ بـەرزبۆوە. لـە پـڕ **محەمـەد** دەسـتی بەرزکردەوە و زللەیەکی وای لە بناگوێی دام کەلە توند یانی سەرم بـە دیـواری کـەوت و ئیـدی ئاگام لەهیچ نەما.

تاوێکی پێچوو تا توانیم بەسەر خۆمدا زاڵ ببمەوە، تەنیا هەر دەگریام و بـەدەم هەنیسـکی گریانێوەش بە **محەمەد**م گوت:

- ئیدی ناتوانم خۆم راگرم، ئیدی تەنانەت بۆ تاوێکیش چیە ناتوانم دەگەڵە تۆدا بژیم، بێزت لێ دەکەمەوە.

محەمەد ئەوەی لە خودای دەویست دەستی گرتم و بەرقەوە راکێش راکێش سەعات یەك و نیوی شەوێ وەدەرێی نام و لەماڵێی دەرکردم. لەترسان هێندەی نەمابوو زیرەبکەم و بتۆقم. نەمدەزانی تاك و تەنیا بەو نیوە شەوەی لەو کۆلانەی چبکەم. ماڵێ بابم یەکجار زۆر دووربوو، نەسەر پۆشێکم بەسەریەوە بوو نە پێڵاوێك لە پێ، لەوەی دەترسام یەکێك لە هاوسێکان بێتە دەرێ و ئاوام ببینێ. لەپشت دەرکێ پاڕامەوە:

- محەمەد دەرکەی بکەوە، تکات لێ دەکەم دەرکەی بکەوە، بابێمەوە ژووری، ئەگەر خەڵکی بزانن چ دەڵێن، توو‌بی و خودا دەرکێ بکەوە.

بەتوندیم لە دەرکەی داو هەر دەشگریام نزیکەی بیست دەقیقان لە پشت دەرکەی راوەستام و لە دەرکەم داو ناڵاندم تا محەمەد رێ بدا بچمەوە ژووری. بەدەنگی کرانەوەی قفڵی دەرکێ هەنگاوێك کشامەوە دوایە. محەمەد دەرکەکەی کردەوە و سەرپۆش و پێڵاوەکانی بۆ فڕیدامە دەرێ و توند دەرکەکەی پێك دادایەوە و رۆیی.

ئیدی نەمدەزانی چبکەم بەترس و لەرزەوە پێڵاوەکانم لەپێ کردن و سەرپۆشەکەشم بەسەرم دادا و کەوتمە رێ. بەپەلە رامدەکرد و دەگریام. دەنگی گریانەکەم بێدەنگیە شەوێی دەشڵەقاند و دەناخی تاریکە شەوێدا ون دەبوو. گەیمە سەری کۆلانێ، راوەستام و سەیرێکی لای ماڵەوەم کردەوە، حەزم دەکرد دووبارە بگەڕێمەوە و پەنا بەرمەوە بەر کونجی ژوورەکەم، بەڵام نەدەکرا، باش دەمزانی کە ئیدی محەمەد دەرکەم لێ ناکاتەوە. دووبارە لە قوڵپەی گریانێم دایەوە و بەدەنگێکی بەرزەوە دەستم کردەوە بەگریانێ، دەستم بە دەممەوە نا تا دەنگی گریانەکەم دەرنەیە، دەترسام نەك خەڵکی وە ئاگابێنم.

چەند شەو گەڕ وکۆڵان کوت و بەرەڵڵایەکیش ئاگریان دەنێو تەنەکەیدا کردبۆوە و خەریکی قسەی قۆڕو بێ تام بوون دەگەڵ یەکتری. خۆم دایە کەناری دیواری و بەسپایی دەڕۆیشتم تا ئەوانە پێم نەزانن. نزیکەی سەد مەترم پیادە ڕۆیەکە بڕیبوو کەلە پڕ لە دواوە دەنگێکم بیست کەمنی بانگ کرد:

- باجی، ئەگەر لە جێی نووستنێ دەگەڕێی ئێمە لە خزمەتداین.

بەبێ ئەوەی ئاوڕ لەلای دەنگەکە بدەمەوە هەنگاوم هەروا و خێراتر کردن. دەنگی چەندین کەسم دەبیست کە بەدوامەوە بوون و دە ڕێژنەی مەتەڵەکانیان گرتبووم. سەرتاپا لەشم لەرزێك

دایگرتبوو مەپرسە. هەرچی هێزو توانام هەبوو دەقاچەکانمدا کرکردبوّوە و ڕامدەکرد. کوّلاّن کوتەکانیش لە دوامەوە بەدەنگی بەرزەوە پێدەکەنین.

لەوەی کە هەر لەوێ لە پشت دەرکەی نەمامەوە و هاتمە سەرشەقامێ پەشیمان بوومەوە و لەدڵەوە بێزم لە بێ غیرەتی محەمەد و بەخت ڕەشیە خوّم دەبوّوە. هەولّم دا گوێ نەدەمە ناماقولّیە بەرەڵلاّ و کوّلاّن کوتان بەلاّم نەدەکرا یەکێکیان گوتی:

- بابزانم لە مێردەکەت تۆراوی؟

یەکیدی دەیگوت:

- مەگەر من مردووم، وەرە مێردەکەتم پێ بڵێ تا ئێستا ملی بشکێنم.

هەڵوەستەیەکم کرد و بەرەو لای ئەوان گەڕامەوەو بە پاڕانەوەوە گوتم:

- ئێوەو ئەو خودایە وازم لێ بێنن.

یەکێکیان رووی لەوانی دیکە کرد و گوتی:

- کوڕینە بابڕۆین، دیارە یارۆ لەوانە نیە.

یەکیدی گوتی:

- بەڵێ سەیری کە خەریکە دڵی ڕاوەستی، واوە وەرن تا بەسەرماندا ساغ نەبۆتەوە و بەملماندا نەهاتووە باتا زووە بگەڕێینەوە.

هەموویان ڕێ و ڕێ لە کوێوە هاتبوون گەڕانەوە. هێشتا چەند هەنگاوێك دوور نەکەوتبوونەوە کە یەکێکیان ئاوڕی دایەوە و بە بەرزیەکەوە گوتی:

- ببوورە باجی مەبەستم سووکایەتی نەبوو، بەلاّم لەبەر ئەوەی من بۆ تۆمە و چاکەی تۆم گەرەکە زۆر بەشەرمیشەوە ئەوەت پێ دەڵێم، کەنەدەبوو بەو ناوەختەی شەوێ بێیە دەرێ و ئاوا بە تەنیاش ماڵێ بەجێ بێڵی.

زۆرم سوپاس کرد و گوتم:

- راستیەکەی بۆ خۆشم لەوەی کە بەو شەوە ناوەختەی ناچارم بوو وم ماڵێ بەجێ بێڵم نارەحەتم.

لاوە سەیرێکی ئەو لاو لای کرد و گوتی:

- ئەگەر حەزیش دەکەن تا ئەو جێیەی دەتانەوێ بالەگەڵتان بێم تاکەس نارەحەتتان نەکا.

زۆرم سوپاس کرد و گوتم:

- پێویست ناکا هێندەی نەماوە بۆ ماڵێ.

لاوەکە چۆوە ناو ئاواڵەکانی و کەوتەوە قسان دەگەڵیاندا. وردە وردە لێم دوور کەوتنەوە وەك بڵێی قسەکانی من کاری دەدڵی کردبن یا پەرجووەکی خوایی بوو کە ئاوا لەو ڕێیەی لێوەی هاتبوون گەڕانەوە. گەیمە شەقامەکەی دواتر، دڵم هەروا تەپەی بوو و خێرا خێرا لێی دەدا، لەوەی دەترسام بەرەڵلایەکی دی ڕێگام پێ بگرێ. دەترسام تووشی یەکێکی دیکەی ئەو تۆبم قسەی نەچتە گوێ و کاری تێنەکا و تووشی ئێش و ئازارو دەردە سەریەم کا. کە ئەوانەم هێنایە پێش چاوی خۆم هەنگاوەکانم خێراتر کردن و بەپەلەتر کەوتمە ڕێ کەلەپڕ بەدەنگێکی ئاشنا لە جێی خۆم چەقیم.

زۆر بەترسەوە سەیری دواوەم کرد و ئەحمەدم ناسی. ئەحمەد خوارزای مێردەکەم بووکە منی ناسیبوو و بانگی دەکردم. ڕاوەستام و لە دڵەوە سوپاسی خوام کرد. دیتنی ئەحمەدی دەو سەعاتەی شەوێ و دەو بارو دۆخەیدا کە هەستی تێماوی و ترس و لەرز زۆر نەمابوو لە پەل و پۆم بخەن بەراستی پەرجووەکی خودایی بوو.

ئەحمەد بەرەو لامەوە هات و بەسەر سامییەوە پرسی:

- خاڵۆژن ئەوە لێرە چدەکەی؟

سەیرێکی ئەو کوڕە هەرزەکارەم کرد کە دەگەڵ ئەحمەدی بوو و لە ئەحمەدم پرسی:

- ئەدی تۆ بەو شەوە درەنگ وەختە چدەکەی لە دەرێ؟

ئەحمەد سەیرێکی برادەرەکەی کرد و وەڵامی دایەوە:

- ئەمین برادەرمە و من لە ماڵێ وان پێکەوە سەعیمان دەکرد و ئێستاش بەنیاز بووم بچمەوە ماڵێ تووشی ئێوە بووم.

ئەحمەد سەرنجێکی پرسیاراوی بەم لاولادا گێڕاو کەکەسی لەو دەورو بەرانەدا نەدی پرسی:

- ئەدی خاڵە محەممەد کوا؟ ئەو لە کوێیە؟ ئێوە نەتانگوت بەو شەوە ناوەختەی چدەکەن لێرە؟

تاوێك ڕاوەستاو کەهیچ وەڵامێکی لەمن نەبیستەوە درێژەی دایەوە:

- ئێوە نازانن هاتنە دەر دەوکاتانەی شەوێدا چەند تەلەزگەیە؟ من خاڵم زۆر پێ سەیرە کەهێشتوویەتی ئەویش بەو شەوەی بەتەنیا لە ماڵێ بێیە دەرێ.

ئەحمەد بێدەنگ بوو لەپڕ شتێکی وەبیر هاتەوە و پرسی:

- دادەی خاڵۆژن، خاڵم هیچی لێ قەوماوە؟

بەسەر وەڵامێکی نەرێیانەم دایەوە و گوتم:

- وەرە بابڕۆین لە ڕێیە هەموو شتێکت بۆ باس دەکەم.

ئەحمەد خودا حافیزی لە برادەرەکەی کردو ئێمەش کەوتینە ڕێ، کاتێ کەدڵنیابووم برادەرەکەی ئیدی گوێی لە دەنگمان نابێ بە پاڕانەوەوە گوتم:

- ئەحمەد گیان، تکات لێ دەکەم تا ماڵێ بامم دەگەڵ وەرە.

ئەحمەد بەسەیرێکەوە پرسی:

- خالۆژن ئەدی ئەوەنابێ بزانم چ قەوماوە؟ هەر نەبێ لەمن دڵنیابن و باس و خواسەکەم پێ بڵێن بەڵکە بتوانم شتێکم لە دەست بێ...

هاتمە نێو قسەکانی ئەحمەدیەوە و گوتم:

- تەنیا هەر ئەوەندەی بزانە کە خاڵت دەری کردووم.

ئەحمەد بەسەیرێکەوە تەماشای کردم بە هەراسانیەوە گوتی:

- چی؟ تۆی دەرکردووە؟ باشە بۆ؟ تکات لێ دەکەم بەسەرهاتەکەم بۆ بگێڕەوە بامنیش بزانم بەسەرهاتەکە چیە؟

هەروا بەدەم گریانەوە باس و بەسەر هاتەکەم هەموو بۆ گێڕایەوە، لە دوای مێردکردنێمەوە ئەو یەکەمین کەسێك بوو گوێ بۆ سکاڵاکانم شل کات و بزانێ کە دەو چەند ساڵەی هاوسەریەتیە محەممەدیدا چ ئێش و ئازارو ڕەنج و ناخۆشیەکم کێشاوەو خۆم دە بندا ڕاگرتووە. ئەحمەد زۆر بە داخەوە سەرێکی لە قاندو گوتی:

- بە بۆچوونی من ئێستا و دەو سەعاتە وەختەی شەوێدا ڕاست نیە کەسوکاران نارەحەت کەین، ئەو بەستەزمانانە هەر هەترەشیان دەچێ واباشترە بچینەوە ماڵی ئێمە بەیانیش کەسوکاران ئاگادار دەکەینەوە.

قسەکانی ئەحمەدیم بەلاوە لە جێی خۆی بوو هەر نەبایە خوشکەکەی محەممەدی ئاگاداری ڕەفتارە دزیوەکەی برایەکەی دەبوو. دەودەم و سەعاتەی شەوێ تەنیا هەر لەبن ساپیتەکی دەگەڕام تا هەر نەبێ لەو بارو دۆخە ناماقووڵەم ڕزگارکات و بمشارێتەوە. لەبەر ئەوە پێشنیارەکەیم قبوڵ کرد و دەگەڵ ئەحمەدیدا چوومە ماڵێ دشەکەم. هەر چۆنێکی بوو لەسەرجادە و سەرگەردانیە چاکتر بوو.

* * *

دەوساتەیدا تەواوی بەدەنم دەلەرزی، هەر بەزیندانیـەکی دەچـووم کـە تـازەی لـە زینـدانێ ڕاکردبێ و ترسی ئەوەی هەبێ دە هەر ئان و ساتێکیدا بیگرنەوە. سەعات نزیکەی دووی بەیانی بوو کە گەیشتینە ماڵێ دشەکەم. ئەحمەد کلیلی پێ بوو بەڵام زەنگی لێ دا تا دایك و بابی بێن دەرکەی بکەنەوەو ئاگایان لەهاتنێ من بێ. هەموو ئەوانەی ماڵـێ دەخـەوی شـیریندا بـوون و نووستبوون، ئەحمەد ناچار بوو چەند زەنگێکی دیش لێدا تا یەکێك هەستێ و دەرکەی بکاتەوە. چەند دەقیقێك رابرد گڵۆپی سەر دەرکەی هەڵبوو. دەنگی خەواڵووی ئیبراهیمی مێردی دشەکەم هات کە پرسی:

- کێیەوە؟

ئەحمەد وەڵامی دایەوە:

- منم بابە، بە یارمەتیت دەرگاکە بکەنەوە.

دەنگی پێی براییماغای بەرز بۆوە کەبەرە و لای دەرکی حەسارێوە دەهـات و لـەبن لێوانـەوە دەیگرماند:

- سەد جارم گوتووە شەوانە هێندە درەنگ مەیەوە ماڵێ یا هەر نەبێ کلیلێ دەگەڵ خۆتـدا بەرە تا بەو ناوەختەی شەوێ ئاسوودەییەو حەوانەوێ لەهەمووان تێك نەدەی.

ئەحمەد سەیرێکی منی کرد و زەردێکی هاتێ و لەسەر خۆ گوتی:

- ئەوە چونکە لە خەوم کردووە وانارەحەتە ئێوە نارەحەت مەبن مـن دەگـەڵ بۆڵـە بـۆڵی دایی و بابان ڕاهاتووم.

ئیبراهیم ئاغا قفڵی دەرگا ئاسنەکەی بە دەنگێکی وشکەوە کـردەوە و دەرکـەی واڵا کـرد هەر کە چاوی بەمن کەوت ساتە وەختێکی کش و مات و هەوت تێمەوە ڕاماو سەیری کـردم و دوایەش چاوێکی لە ئەحمەدی کرد. زۆر بەشەرم و تەریقیەوە سەڵاوم کرد و ئیبراهیم ئاغا خۆی خڕکردەوە و بەمیهرەبانیەکەوە گوتی:

- سەڵاو لەمنەوە رەها خاتوون، زۆر زۆر بەخێربێی فەرموونە ژوورێ تکا دەکەم.

ئەوجا لەبەر دەرکێ لاچوو و بەئاماژەی دەست منی بۆ ناوحەسارێ فەرموو کرد.

دوای چوونە ژوورەوەی من بۆ ناو حەسارێ ئەحمەدیش دوای من هاتە ژوورێ، ئیبراهیم ئاغا سەرێکی لە کۆڵانێ خوار کردەوە و گوتی:

- ئەدی محەممەد ئاغا تەشریفیان نەهێناوە؟ ئێوە هەر تەنیان؟

بەشەرمەزاریەوە گوتم:

- بەڵێ، کە بەو ناوەختەی نارەحەتم کردوون داوای لێبووردن دەکەم.
ئیبراهیم ئاغا کراسەکەی ڕێك خستەوە و خێرا خێرا قۆپچەکانی داخستن و گوتی:
- تکا دەکەم، ئەو قسانە چین دەیانکەی، ماڵێ خۆتانە، فەرموون وەرنە ژوورێ تا دەچم ملوکێ هەڵدەستێنم.
داوای لێبووردنم لە ئێبراهیم ئاغای کرد و چوومە ژووری دانیشتنێ و هەروەك منداڵێکی دوورە دایك و باوك لە غەریبییەدا لە کونجێکەوە بەماتی دانیشتم.
دوای چەند دەقیقێکان بە دیتنێ ملوك خانمێوە غەم و کەسەری ناو دڵ و هەناوم وەك لافاوێ هەستانەوە و فرمێسکم بە لووزەو بە چاواندا هاتە خوارێ. لەجێی خۆم ڕاستبوومەوە و چووم خۆم دەئامێزێ ملوك خانمێ هاویشت و بە خوڕ گریام.
ملوك خانم بەسەیرێکەوە چاوێکی لەمن و ئەوجا چاوێکی لە ئیبراهیم ئاغای کرد کەلە دوای منەوە هاتبووە ژوورێ وبە دەنگێکی لەرزۆکەوە گوتی:
- چبووە، ڕەها خاتوون، محەممەد چی لێ قەوماوە؟
بەسەر لەقاندنێوە وەڵامێکی نەرێیانەم دایەوە. ملوك خانم کە دڵەراوکەو دڵە خورپەی دە دەنگیدا شەپۆلیان دەدا پرسی:
- ئەدی باشە چ قەوماوە؟ توخوا بڵێ، تۆ، بەو ناوەختەی شەوێ چدەکەی لە دەرەوەی ماڵێ؟ ئەویش ئاوا بەتاقی تەنێ؟
بەدەم هەنیسك و قوڵپەی گریانێوە ناڵاندم:
- کام ماڵ، من خۆ ئیدی تازە ماڵم نیە، محەممەد هێلانە و ماڵی لێ تێك دام و کاولی کرد و منیشی لەو کاولەی وەدەرنا و دەریکردم.
ملوك هێندێکی لە خۆی تەکاندمەوە و گوتی:
- دەڵێی چی؟ محەممەد ناماقووڵی کرد هەتا سەری هەڵدەگرێ تۆ لە ماڵێ دەرکا، وەرە دانیشە بابزانم چ روویداوە و چبووە و چ قەوماوە؟
هەروا کە دەستی گرتبووم و لە پەنای خۆیەوەی دادەنام بە ئەحمەدی کەتازە هاتبووە ژوورێ گوت:
- ڕۆڵە گیان بێ زەحمەت پەرداغە ئاوێکی بۆ خاڵۆژنێ بێنە و ئاگری بن کترییەکەش هەڵکەوە تا چایەکی لێنێم.

ئەحمەد دەستبەجێ راستبۆوە و لە ژووریش چووە دەرێ. ملوك خـانم بـە میهرەبانیـەوە ڕووی لەمن کردەوە و گوتی:

- تووبی ئەو خودایەی ئەوا مەگری، محەممەد ئەوەی ناهێنێ تۆ خۆی بۆ نارەحەت کەی جا چ جای ئەوەی بۆی بگری، دەی جا هەر کاتێ ئارام بوویتەوە بۆم بگێڕەوە چ قەوماوە و چ روویداوە و تۆ و محەممەد لەسەر چیتان شەڕو هەرا بووە.

ملوك خانم و ئیبراهیم ئاغا هەردووکیان بە بێدەنگیەوە سەیری هەڵوەراندنی فرمێسکەکانی منیان دەکرد و ئیبراهیم ئاغا جارجارێکانیش لە ڕووی بەزەیی و داخەوە سەرێکیشی بادەدا.

ئەحمەد بـەخۆو بـە پەرداغـە ئـاوەوە هاتـەوە ژووری و ملـوك خـانم ئاوەکـەی هـەڵگرت و فەرمووی پێ لەمن کرد. زۆرم سوپاس کرد و پەرداغە ئاوەکەم لێ وەرگرت. دەستم وا دەلەرزی کەبرە ئاوێك بەسەر چارشێوەکەم و سەر عەردیدا ڕژا، دوای خواردنەوەی قـومێکی هەناسـێکی قووڵم هەڵکێشا. چەند دەقێقێکی برد تا توانیم دەست بە گێڕانەوەی مەسەلەکان بکەم. ئـەوجا بە ئارامیەکی تەواوەوە کێشـەکانم هـەر لـەو ڕۆژەوەی خەسـووم و جەمیلـە بـە میوانیمانـەوە هاتبوون تا دوایین شەڕی ئێستامانم هەموو لە هەموو گێڕایەوە. جاری وابوو لەبەر نارەحـەتیان لە پرمەی گریانێم دەدا و قسەم پێ نە دەکرا. سەر سوڕمان و هەوتی بەئاشکرا بە دەمو چـاو و سەر و ڕووی ملوك خانم و ئیبراهیم ئاغایەوە دیاربوو و دەبینرا.

ئەوان بەزاری بەشەوە کش و مـات گوێیـان بـۆ قسـەکانی مـن ڕاداشـتبوو و لـە کۆتـایی قسەکانیشمدا گوتم:

- من هەر لە سەرەتاوە دەمزانی کە محەممەد مەبەستی من نیـە و دوایـیش مەبەسـتەکەی لەو هاوسەرگیریەی بۆ روون کردمەوە و پێی گوتم.

- لەوانەیە تۆش هـەر هەڵـە بیـت و محەممـەد ئـەو مەبەسـتەی دەو هاوسـەرگیریەیدا هـەر نەبووبێ؟

هەناسێکم هەڵکێشا و گوتم:

- هەڵەی چی! کاتێ کە ئەو بە زمانی خۆی بەمن بڵێ کە بە چ هۆیەکەوە منـی هێنـاوە و مەبەستی چ بووە، هیچ دەمێنێتەوە، و ئەوە هیچ هەڵەیەکی تێدایە؟

ئیبراهیم ئاغا خرپشکنانە پرسی:

وەگری هاتمەوە و گوتم:

- حەزدەکەم ئێوە بۆ خۆتان داوەرییەکەی بکەن و ڕای خۆتان بدەن داخوا ئەوە راستە مێردێك ئاوا بە ژنەکەی بڵێ...

پەرداغە ئاوەکەم لەسەر مێزەکەی هەڵگرت و قومێکی دیکەم لێدا ئەوجا درێژەم دایە:

- زۆر چاکم دەزانی کە محەممەد لووت بەمندا ناهێنێ ومنی ناوێ و دوایش هەر خۆی رانەگرت و پێی گوتم کە تا بابت موغازەکە نەخاتە سەر من و بە ناوی منیەوە نەکات هەر ئەوە حاڵتە، بۆ پێتوایە من عاشقی چاو و ئەبرۆی تۆ ببووم کە هاتوومە خوازبێنیەت؟

ئیبراهیم ئاغا و ملوك خانم ناباوەڕانە سەیرێکی یەکتریان کرد. ئیبراهیم ئاغا لە رووی داخ و دڵسۆزیەوە سەرێکی بادا و گوتی:

- ئەوەیە کە دەڵێن کەس دڵی کەسی پێ ناخوێندرێتەوە، ئەوە نزیکەی سێ ساڵە کەمن زاوای ئەو بنەماڵەیەم کەچی هێشتا محەممەدم هەر نەناسیوە.

بەنیگەرانییەوە پرسیم:

- ئێوە پێتانوایە بتوانم پشتی پێ ببەستم؟ چۆن بتوانم باوەڕ بە قسەکانی بکەم، کێ دەتوانێ گرەنتی ئەوە بدات کە دوای بەناو کردنێ موغازەکەش من تەڵاق نادا و موحتەرەمێ ناهێنێ.

ملوك خانم بە ناقایلیەوە گوتی:

- ناماقووڵیە دەکا دەچێ بێوەژنێ دێنی. بەخودای قەسەم هەربیبینم ئەوەی لەزارم بێتەدەرێ پێی دەڵێم، بێ غیرەتەی نا پیاوە، قوربەسەری کە ژنە جوان و نازدار و نەجیبەکەی خۆی بە بێوەژنێکی بدا، ئەمن هەر دەڵێم ئەو ژنە نووشتە و کشتەك و دوعایەکی بەزاریدا کردووە یا...

ئیبراهیم ئاغا بەبێ حەوسەڵەییەوە قسەکەی پێ بڕی و گوتی:

- نابابە ئەو قسانە چین دەیانکەی، محەممەد هەر بۆ خۆی لەو ژنەی دەوەشێتەوەو قابیل وشایان و شایستەی وییە چی بەسەر نووشتە وکشتەك و ئەفسوونانەوەیە! کچەکەم تۆش کارێکی چاکت کردووە کە هاتوویە ئێرە.

بەشەرمێکەوە گوتم:

- ئەوشۆ بەختم هەبوو کە کاکە حەمەدم دیت و هەر دەو ساتەشدا کە تووشی وی بووم زانیم کە خودا هێشتا ڕووی لەمنی بێ دەسەڵات و بەندەی هیچی خۆی وەرنەگێڕاوە و بەرەڵڵای نەکردووە، ئیدی توانای ئەو هەموو سووکایەتیەم نیەو ئەو ژیانەم ئاوا پێ ناچێتە سەرێ و لە

توانای من بەدەرە بۆیە هەر چۆنێکی بووە دەبێ سەرە پەتێکی ئەو گلۆڵەی ژیانەم هەر ببینمەوەو بەخۆم دابێمەوە و ئەگەر سەریش نەکەوتم ئیدی ئەوە هەرچی تانو پۆی ئەو ژیانەیە هەمووی دەپسێنم.

گریان ڕێی قسانی لێ گرتبووم، نازانم چەند گریابووم کاتێ کە سەرم هەڵێنایەوە چاوەکانی ملوك خانمیش لەبەر گریانێ سوور هەڵگەڕابوون. دەستەکانیم خستنە ناو دەستەکانمەوەو پێم گوت:

- تکا دەکەم ببوورن، ئێوە و ئیبراهیم ئاغاشم بە قسەکانم نارەحەت کردن، ئەگەر بفەرموون هەرئەم شەو لێرە بم، بەیانی زوو دەچمەوە ماڵێ بابم.

هەروا کە دەستەکانم دە دەستی ملوك خانمیدا بوون ئەو هەر دڵخۆشی دەدامەوە و هەوڵی دەدا بەقسەکانی برێکم لە ئێش و ئازارو ڕەنج و ژانەکان کەم کاتەوە.

سەرم بڵند کرد و دەچاوەکانیەوە رامام، ئەوجا بە دەنگێکی لەرزۆکەوە پرسیم:

- بەلای ئێوە لەکوێی ئەم ژیانەمدا بەهەڵە چوو وم، لە کوێم رێ هەڵە کردووە و لارێ بوو وم؟ ئایا بەڕاستی ژنێکی خراپی محەممەدی بووم؟ کەسوکارم دەرهەقی ئەو ژیانم کەمیان چاکە دەگەڵ کردووین؟ باشە دەبوو لەوە زیاتر چیان کردبایە کە کردوویانە و چ ماوە نەیکەن؟ محەممەد چی لە گیانی من و کەسوکارەکەم دەوێ! ئەو ژنە تەلاقدراوە چی پێوەیە وا محەممەدی شێت و شەیدا و شیفتەی خۆی کردووە؟ تەواوی هەموو ئەو پرسیارانە، پرسیارگەلێکن کە خەریکن من شێت دەکەن کەچی وەلامێکیشیان بۆ نا دۆزمەوە. ئەوەش نە لەبەر ئەوەی کە وەلامەکانیان نازانم، نا، من هەر ئەوەی نازانم کە محەممەد بۆ بەرامبەر تەواوی خۆشەویستیە کەسوکارەکانی من لالووت و دڕدۆنگە، باشە ئەو لە ژیاندا چی دەوێ کەمن ناتوانم بیدەمێ؟ دووبارە گریامەوە، بە دەنگی بەرزەوە دەگریام و شانەکانم لەبەر هەنیسکی گریانێ هەڵتەك هەڵتەکیان بوو. ملوك خانم و ئیبراهیم ئاغاش هەر دڵیان دەدامەوە. ئیبراهیم ئاغا پێی وابوو کە لە دوا دواییەکەیدا محەممەد رۆژێك هەردێ سەری لەبەرد بدات و ئەو دەمی پەی بە هەڵەکانی خۆی بەرێ.

ملوك خانم بە دەنگێکی تووڕەوە گوتی:

حەزدەکەم ئەو سەرەی بەو لەشەیەوە نەمێنێ بەلام پەی بە هەڵەکانی خۆی ببات و هەر ئەوەندەش بزانێ کە ئەو منداڵە بەستەزمانە بێ گوناهە جوانی و جاحێڵی و مێشکی خۆی بە

قوربانی ئەو ژیانەی کردووە و هیچی پێ نەماوە دەگەڵ ئەوەشدا کە برامە بەڵام پێم کەسروکەمایەسییە برایەکی ئاوا لاسار و بێ غیرەتی وەکو ئەوم هەیە.

ئەوجا رووی دەمن کرد و بەمیهرەبانییەوە گوتی:

- تکات لێ دەکەم هەر ئارام و لەسەرخۆبە. دوایە هەموو شتێك چاك دەبێت، ئێستا تۆپێویستیت بە خەو و حەسانەوەیە. خوا رەحمێ بە تۆو بەو کۆرپەڵەی بکا کە دەزگتدایە بەڵکە ئەو هەتیوە بێ ئەقڵەی بێێتەوە سەر هۆش و ڕێی خۆی، هەستە بچۆ ئاوێکی بە دەست و دەموچاوتدا بکە هێندە گریاوی ڕەنگت بە ڕووانەوە نەماوە، ئازیزەکەم ئیش بە گریانێ پێك نایەت و چاك نابێ، محەممەد شایانی ئەو لێهاتوویی و قوربانیانەی تۆ نیە و لێی نایە. بەراستی تۆ لەونان و نمەك بەحەرام و بێ غیرەتە خەساری.

بە زۆریە ملوك خانمێ هەستام و چوومە حەسارێ، دەسەرەتای زستانێدا بووین و بەو بایە ساردەی لە دەموچاوی دام فێنکایەتیم پێداهاتەوە و هێندێکم دڵ دامرکایەوە.

ئاوێکم بە دەموچاوامدا کرد و هاتمەوە ژوورێ. ملوك سینی چا و میوەی هێنابوونە ژوورێ. چونکە زۆریش لە شەوێ رابردبوو هەستم بە برسییەتیەکی زۆر دەکرد. تکام لە ملوك خانمێ کرد کە ئەگەر چێشتی ئێوارێ هیچ ماوە بۆم بێنێ بیخۆم. ملوك خانم کە بۆ خۆشی هەر برسی بوو پێشنیارەکەمی زۆر پێ خۆش بوو و هێندێکی چێشت گەرم کردەوە و هەموو لە هەموو لە دەوری سفرەی خڕبووینەوە و نانمان خوارد.

دوای نانخواردنێ و چا خواردنەوێش دوو دەستە نوێنی هەر دە هەمان ژووردا راخست. سەرم لە دەستە نوێنەکان سووڕما. کە بەسەرنجە پرسیاراوییەکانی من زانی بەرلەوەی من قسەیەك بکەم گوتی:

- ئەوە جێیەکیان بۆ تۆو ئەویدیش بۆخۆم، پێموابوو رەنگە بە تەنیا نووستنێ دەو ژوورەیدا بترسی، بۆیە لەلای تۆ دەنووم تا بە ئاسوودەیی و بێ غەم و خەیاڵ بنووی و بحەسێیتەوە.

سوپاسی ئەو هەموو دڵسۆزییەیم کرد و چوومە سەرجێی بەڵام تا سبەینێم خەو نەچووە چاوان و تا بەیانی چاوم لێك نەنان.

بەیانی زوو لەجێی هاتمەدەرێ و بەو سەرمای زستانەی کەوتمە ڕاوێچکان لە حەسارێ، دەهەناوی خۆمدا وا دەسووتام کە هەستم بە سەرمای زستانێ نەدەکرد. سەعاتێك چوو تاملوك خانم و ئەوا نیدیکەش لە خەوێ هەستان.

که ملوك خانم هەستاو منی لـە حەسـارێ دیـت راوێکچـان دەکـەم بەنیگەرانیـەوە هاتـە حەساریّ و گوتی:

- رەها گیان، ئەوە بـۆ بـەو کـەڕی بەیانیـەو بـەو سـەرمایەی لـە دەرێـی؟ وەرەوە ژووریّ سەرمات دەبیّ، هەر ئێستا قاوەڵتییە ئامادە دەکەم، دەکـەم، وەرە ژووریّ بـە پیاڵـە چـایەکی سەرمای لە لەشت دەرکە.

بەرەولای ملوك خانمێوە چووم و سلاّوم لیّ کـرد، ملـوك خـانمیش بـە میرەبانیـەوە وەلاّمـی سلاّوەکەی دامەوە و دەستێکی بەروومەتێش داهێنا و لە دیتنیّ دەموچـاوم کـە بـە سـەرمایە سوور هەڵگەڕابوو زەردێکی هاتیّ و گوتی:

- وەرە لەبەر ئاوێنەی سـەیرێکی خـۆت کـە، راسـت وەك ژنـە دیهاتییـان لێوەکانـت وەك غونچەی پشکوتوون! نازانی کە بەو جۆرە چەند جوانتر دەبیّ.

ملوك خانم بەردەوام سەری دەکردمە سەریّ تا تۆزیّ لەو غەم و خەفەتانـەی دەدڵمـدا بـوون سـووك بکـا. بـە زۆریـە ملـوك خـانم و ئیـبراهیم ئاغـا و ئەحمـەدی قاوەڵتیمـان دەکـەش و دەوروبەرێکی گەرموگوڕ و پڕسۆزدا خوارد. دوای قاوەڵتیە مۆڵەتم لـە ملـوك خـانم و ئیـبراهیم ئاغای خواست تا دەگەڵ ئەحمەدیدا بچمەوە ماڵیّ بابم بەلاّم ئیبراهیم ئاغا نەیهێشت و ڕێی نەدا و داواشی لەمن کرد هێندێك راوەسـتم بەڵکـە ئـێ بتـوانن بـەبێ ئـەوەی کـە کەسـوکارەکەم نارەحەت و نیگەران کەن دەگـەڵ محەممەدیـدا قسـان بکـەن و وای لیّ بکـەن کـە دەسـتبەرداری موحتەرەمیّ بێت و خانووێکی بگرن و لەویّ بگوازنەوە.

دەگەڵ ئەوەشدا کە وەلاّمەکەی محەممەدیم دەزانی و شارەزای دژەکردارەکەی بووم بەلاّم لەبـەر ئەوەی ملوك خانم و هاوسەرەکەی وابیرنەکەنەوە کەمن هەڵناکەم و دەگەڵ مێردەکەمدا ناگونجێم و نایەمە ڕەدایە و هەر ئەو کەللەرەقیانەی من بووە کەژیانی بەو رۆژە گەیاندووین قبولّم کـرد. ئیبراهیم ئاغا خۆی ئامادەکرد و دەگەڵ ئەحمەدیـدا چـوونە موغازەکـەی محەممـەدی تـا قسـەی دەگەڵدا بکەن و ئەویش دەگەڵە خویاندا بێننەوە ماڵیّ خۆیان. بەو هیوایەی بتـوانن بـە قسـان وای لیّ بکەن بێتەوە سەر هۆش و دەگەڵ ماڵ و ژیان وژن و کۆرپەکەیدا بسازیّ.

چەند سەعاتێك بەسەر چوونیّ ئیبراهیم ئاغا و ئەحمەدیدا دەچوو و من وملوك خانم ئـارام و ئۆقرەمان لیّ هەڵگیرا بوو. بە باشی دەمزانی کە محەممەد چۆنیان رووبـەڕوو دەبێتـەوە و ئـەوەش هەردەبووە مایەی شەرمەزاریە من.

ماوەیەك رابرد بەڵام ئیبراهیم ئاغا و ئەحمەد و محەممەد چ هەواڵێکیان نەبوو، هەوا بەتەواوی تاریك ببوو کە ئیبراهیم ئاغا و ئەحمەد بەسوور هەڵگەڕاوییەوە هاتنەوە ماڵێ ملوك خانم بە دیتنێ دەموچاوی ئەوان هەموو شتێك تێگەیی و بەبێ تاقەتیەوە لەسەر موبێلەکە دانیشت. من هەر لەسەرەتاوە هەوڵ و کۆشش و دەست پێشخەریە وانم بۆ ناو بژیو ئاشتبوونەوێ دەزانی کە بێ ئەنجامە. زۆر چاکم دەزانی کە محەممەد واشێت و شەیدا و شیفتەی موحتەرەمێ و دەگەڵەویدا بووە کە ئەستەمە هەروابەئاسانی و بە چەند قسێکان، عیشقی وی لەبیر بچێتەوە. ئیبراهیم ئاغا بە روخسارێکی سوور هەڵگەڕاو و تووڕەوە و بێ یەك وشە دانیشتبوو و سەیری ئەو هەڵمەی دەکرد لە پیاڵەی چایەکەوە هەڵدەستا. ملوك خانم خۆی رانەگرت و پرسی:

- باشە دەی، دە شتێکی بڵێ پیاوەکە، ئەوە نەبووە ئیش، لەوەتەی هاتوویەوە هەر قسێکی ناکەی هەر نەبێ بڵێ چبوو چ نەبوو؟ محەممەدت دیت قسەت لەگەڵ کرد؟ یان نا؟ وەڵامی چبوو؟ راستیەکەی محەممەد ئەو جۆرە ئیشانە بۆ دەکا؟ مەبەستی چیە؟ ئیبراهیم ئاغا سەری بەرز کردەوە و بەتووڕەییەوە گوتی:

- چ بڵێم خانم؟ وەڵڵا هی راستیەکەیت دەوێ بێدەنگیەکەی من لەبەر خاتری رەها خاتوونێیە، من شەرمەزاری ئەوەیم کە تەنانەت قسەکانی برایەکەت هەر بکەمەوە، ئەو پیاوە چەند نزم و بێ ئابڕوو بووە و ئێمە نەمانزانیوە. راستیەکەیت دەوێ من پێموایە ئەو ژنە فریشتە بووە کە تا ئێستا توانیویەتی دەگەڵەویدا بژی لە راستیدا ئەو کیوێك بوو کە تا ئێستا خۆی راگرتووە و ورد و خاش نەبووە.

ئیبراهیم ئاغا کەمێك وەستا و دەستی پێکردەوە:

کاتێ کە برایەکەت زانی رەها خاتوون لێرەیە و دوێنێ شەوێ ئەحمەد هێناویەتەوە ماڵێ خۆمان دەستی بەشەڕ و هەرایە کرد دەگەڵ من و ئەحمەدیدا و بەگژمان داهات کە بەقسەی کێ هێشتوومانە یا هێناومانەتەوە ئێرە. من و ئەحمەدیش هەرچی کردمان و کراندمان و لە هەر لایەکیەوە بۆی چووین نەمانتوانی دەگەڵە خۆمانیدا بێنینەوە ئێرە، هەرگیز قسەی ناچێتە مێشکی و هیچ وەرناگرێ و هەر لەسەر سێ جار بیستەی خۆیەتی و ئەو هەموو زۆری و پێداگرتن و سووربوونانەی من و ئەحمەدی بێ ئاکام بوو و نەهات و نەهات.

ئەوجا ئیبراهیم ئاغا رووی دەمن کرد و گوتی:

- من شەرمەزاری تۆشم کچەکەم کەبوومە مایەی ئازاردانێت بەڵام دەبێ ئەوەی هەر بڵێم کە محەممەد هاتۆتە سەر ئەوەی کە تۆ هەر تەڵاق بدات، و زۆریش رژدە لەسەر ئەوەی کە تازووە

دەبێ ئەو کارە ئەنجام بدرێ و تەواوببێ. بەکوڵ دەگریام و لە ناخی دڵەوەم تـووك لـە محەممـەدی دەکرد کە ئاوا شەو و رۆژی لێ کردوومە گریان. بەبیستنێ قسەکانی ئیبراهیم ئاغام هەست بـە سوکایەتیە کرد، دارِمام، ورد و خاش بووم، حەزم دەکرد سەرم لە دیواری دابایـە و بـە هـەموو هێزی خۆشم هاوارم کردبایە، نەفرەتت لی بێ محەممەد، نەفرەت لە تۆش ژیانی...

ملوك خانم بەسپایی دەستێکی بەسەریدا هێنام و بەرِقێکی ئاشکراوە گوتی:

- مەگری ئازیزم، محەممەد لە تۆ ناوەشێتەوە، پێـت وانـەبێ بـۆ دڵدانـەوەو هێورکردنـەوێت وادەڵێم، نا بە خودای هەر بەرِاستی لە تۆ ناوەشێتەوە، لـەوەی چـاکتر کـەناوی پیـاوێکی وات لەسەر نەمێنێ، بە خودای من شەرمەزاری تۆ و کەسوکارەکەشتم. هـەروەك ئاگاداریشـی مـن زۆر دەمێکە وازم لێ هێناون و هاموشۆیەکی واشم دەگەڵـدانین، پێتوایـە لەبـەر چـی؟ چـونکە لەبەرەڵڵاییە یان بێزارم، پێتوایە پیاوەکەی مەنیژەی ، مەنیژەی بۆ تەڵاق دا؟ هەر لەبـەر ئـەو بەرەڵڵایی و بێ بەند و باوییەی نەبوو، وەڵڵاهی ناچار نـەبم هـەر بـە زمانیشـم دانایـە کـەمن خاوەنی ئەو کەس و کارو بنەماڵەشم.

دوای سەعاتێك باس و گفتوگۆ دەربارەی محەممەد و رەفتارە نالەبارەکانی داوام لە ملوك خانم و ئیبراهیم ئاغای کرد تا بچمەوە ماڵێ بابم. ملوك خانم زۆری پەلە کرد کە ئەو شەوەش هەر لە ماڵێ وان بم و بەیانیش بچمەوە ماڵێ بابم بەڵام ملم نەدا.

حەزم دەکرد تا زووە پەنا بەرمەوە بەرو باوەشی دایکم.

کە ملوك خانم منی بەو حاڵە پەشێوەوە دیت ئیدی چیدیکەی پێ دانەگرت و منـی دەگـەڵ ئیبراهیم ئاغایدا ناردەوە و بۆ خۆی لە شەرمێ رووان رووی نەدەهات چـاوی بـە بـاب و دایکم کەوێ بۆیە بۆ خۆی نەهات. ئیبراهیم ئاغا بە درێژایی رێیە بـەردەوام دڵـی دەدامـەوە و داوای لێ دەکردم تا دەکرێ هەر لەسەرە خۆو ئارام بم و بە غەمان خۆم لە ناو نەبەم چونکە هیچ کارێك بە غەمان پێك نایە و لەو باوەرِەشدابوو دواییەکەی محەممەد هەر دێتەوە سەر ماڵ و حاڵ و ژیانی خۆی. دوای گەیشتنەوێ ماڵە بابم، ئیـبراهیم ئاغـا بـە شـەرمەوە و بـەکورتی شـەوی پێشوو و چوونێ منی بۆ ماڵە خۆیان بۆ باب و دایکم گێرِایەوە و دوای سەعاتێك قسەو بـاس و گفتوگۆ دەگەڵ باب و دایکمدا خوا حافیزی کرد و چۆوە ماڵێ خۆیان.

باب و دایکم هەردووکیان بە داخەوە لەوەی کە روویـداوە کەوتنـە دڵدانـەوێم و داوایـان لێ کردم کە هەرچی بووە و روویداوە هەموویان بە دوور و درێژی بۆ باس بکەم و بۆیان بگێرِمـەوە.

منیش بەدەم لشمەلشمی گریانێوە هەرچی هەبوو هەموویم بۆ گێڕانەوە و لە کۆتاییی قسەکانمدا گوتم:

- هۆی هەموو ئەو بەد بەختی و رەنج و ناخۆشیانەی کەتووشی من هاتن تەنیا ئێوە و بابە گەورەن، ئەوە هەر ئێوە بوون کە تەنیا حیسابتان بۆ ڕووالّەتی دەرەوەی کەسانێك کرد و بوونە هۆی هەموو ئەو ناخۆشیانەی من. بیرتانە چۆنتان گوێ نەدایە داد و بڕۆ و گریانی من ومنتان وەك شتێکی زیادە سەیرکرد؟ ئێستاش ئەگەر جێیەکم هەبایە هەر نەدەهاتمەوە ئێرە و ئەوەش چاك بزانن هەتا مابم و بمێنم گەردەنی ئێوە و بابە گەورەی هەرگیز ئازاد ناکەم و ناتان بەخشم.

بابە سەری بەردابۆوە و هیچی نەدەگوت و دەبیرو خەیاڵانەوە چوو بوو. دایکم بە کوڵ دەگریا و بەناڵە یەکەوە گوتی:

- باشە تۆ چۆن ئەو هەموو ماوەیە ئەو ئێش و ئازارو رەنجەشت کێشاوەو قسەشت نەکردووە؟ ئەوە ئێستا بزانم بۆ تا دەهات رۆژ بە رۆژ هەرکز و لاوازتر دەبووی و دەبنێسای دەزانم من و بابت بەرامبەر تۆ و ژیانی تۆ زۆر کەمتەرخەم بوو وین بەلاّم سوێندێ دەخۆم کەلێرە بە دواوە هیچ کاتێ بە تەنیات جێ ناهێلّم، ئێستاش نەچووە بچێ و درەنگ نەبووە، غەمێ مەخۆ هەستە بچۆوە ژوورەکەی جارانت و هێندێك وەحەسێ و ئیشەکانی دی بۆ بابت لێگەڕێ. چەند رۆژێك بەسەر رۆیشتنێ من وهاتنەوێم بۆ ماڵێ بابم کەچی محەممەد هەر مێشیشی لێ میوان نەبوو و هیچ هەنگاوێکی ئاشتبوونەوێی نەنا. چەند جاران بابم چوو بوو تا بیدوێنێ و قسەی دەگەڵ بکات بەلاّم چ جارانی نەدیبۆوە و وەك بلّێی بووبێتە دلۆپە ئاوێك و عەرد قووتی دابێ.

دایکم دەیگوت:

- کچەکەم دەنێو بنەماڵەی مەدا وا باوە کە ژن بە جلی بووکێنیەوە دەچێتە ماڵە مێردی و هەر بەکفنی سپییەوەش لە ماڵە مێردی دێتە دەرێ، ژن نابێ لەسەر هەموو ناکۆکی و کێشمەکێشێکی لە ماڵ و حاڵ و ژیانی خۆی بتۆرێ، ئێستا ئیدی ئەو ژیانە هەر تەنیا ئی تۆو محەممەدی نیە بەڵکە ئەو کۆرپەی دەزگیشتدایە ئەویش مافی ژیانی دەگەڵ دایك و بابیدا هەیە و هەقی بەسەرتانەوە یەو خواش هەڵناگرێ لەبەر خۆتان ئەو هەقەی لەو منداڵە بێ گوناهەی بستێننەوە. محەممەد نالّێ ئەو ژنەی دێنێ ئەدی کوا؟ ئەدی بۆ نایهێنێ؟ ئەگەر ئەو راستدەکات ئەدی بۆ نایە تۆ تەلاّقدا؟ ئەوە نزیکەی پازدە رۆژە تۆلێرەی ئەدی بۆ ئەو تا ئێستا هەنگاوێکی نەناوە؟

وبابەکە بەسەر قسەکانی دایکەکەی پشت راست دەکردەوە بەڵام من دوو دڵی قسەکانی دایکم بووم راستبن و یا ئەوەی کە محەممەد بەڕاستی نیازی جودابوونەوەی لە من هەبێ ئیدی ئەوەم بە یەکجاری لەلا ساغ بۆوە کە مەبەستی محەممەدی لەو هەمووئێش و ڕەنج و ئازاردانەی من تەنیا هەر ئەوەیە کەسوکارەکەم ناچارکا موغازەکەی بەناو کەین.

نزیك نیوەڕۆی حەڤدەهەمین رۆژی مانگی زستانێ بوو کەزەنگی دەرکی حەسارێ لێیدا، سالار رایکردە حەسارێ و دەرکەی کردەوە و دوای چەند دقیقێکانی بانگی دایکەی کرد. دایکە سەرپۆشی بەسەری دادا و چووە بەر دەرکی حەسارێ. دوای چەند دەقیقێکان دایکە بە ڕەنگێکی پەڕیوەوە هاتەوە نێو ماڵێ ئەو نامەیەی پۆستەچی هێنا بووی دایە دەست بابم. ئاگاداریە دادگای بوو کەمنیان بۆ دادگای پێ داواکرد بوو، تەواوی دنیام بەسەردا ڕما. محەممەد شکایەتی لەمن و ئەحمەدی کرد بوو کە ئێمە هەردووکمان پەیوەندی ناڕەوامان دەگەڵ یەکتردا هەیە و بەگوێرەی بڕیارێکی پێشتر کە دەگەڵ ئەحمەدی دراوە، من دەگەڵ محەممەدیم شەڕ و هەرابووە و لە ماڵێ چوومەتە دەرێ. بابە دوای خوێندنەوەی راگەیاندنەکە زۆر بەسەختی لەرزی و لە تووڕەییيان و لەڕقان ددانی دەچیڕەوە دەبردن و لەبن لێوانەوە دەیگرماند. سەرنجێکم دایە رەنگە پەڕیوەکەی روخساری دایکم و پشتاو پشت کشامەوە و پاڵم وە دیواریەوە دا. دنیام لە پێش چاوان تاریك و نووتەك بوو و ئیدی ئاگام لە هیچ نەما.

کاتێ کە وەئاگاهاتمەوە و چاوم هەڵێنانەوە بابم سەری دەناو دەستەکانی خۆی گرتبوو و بەسپایی لە دەمووچاوی دەدام. دایکم لەسەر و رووی خۆی دەدا و دەیزریکاند، فرمێسك بەچاوە پیاوانەکەی بابمدا هاتبوونە خوارێ و بەئارامی دەیگوت:

سویند بەو خودایەی هەر کارێکی لە دەستم بێ بۆت دەکەم هەر ئەوەندە تۆ بڵێ تا من بۆت ئەنجام بدەم.

بە گریانەوە گوتم:

- بابە من شتە لە دەست چووەکانم لە تۆ دەوێتەوە شتی ئەو رۆژە خۆش و شادییە بێ ئاگاییانەی هەمبوون بڕۆ و ئەوانەم بۆ لە بابە گەورەی بستێنەوە.

بابە منی بەسینگی خۆیەوە گوشی و بەکوڵ گریا و بەدەم گریانێشەوە هەر دەیگوت:

- من و بابە گەورە تەنیا و تەنیا هەر ئارەزووی بەختەوەری و خۆشی تۆمان دەکرد، باوەڕکە.

ئەو ماڵە پڕ هەییاهووە جەنجاڵە ببووە پرسە و ماتەم. هەریەکە بەدوای کونجێکی چۆڵدا دەگەڕا تا لە خەڵوەتگای خۆیدا بەگریانێ غەم و کەسەرە دڵ پڕووکێنەکانی خۆی دامرکێنێتەوە.

دایك وباب لەحەژمەتی چارە ڕەشیە جگەر گۆشەکەیان کە بۆ خۆیان هۆی راستەقینەی بوون فرمێسکیان دادەباراند. راحیلە کە تازە سەروەختی شۆڕو شادی و جموجۆڵی بوو لەبەر غەمە گیان پڕوکێنەکەی خوشکی فرمێسکی دەڕشت و منیش بۆ چارەنووسی ئەو منداڵەی دەزگمدا بوو غەمبار بووم.

سالاریش ئیدی دەستی لەبزۆزی و جەنجاڵی و شەیتانییە هەڵگرتبوو و بە زۆری لەلایەکی ژوورێوە بێ دەنگ و سەنگ یاری بە ئوتۆمبێلۆکەکانی دەکرد، جاری وابوو کە دایکەی بەچاوی گریانەوە دەدیت خۆی داویشتە کۆش و باوەشیەوە و بەچاوە جوانەکانی بەنیگەرانیەکەوە دەیڕوانیە دەموچاوە غەماوییەکەی دایکە و ئەوانیدی.

تا لە رۆژی دادگا نزیکتر دەبووینەوە من دڵە خوتە و غەمەکانم زۆر تر دەبوون.

ترسی ئابروو چوونێ منیان هێنابووە نزیکی شێت بوونێ. نەمدەزانی دەبێ چبکەم و چۆنا وچۆن چاوم لەبەر ملوك خانمێ و ئیبراهیم ئاغای هەڵێنم، چوونی من بۆ ماڵێ وان وایکرد ئەوانیش ئابڕوویان لەکەدار بێ. ئەو پیاوە چەند پیس وبێ شەرم و ئابڕوو بوو کە ئامادە بوو تۆمەتێکی ئاوا وەپاڵ خوارزاکەی خۆی بدا؟ ئەوە منی خۆش نەدەویست و لەبیانووێکی دەگەڕا تالە من جودا بێتەوە، ئەدی ئەحمەد دەو نێوەیدا گوناهی چبوو؟ ئەدی گوناهی ملوك خانم و ئیبراهیم ئاغای کە هەوڵیان دەدا پێکمان بێننەوە و ئاشتمان کەنەوە چبوو کە مۆری ناپاکییەی بەکوڕە ئازیزەکەیانەوە لکاندبوو؟

دواییەکەی ئەو رۆژە دیاریکراوە هەر هات. من دەگەڵ دایك و بابمدا لە دادگای ئامادەبووین. محەممەدیش بە تەنیا هاتبوو و وچەند مەترێك بەو لاوەترەوە وەستابوو. سەرەی دادگاییەمە هاتبوو و ئێمەیان بانگ کردە دانیشتنێ دادگایە. هەر لە چوونە ژوورەوێوە من شێتانە دەگریام. لەبەردەمی قازیم سوێند خوارد کە قسەکانی محەممەد درۆیە و راستیە بەسەر هاتەکەم گێڕایەوە بەلاّم نەشاهیدێکم هەبوو نەبەڵگەیەك.

دادگا ئەحمەدیشی هێنابوو و من بە دیتنێ ئەحمەدی دەگەڵ دایك و بابیدا ئەوەندەی دیکەم کوڵی گریانێ هەستا و هەرلەبەردەمی قازیش داوای لێبووردنم لێ کردن کەچوومەتە ماڵی

ئەوان و بوومەتە هۆی ناو زڕانی کوڕەکەیان. قازی داوای لە محەمەدی کرد تا قسەکانی خۆی بکا و محەمەدیش بە تەواوی بێ شەرمیەوە گوتی:

- جەنابی قازی ماوەیەکە ئەو ژنە دەگەڵ خوارزایەکەمدا پەیوەندییەکی ناڕەوایان هەیە. ئەو شەوەش بە گوێرەی بڕیارێکی پێش وەختە کردیە هەراو زەنا و شەڕو ناخۆشی، چەندی هەوڵم دا نەهێڵم بچتە دەری ماڵێ نەمتوانی وئیدی دەستم لێ هەڵێنا و کەوتمە لێدانی هەر بۆ ئەوەی ڕێی دەرێی لێ بگرم و نەهێڵم ماڵێ بەجێ بێڵێ بەڵام دیسانەوەش هەر نەمتوانی و لە ماڵێ چووە دەرێ و ئەوەی منیش تێیگەیشتووم شەوێ دەگەڵ خوارزایەکەمدا بووە و پێکەوە شەویان ڕۆژ کردۆتەوە.

ئەحمەد خۆی پێ ڕانەگیرا و لەجێی خۆیەوە هەستاو هاواری کرد:

- بەسیەتی خاڵە، تەریق بەرەوە و شەرم بتگرێ، کەمتر درۆیان بکە.

قازی داوای لە ئەحمەدی کرد تابێتە جێیە تایبەتییەکەی ڕاوەستانێ. ئەحمەد مەسەلە کان چۆن بوون وچۆنیان ڕوودابوو وەکو خۆی گێڕانەوە و لە دواییشدا گوتی:

- ئەمین برادەرم و ماڵەوەشیان هەموو شاهیدن کەم تا درەنگانێکی شەوێ لە ماڵی ئەوان سەعیم کردووە و کاتێکیش کەمن تووشی خاڵۆژنم بووم لە سەرجادەی سەرگەردان بوو ئەمنییشم هەر لەگەڵ بوو و شاهیدە.

ئیبراهیم ئاغا لەجێی خۆیەوە هەستا و ڕووی کردە قازی و گوتی:

- ئەگەر ڕێم بدەن، جەنابی قازی من بۆتان دەسەلمێنم کە ئەم خاتوونە و کوڕەکەی من ڕاستیە دەڵێن. و ئەو کەسەی کە پەیوەندی ناڕەوا و نا بەجێی دەگەڵ ژنە خاوەن ماڵەیدا هەیە ئەوە ئەم پیاوەیە.

بە پەنجە ئاماژەی بۆ محەمەدی کرد و بە قێزەوە تێی ڕوانی. محەمەد لە جێوە ڕاپەڕی و هاواری کرد:

- سەیرکە جەنابی قازی، باوکێك کە پەردە پۆشیە بۆ کوڕەکەی دەکات و ئیشە چەوتەکانی بۆ ڕاستدەکاتەوە کوڕەکەی ئەو جۆرە ناماقووڵیانەی لێ دەوەشێتەوە.

ملوك خانم لە جێوە ڕاستبۆوە و هاواری کرد:

- بیبڕەوە پیساییە زارت بگرە، ناماقووڵیە دەکەی کە لەکەی نەنگ و شوورەییە بەو ژنە نەجیب و پاکەت و بەو کوڕە لە گوڵ خاوێنترەمەوە بنێی!

قازی داوای بێدەنگیەی لە ئامادەبووانی دادگایە کرد. بە یارمەتی قازی ئیبراهیم ئاغا چەندین کەسی هاوسێیەکانی ماڵێ موحتەرەمی کە دەنگی شەڕ و هەرای من و **محەممەد**یان گوێ لێ بووە و ئاگایان لەو هەموو پارانەوانەی من بووە لە **محەممەد**ی کە داوام لێ کردووە دەرگاکەم لێ بکاتەوە هەمووی دەگەڵە خۆیدا هێنابوونە دادگایە. بە شاهێدیە هەموو ئەوانە قازی فەرمانی بێ گوناهیە من و ئەحمەدی دا و بەمن و ئەحمەدیشی گوت:

- لەبەر ئەوەی بێ گوناهی ئێوە سەلما مافی راستەقینەی ئێوەشە کە بۆ گێڕانەوەی ئیعتیباری خۆتان داوا لەو کابرایەی بکەنەوە و شکات بکەن و ئەگەر واشبکەن ئەوا ئەو تۆمەتبار دەبێ و دەچێتە زیندانێوە.

سەیرێکی دەموچاوی دایك و بابەم کرد و پێش ئەوەی قسەبکەم بابە گوتی:

- نا جەنابی قازی ئێمە هیچ شکایەتێکمان لەو نیە تەنیا هیوامان ئەوەیە کە ئەو بەخۆی دابێتەوە و هەڵەکانی خۆی چاك کاتەوە.

قازی بە**محەممەد**ی گوت:

ژن و کەسوکارەکانی تۆ ئەوەندە مرۆڤن بەڵام تۆ لە بەرامبەر ئەواندا...

قازی بە داخێکەوە سەرێکی لەقاندو درێژەی نەدایە.

دوای ساتێك بێدەنگی قازی رووی دە ئەحمەدی کردەوە و گوتی:

- ئێوەش ئەگەر شکایەتێکتان لەو ئاغایەی هەبێت دەتوانن ڕادەستی دادگای کەن.

ئەحمەد سەرنجێکی پڕ بە زەبییانەی دایە **محەممەد**ی و سەرێکی بادا و گوتی:

- نەخێر جەنابی قازی، دەبێ هەموو کەسێکی بە ئەندازەی هەست و نەست و تێگەیشتنێی هەڵسەنگێنی، کەسێك کە هەست و نەستی نەبوو شکایەت و شکایەتکاریش ناهێنێ، من خۆم بەشتی ئەواوە ماندوو ناکەم.

ئەوجا قازی گوتی:

- دەگەڵ ئەوەی کە داوا کراوان هیچ داوایەکیان لەسەر تۆ نیە بە فەرمانی دادگا ئێوە لەسەرتان پێویستە بە زووترین کات لەو گەڕەکەی بگوازنەوەو ئیدی بۆتان نیە پێ دەو گەڕەکەی نێنەوە و هەروەهاش بۆتان نیە و بە هیچ شێوەیەك هیچ جۆرە لێدان و جنێو و قسەی سووك و ناشیرین دەگەڵ هاوسەرەکەتان بەکاربێنن و ئەگەر واتان نەکرد ئەوە هاوسەرەکەتان بۆی هەیە شکاتتان لێ بکاو ئەو دەمی دەکەونە زیندانێوە.

دوایەش کۆتایی دانیشتنەکەی دادگای راگەیاند. دوای تەواو بوونی دانیشتنەکەش باب و دایکم سوپاسێکی زۆری ئیبراهیم ئاغا و ملوك خانمێیان کرد. محەممەد مات و سەر کزەڵە لەلایەکیەوە بێدەنگ راوەستابوو و دەنوختەیەکیەوە ڕاما بوو. بەو هەموو هەوڵ و تەقەللا و کۆششەیەوە هەر دۆرابوو و هەر بۆ خۆشی هۆی ئەوە بوو من بیبەمەوە و دەمەیدا نێدا سەرکەوم.

محەممەد کەوتە ڕێ و بە تەنیشت ئێمەدا ڕابرد بێ ئەوەی تەنانەت چاوێك هەڵبڕێ و سەیرێکی ئامادەبووان بکا. ملوك خانم بانگی کردەوە **محەممەد** ئاوڕی دایەوە دەگەڵ ئاوڕدانەوێیدا تا دەستی هێنا زللەیەکی لەلا رووومەتێ دا و گوتی:

- هەر لێرەوە خوشك و برایەتییە من و تۆ تەواو بوو. من ئیدی برایەکم نیە بە ناوی **محەممەد**یەوە، تۆ تازە بەلای منەوە کەوتوویە چاڵە گوویەوە و دەوێدا خنکاوی و تۆپیوی، چونکە حەیفە بە تۆ بڵێم مردووی. ئەوجا تفێکی کردە عەردی. **محەممەد** سەیرێکی قووڵی ملوك خانمێی کرد و بێ ئەوەی یەك وشەشی بەسەر زمانی دابێ لە دانیشتنەکەی دادگای چووە دەرێ. لە دادگایەوە چوومەوە ماڵێ بابم، ئیدی حەزم نەدەکرد دەگەڵ **محەممەد**یدا بژیم، تازە ئیدی **محەممەد** ئەوەی نەدەهێنا غەمی لێ بخۆی و بۆی بە داخەوە بی.

(٨)

دوو رۆژ پاشتر **محەممەد**بەخۆ و بە چەپکە گوڵێکی گەورەوە هاتە بەر دەرکێ ماڵە بابم.

بابم نەیهێشت بێتە ژووریٚ و هەرچی ناگوتریٚ پێی گوت و دەرکەشی لیٚ نەکردەوە بەڵام ئەو هەر وازی نە دەهێنا و دەستی لەسەر زەنگی دەرکەی هەڵ نەدەگرت و بەردەوام هەر لێی دەدا و بە دەنگێکی بەرزیشەوە دەو کۆڵانەیدا داوای لێبووردنی لە من و لـە بـابم دەکـرد و بـیٚ وچـان هاواری دەکرد:

- بەلێن دەدەم هەموو شتێکی قەرەبوو بکەمەوە. ئیدی بەسە پەیم بـە هـەموو هەڵـەکانی خۆم بردووە و بە خودای سوێند دەخۆم کە ڕابوردووی هەموو قەرەبوو بکەمەوە. ڕەها تکات لیٚ دەکەم بمبوورە...

هێندەی لە دەرکیٚ دا و هێندەی لە کۆڵانێوە هاوار کرد تا خـەڵکێکی زۆری لیٚ خڕبوونـەوە بەڵام واش بابم دەرکەی هەر لیٚ نەکردەوە.

بابم لە ڕقان بەگژ عەرد و ئاسماناندا دەچوو و جنێـوی دەدان و ددانـی دەچـیڕەوە دەبـردن و ڕەنگی سپی هەڵگەڕابوو. کە دایکم ئاوای دیت چـۆوە مەتبـەخیٚ و بـە خـۆ و بـە پـەرداغێك قەنداوەوە هاتەوە لای بابم، پەرداغەکەی دایە دەستی و بە زۆری ناچاری کرد هەمووی بخواتەوە.

ئەوە محەممەدیش هەروا لەبەر دەرکیٚ ڕاوەستاوە و هاوار دەکا:

- ئاغای مولکی تکا دەکەم بهێڵن با دەگـەڵ ڕەهایـدا بـژیم، ڕەهـا بـەڵێن دەدەم هەرچـی هەڵەکانی پێشوومە هەمووان قەرەبووکەمەوە، تەنانەت ئامادەم هەموو ئەوانەت بە نووسین بـۆ بنووسم...

بەڵام بابم هەر لەسەر قسەی خۆی بوو و نەیهێشت بێتە ژووریٚ. محەممـەد چـەندین سـەعاتان هەروا لە پشت دەرکیٚ ڕاوەستا بوو و دەپاڕایەوە کە زانیشـی پاڕانـەوەکانی دادی نـادەن و بـیٚ سوودە، لەو ڕێیەی لێوەی هاتبوو گەڕایەوە. بەیانی و دوو بەیانیەکەی ئەو ڕۆژەش ئیشـی هـەر ئەوە بوو بێتەوە پشت دەرکی ماڵیٚ و بەداد و هاوار و بڕۆوە داوا لە من و بابم بکا بیبەخشـین. بەڵام بابم تا دەهات کەللە ڕەقتر و تووڕەتر دەبوو. ڕاست (دە) ڕۆژی تەواو محەممـەد ئـەوە کـاری بوو هەر لەپشـت دەرکێـوە ڕاوەسـتیٚ و بپاڕێتـەوە. دە مـاوەی ئـەو (دە) ڕۆژەشـدا بـابم وازی لەهەموو ئیشەکانی خۆی هێنابوو و هەر لە ماڵیٚ بوو تا نەکا محەممەد ئاڵۆزو بلۆزییـەکی بکـا. ڕۆژی یازدەهەم بە ناوبژیوانیە دراوسـیٚ بـیٚ ئاگـا لـە هیچـەکان، محەممـەد هاتـە ژووریٚ تـا چ قسەیەکی هەیە بەمن و بابمی بڵـیٚ، بـەڵام تـازە چـی، پێشـینان گوتوویانـە ((تۆبـەی گـورگ مەرگە)).

* * *

ڕەها بێدەنگ بوو و ڕەبابە خانم بە پشتە دەستی فرمێسکەکانی سڕینەوە. ڕەها سەیرێکی من و ڕەبابە خانمێی کرد و گوتی:

- لەوەی کە بەگێڕانەوەی ڕابوردووی خۆم و هێنانە ناوەوەی ئەو ڕۆژە پڕ ئێش و ئازار و ڕەنج و ناخۆشیانەم دەو چەند ڕۆژانە دا ئازارم دابن و نارەحەتم کردبن داوای لێبووردنتان لێ دەکەم بەڵام چبکەم کەمنیش حەزم نەدەکرد دایك و بابێکی نەزان و بێ بیرو لێکدانەوە ئاوا ببنە هۆی بەدبەختی و چارە ڕەشی کچەکەیان. ڕەبابە خانم لە جێوە هەستا و گوتی:

ئەگەر بفەرموون شتێکی خواردنێتان بۆ بێنم تا هەم ئێوە دەمێك بجوولێنن و هەم سپێدە خانمیش تاوێك وە حەسێن و پشوویەك بدەن.

هەردووکمان سوپاسی ڕەبابە خانمێمان کرد و ئەویش چۆوە مەتبەخێ.

ڕەها دەموچاوی سوور هەڵگەڕابوو. دەگەڵ ئەوەشدا کە ڕۆژە ناخۆش و نالەبارەکانیش بەسەرچوو بوون و تێپەڕیبوون بەڵام یاد و بیرەوەرییەکانیشیان بۆ ئەو هەر ئێش و ئازار و ڕەنج و ناخۆشی بوون و گرژ و تووڕەیان دەکردەوە.

لە عەسرانەی دەستی ڕەبابە خانمێمان خوارد و لەسەر داوای ڕەهاش بۆ پیاسەی لە ماڵێ چووینە دەرێ. لە نزیك ماڵەکەی ڕەهاشەوە پارکێکی تا بڵێی جوان هەبوو و چونکە جێیەکی باشیش بوو بۆ پیاسەی چووینە ئەوێ. لە نزیك شوێنی یاریکردنی منداڵانەوە لەسەر لاتەختێکی دانیشتین و ڕەها سەرنجە پڕ حەسرەتەکانی دەو منداڵانەی لەناو پارکەکە یارییان دەکرد بڕیبوو. هەستم کرد چاوەکانی پڕبوو ون لە فرمێسك. دە دڵی خۆمدا گوتم: یانی دەبێ لە تەواوی ئەو دنیایە پان و پۆڕو هەراوەدا شوێنێك نەبێ ڕەها هەستی دڵنیایی و ئارامی و ئاسوودەیی تێدا بکات و ئەگەر بۆ ساتێکیش بێ ئێش و ئازار و ناخۆشییەکانی تێدا لەبیر بچێتەوە؟

سەعاتێك لەوێ بە تەنیشت شوێنی یاریی منداڵانەوە بەتەماشای یاری و شەیتانی و هەڵبەز و دابەزی ئەوانەوە دانیشتین، ئەوجا کەوتینە پیاسەی دەپارکێدا. کاتێ هاتینەوە ماڵێ بۆن چێشتی ڕەبابە خانمێ ئەوەی تێریش بایە برسی دەکرد. ڕبابە خانم سفرەیەکی ڕەنگینی ڕازاندبۆوە و ئەو سەوزییە تەڕو تازە و ئەو تووره ئەلمۆدانە ئەوەندەی دیکەیان سەرمێزەکە گەشاندبۆوە و. ڕەها بە دیتنێ مێزە ڕەنگین و. ڕازاوەکە چەپڵەیەکی لێداو گوتی:

- بەه بەه! هەر بە دیتنێ مێزێکی وا ڕازاوە ئادەمیزاد تێریش بێ برسی دەبێتەوە. دوای نانخواردنی ئێوارێ ڕەبابە خانم داوای لە ڕەهای کرد پاشماوەی بەسەرهاتەکە بگێڕێتەوە.

ڕەها پێکەنی و گوتی:

- وا دیارە کە ئێوە لە سپێدە خانمێ زیاتر بە تاسەی بیستنێ قسەکانی منەوەن بەڵام ڕەنگە ئەم شەو سپێدە خانم ماندووبێ، ئەگەر یارمەتی هەبێ بەیانی پاشماوەی داستانەکە دەگێڕمەوە.

ڕەبابە خانم بەتاسەوە سەیرێکی دەموچاوی کردم تابزانێ من دەڵێم چی و چوون منیش بە تاسەوە بووم گوێم لە درێژەی بەسەرهاتەکە بێ گوتم:

- ئەگەر ئێوە ماندوو نەبووبن من ماندوو نیم و ئامادەشم گوێ لە درێژەی بەسەرهاتەکە ڕاگرم.

ڕەها زەردەیەکی کرد و گوتی:

- ئەویش ئەگەر بفەرموون دوای ئەوەی ڕەبابە خانم قاوەیەکمان لەقاوە بەناوبانگەکەی خۆی بداتێ بیخۆینەوە ئەودەمی دەکەوینەوە درێژەدانێ بەسەرهاتەکەی. ڕەبابە خانم وەك منداڵان چاپوکانە لە جێوە قیت بۆوە و گوتی:

- بۆ ئەوەی کە ئێوەش بیانووتان نەمێنێ هەر ئێستا قاوەکەی لێ دەنێم.

من و ڕەها هەردووکمان لەقاقای پێکەنینمان دا و ڕەبابە خانمیش چووە مەتبەخێ قاوەی لێ بنێ. ڕەها هەروا کە چاوی بەدوای ڕەبابە خانمێوە بوو گوتی:

- نازانی چ ژنێکی دڵسۆزە هەروەك دایکێك ئاگادارییەم دەکات و چاوی لێمەو بە قسەی خۆشی وەك دەڵێ ئەگەر خوداوەند منداڵێکیشی نەداوەتێ لەجیاتیان منی داوەتێ. ئەویش دە ژیانی خۆیدا زۆری ڕەنج کێشاوە و دیارە هەر ئەوەشە کەمن ئاوا بە باشی دەرك دەکا چونکە دیارە پێك دەچین. خراپ نیە ئەگەر ڕۆژێکیش دانیشین و گوێ لەویش بگرین.

لە دە دەقیقێکان کەمتری قاوەکە ئامادەکرد و هاتەوە گەلێ. دوای قاوە خواردنەوێ ڕەها هەروەك بەڵێنی بە ڕەبابە خانمێ دابوو دەستی بە گێڕانەوەی درێژەی باسەکەی کردەوە.

* * *

هیچ ئاەزوویەکی ژیانێکی تازەم دەگەڵ محەممەدیدا نەبوو، هەر نیگەرانی ئەو منداڵەی بووم دەزگمدابوو، تەنیا دڵە خوتەی ئەو و ژیانی ئایندەی وی بووم. نەمدەزانی چبکەم لەلایەکیەوە ژیان دەگەڵ محەممەدیدا هەمووی دەرد و ئازار و ناخۆشی بوو و لەلایەکی دیشەوە ئەدی ئەو منداڵەی چ لێبکەم کە دەزگمدایە و سەرەنجامی بە چ دەگا؟

تەواوی ئەو قسانەی محەممدیش دەیکردن هەر هەمووی بۆنی درۆ ودووڕوویییان لێوە دەهات هەروەك لە پێشینانیشەوە گوتوویانە، قسەیەك لەدڵەوە بێت دەچێتە نێو دڵانەوە جا لەبەر ئەوەی قسەکانی محەممەدی هەمووی درۆ و دەلەسەو فێڵ و تەڵەکەبازی بوون تۆزقاڵێك بە دڵی من و بابمەوە نەدەنووساو شوێنەوارێکی نەبوو. هەموو لە هەموومان وەکو یەك سووربووین لەسەر جودابوونەوێ و کۆتایی هێنانی یەکجارەکی بەژیانی هاوبەشیمان.

ناڵەو هاوار و پاڕانەوەی محەممەدی نەیانتوانی لەبڕیارەکەی خۆمم پاشگەزکەنەوە هەر بۆیە بە هاریکارییە بابم بە دوای وەرگرتنەوەی تەڵاقەکەمدا کەوتمە هەوڵدان و بەدواداچوونێ و دوای ماوەیەك لە محەممەدی جودا بوومەوە. لە رۆژی دادگایە محەممەد ئامادە نەبوو و لەبەر ئەوەش کە دادگا چەند جارێکی دیشی داوا کردبوو ئامادەی دادگا بێت و ئەو هەر نەهاتبوو بەبێ وی تەڵاقەکەم وەرگرت.

دوای جودا بوونەوەم لە محەممەدی هەناسەیەکی قووڵی ئاسوودەیییەم هەڵکێشا.وامدەزانی تازە لە دایکی خۆم بوومەتەوە بەڵام هەر چەند جارێکیش چاوم بە زگە هەڵپۆزیوەکەی خۆم دەکەوت هەرچی ئۆقرە و ئارامێکی کەبووم نەدەما و یەکسەر دەبوونە تۆف و زریانێکی دڵە ڕاوکە و ترس و لەرزو نیگەرانی.

کە بابم حاڵ و باڵی گۆڕاو و شێواوی منی وادیت بۆ ماوەی سێ هەفتانی دەگەڵ دایکمدا ناردینە ئەو وییەللایەی باکوور تا بەڵکە مێشکم بڕێك بێتەوە سەر خۆ و بحەسێتەوە. دوای تەواو بوونی سێ هەفتەکەش هەروا بەگیانێکی ماندوو و ئالۆزەوە هاتینەوە تارانێ. دایك و بابم هەر چییەکیان لە دەست هاتبایە بۆ دەرهێنان و دوور خستنەوەی من لەو بارو دۆخەی درێغیان نە دەکرد و دەیانکرد بەڵام هەموو هەوڵەکانیان بەفێڕۆ و بێ سوود بوو دەگەڵ ئەو گیانە تێکشکاوەی مندا. هەموو رۆژەکانم هەر بە چاوەڕوانییە هاتنە دنیای کۆرپەکەمەوە بەسەر دەبرد و تاسەی دیتنی کۆرپەکەم چارەنووسی منی بەژیانەوە خۆشەویست و گەرموگوڕتر دەکردەوە.

رۆژێکیان دوای نیوەڕۆیە تازە لە خەوی پاش نوێژان هەستا بووم کە زەنگی دەرکێ لێیدا. لە پەنجەرەی ژوورێمڕا تەماشا نێو حەسارێ کرد تا بزانم کێ لە پشت دەرکێوەیە. هەمدیس بۆ جاری دووەم دەنگی زەنگی دەرکێ لێدرایەوە. بەڵام نە دایکم و نەسالار بۆ دەرکە کردنەوێ لە ماڵێ نەهاتنە دەرێ. لە ژوورێ هاتمە دەرێ و بانگی دایکم و سالارم کرد:

- دایکە، سالار، لە دەرکەی دەدەن ئەوە بۆ کەس ناچێ دەرکەی بکاتەوە؟ کەس وەڵامی نەدایەوە. بێدەنگییەگی گران ئاسمانی ماڵەکەی داگرتبوو. زانیم کەس لە ماڵێ نیە چوومە حەساریێ دەرکێ بکەمەوە. پێموابوو یا دایکمە یا سالارە لەپشت دەرکێن دوای دەرگا کردنەوێ لە پڕ هەموو لەشم یەکپارچە گڕی گرت. بۆ ساتە وەختێك سەرنجەکانمان لێکیان دا و هەمدیس جارێکی تریش دوو پات بووەوە. هەردووکمان سەرنجەکانمان لە یەکتر دزینەوە. بەڵێ ئومێد بوو لەبەر دەرکێ راوەستا بوو و بە چاوێکی پڕ لە حەسرەتەوە سەیری دەکردم. ئومێد چاوێکی بەزگە هەڵپۆزیوەکەمدا خشاند.

بەڵام هەر دەستبەجێ سەرنجەکەی لادا و سڵاوی کرد.

بەدەستە پاچەیییەوە هەردوولامان سڵاوو ئەحواڵپرسییەکی سەرپێیانەمان کرد و ئومێد کارتێکی بووکێنیەی بۆ راداشتم و بە دەنگێکی لەرزۆکەوە گوتی:

- هیوادارم ئێوە و ماڵەوەتان تەشریف بێنن و خۆشحاڵمان کەن.

بەدەستێکی لەرزۆکەوە کارتی بووکێنیەکەم لە ئومێدی وەرگرت و گوتم:

- پیرۆزە ئیشاڵڵا ئەوە کارتی بووکێنیە کێیە؟

ئومێد رووی بەلای کۆڵانێدا وەرگێڕا و بە دەنگێکی هەنیسکاوییەوە گوتی:

- کە کارتە کەت کردەوە تێیدەگەی. خودا حافیز.

بەر لەوەی قسەیەك بکەم ئومێد بە پەلە لەبەر دەرکێ دوورکەوتەوە و رۆیی. بەڵام لە دوایین ساتدا کە کارتەکەی دایە دەستم چاوەکانی تەڕ کرد بوو کە ئەوەش منی لە جێی خۆم وشك کرد.

ئومێد رۆیشت و منیش لە دواوە سەیری دوور کەوتنەوەکەیم دەکرد. هەڵوێستەیەکی کرد و ئاورێکی لێ دامەوەتا قسێکی بکا. بەڵام وەك بڵێی پەشیمان بوو بێتەوە دووبارە کەوتەوە ڕێ. سەیرێکی کارتەکەم کرد بە خوێندنەوەی ناوی زاوای بێ ئیختیار فرمێسکم بە چاواندا هاتنە خوارێ. بەڵێ کارتی بووکێنیە و زاوایەتییە خۆی بوو. چوومەوە حەساریێ و دەرکەم داخستەوە و پاڵم وە دیواریەوەدا. کارتەکەم بەسینگی خۆمەوە گوشی و فرمێسکم داباراندنەوە، هێشتاش هەر عاشقی وی بووم، لە دڵەوە هاوارم کرد:

- ئومێد، من کە روویەکی بەختەوەری و خۆشیەم نەدیت بەڵام لە کرۆك و ناخی دڵمەوە ئاواتە خوازم تۆ خۆشبەخت و شاد و کامەران بیت.

بەدەنگی بادانێ کلیلی ناو قفڵی دەرکەی لە دەرکێ کشامەوە. دوای دەرکە کردنەوێ رەیحانە هاتە حەسارێوە. ریحانە بە دیتنێ چاوە فرمێسکاوییەکانم پرسی:

- چبووە رەها، چ قەوماوە؟

بە پەلە فرمێسکەکانم سڕینەوە و وەڵامم دایەوە:

- نا، پێش هاتنەوەت ئومێد لێرە بوو.

رەیحانە سەرێکی بادا و گوتی:

- بەڵێ، دیتم، هاتبووە ئێرە؟

خێرا فرمێسکەکانم سڕینەوە و وەڵامم دایەوە:

- بەڵێ کارتی بووك و زاوایەتییەی هێنابوو. نازانم بۆ هەر بە دیتنێ کارتی بووك و زاوایەتییە ئومێدی بێ ئیختیار بووکێنیە خۆمم وەبیرهاتەوە.

رەیحانە بە ئاوازێکی دڵسۆزانەوە گوتی:

- خوشکە باشەکەم، ئەوەی رۆیی، رۆیی، تازە غەم و حەسرەت و ئەفسوس خواردن بەکەڵکی چی دێ... بەڵام زگم بە ئومێدی دەسووتێ، دیارە دواییەکەی هەر ناچار بوو مل بۆ ویستی باوکی شۆڕکا؟

بەسەر سامییەوە پرسیم:

- بۆ؟ مەگەر ئومێد چی لێ قەوماوە؟ بۆ مەگەر ئەو نیازی ژن هێنانێی نەبوو؟

رەیحانە دەستی گرتم و گوتی:

- وەرە بابچینە سەر پلیکانەکان دانیشین تا بۆت باس کەم.

بە بیستنێ ئەوەی کە ئومێدیش تووشی ژن هێنانی ناچاری بووە غەم لێوانلێوی دڵی داگرتم. هەر بۆ ئەوەی زووتریش لە بەسەرهاتەکە ئاگاداربم بە پەلە وە دووی رەیحانەی کەوتم و لەسەر پلیکانەکان بە تەکیەوە دانیشتم و بەتاسەوەچاوم دەدەمیەوە بڕی.

رەیحانە زەردەیەکی کرد و گوتی:

بە نەزانیە کاری بابە گەورەی، هەم تۆ و هەم ئومێدیش ژیانتان لە کیس چوو. راستیت دەوێ باب و دایکم هەردووکیان ئەم مەسەلە و باسەیان لە تۆشاردەوە نەوەکو نارەحەت بیت و بتۆرێی.

رەیحانە سەرنجێکی ورد و قووڵی دامێ و پرسی:

- بەڵێن دەدەی لەوەی کەدەیبیسی نارەحەت نابی؟

بەبێ حەوسەڵەییەوە وەڵامم دایەوە:

- دەی، دەخێراکە قسەکەت بکە بزانم دەڵێی چی!

رەیحانە تەماشایەکی پڕ بەزەییانەی کردم و گوتی:

- بەڵام تاگفت و بەڵێن نەدەی هیچم لێ نابیسی.

بەنیشانەی رازیبوونێم سەرێك بادا و گوتم:

- بەڵێن دەدەم، دەی قسان بکە ئیدی نیوە گیانت کردم.

رەیحانە هەناسێکی قووڵی هەڵکێشا و گوتی:

- نازانم بەوەی کە ئەوەت پێ دەڵێم کارێکی چاك دەکەم یانە نا، بەڵام هەقی راستەکی خۆشتە ئاگاداری هەموو شتێکیش بی.

رەیحانە هەڵوێستەیەکی کرد و بەردەوام بۆوە:

- دوای دەزگیرانیە تۆ، بابی ئومێدی کە ئاگای لەو دەزگیرانیەی تۆ نابێ، داوای تۆ لە بابم دەکاتەوە بەڵام بابم پێی دەڵێ کە چەند رۆژێکە رەها بە دەزگیران چووە.

بابی ئومێدی کە گوێی لەو قسەی دەبێت دەگەڵ بابەیدا لێیان دەبێتە دەمەقاڵێ وبەبابەی دەڵێ خۆ ئێوە بە چاکیتان ئاگا لە پەیوەندییە ئومێد و ڕەهای بوو و تەنانەت بە ئێوەشم گوتبوو کە رەها بووکی خۆمە و داواشم کرد تا بە فەرمی بێمە خوازبێنیەی بەڵام ئێوە گوتتان ئێستا کاتی تاقیکردنەوەکانی رەهایە و حەزناکەین بیرو هۆشی مژوول کەین. ئەدی بۆ بەمنت نەگوت تا رەها خوێندنەکەی تەواو نەکات ئێمە بە مێردی نادەین ودەبێ تا ئەو کاتی راوەستن، کەچی بەمیردیشتان دا. کە دەشتانزانی ئومێد و رەها پەیوەندییان هەیە و ئێمەش هەر لەبەر ئەوەی کە رەها خاتوون هێشتا خوێندنەکەی تەواو نەکردووە و لەسەر داوای ئێوەش بڕیارمان دا تاهاوینێ ڕاوەستین، کەچی ئێستا ئەوە چ دەبیسم؟ رەهاتان بە مێرد داوە! و بەدەزگیران چووە؟ بەلای ئێوەوە دەبێ چ وەڵامێکی ئومێدی بدەینەوە؟

بابیشم کە بە هەقی وی دەزانی دە وەڵامی ویدا گوتبووی:

- بەخودای من و خێزانم بێ گوناهین. ئەوە بابم بوو رەهای بەمێرد دا و بەڵێنی دابووە زاوایەکەم دەنا تەنانەت رەها بۆ خۆشی بەو مێرد کردنەی رازی نیە و نەبووە.

دوای ئەوەی کە بابی ئومێدی بەوەی دەزانێ تۆ بەو مێردکردنەی رازی نەبوو ویت و تۆیان بە زۆر بەمێرد داوی دووبارە دەمەقاڵێیەکی تەواویان لێ پەیدا دەبێتەوە.

هەناسێکم هەڵکێشاو بە داخێکەوە گوتم:

- بەڵام چ سوود کە ئەو دەنگی خوازبێنیە تازەکە وەبیرهاتبۆوە. ئەگەر ئەو چەند رۆژێك زووتر منی لە بابم خوازتبایە تووشی ئەو هەموو دەردەسەری و ناخۆشیانە نەدەبووم و ئەو هەموو ئێش و ئازارو دەرد و رەنجانەشم نەدەچێشت. رەیحانە؟ بەلای تۆوە بۆ خوو وخدە و نەریت وایە کە هەر دەبێ کوڕ و پیاو بچنە خوازبێنی ژن و کچان؟ ئەدی بۆ ژن و کچانیش ئەو هەقەیان نیە کە بەهەر پیاو وکوڕێکی کە جێ پەسەندیانە خۆشەویستی خۆیانیان بۆ دەربڕن و یا چووزانم ئەوانیش بچنە خوازبێنیە کوڕ وپیاوان؟

رەیحانە بە دەنگێکی بەرزەوە پێکەنی و گوتی:

- دە تۆ بیری لێ بکەوە، ژمارەیەکی زۆر دانیشتوون و کاکی زاوا وەك بووکێ سینی بەدەستەوە دێتە ناو مەجلیسەکەوە بەڕاستی پێکەنین ئاوەرە.

منیش بە بەرجەستەکردنێ دیمەنێکی وا قاقا پێکەنیم بەلام چونکە باوەڕیشم هەر وابوو کە هەموو کچێك دەبێ هەقی ڕا دەربڕینی خۆی هەبێ و بەسەربەستی بیروبۆچوونەکانی خۆی بڵێ دووبارە گوتم:

- سەیرە چۆن تا ئێستا شتێکی وا نەبووە بەڵام خۆ ئەگەر هەر لە زووەوە بۆ نموونە هەر لەو زەمانەوەی کە خوازبێنیە کچان و ژنان بوو بە باو هەر ئەو دەمیش بە پێچەوانەوە خوازبێنی کوڕو پیاوانیشیان کردبایە باو ئەوڕۆ ئیدی بەرجەستە کردنێ ئەو دیمەنانە هێندە سەیرو پێکەنین ئاوەر نەدەبوون.

- رەیحانە بە دەم درێژەی قسەکانیەوە گوتی:

- بابی ئومێدی دوای دەمەقالێیەکی گەرم بە تووڕەیی لە بابم جیا دەبێتەوە تەنانەت کاتی رۆینێشی خودا حافیزیە لە بابم ناکا و دەڕوا. دوای گواستنەوەی تۆش، دایك و بابی ئومێدی زوری کچی خزم وخوێش و ناسیاو و ئاشنا و رۆشنایان بۆ هەڵدەدەن بەلام ئەو هەر قبوڵ ناکا تا ئەوەی کەبابی بە ئومێدی دەڵێ، تاکەی هەروا چاو لە دووی رەهای دادەنیشی ئەو تازە مێردی کردووە و هەر بینە لەو رۆژانەشدا منداڵێکیشی بوو ئیدی نەخۆشت فریو دەو نەحەسرەتیش بەدڵی ئێمەوە بنێ. ئومێد لە وەلامی بابیدا دەڵێ کە نیازی وایە خوێندنەکەی درێژە پێ بدات بەلام بابی پێشنیار دەکات ژن بێنێ وئومێیش بە خەیالی ئەوەی کە بابی تا دوای تەواو کردنی خوێندنەکەی واز لە بڕیارەکەی دێنێ قبوڵی دەکات بەلام هەر دوای تەواو کردنێ خوێندنەکەی سەیر دەکات کە بابی هەروا لەسەر قسەی خۆیەتی و تا دێ پێ دادەگرێ و سوورە لەسەر گفتی خۆی تا لە دواییدا ئومید رازی دەبێ و قبوڵی دەکا.

ئەوانە هەمووئەو قسانە بوون کە لە پوورە (پلك — میمك) فرانکم بیستوون هــەر ئەویشــە کە باس و خواس و هەوالأن بۆ دایە و بابەی دێنێ.

رەیحانە قسەی دەکردن و ئەمنیش دەگریام. کاتێ کەقسەکانی رەیحانەی تــەواووبوون ئەگــەر لەبەر خاتری کۆرپەڵەکەم نەبایە خۆم هەر دەکوشت، بەتایبەتی کاتێ کە بیستم ژن هێنانەکــەی ئومێدیش هەر نا بەدڵە و لەبەر ئەو بەڵێنەی کە بە بابی داوە ئەو کارەی دەکا.

رەیحانە کە لە تەواوی ڕووداو وبەسەرهاتەکان بێ ئاگابوو زۆر بە دڵسۆزی و گەرموگوڕیــەوە نارەزاییە ئومێد و مل نەدانی بۆ ئەو ژن هێنانەی باس دەکرد و دەیگێڕایەوە بەڵام نەشــیدەزانی کە دەگەڵ هەر رستەیەکیدا کە دەیگوت خوێیە بە کۆنە برینەکانی منــەوە وەردەکـا. ئــەو بــێ پسانەوە قسەی دەکرد و دڵی دەئاوری داویشتم. ئیــدی خۆراگرتنــێ ئــەو ژیانــەی بــەو هــەموو ناخۆشی و نا لەباریانەوەی بۆ من زۆر سەخت و دژواربــوو. لــە رەیحانــەی جیابوومــەوە و وەك شێتان پەنام بردەوە بەر ژوورەکەم دەرگاکەم لەسەر خۆم داخست و لەسەرجێی راکشام و بــەکوڵ گریام.

دایکم هاتەوە ماڵێ و لەو گۆڕانەی حاڵی من سەرسام بوو و هاتە پشــت دەرکــێ و بــانگی کردم. بە ناچاری لەسەرجێی راستبوومەوە و دەرکەم کردەوە. دایکم بە دیتنێ فرمێسکەکانم کە بە پانایيە دەموچاومدا دەهاتنە خوارێ هەناسەیەکی هەڵکێشا و بە میهرەبانیەوە گوتی:

کچەکەم، ئازیزی دڵم، تۆ هەر خۆت کوشت، تاکەی دەتهەوێ شەو و رۆژت هەروا بە گریانێ بەسەربەری؟ هەر بیرێك لە خۆت و ئەو منداڵەی بکەوە کە لە تۆ زیاتر کەسی دیکەی نیە، ئەو منداڵە بێ گوناهە بۆ دەبێ هەمیشە دەزگتدا هەر ئازار بچێژێ؟ باشــە بــۆ بــەگریانی وەخــت و ناوەخت خۆت و ئەو منداڵە بێ گوناهەی ناو زگت وا ئازار دەدەی؟ هەروا کە دەگریام گوتم:

- ئێوە و بابیشم دوو درۆزنی بەڕاستی کارامەن، باشە بۆ بەمنتان نەگوت کە بابی ئومێدی خوازبێنی کردووم؟

دایکم هەناسێکی هەڵکێشــاو هاتــە ژوورێ. لەســەر لێــوی تەختــە بەندەکــەی نووســتنێم دانیشت و بە ئارامی گوتی:

- دوایییەکەی هەرزانیت؟ بە خودای من ئاگــادار نــەبووم دوای بــە دەزگیرانیــە محەمــەدیت ئەوجا بابت بەمنی گوت و ئەویش ئەو دەمەی بوو کە قســەکانت بــە مــن گوتبــوون و منــیش چووم بۆ بابتم گێڕانەوە. هەر دووکمان نارەحەت و بە داخەوە بووین بەڵام چ نەدەکرا. کار لەکار ترازا بوو و بە گێڕانەوەشی بۆ تۆ ئەوەندەی دیش دەبووینە مایەی نارەحەتیە تۆ. لەبەر ئەوە من

و باوکت هەردووکمان وامان بەباشتر زانی کە هیچ شتێك لەم بارەیەوە بەتۆ نەڵێین. دیسانەوەش دەڵێم کە تۆ و ئومێد چارەتان لێکدی گرێ نەدرابوو دەنائەگەر وانەبایە ئەرزو ئاسمانیش سەریان لێك دابایە هەردەبوو بۆ یـەکتربان و پێکـەوەتان زەماوەنـد کردبایـە. واباشـترە تـازە ئومێـدی لەبیرخۆت بەریەوە وبیر لە ژیانی خۆت بکەیتەوە دایکم بەبێ گوێدانە هەست و نەستەکانی مـن لە جێوە هەستا و منی بەکۆڵێك غەم و خەفەتەوە بەتەنیا جێ هێشـت. چـەندین سـەعاتان دە ژوورەکەمدا دانیشتم وبیرم کردەوە. ئاگام لە تێپەرینێ وەخت و دەم وکاتان نەبوو وەك لە دنیای دەورو بەری خۆم دابڕابم و دە دنیایەکی دیدا بخولێمەوە. کاتێ کە رەیحانە هاتە ژوورەکـەم و بـۆ نانخواردنی ئێوارەی بانگ کردمە سەرمێزێ ئەو دەمیم سەر بلّنـد کـرد و تەماشـایەکی دەرێـم کرد. هەوا بە تەواوەتی تاریك ببوو دەو چەند سەعاتانەی کە بەتەنیاش دەگـەڵ خـودی خۆمـدا دەخەڵوەیدا بووم سالاریش نەهاتبووە سۆراغێم و تەنیاییەکەی لێ تێك نەدابووم. رەنگـە هـەر دایکم نەیهێشتبێ و ویستبێتی دەگەڵ بیرکردنەوەکانمدا تەنیابم.

تەواوی رۆژەکانی دواتریشم هەربیر لە ئومێد و بووك و زاوایەتییەکەی دەکردەوە.

حەزم دەکرد تا زووە ئەو کچە بەختەوەرەی بڕیارە ببێتە هاوسەری ئومێدی ببیـنم. ئیرەیـیم پێ دەبرد و خۆزگەم پێ دەخواست. حەزم دەکرد سەرم لە پێناو دانابایە بەلاّم لە جێـی وی بـام. رۆژانە ئومێدم بە تەك بووکە جوانەکەیەوە بەرجەستە دەکرد و بێ ئیختیار فرمێسـکم لەچـاوان دەهاتە خوارێ.

رۆژی زەماوەندی ئومێدی هات و بەپرکێشـیە رەیحانــە و راحیلـەی ناچـاری ئامـادەبوونی زەماوەندەکە بووم. دەستێك جلم هەڵبژارد و هەروا بەبێ تاقەتیەوە دەستێکیشم بە سەرو کـۆڵی خۆمدا هێنا. جوانترین جلیشم لەبەر سالاری کرد دەگەڵ بابم و دایکم و خوشکەکانمدا بەرەو لای زەماوەندی بووکێنیەکەی ئومێدیەوە چووین. لە ڕێیە دایکم دەساتێکی گونجاودا بە پاڕانـەوێوە سەری دەبن گوێی نام و گوتی:

- رەها گیان، ئەگەر دەزانی هاتنت بۆ زەماوەندەکەی ئومێدی ئازارت دەدات تا بیانووێکی وەبینم و هەر دووکمان بگەڕێینەوە ماڵێ؟

بەسەر بادانێکی وەلاّمێکی نەرێیانەم دایەوە و بە حالّەتێکی تا دارانەوەگوتم:

- نا بەلانی کەمەوە دەمەوێ شاهیدی خۆشبەختیە ئومێدی بم.

دایکم ئیدی قسەی نەکرد و تەنیا بە سەرنجێکی بەزەیی ئامێزەوە وازی هێنا:

چوینە زەماوەندەکەوە هەر دەگەڵ هەنگاوی چوونە ژوورەوێمان دایکی ئومێدی بەپیرمانــەوە هات و بە دیتنیێ من یەکسەر چاوی پڕبوون لە فرمێسك و بە دەنگێکی بەسۆزەوە بــەخێرهاتنی هەموومانی کرد و بەسەرنجە حەسرەتاوییەکانیەوە هەمیشە دەمنیەوە دەڕوانی. لــە لایەکیــەوە دانیشتم و کەوتمە تەماشاکردنیێ میوانان. سالار هەمیشە بە کورسییان هەڵدەگــەڕا تــا دەســتی بگاتە سەر مێزەکە و میوەو شیرینیان هەڵگریێ و منی ناچار دەکرد تا تەواوی هــۆش و گۆشــم بەلای ئەوەوە بێت و هەر خەریکی ئەوبم و ئاگام لێی بێت و دواییەکەی خۆم ڕانــەگرت ودەنگــم دا و گوتم:

- تۆ ئیدی منداڵ نیت ئاوا وەك منداڵان بزۆزی و شەیتانیان دەکەی!

سەعاتێکمان بەسەرهاتنێدا رادەبرد کەچی هێشــتا بــووك وزاوا هــەر نەهاتبوونــە هۆلێــوە. هەموو هەر چاوەڕوانی هاتنی ئەو دوو کــۆترە ســپییانە بــوون. نەمــدەتوانی بەرگــەی کــەش و هەوای زەماوەندەکە بگرم. هەرکە بووك و زاوا دەست لە ناودەست هاتنە ناو هۆلێوە هەموو لە خۆشیان هاواری پیرۆزبێیان لێوە بەرز بۆوە بەڵام من تەنیا یەك شتم دەبیست و ئەویش هاوارێك بوو کە لە قووڵایی بوونمەوە هەڵدەستا:

- بابە، دایە تەنیا ئەوەتان دەویست؟ تــەنیا دەتانەویســت مــن دە رۆژێکــی وادا شــاهیدی مەرگی حەزەکانم بم؟ بۆ نەدەبوو من لە جیاتی ئەو کیژە شان بەشــانی ئومێــدەوە رۆیبامایــە و وەڵامی دەربڕینی شادییەکانی ئەو خەڵکەم دابایەوە؟ بۆ دەبوو رۆژی بووکێنیــەم تــاڵترین رۆژی ژیانم بیێ؟ ئەو رۆژەی کە هەموو کچ و کوڕێك چاوەڕێی هاتنی دەکەن؟

ئیدی تین و توانای خۆ ڕاگرتنی زەماوەندەکەم نەما. ژانــە زگــم کــردە بیــانوو و لەهۆڵەکــە چوومە دەریێ. لە حەساریێ لە پێش هەیوانیێ راوەســتابووم و ســەیری ئاسمــانم دەکــرد. دەدنیــای خەیاڵدا خــۆم دەجلــی بووکێنییــەکی ســپی و دامــەن درێــژدا بەتــەك ئومێدیــەوە دەدیــت کــە هەردوکمان خۆشحاڵ و شاد وخەندان بەڕووی یەکتردا دەتریقاینەوە و دەست لەناودەست دەســتی یەکتری دەچووینە ناوکۆڕی زەماوەندی بووك و زاواییەمانــەوە و بــۆ وەڵامدانــەوەی دەربڕینــی هەســتی ئامــادەبووانیش دەســتمان هەڵدەتەکانــد. نــەمزانی چــەند دەقولاییــە دنیــای حــەزو ئارەزووەکانمدا سەرگەردان و وێڵ و وەیلان بووم کە دەنگێك منی هەڵداشتەوە ناو دنیــای تــاڵی وسوێری راستەقینەوە. بەتەکانێکی کــەدام لــە دنیــای شــیرین هاتمــەوە دەریێ و دووبــارە خــۆم دەدنیــای ناخۆشــی و نالەباریەکانــدا دیتــەوە، بــەلای دەنگەکەمــدا ئاوڕدایــەوە. ئومێــد بــوو بەرامبــەرم ڕاوەســتا بــوو. دە چــاکەت و پــانتۆلێکی تووســیدا ئەوەنــدەی دی جــوانتر و

سەرنجڕاکێشترم هاتە بەرچاوان. هەروا بۆ چەند ساتێکی وەك رۆژانی رابردوو دڵم بـۆی کەوتـەوە پەلە و بەڵام هەروا لە خۆوە و بێ ئاگایانە بەخۆ هاتمەوە و زانیم کـە ئـەو ئـی مـن نیـە و ئـی یەکێکی دیکەیە. ئومید نیازی بوو بچێتەوە ناو پیاوان.بە دەنگێکـی پیاوانـە و پڕلـە سـۆز و میهرەبانیەوە هەر بەهەمان دەنگە بە ئەدەبەکەی هەمیشەیەوە کـەمنی پـێ شـێت و شـەیدا و شیفتەی خۆی دەکرد بەزەردەخەنەیەکەوە کە لە خۆشیان نا بەڵکە لـە غـەم و خەفـەت و ژان و حەسرەتەوەکە هەر بەدەنگی نیوە گریانێك دەچوو گوتی:

- بەخێرهاتی رەها خاتوون.

بەدەنگێکی لەرزۆکەوە گوتم:

- زۆر سوپاس، پیرۆزە ئیشاڵڵا، ئومێدەوارم خۆشبەخت و کامەران بن و هەمیشە هاوبەشی خۆشی و شادیتان بم.

بێ ئیختیار فرمێسکم بە چاواندا هاتە خوارێ و بۆ ئەوەی ئومێـدیش نـەزانێ دەسـتبەجێ رووم وەرگێڕا و پشت لەوەوە ڕاوەستام. گـەرمی سـەرنجەکانیم بـە باشـی لەسەرپشـتم هەسـت پێدەکرد ئومێد هەنگاوێك هاتە پێشێ و هەروا راوەستاو بە دەنگێکی تەواو لەرزۆکەوە گوتی:

- رەها!

گوتم:

- بەڵێ..، توو‌بی و ئەو خودایە ئومێداغا بمبوورە، مەبەستم نارەحەت کردنێ ئێوە نەبوو.

ئومێد هەناسەیێکی هەڵکێشا و بەدەنگێکی لەرزۆکەوە گوتی:

نۆژداڕوویەکی و دوا بەدوای مـەرگی سـوهراب هـاتی تـازە چـیت لێبکـەم، ئـەی دڵ ڕەق خۆزگە، زووتر دەهاتی دەنگی هەنیسك و پڕمەی گریانێم بـەرز بـۆوە. دەسـتبەجێ دەسـتم بـە دەممەوە گرت و لێوی خۆم گەزی تا دەنگی گریانەکەم زیاتر دەرنەیـە. ئومێـد بـە پەلـە لـەمن دوورکەوتەوە و بە هەنگاوی خێرا منی بەجێهێشت و چووە ناو پیاوەکان. زانیم کـە ئاگـای لـە تەواوی ژیانمە.

سالار کەبە دەورو بەرمەوە یاری دەکرد بەدەنگی گریانەکەم بەرەولام هاتەوە و قاچەکانی لە باوەش گرتم. دانیشتم و دە ئامێزمێم گرت و دەموچاوە جوانەکەیم ماچکرد.

ئیدی نەمتوانی بچمەوە ناو زەماوەندەکە و خۆم پێ ڕانەدەگیرا سالارم ئەسپاردەوە دایکم تا ئاگای لێبێ. لەو ماوەیەی کەلە ماڵێ بابم بووم سالار بە تەواوەتی ئۆگری مـن ببـوو و گـرووی دەگرت تا هەمیشە دەگەڵە خۆمی ببەم ولێم جیا نەبێتەوە. بەڵام من لەبردنەوەی سالاری ملـم

نەدا و بەپەلە زەماوەندەکەم بەجێهێشت و بەرەو ماڵەوە هاتمەوە. هەرکە گەیمەوە ماڵێ وەك بڵێی دار ودیواری ماڵێش غەمی لێ ببارێ. ئەوێشم بەلاوە تەنگەبەرو هەوایەکی قورسی هەبوو. بۆ لە خۆ دوورکەوتنەوەم بەرەو لای ماڵی خاڵمەوە کەوتمە ڕێ. هەروەك شێتان بەڕێیەدا دەڕۆیشتم و خۆم بەو خەڵکانەدا دەداکە بەلامدا تێدەپەڕین. بەگریانەوە دەمگوت:

- دیدتان کە ئەوڕۆ من مەرگی حەزەکانم بە چاوی خۆم دیت! لە مڕۆش بە دواوە دنیا هیچ ماناو مەبەستێکی بۆ من تێدا نەماوە.

خەڵکی بەسەرنجە پرسیاراوییەکانیانەوە بەڕێیان دەکردم. گەیمە ماڵێ خاڵم و دەستم بەزەنگی دەرکێوە نا و تا دەرگاشیان نەکردەوە دەستم لەسەر هەڵنەگرت. وەك بڵێی تۆڵەی هەرچی نارەحەتیەکانم هەیە لەزەنگەکەی کەمەوە. خاڵۆژن بە پەشۆکاوییەکەوە دەرگاکەی کردەوەو هەر هێندەش چاوم بە خاڵوژنێ کەوت خۆم دەباوەشێ هاویشت و بەکوڵ گریام. خاڵۆژن دەستێکی بەسەرو پرچی داهێنام و بەسۆزێکەوە پرسی:

- ئەوە چیە ناکا چووبیە زەماوەندەکەی ئومێدی؟

بەسەرسامیەوە سەیرێکم کردێ و گوتم:

- راستە تۆ لە کوێت زانی؟

خاڵۆژن زەردەخەنەیەکی کرد و بەمیهرەبانیەوە گوتی:

- چەند رۆژێك لەمەوبەر دایکت لێرە بوو باسەکەم لەو بیست. زۆر دەمێکە چاوەڕێتم دەمزانی هەر دێی.

دەگەڵ خاڵۆژنێدا چووینە نێو ماڵێ. هێندە گریام تا کفت بووم. دوای ئەوەی هێندیك هاتمەوە سەرخۆ تازەم هەست بەیەکێکی غەوارە کرد لە ماڵێ خاڵم.

ئاغای کەنعانی برادەری خاڵم بوو و بەمیوانی هاتبووە ماڵێ ئەوان. لەبەر وەی کە نەمزانیبوو ئەولەوێیە و بەدەنگی بەرزگریا بووم تەریق بوومەوە و داوای لێبووردنم لەو و لەخاڵ و خاڵۆژنیشم کرد.

ئاغای کەنعانی پیاوێکی تەمەن نزیکەی چل ساڵانە بوو کە لەلایەنی داراییەوە، گوزەرانێکی زۆر باشی هەبوو. کەنعانی هەروا بەسەرسامیەکەوەی تەماشا دەکردم. کاتێ کە برێك هێورتری دیم داوای کرد کەمێك قسەم دەگەڵدا بکات و کە بێدەنگیەمنیشی دیت هاتە پێشەوە و چاك و چۆنی کرد و گوتی:

- ببوورن، من بەبێ ئەوەی ویستبێتم هەموو قسەکانی ئێوەم گوێ لێبوو. بەلام بەلای منەوە هیچ شتێك دەو دنیایەیدا ئەوەی ناهێنێ کە ئاوا بەو جۆرەی گریە و زاری بۆ بکەی و خۆت ئاوا لاواز پێشان دەی و یا ئاوا خۆتان ئازار دەن. دەژیانی هەموو ئادەمیزادێکیدا ئاریشەی وا دێنە پێشێ کە زۆر ئەستەم و گرانە و هەموو ئادەمێزادێکیش گیروگرفتی هەر هەیە.

هەندێك گیروگرفتی زۆرترە و هەندێکی کەمتر. بەلای تۆوە هەموو ئەوانە دەکرێ شەو و رۆژ دەستەو ئەژنۆ هەر بگریەن و فرمێسکان بەردەنەوە؟ بۆ نموونە یەکێك لەو خاوەن گیروگرفتانە منم. من ئەوە نزیکەی دوازدە ساڵە لە هاوسەرەکەم جیا بوومەتەوە و بەتەنیا دەژیم، ئەوەش بەمانای ئەوەنا کە دەستمان لێك بەردابێ و تەلاقم دابێ، نەخێر، بەڵکە بە زۆر هۆوە لەوانەش کە من بێ توانایی بەدەنیم هەیە و روونتری بڵێم هاوسەرەکەم ناتوانێ منداڵی لەمن ببێ و ئەو مەسەلەیەش گەورەترین گیروگرفتی ئیمەیە، ئیدی ئەوەی کەلە لایەنی رەوشتیەوە هەر دووکمان دوو جەمسەری جیاوازین و و هەرگیزیش تێك ناگەین هەر بۆ نموونە من رەنگی سەوزم حەز لێیە و پێم جوانە بەلام هاوسەرەکەم رقی لێیەتی جا بە رێك کەوتنی هەر دوولامان وامان بەباش زانی کە دوور لەیەکتری بژین.

ئاغای کەنعانی زۆری دەربارەی ژیانی خۆی و نارەحەتی و ناخۆشییەکانی ژیانی هاوبەشیەی کە چەشتبووی زۆر دوا و لە رەفتارە ناشایستەکانی هاوسەری و پەیوەندییە لاوازەکەیان هەروا داد و برۆی بوو. جالەبەر ئەوەی زۆر لایەنی هاوبەشی دەگەڵەمندا هەبوو هەستم دەکرد بە چاکیم دەرك دەکات و تێم دەگات و ئەوم وەکو غەم رەوێنێکی بۆ خۆم دۆزیەوە. تەواوی ژیانی خۆمم هەر لەسەرەتاوە تا کۆتایی، هەموو لە هەموو بۆ باس کرد. ئەوکاتە هەردوولا هەستمان کرد کە چەند لێکەوە نزیکین و هەردووکمان چ بەلایەکمان بەرگە گرتووە. زانیم چ ئازارو ناخۆشییەکی هاوبەشمان هەیە و دە زۆر شتانیشدا بیرو باوەڕ و بۆ چوونمان وەك یەکە. دوای سەعاتێك سکالاو دەردە دڵ ئاغای کەنعانی هەستا بڕوا. پێش خودا حافیزیە رووی لەمن کرد و گوتی:

- رەها خاتوون ئێستا کە ئومێدت لە کیس چووە، هەوڵدە ژیانی گەڵ محەممەدیت لە دەست نەدەی، هەوڵدە لەبەر کۆرپەکەتان هەر چۆنێك بووە دەگەڵ مێردەکەتان ئاشت ببنەوە.

زەردەیەکم هاتێ و گوتم:

- یانی بەلای ئێوەوە دەبێ جارێکی دیش بچمەوە ناو ئەو دۆزەخەی؟

ئاغای کەنعانی سەرنجێکی پڕ بە زەبییانەی لێدام و گوتی:

- حەزت لێیە راستیت پێ بڵێم؟

بەئاماژەی سەر وەڵامی ئەرێیانەم دایەوە. ئاغای کەنعانی گوتی:

- بەڵێ، دەبێ بچیەوە ناو ئەو دۆزەخەی و شانیشی بدەیە بەرێ و خۆشی بۆ ڕاگری ئەوەش نەك لەبەر خاتری خۆتان،بەڵکە تەنیا و تەنیا لەبەر کۆرپەکەتان، دەبێ خۆ بۆ رەفتارە ناشایستەکانی هاوسەرەکەتان راگری و هەوڵدەی بەڵکە بتوانی بیگۆڕی. مافی رەوای کۆرپەکەتانە کە هەم بەتەك باب و هەم بەتەك دایکیەوە بژی.

بەناقایلیەوە قسەکەیم بڕی و گوتم:

- کام ژیان؟ ئەو ژیانەی کە سەرانسەرەکەی هەر جنێو وقسەی سووکە؟ ژیانێك کەهیچ سەرنجێکی دڵسۆزانەی تێدانیە؟ ژیانێك کەتەنیا وشەیەکی خۆشەویستی تێدا نایەو ناچێ؟ ژیانێك کە بەردەوام هەمووی هەر پێك هەڵپڕژینە؟ تۆ لە قسەکانی منەوە چیت دەستکەوتووە؟

ئاغای کەنعانی زۆر لەسەرخۆ گوێی دایە قسەکانم و کەزانیشی بێدەنگ بووم گوتی:

- بڕیارەکە وابوو کەمن راستییە بەتۆ بڵێم و هێوداریشم لێم زیز نەبێ‌بەڵام لەوانەیە تۆش وەکو پێویست ژیانت دەگەڵ محەممەدی بەسەر نەبردبێ؟ بۆ؟ چونکە تۆ هەر لە سەرەتاوە لێی بێزاربووی. هەر لە سەرەتای دەست پێکردنی ژیانیشتانەوە هەریەکە و دڵتان لەلایەکی دیکەوە بووە، بەڵام ئێستا کە ئومێدیش ژنی هێناوە ئیدی هیچ ئومێدێکت بەو عیشقە لە دەست چووەتان نەماوە زیاتر دەتوانن بێنەوە سەروەختی بەردەوامیە ژیان و گوزەرانتان.

هەرگیز وانیە، ئێوە چووزانن من چ هەول و تەقەللایەکم داوە تا بیگێڕمەوە سەر رێی راستەکی ژیان، چووزانن چەندم زووخاو و خوێنی دڵی خۆم خواردۆتەوە تا ورەی وەبەرنێمەوە و بەژیانی هاوبەشیمانی هیوادارکەمەوە. بەڵام ئەفسووس لەوەی بەنسیبم بوو، تووشی چبووم؟ دڵێکی پڕ غەم و خەفەت و قژی سپی بێوەژنێکی کە بەمنی گۆڕیەوە! بەڵێ ئەمانە هەمووی شتگەلێکن کە لە ژیانی هاوبەشیەماندا دەگەڵ ئەو ناپیاوەیدا بەنسیبم بوو. ئێوەکە باسی لە خۆبووردەیی و قوربانی و فیداکاریە دەکەن ئەدی بۆچی دەگەڵ خوو و ڕەوشتەکانی هاوسەرەکەتان هەڵنەکرد و خۆتان لەبەر ڕانەگرت، لەقسەکانتاندا بە تەواوی ئەوە وەدەردەکەوێ کە نیوەی نالەباری و بەدخووییەکانی محەممەدیشی نەبووە، ئەدی ئێوە بۆ خۆتان ڕانەگرت و هەڵتاننەکرد و ئەوە دوازدە ساڵە بەتەنیاو جیا لەیەکتری دەژین؟

- چونکە من منداڵم نەبوو.

وەڵامەکەی وشکی کردم. دوا وتەکەی ئەو بە ڕوواڵەت قسەیەکی سادە و ساکار بوو بەڵام لە ناوەوە زۆر مانادار بوو. زەردەخەنەیەکم کرد و گوتم:

- بەڵێ هەقی ئێوەیە، رەنگە من تا ئێستا لەبەر هیوابوونم بەژیان دەگەڵ ئومێدیدا وای لێ نەکردبم بێمەوە سەر ژیانی ماڵ و حاڵی خۆم بەڵام دڵنیابن کە هەر لە ئێستا بە دواوە، هەرچی هەوڵ و کۆشش و تەقەللایە دەیدەم تا دووبارە دەگەڵ محەممەدیدا بژێمەوە.

ئاغای کەنعانی سەرێکی لەقاندو بە روو خۆشیەوە گوتی:

- تۆ ژنێکی تا بڵێی ئاقڵ و تێگەیشتووی ومن دڵنیام کە سەریش دەکەوی دوای رۆیشتنی ئاغای کەنعانی خاڵ و خاڵوژنم زۆریان قسە دەگەڵ کردمەوە و هانیان دام سەر لە نوێ ژیانێکی تازە دەگەڵ محەممەدیدا پێکەوە نێمەوە. کە ماڵێ وانم بە جێهێشت ئیدی ژیانم لەلا هێندە بێزراو نەبوو. گەیشتمەوە ماڵێ و بۆ ئەوەش مێشکم کەمێك ئاسوودەبێ چوومە حەمامێ و ئاوێکم بە خۆمداکرد. تازە لە حەمامێ هاتبوومە دەرێ کەدایك و بابم و خوشکەکانم و سالار گەیشتنەوە، رەیحانە وراحیلە بێ ئەوەی هیچ حیسابێك بۆ گیان و ناخ و دڵ و هەستەکانی من بکەن بەباس کردن و گێڕانەوەی زەماوەندەکە زۆریان دەردو رەنج و ئازار دام. ئەوان هەروا بەدرێژی رووداو و بەسەرهاتەکانی زەماوەندەکەو بەو قسانەیان چ ئاورێکی دە دڵی مندا پێدەکەن و چۆنی خوێ بەسەر زام و برینەکانی دڵمدا دەکەن. رەیحانە بێ ئاگایانە لە هەستی دەروونم گوتی:

- ئای ئەفسووس کە تا کۆتایی زەماوەندەکە نەمایتەوە تا بۆ خۆت دڵبەریەکانی بووك و زاوای بەچاوی خۆت ببینی.

راحیلە وەك بڵێی لە روخسارە ماتەکەی منەوە ئاگاداری هەستەکانم بووبێتەوە بەئاماژە رەیحانەی تێگەیاند کە قسەکانی بوونەتە هۆی نارەحەتیە من. رەیحانەش دەستبەجێ قسەکانی بڕین و ماندووەتی کردە بیانوو وچووە ژوورەکەی. دوای ئەوەی کە ریحانە و راحیلە وازیان لەباسکردن و گێڕانەوەی زەماوەندەکە هێنا چوومە مەتبەخێ تا پەرداغە ئاوێکی وەخۆم.

دایکیشم هەر هاتە مەتبەخێ کەمنیشی لەوێ دیت گوتی:

- ئومێد بە دواتدا دەگەڕا و لێی دەپرسیت و کە زانیشی زەماوەندەکەشت بەجێ هێشتووە سەروچاوە تێك ناو و گرژەکەی ئەوندەی دیش تێك ناو گرژبوو. بەستەزمانە وەك لەپرسەی مەرگی خۆی دانیشتبێ بەشێوەیەکی وا گرژ ببوو کە کەسوکاری بووکێی وە دەنگ هێنا.

دایکم سەرنجێکی حەسرەتاویانەی دایە دەموچاوم و درێژەی دایە:

- دەزانی ئەودەمی چیم وەبیرهاتەوە؟

دەحالێکدا کە دە نوختێکیەوە ڕامابووم و ئومێدم ئاوا بە ماتی و گرژییەوە لەبەرچاوی خۆم بەرجەستە دەکرد وەڵامم دایەوە:

- ڕۆژی شەکراو خواردنەوەی من و محەممەدی.

دایکم بەسەر لەقاندنێ قسەکەی پشت ڕاست کردمەوە و گوتی:

- ڕاستە. زەماوەندی شەکراو خواردنەوەکەی تۆ و محەممەدی و هەنیا گرژەکەی تۆم وەبیرهاتەوە. ئای خۆزگە قەڵەمی دەست و پێی ئەو ناپیاوەی دەشکا و بۆ هاریکاریە نەدەچووە لای بابە گەورەت و بەو خۆ ڕەپێشکردنەی، ئاوای ئەو پیرەمێردە سادە و ساکارە هەڵنەدەخەڵەتاند ئای خۆزگە گوێمان دەدایەی وبەقسەمان دەکردی و نەماندەدایتە ئەو. ئای خۆزگە تۆش نەدەچوویە ژێربارو ئەو مێرد کردنەت بە وی قبوڵ نەدەکرد.

بەئاخ و داخەوە هەناسێکم هەڵکێشاو گوتم:

- ئای خۆزگە، ئای خۆزگە.

دوایەش بێ ئەوەی قسەیەك بکەم لەمەتبەخێ چوومە دەرێ

* * *

ڕەها بێدەنگ بوو و چەند هەناسەیەکی قووڵی هەڵکێشا و لەپڕ هاواری کرد:

- ڕەبابە خانم، چێشتەکەمان سووتا.

- ڕەبابە خانمێ بەندەی خودای وا بەهەڵە داوانەوە لەجێ بەرز بۆوە و بەرەو مەتبەخێوەی ڕاکرد کەلە ساڵ و تەمەنی وییەوە زۆر دوور بوو. ڕەها زەردەخەنەیەکی هاتێ و گوتی:

- هێندە چوو بووینە ناو ڕابوردووەوە خۆشمان لە بیرچوو بووەوە، هیوادارم هەر بێ نیوڕۆژە نەمێنینەوە.

ڕەها بە دەنگێکی بەرزەوە بە ڕەبابە خانمێی گوت:

- ڕەبابە خانم، چبوو؟ چێشتەکە سووتا؟

ڕەبابە خانم لە نێو مەتبەخێوە وەڵامی دایەوە:

- بەڵێ.

ڕەها سەیرێکی منی کرد ئەوجا بەدەنگێکی بەرزەوە پرسی:

- یانی شتێکی واشی لێ نەماوەتەوە نەفسی گوناهباری پێ کوێر کەینەوە؟

ڕەبابە خانم لە مەتبەخێ هاتە دەرێ و گوتی:
- بەداخەوە چێشتەکە سووتاوە و کەڵکی بڕاوە. دەبێ بۆ نیوەڕۆیە غــەمێ لــە خــواردنێکی دی بخۆم، و هەرواش کە بەرەو لای ئێمەوە دەهات درێژەی دایە:
- تکا دەکەم بمبوورن، چونکە ناچارم بڵێم کە ئەو ڕۆ نیوەڕۆیە چەند سەعاتێك درەنگتر نــان دەخورێ.
ڕەها لە جێوە قیت بۆوە و گوتی:
- من هەرگیز ناتوانم تا چەند ســەعاتێکی دیکــە خــۆم ڕاگــرم. بــە یارمــەتی خــۆت ئــەو زەحمەتەی بکێشە و لە دەرەوەمان خواردن بۆ بێنە.
دوایەش چاوە جوانەکانی دەمنەوە بڕین و گوتی:
- سپێدە گیانیش دیارە دەمانبوورێ کە ئاوا بەو جۆرەی پێشوازی و بەخێر دێنین.
لەسەر مۆبێلەکە هەستام و گوتم:
- بەلای منەوە هیچ نەبووە بەڵام حەیف کەلە دەست و لێنانەکەی ڕەبابە خانمێ بووین.
ڕەبابە خانم سوپاسی کرد و بەدەم داوای لێ بوردنێوە بەرەو ژوورەکەیەوە چوو بۆ ئــەوەی زوو خۆی ئامادەکا و بۆ خواردن هێنانێ وە دەرکەوێ.
ڕەها رووی دەمن کرد و گوتی:
- من پێشنیارێك دەکەم و ئەگەر ئێوە و ڕەبابە خانم ڕازی بن هەمووومان پێکەوە لــە دەرێ نانی بخۆین تا هەر بەو بۆنەشەوە لەو چوار دیوارەی بچینە دەرێ و بایەکی باڵی خۆمان بدەین.
بە ڕازی بوونێ من و ڕەبابە خانمێ هەموومان ئامادەبووین و بۆ ناخواردنێ نیوەڕۆیە چووینە یەکێ لەو ڕێستۆرانە جوان وبە ناوبانگانەی نزیك ماڵێ ڕەهای.
ڕەها نانێکی باشی ڕاسپارد. سەعاتێکی نەبرد کە مێزەکە بــە زەڵاتــەو جۆرەهــا خــواردنی ئێرانی ڕازایەوە. بەجەفەنگە خۆشەکانی ڕەها و ڕەبابە خانمێوە نانەکەی نیوەڕۆیــەمان خــوارد و هاتینەوە ماڵێ.
خەو چاوی هەرسێکمانی قورس کردبوو. هەریەکــەمان چــووینە ژووری خۆمــان و کەوتینــە پرخەی نیوەڕۆ خەوێکی شیرین و قووڵەوە.
لە بۆنی ڕۆن و پیازێکی داغ کە هەموو ناو ماڵەکەی داگرتبوو وە ئاگــا هاتمــەوە و چــوومە مەتبەخێ. ڕەبابە خانم خەریکی چێشت لێنانی ئێوارێ بوو و ڕەهاش یاری بە فنجانی قاوەکەی دەکرد. چوومە مەتبەخێ سڵاوم کرد. ڕەبابــە خــانم و ڕەهــا هــەردووکیان بەگــەرمی وەڵامــی

سلاوەکەیان دامەوە. ڕەها بۆ خۆی هەستا و فنجانێك قاوەی بۆ تێکردم و لەسەر مێزەکە لەبەردەمی دانام. سوپاسم کرد و قاوەکەم خواردەوە. ڕەبابە خانم گوتی:

- ئەگەر ئێوە و سپێدە خانم ڕازی بن بۆ ئەوەی وەك نیوەڕۆیە بێ شێو نەمێنینەوە و ئەم جارەش چێشتەکەمان نەسووتێ هەر لێرە پاشماوەی قسەکانتان درێژە پێبدەن تا منیش ئاگایەکم لە چێشتەکەوە بێ.

ڕەها ویستی نارازی بێ و من گوتم:

- بەلای منەوە پێشنیارێکی چاکە من حەز ناکەم جارێکی دی لە چێشت لێنانی دەست و پەنجەکانی ڕەبابە خانمێ بێبەش بم.

ڕەبابە خانم بەمیهرەبانیەوە سەیرێکی کردم و گوتی:

- بەوەی کە ئێوە لوتفتان دەگەڵە مندا هەیە مەمنونم، تەنیا ڕازیبوونێ خانمێ ماوە.

ڕەهاش بە ناچاری ڕازی بوو و دەستی بە گێڕانەوێ کردەوە.

* * *

بۆ بەیانی ئەو ڕۆژە چوومە موغازەکەی محەممەدی بەلام بە تەواوی سەرسامیەوە دیتم کە موغازەکە لەلایەن دادگاوە مۆر و مۆم کراوە. بەناچاری بەرەو ماڵەتازەکەی محەممەدیەوە چووم و سۆراغی محەممەدیم لە خاوەن خانووەکە کرد. ژنی خاوەن خانووەکەش کەمنی ناسی بە دڵسۆزییەکەوە گوتی:

- ئەگەر ڕاستیت دەوێ من حەز ناکەم ئەو هەواڵەت بدەمێ، بەلام چارەنیە و هیواداریشم ببەخشی کە هەواڵێکی وا ناخۆشت دەدەمێ، چەند ڕۆژێك لەمەو پێش هاوسەرەکەتان دەگەڵ دەلاڵێکیدا هاتنە ئێرە و زۆربەی کەل و پەلەکەتانی بەنیوەی نرخی خۆی پێ فرۆشت تا کرێی خانووی پێ بدات و ئەوەی ماشەوە لەگەڵلابەیەکیان بارکرد و بردیان. چەندی من و مێردەکەم پڕکێشیمان کرد کەل و پەلی ماڵەکە نەفرۆشێ کەڵکی نەبوو و ئەو گوتی:

- چارەچیە خۆ دەبێ قەرزی ئێوە هەر بدەمەوە، نا!

مێردەکەم لە وەلامیدا گوتی:

- ئێمە هیچ پەلەیەکمان لە کرێی خانوو نیە، هەر کاتێ هەبوو ئەو دەمی بیدەن. دیسانەوەش **محەممەد** ئاغا هەر گوێی نەدایە مێردەکەم و کەل و پەلەکانی هەر فرۆشت. کە ئەوم ئاوا بە نارحەتیەوە دیت گوتم:

- ئێوە خۆتان نارەحەت مەکەن چونکە تازە ماڵ و حاڵم تۆزقاڵێک بەلاوە هیچ نیە کە ئادەمیزاد ژیانی لێ تێکچوو، ئیدی کەل وپەل و ماڵ وحاڵ بەکەڵکی چی دێ؟ بەناچاری بەرەو لای ماڵێ مەعسوومە خانمێوە چووم. مەعسوومە خانم ژنێکی میهرەبان بوو و هاوسێی ماڵێ موحتەرەمێ بوو و بۆ شایە دیەش هاتبووە دادگایەو دەشمزانی **محەممەدی** خۆش ناوێ.

بەفەرموو فەرمووی ئەوەوە چوومە ژوورێ و هەر دوای تۆزێک مەبەستی چوونەکەمم بۆ ماڵەکەیان ئاشکراکرد و داوام لێکرد تا ئەگەر **محەممەدی** دیت ئاگادارم کاتەوە دوایەش ژمارە تەلە فۆنەکەی ماڵە بابیشمم دایە. مەعسووم خانم سەری بەردایەوەو بە دەنگێکی دۆستانەوە گوتی:

- لەوانەشە خۆتێ هەڵقورتاندنیش بێ بەڵام ئەگەر لەمنت دەوێ و بەقسەی من دەکەی واز لە **محەممەد** و ژیانی **محەممەدی** دێنی وتێی هەڵدەدەی.

لەقسە راشکاوەکانی مەعسوومە خانمێوە هەموو لەشم لەرزی و زانیم کە ئەو شتگەلێکی دەزانێ و دەیهەوێ بیانشارێتەوە. بە پاڕانەوەوە گوتم:

- چبووە؟ تکات لێدەکەم هەرچی دەیزانی بەمنیشی بڵێ، چونکە هەقە بیزانم.

مەعسوومە خانم سەری بەردایەوە. کەمێکی خۆ هێنا و برد و کەزانیشی هەر چاوەڕێم گوتی:

- دەزانی وەکو من بزانم بە گوێرەی ئەو قسانەی موحتەرەم کەبەر لەچەند رۆژێک لای من کردنی تێگەیشتم کە**محەممەد** هەمدیس هاتو چۆی ماڵەکەی دەکاتەوە.

بەبیستنی قسەکانی ئەو، ئەو تەنیا تروسکە هیوایەی دەدڵێشمدا دەدروشایەوە ئەویش نەما. زۆر بەسەختیم خۆ ڕاگرت و لە وەڵامدا گوتم:

- ئەدی بۆ **محەممەد** وای خۆپێشان دەدا کەهیچ پەیوەندییەکی بەموحتەرەمیوە نەماوە؟ و چەندین رۆژ لەپشت دەرکەی ماڵێ بابمەوە هەر خوازیاری ژیانی هاوسەری و هاو بەشیمان بوو؟

مەعسوومە خانم شانێکی هەڵتەکاند و وەڵامی دایەوە:

- تەنیا هەر خودا بۆ خۆی دەزانێ

هەرچەندە هیچ پەیوەندییەکیشم بە محەممەدیەوە نەبوو بەڵام هەستی ئیرەییەم چنگی لەدڵ و دەروونم گیر کردبوو، ئیرەیی بە ژنێك کەجێی منی لە ژیانی هاوسەریەمدا گرتبۆوە. بەدەنگێکی لەرزۆکەوە گوتم

- تکا دەکەم ئەگەر محەممەدت دیت دەستبەجێ تەلەفۆن بۆ ئەم ژمارەیە بکە و ئاگادارم کەوە.

- مەعسوومە خانم سەرنجە پڕ بەزەییەکەی لەسەر من گواستەوە و هەوڵی دا فرمێسکی چاوە میهرەبانەکانی کە دەچاویدا قەتیس مابوو لەمن بشارێتەوە بەڵام نەیتوانی. ئەو ژنە بێگانەیە ئەوەندە میهرەبان و خۆمانە بوو کە بەو خۆشەویستی و دڵسۆزیەیەوە منی شەرمەزاری خۆی کردبوو. دەستم خستە سەر دەستی و گوتم:

- سویندت بۆ دەخۆم هەرگیز مەبەست و نیازم ئەوە نەبووە ئێوە دەو ژیانەی خۆمەوە بگلێنم و ئاواتان نارەحەت کەم، بەڵام چبکەم لەبەر خاتری ئەو کۆرپەی دەزگمدایە ناچارم.

مەعسوومە خانم زەردەخەنەیەکی هاکە زایانەی کرد و گوتی:

- خەتای ئێوەنیە، گوناه گوناهی مێردە بێ سۆزو بەزەییەکەتە. من داخی ئێوەم ناچێت، کاتێ کە ئێوە دەبینم ئاوا دەگەڵ ئەو هەموو دەردو رەنج و ئێش و ئازارەی چەشتوشتانە کەچی دووبارە هەر هەوڵی پێکەوە ژیانێکی هاوسەریتانە دڵم دەکولێ و دەروونم گڕ دەگرێ. بۆیەشم هێندە دڵ دەسووتێ کە کارێکم لەدەست نایە و ناتوانم هیچتان بۆ بکەم.

لەو جیا بوومەوە و هاتمەوە ماڵێ بابم. چەندین رۆژ دواتر کاغەزێکمان لە دادگاوە بۆ هات کە محەممەد داوای دووبارە ژیانی هاوسەریەمان دەکات و لەوەش بەولاوە هەرەشەی کردبوو کە دوای لە دایکبوونی منداڵەکەم ئەوم لێ دەستێنێتەوە. بەترسێکەوە سەیرێکی دەموچاوی دایك و بابم کرد و پرسیم:

- دەکرێ بتوانێ منداڵەکەم لێ جودا کاتەوە ولێم بستێنێتەوە؟

- بەڵێ.

- کە هەر وایە من دووبارە دەچمەوە لای و دەگەڵیدا دەژیم.

- رەها ئەوکارەی تۆیانی چوونەوە ناو ژیانی دۆزەخی، یانی چەشتنەوەی ئێش و ئازارو رەنجێکی لە جاران زیاتر، هەروەك شارەزای ئەو پیاوەین ئەمجارەیان کەپەی بەنوختە لاوازیەکەی تۆ برد زیاتر رەج و ئێش و ئازار و دەردو غەمت دەداتێ.

بەڵام من بەرگەی لە دەستدانیٚ کۆرپەکەم ناگرم. هەر بە هیوای نزیکیە لە کۆرپەکەمەوە ژیانەکە بەسەردەبەم و خۆ ئەگەر رۆژێکم کۆرپەکەم لیٚ دوورخەنەوە، دەمرم.

بەرواری دانیشتنیٚ دادگای لەچەند رۆژێکی بەولاوەتر نەمابوو ومن هێشتا هەر دوو دڵی ئەوە بووم کە هەروا بەجیا بژیم یا لەبەر خاتری بوونی کۆرپەکەم دەگەڵەویدا بژیم.

(٩)

لە رۆژی دانیشتنیٚ دادگای رەزامەندی دووبارە پێکەوە ژیانم دەگەڵ **محەممەد**دیدا راگەیاندەوە و سەر لەنوێم ژیان دەگەڵە ویدا دەست پێکردەوە بەڵام ئەم جارەیان بەو پەڕی رق و دوو دڵیەوە. ئیدی هیچ متمانە و دڵنیاییەکم بەقسەو گفت و بەڵێنەکانی نەمابوو و چاکیشم دەزانی کە بێدەنگی ئەو وەك ژیلەمۆی بن خۆڵە مێشێیە. دووای چەند رۆژێکان کوڕەکەم هاتە دنیایە و ئیدی **محەممەد** ئەو تیرەشی هەر بەچەپەی هاویشت و ئەو بیانووەشی برا لەسەر رەگەزی منداڵەکەی گرەویٚ بکاو بیانووان بگریٚ و بڵیٚ:

- تۆش وەك دایکەکەت هەر کچ زای.

هێشتاش هەر لەلام شاراوە و مەسەلەیەکە کە محەممەد چۆنە وا خوازیاری دووبارە پێکەوە ژیانمانە، ئەوێك کە ئامادەبوو لەبەر موحتەرەمێ هەموو ژیانی ئێمە تێك وپێك دا چۆنە وا دووبارە بەدوا پەیسەری مندا هاتۆتەوە و ژیانی دەگەڵە مندا وا بەلاوە گرنگ بۆتەوە، ئەو مەسەلەیە تا دەهات هەر ئازاری دەدام. هەرچەندە هیچ ئارەزوویەکی پێکەوە ژیانێم دەگەڵە ویدا نەبوو بەڵام هەر لەبەر خاتری بوونی کوڕەکەم هەوڵم دەدا ڕابوردوو لەبیربەرمەوە و هەموو شتێکی سەر لەنوێ دەست پێ بکەمەوە و ژیانێکی تازە دەگەڵ محەممەد و کوڕەکەمدا بەسەر بەرم. هیواداریش بووم بوونی کوڕەکەم و یا ئەولێك دابڕانەی پێشووم لە محەممەدی بیهێنێتەوە سەر ئەقل وبە ژیانی ئاشناکردبێتەوە. چەند مانگێك ئاوا بە نیمچە ئارامی و ئاسوودەییەکەوە تێپەڕی و وردە وردە هەموو بەسەرهاتەکانی پێشووشم تا دەهات بە فەرامۆشی دەسپاردن و لەبیرم دەبردنەوە. تا رۆژێك مەعسوومە خانم هاتە ماڵێ مە و محەممەد بۆ خۆی دەرکەی لێ کردەوە. محەممەد بە دیتنێ مەعسوومە خانمێ نێو چەوان و برۆی تێکنان و بێ فەرموو لێکردنێی هاتەوە نێو ماڵێ و گوتی:

- رەها دیسانەوە ئەو ژنە حەیتەیە پەیدا بۆوە و والەبەر دەرکێ راوەستاوە.

بەسەر سامییەکەوە پرسیم:

- حەیتە ژن کێیە؟

- چووزانم تۆ خۆت بچۆ بزانە چی دەوێ؟

لە ماڵێ هاتمە دەرێ و بەرە و دەرکی حەسارێوە چووم. بە دیتنێ مەعسوومە خانمێ هەم سەرسام بووم و هەم خۆشحاڵ. بەگەرمیمەوە مەعسوومە خانم دەباوەش وەرێناو ماچم کرد و فەرمووی نێو ماڵێم لێ کرد. مەعسوومە خانم! بەزۆری پڕکێشیە من هاتە ژوورێ و بە دیتنێ کەل و پەلی نێو ماڵێ گوتی:

- بەه بەه، پیرۆزە ئیشاڵڵا. ماڵێکی جوانکیلەتان هەیە.

- سوپاس، هەروەك ئاگاداری من و محەممەد لێك جودابووینەوە و محەممەدیش هەموو نێو ماڵەکەی فرۆشتبوو بەڵام دوای پێك هاتنەوێمان بە هاریکاریە محەممەدی و بەیارییەبابم توانیمان دووبارە ماڵەکەمان بە تازەیی پێکەوە بنێینەوە.

- بەڵێ بەڵام زۆربەی کەل و پەلەکانتان جوان و لۆکسترن لە جاران.

دەحاڵێکدا کە بە قاپێك میوە و شیرینیەوە بەرەو لای مەعسوومەوە دەچووم سەرنجێکم دایە محەممەدی کە بەڕوویەکی گرژەوە گوێی بۆ قسەکانی ئێمە راداشتبوو و گوتم:

- دیاره من کەل و پەلەکانی پێشووم خۆشتر دەویستن چونکە ئەوان هەرچیەك بوون بەروجیازی خۆم بوون، با واز لەوانە بێنین ئەوە چۆنە وا وەبیرت هاتووینەوە؟

- راستیەکەی من هەمیشە ئێوەم هەر لەبیرە ، هەمیشە لە محەمەد ئاغام هەر لێ پرسیون و لێشتان دەپرسم، بەتایبەتیشم سڵاو بۆ ناردوون.

سەرنجێکی سەیرم دایە مەعسوومە خانمێ و محەمەدی و پرسیم:

- لەمحەمەدیتان لێ دەپرسیم؟ باشە ئەوتان لە کوێ دەدیت؟

- زۆربەی رۆژان محەمەد ئاغای لە گەڕەکێ خۆمان دەبینم بۆ مەگەر تۆ نازانی؟ کە بێدەنگیە منی دیت گوتی:

ئەی وای توخوا بمبوورە، پێموانەبوو ئاگادار نەبووبی و نەتزانیبێ لەوەش کە هەواڵەکەم ئاوا بەدەم داهاتووە و لێم هەڵوەریوە داوای لێبووردنێ دەکەم. بەسەر سوڕمانێکەوە سەیرێکی دەموچاوی مەعسوومە خانێم کرد و ئەویش بە چاو داگرتنێکەوە تێیگەیاندم کە بە ئەنقەست لەلای محەمەدی ئەو هەواڵەی داوەتە من.

دوای چەند دەقیقێکان مەعسوومە خانم خودا حافیزی کرد و ڕۆیی. بە هەوتێکەوە سەیرێکی محەمەدم کرد کە هەروا مات و بێدەنگ دانیشتبوو و پرسیم:

- تۆ ئیشت چیە لەو گەڕەکەی کە هەموو رۆژێ خوا دایناوە بچیە وێ؟

محەمەد هەروا بێدەنگە و وەڵامێکی نەدایەوە. هەروا کە بێدەنگییەکەی ویم دیت درێژەم دایە:

- باشە تۆ لە ژن و مێردایەتیەتدا چت دەوێ کەمن نەمتوانیبێ بتدەمێ؟ ئیدی چت دەوێ بێکەم تا تۆ وا لێبکەم و بتهێنمەوە ناو باوەشی گەرموگوڕی ماڵ و حاڵ و خاو وخێزانی خۆت، چیم نەکردووە تا بیکەم؟

محەمەد بە تووڕەییەوە گوتی:

- هەستە دەی، یاری منداڵانەی (دایە مەمدە بەگورگی) م دەگەڵ مەکە. تۆ ئەو ژنەنی کەمن دەمەوێ. بە تووڕەییەکەوە تێمڕوانی و گوتم:

- من کە لەتۆ جیا بوومەوە ئەدی بۆچی چەندین رۆژانت پشت دەرکێ ماڵە بابم بەرنەدەدا و دەپاڕایتەوە تا لێت ببوورم، باشە ئەی بۆ دوای لێك دابرانێمان شکایەتت کرد کە مەهدیم لێ دەستێنیتەوە. کە تۆ منت خۆش ناوێ ئەدی ئەو ئۆقرە و ئارامی و ئاسوودەییەی ئەو دواییەت بۆچی هەموو لێ تێکدامەوە کە دەگەڵی راهاتبوومەوەو وەدەستم کەوتبۆوە؟

محەممەد زەردەیەکی ماناداری کرد و وەڵامی دایەوە:

- لەبەر ئەوەی جارێ ئیشم پێتە و هەر کاتێکیش ئەو شتەم دەستکەوت کە بۆ خۆم دەیلێم دڵنیابە چرکەیەکت دەگەڵ هەڵناکەم...

هاوارم کرد:

ئەوە هەر منم کە دەگەڵ تۆدا هەڵدەکەم هەی پیس، نە ئەوەی کە تۆ دەگەڵە مندا هەڵکەی، ئەوەیان تۆی کە تەنانەت تۆزقاڵە سۆزێکت بەرامبەر کۆرپەکەشت هەر نیە، ئەوە تۆی کاتێ کە دەڵێم سەوزە و گۆشتی بکڕە تا شۆرباوێکی بۆ منداڵەکەی لێنێم دە وەڵامدا دەڵێی بۆ ئێمە بە چی گەورە بوو وین؟ دایکمان هەموو رۆژێ شۆربای بۆ لێ دەناین تا گەورەی کردین یا نا کا هەموو رۆژێ ماهیچەی مەڕێی دابینێ دەنا گەورە نە دەبووین، پیشینان گوتوویانە.. منداڵ بە چڵمی خۆی تێر دەخوا و گەورە دەبێ، ئەوەیە سۆزی باوکایەتی بەرامبەر جگەر گۆشەی، ئەوەیە مرۆڤایەتی؟

محەممەد لە جێوە هەستا و بەرەو لای منەوە هات و گوتی:

- هەر لەبەر ئەوەی گۆشت و سەوزەم بۆ توڵەکەت (بێچووە سەگ) نەکڕیوە بێ سۆزم، کێ دەڵێ ئەوە لەمنە، کێ گرەنتی ئەوە دەدات ئەوە منداڵی منە ها!...

بەترسێکەوە سەیرم دەکرد، دەستم بە گوێیەکانمەوە نا و هاوارم کرد:

- بیبڕەوە، ئیدی نامەوێ گوێم لە قسەکانت بێ، تۆ شێتی، تۆ نەخۆشی، تۆ ساغ نی، تۆ هەر مرۆڤ نی، کام مرۆڤێکی ئاقڵ تەشوێ لە ڕەگی ژیانی خۆی دەدا؟

هەروەك شێتان قاقا پێکەنی و گوتی:

- من ، من ، من...

- بڕۆ دەرێ، بڕۆ دەرێ شێتە، بڕۆ دەرێ جادووگەر.

محەممەد دووبارە هاتەوە سەر موبێلەکە و دانیشتەوە و دەحاڵێکدا کە زەردەخەنەیەکی ئازار دەرانەی بە لێویەوە بوو گوتی:

- لێرە چاکتر بچمە کوێ، من تا بە مراز و نیاز و مەبەستی خۆم نەگەم هەرگیز لێرە ناچمە دەرێ...

- گوتم بڕۆ دەرێ، لە ماڵ و ژیانی من وەدەرکەوە و بچۆ دەرێ و ونبە لەبەر چاوم.

محەممەد بە تووڕەییەوە هاواری کرد:

- دیسان دەستت کردەوە بەزمان درێژیە! باشە هەر بەو زووانە زمانت لە گەرووت دەردێنم.

منیش هاوارم کرد:

- هەرچی ناماقوولّیەکی لە دەستت دێ بیکە، با بزانم چت پێ دەکرێ، ئـەوەی نـەتکردووە بیکە، لەوەی تەڕ تەڕ نەباشەد، زووکە دەی هەستە و بڕۆ دەرێ و هەر ناماقوولیەکت حەز لێیە بیکە.

لە بەروەی لەدەست هەرەشەو گوڕەشەکانی وە زالّـە هـاتبووم و مانـدوو ببـووم بـەرەو لای دەرکێوە چووم و دەرکەم کردەوە و گوتم:

- زووکە بڕۆ دەرێ، پیاوێك مالّ و مندالّی خۆی پێ بە خێو نەکرێ هەر بۆ پـەناو پەسـیوان باشە، تۆ لە پیاوەتیەدا بەس ملهوڕیەکەی فێربوو وی چ ناماقوولّیـەکی دەکـەی دەو مالّەیـدا؟ ئەوە هەر تۆ نیت کاتێ کە بابم موغازەکەی لێ ستاندیەوە وەسـوالّێ کـەوتی و بـە پاڕانـەوە و لالّانەوەوە خۆت کردە مشکە تـۆ پیـو و موغازەکـەت لـەبابم بـەکرێ گرتـەوە، ئەگـەر هـەروا کەمێکت هۆش و گۆش و تێگەیشتن هەبێ و چاوت هەلّێنی دەزانی کـە تـەواوی ئـەو ژیانـەی هەتە هەموویت لە بابمەوەیە و تۆ بۆ خۆت خاوەنی هیچ نیت.

محەمەد لە جارانی بەرزتر هاوار کرد:

- کام مالّ و ژیان؟ دیارە لە گۆڕی بابتتەوە هێناوە وادەم لە مالّ و ژیانێ وەردەدەی...

بەتووڕەییەوە سەیرێکیم کرد و گوتم:

- نا، تۆ ئەوانەت لە گۆری بابتەوە دەرهێناون، ناپیاوی هیچ و پووچ، دەو چـەندین سـالّەی کەمێردم تێدا کردووە کام دەنکە شخارتەیەکت کڕیوە و هێناوتەتەوە و خستووتەتە سەر مالّێ؟ تۆ بە پێچەوانەی هەموو پیاوانەوە لە جیاتی ئەوەی بۆ مالّ و ژیانی خۆت خەرج کەی، تـەواوی کەل وپەلی ژیانی مالّێت فرۆشت و لەقەردیت دایەوە. باشتر کە ئەو چـەند سـالّانەش هەمیشـە هەر نانخۆری بابم بوو وی هەی بەد بەخت، بەخودای بەخودای ئەگەر یەك قسەی دیکـەی بکـەی هەر ئێستا تەلەفۆنێ بۆ بابم دەکەم بێت بە شەقانت لە مالّێ وەدەرنێ. هەرچەندە چاکیشـی لێ دەزانی خۆت بێنیە حالّی جاوێ و هەر کە چاوت بە بابم کەوت لەترسان خۆ بمرێنـی و بکەویـە هاوارو نالّە و دادو بڕۆیە و بلّێی بەلّێ ناماقوولّیم کرد و نەمزانی و لێم ببوورن. تۆ ئاگـات لـە چیە کە هەر بە چەند رۆژێکان جارێك دایکم دێتە ئێرە و هەرچی ناگوزوورمانـە دەیـبرێ و چـی پێویستیمانە دەیهێنێ، رۆژێکیان دەلّێ چوو بووینە بازاری بابت چاوی بـەو کراسـەی کـەوت و حەزی چوویەو بۆ ئێوەی کڕی، رۆژێکی دی دەلّێ چێشتم لێنابوو بابت گوتی رەهـا حـەزی لـەو چێشتەیە بۆی هەلّگرە. هەموو جارێکیش کە ئەوانە دەبینم دەمرم و دەژیەمەوە. بەلّام تۆ چی؟

لەجیاتی ئەوەی بێی خەریکی ئیش و کارو ژیانی خۆت بی دەست لەو ژنە بێ سەرو پایەی هەڵناگری ئیدی ماندوو بووم. ئیدی دەگەڵتدا هەڵناکەم، تا ئەو ڕۆژە هەروامدەزانی لەوانەیە بێیەوە سەر هۆش و گۆش و ئەقڵی خۆت بەڵام ئەو ڕۆ تێگەیشتم تۆ ئەو پیاوە نیت شایانی ئەو ژیانە بیت و کەڵکی ئەو ژیانەت پێوە بێ، پیاوێك کە بەر عۆدەی هیچ گفت و بەڵێنێك نەبێت دەژیانی خۆیدا هەر نەبێ باشترە، رەنگە پێتوابێ ئەوانە هیچیان ئەرکی تۆ نەبن و ئەوانە هەموویان ئەرکی بابم بن ئێمە بەخێوکەن!؟

محەمەد بەلێوە خەندەیەکەوە گوتی:

- نەك هەر ئەرکی من و لەمل من نیە و یا باشتر بڵێم بەلانی کەمەوە تا کاتێکی بابت بەشە میراتی خۆتت نەداتێ منیش هیچ جۆرە ئەرکێکی ماڵ لە ئەستۆ ناگرم. با بابت دانیشێ و حیساب و کتابێ بکات و بەشەمیراتی تۆ پوختە و تەواو بەناوی منەوە بکات، ئەو دەمی منیش بە هەموو شێوەیەك بۆ ماڵ و حاڵ و ژیانێ خەرج دەکەم.

لەناباوەڕییان خەریك بوو چاوم لە قەپێلکی دەرپەڕێ بە نارەحەتیەوە گوتم:

- ئەرێ بەراست تۆ دەزانی دەڵێی چی؟ من بچم و بە بابم بڵێم تۆ بە زیندییە چاوان هێشتا زیندوو و بە پێوەی ئەوە مێردەکەم داوای بەشە میراتێی کردووە؟

- جا بۆ هەر دەبێ دوای مردنێ بابت ئەوجا دەستمان لەنان و ئاو و نەوایەکی گیربێ؟ قەیدی چیە باتا بابت بۆ خۆی ماوە بوون و ماڵی منداڵەکانی بە چاوی خۆی ببینێ.

بەهەموو هێزی خۆمەوە پڕمدایە ئەو شەکردانە چینیەی سەر مێزەکەی بەردەمم و ڕێم هاڵاندێ و هاوارم کرد:

- پیسی بێ ئابڕوو لاچۆ لەبەر چاوم دوورکەوەوە.

محەمەد بە دەنگێکی بەرزەوە قاقا پێکەنی و لەماڵێ چووە دەرێ و هەروا بەدەم چوونە دەرێوە گوتی:

- پێتوابوو لەبەرچی دووبارە ئامادەبووم دەگەڵتدا بژیم؟ پێتوابوو هەروا لە خۆوە ئامادەم ئەو هەموو تڕو فیز و خۆ هێنان و بردنانە و خۆبادانێ کەسوکارەکانت هەڵگرم، نەخێر خانم خەونت دیوە و خێربێ ئیشاڵڵا. وا باشترە تۆ ئەقڵی خۆت خوردکەیەوەو داوا لە بابت بکەی تا زووە دەست بە حیساب و کیتابی ماڵ و سامانەکەی بکات.

ئەوە من ڕۆیشتم تۆش کاتی تەواوت بە دەستەوەیە حیسابێك و بیرێك لە قسەکانم بکەیتەوە.

محەمەد لە ماڵێ چووە دەرێ و منیشی دەگێژاوی سەرسامی و ناباوەڕیەدا رۆبرد. ئەو مرۆڤ نەبوو هەر راست شەیتانێك بوو لە فێل و گزی و تەڵەکەبازی کە دەستی سەد جادووگەری لەپشتەوە بەستبوو. هەر جارێکی کە فێڵێکی سەری نەدەگرت لە ڕێیەکی دیکەوە و بە شێوازێکی دیکە دەهاتەوە مەیدانێ. ئەوەشم چاك دەزانی کە هەرگیز وازی لە موحتەرەمێ نەهێناوەو دەستبەرداری نەبووە و وازیشی لێ ناهێنێ تەنیا مەبەستیشی لە هێنانەوەی من و ژیانی دووبارەی پێکەوەمان هەر ئەوە بوو کە چاوی بڕیبووە بوون و سامانەکەی بابم و دەست گەیشتن پێی. لەبەر ئەوەش کە هەڵ خەڵەتابوومەوەو سەر لەنوێ چوو بوومەوە لای و دەگەڵی ئاشت ببوومەوە بێزم لە خۆم دەبۆوە و نەفرەتم لە خۆم دەکرد. هەر دەستبەجێ دوای چوونە دەرەوەی وی لە ماڵێ مەهدیم بە باوەشێ دادا و پاش ئەوەش کە ناسنامەی **محەمەد** و مەهدی و خۆمم هەڵگرت لە ماڵێ هاتمە دەرێ. بە دڵێکی شکاو و چاوی هەڵ پنماوەوە خۆم گەیاندەوە ماڵێ بابم و پاڵم بەزەنگەکەوە نا.

دایکم دەرگای لێ کردمەوە و هەر بە دیتنێ چاوی بەگریانمەوە دە هەموو شتێکی گەیشتەوە بەپەلە مەهدی لە باوەشێ وەرگرتم. ئیدی هیچم بە بەرەوە نەمابوو و هێزم لێ بڕابوو بن پیلی گرتم و یارمەتی چوونە ژوورەوێی دام. دایکم سالاری بانگ کرد و مەهدی بەو سپارد و گوتی:

- باجیت باش نیە، بە یارمەتی خۆت دەگەڵ مەهدی گەمان بکەو مەهێڵە بگریا.

سالار بەسەر سامیەکەوە دە دەموچاوە سوور هەڵگەڕاوەکەمیەوە دەڕوانی و هەستی نەدەکرد و لە جێی خۆی نەدەجوولا. دایکم بە دەنگێکی بەرزترەوە گوتی:

- ئەوە هۆشت لە کوێیە کوڕە؟ ئەدی ئەوە ناڵێم مەهدی ببە ژوورەکەی خۆت؟

سالار بە خۆهاتەوە و مەهدی لە باوەشێ کرد و هەروا بەدەم چوونە ژوورێوە گوتی:

- وەرە، خاڵە گیان وەرە بابچینە ژووری خاڵی خۆت تا خاڵە هەرچی ئوتۆمبێلی جوانی هەیە هەموویت بداتێ یارییان پێبکەی.

مەهدی بەبێ هیچ ئا و نایەك چووە باوەشی. سالار هەروا کە بەرەو ژوورەکەشیەوە دەچوو کە چی چاوی هەر لەسەر هەڵنەدەگرتم. دایکم تەنانەت وشەیەکیشی دەربارەی شەڕی من و **محەمەد** و یان چبووە چ نەبووە نەپرسی.

هەرچەندە پێویستیش بە باس و دووبارەکردنەوەی شەڕو هەرایەکەمان نەبوو.

دەماوەی ئەو سێ ساڵەی ژیانم دەگەڵ محەممەدیدا لە تەواوی رەفتارەکانی شارەزاببوون. دایکم بە تەلەفۆن رووداوەکەی بە بابم راگەیاند. دوای سەعاتێکی بابم خۆی گەیاندەوە ماڵێ. بەدیتنێ دەموچاوە ماتەکەی بابم خۆم دەئامێزێی هاویشت و بەدەنگێکی بەرزەوە گریام و گوتم:

- بابە، هێشتاش محەممەد دەستبەرداری موحتەرەمێ هەر نەبووە، ئەورۆ لە رێی مەعسوومە خانمێوە زانیمەوە کە پەیوەندی هەر دەگەڵدایە و هامووشۆشی هەر دەکات، ئەورۆم زانی کە هەموو رۆژێ بە بیانووی چوونە موغازەیەوە راست دەچێتە لای موحتەرەمێ.

بابم دەستێکی بەسەر و پرچی داهێنام و گوتی:

- تکا دەکەم ئازیزەکەم، هەر لەسەر خۆبە و خۆت ڕاگرە، بڵێ بزانم چبووە. بە پشتە دەستێم فرمێسکەکانی دەموچاوم سڕینەوە و گوتم:

- محەممەد ئەورۆ ددانی بەوە دانا کە مەبەستی لە دووبارە پێك هاتنەوەێمان تەنیا هەر بۆ وەچنگ کەوتنێ موغازەکەی بووە، ئەورۆش دەیگوت دەبێ بابت بەشە میراتی خۆت بداتێ، بابە من کە ئەو قسانەی ئەوت بۆ دووپات دەکەمەوە تەریق دەبمەوە بەڵام ناچارم هەر بۆ ئەوەی ئێوە ئەو مرۆڤە دێو سیفەتە باشتر بناسن ناچارم هەموو شتێکت بۆ بگێڕمەوە و پێت بڵێم.

بەدەم هەنیسکی گریانێوە تەواوی هەموو رووداوەکەم بۆ گێڕایەوە. گریان گەرووی گرتبووم و بە قورسی قسەم بۆ دەکرا ئیدی بەربەستی فرمێسکەکانم پێ نەکرا. دەحاڵێکدا کە فرمێسکم بەسەر و چاواندا دەهاتە خوارێ درێژەم دایەوە:

- تکاتان لێ دەکەم لە دەستی ئەو بەناو مرۆڤەم رزگارکەن. بیکەن لە راهی خوا لەو بەدبەختیەم دەرێننەوە، ئیدی من توانای خۆ ڕاگرتنێ ژیانم دەگەڵ ئەوەیدا نەماوە ئیدی لەوزەم دەرچووە و هەستدەکەم کوور بوومەتەوە و پشتم چەمیوەتەوە، دەماوەی ئەو پێنج ساڵەیدا وا دەزانم پەنجا ساڵ پیرتر بووم، تەنانەت لە ناوەکەشی دەترسم، ئامادەم قەرەواشیە تۆ و دایکم بکەم بەڵام نەم بەنەوە ئەو ماڵە دۆزەخیەی.

بابم نێو چەوانی ماچ کردم و بە دەستە لەرزۆکەکانی فرمێسکەکانی سڕینمەوە و دەحاڵێکیدا کە دەنگیشی دەلەرزیەوە گوتی:

- قەرەواشی بۆ، تۆ تاجی سەری من و دایکتی، پێی خۆت و کوڕەکەت بان چاوەکان، ئەو ناپیاوە بێ چاو و ڕووە بۆ تازە بە هۆی منەوە بۆتە ماڵ و ژیاوە؟ کام ماڵ؟ کام ژیان؟ بۆ مەگەر قڕانێکی دەو ماڵ و ژیانەیدا خەرج کردووە کە ئێستا ئاوا داوای ماڵ و سامانی من دەکا؟ئەو

تەنانەت چڵمی لووتی خۆی پێ هەڵنالووشرێتەوە چ جای ئـەوەی بێـت و ببێتـە خـاوەن مـاڵ و سامان ودارایی. مەرجە دەبێ میراتێکی وای بدەمی کەتا عومری ماوە لەبیری نەچـێتەوە، تـا ئێستاش کە دەنگم نەکردووە هەر لەبەر خاتری ئەو منداڵە بووە کە گوتوومە بامن نەبمە هـۆی بێ بابییەی، ئیدی لێرەوە بەسە هەرچی خوا لە چارەی ئەو منداڵەشی نووسـیوە هـەر ئەوەیـە و هەر ئەوەش باشە...

هاتمە نێو قسەکانی بابمەوە و گوتم:

- من هیچ شتێکم لەو ژیان و مـاڵ و حاڵـەی ناوێتـەوە، حـەز ناکـەم بـە دیتنـێ ئەوانـە بیرەوەرییـە دووجـار تێکشـکاوەکانم لـە ژیانـدا و ئـەو رۆژە پـڕئێش و دەردو ئازارانـاو یەشـم زیندووکەمەوە تەنیا تکایەکم لە ئێوە هەر ئەوەندەیە مەهێڵن مەهـدیم لێ وەرگرێتـەوە. حـەز ناکەم منداڵەکەم لەبن دەستی پیاوێکی دڕندە ئاسا گەورە ببێ. بەرەزامەندییە دایك و بابم سەر لە نوێ داوای تەڵاقم کردەوەو چاوەڕێی پێ راگەیاندنەوەی دادگای بوومەوە.

* * *

وردە وردە تەواوی خزم و کەس و کارو بنەماڵە بەسەر گوزەشتەو بەسەرهاتی ژیان و تـەڵاق وەرگرتنێمیان زانی. هەر رۆژەی هەندێکیان دەهاتنە سەر دانێم و تەواوی ئەو دۆست و ئاشـنا و ڕۆشنایانەش هاوبەشیە غەمی خۆیان بۆ دەردەبڕیم.

بابە گەورە و دایە گەورەش بە هەواڵەکەیان زانی و بۆ دیدەنیەم هاتنە ماڵێ بابم. بەڵام مـن کە بابە گەورەم بەهۆی راسـتەوخۆ و راسـتەقینەی تـەواوی هـەموو ئـەو بەدبـەختی و رەنـج و ئازارانە دەزانی کە چەشتبووم دەمزانی چاوم پێیان هەڵنایە و ناتوانم بیـانبینم، بۆیـە هـەر بـە گەیشتنێیان بۆ ماڵە بابم چوومەوە ژووری و دەرگاکەم لە پشتەوە داخست.

دوای چەند دەقیقێکان دایکم چەند جارێکی لە دەرکەی دا و بە خەیاڵی ئەوەی کەمن ئاگام لە هاتنێ بابە گەورەی نیە گوتی:

- رەها گیان ئاغای گەورە بۆ چـاو پێکـەوەتنێت هـاتووە، بەیارمـەتی خـۆت وەرە هـۆڵی میوانان، دەیانەوێ چاویان پێت بکەوێ.

بە نارەحەتیەوە گوتم:

- بەڵام من حەز ناکەم ئەوان ببینم.

دایکم بە دەنگێکی نووساوەوە گوتی:

- تکا دەکەم ڕەها، بابە گەورە نارەحەت دەبێ.

هاوارم کرد:

- نارەحەت دەبێ باشتریش، بۆ ئەو هیچ گوێی دایە نارەحەتیە من. هەروا بە خۆتێهەڵقورتاندنێکی بێ جێوە تووشی ئەو ڕۆژ ڕەشیەی کردم. بە یارمەتی خۆت لە زمانی منەوە پێیان بڵێ کە ڕەها حەز ناکات ئێوە هەر ببینێ و حەز ناکا چاوی بە چاوی ئەو کەسە هەر بکەوێ کە بووە مایەی پێنج ساڵی ڕەبەقی ئێش و دەرد و ڕەنج و ئازاری. هەرچەند دایکم پێی داگرت من زیاتر سوورتر بووم. ئەو ڕۆژە دەگەڵ ئەو هەموو پێداگرتنانەی دایك و بابیشم هەر نەچووم بیانبینم، بابە گەورە بە دڵی شکاوەوە ماڵی بابمی بە جێهێشت.

ئەو دەمی تابلێی ڕق ئەستوور و تووڕە و تۆسن و داخ لە دڵ بووم، ئیدی حەوسەڵەی هەراو هوریاو دەنگە دەنگی زۆر و میوان ڕۆیشتن و فەرموو فەرموویانم نەبوو، هەر کاتێ ئەوەم بیردەهاتەوە کە سەر دەمانێك دەسکە گوڵی نێو ماڵێ بووم و لە هەموو دانیشتن و کۆڕ وکۆبوونەوە و میوانداریاندا باس هەرباسی جوانی و پتەوی و خڕو خەپانی من بوو و محەممەدیش لەبەر سامانی باوکم منی خواستووە و بێوەژنێکی تەڵاقدراوی بەسێ منداڵەوەی بەسەر مندا شکاندۆتەوە بێ ئیختیار فرمێسکەکانم دەهاتنە خوارێ و دڵم دەبووبە ئاو. هەفتەیەك بەسەر ئەم ڕووداوەدا چوو ڕۆژێکیان عەسر بوو هەوای گەرمی مورداد مانگێ کلافەی کردبووم نەلە ماڵێم خۆ بەخۆ دەگرت و نە تاقەتی چوونە دەرەوەشم هەبوو لە ماڵێ. هەریەکجاری حەوسەڵەم نەمابوو کە ڕاحیلە بانگی کردم و گوتی:

- ڕەها یەکێك لە دەرکێ تۆی دەوێ.

بێ حەوسەڵە پرسیم:

- کێ هاتووە؟ بەیارمەتی خۆت بڵێ ڕەها لە ماڵەوە نیە.

ڕاحیلە زەردەخەنەیەکی شەیتانانەی کرد وگوتی:

- بەڵام من پێم گوتووە لە ماڵەوەیت، ئێستاش هەروا لەوێیە، بەیارمەتی خۆت تا دەرکی حەسارێ بچۆ بزانە چی دەوێ؟

هەروا کەلەسەر تەختە بەندەکەی هەڵدەستام پرسیم:

- کێیە؟

ڕاحیلە دەو حاڵەیدا کەلە ژوورێ دەچووە دەرێ وەڵامی دایەوە:

- نازانم قەتم نە دیوە.

سەرنجێکی قوولم دایە راحیلەی باش دەمزانی سەرم دەکاتە سەرێ. لەنێو ماڵێ چوومە دەرێ و بەرەو حەسارێوە چووم. مەهدی لە پشتەوەڕا دەستی دە لاقان وەرێنام و گوتی:

- دایە ئەوە دەچیە کوێ؟ منیش دێم.

ئەوم لەباوەشێ کرد و ماچم کرد. ئەوجا هەروا کە ئەوم دادەنایەوە عەردی گوتم:

- ناچمە چ جێیان ئازیزەکەم، هەتا حەسارێ دەچم، بە یارمەتی تۆ بچۆ دەگەڵ سالاریدا یاری بکە.

سالار بانگی مەهدی کردەوە و هەر بە دیتنێ ئوتۆمبێلۆکەکەی سالاری مەهدی بەرەو لای وییەوەی راکرد و لە من دوورکەوتەوە. چوومە حەسارێ زۆر بە تاسەوە بووم بزانم کێیە لەبەر دەرکێ چاوەڕێمە. کاتێ کە گەیمە دەرکی حەساری سەرنجە خرپشکنیەکەم بەسەر تاسەری کۆڵانێدا گێڕا کەسم نەدیت. سەرم لە دەرکێ بردە دەرێ و لە پڕ شیرینم بە هەمان پێکەنینە جوانە لە دڵان ئازیزەکەی جارانەوە دیت. بە دیتنێ شیرینی قریشکەیەکی شادیم لێدا و توندم دەئامێزێ گرت هەر دوو دۆست دوای پێنج شەش ساڵان فرمێسکی تاسەو خۆشیەمان داباراند و زۆرمان یەکتر ماچ کرد. بە دیتنێ شیرینێ وەکەفوکولێ هاتبووم و دەپێستی خۆمدا نە دەحەجمیم. شیرین یادگاری رۆژانێکی خۆش و شیرینی پێشووم بوو. راحیلەش لەلای دەرکی حەسارێوە راوەستابوو و پێدەکەنی. بە کەفوکولێکەوە پێم گوت:

- ئای کە بەد فەسالی راحیلە، بۆ زووتر پێت نەگوتم کە شیرینی ئازیزم هاتووە؟

راحیلە تەماشایەکی شیرینێی کرد و گوتی:

- من و شیرین هەردووکمان بڕیارمان دا جەفەنگێکت پێ بکەین.

دەگەڵ شیرین و راحیلەیدا چووینە هۆڵی میوانان و شیرینم لە جاران جوانترو تەڕ و پاراوتر هاتە بەر چاوان. داوام لێکرد باسێکی باری گوزەران و ژیانی خۆیم بۆ بکا و بلێ لەکوێ دەژی. شیرین بە کورتی بۆی گێڕامەوە کە مێردی بە پیاوێکی دڵخوازی خۆی کردووە و هەروا بەو زووانەش دەبێتە خاوەن منداڵ. هەروەها بەردەوامیشە لە خوێندنێ و خۆی و مێردەکەی ئێستا قوتابی دانیشگای پزیشکین ئەوجا شیرین هەڵوێستەیەکی کرد و دە روخسارمەوە ڕاماو گوتی:

- دەموچاو و روخسارت ئەو تەڕو تۆڵی و گەشیەی جارانیان پێوە نەماوەو وەك پیران دیاری، چ باسە وا بە هەر دوو دەستان بە ژیان و بە مێردیەوە نووساوی و خۆت والێکردووە؟

لە گەمەو جەفەنگ ولۆدەگییە شیرنێوە زانیم کەهیچ شتێك دەبارەی ژیانی من نازانێ بۆیـە بڕیارم دا هەمـوو شتێکی بۆ باس بکەم و داواشی لێ بکەم کە قەدری مێرد و ژیانە خۆشـەکەی بەتەك ئەوەوە بزانێت.

دوای گێڕانەوەی بەسەر هات و ژیانی تفت و تاڵی رابـوردووم، شـیرین چـاوی پـڕ بـوون لـە فرمێسك و بەتوندی دەئامێزێی وەرێنام و بەکوڵ گریا. بە دەم گریانێشیەوە گوتی:

- بەڕاستی بە داخەوەم، هەرگیز پێموا نەبوو رۆژێك لە رۆژان ئەو ساتە وەختە تالآنـە ئـاوا بە چاوی خۆم دەبینم. پێموابوو ژیانێکی ئاسوودە و خۆش و ئارامت هەیـە. ئـەورۆ کـە زانـیم لێرەی نازانی بە چ تاسەو خۆشی و شادییەکەوە هاتمەلات. حەزم دەکرد گوێ لەو قسانەت بگرم و تۆش باسی ئەو رۆژە خۆشانەی گەڵ مێردەکەتم بۆ بگێڕیەوە کە دەگەڵە ویدا و بەتەك ئـەوەوە بەسەری دەبەی و رینماییە منیش بکەی دەژیانی ژن و مێردایەتییەدا. بەراستی بە داخەوەم کە رۆژانێکی وا پڕ دەردو ئێش و رەنج و ئازارت بەسەر بردووە ئەوا ئێستا دەزانم ئەو رەنگەت بـۆ وا پەڕیوەو بۆ هێندە کزو لاواز بـوو وی. شـیرین دەگریـا و منیشـی وەگریـان خسـتەوە. دوای سەعاتێکی دی ئەوجا هەستا و خودا حافیزی کرد و بە چاوی بەگریانەوە بەجێی هێشتین بـەڵام پێش رۆیشتنێ گفتی دا کە سەرم هەر لێ دەداتەوە و بە تەنیاییم ناهێڵێتەوە.

رۆژەکان یەك بە دوای یەکدا تێدەپەڕین و ئەوە منیش هەر چاوەڕێی رۆژی دادگام.

وەك زیندانییەکی دەچووم کە دوا رۆژەکانی زیندانییەکەی بەسەر دەبات.

رۆژەکان بەسستی تێدە پەڕین و من بۆ رۆژی دادگـاو دەرچـوونی فـەرمانی تەڵاقەکـەم رۆژ ژمێریم دەکرد. شیرین هەروەك گفتی دابوو هەر چەند رۆژ جارێك دەهاتە سەر دانـێم. چـەندین جارانم دەگەڵ مێردەکەیدا هاتنە سەردان و دیدەنیە و دیاری جوانیـان بـۆ مەهـدی هێنـا بـەڵام چونکە مێردەکەی خەڵکی مەشهەد بوو دوای چەند مانگێکان چوونەوە مەشهەد و رۆیشتن. بە رۆیشتنێ وان ئەو رۆژە خۆش و شادانەش کە دەگەڵ شیرین و هاوسەرەکەیدا هەبوون کۆتاییـان هات وەك بڵێی رۆژی خۆشی و شادییەکانی من هەر لە هەوەڵێوە بە کورتی نووسرابن و غـەمی رۆیشتنی شیرینێشم هاتە سەر غەمەکانی دی.

ئاخریەکەی رۆژی دادگایە هات. دەگەڵ دایکم و بابمدا چووینە کۆبوونەوەی دادگایـەو لـەوێ ئامادە بووین. بابم پارێزەری بۆ گرتبـووم تـا بتـوانم بـە خێـوکردنی مەهـدی بـەلای خۆمـەوە مسۆگەر بکەم و لەلای خۆمی بهێڵمەوە چـونکە بـابم چـاك دەیزانـی کـە مـن بـەبێ مەهـدی هەڵناکەم. پێش دەستپێکردنێ دادگای دەحاڵێکیدا کە زۆر بەکوڵ دەگریام بە بابم گوت:

- تکات لێ دەکەم نەهێڵی مەهدیم لێ بستێننەوە، من دوای، لە دەستدانی ژیانم، ئیدی بەرگەی لە دەستدانێ منداڵەکەمم نیە، چونکە لەوە دڵنیام کە محەممەد مەهدی هەر دەداتەوە موحتەرەمێ تا ئاگای لێی بێ، تەنانەت هەر بیر لێ کردنەوەشی دەیترساندم کە چۆناو چۆنی رەفتار دەگەڵدا دەکات لەتاوان هەموو لەشم دەلەرزی.

گریان نەیدەهێشت قسان بکەم، سەرم بە شانی بابم کرد و بە کوڵ گریام. بە وەبیر هاتنەوێ رەفتاری موحتەرەمێ کە چۆناو چۆنی دەگەڵ منداڵەکانی خۆیدا رەفتار دەکرد کە هەر لەسەر شتێکی بچکۆلانە چۆنی وەبەر مست و پێلەقان دەدان هەموو لەشم دەلەرزی. یەکێك دەگەڵ منداڵەکانی خۆی ئاوابێ و وا رەفتاربکا وەك رۆژی رووناکم لا روون بوو کە خراپتری لە مەهدی دەکرد. لە شێواوی و دڵە خوتەیدا زۆر نەمابوو دڵم راوەستێ. بەدڵدانەوەی دایك و بابم تۆزێك هاتمەوە سەر خۆ و ددانم بە خۆمدا گرت و لە دادگای ئامادەبووم. قازی دوای گوێ راگرتنێ لەمن و لە پارێزەرەکەم داوای روونکردنەوەی لە محەممەدی کرد و محەممەدیش هەموو قسەکانی ئێمەی بە درۆ خستەوە. لەبەر ئەو هەموو نەفرەتەی کە بەرامبەر بەو پیاوە هیچ و پووچ و بێ جێیەی دەدڵمدا بوو بە گرانیم هەناسە دەدا و تەنگە نەفەس بوو بووم.

قازی هەوڵی ئاشتبوونەوە و پێکهاتنەوەی من و محەممەدی دەدا بەڵام محەممەد بەردەوام سوور بوو لەسەر لێك جودابوونەوێ. کاتێ کە محەممەدیش پێ داگریە پارێزەرەکەمی دیت بۆ مانەوەی مەهدی و دانەوەی بەمن بە هیچ جۆرێك ئەوەی قبوڵ نەکرد کە بیداتەوە بە من. داوام لە پارێزەرەکەم کرد لە بەرامبەر دانەوەی مەهدی بەمن دەست لە هەموو مافێکی رەوای خۆم هەڵدەگرم. بەڵام ئەو جارەش محەممەد قبوڵی هەر نەکرد.

کاتێ کە بارو دۆخ و هەڵوێستەکانم ئاوا دیتن پەشیمان بوومەوە و داوام کرد بچمەوە سەر ماڵ و حاڵ و ژیان و ماڵە مێردی خۆم چونکە نەمدەتوانی دەست لە مەهدی هەڵگرم و وازی لێ بێنم بەڵام محەممەد هەر سوور بوو لەسەر تەڵاق دانێم. جا لەبەر ئەوەی دادگاییەکەی هەڵگرتەوە بۆ دانیشتنێکی دی و بەرواری دانیشتنەکەشی بۆ ماوەی مانگێك دانا و دەستنیشانی کرد. دوای تەواوبوونێ دادگای لە پارێزەرەکەمم پرسی:

- ئەگەر محەممەد قبوڵی نەکرد مەهدیم بداتەوە لای من بێ ئایا هیچ رێیەکی یاسایی دیکە هەیە بتوانم پێی لێ بستێنمەوە؟

ئاغای موسەوی کە پارێزەرێکی زێدە دانسقە و بە ئەزموون بوو بە داخێکەوە سەرێکی باداو گوتی:

- بەداخەوە نەخێر، چونکە مێردەکەتان هیچ بەڵگەیەکی وای بەدەستەوە نیە کە دایك دەتوانێ سەرپەرشتی منداڵەکەی پێ لە ئەستۆ بگرێ، ئێوەش لە ڕازیکردنی دڵی مێردەکەتان بەو لاوە هیچی دیکەتان نیە.

بە دڵێکی مات و پرغەموخەفەتەوە دەگەڵ دایکم و بابمدا هاتینەوە ماڵێ. لەو ساتەوەختەوە کە زانیم هیچ ڕێیەکی دیم بۆ وەرگرتنەوەی نیە جگە لەوەی کە بچمەوە ناو ئەو دۆزەخەی و دەگەڵ ئەو پیاوە سووك و چرووك و هیچ و پووچەیدا بژیم، سەری دنیایەم لێ وێك هاتەوەو بەرچاوم تاریك بوو وژیانم لێ تفت و تاڵتر بوو.

لەبەر خاتری مەهدی ئامادە بووم گیانی خۆم بەخت کەم هەر هێندە ئەو لە دەست نەدەم. دوایەش بڕیارم دا بچمە لای محەممەدو قسەی دەگەڵدا بکەم بەڵکە ئێ بتوانم رازی کەم و مەهدی لێ بستێنمەوە. بێ ئەوەی دایك و بابم ئاگادار کەمەوە لەو بڕیارەی کە دابووم بەیانییەکەی ڕۆژی دادگایە چوومە ماڵێ محەممەدی. ئەو ماڵەی کە ساتەوەختێکیشم شادی و بیرەوەرییەکی خۆش تێدا نەدیبوو، بەڵام محەممەد لە ماڵێ نەبوو سۆراغی محەممەدیم لە ژنی خاوەن خانووەکەی کرد. بە بیستنێ ناوی محەممەدی شوێنەواری غەمێی بەروویەوە لکاو دەستی گرتم و لەتەك خۆیەوە داینام و گوتی:

- دانیشە با بۆت باس کەم. دەو ماوەیەیدا کە مێردەکەت تۆی ناچاری ڕۆینێ کرد لە ماڵێ بۆ خۆیشی هەر ناماقووڵیەکی پێی کرا و لە دەستی هات کردی.

بە تاسەوە دانیشتم و گوێم بۆ شل کرد. ئەویش بۆی گێڕامەوە:

- دوای ئەوەی مێردەکەت تۆی لە ماڵێ دەرکرد منیش داوام لەوی کرد خانووەکەی چۆڵ کا بەڵام ئەو بەداد و هاوار و بڕۆوە گوتی تا سەروەختی قەرارو بڕیە چۆڵکردنێی چەند مانگێك ماون و لە ماڵێ چووە دەرێ و لەو ڕۆژە بە دواوە شەوانەش هەر نەهاتەوە تەنیا ئەو جارانە نەبایە کە شتێکی پێویستبایە هەڵیدەگرت و دووبارە دەڕۆیشتەوە. هەرگیز دیارنیە بۆ کوێ دەچێ و چ کار دەکا.

- ئەو بۆنە چیە وا بەماڵێ وەربووە؟

دەگەڵ مێردەکەمدا پێکەوە چووینەوە حەسارێ ومێردەکەم زانی کە محەممەد ئاغا دەگەڵ چەند برادەرێکیدا هاتۆتەوە ماڵێ و سفرەی تریاك و خواردنەوەیان لێ ڕاخستووە. مێردەکەم خۆی پێ ڕانەگیراو بانگی محەممەد ئاغای کرد و هەرکە هاتیشە دەرێ داوای لێکرد تا زووە ئەو

بەرو سفرەیەی رای خستووە بیپێچێتەوە بەڵام محەممەد بەهات و هاوارەوە دەیکوت ماڵێ خۆمەو چی حەز بکەم دەیکەم.

لە هات و هاواری محەممەدیەوە برادەرەکانیشی هەموو هاتنە دەرێ و بە مێردەکەم وەربوون و دەبن شەق و پێلەقانیان نا. لە داد و بڕۆ و هاوار هاواری منەوە دەرو دراوسێ هەموو وەسەر ماڵێ گەڕان و هێزی نیزامییان ئاگادار کرد بەڵام محەممەد و برادەرەکانی هەموو هەڵاتن. و چونکە شەڕەکەشیان گەیبووە ژوورەکەی ئێوەش مەقاڵە و شتەکانی دی هەروا دەژوورەکەتاندایە ئەگەر حەزت لێبێ دەتوانی بێی و بیبینی.

دەگەڵ ئەوەشدا کە چاوم بەرایی نەدەدا حاڵ و باڵی ماڵەکە ببینم بەڵام هەر بۆ ئەوەی بزانم محەممەد چ بەڵایەکی بەسەر ماڵەکەیدا هێناوە چوومە حەسارێوە وبە هەنگاوی لەرزۆکەوە لە حەسارێ رەتبووم وچوومە ژوورەکەم. لە وەزعی ئەو ماڵ و حاڵەی دڵم تێکچووو فرمێسکم بە چاواندا هاتە خوارێ. چەندین مەتری فەرشە بەنرخ وگرانەکەم سووتا بوو و خەڵووز و خۆڵەمێش بە تەواوی ژوورێدا بڵاو ببۆوە.

لەبەر شووشەی خواردنەوێ بۆنێکی ناخۆش هەوای ژوورەکەی داگرتبوو. بەدیتنێ ئەو دیمەنەی هەناسێکی قووڵم لە ناخەوە هەڵکێشاو بە ئەژنۆدا هاتم و لە دڵەوە ناڵاندم:

- خودایە ئەو بەختەڕەشە چبوو داتمێ؟ خودایە ئەگەر هەموو ئەمانە تاقیکردنەوەن ئەوە هەر خۆت پشت و پەنا و یاریدەرم بە تا بەسەر بڵندیەوە لێی دەرچم.

هەروا کە فرمێسکم بە چاواندا دەهاتە خوارێ بەدەم سکاڵاوە گوتم:

-بابە و دایە لە کوێن تا بە چاوی خۆتان تەواوی ئەو کەل و پەلانە ببینن کە رۆژێ لە رۆژان بە هەزار هیواو ئاوات و تاسە و ئارەزووی فراوانەوە بۆ ژیانی کچەکەتان کڕیبوو ئێستا ئەوەتا بۆتە خۆڵەمیش. بابە گەورە دە وەرە و بەختەوەرییە نەوەکەت ببینە. وەرە و بزانە ئەو لاوەی بۆ دابینکردنی ئایندەت دۆزیمەوە چ بەڵایەکی بەسەر ماڵ و حاڵ و ژیانی نەوەکەتدا هێناوە! خودایە من هەرگیز لە هۆکاری ئەو کارەی نابوورم و تۆش لێی مەبوورە.

دوای تاوێك هەستم کرد سەرم دەگێژەوە دێ دە هەوای ژوورەکەیدا خۆ ڕاناگرم و تووشی تەنگە نەفەسی و پشوو سواریە هاتووم، بەگرانی لە جێوە هەستام و چاوێکی پڕ داخ و حەسرەتم بەسەر تاسەری ژوورەکەدا گێڕاو کە ژنە خاوەن خانووەکە ئەمنی ئاوا دیت بن باڵی گرتم و بردمیە ژوورەکەی خۆیان و فنجانە قەنداغێکی بۆ هێنام.

دوای خواردنەوەی چەند فڕە قەنداغێك، حاڵم هێندێك باشتر بوو بەڵام دیسانەوەش نەمتوانی بەر بەداباریینی فرمێسکەکانم بگرم. دەستم بە دەموچاومەوە نا و لە بانگی گریانێم دا. خانمی خاوەن خانووەکە هەرچی بەسەر زمانیدا دەهات بۆ دڵدانەوەی من دڵی پێ دەدامەوە بەڵام نەیتوانی تۆزقاڵێك لەو ئاگرە دامرێنێتەوە کەلە دڵم بەر بوو بوو.

دوای سەعاتێك گریان بۆ بەختی ڕەشم خودا حافیزیم لە ژنە خاوەن ماڵەکە کرد و هاتمە دەرێ. بە چاکی دەمزانی کە محەممەد دەو ماوەیەیدا شەوانە تا بەیانی لە کوێ بووە.

بەرەو لای موغازەکەی محەممەدیەوە کەوتمە ڕێ هەرچەندە دەمزانی لە موغازەکەش نیە بەڵام هەر بۆ ئەوەی دڵنیابم چوومە موغازەکەی. محەممەد لەوێ نەبوو و شاگردەکەشی هەرکە منی دیت زۆر بەڕێزەوە لەبەرم هەستاو بەگەرمی بەخێرهاتنی کردم و لەوەش کەمحەممەد بەڕاستی نیازی دەسبەرداری بوونی منی هەیە زۆری پێ ناخۆش بوو. لە ناخی دڵمەوە سوپاسی خۆی و هەستی ئەو هاودەردیەیم کرد و سۆراغی محەممەدم کرد. سەری بەردایەوە و گوتی:

- ڕاستیت دەوێ خانم، محەممەد ئاغا ئەو چەند ڕۆژانە بەڕێکی نایەتە سەر ئیشێ هەر کاتێکیش کە دێنەوە موغازەکە لەبەرمەستی و سەرخۆشیان خۆ بە پێوە ناگرن. ئەڵبەتە هەر لە نێوان خۆماندا بێت، پێموایە ئالۆودە بوو بێ، هەر ئێستا کە لەبەردەمی تۆدام ئەوە چەند ڕۆژە ئەوم نەدیوە بەڵام لەبەروەی من شاگردم و ڕۆژانە وەردەگرم هەموو ڕۆژێ لەکات و سەعاتی خۆیدا دێم و دەرگای موغازەی دەکەمەوە و شەوانەش دەوەختی خۆیدا دەرگاکەی دادەخەمەوە و هەڵدەگرم. هەرچەندە ئەوە چەند ڕۆژێکە لەلای باوکتەوە لە دادگای داوای دەکەن، هەروەك کەدەشزانی محەممەد ئاغا تا ئێستا موغازەکەی چۆڵ نەکردووە بۆیە شکاتیشیان لێ کردووە.

لە خۆشیان چاوم دەبریسکانەوە، بابم هەرگیز لەم بارەیەوە هیچی بەمن نەگوتبوو دیاریشە کە دایك و بابم حاڵ و باڵ و ڕۆژانی من لە خۆم چاکتر دەزانن و شارەزا هەن و نەیانویستووە لەوەی زیاترم تووڕە و نارەحەت کەن. بەقسەکانی شاگردەکەی محەممەدی لە ناخەوە خۆشحاڵ بووم. زانیم کە خودا هەر لەسەر هەقەو محەممەد هەر دەبێ بەسزای کارەکانی خۆی بگا. ئێستا کە ئەو ئالوودە بووە بە دڵنیاییەوە موحتەرەمیش لە ماڵ و ژیانی خۆی دەرداوێ و بەم شێوە من دەمتوانی بەخێوکردنێ مەهدی بە ئەستۆوە بگرم و بیهێنمەوە لای خۆم.

هۆیەکی دیکەی خۆشحاڵیەم ئەوە بوو کە ئەگەر بابم موغازەکەی لە محەممەدی ستاندبایەوە ئیدی هیچ پارەو پوولێکی نەبوو تا بتوانێ موغازەیەکی دی بەکرێ بگرێ بەو هۆیەشەوە کار و

سەرچاوەی دەستکەوتیشی لە دەست دەدا و بە لە دەستدانیٚ کارو ئیشەکەشی من هەنگاویٚکی دیش بۆ وەرگرتنەوە و بەخێوکردنی مەهدی دەچوومە پێش.
بە خۆشحاڵیەوەم خودا حافیزی لە شاگردی موغازەکەی کرد و لە موغازەکەی هاتمە دەریٚ. دوای خودا حافیزی لە شاگردەکەی محەممەدی بەرەو ماڵیٚ موحتەرەمیەوە چووم و نزیکەی سەعاتێك لە پەنایەکیەوە راوەستام تا بەڵکە ئیٚ محەممەد لە ماڵیٚ موحتەرەمیٚ بێتە دەریٚ بەلاّم چ سووسەیەکی نەبوو.
بڕیارم دا تا زووە ئەو گەڕەکە بەد ناوەی بەجیٚ بێڵم و بچمەوە ماڵیٚ بابم. زۆر لەوەی دەترسام بابم بەوەی بزانێتەوە کە چوومەتە ئەو گەڕەکە بەدناوەی.
هەنگاوم هەراوتر داویشتن تازووتر لە کۆلاّنەکە دەرچم کە لە پڕ مەعسوومە خانم بەرەو ناو کۆلاّنێوەی بادایەوە و تووشی یەك بووین. هەرکە مەعسوومە خانم چاوی پێکەوتم لە خۆشیان هاوارێکی لیٚ بڵند بوو و بە توندی دەئامێزیێ وەرێنام و ماچی کردم و بەمیهرەبانیەوە هەواڵی چاکوچۆنیەی پرسیم و خرپشکنانە گوتی:
- ئەوە ئیشێکت هەیە وا هاتوویە ئێرە؟
وبەر لەوەش من وەلاّمێك بدەمەوە ئەو هەر بەردەوام بوو:
دەبیٚ ببووری لەوەی کە هاتمە ناو لێرە بوونەکەت بەلاّم هەر بۆیەشم پرسی چونکە دەزانم هیچ خۆشیەکت لە موحتەرەمیٚ و لەو گەڕەکەی نەدیوە و ئەو پرسیارەشم هەر بۆیە کرد.
منیش بە حەوسەڵەیەکی تەواوەوە بەسەر هاتەکەم بۆ گێڕایەوە و داوای یارمەتیشم لێکرد. کە مەعسوومە خانمیش لەبەسەر هاتەکە ئاگادار بۆوە گوتی:
- کچەکەم، ئەگەر کەمێك دگان بەخۆتدا بگری ئێستا هەموو شتێکی تێدەگەی. مەعسووم خانم بەڵێنی دا تا بەبیانووێکیەوە بچێتە ماڵیٚ موحتەرەمیٚ و مشومۆڵێکی بکا و بزانیٚ داخوا محەممەد لە ماڵیٚ موحتەرەمێیە یانە نا، و هەواڵێکم بداتیٚ. زۆرم سوپاسی مەعسوومە خانمیٚ کرد و ئەویش بەرەو ماڵیٚ موحتەرەمێوە چوو. منیش چووم لە پشت دارتێلی کارەبایەکە چەند مەترێك لە خوارترەوە بوو خۆم پەنادا. مەعسوومە لەبەر دەرکیٚ ماڵیٚ موحتەرەمێوە راوەستا و سەیرێکی ئەو لاولای کرد و لە دەرکێی دا. گوێم لە دەنگی کوڕە بچکۆلەکەی موحتەرەمیٚ بوو کە دەرکەی کردەوە و سلاّوی کرد. مەعسوومە خانمیش بە گەرمیەکەوە وەلاّمی سلاّوەکەی دایەوە و زۆر میهرەبانانە پرسی:
- دادەی رۆڵە بزانم دایکت لە ماڵەوەیە؟

کوڕیژگەکە بە دەنگێکی منداڵانەوە گوتی:
- بەڵێ هەر ئێستا بانگی دەکەم.
مەعسوومە خانم گوتی:
- نا ئازیزەکەم، پێی ناوێ بانگی کەی من هاتبووم قسان دەگەڵ محەممەد ئاغایدا بکەم ئیشم بەوی بوو داخوا محەممەد ئاغا لەوێیە؟
دووبارە منداڵەکە بە دەنگێکی بەتام و چێژ و خۆشەوە گوتی:
- نەء، ئیدی دایکم نایەڵێ محەممەد بێتەوە ئێرە، ئاخر ئەو لە دایکمی دا و لێی...
دەنگی موحتەرەمێ بەرز بۆوە کە منداڵەکەی بانگ دەکردەوە نەیهێشت قسەکەی تەواو کات. موحتەرەم هەر لە حەسارێوە پرسی:
- مەسعود ئەوە دەگەڵ کێدا قسان دەکەی؟
مەسعود دە وەڵامی داکیدا بە دەنگێکی بەرزەوە گوتی:
- یەکێك هاتووە ئیشی بە مامە محەممەدیە.
دەنگی هەنگاوە خێرایەکانی موحتەرەمێ بەرز بۆوە کە بە پەلە بەرەو دەرکی حەسارێوە دەهات هەروا بەدەم هاتنێوە بە دەنگێکی بەرزەوە گوتی:
- ئەو نا پیاوە ناما قووڵی دەکا مامی تۆ بێ، نا پیاوەی نامەردە، تۆش بڕۆ بابزانم ئەوە کێیە ئیشی بەو ناپیاوە خوێڕیە هەیە.
موحتەرەم هاتە بەر دەرکێ و بە دیتنێ مەعسوومەی وەك دەڵەشێری نەڕاندی:
- چیە، چتدەوێ؟ ئەوە چیە هەر کەسێکی ئیشی بەو ناپیاوە سەگبابە بوو روو لێرە دەکات و دێتە ئێرە بە دوایدا: بۆ مەگەر من لە لەو قەرەواشی ئەوم کەسەروسۆراغی لەمن و لە منداڵەکانم دەکەن؟
مەعسوومە خانم بە دەنگێکی بە ئەدەبانەوە گوتی:
- سلاو موحتەرەم خانم،راستیەکەی مێردەکەم دەیویست کراسێکی بدروێ چوو بووە موغازەکەی لەوێ نەببوو، هەر بۆیە گوتم ڕەنگە هاتبێتەوە ئێرە، ئاخر بیستوشمە کە بەتەمان پێکەوە زەماوەند بکەن، پیرۆزە ئیشاڵڵا.
مەعسوومە خانم هێندێك راوەستاو ئەوجا درێژەی دایەوە:
- گوتم رەنگە هاتبێتەوە سەرێك لە ئێوە و لە منداڵەکان بدا.
موحتەرەم وەك بلێی داغی دڵی تازە بووبێتەوە هەناسێکی هەڵکێشاو گوتی:

- کێ گوتی من دەمەوێ مێردی پێ بکەم؟ خەڵکی بێ ئیشن هەر دادەنیشن و قسان بۆ ئیدی هەڵدەبەستن. بە خودای ئەگەر ئەو ناپیاوە پێ دێرەدەنێتەوە وا دەکەم هەر دوو پێی بشکێنن، نا پیاوێکی فێڵباز، پێیوابوو شەیداو عاشقی چاو و برۆی بوو وم و ئێرەش ئوتێلە کە هەردەم و ساتێك وەرێ کەوێ و بێتەوە ئێرە و داوای پووڵ و پارەی بکا. خوا بۆ خۆی دەزانێ چەند رۆژێك لەمەوبەر هاتبۆوە ئێرە و داوای شتی لێ دەکردم، منیش منداڵ و تاڵ و کوڕو کاڵی گەڕەکێم لێ قاودا شتێکی وای بدەنی تا ماوە تامەکەی هەر دەبن زمانیدا بێ و لە بیری نەچێتەوە. جا لەو رۆژەوەی کە منداڵەکانی پێ ڕاگەیشتن ئیدی لەو دەمیەوە بەم ناوەدا نەهاتۆتەوە و.

مەعسوومە خانم سوپاسی موحتەرەمێی کرد و پێش ئەوەی کە موحتەرەم دەرکێ داخاتەوە پرسی:

- ئێوە نازانن لە کوێی دەتوانین ببینینەوە؟

موحتەرەم زۆر بەبێ قەیدیەوە وەڵامی دایەوە:

- چووزانم رەنگە لە گۆرستانێی وە بینن، هەر چەندە پێم وانیە خاکیش وەخۆی بگرێ و بتوانێ دەگەڵی هەڵکا.

دوایە موحتەرەم دەرگاکەی بە توندی پێکدادایەوە. مەعسوومە خانم بە لێوی پڕ لە پێکەنینەوە بەرەولام هاتەوە و گوتی:

- گوێت لێبوو؟ موحتەرەمیش دەریکردووە، هەرچەندە ئەو ژنە دەستی سیحربازانی لە دواوە بەستۆتەوە و نابێ نەبە خۆی و نەبەقسەکانی بڕوا بکەی بەڵام من هەر لەسەر هەستم و ئاگام لێیە تا ئەگەر دەو گەڕەکەمدا دیت دەستبەجێ ئاگادارت دەکەمەوە.

زۆرم سوپاسی هەموو ئەو هاریکارییانەی کرد کەبێ دریغیانە دەگەڵێدا کردووم و بەرەو لای ماڵێ بابمەوە کەوتمەوە رێ. لە ناخی دڵەوە بەو هەواڵانە خۆشحاڵ بووم کە وەدەستم هێنابوون و زۆرم سوپاسی خوای دەکرد کە محەممەد هەر بە زوویەکی زوو رووی ئەو دیوی دیکەی ژیان ببینێ.

گەیشتمەوە ماڵێ و چوومەوە ژوورێ و دایکم لە دەنگێ داخستنەوەی دەرکێ هاتە نێو حەسارێوە و بە پەلە بەرەو لامەوە هات و بە دەنگێکی نیگەرانەوە پرسی:

- رەها، ئەوە دەزانی چوو بوویە کوێ؟ ئەو منداڵە هێندە گریاو و نارەحەت بووە هێزی تێدا نەماوە.

مەهدی کە بەڕاکردنەوە بەرەو لامەوە دەهات بە لوورەیییەوە پرسی:

- لە کوێ بووی؟ ئەدی بۆ ئەمنیشت نەبرد؟

و بەدەنگی بەرزەوە لە بانگی گریانێی دا. بە میهرەبانیەوە بڵندم کرد و بە توندی دەباوەشێ خۆم وەرێنا و بە خۆمەوەم گوشی و ماچم کرد. مەهدی هەروا بەرکەوە خۆی هاویشتەوە باوەشی دایکم و ڕووی لە من وەرگێڕا. خۆم بۆ نارەحەتیە وی رانەگرت بۆیە سەر لە نوێ لە باوەشی دایکمم کردەوە و دە باوەشێم وەرێنایەوە. دوو دانە شۆکۆلاتەم لە جانتایەکەم دەرێنان، و دامنە دەست مەهدی و گوتم:

- یەکیان بۆ کاکە مەهدی گوڵ و یەکیش بۆ خاڵە سالار.

مەهدی بە دیتنێ شۆکۆلاتەکان نارەحەتیەکەی لە بیرچۆوە. هەر دوو شۆکۆلاتەکانی دەمستی خۆیدا گوشین و گوتی:

- نەخێر، هەر دووکیان ئی خۆمن نایدەمە خاڵەی.

گوتم:

- ئەگەر بەڵێن بدەی کوڕی چاك بی و بە دوای دایەیدا نەگریەی ئەوە با هەردوو شۆکۆلاتەکان بۆ خۆت بن... باشە ڕۆڵە بەڵێن دەدەی؟

مەهدی بەجیا لە ئارەزووی ناخی ناوەوەی و هەر بۆ ئەوەی شۆکۆلاتەکان ببنە ئی وی بەسەر ڕاوەشاندنێکەوە رەزامەندی دەربڕی. مەهدیم دانایەوە و گوتم:

- دەی راکە بچۆ شوکۆلاتەکانت بخۆ تا من و دایە گەورەت هێندیك پێکەوە قسان بکەین.

مەهدی بەرەو ناو ماڵێوەی ڕاکردەوە و دایکم کە هەر چاوی بە دوایەوە بوو گوتی:

- لە بەیانیەوە تا ئێستا دڵم هەزار ڕێی کردووە، تووشی دڵە خوتەیەکی واببووم هێندەی نەمابوو دڵم ڕاوەستێ، ئێستا پێش هەموو شتێك جلەکانت بگۆڕە و ئاوێکی بە دەست و دەموچاوتدا بکە و وەرەوە مەتبەخێ منیش دەو نێوەیدا چایەکی لێ دەنێم.

سوپاسی دایکمم کرد و چوومەوە ژوورەکەم. لەبەر ئاوێنەی راوەستام و بە وردی دە ئاوێنەکەمدا سەیری خۆم کرد و دەستێکم بردە ناو قژەکانمەوە و بەلایەکمدا خستن و بە دیتنێ چەند تاڵە موویەکی سپی هەناسێکی قووڵم هەڵکێشا و بە خۆمم گوت:

- خودا هۆکاری زوو پیر بوونێم بە لەعنەت کا. باشە کام ژنێك دەو ساڵ و تەمەنەی مندا هێندە مووە سپییەی دەسەرو قژیدایە؟

بە دیتنێ مووە سپییەکانی سەرم نارەحەت بووم و ڕووم لە ئاوێنەکە وەرگێڕا.

جلەکانم بە پەلە گۆڕین و چوومە مەتبەخەکە. حەزم نەکرد دایکم ئەوەندە دەچاوەڕوانیدا بهێڵمەوە. دایکم بە پیالەیەك چای تازە دەم و قاپێك شیرینییەوە پێشوازی لێ کردم و منیش تەواوی بەسەرهاتەکانم بۆ گێڕایەوە. دایکم سەرێکی ڕاوەشاند و بە وردی گوێی دایە قسەکانم. لە کۆتایی قسەکانمدا لێم پرسی:

- ئەدی بۆچی تۆو بابم هیچتان بەمن نەگوت کە شکایەتتان لێ کردووە؟

دایکم سەرنجێکی میهرەبانانەی تێگرتم و گوتی:

- چونکە حەزمان نەدەکرد نارەحەتت کەین. پێموا بوو هەر بۆ خۆت لە ئەگەری لە دەستدانی مەهدی نارەحەت بووی ئیدی من و بابیشت پێمان راست نەبوو ئەوەندەی دیشت نارەحەتی بۆ زیادکەین.

زەردەخەنەیەکم بە ڕووی دایکمدا کرد و گوتم:

- تکا دەکەم لێرە بە دواوە هەر باسێك کە پەیوەندی بە **محەممەدیەوە** دەبێ بەمنیشی بڵێن، بەڵێن دەدەن؟

دایکم بە میهرەبانیەوە سەرێکی لە قاندو گوتی:

- بەڵێن دەدەم.

رەها لەقسان وەستایەوە و گوتی:

- ئێوە ماندوو نەبوو ون، من بەڕاستی خەوم دێت و ئەگەر قبوولّ بفەرموون پاشماوەکەی بەیانی درێژە پێ دەدەین. من لەبەر ماندووەتیان بە زەحمەت چاوم بۆ هەڵدێن.

رەبابە خانم کە هەروا باوێشکی دەدان گوتی:

- من زۆر دەمێکە خەوم دێت بەڵام پێم حەیف بوو بچم و بنووم.

منیش نووسینەکانم ڕێکخستنەوە و گوتم:

- بۆ ئەم شەو بەسە چونکە پەنجەکانم توانایان تێدا نەماوە چەند دێڕێکی دییان پێ بنووسم.

هەر سێکمان لە جێوە هەستاین و هەریەکەمان چووینەوە ژوورەکانی خۆمان. ئەو ژوورەی ڕەها دابوویە من تابلێی زۆر شیك و دیکۆرێکی جوانی هەبوو، کە هەر لە یەکەم چوونە ژوورەوییمدا پێ خۆش بوو.

پەردە تۆڕییە سپییە ئەتڵەسیە بەنرخەکان ژوورەکەیان جوان و کراوە و شیکتر کرد بوو.

تەختە بەندێکی تاك کەسی بە چەرچەفێکی ساتانی گوڵداری کاڵەوە داوەتی هەر بینەرێکی بۆ سەعاتێك پشوو دەکرد.

لەسەر تەختەکە راکشام و هێندێکم دەنێو جێیەکەیدا ئەولاولاکرد و دەو نێو رووناکیە کزو کەم رەنگیەو دەو نێو شەوە کەم تروسکاییەی خەوێدا کەوتمە سەیر و تەماشاکردنێ هەموو کون و کەلەبەرو گۆشەو پەناو پەسیوی ژوورێوە.

تا بلۆیەکی چوار وەرزی بە دیواریەوە خۆی پێشان دەدا. لەتەختەکەی هاتمە خوارێ و گلۆپەکەم پێکرد. دەگەڵ ئەوەشدا کە زۆر جاری دیشم تەماشای ئەو تابلۆیەی کردبوو، دیسانەوەش هەر حەزم دەکرد چەند دەقیقەیەکی دیکەشی بەرامبەر راوەستم و بە وردی وەرز بە وەرزی تابلۆیەکە سەیرکەمەوە و خۆم دەنێو دیمەنەکانی هەر وەرزێکیدا بەرجەستەکەم. بێ ئیختیار دەبەر جەستەکردنێ خۆم دەدیمەنی وەرزی زستانێدا سەرمام دەتەواوی لەشی گەڕا و بێ راوەستان گلۆپەکەم کوژاندەوە و چوومە دەنێو جێیەوە و ڕاکشام. چاوم لەسەر یەك دانان. هێندە ماندوو بووم بە پێچەوانەی شەوەکانی دییەوە دەستبەجێ کەوتمە ناو شیرین خەوێکی قووڵەوە.

(١٠)

بە چەند لێدانێکی نەرم و لەسەرخۆی دەرکێ چاوم کردەوە و بەسپایی گوتم:

- فەرموو بۆ ژوورێ دەرگا کراوەیە.

رەبابە خانم هاتە ژوورێ، لەسەرخۆ سەلامی کرد و گوتی:

- قاوەڵتی ئامادەیە بفەرموونە سەرمێزێ، خاتوون چاوەڕێی ئێوەیە تا پێکەوە نان بخۆن.

- هەر ئێستا دێم.

لەتەختە بەندەی هاتمە خوارێ و سەیرێکی کاتژمێرە بچکۆلەکەی سەر مێزەکەم کرد سەعات (٩) نۆی بەیانی بوو.

جووته نەعلێکی کوڵکنی وەك مشکێم لەسەر فەرشەکەی چاوەڕێ بوو. بەپەلە نەعلەکانم بەسەر پێوە کرد و ئاوێکم بە دەست و دەموچاومدا کرد و دوای چەند دەقیقێکان خۆم ئامادەکرد.

کاتێ کە چوومە هۆڵێ رەها لەوێ نەبوو. رەبابە خانم لە ناو مەتبەخێوە بانگی کرد و گوتی:

- سپێدە خانم، فەرموون، خاتوونیش هەر لێرەیە.

چوومە مەتبەخێ و رەها بەگەرمیەوە بەرەو پیلم هات و فەرمووی سەرمێزی قاوەڵتییەی لێ کردم. داوای لێبوردنم لە درەنگ هەستانێم لێ کرد، رەها قسەکەی پێ بڕیم و گوتی:

- منیش هەروا تازە لە خەوێ هەستاوم. گوناهی منە کە بەقسەکانم تا درەنگانێك نەمهێشتووە پشوویەك بدەن و بحەسێنەوە.

رەبابە خانم پرسی:- سپێدە خانم حەزت لە فنجانێك قاوەیە یا پیاڵەیەك چا؟

- بەیارمەتی خۆت فنجانێك قاوە.

رەبابە خانم ترك فنجانێك قاوەی لەبەردەمی دانام و مێزەکەشی بە قوتووە مرەباو کەرە و پەنیر... رازاندەوە. بە خواردنەوەی قاوەکە بە تەواوەتی خەوەکەم رەویەوە و یەکجاری هاتمەوە سەر خۆ. دوای قاوەڵتییە دەگەڵ رەهایە چووینە شت کرینێ و سەعاتێکمان پێچوو ئەوجا هاتینەوە ماڵێ. هەرکە چووینەوە ژوورێ رەبابە خانمان بە پیلەوە هات و زەرفی میوە و هەموو شتەکانی دیشی لە دەست وەرگرتین و بردنیە مەتبەخێ.

دوای خۆ گۆڕینێ دەگەڵ رەهایدا چووینەوە هۆڵێ و رەبابە خانمیشمان بە پێشوازیەوە هات. رەها بە بێدەنگیەوە چاوەڕێ ما تا رەبابە خانمیش کارەکانی دەستێك پێداهێنان و هاتەوە لای جەمێ. رەها دوای پێشەکییەکی کورت بەم جۆرەی درێژە بە قسەکانی دا.

* * *

ئەو رۆژە مەهدی ئاڵۆز بوو، چەند رۆژێك بوو نە دەحەوایەوە و هەر بیانووی دەگرت و بە قسە منداڵانەییەکانی دڵی من و هەموو کەسوکارەکانی هەڵدەپرووکاند. مەهدیم دەئامێز گرت و ماچم کرد، ئەوجا لەسەر قاچەکانم دانا و لە سەرخۆ رامژاند تا بینوێنم کە دەنگی تەلەفۆنێ بەرز بۆوە و پاش تاوێك رەیحانە بانگی کردم و گوتی:

- رەها، خانمێك ناوی مەعسوومەیە و ئیشی پێتە.

بە پەلە مەهدیم دایە رەیحانەی و گوشییەکەم هەڵگرت. مەعسوومە خانم گوتی:

- ڕەها گیان، نزیکەی نیو سەعات لە مەوپێش منداڵەکان محەممەدیان دیوە چۆتەوە ماڵی موحتەرەمی، ئەگەر دەتەوێ بیبینی ئەوە زوو وەرە.

سوپاسیم کرد و تەلەفۆنەکەم دانایەوە. بەپەلە لە ماڵی دەرچووم و خۆم گەیاندە ماڵی موحتەرەمی. مەعسوومە خانم لەسەری کۆلانێ لە چاوەروانی خۆمدا دیت. چوومە پێشی و سلاوم کردئەویش بە میهرەبانیەوە وەلامی سلاوەکەی دامەوە.

ویستم بەرەو لای ماڵێ موحتەرەمیوە بچم و پاڵ بە زەنگی دەرکێوەنێم بەلام مەعسوومە خانم نەیهێشت و گوتی:

-بەلای منەوە هەر لێرە چاوەڕوان بی باشترە، ئەگەر موحتەرەم بزانی نیازی قسەکردنێت دەگەڵ مێردەکەتدا هەیە حەتمەن ناهێڵێ.

بۆچوونەکەیم بەلاوە پەسند بوو و دەچاوەروانیەدا راوەستام. مەعسوومە خانم گوتی:

- مێردەکەت من بەلای تۆوە نەبینێ باشترە.

ئەوجا خودا حافیزی کرد و لەمن جودا بۆوە. سەعاتێکی چاوەڕوانیە تێپەڕی بەلام محەممەد هەواڵێکی نەبوو. دەبیرو خەیالانەوە چوو بووم داخوا کە رووبەڕووی محەممەدی بوومەوە چی پێ بلێم. جارجارە راگوزەرانێك بەلامدا تێدەپەڕین و سەرنجێکی سەرتاپای منیان دەدا، وەك بپرسن کەمن بۆ لێرە وەستاوم.

بەدەنگی کرانەوەی دەرکەی ماڵێ موحتەرەمی بە خۆهاتمەوە، هەر بەهاتنەدەرێ محەممەد هەستی منی کرد و پێی زانیم و بە سەرنجێکی رکاویەوە گوتی:

- مار سیری دەدزا سیریش دەچوو لە دەرکی کونێ شین دەبوو.

چوومە پێشێ و گوتم:

- محەممەد دەمەوێ هێندێکت قسە دەگەڵدا بکەم.

محەممەد بە توندییەکەوە گوتی:

- ئێمە هیچ قسەیەکمان دەنێواندا نەماوە بیکەین. ئێستاش تا زووە لە چ رێیەکیەوە هاتووی هەر بەوێشدا بگەڕێوە و برۆ حەزناکەم بە دیتنێ تۆ ماڵێ لە خۆم خراپ کەم و لەوەش زیاتر بەدبەخت و چارە ڕەشتربم.

بە پاڕانەوەوە گوتم:

- تکا دەکەم هەروا چەند دەقیقێکانم گوێ لە قسەکان ڕاگرە.

محەممەد بە دەنگێکی مەیلەو بەرزەوە هاواری کرد:

- راوەستە باقسێکت پێ بڵێم و خەیاڵت ئاسوودەبێ و دڵت داکەوێ، بەلای منەوە هەم تۆ و هەم مەهدی و هەم ئەو ژیانە هەموو لە هەموو مردوون. تێگەیشتی یانە نا؟ ئێستاش وازم لێ بێنە کە هەرگیز حەوسەڵەی تۆو گریانەکانتم نیە.

محەممەد کەوتە ڕێ منیش بەپەلە کەوتمە دواى. هەر **محەممەد** دەڕۆیی و منیش لە دواوەی دەرۆیشتم و لێی دەپاڕامەوە. ئیدی شانازییە خۆمم لەبن پێ نابوو و خۆم دە زەڵکاوێ هاویشتبوو و لەو پیاوە هیچ و پووچ و ناکەس بەچەیە دەپاڕامەوە ئەویش هەر تەنیا لەبەر کوڕەکەم. بۆ ئەوەی هەر نەبێ سێبەری دایکی لەسەر نەبڕێ. هەرکاتێکی مەهدیشم وەبیر دەهاتەوە ئاگرم دە دڵ و هەناوان بەردەبوو، باشە بۆ دەبێ کورەکەم لە بابێکی دڵسۆز و میهرەبان بێبەش بێ، بۆ دەبوو هاتبایەتە دنیایە و بابێکی وەك **محەممەدی** هەبایە. پێموابوو ئەگەر بتوانم **محەممەدی** رازی کەم مەهدیم بداتەوە بەلانی کەمەوە دەتوانم هێندێکی لەو ناکامیانە بۆ پڕکەمەوە و هەر ئەوەش بوو هۆی ئەوەی هێندە لەو پیاوە چەپەڵەی بپاڕێمەوە. **محەممەد** تاوێك وەستا و ئاوڕێکی لێ دامەوە. سەیرێکی دەموچاویم کرد لەو سەرنج و ئەیما پڕ لە هێمایانەی و لەو زەردە خەنە شەیتانیەی بە لێویەوە بوو یەکپارچە هەموو لەشم لەرزی. **محەممەد** سەرنجێکی سەر تاپای دام و بە ئاوازێکی تایبەتیەوە گوتی:

- تەنیا بەیەك مەرج ڕێ دەدەم مەهدی لای تۆبێ ئەویش ئەوەیە کە باوکت موغازەکەو نیوەی سامان و داراییەکەی بەناوی منەوە بکات.

لەوقسانەی ئەو هەنگاوێك بەرەو دواوە هاتمەوە. سوودی لە گریان و پارانەوەکانی من دیبوو و نیازی هەبوو بەوە ناچارم کات مەبەستەکانی بێنمە دی و پێیان رازیبم. بەسەرنجە ناباوەڕییەکانم تێمەوە روانی بەڵام نەمدەزانی چ وەڵامێك بدەمەوە. ئەگەر قبوڵم کردبایە بە دەستی خۆم دەبوومە هۆی ئەوەی هەموو رۆژێ بەبیانووە جۆراو جۆرەکانیەوە خواست و حەز و ئارەزووەکانی بەسەر من و کەسوکارو بنەماڵەکەمدا بسەپێنێ. خۆ ئەگەر قبوڵیشم نەکردبایە دەبوو ئایندەی مەهدی بە کۆتایی و نابووتی و ناکامی ببینم و دەمدیت. کە**محەممەد** بێدەنگیە منی دیت هێندێکی غیرەت بزووت. هەنگاوێك هاتە پێش و گوتی:

- ئەگەر رۆژی دادگا باوکت بەسەنەدو کۆمپیالە موغازەکە و نیوەی سامان و داراییەکەی بەناوکردم ئەوە باشە دەنا داخ و غەم و خەفەتی دووریە منداڵ و کچە دوڕدانەکەی هەڵگرێ.

محەممەد کەوتەوە ڕێ و بێ ئەوەی هەر تەنانەت تیلە چاوێکیشم داتێ دوورکەوتەوەو لێیدا رۆیی. بە هەنگاوی شل و شۆقەوە هاتمەوە ماڵێ. هەمیشە لە هەلێکی دەگەڕام تا سەری

باسەکە دەگەڵ دایك و بابمدا بکەمەوە و بەسەرهاتەکەیان پێ بڵێم. کاتێ کە هاتمەوە ماڵێ بابە گەورە لە ماڵێ مەبوو. بێ ئەوەی بچمە هۆڵی میوانان چوومەوە ژوورێ و دەرکەم داخست. دایکم هاتە پشت دەرکێ و داوای لێ کردم تا دەست لەو مانگرتنەی هەڵگرم و واز لەو منداڵ بازاڕیەی بێنم و بچمە لای بابە گەورە. هەروا کە لە گۆشەیەکی ژوورەکەوە دانیشتبووم ودەستم دە ئەژنۆیان وەرێنابوو گوتم:

- تووبی و خودا دایکە وازم لێ بێنن، بە چ زمانێکی بێم و قسانی دەگەڵدا بکەم ئەوەش هیچ کە هەرگیز هۆکاری بەدبەختیەکانم ببوورم و گەردەنی ئازادکەم. ئەوە ئێوە ئاگاتان لە حاڵ و رۆژی من نیە و نایبینن؟ توو مەرگی خۆتان ئەو هەموو نارەحەتی و بێ ئۆقرە و ئارامیەی مەهدی نابینن؟ ئەوەکێ وەڵامدەرەوەی من و مەهدیە؟ کێ بوو بڵێ من دەبمە کەفیلی ئەو گەنجۆیە؟ ئەوەکێ بوو بێ ئەوەی من هەر بە مرۆڤیش دابنێ گفت و بەڵێنی منی بەو ناکەس بەچەیەدا؟ باشە جگە لەوەی کە ئەو رۆژانە بابەگەورە منی وەك شتێکی زۆر بێ نرخ تەماشا دەکرد ومنی بەمێرددا هیچی دی هەبوو تا تووشی ئەو بەدبەختیەی کردم وڕێی بۆ ئەوانیدیش خۆش کرد؟

ئێستاکە بە نیاز و مەبەستی خۆی گەیوە چیدیکەی دەوێ؟ یا دەیهەوێ ئێش و ئازار و مەینەتییەکانم ببینێ و سەیریان کا؟ ئەوە ئێستا بۆیە هاتووە تاقەد و باڵاو پشتە چەماوەکەی من ببینێ، پێی بڵێن ئەوە هەر جارێك بوو دەنگم نەکردو هیچم نەگوت و تاوانێکی گەورەم لە خۆم کرد و باجەکەیم دا بەڵام هەرگیز ئامادەنیم جارێکی دی بیبینمەوە. پێشی بڵێن کەئیدی تازە ئەو نەوەیەکی نیە بە ناوی رەهاوە. رەها مردووە، مردوو.

بە دەنگێکی بەرزەوە دەگریام و لەسەر و پۆتەڵاکی خۆمم دەدا، ئیدی خۆمم پێ ڕانەدەگیراو بەرگەی ئەو هەموو دەمارگرژیەم نەدەگرت و لە توانامدا نەمابوو. بەرگەی ئەو هەموو ناخۆشیانەم نەدەگرت. دایکم بە دەنگێکی لەرزۆکەوە گوتی:

- تکات لێ دەکەم ئازیزەکەم، هەر چۆنێکی بێ خۆت ڕاگرە، باشە من بە بابەگەورە دەڵێم کە رەها هێشتا نەهاتۆتەوە، بەس تەنیا ئەوەندە بەڵێن بدە کە ناگریەی.

دایکم رۆیی و سەر لە نوێ بێدەنگییەکی کشومات تەواوی ژوورەکەی داگرتەوە. فرمێسکی چاوەکانیشم ئەوا هەر وەك دوو رووبار بە لووزەو دەهاتنە خوارێ. دوای سەعاتێکی گوێم لە خودا حافیزیە بابەگەورەی بوو. ماڵێی بەجێهێشت و ڕۆیی و ئەوە منیش هەروا لە کونجێکی

ژوورەکەوە دانیشتووم و بیردەکەمەوە. لە هەلێکی دەگەڕام تا سەری قسان دەگەڵ بابمدا بکەمەوە. دەمی نانی ئێوارێ دایکم بانگی کردمە سەر سفرەی نانخواردنێ.

بە چاوی هەڵاوساوەوە چوومە سەر سفرەی و لەسەرخۆ سڵاوم کرد. بابم و دایکم هەردووکیان بەسەرنجێکی غەماویەوە وەڵامی سڵاوەکەیان دامەوە. هەموو جارێ مەهدی لەسەر سفرەی نانی ئێوارێ ورك (گڕوو) ی دەگرت و دەگریا. بابم بەبێ حەوسەڵەییەوە گوتی:

- ئیدی تێماوم چبکەم تا بەڵکە ئێ بتوانم نەهێڵم رەها و کوڕەکەی لێك هەڵ ببڕێن.

هەروا کە سەرم بەردابۆوە گوتم:

- رێیەك هەیە بەڵام دڵنیانیم لەوەی کە قبووڵی کەن.

بابم بەسەرسامیەوە سەیرێکی کردم و گوتی:

- هەر چیەکی بێ قبووڵمە من بۆ گێڕانەوەی تۆ و منداڵەکەت بۆ سەر ماڵ و ژیانی خۆتان هەرچییەکم لە دەست بێ دەیکەم، ئێستاش تۆ پێتوایە دەبێ چبکەم؟

سەرم بەرزکردەوە و گوتم:

- ئەوڕۆ **محەممەد**م دیت و قسەشم دەگەڵ کرد.

بابم و دایکم هەردووکیان بەیەك دەنگ گوتیان:

- **محەممەد**ت دیوە و قسەشت دەگەڵدا کردووە؟

وەڵامم دایەوە:

- بەڵێ قسەم دەگەڵ کرد، زۆریشی لێ پاڕامەوە تا رازی کەم مەهدیم بداتەوەو بەمنی بسپێرێ بە خێوی کەم بەڵام **محەممەد** دەوەڵامی مندا گوتی تەنیا بەمەرجێك ئەویش ئەوەیە کە بابت موغازەکەو نیوەی سامان و داراییەکەی بە ناوی منەوە بکات.

بابم سەرێکی لەقاندو گوتی:

- دەبێ بەو ئاواتەوە سەر بنێتەوە. هێندەی دەڕەتێنم تا لە خۆی بێزار دەبێ.

شەوێ دەخەونێمدا دیتم کە دەست بە دەستی مەهدییەوە ئەوە لەبەر **محەممەد**ی هەڵدێین.

بابم بەسواری فڕۆکەیەکەوە من و مەهدی لە دەست **محەممەد**ی رزگار کرد. بە هەراسانیەوە لە خەو ڕاپەڕیم و ئەو خەونەی کە دیبووم هێنامەوە بەرچاوی خۆم. بۆ تا ئێستا بۆ ئەوە نەچوو بووم، بۆ لەجێی ئەوەی هێندە لە **محەممەد**ی بپاڕێمەوە بیرم لە هەڵاتنێ خۆم و مەهدی نەکردۆتەوە. بە دۆزینەوەی رێگایەکی وا زۆر خۆشحاڵ و شادو شەنگوڵ بووم و تا ماوەی چەند سەعاتێکان تا بەیانی هەر خەریکی لێك دانەوەو نەخشەو پلان دانان بووم.

بەیانی رۆژی دواتر کەوتمە کۆکردنەوەی کەل و پەل و پێویستیەکانی خۆم و لە نێوان شتەکاندا ناسنامەی خۆم و مەهدیم دەرێنان هەر چەندە ئەوانە ئەو شتانەش نەبوون کەمن لێیان دەگەڕام. بە دوای ئەو پەساپۆرتەوە بووم کە دوای دووەم جاری چوونەوەم بۆ لای محەممەدی دەرم هێنا بووکە بە هیوای سەفەرێکی کورتیلەی دەرەوەی وڵات بووم.

وێنەی مەهدی بە پاسپۆرتەکەوە بوو و بەبێ هیچ بەربەستێك دەمتوانی لە وڵاتی دەرکەم. ئەو رۆژەی کە بەنیازی دەرێنانی پاسپۆرتیش بووم محەممەد بۆ ئەوەی خۆی لە دەست ڕاکە ڕاکە و وەرە و برۆیە رزگارکا بە تەواوی رەزامەندییەوە هەرچی مامەڵەی کارەکان هەیە هەمووی دابوونەوە من و زۆر بە ئاسانی و بەبێ دەردە سەری وینەی مەهدیشیان لە پاسپۆرتەکەی من دابوو. دوای ئەوەی کە پاسپۆرتەکەم دۆزیەوە بەخۆشحاڵیەوە لە ماڵێ هاتمە دەرێ و بۆ بلیت کڕین و پەیدا کردنێ ویزەی هەنگاوم نا.

تەنیا چەند رۆژێکی مابوو بۆ فڕینێ کە ماڵەوەمانم لەو باسەی ئاگادار کردەوە.

باوکم و دایکم هەردووکیان بە هەوتیەوە سەیری منیان کرد و بابم بە سەیرێکەوە پرسی:

- دەتەوێ دەگەڵ مەهدیدا هەڵێی؟ باشە بۆ کوێ؟

- دەگەڵ مەهدیدا دەچینە دوبەی ولەوێشەوە بۆ وڵاتی...

بابم هاتە نێو قسەکانمەوە و گوتی:

- بەڵام ئەمە کارێکی نایاساییە، تۆ ناتوانی ئەمە بکەی.

- کام یاسا؟ ئەو یاسایەی کە هەرچی مافێکی دایکە دەیخاتە ژێرپێ. یاسایەك کە نیازی هەیە من و جگەر گۆشەکەم لێکتر دابڕێ؟

- بەڵام ئازیزەکەم تۆ ناتوانی بەبێ ئەنجامدانی پێشەکیە کارەکان لە وڵاتی بچیە دەرێ.

- هەموو پێشەکییەکان تەواو بوو ون و سێ رۆژی دیکە دەگەڵ مەهدیدا دەفڕین.

دایکم بەنیگەرانیەوە سەیرێکی من و بابمی کرد. سالاریش وازی لە یاری هێنابوو و سەیری ئێمەی دەکرد. دایکم بە پاڕانەوەوە گوتی:

- باشە لە وڵاتی غەریبایەتیەدا بە خۆت و بە منداڵێکیەوە، چدەکەی؟

- خوا گەورەیە، کارێکی هەر دەکەم.

- کارێکی هەر دەکەم چیە، ئەوە نەبووە وەڵام، ئەدی نابێ بزانین تۆ چیت دەمێشکیدایە؟

- کاتێ کەلە دوبەی جێگیر بووم ئەو دەمی پەیوەندیتان پێوە دەکەم و لە هەموو رووداو و بەسەرهاتەکانتان ئاگادار دەکەمەوە بەڵام بەر لەوانە تکایەکم لە بابم هەیە.

بابم سەرنجێکی ئاڵۆزکاوی لەمن دا و من درێژەم دایە:

- تکا دەکەم پارەم بدەنێ تا دوایی لە...

بابم قسەکەی بڕیم و گوتی:

- ئەوەی هەر دەکەین بەڵام تۆ بیرت لە دواییەکەی ئەم کارە کردۆتەوە؟

- تکا دەکەم بابە لێم گەڕێ با ئەو کارەی بکەم، بۆ خۆتان دەزانن کە بە هیچ شێوەیەك ناتوانم لە کوڕەکەم دوور کەومەوە و بەرگەی دووری وی ناگرم.

دوای قسە وباسێکی زۆر بابم و دایکم وا لێ کردن بەو کارەی رازی بن.

بەیانی رۆژی دوایی دەگەڵ دایکمدا بۆ کڕینی شتی پێویست چووینە دەرێ و بەرەبەری خۆراوایە هاتینەوە ماڵێ.

رۆژی دیاریکراو هات. داوام لە دایك وبابم کرد بۆ بەڕیکردنێمان نەیەنە فرۆکەخانە تا بتوانم ئاسوودەتر لە ئێران و ماڵەوەمان هەڵقەنێم و بەرەو دیاری غوربەت بچم.

دایك و بابم بە پێچەوانەی حەزو ئارەزووی ناخی دەروونیانەوە وەك زۆر جاری دیش دەنگیان نەکرد و ملیان بۆ خواستەکانی من ڕاکێشا. سەعاتێك دواتر فرۆکەکە دەفڕی و منیش دەمتوانی دەگەڵ منداڵەکەمدا بۆ تا هەتایە ئاسوودەی شەڕی دەستی **محەممەدی** بم. بەوەی کەنەمهێشتبوو لە مەهدی دابڕێم خۆشحاڵ و ئاسوودە بووم و بەردەوام سەیری دەمژمێرم دەکرد. میلەکانی سەعاتێ هەروەك جاران هیچ پەلەیان نەبوو و بەکاوەخۆ دەگەڕان و منیان شێت و هار دەکرد.

بۆ وەرگرتنەوەی بلیت و مۆر کردنێ پاسپۆرتەکە چوومە بەشی پشکنین تا پێشەکییەکانی فڕینێ ئەنجام دەم کە لەپڕ ئەو فەرمانبەرەی پاسپۆرتەکانی مۆرلێ دەدا لەجێیەکەی خۆی هەستا و بەرەولای فەرمانبەرێکی دیکەوە چوو و ورتە ورتێکی دەبن گوێیدا کرد و هەر دووکیان هاتنەوە لای من. ئەوجا فەرمانبەرێك لە پشت مێزەکەیەوە هاتە دەرێ و گوتی:

- خاتوون بە یارمەتی خۆت دەگەڵەمندا وەرە

-باشە بۆچی؟ تکا دەکەم ئاغا توو گیانی هەر کەسێکی کە خۆشتان دەوێ ئازارم مەدەن و لێگەڕێن با بڕۆم، درەنگ دەبێ.

- دڵنیابن فرۆکەکە بەبێ ئێوە هەڵناستێ و نافڕێ.

- خۆ من منداڵ نیم، ئەوە لە کەیەوە فرۆکەیەك سەعاتی هەستانێی لەبەر خاتری کەسێکی گۆڕیوە تا ئەم جارە بیگۆڕێ.

- به هەر حاڵ خاتوون ئێوه هەر دەبێ دەگەڵەمەدا دبێن.

بەناچاری وه دوای فەرمانبەرەی کەوتم و ئەویش بردمیە نووسینگەیەکی ناوفڕۆکەخانەکەوه. ئەوجا له پیاوێکی نزیك بۆوه که له پشت میزێکیەوه دانیشتبوو و شتێکی به گوێیدا چرپاند. دڵم وەك چوێلەکەیەکی هەراسان هەروا خۆی بەقەفەزەی سینگم دادەدا.

فەرمانبەرەکە بەمنی گوت:

- خانم ئێوه فەرمون بەخێربێن.

ئەوجا بۆ خۆی له نووسینگەکه چۆوه دەرێ و دەرگاکەی به دوای خۆیدا داخستەوه.

پیاوەکەی لەپشت مێزەکەوه دانیشتبوو گوتی:

- خاتوون تەشریف بۆ کوێ دەبەن؟

- دوبەی.

سەیره دوبەی و دیاره دەگەڵ منداڵەکەتاندا؟

- بەڵێ بۆ چ عەیبێکی هەیه؟

- ئەڵبەته عەیبێکی هەیه ئەویش ئەوەیه که خاتوون دەگەڵ مێردی پێشوویدا لێك جودا بوونەتەوه و لەسەر وەخۆگرتنی منداڵەکەیان تا ئێستا کێشەیانه.

بەدەمی بەشەوه تەماشای پیاوەکەم کرد و گوتم:

- من ده قسەکانی ئێوه ناگەم، ئەوەکێ ئەو قسه هەڵلەق مەڵلەقانەی هۆندوونەوه، تا چەند دەقیقەیەکی دی فرۆکەکه هەڵدەستێ، تکا دەکەم ئازارم مەدەن.

- خاتوون ئێوه ناچنه چ جێیەکی. ئێوه چوونه دەرەوەتان قەدەغەیه.

- لەبەر چی؟

- لەبەر ئەوەی که مێردی پێشووتان شکایەتی لێ کردوون و دەڵێن که ئێوه نیازتانه منداڵه ساوایەکەی بفڕێنن.

- میردی پێشووم ناماقووڵی کرد که ئەو قسەیەی کردووه.

- بەهەر حاڵ خاتوون ئێمه ناتوانین ڕێی چوونه دەرەوەت بدەینێ.

هەر نەبێ خۆ دەتوانن ڕێم بدەن تا کەسوکارم ئاگادارکەمەوه.

- ئەڵبەته فەرموون.

به تەلەفۆن بەسەر هاتەکەم به بابم ڕاگەیاند و دوای چەند دەقیقێکان محەممەد هاته نووسینگەکەوه زۆر به ڕقەوه سەیرێکی کردمێ و گوتی:

- ئەو کارە نوێیەت پیرۆز، تازە کەوتوویە کاری منداڵ فڕاندنێ؟

- بیبڕەوە.

- هەرچەندە ئەو کارانە لە تۆ بە دوورنین. بەڵام بەو کارەت دەبێ حەزی وەخۆگرتنێ مەهدی ببەیە گۆڕەوە.

دەنگی دەمەقاڵێی من و **محەممەدی** زیاتر هەڵکشی. پیاوەکەی کەلە پشت مێزەکەوە دانیشتبوو داوای بێدەنگییەی لێ کردین. ئەوجا لە **محەممەدی** پرسی:

- ئێوە چۆنتان بەو چوونە دەرەی خانمێ زانی دەگەڵ کوڕەکەتاندا؟

- لەو جێیەی کە خودای بەسەرەوەیە، چەند رۆژێك لەمەوبەر بەبەرماڵی باوکیاندا ڕۆیشتم تا پێیان بڵێم لەوەی کە هێندەم دەڕەتێنن و هێندەم دێنن و دەبەن ماندوو بووم. لە دەرکەم دا و برا بچووکەکەی هاتە بەر دەرکێ و داوام لێ کرد تا خاتوونێ بانگ کا ئەو گوتی:

- باجی لە ماڵەوە نیە.

پرسیم:

- ئەدی لە کوێیە؟

گوتی:

- دەگەڵ دایکمدا چوون جل و بەرگ و پێویستی بۆ باجی و بۆ مەهدی بکڕن، ئاخر چەند رۆژێکی دی ئابجی و مەهدی دەچنە دوبەی.

لەقسەی براکەیڕا زانیم کە ئەو ژنە بە نیازی چیەو چی لەمێشکیدایە. بەسەردانی لایەنی پەیوەندیدار چووم شکایەتی ئەو نیازانەو ئەو هەوڵانەیم لێ کرد و نەمهێشت کوڕەکەم لە وڵاتی بچتە دەرێ.

بیرم بۆ هەموو جێیەکی دەچوو سالار نەبێ، تەنانەت هەر بەبیریشمدا نەدەهات کە **محەممەد** بوێرێ بێتە ماڵێ مە و سالار هەموو ئەو شتانەی ئاوا بۆ باس بکا. بەو جۆرە **محەممەد** رێی نەدا من و مەهدی لە وڵاتی بچینە دەرێ.

بەکورتییەکەی بابم لەڕێی دۆستە دەست رۆیشتوو و دیار وخاوەن نفوزەکانیەوە سەری دە دوو **محەممەدی** ناو سەری لەسەر هەڵنەگرت تا ئەوەی کە**محەممەد** بێزار بوو و کاسەی سەبری لێوەڕێژ بوو و نەیهێشت مەهدی بێتەوە لای من و هەموو داوا و تکایەکانی لەم بارەیەوە رەتکردەوە.

ڕۆژی دادگایە بە فەرمانی قازی لەبەر ئەوەی من داوای تەڵاق و جیابوونەوەم کرد بوو نەك هەر مارەیی و هەشتیەکیەکەم مەهدیشم کە چوار ساڵانە بوو نەیاندامێ و لێیان ئەستاندمەوە. شەو و ڕۆژم لێ بووە گریان. دوای جودا بوونەوەی یەکجارەکیم لە محەممەدی مەهدی دابڕانێ مەهدی لە پەل و پۆی کردم و ژیانم لێ بەڵابوو. هەروەك شێتان لە کونجێکی دادەنیشتم و دەنوختەیەکیەوە ڕادەمام. بابم و دایکم هەرچییەکیان بە بیرو خەیاڵاندا هاتبایە بۆیان دەکردم بەڵام بێ سوود بوو. هیچ شتێك و هیچ کەسێك جێی مەهدی بچکۆڵانەمی نەدەگرتەوە و جێیەچۆڵەکەی وی بۆ پڕنەدەکردمەوە.

تەواوی خزم وکەسە نزیکەکانم دەهاتن و دڵیان دەدامەوە و هەرکامێکیان شتێکی بە بیرو خەیاڵ و مێشکیدا هاتبایە دەیانگوت. بەڵام تەنیا کاریگەرییەکی قسەکانیان کەلەسەر من هەبووبێ ئەوە بووکە فرمێسکەکانم دادەبارینەوە و ئازارەکانم دادەمرکانەوە و ئاورو بڵێسەی دەروونم دادەمردەوە.

هەفتەی یەکەم رابورد بە گوێرەی فەرمانی دادگا محەممەد لەسەری بوو کە ڕۆژانی کۆتایی هەموو هەفتەیەك مەهدی بێنێتەوە ماڵێ بابم و شەممانیش دووبارە بێت و دەگەڵە خۆیدا بباتەوە.

ئەو ڕۆژەی کە بڕیاربوو مەهدی بێنێتە ئەو پارکەی سەری کۆڵانێ هەر بەیانی زوو لە خەو هەستام و خۆم شوشت و خۆم ڕێك و پێك وئامادەکرد چونکە حەزم نە دەکرد مەهدی بە ڕەنگ و ڕوویەکی پەڕیوەوە ببینێ. لە خۆشیان دەست و پێی خۆمم لێ ون ببوو. بە پەلە چوومە پارکەکە و بە چاوەڕوانیە مەهدییەوە دانیشتم. چەند سەعاتێك تێپەڕین بەڵام مەهدی سووسەیەکی هەر نەبوو. ئەو ڕۆژەم لە پارکەکە گەیاندە شەوێ بەڵام محەممەد مەهدی هەر نەهێنا. ئەو پیاوە هێندە لاسار بوو کە تەنانەت گوێی بە فەرمانی دادگاش هەر نەدەدا. بەیانی ئەو ڕۆژەش سووسەیەك لە محەممەد ومەهدییەوە هەر نەبوو. بەناچاری دەبوو تا هەفتەی دادێ ڕاوەستم. بەڵام ئاخۆ خۆم ڕادەگرت هەفتەیەکی دیش مەهدی نەبینم. هەر ڕۆژێکم بە قەڕنێك لێ دەڕۆیی. جارەهای جار دەهاتمە سەر ئەوەی بچمە سەر محەممەدی و هۆی ئەو نەهێنانەی مەهدی لێ بپرسمەوە بەڵام هەر دوای تاوێك بڕیارەکەم دەگۆڕا و پەشیمان دەبوومەوە. وام بە چاك تر زانی ڕاوەستم و چاوەڕێی پەرچەکرداری محەممەد بم. ئیدی چەندین جار بابە گەورە هاتەوە سەر دانیێم بەڵام من هەر نەچووم ببینم. ئەوەندەم ڕق لێ هەستابوو و هێندەم دەدزا تەنانەت

نەمدەتوانی بۆ چرکەیەکیش بیبینم. نەمدەتوانی بەرگەی دیتنیٰ پیرەمێردێکـی لـە خـۆ ڕازی و خۆپەرست و خۆسەپێن بگرم کە ژیانی منی لەناو بردبوو و ئاگری تێبەردابوو و سووتاند بووی.

ورده ورده لە زمانی دایکم و بابم و ئیدیکـەم دەبیسـتەوە کـە بابـە گـەورە لەبـەر ئـازاری ویژدانی کە رۆژی منی بەو رۆژە گەیاندووە تووشی نەخۆشی دەروونی و نەخۆشی دڵ بووە. ئـەو رۆژانەش وا دڵ ڕەق و بێ بەزەیی ببووم کە بە بیستنی ئەو قسانە نەك هـەر نارەحـەت نـەبووم بەڵکە خۆشحاڵیش بووم و بەسەر لەقاندنێکەوە گوتم:

- هەقە مستی بێ دەبێ سزای کارەکانی خۆی وەرگرێتەوە، ئەگـەر ئـاوا نەبایـە لەوانـەبوو گومانم لە دادی خودا کردبایە.

دەگەڵ ئەوەشدا کە زۆر جاران دەگەڵ نارەزایەتیە دایك و بابیشـمدا روو بـە ڕوو دەبوومـەوە بەڵام هیچ گوێیەکم نەدەدایە ناڕەزایەتییەکانیان و لە دڵـەوە چـێژم لـەو ئـازارو نارەحەتیانـەی بابەگەورەی وەردەگرت. کە بەتەنیاش تەك بوومەوە گوتم:

- هەقی خۆتە بیچیژە، هێندەی بچێژە نەبێتەوە تاهـەر نـەبێ تۆزقـاڵێکی ئـەو ئازارانـەی حەوت ساڵەی من دەرك کەیت و پێی بزانی، بیچێژە تا بزانی نەدەبوو بـاڵا دەسـتی و تەمـەنی زۆرت ئاوا نالەبارانە بەکاربێنیت و سوودی بێ جێیان لێ وەرگری، بیچێژە تا تێبگەی کە نابـێ بە رووالّەتی دەرەوەی کەسانی دیکەوە هەڵ بخەڵەتێی. بیچێژە تا بزانی کە سـەپاندنی بـیرو ڕا و بۆ چوونی خۆت بە زۆرە ملێ بەسەر کەسانی دیکەدا راست نیە.

زەردە خەنەیەکی ئۆخەم کەوتە سەر لێوان و دڵم داکەوت.

هەفتەی دووەمیش هات کەچی هەمدیس محەممەد، مەهدی هەر نەهێنا تا جگەر گۆشـەکەم ببینم، ئیدی لە وزەدا نەمابوو و لە دووری مەهدی وەك باڵندەی سەربڕاو هەر خـۆم بێروبەوێـدا دەدا و دەگریام. چەندین جارم بڕیار دەدا بچمە بەر دەرکێ ماڵێ محەممـەدی و بـەهات و هـاوارو داد و بڕۆوە هۆی نەهێنانەوەی مەهدی لێ بپرسم بەڵام حیرسم نەیدەهێنا. بەخۆم گوت:

- محەممەد حەز دەکا ئازار کێشانەکانی من ببینێ. نابێ لایـەنی لاوازی خـۆمی نیشـاندەم. ئەگەر ئەو بەو هەست و سۆز و هەموو ئەو پەرۆشیانەی من بزانێ هێندەی دیکەم زیـاتر ئـازار دەدات و هێندەی دیش نایەڵێ مەهدی ببینم.

هەروا بەو جۆرە دوومانگی دیش تێپەڕین و مەهدی بچکۆلانەمم هەر نـەدیت. تـا دەهـات رۆژ بە رۆژ کزو لاوازو ڕەنگ زەرد و پەڕیوەتر دەبووم. لە پڕ ملوك و مێردەکەیم وەبیرهاتنـەوە. رەنگە ئەوان بتوانن شتێکم بۆ بەشتێك بکەن.

چوومە ماڵێ ملوکێ و لە دەرکەم دا. ملوك خانم بـۆ خـۆی دەرگـای لێ کردمـەوە. دوای دیتنی من چەند ساتێکی بە هەوتیەوە تێڕوانیم و بەدەنگێکی میهرەبانانەوە گوتی:

- رەها گیان، وای چەند بە دیدەنیت خۆشحاڵم، فەرموو بۆ ژوورێ، زۆر زۆر بە خێرێی.

چوومە ژوورێ و بەرەولای ژووری دانیشتنێوە چووم و لەلایەکیـەوە دانیشـتم. ملـوك خـانم چووە مەتبەخێ تا شتومەکی میواندارییە ئامادەکا.

بە تەنیا لە ژوورێ دانیشتبووم و سەیری ئەملاولام دەکرد. ئەوە هەمان ئەو ژوورە بـوو کـە تەنیا و بێ پەنا دەنیوە شەوێکیدا پەنام بۆ هێنـابوو. کاتـێ کـە بـیرم لـە ڕابـوردوو دەکـردەوە دەمدیت ئەو حەوت ساڵەی ژن و مێردایەتیە من و **محەممەدی** خوداوەنـد چارەنووسـی منـی لـە خەڵووزێ ڕەش بەڵکە لە خـەڵووزێش ڕەشـتر قەڵـەم لێـدابوو. ملـوك خـانم هاتـە ژوورێ و بـە ڕوویەکی خۆشەوە چاك و چۆنی و ئەحواڵپرسییەی کردم. دوایەش بە بۆنەی لێك جودابوونـەوەی یەکجارەکی من و **محەممەدیەوە** زۆری دڵ دامەوە و غەموکەسەری خۆشی هـەر بـەو هۆیـەوە بـۆ دەربڕیم کە زۆری پێناخۆش بووە. ملوك خانم دەنێوان قسەکانیدا گوتی:

- رەها گیان راستە کە جودا بوونەوە کەتانم دەگەڵ **محەممەدیـدا** زۆر پێنـاخۆش بـووە بـەڵام پێناخۆشبوونەکەم هەر زیاتر لەبەر ئەوەیە کەئیدی خـاڵۆژنێکی دیکـەی وەکـو تـۆم نابێتـەوە، هەرچەندە دەشزانم کە **محەممەد** لە تۆ نەدەوەشایەوە و شیاوی تۆ نەبوو بەڵام لە دەستدانێ تـۆ لـە هەمو شتێکی زیاتر دڵگران و نارەحەت کردم و دەبێ ئەوەش هەر بڵێم کە لێك جوداییە تـۆ و **محەممەدی** هەرگیز ناتوانێ بیرو باوەڕم بەلایەنی تـۆوە بگـۆڕێ، هـەروەك جـاران و لـە جـارانیش رێزدارتری. خودا بۆ خۆی دەزانێ کەلە خوشك و برایەکانم زیاتر خۆش دەوێـی. زۆرم سوپاسـی ملوك خانمێ کرد و گوتم:

- هاتنێ منیش بۆ ئێرە، لەبەر لێك دابڕانێ **محەممەدی** نیە بەڵکە لـە تـاو مەهدییـە. ئـەوە نزیکەی سێ مانگە نەمدیوە و هەر ئەوەشە کە هەراسانی کردووم و ئـۆقرەی لێ بڕیـوم. ئیـدی بەرگەی دوورییە جگەر گۆشەکەم ناگرم...

ملوك خانم قسەکەی پێ بڕیم و گوتی:

- کە بیستم دادگا مەهدی داوەتەوە **محەممەدی** زۆر نارەحەت بووم، بۆ خۆشت دەزانی کـەمن یەکجار زۆر نارەحەتی ئایندەی ئەو کوڕەم. دەترسم **محەممەد** ئەویش وەك خۆی مرۆڤێکی لاسـارو بەر هەڵداو هیچ پووچ بار بهێنێ.

ملوك خانم هەر قسەی دەکردن و بەقسەکانیشی تا دەهات کوڵ و باری غەمی سەر دڵمی قورس وگرانتر دەکرد. هەر ئەو قسەی دەکردن و منی دەپڕووکاند. دڵە خورتەی ئایندەی مەهدی هۆشی پێ لە خۆ بڕیبووم و لەپەل و پۆی خستبووم. هەر دەگریام و نەفرەتم لە بەختی ڕەشی خۆم دەکرد. بە دەم گریانێوە لە ملوکێم پرسی:

- نازانم مەهدی لە کوێیە و ئێستاکێ ئاگاداریەی دەکا؟

ملوك خانم پاکەتە دەستەسڕەکاغەزەکەی بۆ راگرتم و من بەدەم سڕینەوەی فرمێسکەکانم درێژەم دایە:

- سێ مانگ بەسەر جودا بوونەوەی من و محەممەدیدا دەڕوا و بە گوێرەی فەرمانی دادگا کە بڕیار بوو دوو ڕۆژی کۆتای هەر هەفتەیەك مەهدی لەلای من بێ بەڵام محەممەد تەنانەت لەسەر ئەو گفت و بڕیارەش هەر نەمایەوە و پێوەی پابەند نەبوو و مەهدی نەهێنایەوە دیدەنیەم.

ملوك خانم لە داخان سەرێکی بادا و گوتی:

- ئەگەر محەممەد وای نەکردبایە شتێکی سەیر دەبوو. جا ئەو پابەندی چ شتێکیە تا پابەندی ئەوەی بێ. ڕاستیەکەی لەو دەمیەوە کە ئەو بوختانەی لە دادگای بە تۆو بە ئەحمەدی کرد ئیدی لەو دەمیەوە چاوم بە چاوی نەکەوتۆتەوەو بەلای منەوە ئەو مردووە. بەڵام لێرە و لەوێم بیستووە کە محەممەد، مەهدی بردۆتەوە لای دایکم تا بەخێوی کات و چاوی تێوەی بێ بەڵام دایکم هەروا دوای چەند ڕۆژان لە ئاگاداری و بەخێوکردنی مەهدی پەشیمان بۆتەوە، لەبەروەی بەردەوام گریاوە و داوای تۆی کردۆتەوە. ئەوجا محەممەد بە ناچاری مەهدی دەباتە لای جەمیلەی و ئێستا لەلای جەمیلەیە و ئەو بەخێوی دەکا بەڵام وەك بڵێی جەمیلەش داوای لە محەممەدی کردووە پارەی بەخێوکردنێ مەهدی بداتێ و بڕیارە محەممەد مانگانەی خەرجی بەخێوکردن و هەقی ماندوو بوونێ بداتە جەمیلەی.

لەبیستنێ قسەکانی ملوك خانمێوە سەرم دەگێژەوە هات و خانووەکەم لە بەرچاوان سووڕا. دیارە دەو سێ مانگەیدا مەهدییە بچکۆلانەکەم دەردی دنیایەی دیوە. هەموو لە هەموو ئەو یان بەچاوی غەوارەیەك سەیردەکرد و لە بەخێوکردنێی ڕازی نەبوون و بەخۆیان نەدەگرت. ئەوە چ یاسایەکە کەدایك مافی ئەوەی نەبێ منداڵەکەی بگرێتە خۆی و بەخێوی کا؟

هەروەکو بۆ خۆم شارەزای ڕەوشتی محەممەدی بووم دڵنیابووم لەوەی کە بەلێدانێی مەهدی تەمبێ کردووە تا نەهێڵێ وڕك و بیانووان بگرێ.

بەهەنگاوی لەرزۆك و هەڵەت و پەڵەتەوە خودا حافیزیم لـە ملـوك خانمـێ کـرد و هاتمـەوە ماڵێ.

*　*　*

ڕەها لە پەنجەرەی مەتبەخێوە تەماشایەکی دەرێی کرد و گوتی:

- واچووینە ناو قسانەوە هەر ئاگامان لە وەخت و زەمانان بڕاوە.

من و ڕەبابە خانمیش هەردووك پێکەوە سەیرێکی دەرێمان کـردو لەسـەیری تاریکیـە دەرێ چاومان دەسەعاتەکەی سەر دیواری مەتبەخێوە بڕی. سەعات (١٠) دەی شـەو بـوو و کـەسمان ئاگامان لە سەعاتێ نەمابوو. بەبێ ئـەوەی هەسـت بـە مانـدوو بوونـێ بکـەین گوێمـان بـۆ قسەکانی ڕەهای شل کردبوو. ڕەها هەناسـێکی قـووڵی هەڵکێشـا و قـۆڵ و بازووەکـانی لێـك بڵاوکردن و گوتی:

- لە و چەند ڕۆژانەی دواییدا کە هەر لە بەیانیەوە تا ئێوارێ قسان دەکەم شەوێ کە دەنووم دەنگی خۆمم دەگوێیدا دەزرنگێتەوە و نایەڵێ خەوم لێ بکەوێ و بنـووم. دەنگـم دەمێشـکمدا دووبارە دەبێتەوە و ئەوەی دەرۆژێدا دەیڵـێم شـەوێم هـەموو دێنـەوە بەرچـاوی و دەخەوێیانـدا دەبینمەوە.

ڕەبابە خانم بە دڵسۆزییەکەوە گوتی:

- بەستەزمانەی بێ دەرەتانە، دەو حەوت ساڵەیدا کەمی ئێش و ئازار و دەردو ڕەنـج دیـوە بۆیە ئێستاش مۆتەکە وازی هەر لێ ناهێنێ و دەستی لە یەخەی ناکاتەوە.

ڕەها دەستێکی بە زگی خۆیدا هێناو گوتی:

- ڕەبابە خانم، لە خوڕە خوڕی هەمە جۆرەی زگم هەراسان بووم بە یارمەتی خۆت تا زووتر شامێ ئامادەکەی و پەلەی بکەی بەڵکە واگۆی ئەو زگە نەعلەتیەم بم. ڕەبابە خانم بـە گوتنـێ ((بە چاوان هەر ئێستا)) مێزی ڕازاندەوە. بەو خواردنانەی کـە ڕەبابـە خـانم لێینـابوون تـەواو وەسەر ئیشتیاکەوتبووم و زۆر بەهەڵپەوە دەستم بە خواردنێ کرد.

سەعات لەنیوە شەوێی لادابوو کە چوومەوە ژوورەکەم و خـۆم بـۆ نووسـتنێ ئامـادەکرد و دەجێیدا ڕاکشام. نازانم چەند نووستم کە لە پڕ لە دەنگی هاوارێکی لـە خـەو ڕاپەڕیمـەوە و لـە سەرجێیەکەم دانیشتم. دەنگەکە بڕابۆوە، تووشی شڵەژان و دوو دڵیە بووم داخوا هەر بەراسـتی یەکێك هاواری کردووە یا من خەونم دیوە؟! بێدەنگییەکی قورس هـەموو جێیـەکی تـەنیبۆوە و

هەموو لایەکی داگرتبوو. پێموابوو تووشی رمووزنەی هاتووم و دەنگەکەم دەخەویدا گوێ لێ بووە. دووبارە دەجێیەکەیدا راکشامەوە و چاوم لەسەریەك دانانەوە. لە پڕ هەستم بە هەناسەی یەکێکی کرد خێراخێرا دە ژوورەکەیدا دەگەڕێ.

چاوم هەڵێنانەوە و دە تاریکیە شەوێدا یەکێکم دە ژوورێدا دیت کە خۆی بە دەرگای ژوورەکەوە نووساندبوو و لە کەلێنی دەرکێوەی سەیری ناو دالآنەکێ دەکرد. ویستم لە جێی خۆم هەستم بەڵام ئەو خەنجەرەی بە دەستیەوە بوو لە جێی خۆمی وشك کردم. دەتاریکیە شەوێدا زۆر بە ئاسانیم بریسکەی دەمی خەنجەرەکەی دەدیت کە دەبریسکایەوە. گوێم لە دەنگی قسەی رەها و رەبابە خانمێ بوو، رەها پرسی:

- دڵنیای یەکێکت دیوە؟

- بەڵێ، خاتوون! هاتبووم کەمێك ئاو وەخۆم کەلە پڕ یەکێکم لەناو هۆڵەکەدا دیت و هاوارم کرد.

رەها پرسی:

- ئەدی کوا؟ چووە کوێ؟

- نازانم من بەرەو لای مەتبەخێوەم راکرد تا شتێکی بۆ بەرگریە خۆم پەیدا کەم. ئیدی نازانم ئەو کوێوە چوو، خاتوون بە یارمەتی خۆت تەلەفۆن بۆ پۆلیسی فریاکەوتن بکەن تا زووە بگەنە ئێرە.

بێدەنگییەك هەموو جێیەکی گرتەوە. ئەوە منیش هەروا سەیری ئەو کەسەی دەکەم کە لە پشت دەرکێوە راوەستاوە و لەکەلەلێنی دەرکە نیوە کراوەکەوە گوێی لە قسەکانی رەها و رەبابە خانمێ راگرتووە. زانیم کە ئاگای لەمن نیە لەوێم. دەبوو تا زووە بڕیار بدەم داخوا هەر لە جێیەکەی خۆم بمێنمەوە و نەجووڵێم تا نەزانێ لەوێم یا ئەوەتا لە جێی بێمە دەرێ و پەلاماری بدەم. ئەوە هەر چاوانیش لە شتێکی دەگێڕم بۆ بەرگریە ئەگەری هەر پەلامار و هێرشێکی بەڵام هیچ شتێکی وام دەست نەکەوت. تێماو و دەستەوستان سەیری ئەملاولام دەکرد و نەشمدەوێرا لە جێی خۆم فزەی بکەم. دەنگی رەهای دە هەوای دالآنەکێ گەڕا:

- ئەلۆ، پۆلیسی فریاکەوتنە هەرچی زووترە خۆتان بگەیەننە ئەم ناو ونیشانە... دزێك دەنێو ماڵێدا دیتراوە.

- خاتوون تووبی و خودا بڵێ بازوو خۆیان بگەیەننێ، من لەو یارۆیەی دەترسم، رەنگە هێشتاش هەر دەنێو ماڵێدا بێ، بەڵام هاتنێ پۆلیسی ئەرکێکی فەرمیە، هێشتاش نازانین

داخوا بەراستی دز بووە یا ئەوەتا بۆ شتێکی دیکە و بەنیازێکی دیکەوە هاتووە. کەسی نەناسیش ئەوە دەو بێدەنگییەیدا گوێی بۆ قسەکانیان راداشتووە. سەرنجێکی لای پەنجەرەکەی دا تا بزانێ داخوا لەوێوە رێی هەڵاتنێ هەیە بۆ دەرێ یانە نا. بێ ئاگا لەمن بەرەو لای پەنجەرەیەوە چوو و پەنجەرەکەی کردەوە. خۆشبەختانە پەنجەرەکە لە عەردیەوە دوور بوو و نەیدەتوانی لەوێوە هەڵێ.

کەسە نەناسراوەکە سەری لە پەنجەرەیڕا بردبووە دەرێ و سەیری بەرزاییە نێوان عەرد و پەنجەرەکەی دەکرد. وەك بڵێی راوێژی دەگەڵە خۆیدا دەکرد ئەگەر لە پەنجەرەکەوە خۆی هەڵداتە خوارێ داخوا رزگاری دەبێ یانە نا؟

بەبێ دەنگی لە تەختەبەندەکەی هاتمە خوارێ و بەرەو لای دەرکی ژوورێوەم تێ تەقاند. دەحالێکیدا کە هاوارم دەکرد و هانام وەبەر رەبابە خانمێ و رەهایە دەبرد دەرپەڕیمە دەرێ و دەرکەی ژوورەکەم داخست. دەنێو دالانەکێدا راوەستابووم و دەستگیرەی دەرکەکەم بەبەرخۆمەوە رادەکێشا تا نەهێڵم کابرای نەناسیاو هەڵێ. رەها و رەبابە خانم هەردوو خۆیان گەیاندمێ و کەوتنە هاریکاری و پشتیوانیەم. دەستگیرەی دەرکەکەمان زۆر بە توندی بەرەو لای خۆمانەوە رادەکێشا تا نەهێڵین بکرێتەوە.

کابرای نەناسیاویش زۆر بە توندی بەرەو لای خۆیەوە دە دەرکەکێ دەنووسا تا بتوانێ بێتە دەرێ. لە پڕ رەها قیژاندی:

- رەبابە خانم، ئەگەر دەستت بەتاڵە کلیلی ناو قفڵی دەرگاکە بادە و دەرگاکە کلۆم کە.

- خاتوون دەستەکانی تۆم لەسەر دەستین. ناتوانم دەستان بجوولێنم.

رەها بە هەڵەکەی خۆی زانی و بە دەم پێکەنینێوە کلیلەکەی دەقفڵەکەیدا بادا و دەرکەکەی کلۆم کرد. دەگەڵ ئەوەشدا کە دەرکەکە کلۆم ببوو کەچی من و رەبابە خانم هەر نە دەوێراین دەستگیرەی دەرکەکەی بەردەین. رەها بە سەیرێکەوە تەماشای هەردووکمانی دەکرد و کە دیتیشی هیچمان دەستگیرەکەمان بەر نەدا گوتی:

- ئەوە چاوەڕێی چین؟ ئەوە بۆ وا لە خۆوە تێ دەنووسێن؟

رەبابە خانم بە نیگەرانیەوە پرسی:

- دڵنیان کە دەرگاکە بە تەواوی داخراوە، دڵنیا بن. دەی دەبجووڵێ رەبابە خانم، دەستی سپێدە خانمێت دەبن دەستاندا پڵیشاندەوە.

رەبابە خانم بەترس و بە پارێزەوە دەستەکانی شل کردن و دەستگیرەکەی بەرهەڵدا.

هەقی رەهای بوو. کاتێ کە ویستم دەستگیرەکەی بەردەم، دەستم گرمۆڵە ببوون و تەزیبوون و ئازارێکی زۆریان تێ گەڕابوو. رەها دەستە سوور هەڵگەڕاوەکانمی دەنێو دەستی خۆیەوە گرتن و بە میهرەبانیەوە گوتی:

- سەیری دەستی ئەو مندالە پاکە چی لێ هاتووە، ئێمەی بێ ئاگا لە دەستی ئەو بەندەی خودایە لەجیاتی ئەوەی تین بدەینە دەستگیرەی بەهەموو هێزو توانای خۆمانەوە دەستی ئەو بەستە زمانەمان هەڵ گلۆفیوە. کابرای نەناسیاو لەپڕ یەك دوو جاری لە دەرکەی دا تا بیکاتەوە، بێ ئیختیار هەردووکمان بۆ پێشگیریە نەهاتنە دەرێی پێکەوە دەستگیرەکەی دەرکێمان پڕدایەوە. رەبابە خانم بە دەنگێکی بەرزەوە قاقایەکی لێداو گوتی:

- خاتوون ئەدی ئەتۆ دەرگات دانەخستبوو؟

من و رەها هەردووکمان تەماشای یەکترمان کرد. هەقی رەبابە خانمێ بوو. دەرگاکە کلۆم بوو ئیوەی نەبوو بکرێتەوە و لێوەی بێتە دەرێ.

دەنگی زەنگی دەرکێ بەرز بۆوە. رەها رووی دە رەبابە خانمێ کرد و گوتی:

- حەتمەن پۆلیسی فریاکەوتنە هاتوون، بەیارمەتی خۆت دەرگاکەیان لێ بکەوە.

دوای چەند دەقیقێکان چەند پۆلیسێکی فریاکەوتنێ بە جل و بەرگی فەرمییەوە هاتنە نێو ماڵێوە و بە چاوساغیە رەبابە خانمێ هاتنە نهۆمی سەرێ و کابرای نەناسیاویان گرت و دەگەڵە خۆیاندا برد. کاتی چوونەوە دەرێ داوایان لە رەهای کرد بەیانی رۆژی دوایی بچێتە پۆلیسخانەی و پەروەندەیەك بکاتەوە.

دوای رۆیشتنی ئەوان بە پێشنیاری رەهای هەر سێکمان چووینە مەتبەخێ تا سەرو پیاڵەچایەك بخۆینەوە. خەومان بە تەواوەتی لە چاوان تەریبوو. رەها پرسی:

- سپێدە گیان، بۆمان بگێڕەوە داخوا چۆنت ئەو دەژوورێدا حەپس کرد؟

رەبابە خانم بەتاسەوە چاوی دەمنەوە بڕیبوو و چاوەڕێ بوو تا هەرچی زووە باسەکە بگێڕمەوە. منیش دەستم پێکرد:

- لە دەنگی ئەو قریشکەی دەماڵێ گەڕا وە ئاگا هاتم و ڕاپەریم...

تەواوی داستانەکەم گێڕایەوە. رەبابە خانم گوتی:

- بەڵام کاتێ کە گرتیان هیچ ساردە چەکێکی پێنەبوو.

من و رەها هەردووکمان سەیرێکی یەکتریمان کرد، رەبابە خانم راستیدەکرد. لە جێوە هەستام و گوتم:

- دڵنیام لە ژوورێی شاردۆتەوە.

هەرسێکمان بەرەو لای ژووری سەرەوە چووین. رەبابە خانم گڵۆپەکانی پێکرد و ژوورەکە بە تەواوەتی رووناك بۆوە. ژوورەکە هەروا وەك خۆی رێك و پێك و دەست لێ نەدراوبوو. هەرسێکمان هەر جێیەکمان بەبیر و خەیاڵدا هاتبایە و گومانمان لێ کردبایە کەلەوانەیە خەنجەرەکەی لێ شاردبێتەوە دەگەڕاین. بەڵام شوێنەوارێکی نەبوو. رەها گوتی:

- رەنگە لەناو دەرپێیەکەی یا بەڕانیەوە بەستبێ و شاردبێتیەوە.

بەسەر راوەشاندنێکەوە وەڵامێکی نەرێنیم دایەوە و گوتم:

- ئەدی نەتدیت کە گرتیان یەکێك لە پۆلیسەکان لەشی دەپشکنی. بەڵام هیچ چەکێکی پێ نەبوو.

کەمێکم بیرکردەوە و درێژەم دایەوە:

- دڵنیام خەنجەرێکم بە دەستیەوە دیت، هەر دەبێ لە جێیەکی شاردبێتەوە.

رەبابە خانم باوێشکێکی دا و گوتی:

- بەڵام لە کوێ؟ خۆ ئێمە هەموو ژوورەکەمان تێك و لێك ناو سەرو بنمان کرد.

- رەهاش باوێشکێکی هاتێ و گوتی:

- واباشترە هەر سێکمان هەریەکە و بچێتە وە ژوورەکەی خۆی و بنووینەوە. بەیانی لەم بارەیەوە زۆرتر دەدوێین.

رەها و رەبابە خانم لە ژوورەکە چوونە دەرێ و منیان بەتەنیا بەجێهێشت. گوێم لە دەنگی رەها خاتوونێ بوو کە بە رەبابە خانمێی گوت:

- بە یارمەتی خۆت پێش نووستنێ قفڵی دەرگاکان بەسەر کەوە.

و رەبابە خانم گوتی:

- بە چاوان، دڵنیابن بەوەی کە روویدا ئیدی هەموو شەوێ و لەمەودوا پێش نووستنێ چەند جارێکان قفڵی دەرگاکان بەسەر دەکەمەوە.

خۆم دەبن جێوە نا و چەند جارێکانیشم ئەو دیمەنە هێنایەوە بەرچاوی خۆم کە دیبووم و لەبەر چاوی خۆمم بەر جەستە کردەوە، بەهەڵەش نەچوو بووم، زۆر بە روونیم بریسکەی دەمی خەنجەرەکە دیتبوو، بەڵام ئەو کەسە نەناسیاوە لە کوێی ئاخنیبوو و شاردبوویەوە؟ بەیانی کە لە خەو هەستام هەوا بە تەواوەتی رووناك ببۆوە هەر دەنێو جێیەکەیدا دانیشتم و چاوم گڵۆفین. لە پڕ کەوتمە سەر یادی رووداوەکەی شەوێ. لە نێو جێی هاتمە دەرێ و بەرەو لای پەنجەرەکەوە

چووم. پەنجەرەکەم کردەوە. هەوای ساردی زستانە هێرشی هێنایە ژووری. لەرز دایگرتم. هەر زوو پەنجەرەکەم داخستەوە و چوومە حەمامێ. ئاوەگەرمەکەی بەخۆم داکرد هێنامیەوە سەرخۆ. دوای سەعاتێکی چوومە نهۆمی خوارێ بەڵام کەس لە ماڵێ نەبوو. بانگی ڕەها و ڕەبابە خانمێم کرد.

- ڕەها خاتوون، ڕەبابە خانم، ئەوەکەس لە ماڵێ نیە؟

بەڵام هیچ وەڵامێك نەبوو. بەرەو لای مەتبەخێوە چووم. بۆنی چای تازە دەم هەوای ناو مەتبەخەکەی هەموو داگرتبوو. پیاڵە چایەکم بۆ خۆم تێکرد و چونکە مێزی نانخواردنەکەش هەموو شتێکی لەسەر بوو بە تەنێم قاوەڵتی کرد. سەعاتێك نەچوو بوو کە دەنگی کرانەوەی دەرکێ وریای کردمەوە. لە مەتبەخێ هاتمەوە دەرێ و بەرەو حەسارێوە چووم. ڕەبابە خانم بە خۆو بە زەمبیلەیەکی پڕی شتومەکی خواردنێوە گەییە حەسارێ و دەرگاکەی پێوەدایەوە. هەر زوو بەهانایەوە چووم و دەستێکم دەگەڵ دایە تا شتەکان بەرینە مەتبەخێ.

- ڕەها خاتوون هێشتا هەر نەگەیشتوونەتەوە؟

دە وەڵامێیدا گوتم:

- نەخێر کاتێ کەلە سەرێوە هاتمە خوارێ کەس لەماڵ نەبوو.

ڕەبابە خانم میوە و سەوزەواتەکەی کڕیبوویان بە دەم شووشتنەوێیانەوە گوتی:

- ڕەها خاتوون بەیانی زوو چوونە پۆلیسخانە و داوایان لە من کرد ئێوە ناڕەحەت نەکەم. منیش هێندێکم شت دەویست بیانکڕم. پێش چوونە دەرێشم هاتمە ژوورەکەی ئێوە تا ئەگەر بە ئاگابوونایە پێمگوتبان کە دەچمە دەرێ بەڵام لەبەر ئەوەی لە حەمامێ بوون دەستێکم بە ژوورەکەدا هێنا و ڕێکم خستەوە و چام بۆ لێنان و قاوەڵتیم بۆ ئامادەکردن و ئەوجا چوومە شت کڕینێ.

ڕەبابە بێدەنگ بوو بەڵام وەك بڵێی شتێکی بە مێشکیدا هاتبێتەوە دووبارە پرسییەوە:

- خۆ تا ئێستا بێ قاوەڵتی نەماویەوە؟ قاوەڵتیت کردووە؟

سوپاسم کرد و وەڵامم دایەوە:

- بەڵێ، قاوەڵتیم کردووە، دڵنیابە بێ دڵیە خۆم ناکەم

ڕەبابە خانم پێکەنی و گوتی:

- سەری کارەکان هەمووی هەر بۆ زگیە. هەوڵی ئادەمیزاد هەر بۆ تێرکردنێ زگەکەیە.

دەنگی کرانەوەی دەرکی حەسارێ هات. ڕەبابە خانم بە تاسەوە گوتی:

- ڕەها خاتوونیش تەشریفیان هێنایەوە.

و بە هەنگاوی خێرا و بە پەلەوە بەرەو پیلی خاتوونەکەیەوە چوو و بە ڕوویەکی خۆشەوە بەخێرهاتنەوەی کردەوە. ڕەها گەیشتەوە ناو هۆڵەکە و زۆر بە ئەدەبانەوە وەڵامی ڕەبابە خانمی دایەوە. ئەوجا پرسی:

- سپێدە خانم هەستاون؟

بەڵێ لە مەتبەخێن.

ڕەها بەبێ ئەوەی کە جلەکانی بگۆڕێ هاتە مەتبەخێ، سڵاوی کرد و گوتی:

- سپێدە خانم، ئێوەش دەبێ بۆ هێندێك وەڵام و پرسیاران دەگەڵە مندا بێنە پۆلیسخانە...

ڕەبابە خانم هاتە نێو قسەکانی ڕەهاوە و گوتی:

- باشە بۆ؟ خۆ سپێدە خانم هیچیان نەکردووە! هەر ئەویش بوو کە ئەو پیاوەی گرت.

ڕەها لە ڕووی سۆزو خۆشەویستیەوە زەردەخەنەیەکی بە ڕووی پیرێژنێ سادە دڵدا کرد و گوتی:

- نا ئازیزەکەم، چونکە من لە پۆلیسخانە گوتوومە کە میوانەکەم تیغێکی بەدەستی ئەوەوە دیوە بەڵام لەکاتی دەستگیر کردنیدا هیچ تیغێکی پێ نەبووە داوایان لە سپێدە خانم ئەوەیە بچێتە پۆلیسخانە و دیتن و بۆ چوونەکانی خۆی تۆماربکا.

یەکسەر دەگەڵ ڕەها خاتوونێ لە ماڵێ وەدەرکەوتم و چوومە پۆلیسخانە و هەرچیەکی دیبووم بۆ ئەفسەرەکەم گێڕایەوە. هەر چیەکم هەبوو دەپەروەندێکیدا ریز بەند کراو نووسرا و دوای سەعاتێکیش چەند پۆلیسێکی ئەم بووارە بۆ دیتنەوەی چەکە ساردەکەی کابرای نەناسیاو هاتنە ماڵێ ڕەهای و هەموو جێیەکیان پشکنی.

سەعاتێکی نەبرد ئەوەی لێی دەگەڕان دیتیانەوە. ڕەبابە خانم کە دەحاڵێکیدا بە چاوی ئەبڵەقەوە سەیری دەمی خەنجەرەکەی دەکرد تفێکی قووتدایەوە و پرسی:

- ببوورن ئاغایان ئەوەتان لە کوێ دیتەوە؟

یەکێکیان کە خەنجەرەکەی بە دەستەوە بوو گوتی:

لەژێر دۆشەگی تەختە بەندێکیەوە ئاخنیبوو.

ڕەبابە خانم لە ترسان هاوارێکی لێ بڵندبوو و گوتی:

- یانی سپێدە خانم بەدرێژایی شەوێ لەسەر ئەوشتە ترسناکەی نووستبوو؟

باشە ئەدی چۆنی ئاگا نەکردووە و نەیزانیوە؟
ئەفسەری کارا وەڵامی دایەوە:

- خەنجەرەکەی لەبن دۆشەگەکەی سەر لێوی تەختەکە لە پەینگانێ شارد بۆوە. ئەوە پێی وابووە کەس بۆ ئەو جێیەی ناچێ کە چەکی تێدابێ. بە دۆزینەوەی ئەو چەکەش تاوانی دزەی گرانتر دەبێ.

- دوای چەند دەقیقێکان پۆلیسەکان لە ماڵێ وەدەرکەوتن و خەنجەرەکەیان برد تا ئەویش بخەنە پاڵ پەروەندەکەوە. بار و دۆخەکە ئاسایی بۆوە و بە دەم جەفەنگی بەسەرهاتەکەی دوێنێ شەوەوە نانی نیوەرۆژەکە خورا. هەریەکە و باسی ئەو ترسەی دەکرد کە لێی نیشتبوو و بە دەم پێکەنینەوە هێرشەکەی هەرسێکمانمان بۆ سەر دەستگیرەکە گێڕایەوە. رۆژی دواتر لە لایەنی پۆلیسخانەوە هەواڵیان دایەوە رەهایە کە کابرای نەناسیاو دگانی بەوەداناوە کە هەر تەنیا بۆ دزیەی ماڵێ رەهای هەڵناوە. چونکە زانیویەتی کە ئەو ماڵە تەنیا دوو ژنی تێدان کەیەکێکیان بەتەمەنە و پیرە. بەو دگان پێدانانەی ئەو کە دگانی پێدانابوو بەلانی کەمەوە بەچەندین مانگ زیندانی حەبس دەکرا و تاوانبار دەبوو. و نارد یانە داد

دوای ئەوەی کە رەها لەلایەن کابرای نەناسیاوەوە دڵنیابوو کەوتەوە گێڕانەوەی پاشماوەی بەسەرهاتەکەی ژیانی خۆی.

* * *

بەدڵی شکاو و لێوان لێو لە غەم و خەفەتەوە لە ملوك خانمێ جودا بوومەوە و هاتمەوە ماڵێ.شەو ورۆژ هەر بەسەر و پۆتەڵاکی خۆمم دادەدا و دەگریام. دەموچاوە گریاناوییەکەی مەهدیم دێنایەوە بەرچاوی خۆم و کوڵی گریانێم هێندەی دی هەڵدەستا. دوو مانگی دیکەش تێپەڕین بەڵام هەمدیس محەممەد، مەهدی هەر نەهێنا. پێنج مانگ بوو کوڕەکەمم نەدیبوو ئەو پێنج مانگانەشم لەو پێنج ساڵەی لەلا ناخۆشتربوو کە دەگەڵ محەممەدیمدا بەسەر بردبوو. لە رێی بابمەوەم شکایەت لەمحەممەدی کردەوە.

دادگا محەممەدی ڕاپێچ دا و بەسەریدا سەپاند کە هەموو هەفتێکی مەهدیم بۆ بێنێتە دیدەنیە. ئەوجارەش محەممەد کەوتەوە درۆیان و دە بەرامبەر هەموو ئەوانەی لە دادگایە بوون گوتی:

جەنابی قازی، چەندین جارم ئەو منداڵە بردۆتە لای دایکی بەڵام ئەو ژنە رووی لێ وەرگێڕاوەو نەیویستووە بیبینێ و گوتوویەتی حەزناکا منداڵەکە ببینێ.

ئیدی لە درۆیەکانی وی جاڕس ببووم بەهات و هاوارەوە داوام لە دادگای دەکرد سزای بدەن. رووم دەقازی کرد و گوتم:

- بەلای ئێوەوە چ دایکێك پێی خۆش نیە جگەر گۆشەکەی خۆی ببینێ؟ کام دایکێك دەتوانێ رووی لە دیتنێ منداڵەکەی وەرگێڕێ؟ ئەوە هیچ یاسا و بڕیارێك نیە قوڕ بەدەمی مرۆڤی ئاوا دادات و دەمکوتی کا؟ باشە بۆ کەسێك بە دەنگ ژنێکی بیدەرەتانی چارە رەشەوە نایەت کەهەموو جوانی و جاحێڵیە خۆی لە کیس دا؟ بۆ دەبێ دوای تەڵاق دانیش منداڵ هەر لای باوك بێ و دایك هەقی بە خێوەکردن و وە خۆگرتنێ جگەر گۆشەکەی نەبێ؟ باشە بۆ دادگا نابێ لە گونجانێ بابەکە بپرسێتەوە؟

قازی داوای لەسەر خۆییەی لێ کردم و ویستی رێك و پێکیە دادگای تێك نەچێ.

دادگا محەممەدی بەرزەفت کرد تا هەموو هەفتەیەك مەهدی دەگەڵ مەئمورێکی کە دادگا داینابوو بیهێنێ و بەمنی بسپێرێ و خۆ ئەگەر نەهێڵێ من و مەهدی یەکتر ببینین ئەوە راشکاوانەتری دەگەڵدا دەجووڵێنەوە.

چەندین مانگ ئاوا هەموو هەفتەیەك رۆژانی کۆتایی هەفتە دەپێشوازییە مەهدیدا بووم. بەڵام هەموو جارێکی مەهدیم بە دەموچاوێکی شین هەڵگەڕاو و دەستی داغ کراو وجل و بەرگێکی شڕو وڕ و دڕاوەوە وەر دەگرتەوە. بەدیتنێ ئەو سەرو وەزعە ناهەموارەی منداڵەکەم ئاگرم دەجگەری بەردەبوو و فرمێسکم بە چاواندا دەهاتە خوارێ. جێی شین بووەوە و داغەکانیم ماچ دەکرد و نەفرەتم لە هۆکارەکەی دەکرد. هەر جارێکی کە مەهدی دەهاتەوە لای من بە دەم کوڵی گریانێوە خۆی دەباوەشێ داویشتم و خۆی مات دەکرد و هەر بەگریانیشەوە داوای لێ دەکردم تا هەر لەلای خۆمی بهێڵمەوە و ئیدی نەینێرمەوە ماڵە مامی.

بەناچاری دڵم دەدایەوە و هێورم دەکردەوە. حەزم نەدەکرد بەوادەو بەڵێنی بێ جێ هەڵی خەڵەتێنم و هەروا لە خۆوە بە تەمای کەم. دەبوو هەر چۆنێکی بێ دەگەڵ ئەو بارو دۆخەیدا ڕابێ. دەبیری ئەوەیدا بووم چۆناو چۆنی لە محەممەدی بستێنمەوە. هەموو هەوڵ و تەقەللام هەر بۆ هێندێ بوو کە دەماوەی ئەو چل و هەشت سەعاتەی کەلەلای من بوو کام ساعەتێکی خۆشی و شادییە ئەوەیانی بۆ بڕەخسێنم.

دایك و بابیشم لەو لایەنەوە زۆریان هاریكاری دەكردم. ئەوانیش هەر چییەكیان بەخەیاڵدا هاتبایە بۆ مەهدییان دەكرد و ئەنجامیان دەدا. بابم بەقەدەر پێویست پارەی دەبەر دەستی دەنام و دەیدامێ تا بۆ خۆم هەر چۆنێكم حەز لێیە بۆ مەهدی خەرج كەم.

وردە وردە مەهدی بە هەویای هاتنەوەی كۆتایی هەفتەوە رۆژەكانی بەسەر دەبردن و كەمتری بیانوو دەگرتن. چەندین رۆژ بوو بابە گەورە نەخۆش كەوتبوو و دەجێیدا بوو.

بەردەوامیش وەڵامی دەدان كە دەمهەوێ رەهای ببینم و داوای گەردەن ئازادییەی لێ بكەم.

بە زۆریە دایك و بابم رازی بووم بچم سەرێكی لێ بدەم. كاتێ كە چوومە ژووری نووستنەكەی بابە گەورەی زۆر لەو دەمەی پیرو پەرپووتترم هاتە بەرچاوان كەهات منی ناچاری مێرد بەمحەممەد كردنێ كرد. بابە گەورە دەنوێنەكەیدا راكشابوو و سەرنجە بێ تروسكەكانی دە دەموچاومەوە بڕیبوون. بەزەردە خەنەیەكی غەماوییەوە سڵاوم كرد. بابە گەورەش بەئارامی و لەسەر خۆییەكەوە وەڵامی سڵاوەكەی دامەوە و دەستە پیرو چرچ و لۆچاوییەكانی بەرەو لای منەوە درێژ كردن و گوتی:

- ئاخریەكەی هەر هاتی رەها، ئێستا ئەوە حەوت ساڵە چاوەڕێی دیتنێتم، ماشەڵڵا ئیدی ئێستا بۆ خۆت خاتوونێكی، هیندێكی دیش وەرە پێش با چاكت ببینم.

چوومە پێشتر و لەسەر لێوی تەختەكە بەتەك ئاغای گەورەوە دانیشتم. بابە گەورە دەستی دەناو دەستەكانی خۆی نام. بە لەرزینێ دەستەكانی دڵم گوشرا بە دەنگێكی لاوازەوە پرسی:

- زۆرت رِق لێ دەبمەوە؟

ویستم نەیڵێم بەڵام ئەو دەستبەجێ درێژەی دایەوە:

- مەڵێ نا، دەزانم لێم بێزاری، هەقیشتە، من ژیانی تۆم كوێر كردەوە و وێرانم كرد، من بوومە مایەی بەدبەختیت و خۆشم بە گوناهبار دەزانم، ئێستاش دەمهەوێ هەڵەو رابووردووەكانم قەرەبوو كەمەوە، تكات لێ دەكەم چاكم گوێ بۆ قسەكان ڕادێرە، من لەو ساتە وەختانەی كوتایی تەمەنمدا تكایەكم لێتە كچەكەم.

سەرم بەردایەوە گوتم:

- ئەوەی دەتەوێ بیڵێ بە چاوی منەتەوە قبووڵمە.

بابەگەورە لەشە لەر و لاواز و پەرپووتەكەی بە زەحمەت جووڵاندەوە و هێندێكی خۆڕانا. ئەوجا گوتی:

- تکام ئەوەیە بمبوری و گەردەنم ئـازاد کـەی، داپـیم بلـێ داخـوا دەمبـووری؟ سـەیرێکی دەموچاوە پیرو داکەوتووەکەیم کرد. دەمویست بڵێم:

- باشە تۆ بەزەیت بەمندا هاتەوە؟ ئەوان رۆژانە ئەوەندە زەحمەتەت وەبەر خۆت دا گوێ لە قسەکانی منیش بگری و بزانی بۆ سەرپێچی لە فەرمانەکان دەکەم؟ ئێسـتاش چ لـە شـۆخی و لاوەتیە بەسەر چوو و ئەو منداڵە دڵ شکاوەی بکەم؟ ئێوە چاوەڕێن کەمن هەموو ئەمانە لـەبیر بەرمەوە و چاو لە گوناهەکانی ئێوە بپۆشم؟ وای دابنێن من ئەوەشم کرد و لە ئێـوە خۆشـبووم ئەدی ئەو منداڵەی کەهەموو رۆژێ لێی دەدرێ و یا لەسەر دەنکە شۆکۆلاتەیەکی داغ دەکرێ چ لێدەکەن ئایا ئەویش دەتانبەخشێ و لێتان دەبوورێ؟

بەڵام کاتێ کە چاوم بە دەموچاوی ئاغای گەورە کەوت یەکسەر دڵم لەتەواوی ئەو نەفرەت و بێزاریانە پاك بۆوە کە پڕاو پڕ ولێوان لێوی دڵم بوون. هەرچی داد و بڕۆیەکانن دەناخمدا نـەمان و سۆزو خۆشەیستیم بەرامبەر بەو پیرەمێردە رەنجوورو رەنگ پەڕیوەیە جێـی هـەموو ئەوانـەی گرتەوە. کە ئەویشم هەر ئاوا دەچاوەروانیە وەڵامدا دیت لەسەرەخۆ گوتم:

- من گەردەنتان ئازاد دەکەم، خۆزگـە ئـەو رۆژانـە لـەبیری خۆشـبەختیە منـدا دەبـوون، هەرچەندە من خۆشیم لە خۆم نەدیت و هێشتاش هەر بەهیوای ئەو بەختەوەرییەوە رۆژان بەسەر دەبەم.

فرمێسك بە چاوی ئاغای گەورەداهاتنە خوارێ و دابارین. بەدەسـتە لەرزۆکـەکانی دەسـتی بەرەو لای خۆیەوە بردم و ماچی کرد. ئەوجا بەزەردەخەنەیەکی بێ رەنگی کاڵەوە گوتی:

- بەوەی کە بەخشیتم زۆر خۆشحاڵم، ئومیدەوارم لەمەودوا ژیانت هەمووی هەر خۆشـی و شادی و بەختەوەری بێ.

چەند سەعاتێکان لای بابەگەورەوە دانیشتم و قسەم دەگەڵ کرد. بەوەش کـە بەخشـیبووم و دڵم لەو ڕق و کینەو نەفرەتانەی ئەو پـاك ببـۆوە خۆشـحاڵ و ئاسـوودە بـووم. بابەگەورەترسـی ئەوەی هەبوو کەمن هەر سەر زارەکی ئەوم بەخشیبێ و بەدڵ نەبووبێ. بـەردەوام دەقسـەکانیدا لێی دەپرسیمەوە کە هەر بە ڕاستی و لە دڵـەوە ئـەوم بەخشـیوە و لێـی خۆشـبوو وم و هیچـم دەدڵێدا نەماوە؟ منیش دڵنیام دەکردەوە کە ئەوم لە کرۆك و ناخی دڵمەوە بەخشـیوە و هیچـم دەدڵێدا نەماوە بەرامبەری. لە ماڵێ ئاغای گەورە هاتمەوە دەرێ و گەرامەوە ماڵێ.

کاتەکان بەسستی دەڕۆیشتن و من هەر چـاوە چـاوی رۆژی پێـنج شـەممەم بوو.ئیـدی تاکـە خۆشی من تەنیا هاتنی رۆژەکانی کۆتایی هەفتە و لەباوەش گرتنی مەهدی بوو.

چەند رۆژێك دواى چوونە لاى بابەگەورە ئاغـاى گـەورە بارگـەو بنـەى كۆچـى تاهەتايـەى پێچايەوە و ئۆغرى فەرموو و لە دواى خۆشيەوە وەسيەتنامەيەكيشـى بەجێهێشـت بـوو. دواى بەسەر چوونى رێ و رەسمى بەخاك سپاردن و پرسە دانانـێ كاتـێ كـە هـەموو قـەوم و قيلـە و خزموكەس و نزيكەكان لە مالێ ئـەو خواليێخۆشـبووە كـۆ ببوونـەوە وەسـيەتنامەكە لەلايـەن پارێزەرەكەيەوە كرايەوە و خويندرايەوە. لەبەردەم و چـاوى ئەبلـەق و حـەوقى هـەموو ئامـادە بوواندا، پارێزەرەكە بە دەنگێكى بـەرزەوە نـاوەرۆكى وەسـيەتنامەكەى خوێنـدەوە و هـەمووى هەوت و سەرسام كردن. بابەگەورە نيوەى داراييەكەى بەمن بەخشيبوو و دابووى بـەمن و بـەوە ويستبووى هەڵەكانى خۆى پێ قەرە بوو كاتـەوە. دەكۆتـايى وەسيەتنامەكەشـدا منـى سـوێند دابوو تا بە تەواوى لێى ببوورم و لەگوناهەكانيشى خۆش ببم.

دواى رۆژى چلەى مردنێى تەواوى داراييەكەى حيساب كرا و نيـوەى ئـەو داراييـەى كـە بريتيبوو لە ملێونەهاتمەن پارەى كاش و چەندين موغازەو پارچە زەوى و خانوو و دوو ڤيەللاى ناوچەى شيمال ئەوانە هەمووى بەشێوەيەكى فـەرمى و نووسـراو بـەناوى منـەوە كـران. بـەڵام هەموو ئەمانە منيان دڵخۆش و رازى نەدەكرد، نەپوول و پارەوسامان و نەماڵ و خانوو و زەوى و نەڤيەللا، ئەمانە هيچيان دڵە شكاوەكەى منيان پێ نەدەدرايەوە و دەردى منيان دەرمان نـە دەكرد.

(١١)

ڕۆژەکان هەروا یەك بە دوای یەکدا تێدەپەڕین و ئەمنیش هەر بە هیواو ئـاواتی دیتنـەوەی مەهدی ئەو ڕۆژانەم بەسەر دەبردن. پووره فرانك و مێردەکەشی کە ئێستا خاوەنی دوو منـداڵی جوان بوون. چلەی ماتەمینی بابە گەورەیان لە ماڵێ خۆیان بۆ گرتبوو و هەرچی خزم و کەس و قەوم و قیلە و ئاشنا و ڕۆشنایە هەموویان بانگ کردبوو. دەگەڵ دایك و بـاب و خوشـکەکانم و سالاردا هەموو لە هەموو چووینە ماڵێ پووره فرانکێ. هەر دەگـەڵ یەکـەم هـەنگاوی چـوونە ژووریێ لاقەکانم لە دوو نەهاتن. ئومێـد بـە کراسـێکی ڕەشـەوە لـە حەسـارێ ماڵـێ پـوورێ، سەرقاڵی هاریکاریە ئەوانی دیکە بوو و هیچ ئاگایەکی لە ولاولایـان نـەبوو. هـەروەك سـاڵانی پێشووش، جوان و بەخۆوە بوو و تەنیا جیاوازییەکی دەگەڵ جاراندا ئەوە بوو کە دەموچـاوەکەی لە کرچ و کاڵیە لاوەتییەوە ببـووە دەموچـاوی پیـاوێکی پوختـەو تـەواو. هـەڵس و کـەوت و قسەکانیشی هەروەك جاران بە ئەدەبانەو سەنگین بوو. هێشتاش میهرەبانی دە دەنگیدا شەپۆلی دەدایەوە و هەموو کەسێکی بە ڕێزو گەورەییەوە بانگ دەکردن و ناوی دێنان.

دایکم بەسپایی دەستێکی لە شانم داو منی لـە دەریـای بیروخەیالانـەوە هێنایـەوە دەرێ و وریای دەورو بەرێی کردمەوە. خۆشبەختانە کەس ئاگای لە هاتنـە ژوورەوەی مـە نـەببوو. بـە دزیەوە لە بنەوەمڕا سەیری ئومێدی دەکرد و لەناخەوە حەسرەتی ڕۆژانی ڕابوردووم دەخوارد.

کەوتمە یادی یەکەمین جاری دیتنیٚ ئومیدی و هەروەك ئەو رۆژە دلّم بۆی لە تاسەوە چوو.
لە پڕ ژنە جحێلّەیەکی جوان لە ئومێدیەوە نزیك بۆوە و گوتی:

- ئومید، بە یارمەتی خۆت تا مەتبەخیٚ وەرە، لە وێمان ئیش پێتە.

ئومێد بە ئەدەبانەوە وەلاّمی دایەوە:

- وەی بە چاوان، هەر ئێستا بەخزمەت دەگەم.

دایکم لەسەرخۆ گوتی:

- ئەو خانمەی کە قسەی دەگەلّ کرد ئەوە ژنەکەیەتی.

بە وردییەکەوە دە روخساری ژنە جحێلّەکەم روانی. ژنێکی جوان و بالاّ بەرز بوو لەش و لارو ئەندام رێك و پێك و چاو گەورە و جوان، قژ درێژێکی مێش کراو کە هێندەی دیکەی جوان کرد بوو. ژنە جحێلّەکە بیٚ ئاگا لە هاتنە ژوورەوەی مەچۆوە نێو مالیٚ و ئومێدیش کارە نیمچە تەواوەکەی واز لیٚ هێنا و بە دوای ژنە جحێلّەکەیدا ئەویش چۆوە نێو مالیٚ.

کاتیٚ کەچووینە نێو مالیٚ، پوورە فرانك بە هەشتاوییەوە بەرەو پیلمان هات و هەموومانی فەرمووی هۆلّی میوانان کرد. دەو چەند سەعاتەی کە لە مالیٚ پوورە فرانکیٚ مێوان بووین چەند جارێکانم ئومێد دووراو دوور دیت بەلاّم ئەو کە لە هاتنیٚ مە بیٚ ئاگا بوو هەر خەریکی ئەنجامدانی کارەکانی بوو. هەر چەندجارێکی کە ئومێدم بە دەم قسانەوە دەگەلّ هاوسەرەکەیدا دەدیت دلّم وەلەرزە دەهات و ئاگری حەسوودیەم دەدلّیدا بلّێسەی دەستاند و لە حەسرەتان هەناسێکم هەلّدەکێشا.

جارێکیان کە ئومێد دەگەلّ هاوسەرەکەیدا خەریکی قسان بوو لە پڕ چاوی بە من کەوت و زانی بەوییەوە خەریکم. بە ئەدەبانە سەرێکی لەقاند و بە ئاماژەی سەرسلاّوی کرد. هاوسەرەکەی کە ئاگای لە هەلّسوکەوتی وی بوو بەرەو لای سەیرکردنەکەی ئومێدیەوە روانی و کەمنیشی دیت زەردەیەکی هاتیٚ و ئەویش سلاّوی کرد.

دەبووە بیٚ ئەدەبی ئەگەر نەچووبامایە پێشیٚ و چاك و چۆنیم نەکردبایە، ناچار بەرەو لای وانەوە چووم و لەسەرەخۆ سلاّوێکم کرد. ئومێد و هاوسەرەکەی هەردووکیان بە ئەدەبەوە وەلاّمی سلاّوەکەیان دامەوە و لە ئەحوالّیان پرسیم.

ئومێد کە سەرنجە پرسیاراوییەکانی هاوسەرەکەی دیت گوتی:

- ئازیزەکەم جەنابیان رەها خاتوونن، برازای خالّۆژنە فرانکم، رەها خانم نۆشینی هاوسەرمن.

نۆشین وەك بڵێی لە پێشدا شتێکی لە بارەی منەوە بیستبێ گوتی:
- ئەوە ڕەها خاتوون ئێوەن؟
بەسەیرێکەوە تەماشایەکیم کرد و پرسیم:
- بەڵێ، بۆ مەگەر؟
- هیچ، بیستوومە کە بابە گەورەی خوا لێخۆشبووتان نیوەی سامانەکەی داوە بە ئێوە. هەر بۆیە زۆرم حەز دەکرد بتانبینم.
سەیرێکی ئومێدم کردەوە کە دەگەڵ هاوسەرەکەی خەریکی قسان بوو ئەوجا لە نۆشینم پرسی:
- دەتوانم هۆی ئەو خرپشکنیەتان بزانم و بپرسم؟
نۆشین زەردە خەنەیەکی جوانی هاتێ و گوتی:
- هەرچەندە ناشگوترێ بەڵام داستانی ژیانی ئێوە دەنێو هەموو ماڵە خزم و قەوم و قیلەو کەسوکاراندا گەڕاوە و باسی جوانیە تۆشم لە هەمووان زۆر گوێ لێ بووە. دەزانم کە پێشان یەکێکت خۆشویستووە بەڵام بابە گەورەتان نەیهێشتووە تۆ و ئەو پێکتر بگەن و بۆ یەکتر بن...
ئومێد بە چەند نەرمە کۆکەیەکی درۆزنانەی ساختەوە پێشی بە قسەی ژنەکەی گرت و گوتی:
- ئازیزم، بە یارمەتی خۆت بە وەبیر هێنانەوەی رابوردووان، ڕەها خاتوونێ نارەحەت مەکەن.
چونکە هەراسانی ئەوەی بووم کە بزانم دەنێو بنەماڵە و خاو خێزانەکاندا دەربارەی من چیان گوتووە، گوتم:
نا هەر حەزدەکەم بزانم هاوسەرەکەتان لە بارەی منەوە چ دەزانن؟
نۆشین بە ئاوازێکی بەستەزمانانەوە گوتی:
- خودا دەزانێ من هەرگیز نیازی نارەحەتیە وەم نەبووە، ببوورن، باشە خۆ دەزانن جاری وایە جڵەوی زمانم بە دەستە خۆم نامێنێ.
بە ئارامییەکەوە بە دەم ئاوازە ڕاستگۆییانەکەیەوە پێکەنیم وگوتم:
- ئێوە خۆتان نارەحەت مەکەن، چونکە من هیچ نارەحەت نیم، پێشت نەگوتم چ شتێکتان دەربارەی من بیستووە؟

نۆشین تەماشایەکی دەموچاوی ئومێدی کرد و کە نارەزامەندی دەدەموچاوی مێردەکەیدا خوێندەوە گوتی:

- هیچ، وازی لیّ بیّنە و قسەکانم بە هیّند هەڵ مەگرە.

ئەوجا دەستی ئومێدی گرت و درێژەی دایە:

- بە یارمەتی خۆتان، بمنانبوورن، خالۆژنە ئێمەی بۆ ئیشیکی نارد بۆیە بە تەواوەتیم لە بیرجۆوە.

دوایەش بە کورتە خوا حافیزێکیەوە دەستی ئومێدی گرت و بەدوا خۆی دا. دوای رۆیشتنیان ئیدی ئومێدم نەدیتەوە. سەعاتێکی دیش لە ماڵێ پوورە فرانکێ ماینەوە و من هەروا بە هیوای دیتنەوەی جارێکی دیکەی ئومێدیەوە دەهەموو جێیەکمەوە دەڕوانی بەلاّم ئومید سووسەیەکی نەبوو. بەغەم و خەفەتێکی یەکجار گرانەوە لە ماڵێ پوورە فرانکێ هاتمەدەرێ و دەگەڵ دایك و باوکمدا هاتمەوە ماڵێ.

رۆژەکانی دواتریشم هەروا بە هیوای دیتنێ مەهدییەوە بەسەر دەبرد. هەر جارێکیش کەمەهدیم لەلا بووایە ئەوەی بە خەیاڵمدا هاتبایە بۆ دڵخۆش کردنی ئەو مندالە بچکۆلانەیەی خۆمم ئەنجام دەدا. ئەو میراتەی بابە گەورە بۆی بەجێهێشتبووم توانای ئەوەی دابوومێ داوا و ویستەکانی ئەو منداڵە بچکۆلانەیەمی هەموو پێ بێنمە دی. بەبێ ئەوەی دەست لەبەر بابم پان کەمەوە لەو هەموو ملیۆنانە میراتییەم بۆ دڵخۆشیە کورەکەم خەرج دەکرد کە هەمبوو. هەموو هەفتەیەك ئەوم بە جۆرەها جل و بەرگی جوان ویاریی منداڵانەوەوە دەنا ردەوە ماڵێ جەمیلەی بەلاّم هەفتەی دواتر کە مەهدی دەهاتەوە سەردانێم دیسانەوە بەهەمان جل و بەرگی پیس و دڕاوەوە دەهاتەوە و هێندە نابووت بوو هەر کەسێك بیدیبایە زگی پێی دەسووتا.

بەشێکی سامانەکەمم دایە دەست بابم تا لە جێیەکیمدا بۆ ڕەنێوبێنێ و بۆم دەئیشێکیەوە بخا، بابیشم دەچەندین کۆمپانیا و کارخانانیدا کردمە هاوبەش و بەم شێوەیەش بوومە یەکێك لەپشکدارانی گەورەی شاری تارانێ. داوام لە بابم کرد چونیەتی هەڵسووڕاندن و سەرپەرشتی و بەڕێوە بردنی کارەکانم فێرکات و بابیشم قبوڵی کرد و پێشی خۆش بوو.

زۆر بە وردیم گوێ بۆ قسەکانی بابم ڕادەگرت و بەقسەم دەکرد و لە ماوەیەکی زۆر کورتدا لە شێوەی کارەکان شارەزا بووم و ئەوجا بە تەنیا کاروبارەکانم هەموو گرتنە دەست. دەژیانـدا لەهیچ شتێکم کەم نەبوو و تەنیا ناخۆشییەکی کە هەمبوو ئەو وەزعە نالە بارەی مەهدی بوو کە بەردەوام جەمیلە ئازاری دەدا.

ئەو رۆژە بە هەزاران هیوا و ئاوات و ئارەزووەوە چوومەوە ئەو جێیەی کە بڕیار بوو مەهدی لەوێ وەرگرمەوە و هەروەك جارەکانی دی ئەو مەئموورەی کە هەموو هەفتەیەك مەهدی بۆ دێنامەوە لە کات و ساتی دیاریکراودا مەهدی دایەوە دەستم. هەر بە دیتنێ ئەو سەر و وەزعەی مەهدییەوە باوەشم پێداکرد و کەوتمە گریانێ. بە قوربان و سەدەقەی بووم و دەستم بە سەریدا هێنا و دڵم دایەوە، لە مەهدیم پرسی:

- مەهدی گیان ئەدی ئەوە بۆ ئەو جلە جوانانەی کە هەفتەی پێشوو بۆم کڕیت لەبەر ناکەی و ئەو جلە کۆن و دڕاو و پیس و پۆخڵانەت دەبەر کردووە؟ مەهدی بە دەنگە پاك و منداڵانەکەی خۆیەوە دەمی قسانی کردەوە و ئاگری دەدڵی من بەردا:

- ئەو جلانەی دەڵێی زۆرم خۆشدەوێن و حەزیشم لێیانە بەڵام مامۆژنە جەمیلە ئەوانی لێ ستاندمەوە و ئەمانەی دەبەر کردمەوە. دەشڵێ کە ئەو جلە شڕ و دڕاوانەش لە منداڵێکی هەتیوەڵە هەر زیادە.

مەهدی بێدەنگ بوو بەڵام لە پڕ شتێکی بە بیرهاتەوە و گوتی:

- دایە من حەز ناکەم یارییەکانی خۆم بدەم بەمنداڵانی دیکە بەڵام مامۆژن ئەوانم لێ دەستێنێ و دەیانداتە ئارمان و ئەمین یارییان پی بکەن، کاتێ کە دەچم یارییەکانمیان لێ بستێنمەوە مامۆژنم بەسەرمدا دەقیژێنێ و لێم دەدا. ئەوەتا تازەش داغی کردووم.

لە تاوان و لە حەژمەتان دەمی خۆمم گرت نەکا دەنگی هاوارم بەرز بێتەوە.

بە چاوی فرمێسکاوییەوە سەیرێکی مەهدیم کرد و پرسیم:

- ئێ باشە بۆ داغی کردی.

مەهدیش کە کوڵی هەستا بوو بە دەنگێکی بەرزەوە لەسەڵای گریانێی دا وگوتی:

- دەگەڵ ئارمانیمان شەڕ بوو، ئاخر ئەو ئوتۆمبێلەکەمی شکاند، ئەو لە ڕقی من توتۆمبێلەکەی توند بە عەردی دادا و شکا منیش لێم دا. مامۆژنیش قژی سەری گرتم و بردمیە مەتبەخێ و بە کەوچکی گەرم پشتە دەستی داغ کردم. کاتێ کەمن لەبەر ئازارێ دەمقیژاندو فووم لە دەستە سووتاوەکەم دەکرد مامۆژن دەستی لەسەر زاری دانام و قیژاندی:

- بێدەنگ دەبی یا بۆ خۆم بێدەنگت کەم، ئەمجارە بۆیەم داغ کردی تا تەمبێ بی و نەخەڵەتێی جارێکی دی دەستت لە ئامۆزایەکانت بەرزکەیتەوە.

مەهدییە ژیکەڵانەکەم بەدەم هەنیسکی گریانی ئەو رۆژە سەخت و ناخۆشانەوەی بەسەری بردبوون منی وەك شێتان لێ کرد بوو و هەر ئەوەندە بوو شێت نەدەبووم.

مەهدیم دەئامێزێ گرت و ماچم کرد. بردمەوە ماڵــێ و دەســتە ســووتاوە هەوکردووەکـەیم مەرهەم کرد.ژمارەی تەلەفۆنی ماڵێ بابم دایە مەهدی و داوام لێ کرد هەر کاتێ مامۆژنەکەی لێی دا و یا ئازاری دا تەلەفۆنم بۆ بکا و هەرچی هەبوو پـێم بڵـێ. هێنـدەم دەربـارەی ئـازار و رەفتارە دڕندانەیییەکانی جەمیلەی بەلایەنی مەهدییەوە دە دڵیدا بوو کە بێ ئیختیار ئەو رۆژەم تا ئێوارێ ددان لێ دەچیڕەوە دەبرد. هەر بە دوای ئەوەوە بووم چاوێکی لە جەمیلە و کوڕەکـانی سوور کەمەوە و بیانترسێنم. بڕیارم دابوو جەمیلەی وا تەمبێ کـەم جـارێکی دیکـە زات نـەکا مەهدی ئازار و ئەشکەنجە بدات و داغی کا.

ئەو هەفتەیەش مەهدییە بچکۆلانەکەمم بردەوە پارك و رێستۆران و هەموو جۆرە یارییەکی منداڵانە و جل و بەرگی تازە و جوانم بۆ کڕیەوە. بە ڕواڵەت پێدەکـەنیم و دەناخیشـدا خـوێنم دێنایەوە و دڵم خوێنی لێ دەچۆڕا. هەر جارێکی کە چاوم بە دەســتە بریندارەکـەی منداڵەکـەم دەکەوتەوە دڵم دەگوشرا و ئاگری تۆڵەم دە دڵیدا گڕەی دەکێشـا. بـەڵام دووبـارە کـاتی لێـك دابڕانەوێ هاتەوەو بـە ناچـاریەوە، ناچـار بـووم کـە مەهـدی بەرمــەوە و ڕادەســتی کەمــەوە. ئەمجارەیان مەهدی حەزی نەکرد یارییەکانی دەگەڵە خۆیدا بەرێتەوە و گوتی:

- ئەگەر رێ بدەی یارییەکانم دەگەڵە خۆمدا نەبەمەوە، باشە؟

هەرچەندە هۆی ئەو کارەیم چاك هەست دەکرد پرسیم:

- بۆ ئازیزەکەم؟ من ئەمانەم هەموو بۆ تۆ کڕیون.

مەهدی ســەرنجە پڕتاســەکەی دە یارییەکانــەوە بــڕی و بــە دەم هەڵگرتنــەوەی ئوتۆمبێلـە پۆلیسییەکەیەوە وەڵامی دایەوە:

- پێم خۆشە ئەمانە هەموویان لێـرەبن تـا هەفتەیـەکی دیکـە کـە هاتمـەوە یارییـان پـێ بکەمەوە حەزناکەم ئەمانەش خراپ بن، تەنیا ئەم ئوتومبێلە بچووکەیان کە دەگیرفانمـدا جێـی دەبێتەوە دەگەڵە خۆمیدا دەبەم و بە دزیەوە یاریی پێ دەکەم.

بە دەمیەوە پێکەنیم و ماچم کرد و بە سۆزێکەوە داوام لێکـرد هەرچـییەکی حـەزی لێیـەو پێی راستە با وابکا. دڵنیاشـم کـردەوە لـەوەی کەهــەر چـەندێکیش یارییــەکانی خـراپ کـەن دیسانەوە هەر بۆی دەکڕمەوە و نابێ بە خراپ بوونێ یارییەکانی نارەحەت بێ و غەمێ بخوا.

کاتی خوا حافیزیە مەهدی و سالار دەستی یەکیان گرت و چەند هەنگاوێك لە پێش منەوە دەرۆیشتن تا گەیشتنە شوێنی ڕادەسـت کردنـەوەی مەهـدی. سـەیرم کـرد مەهـدی بەچـرپەوە

شتێکی بە گوێی سالاریدا دەچرپێنێ. هەرچەندەم گوێ هەڵخست نەمزانی باسەکەیان چیە. مەئموری وەرگرتنەوەی مەهدی چاوەڕێی مەبوو.

مەهدیم بەو سپاردەوە و ئەوان بەرەو لای ماڵێ جەمیلەوە کەوتنە ڕێ. ئەوان ڕۆیشتن و تالە چاویش ون بوون هەر سەیری دەست هەڵتەکاندنەکانی مەهدیم دەکرد و دەگریام. دوای ڕۆیشتنی ئەوان لە سالارم پرسی:

- مەهدی بەدزیەوە چی دەگوت؟ هیچ پێویستیەکی هەبوو لەمنی بشارێتەوە؟

سالار سەرنجە غەماوییەکەی بەردایەوە و گوتی:

- مەهدی ئەوەی بۆ باس کردم کە مامۆژنی هەمیشە هەر ئارمان و ئەمینی لە باوەش دەکات و ماچیان دەکا بەڵام قەت جارێکی ئەوی لەکۆش و باوەشان ناکا.کاتێکیش کە ڕۆژانە دەداتە ئارمان و ئەمینی ناداتە ئەو تا ئەویش وەك ئەوان شتی پێ بکڕێ، بەڵام پێیان دەڵێ کە شتتان کڕی بەشی ئەویش بدەن. ئەو دەمی پارچەیەکی بچکۆلانەی بۆ ڕادەدێرن یا هەڵیدەدەنە بەردەمی، سەر عەردی. مامۆژنیشی چاوی لێیە کە کوڕەکانی شتەکەی بۆ هەڵدەدەنە سەر عەردی و چ دەنگانیش ناکا. کە مەهدیش تووڕە دەبێ و نایخوا بەگژیدا دین و دەڵێن، مردوو مراوە ئەویش وەك دایکەکەی پڕفیس و ئیفادە و روح زلە...

مەهدی سکاڵای دڵی خۆی کردبوو و سالاریش سکاڵا منداڵانەییەکەی مەهدی دەگێڕایەوە و بەند بە بەندی گیان و لەشی منی دەسووتاند. سالار هەروا بۆ چرکەیەك لە ڕۆیشتن وەستا و ڕووی دەمن کرد و پرسی:

- باجی! ئەوە ناکرێ کارێکی وابکەی مەهدی بێنینەوە لای خۆمان؟ حەزناکەم مەهدی بچێتەوە ماڵێ مامی، باشە بۆ بۆ ئەوان هەیە مەهدییان لەلا بێ بەڵام ئێمە بۆمان نەبێ منداڵی خۆمان بەخێوکەین؟

سەرم بەردایەوە و ئەو دڵۆپە فرمێسکەی سەر برژۆڵەکانم سڕیەوە و وەڵامم دایەوە:

- بۆ ئەوەی تۆڵەم لێ بکەنەوە، تۆڵەی ئەوەی کە بۆ بەمحەممەدی رازی نیم دەگەڵیدا بژیم و بۆ خۆشم منداڵەکەی بە خێوکەم. بەڵام خودا بۆ خۆشی ئاگادارە و دەزانێ چیم نەکرد هەر بۆ ئەوەی ئەو ڕۆژانەی ئێستا نەبینم بەڵام کەڵکی نەبوو و هەمووی هەڵوەشایەوە. ئیدی بەشی من و مەهدی ئەمە بوو.

ئیدی سالار هیچیدی نەگوت ، جا نازانم دە مانای قسەکانم گەیشت و هیچی نـەگوت یـان هەر بە دوای تێگەیشتنی قسەکانی منەوە بوو کە ئاوا بێدەنگ بوو و منی ئاوا دەنێو ئەو بیرو خەیاڵە پڕ لە ئازارانەدا بەجێهێشت.

سالار زۆری باسی حەسرەتەکانی مەهدی بۆ کردم، ئای کە نەزان بووم کاتێ کـە پێموابـووە بەو چل و هەشت سەعاتەی کەلەلام دەمێنێتەوە دەتوانم هەرچی ناگوزووریەکانی هەیە هەمووی بۆ ببڕم و بۆی قەرەبوو بکەمەوە.

بەتەلەفۆنەکانی دەگەڵ مەعسوومە خانمێرا زانی کـە **محەمـەد** و موحتـەرەم بوونەتـە ژن و مێردی تەواو و هەموو رۆژێ هات و هاواری مەحتەرەمێ لە ماڵێوە بەرزە.

مەعسوومە خانم دەیگوت:

-**محەممەد** ئاڵوودە بووە وەك لێرە و لەوێشم بیسـتووە موغـازە و تیـك و دروومانـە کەشـی بەرهەڵدا کردووەو خەریکی قاچاغ و قاچاغ فرۆشتنێیە و هەربینا دەو رۆژانەشدا گیرا.

قسەکانی مەعسوومە خانێم زۆر پێ ناخۆش بـوو، هەرچـەندە **محەمـەد** مێردێکـی چـاکیش نەبوو بەڵام لەبەر ئەوەی بابی منداڵەکەم بـوو حـەزم نـەدەکرد رۆژی بـەو رۆژەی گەیشـتبایە و ئاوای ببینم. مەعسوومە خانم دە درێژەی قسەکانیدا گوتی:

- چەند جارانم موحتەرەم دیوەو قسەم دەگەڵدا کردووە هەر ئەوەی لای خوا ناخۆشە ئـەوەی بە **محەممەدی** گوتووە و بەو ژیانەی دەگەڵ **محەممەدی** ناڕازییە، ناڕازییەکەی زیاتر لەسەر ئەوە بوو کە **محەممەد** نیازی وابووە مەهدی بەرێتە لای ئەو. موحتەرەم دەیگوت، منداڵەکانی خۆم کـەمن ئەویش دەیهەوێ تولّە سەگەکەی خۆی بێنێتە لای من، چـی بـە خەیاڵـداهاتووە ناکـا وابزانـێ قەرەواشی راگرتووە، ئەگەر سـەرم لەسـەر دانابـێ ناچـمە ژێـر ئـەو بـارەوە، وەی لـەو خـوو و رەوشتەی کە هەیەتی ئێستاش هەر نۆی وی بەسەر دەی مە دایە کاکم!

دەڵێ نابێ بـەهێنانی مەهـدی ناقایـل بـی، بـراژنم گونـاهی چـیە کـە ناتوانـێ جگـە لـە منداڵەکانی خۆی زیاتر بە خێوکات، و مامۆستاییەش بکا، و ئێمەش مەهدی بکەینە سـەربار و بن باری کارو ئەرکەکانی؟ منیش دە وەڵامیدا گوتم بەر لەوەی کە ژنەکەت تەڵاق دەی دەبـوو بیرێکی ئەم رۆژانەت کرد بایەوە.

موحتەرەم چاو وبرۆی بادەدان و بە ئاو و تاوەوە دەربارەی نارەزایەتییـەکانی دەدوا، دوایـین جار کە دیتمەوە پێی گوتم:

- ئەوە ئێستا دەزانم ئەو بەستەزمانە بەندەی خودایە چی بەدەست ئەو پیاوەوە چێشتووە. حەوت جەرگی هەبووە کە توانیویەتی ئەو پێنج ساڵەی دەگەڵدا هەڵکات و دەگەڵیدا بژیەت، هەر چەندە ئەو دەمی ئاڵوودە نەبوو کەچی لە بەخت رەشیە من ئاڵوودەش بوو. بۆ خۆم و منداڵەکان کەم بووین ئەویشم لێ بووە سەربار. چەند جارێکانم بڕیاردا بچم و بەستادی بەرگری و زۆرانبازی مادە هۆشبەرەکان بلێم و بەم جۆرە سایەی شوومی ئەو پیاوە لەسەر رووی ژیانی خۆم لابەرم بەڵام ترسام.

چەندین جارانیشم ویستووە خۆمی پێ بە تەڵاقدان بدەم بەڵام لەوەی ترساوم محەممەد یان خۆم یان منداڵەکانم بکوژێ، چونکە ئەو پیاوە دڕندەیە هەرچی بلێی لێی دەوەشێتەوە.

باش دەزانم کە تەواوی هەموو ئەو بەڵایانەی بە سەرم دێن هەقە مستمەوهەقی خۆمە! ئەوە هەمووی ئاهو هەناسەی ئەو ژنە بێدەرەتانەیە کەمنی بەو رۆژ ڕەشیە گەیاندووە مەعسوومە خانم هەروا قسەی دەکرد و بەشەوق و زەوقێکی زۆرەوەی باسی ئاڵوودەیییە محەممەدی و داد و بڕۆی موحتەرەمێ دەکرد بەڵام من بەوەی کەمحەممەد ئاوای خۆ خوار و خیچ و ناهەموار و زەلیل کردبوو کە موحتەرەم وا بە ئاشکرا لەلای هەموو چاك و خراپێکی چی خراپ بوو دەیگوت. نارەحەت بووم. هەرچەندە من هیچم لە دەست نەدەهات و ئەوە ڕێیەك بوو محەممەد خۆی بۆ خۆی هەڵبژاردبوو و هەنگاوی تێدا داویشت. پێش جیا بوونەوەمان هەرچی لە دەستم هاتبێ ئەنجامم داوە تا چارەنووس و رۆژمان بەم رۆژە نەگا. بەڵام محەممەد دەوان رۆژاندا واشێت و شەیدا و گیرۆدەی موحتەرەم و هەڵسوکەوتە جرپنانەکەی بوو بوو کە ژیانی بە هەردووکمان بەمن و خۆی تاڵ کردبوو. تا سەرەنجام بە ئارەزووی خۆی گەیی کە ئەویش گەیشتن بە موحتەرەم خانێ بوو. موحتەرەمیش بە ویستەکانی خۆی گەیشت و محەممەدی بەرەو لای خۆیەوە راکێشا. بەڵام ئێستا دەبێ ئۆباڵی تاوانی وێران کردن و کوێرکردنەوەی ژیانی من هەڵگرێ.

وردە وردە کۆتایی رۆژەکانی ساڵێ نزیك دەبوونەوەو دەگەیشتن و بڕیارم دا محەممەدی ببینم و داوای لێ بکەم رۆژانی پشووی نەورۆزێ مەهدی بەرمە لای خۆم. پێش ئەوەش محەممەدی ببینم دەبوو باسەکە دەگەڵ دایك و بابمدا بێنمەگۆڕێ. دوای هێنانە گۆڕێ بۆ چوونەکەم و وەرگرتنی رەزامەندییە دایك و بابم چوومە ماڵێ موحتەرەمێ. لە دەرکەم دا و راوەستام. خۆم بۆ ڕوو بەڕوو بوونەوەی موحتەرەمێ ئامادەکردبوو. وامدەزانی موحتەرەم هەر چاوی بەمن بکەوێ، دەرکەکە پێکدادا و رووی وەرگێڕێ و قسەم دەگەڵ نەکات. بەڵام بە پێچەوانەی بۆ چوونەکانمەوە موحتەرەم دەرکەی کردەوە و هەرکە چاویشی بەمن کەوت چاکوچۆنی کرد و

فەرمووی ژوورێی لێ کردم. هەرکە چوومە ناو ژوورێ هەموو کەل و پەلی ناو ماڵ و یارییە منداڵانەکانم ناسینەوە. هەمان ئەو کەل و پەلانەی کە رۆژانێك دایك و بابم بەو پەڕی شادی و حەز و ئارەزووەوە بۆیان کڕیبووم. هەمان ئەو کەل و پەلانەی کە دوای تەڵاقیم تەنانەت کەوچکێکیشم لێ نەویستنەوە. چونکە حەزم نەدەکرد دەگەڵ دیتنێ هەر یەك لەو شتانە ئەو رۆژە تاڵانەی رابوردووم وەبیر بێنەوە. وەك بڵێی موحتەرەم لەسەرنج و روانینەکانم گەیبێ. بەو زەردە خەنەیەوە کە هەمیشە پێی تێکڕا دەبووم و بە هەمان عیشوەو نازە تایبەتیەکەی خۆیەوە پرسی:

- چیە زۆر بە داخ و حەسرەتەوە سەیری شتومەکەکان دەکەی؟

سەرنجێکی لاقرتێیانەم دایە، بە لالووتێکەوە شانەکانم هەڵتەکاندن و وەڵامم دایەوە:

- نە لەبەر **محەممەد** و نەلەبەر هیچ کەسێکیش هەموو ئەمانەم لەلا پوولێکی قەڵبە. یەکێك بەحەسرەتەوە دەڕوانێ کە بە هەموو تەمەنی خۆی هەر لە ناخۆشی و بگرەو بەردە و نەداری و نەبوونیەدا گەورە بووبێ نەك منێك کە لە ماڵە بابمدا هەرچی دەستم بۆ بردبێ بەئەندازەی تەواوی تەواوەوە هەبووە وتەنانەت ئێستا لە جارانیش زیاتر.

- موحتەرەم کە قسەکانی بەلاوە زۆر هیچ و پووچ و بێ مانا ئەژمارد بەگاڵتە جاڕیەکەوە لێوێکی باداو گوتی:

- دوای تەڵاقدانێشت؟

بەنیشانەی پەسەندیە قسەکانی سەرێکم لە قاند و گوتم:

- دوای تەڵاقیشم. هەر ئێستاکە ئەوەندەم سامان و بوون و دارایی هەیە کە کەسانی وەك ئێوە بە خەونیش نایبینن، ئەگەر سەیری شتومەکەکانیشم کردبێ هەر تەنیا بۆ ئەوە بووە کە ئەمەکیان بۆ من نەبوو ئیدی دڵنیام کە ئەمە کیان بۆ تۆش هەر نابێ.

موحتەرەم ژارە خەندەیەکی کرد و گوتی:

- ئەو هەموو رێیەت بڕیوە و هاتووی هەر بۆ ئەوەی سامان و بوونەکەت بەڕووی مندا دادەیەوە؟ دەی باشە پێم وانیە لەوە زیاتر هیچ ئیشێکی دیکەت هەبێ. بەلالووتییەکەوە و بێ هیچ گوێدانە قسەکانی ئەو چوومە لای سەرەوەی ژوورەکەو دانیشتم. سەرنجێکی وردم لەسەرتاپای وییەوە دا و دەوەڵامیدا گوتم:

- نا من ئیشی گرنگترم لە بەچاو دادانەوەی ماڵ و سامانەکەم بەرووی تۆدا، هەیە. هاتووم **محەممەد** ببینم ئیشم پێیەتی بۆیە دەنا هەرگیز نەدەهاتم. کەمێك وەستام و ئەوجا گوتم:

- بیستوومە محەممەد لەوەتەی تۆی هێناوە ئێستا زەحمەتی ئیش کردنێش وە بەرخۆی نـادا. بەڕاستی پیاوێکی نموونەت بۆ ژیانی خۆت دیوەتەوە!

موحتەرەم کە لەو گزارە و مەتەڵەك و پلار وتیرو توانجانەی مـن وە زاڵـەهاتبوو خـۆی پـێ ڕانەگیرا و گوتی:

- ئیش کردن یا نەکردنی محەممەدی پەیوەندی بە خۆمانەوەیە پێموانیە پەیوەندی بە ئێـوەوە هەبێ ناکا ئێوە پارێزەرو گەورەی ئەو خەڵکە بن و ئێمە نەمانزانیبێ؟

برۆیەکانم هەڵتەکاندن، سەرێکم لەقاند و بە دەنگێکی گڕەوە گوتم:

- خوا کێو نەبینێ بەفری تێناکا، بەراستی تۆ هەر میردی ئاڵوودە و بێ ئیش و کارو قاچاغ فرۆشت لێ دەوەشێتەوە و قابیلتە و بەس.

موحتەرەم قیژاندی:

- بەسیەتی، ئیدی ئامادەنیم یەك وشەی دیکەم گوێ لێت بێ، من دەزانم ئەوە سـزای ئـەو کارانەی پێشوومە کە کردوومن دەیبینم، دەزانم کە زۆرم خراپە دەرهەقی تـۆ کـردووە، ئـەوەش چاك دەزانم کە بۆ گەیشتنە محەممەدیم ژیانی تۆ کوێرکردەوە، بە خودای ئەوانە باش دەزانم و هەر سزاو تۆڵەی کردارە خراپەکانیشمە کە دەیانبینم و ئازارم دەدەن، بەڵام بە خودای وەڕەز بوو وم و چیدیکەم توانای ئەو ژیانەی نیە و خۆم پێ ڕاناگیرێ. هەر نەبێ تۆش ئیـدی خـوێم بەبریـنانـدا مەکە. بۆ خۆم برسیم، منداڵم برسین! هـیچ پـارە و پوولێکمـان نیـە پێـی بـژین، پـێش مێـرد بەمحەممەد کردنێم ژوورەکانم بەکرێ دەدان و پارەی ئەوان ژیانێکی مەمرە و مـەژیمان پـێ رایـی دەکرد و دەگەڵ منداڵەکاندا پێی دەژیاین بەڵام ئێستا ئەو خودا نەناسە ناهێڵێ ژوورەکان بەکرێ بدەم، دەڵێ حەزناکەم پیاوێکی غەوارە پێ بنێتە ئەو بەر وماڵەوە کێ دەڵێ ئـەمجارەیان تـەڵاق لە منیش وەرناگری و مێرد بەو ناکەیتەوە، ئەوە بۆ خۆشی هیچ کە توانای هیچ کارێکی نیە.

لە بیستنێ قسەو دەردو غەمەکانیەوە دڵم هەڵچوو بـەڵام نـاخم وا پـڕ و لێوانلێـو بـوو لـە بێزاری و لەنەفرەت کە بە هیچ جۆرێك گوێم نەدایە دەردو سکاڵایەکانی وبەهەندم هەڵنـەگرتن. دەوسات وکات وئەو ماوەیـەی کـە لەماڵـەوان بـووم بـەو پـلار و تـوانج و مەتەڵـەك وتانـە و تەشەرانەم ئاگرم لەگیانی بەردابوو. دەو ساتانەدا حەزم دەکرد ئێش وئازار و زامەکانی هـەموو بە چاوی خۆم ببینم، حەزم دەکرد بە دیتنی ئەو و بیستنێ گریانەکانی هێندێك غەم و خەفـەتی دڵی خۆمیان پێ بدەمەوە.

پێم خۆش بوو ئەو فرمێسکانەی شەوانە لە چاوی من هاتبوونە خوارێ و داباریبوون ئێستا لە چاوەکانی ئەوەوە بێنە خوارێ و دابارن.

من ئیدی ئەو رەهایە دڵنەرم و بەسۆزو بەزەیی و میهرەبانەی جاران نەبووم دەستی ناهەمواری زەمانە هێندەی غەدرو ستەم و زۆرداری پێ ڕەوادیتم کە رەهای دڵ ناسك و میهرەبانی کردبووە ژنێکی دڵڕەقی تابڵێی بێ بەزەیی.

حەزم دەکرد بەسەعات دانیشتبامایە و رەنج و ئازار و ئەشکەنجەو غەمی ئەو ژنەم دیبایە و چێژم لێ وەرگرتبایە. سەعاتێکی لە ماڵێ موحتەرەمێ دانیشتم و بەپلار و تیرو توانجەکانم تاتوانیم ئازارم دا و خەفەتم دایە، خەریکی هەستانێ بووم بڕۆم **محەممەد** هاتە ژوورێ. کەمنی دیت تێکڕابوو. زەردەخەنەیەکی ئازاراویانەی کەوتە سەر لێوان و گوتی:

- بەه بەه، رەها خاتوون، زۆربەخێر بێی، دەڵێی بۆیە هاتووی تا دەو خانووەیدا بیرەوەرییەکانت نوێ کەیتەوە؟

سەرنجێکی کینە تۆزانە و بەڕقەوەم دایە و بەتوندیەکەوە گوتم:

- تا ئێستا کام زیندانییەکت دیوە دووبارە بۆ خۆی بێتەوە زیندانێ تا بیرەوەرییە تاڵ و پڕ ئازارەکانی رۆژانی زیندانێ وەبیر خۆی بێنێتەوە؟ من لە یاد و بیرەوەری ئەو رۆژ و شەوانەی کە دەگەڵ تۆمدا لەبن ساپیتێکیدا بەسەر بردوون تەریق دەبمەوە و شەرم دەمگرێ چ جای زیندوو کردنەوەی ئەو یادانە. ئەگەر هاتووشمە ناو ئەم زبڵدانەش و پێم دێرە ناوە لەبەر ئەوەی بووە کە رۆژانی پشووی نەورۆزێ مەهدی بەرمە لای خۆم.

محەممەد لەو قسانەم تەواو تووڕە بوو و گوتی:

کەمێك هێواشتر، راوەستە و دابەزە با پێکەوە بڕۆین،.. دەزانم کە چاوەڕێی ئەوەی نی مەهدی بدەمە تۆ و بە تۆی بسپێرم بەڵام هەر بۆ ئەوەی کە بزانی من زۆر لەوە گەورەتر و بەولاوە ترم کە تۆ بیری لێ دەکەیتەوە باشە و هیچ قسەیەکم نیە بەڵام مەرجم هەیە.

زانیم ئەو هیچ و پووچە دەیەوێ مەهدی بکاتە سەرەنێزەی گەیشتن بە ئامانج و مەبەستەکانی خۆی. بەو شارەزایی و ناسینەی خوو و رەوشتەکانی ئەوەوە دەستبەجێ گوتم:

- پێویست ناکا خۆتانم لەسەر گران کەن چونکە پەشێمان بوومەوە و هەستام بڕۆم، ئیدی لەمەودوا هەر باسیشی ناکەم، چونکە بەو زووانە مێردی دەکەمەوە و لەوانەشە بوونی مەهدی هەر ببێتە مایەی ناخۆشی و بەدبەختیەشم، رەنگە هاوسەرەکەم بەو هەر رازی نەبێ کە رۆژانی مانگی هەنگوینمان بە مەهدییەوە بەسەر بەرین.

محەمەد بەبیستنی قسەکانم دەبیرو خەیاڵانەوە چوو. دەمزانی ئێستا لەبەر خاتری تێکدان و هەڵوەشاندنەوەی مێردکردنەوە درۆیینەکەم هەر چونێکی بووە مەهدیم بەسەر دەکاتەوە و دەینێرێتەوە لای من. زەردە خەنەیەکی پیرۆزمەندانەم کەوتە سەر لێوان. لە جێوە قیت بوومەوە و گوتم:

- من بۆ بردنەوەی مەهدی هاتبووم، بەڵام ئێستا کە بەباشی بیر لێ دەکەمەوە سەیر دەکەم بوونی ئەو دەبێتە بەرگری و لەمپەری بەختەوەری و خۆش گوزەرانیەم، بۆیە پەشێمان بوومەوە و ئیدی ئیشێکی دیشم نیە. بۆیە تکا دەکەم رۆژانی پشووەکان لەبەر وەی مێردەکەم دێتەوە ماڵێ خۆمان با مەهدی هەر لەلای خۆت بێ، حەزناکەم بە دیتنێ مەهدی بڕیارەکانمان لێك هەڵ بوەشێنەوە.

بەبێ خوا حافیزی ماڵەکەیانم بەجێهێشت و محەمەدیشم دەگێژاوی بیرو خەیاڵاندا بەتەنێ هێشتەوە. بەرەو ماڵێ بابەی بوومەوە. وەك رۆژێم لاروون بوو کە محەمەد، مەهدیم هەر بۆ دەنێرێتەوە. هەرگیز بە بیریدا نەهات کەدەستی دە زاغی نراوە و هەڵخەتاوە. دەرێیەمدا بڕیاردا بچم و هێندێك شت بکڕم چوومە نێو شاریەوە و لە کۆگایەکی گەورە چوومە ژوورێ و بە رەو لای چەرخی بلووزانەوە چووم و چەرخەکەم بادا. سەرقاڵی هەڵبژاردنێ بلووزێکی بووم کە دەنگێکی ئاشنا بەرەو لای خۆی بردمەوە.

- خاتوونێ ئەحمەدی چۆنن؟

بەلای دەنگەکەمدا ئاوڕێك دایەوە. ئاغای کەنعانیم لەبەر دەمی خۆمدا دیت. بە دیتنێ ویم زۆر دڵخۆش بوو و بە گەرمیەوە کەوتمە چاك و چۆنی و ئەحواڵپرسیەی ئاغای کەنعانی کراسێکی پیاوانەی کریبوو. راوەستا تا منیش لە کڕینێ بوومەوە و پێکەوە لە کۆگاکە هاتینە دەرێ. لەسەرداوای ئەو چووینە قاوەخانەی (تەریا) و بانگی کێك و قاوەی کرد. بەمیهرەبانیەوە سەیرێکی منی کرد و گوتی:

وەك دیارە ئێستا لە بارەی رەنگ و روو و باری دەروونیەوە لە بار و دۆخێکی باش دان و لەجاران گەشتر دێنە بەرچاوان وەنا؟ دەحاڵێکیدا کە زەردەخەنەم بەلێوانەوە بوو چاوم بەردانەوە و وەڵامم دایەوە:

- راستیەکەی چەند مانگێکە لە میردەکەم جیا بوومەتەوە، لەوەتەی دەگەڵەویدا نەماوم تا دێ رۆژ بە رۆژ حاڵم چاکتر دەبێ. وردە وردە دێمەوە سەرەخۆ، تەنیا ئاریشەیەکی کە نارەحەتم دەکات و ئازارم دەدا دووریمە لە مەهدی کوڕمەوە کە بەگوێرەی بڕیاری دادگا دراوەتەوە بابی و

لای ئەوە. بابیشی دوای ژنهێنانەوەی و بە هۆی ئەوەی کە ژنەکەی، مەهدی بە خۆوە ناگرێ هەستاوە بردوویەتیەوە لای مامی و بەخێوکردنێ مەهدی بە وان سپاردووە.

ئاغای کەنعانی بە داخێکەوە سەرێکی باداو کەوتە بیرو خەیاڵانەوە. دوای چەند دەقیقێکان بێدەنگیەکەی شکاند و هەناسێکی درێژی هەڵکێشا و گوتی:

- منیش هەر لە هاوسەرەکەم جودا بوومەتەوە و دەستم لێ کردۆتەوە. ئێستا بەتەنیا دەژیم و رۆژان بەرێ دەکەم، بۆیە زۆر چاك هەست بە تەنیاییە تۆ دەکەم و دەقسەکانت دەگەم.

ئاغای کەنعانیبێدەنگ بۆوە. پەنجەی دۆشاو مژەی بەسەر لێوی فنجانی قاوەکەیدا دێنا و دەنگۆکەکی نزمی لێ دێنا. کەوتبووە نێو گێژاوی بیرو خەیاڵانەوەو من بە ئەفسووسەوە تێم هەڵدەڕوانی وسەیریم دەکرد. لە پڕ سەری بڵند کرد و راستەوخۆ دەچاوانمەوە راما و گوتی:

- ئەگەر رێ بدەیت و بۆ خۆت ئارەزووت لەسەر بێ هەر لەبەر هەموو ئەو وێکچوونە هەمە لایەنانەی کە هەمانە و لەبەر هەموو ئەو مەرجە یەکسانانەی نێوانمان باژیانێکی هاوبەشی پێکەوە دەست پێ بکەینەوە. بە هەر دووکیشمان محەممەدی رازی دەکەین تا مەهدیشت بداتەوە و لەبری ئەوەش هەرچی بیەوێ دەیدەینێ.

بێ هەست و خوست چاوم لە دەمی کەنعانییەوە بڕیبوو. ئەویش بە کەفوکوڵ و تاسەیەکی زۆرەوە دەرباەی ژیانی ئایندە و ئەو رۆژە خۆشانە دەدوا کە پێکەوە دەگەڵ مەهدیدا پێکیەوە دەنێین و دەمانبێ. بەڵێنی دا ئەگەر پێشنیارەکەی قبوڵ کەم هەرچی لە دەستی بێ بۆ گێڕانەوە و هێنانەوەی مەهدی بۆ بەروباوەشم درێغی نەکا.

قسەکانی ئاغای کەنعانی منیان دەبیر و خەیاڵانەوە برد، ئەو ژیانە بێ ئاکامەی گەڵ محەممەدیم منی بەرامبەر تەواوی پیاوی دنیایە بێ متمانە کردبوو. حەزم نەدەکرد جارێکی دی دووبارە ئەو ژیانە تاڵ و پڕئێش و ئازارەی رابوردووم تاقی بکەمەوە، تازە دەهات وردە وردە بێمەوە سەرەخۆ و هێور ببمەوە نەمدەویست تۆفانێکی دیم لێ هەڵکاتەوە و جێی ئەو ئارامیەی بگرێتەوە. لەوەش کە ئاوا راستەو خۆ و بوێرانە و بێ پەنا و پەردە ویست و داوایەکەی بە ڕوو دادام تووڕە بووم، ئیدی هیچی دیکەم خۆ پێ بەرامبەر ئەو وادە وبەڵێنە شل و پەیتانەی رانەگیرا کە پێی دەدام.

بەڕقەوە جانتایەکەم لەسەر مێزەکە هەڵگرت و بە تووڕەییەوە گوتم:

- بەدوعا ئاغای کەنعانی.

کە ئاغای کەنعانی زانی تووڕە بوو وم بە داوای لێبوردنەوە گوتی:

- ببووره، دەڵێی قسەکانم نارەحەتیان کردی، بەیارمەتی خۆت ببووره.

هەروا بە دەم هەستانێوه گوتم:

- هەوڵدەدەم قسەکانی ئەو ڕۆتان بە هەند هەڵنەگرم و گوێیان نە دەمێ.

ئاغای کەنعانیبەبێ راوەستان پارەی مێزەکەی دا و بە دوای مندا بەڕاکردنەوە هاتە دەرێ و لە دواوەڕا بانگی کرد:

- خاتوونێ ئەحمەدی، تکا دەکەم چەند دەقیقێکان راوەستن.

هەروا بەدەم هەنگاو هەراو کردنێوه گوتم:

- من چ قسەیەکم دەگەڵ ئێوەدا نیە ئاغا.

- تکا دەکەم هەروا کەمە دەرفەتێکم دەنێ تا هەر نەبێ بەلانی کەمەوە داوای لێبوردنتان لێ بکەم و پۆزشتان بۆ بهێنمەوە.

- پۆزشەکەتانم قبوولە.

- دەزانم هەر لێم دڵگیرن، بەڵام باوەڕکەن هیچ مەبەستێکی خراپم نەبووە، تەنیا حەزم دەکرد هێندێکی ئەو حەزانەم کە دەمێکە هەمن و هەرگیز پێیان نەگەیشتووم شتێك بڵێم. تکا دەکەم کەمێك راوەستن.

ناچار راوەستام و رووم دە ئاغای کەنعانی کرد و گوتم:

- ئاغای ئازیز من نە بەردی سەر دڵان و نە پەیژەی پێدا سەرکەوتن و گەیشتن پێی بەحەزو ئارەزووەکانتانم.

ئاغای کەنعانیکەمنی هێندە بەڕق و تووڕەیییەوە دیت دەستی بە نیشانەی ڕادەستیە بەرزکردنەوە و گوتی:

- داوای لێبوردن دەکەم، داوای لێبوردن دەکەم، داوای لێبووردن دەکەم، داخوا بەسە یان هەمدیس دووبارەی کەمەوە؟

لەو کردەیەی خۆم پەشێمانبوومەوە و گوتم:

- منیش داوای لێبوردن دەکەم نە دەبوو ئاوا هەڵچم.

ئاغای کەنعانی بەدەنگێکی دڵداریانەوە گوتی:

- نا ئێوە هەقتان بوو لە بەرامبەر قسە بێ پەروایەکانی من تووڕەبن. چونکە ئێوە کوتەکێکی قورسی ژیانتان وێ کەوتووە. هەر بۆیە هەقتانە کە نەتوانن هەروا بە ئاسانی

ژیانێکی هاوبەشی دیکە قبوڵ کەن، من ئەو هەقەتان دەدەمێ و لەو بێ پەرواییەی کە هاتیشە سەر زمانم و بە زارمدا هات داوای لێبوردن دەکەم، بەگەورەیی خۆت بمانبەخشن.

بە ئاماژەی دەست داوام لێکرد کە هیچیدیکەی لەسەر نەڕوا و گوتم:

- تکا دەکەم ئیدی ئەو باسە هەر لە بیر بەرنەوە.

- یانی دەتانەوێ ئاوام وەڵامی رەتکردنەوە بدەنەوە؟

پێکەنینم بە چەقاوە سوو‌ییەکەی هاتێ. بەڕاستی پیاوێکی چەقاوەسوو بوو و هەروا بە ئاسانی واز نەدەهێنا. ئاغای کەنعانی کەمنی بە هێوری دیتەوە زیاتری غیرەت پەیدا کردەوە دووبارە دەرکەی قسانی کردەوە و ئەمجارەیان بە پارێزەوە، هەنگاو بە هەنگاو چووە پێش. بە پێچەوانەی ویستی ئاغای کەنعانی کە حەزی دەکرد هەرچی زووترە وەڵامی دەمەوە خۆم لە گێلیە دەدا و دوایەش لە بەرامبەر پڕکێشی و سووربوون و پێداگرتنەکانی ویدا داوام لێ کرد مۆڵەت بدا دەربارەی ئەمە هێندێك بیر بکەمەوە و دەگەڵ ماڵەوەماندا راوێژێکی بکەم.

دوای سەعاتێکی خودا حافیزیم لێ کرد و بەرەو ماڵ کەوتمەوە رێ. دەتەواوی ئەو رێیەیدا هەر بیرم لە قسەو پێشنیارەکانی ئاغای کەنعانی دەکردەوە.

لە قبوڵ کردنێ پێشنیارەکانی دوو دڵ بووم، دەترسام ئەویش هەر وەك محەممەدی تەنیا دروشمی بەختەوەریە بدات و بەکرداریش هەنبانەی بەتاڵ بێ. هەرکە گەیمەوە ماڵێ زۆر بەسەر سوڕمانەوە مەهدیم دیت ئەوە لە حەسارێ دەگەڵ سالاریدا گەمان دەکا. لە خۆشیان قریشکاندم و ئەویش کە بەدیتنێم بە ڕاکردنەوە بەرەو لای منەوە هات دەباوەشێم گرت و ماچبارانم کرد. بەوەی دەمدیت باوەڕم نەدەکرد، باشە محەممەد ئاوا زوو هەڵخەڵەتاو بە خەیاڵی خۆی ویستبووی خۆشیەکەم لێ تێك دات و میرد کردنەوەکەم لێ هەڵوەشێنێتەوە.

پێکەنینم بە گێلیەتییە محەممەدی هات و بە شادمانیەوە لە مەهدیم پرسی:

- ئازیزەکەم کێ تۆی هێنایەوە ئێرە؟

مەهدی بەزمانێکی شیرینەوە کەلە خۆشیان دەنگی دەلەرزی و گوتی:

- بابە محەممەد منی هێنا و رێی داوە تا تەواوی رۆژەکانی جەژنێ لای تۆ بم، بابە گوتی رۆژانی جەژنێ هەموو هەر لای دایکت بە تا خۆم بە دواتدا دێمەوە.

دووبارە مەهدیم دەئامێز گرتەوە و ماچم کردەوە و گوتم :

- هەر بەخێر بێیەوە ئازیزی دڵەکەم، بەخێربێیەوە.

به سالارم سپاردەوە تا یارییەکەیان تەواوکەن. هاتمەوە ناو هۆڵـێ و بـانگی دایکمـم کـرد. دایکم لە مەتبەخێ بوو و بانگی کردمە ئەوێ. چوومە مەتبەخێ و سڵاوم کرد. دەحاڵێکدا کـە روومەتە گەرموو گوڕەکانی دایکمم بە گەرمیەوە ماچ دەکردن گوتم:

- ماندوو نەبی، بە یارمەتی خۆت بمبوورە کە ئەورۆم بەتەنیا بە جێهێشتن.

دایکیشم بە گەرمیەوە وەڵامی سڵاوەکەی دامەوە و گوتی:

- نازانم ئەورۆ خۆر لەکام لاوە هەڵاتووە کـە محەمـەد بـۆ خـۆی منداڵەکـەی هێناوەتـەوەو پێیشی گوتووە جەژنێ هەر لەلای دایکت بە تا بۆ خۆم بە دواتدا دێمەوە.

بە دەنگێکی بەرزەوە پێکەنیم و گوتم:

- دەمزانی گێلە بەڵام هەرگیز پێمواندبوو تا ئەو ئەندازەیە گەمژە وگێل و گەلحۆو کـەودەن بێ و ئاوا بە ئاسانی هەڵخەڵەتێ!

- دایکم بەسەرسامیەوە سەیری کردم و پرسی:

- بۆ؟ باشە چیت پێ گوتووە کە هەڵخەڵەتاوە؟

کورسییەکەم بەرەو لای خۆمەوە ڕاکێشا و بە دەم دانیشتنێوە گوتم:

- ئەگەر ئیشت نیە فەرموون دانیشن چونکە بەسەرهاتەکە دوور و درێژە وبە پێوە مانـدوو دەبن.

دایکیشم کورسییەکی بەرامبەری من راکێشایە بەرە خۆی و گوتی:

- خێراکە زوو بیگێڕەوە بابزانم چ بووە و چ جادوویەکت لە یارۆی کردووە! هەر لـە چـرکەی ڕوو بەڕوو بوونەوێ موحتەرەمێ و چـوونە مـاڵێی وتـا دیتنـێ ئاغـای کـەنعانی و پێشـنیارێ خوازبێنیەکەی هەموویم بۆ گێڕایەوە. پێکەنینم بە جووڵە جووڵـەکانی دایکـم دەهـات چـونکە جارێکی سەری بادەدا و ساتێکی رووی گەش دەبۆوە و هەندە دەقیقان خـەیاڵاوی دەهاتـە بـەر چاوان. دوای تەواو بوونێ قسەکانم دایکم پرسی:

- ڕەها گیان، دەزانم تۆ بۆ خۆت ئەزموونی تەواوت هەیە کە لەوەڵامدانەواندا پەلە نەکەی، ئەگەر حەزت لێیە مێردی بکەیەوە واچـاکترە راوەسـتی تـا بابـت و خاڵـت دەربـارەی ئاغـای کەنعانی قسێکی بکەن و دەربارەی وی پرس و ڕایەکی تەواو و لێکۆڵینەوێکی بکەن.

شانم هەڵتەکاند و گوتم:

- راستییەکەی هیچ بڕیارێکم نیە لەوەی زیاتر ئەو چەند ڕۆژانەی کە مەهدی میوانی منە بەرنامەیەکی دانێم کە زۆر بەخۆشی ئەو چەند ڕۆژانە رابوێرێ و هەرچۆنێکی بووە کەش و هەوایەکی شادی و خۆشییەی بۆ بڕەخسێنم.

دایکم پرسی:

- ئەدی وەڵامەکەی ئاغای کەنعانی دەبتەچی؟

هەروا بە دەم هەستانێوە لەسەر کورسییەکەی گوتم:

- دوای جەژنێ کە سەرم سووك بوو بیرێکی حیسابیش لەم بارەیەوە دەکەمەوە، حەز ناکەم ئەو چەند ڕۆژانەی جگەر گۆشەکەمم لە لایە بیری خۆم لەوی زیاتر بەهیچی دییەوە سەرقاڵ کەم.

کورسییەکەم بردەوە جێی خۆی و بەرەو لای ژوورەکەمەوە کەوتمە ڕێ تا هەرچی زووتره جلەکانم بگۆڕم. دایکم بانگی کردمەوە و گوتی:

- کەخۆت گۆڕی بە یارمەتی خۆت وەرەوە مەتبەخێ با زووتر ئیشەکان تەواوکەین، دەترسم لە پڕ میوان بێن و ئیشەکان بە نیوە چڵی بمێننەوە.

بەهەوتیەکەوە هاتمەوە مەتبەخێ و پرسیم:

- بۆ ئەم شەو میوانمان هەن؟

دایکم سەیرێکی ناقایلانەی کردمێ و گوتی:

- ئەوە هۆشت لە کوێیە؟ ئەدی ئەو شۆ بڕیار نیە خوازبێنیە راحیلەی بێن؟ بەپشتی دەستم لە نێوچەوانێ خۆم دا و گوتم:

- هەر لەبیریشم نەبوو، یەکجاری و بەتەواوەتیم لەبیرچوو بۆوە، باشە هەر ئێستا دێمە یاریتان.بەخۆشحاڵیەوە چوومە ژوورێ و بە پەلە جلەکانم گۆڕین و چوومەوە مەتبەخێ و کەوتمە یاریدەدانێ دایکم. بەردەوامیش ئەو قسەی دەمهەویست بیکەم دەمێشك و بیرو خەیاڵی خۆمدا دێناو دەبرد نەکا ببێتە هۆی ڕەنجانی دایکم. دایکم کە بە ئاڵۆزییەکەی زانیم پرسی:

- رەها هیچ بووە؟ نارەحەتم دێیە بەرچاوان.

سەرنجە پڕ غەم و حەسرەتەکەمم دە رووخسارە میهرەبانەکەی دایکمەوە بڕی و گوتم:

- بەڵێ، دەمهەوێ داوایەکی لە ئێوە و لە بابم بکەم.

دایکم کە چاوە پڕ لە فرمێسکەکانی منی دیت ئیشەکەی بەجێ هێشت. بەنیگەرانیەوە سەیرێکی کردم و گوتی:

- هەر چیەکت پێخۆشە بیڵێ، دڵنیابە ئەگەر لە دەست ئێمەبێ هەر چیەك بێ بۆت دەکەین.

سەرم بەردایەوە و گوتم:

- تکاو و داوایەکەم بۆ خۆم نیە.

دایکم کە جاڕس ببوو گوتی:

- ئەدی بۆ کێیە؟ مەهدی! خێراکە کچێ قسەکەت بکە نیوە گیانت کردم!

دەحاڵێکدا کەفرمێسکەکانم دەهاتنە خوارێ و پێشبڕکێی داباریندنێیان بوو گوتم:

- نەء دەربارەی مەهدیش نیە بەڵکە دەربارەی راحیلەیە.

چاوە تەڕەکانم دە روخساری دایکمەوە بڕین و درێژەم دایە:

- تکا دەکەم ژیانی من و هەموو ئەو ئێش و ئازار و دەرد و مەینەتییانەی کە چەشتمن بیانکەنە پەند و ئامۆژگاری و لێگەڕێن باراحیلە بۆ خۆی بڕیاری ژیان و ئایندەی خۆی بدات و ئێوە بە ناچاری و بە نابەدڵی خۆی بەمێردی مەدەن و ناچاری مەکەن، هەرچەندە خوازیارەکەشی لە هەموو سەرێکەوە تەواو کامڵ بێ.

دایکم بە سۆزەوە دە باوەشێی وەرێنام، ماچێکی گەرمی لە ڕوومەتێ کردم و بە دەنگێکی لەرزۆکەوە گوتی:

- دڵنیابە کچەکەم، لەو ژیان و دەرد و ئازارەی کە تۆ چێشتت من و بابت پەند و ئامۆژگاریمان وەرگرتووە رەنگە واشبزانی ئەوە هەر تەنیا تۆ بوو وی کە دەرد و ئێش و ئازارت چەشتووە بەڵام خودا بۆ خۆی شایەدە کە دەردو ئێش و ئازاری من و بابیشت لە ئی تۆ کەمتر نەبووە، چەندین شەو بە بێ تۆم بەگریان تا سبەینێ رۆژ کردۆتەوە و چەندین شەوان بابت تا بەیانی چاوی خەوێی لێك نەناوە و هەروا بە بێداری دانیشتووە و دەبیرو خەیاڵانەوە چووە، پێموایە هەر تەنیا ئەو هەڵەیە و هەمان ئەوجارە بۆ هەموو ئێمە بەسە.

- سوپاس، دڵم داکەوت و خەیاڵم ئاسوودە بوو.

دایکم زەردەخەنەیەکی هاتێ و گوتی:

- خێراکە هەر بینە میوانەکان گەیشتنەجێ و هاتن.

بە پەلە ئیشەکانمان سەرە و بەرەکردن و خۆمان بۆ پێشوازییە میوانان ئامادەکرد.

ئەو شەوە میوانەکان هاتن و خوازبێنییەکە لەکەش و هەوایەکی خۆشی و شادیدا ئەنجام درا و بڕیار درا هەفتەی دواتر رێ و رەسمی شەکراو خواردنەوەکەش بەڕێوە بچێ. بڕیاری مارەبڕین و

گواستنەوەش هەڵگیرا بۆ ڕۆژانی پشووی جەژنی نەورۆزێ. بەمجۆرە راحیلەش بەرێوە بوو تا ژیانێکی تازە دەست پێبکا.

ڕۆژەکان هەروا بە خۆشی و شایی و هەڵپەڕکێوە تێدەپەڕین، هەموو ڕۆژێ دەنگی قاقای پێکەنینێ کەس و کار و شادی و شەنگوڵیە مەهدی دە تەواوی نێو ماڵێدا دەنگی دەدایەوە و زرمەی بوو و ئەو ناوەی پڕ دەکرد. جەژنی نەورۆزێ بە هەموو خۆشیە بەهارێ و بەتەواوی جوانیەکانیەوە گەیشتەجێ وهات. هەموو ئەندامانی ماڵێ بە خاو خێزانەوە هەر لە بەیانی زووەوە هەڵدەستان و تا درەنگانێکی بە ئیش و کارانەوە خەریك دەبوون دەگەڵ ئەوەشدا شەو درەنگانێکی شەوێ نیوەی ئیشەکان هەروا بە نیوەچڵی دەمانەوە.

دواییەکەی ڕۆژی دیاریکراو هات و دوای شایی و زەماوەندو ئاهەنگێکی تێرو تەسەل راحیلەش چووە ناو ماڵ و حاڵ و ژیانی خۆیەوە. بەوەی کە دەمدیت بەتەك مێردە نموونەییەکەی خۆیەوەیەتی خۆشحاڵ بووم.

پشووی ڕۆژەکانی جەژنی نەورۆزێ هەمووی بە شادی و هەڵپەرکێ و خۆشییەوە تێپەڕی و دووبارە غەمی دووریە مەهدی هەموو گیانی داگرتمەوە. ڕۆژی پازدەهەمی فەروەردینێ بوو کە **محەممەد** هات و مەهدی دەگەڵە خۆیدا بردەوە و بە ڕۆینەوێ مەهدی ڕۆژە خۆش و شادییەکانی منیش بەسەر چوون.

چەندین جاران ئاغای کەنعانی بە هۆی خاڵ و خاڵۆژنێوە دەینارد کە ئەگەر ڕێ بدەین بێتە خوازبێنیە. بابم نارازی بوو و نەیدە سەلماند. جیاوازی نێوان زۆریە تەمەنمانی کردبووە بیانوو و ببووە ڕێگر لە بەردەم هاوسەر گیریەمە.

* * *

ڕەها بێدەنگ بوو و بە ڕەبابە خانمێی گوت:

– بە یارمەتی خۆت کەمێك ئاو، یا پیاڵە چایەکم بدەنێ، گەرووم دەسووتێتەوە و زمانم وشك بووە.

ڕەبابە خانم لەجێی خۆیەوە هەستا و دوو پیاڵە چای تێکرد و لە بەردەم من و ڕەهای دانا. ڕەها پیاڵە چایەکەی خواردەوە و ڕووی دە ڕەبابە خانمێ کرد وگوتی:

ئەگەر شام ئامادەیە بە یارمەتی خۆت نان دانێ، ئەو ڕۆژانە هێندەم چەنە داوە کە دڵنیام سپێدە خانم ماندوو بووینە و شەو تا بەیانی خەونێ بە قسەو چەنە لێدانێ منەوە دەبینێ.

لەو جەفەنگەی ڕەهای هەر سێکمان بە پێکەنین هاتین و لە وەڵامیدا گوتم:

- بە پێچەوانەوە، ئێوە هێندە شیرین دەدوێن کەمن ئاگام لـە تێپـەڕینی سـەعاتە وەختـان نامێنێ، کاتێ کە سەر لەسەر نووسینەکانم هەڵدەگرم ئەو دەمی دەزانم چەند وەخت تێپـەڕیوە و من هەر ئاگاشم لێ نەبووە.

ڕەبابە خانم بە گاڵتەوە گوتی:

- ئەوجا دوای ئەوەی کە ئێوە بەسەرهاتەکەی خۆتان گێڕایەوە، دەبێ سپێدە خانم دانیشێ و گوێ بۆ قسەکانی من بگرێ.

- ڕەها بەدەنگێکی بەرزەوە پێکەنی وگوتی:

- توو بی و خودا ڕەبابە خانم، هەر نەبایە ڕاوەستابایت تا من بەسەر هاتەکـەم دەگێڕایـەوە ئەو دەمە ئەو قسەیەت کردبایە، بەو قسەی کە کردت، دەترسم سپێدە گیان بەسـەر هاتەکـەی من بە نیوە چڵی بەجێ بێڵێ و بە پێیەکان بگرێ و بێ پێیەکان واز لێ بێنی.

زەردەخەنەیەکم کرد و گوتم:

- بە هەڵە چووی، من بەهـەمـوو ئارەزووێکـەوە بـۆ قسـەکانتان دادەنیشـم و گوێتـان لێ دەگرم.دوای نانی ئێوارێ ڕەها مۆڵەتی خواست بە زوویی بچـێتە نـاو جێگـا. و مـن و ڕەبابـە خانمیش دوای سەعاتێك دەمەتەقێ هەریەکەمان چووینە ژوورەکەی خۆمان و خۆمان خزاندە نێو جێگا گەرموگوڕەکانمانەوە تا خۆمان بۆ ڕۆژێکی دیکە و باسێکی تازە ئامادە کەینەوە.

بەیانی زوو لە خەوێ ڕابووم و چـوومە حەسـارێ. بـەکزەبای سـاردی زسـتانێ سـەرمام دە تەواوی لەشیدا گەڕا. هەوا ی پاکی بەیانی خەوی لە چاوم ڕەواندەوە و وەجۆشی هێنام. هاتمەوە ژوورەکەم، موشەمما بارانیەکەمم دەبەر کرد و لە ماڵێ چوومە دەرێ. پێم حەیف بوو دەو هـەوا پاکەی بەیانیەدا لە ماڵێ بمێنمەوە و ڕاوێچکەی ئەو هەوا خۆش و دڵفڕینەی لە کیس خۆم بدەم. بەهەنگاونان بەرەو پارکەکەی نزیك ماڵێ ڕەهاوە چووم و سەعاتێکم دە پارکیدا پیاسـە کـرد و چێژم لەو کزەبای بەیانیەی وەردەگرت کە لە دەموچـاوی دەدام. هەسـتم بـە برسـییەتیەکی زۆر دەکرد بە ناچاری بەرەو ماڵێ ڕەهای بوومەوە. کاتێ کە چوومەوە ژوورێ، ڕەبابە خـانم و ڕەهـا هەر دووك هەستابوون.

ڕەبابە خانم بە دیتنێ من بە پێکەنینەوە گوتی:

- سلاو سپێدە خانم هاتنەوە، ڕاستیەکەی بەیانی زوو کە هاتمە ژوورەکەتان و چاوم بە جێیە چۆڵەکەتان کەوت بە پەلە چوومە لای خاتوونێ و گوتم:

- خاتوون پێموایە سپێدە خانم هەر بەڕاستی راستی هەڵاتوون.
بەسەرسامیەوە سەیرێکم کردێ و پرسیم:
- جا باشە بۆ پێتوابوو من هەڵاتووم؟
رەهاش کە هاتبووە حەسارێ و ئاگای لە قسەکانی مە بوو گوتی:
- رەبابە خانم دەیگوت قسەکەی دوێنێ شەوێ کە گوتم سپێدەخانم دەبێ گوێ بۆ قسەکانی منیش بگرێ هەر ئەوە وای لێ کردووە هەڵێ.
کەوتمە یادی قسەکانی شەوی پێشتری رەبابە خانم و رەهای. کەوتمە پێکەنینێ و تازەش پەیم بە مەبەستەکەی رەبابە خانمێ دەبرد. هەرسێکمان چووینەوە مەتبەخێ و هەرکە چاوم بەمێزی رازاوەی خواردنێ کەوت زۆر بە ئیشتیاوە دەستم بە خواردنێ کرد.
راوێچکەی ناو ئەو هەوایە پاك و بێگەردە بووە هۆی ئەوەی دوو هێندەی رۆژانی دی بخۆم. کاتێ کە رەها زانی بۆ پیاسەی لە ماڵێ وەدەرکەوتووم گوتی:
- ئای خۆزگە بانگی منیشت دەکرد تا هەردووکمان پێکەوە چووبانایە پیاسەی، من شێتی پیاسەی ناو هەوای پاك و بێگەردی بەیانیانم، بەتایبەتی هەوای بەفرو باراناوی.
دوای قاوەڵتیە هەموو پێکەوە چووینە هۆڵی میوانان. رەها سەیرێکی سەعاتێی کرد و گوتی:
- سپێدە خانم ئەوڕۆ هێندێکم ئیش هەیە و دەبێ سەعاتێکتان بە تەنێ بەجێ بێڵم خۆ نارەحەت نابن بە تەنێتان بەجێ دێڵم؟
سەیرێکی دەموچاوە جوانەکەی رەهام کرد ودەحاڵێکیدا کە دەدڵدا ستایشی جوانیە رەهام دەکرد وەڵامم دایەوە:
- تکادەکەم من بە رێگری کارەکانی خۆتان دامەنێن و هەروەك رۆژەکانی پێش هاتنێم کاری رۆژانەی خۆتان ئەنجام بدەن.
رەها باسی لە ئامادەبوونی خۆی لە یەکێك لە کارخانەجاتەکاندا کرد و دوای سەعاتێك لە ماڵ چووە دەرێ. چوون رەها رۆیشت و تا هاتنەوێشی کارو ئیشێکم نەبوو بیکەم وام بە چاك زانی سەرێك لە نووسینگەی گۆڤارەکە بدەمەوە.
کاتێ کە چوومە ژووری نوسینگەکەوە، هەموو هاوکارەکانم بەهەڵەداوانەوە بەرەو پیلم هاتن و بەگەرمییەوە لێیان پرسیم و چاك و چۆنیان لەگەڵ کردم. ئاغای میرزاییش هاتە گەڵە وان و گوتی:

- بەتاسەی بینینەوەی خانمێوە بووین، هەمووماندت تێکڕا لە بیر چۆتەوە، هەر نەبێ بـەلانی کەمـەوە هـەر بەچـەند ڕۆژان جارێـك تەلـەفۆنێکی بکـەن و لـە حـاڵ و ئـەحواڵی خۆتانمـان ئاگادارکەنەوە، ناڵێین لێمان بپرسن. بەشەرمێکەوە سەرم بەردایەوە و گوتم:

- هـەقی ئێوەیـە، باوەڕیشـتان بـێ هێنـدە سـەرقاڵی کۆکردنـەوە و ریکخسـتنەوەی نووسینەکانم کە ئاگام لە بەسەرچوون و هاتنەوەی شەو و ڕۆژانیش بڕاوە. شەوانە کە ئیشـەکانم تەواو دەبوون گۆڤارەکەم وەبیر دەهاتەوە. ئەو دەمەی کە بەلای تەلەفۆنەکەوە دەچووم دەمزانـی گۆڤارەکەتان جێ هێشتووە وچوونەتەوە.

ئاغای میرزایی زەردەیەکی کرد و گوتی:

- ئێستاش هەر لە خودای بە زیادبێ کە جارجارە بەدرەنگێکەوە ئێمەت وەبیردێتەوە.

بەمەیلەو توورەییەکەوە سـەیرێکیم کـرد. ئاغـای میرزایـی هـەردوو دەسـتی بەنیشـانەی ڕادەست بڵندکردن و گوتی:

- من داوای لێبوردنتان لێ دەکەم، باوەڕتان بێ هەر مەبەستم گاڵتە بـوو و هیچـیدی. بـا لەوانە گەڕێین، بابزانم ئەوڕۆ بە دەستی پڕەوە هاتوونەوە یانە نا؟

- ئەگەر تۆزێکم لێگەڕێن و هیندەم بەقسان سەرنەکەنە سەرێ، بۆتان ڕوون دەکەمەوە.

ئاغای میرزایی قاقایەکی لێدا وگوتی:

- فەرموون ئەوە هەموومان بێدەنگ دەبین تا ئێوە دەرفەتی روونکردنەوێتان بۆ بڕەخسێ.

ئەو هەناسەیەی دەسینەمدا رامگرتبوو بەرهەڵدام کرد و گوتم:

- هەموو نووسینەکانم بۆ هێناونەوە و پێموایە ئیدی لە کۆتایی بەسەر هاتەکـەی رەهـاش نزیك بوومەوە. ئاغای میرزایی هەروا بە دەم چوونەوە لای نووسینگەی کارەکەیەوە گوتی:

- بەیارمەتی خۆت دەگەڵمدا وەرە نووسینگەی تا دەربارەی ئەمە هێندێك زیاتر بدوێین بـە دوای ئاغای میرزاییدا چوومە نووسینگەی کارەکەی، ئاغای میرزایی بە ئاماژەی دەست داوای لێکردم دانیشم. دەرگاکەم بەدوای خۆمدا داخستەوە و لەسەر کورسـییەکی کـە بەتـەك مێـزی کارەکەیەوە بوو دانیشتم و دەسنووسەکانیشم خستنە سەرمێزەکەی.

ئاغای میرزایی نووسینەکانی هەڵگرتن و هەروا سەرپێی چاوێکی پێدا خشاندن. بە رواڵەت دیاربوو رازییە. دەحاڵێکیدا کە دەستنووسەکانی دەخستەوە سەرمێزەکە پرسی:

- دیارە ئەمانە ئامادەن بۆ چاپ؟

بەسەر لە قاندنێکەوە بۆ راستیە قسەکەی گوتم:

- تا ئێوە پێشەکیە چاپکردنێ ئەمانە ئامادە دەکەن ئەمنیش پاشماوەی نووسینەکانم دێنمەوە و دەتاندەمێ.

ئاغای میرزایی بە ڕەزامەندی و خورسەندیەوە سەیرێکی نووسینەکانمی کردەوە و گوتی:

- هەر لەمڕۆوە ئێمەش کاری چاپ دەست پێدەکەین.

لە جێوە هەستام و گوتم:

- بەیارمەتی ئێوە منیش دەچمەوە ماڵێ خاتوونێ ئەحمەدی، دڵنیام ئەوانیش ئێستا هاتوونەتەوە. خودا حافیزیم لە ئاغای میرزایی کرد و لە نووسینگەی هاتمە دەرێ.

دەگەڵ هاوکارەکانیشم چەند دەقیقێکان کەوتمەوە قسان و ئەوجا لە نووسینگەی گۆڤارێ بەرەو ماڵێ رەهایەوە هاتمە دەرێ.

هەر دەرێیەدا بڕیارەکەم گۆڕا و وام بە چاك زانی سەرێکیش لە ماڵەکەی خۆم هەڵێنمەوە کلیلەکەم دەقوفڵەکەیدا بادا و چوومە ژوورێ. ئەوە چەندین رۆژ بوو تازە دەهاتمەوە.

دێرو دەوێم هەڵڕوانی هەرگیز دەگەڵ ماڵێ رەهای بەراورد نەدەکرا. ئەو هەموو تابلۆو دیمەنە رازاوانەی ئەوێ لەکوێ کە من شێتیان بوو بووم و ئێرە لە کوێ.

بە خەیاڵێکی ئاسوودەوە لەسەر لاتەختێکی تخێڵ بووم و لە بن لێوانەوە گوتم:

- بەڕاستی هیچ جێیەك وەك ماڵە خۆت نابێ.

سەیرێکی ئەملاولایانم کرد و کەوتمە خەیاڵانەوە:

- من هەر شەیدای ماڵێ خۆمم و هەر ئێرەشم پێخۆشە جا باهیچیش لەوشتە جوانکاری و تابلۆ و لۆکسانەشی تێدا نەبێ. لەماڵێ خۆمدا ئاسوودەم و ئەو دڵنیاییەش بە هیچ شتێکی ناو ئەو دنیایەی نادەم و نایگۆڕمەوە. دڵنیام ئەگەر لە رەهاش بپرسم ئەو ماڵەت بە هەموو بەسەرهاتە تاڵ و سویرەکانی رابوردووتەوە پێ خۆشترە یا ئەم ئاپارتمانە سادە و بچکۆلانە بە ژیانێکی ئارامەوە، حەتمەن ئەو ئاپارتمانە سادە و بچکۆلەو بێ شتومەك و کەل و پەلەی هەڵدەبژارد.

سەیرێکی سەعاتم کرد زۆر درەنگ ببوو لە جێوە هەستام. زۆر بەتاسەوە سەیرێکی ئەملاولایانم کرد حەزم نەدەکرد بەجێی بێڵم بەڵام چارە نەبوو هەر دەبوو رۆیبام.

کاتێ کە گەیمەوە بەر دەرکەی ماڵێ رەهای، دەستم راداشت پاڵ بە دوگمەی زەنگەکەوەنێم دەنگی ئیستۆپی ئوتومبێلێك وریای کردمەوە. سەیرێکی دواوەم کرد، رەهام دیت لە ئوتۆمبێلێکی دابەزی و کرێیەکەی دا. هەر دووکمان بە دەم زەردەخەنەوە سەیری یەکترمان

کرد. بەدیتنیٚ ڕەهای هەناسەیەکی ئاسوودەییەم هەڵکێشا، لەوەش کەلە پێش منەوە نەگەیبۆوە ماڵیٚ خۆشحاڵ بووم.

- سلاو، ئێوە تەشریفتان بردبووە دەریٚ؟

- بەڵیٚ، منیش هەلەکەم قۆستەوە و سەرێکم لە نووسینگەی گۆڤارەکە دایەوە.

ڕەها بە دەم دەرکە کردنەوێوە وەڵامی دایەوە:

- کارێکی چاکتان کردووە کاتیٚ کەلە ماڵ دەچوومە دەریٚ و ناچار بووم کە بەتەنێتان لە ماڵیٚ بەجیٚ بێڵم زۆر نارەحەت بووم بەڵام ئێستاکە ئێوەش دەرفەتێکتان پەیدا کردووە تا بچنەوە نووسینگەی گۆڤارەکە زۆر ئاسوودە و خۆشحاڵم، نازانی دڵم چۆن هەڵدەچوو بەردەوام دەدڵی خۆمدا دەمگوت ئێستا سپێدە خانم هەر لیٚ تووڕە بوو ون.

ڕەها خۆی لادا تا بچمەوە ژووریٚ، کاتیٚ کە بەبەردەمیدا تێدەپەڕیم و چوومەوە حەساریٚ دەخەیاڵانەوە چووم:

- بەستەزمانە نازانیٚ منیش لەو خراپتر بووم.

ڕەبابە خانم لە دەنگی کرانەوە و داخستنەوەی دەرکیٚ هاتە ناو دەرکەی ماڵێوە و کە هەر دووکیشمانی پێکەوە دیت پرسی:

- ئێوە پێکەوە بوون؟

من و ڕەها پێکەوە لەیەك کاتدا سڵاومان کرد ئەوجا ڕەها گوتی:

- نا، لەبەر دەرکیٚ تووشی یەکتری بووین.

- ڕەبابە خانم مشەمما بارانییەکەی لە هەردووکمان وەرگرت و گوتی:

- تا ئێوە پشووێکی دەدەن و ماندووتان دەحەسێتەوە منیش شتێکی خواردنەوێتان بۆ ئامادە دەکەم.

سوپاسمان کرد و ڕەبابە خانمیش دوای ئەوەی مشەممایەکانی بە دارێوە کردن بەرەو لای مەتبەخێوە چۆوە. پێش ئەوەی بچێتە ژووری مەتبەخێوە لە ڕەهای پرسی:

- ئەریٚ بە ڕاست خاتوون کارەکانتان تەواو کردن؟

ڕەها بە دەم لێکردنەوەی گوڵی سەری وەڵامی دایەوە:

- بەڵیٚ، بە خۆشییەوە ئەمڕۆکارەکان هەمووی وەك پێویست بە دڵی هەمووان بوو و بە پێچەوانەی جارەکانی دی هیچ گیرو گرفتێکم نەهاتە ڕیٚ.

- خۆ ئەگەر گیروگرفتێکیش هاتبایە پێش هەر هیچ نەبوو بە دڵنیاییەوە بابتان هاریکاری هەر دەکردن و بەهاناتانەوە دەهات.

رەها دەستەکانی بردنە ناو قژیەوە و دەحاڵێکیدا کە قژەکانی بەسەر شان و ملاندا بەردەدانەوە گوتی:

- حەزناکەم لە ئەنجامدانی کارەکانمدا داوای یارمەتی لە بابم بکەم، پێم خۆشە بۆ خۆم بەتەنێ کارەکان ئەنجام دەم و ڕایانپەڕێنم.

لەو ویستە توند و تۆڵ و باوەڕ بە خۆبوونە پتەوەی خۆشحاڵ بووم. ئەو ژیانە سەختەی کەپێیدا تێپەڕیبوو ژنێکی پتەو و بە خۆ و بە هێز و توانای لێ دروست کرد بوو.

ڕەبابەخانم لەدوای چەند دەقیقێکان بە سینییەك و دوو پەرداغ ئاوی پرتەقاڵ بەسەرەوە هاتەوە هۆڵێ. هەروا بە دەم دانانێ پەرداغەکانەوە لەسەر مێزەکەی بەردەممانەوە گوتی:

- دڵم دەرچوو، لە سبەینێوە تا ئێستا چاوم بە دەرکێوە خێل بوو.

رەها کە پەرداغە ئاوە میوەکەی هەڵدەگرت گوتی:

- وەك بڵێی لە وەتەی سپێدە خانم هاتۆتە ئەو ماڵەی مە ئێوە خووتان خراپ بووە، جاران هەر لە بەیانیەوە تا ئێواری بە تەنێ لە ماڵێ دەمایتەوە و هەرگیز نارەزایەتییەکیشت نەبوو.

ڕەبابە خانم لەسەر قەنەفەکە بەتەنیشت رەهاوە دانیشت و گوتی:

- ئەرێ بە خودای، ئەدی نازانن دەو چەند رۆژانەدا چەندم خوو بە ئێوەوە گرتووە.

رەها پێکەنی و گوتی:

- کەواتە هەر لە ئێستاوە سپێدە گیان دەبێ بەڵێنمان بداتێ کە واز لە کاروباری گۆڤاری بێنێ و بێت لێرە دەگەڵە مەدا بژیەت.

زەردە خەنەیەکم هاتە سەر لێوان، لەو هەموو لوتف و سۆز و خۆشەویستیەی ئەوان تەریق دەبوومەوە بۆیە گوتم:

- باوەڕتان بێ منیش هەر ئاوا و زیاتریش ئۆگری ئێوە بوویمە، بەڵام چبکەم ناتوانم واز لە ئیش و کاری گۆڤارەکەبێنم و دەستبەرداری بم، چونکە ئەگەر بەکاروباری ئەو گۆڤارەشەوە نەبوایە من هەرگیز بە ئێوەی ئازیزان ئاشنا نەدەبووم، بۆیە دوا بەدوای دوزینەوەو پەیداکردنی خۆشەویستانی وەك ئێوە لەو ڕێیەوە هەر درێژە بە ئێش وکارەکانی خۆم دەدەم دەو گۆڤارەیدا.

هەردووکیان بەقسە قوتەکانی من پێکەنین. ڕەبابە خانم لە جێوە قیت بۆوە و گوتی:

- بە یارمەتی خۆتان خێراکەن وەرنە سەرمێزێ نانەکە ساردبۆوە.

ڕەها بەگوتنیٚ ((بە چاوان)) لەجێوە هەستا، دەستی منیشی گرت و قیتی کردمەوە.
بە دەم چوونە سەر مێزێمانەوە ڕەها گوتی:
- من کوژراو و مردووی فەرمانی ئاوام.
ڕەبابەخانم هەروەك جارانی پێشوو بە سەلیقەیەکی تەواوەوە مێزەکەی ڕازاندبۆوە. قاپێکی گەورەی زەڵاتە دەناوەڕاستی مێزەکەیدا چاوی لە ئادەمیزاد دادەگرت. سەبەتەی چووکەڵەی سەوزەواتی پڕ لە تووری ئەلمۆدە ئیشتیای هەموو کەسێکیان دەبزواند.
کۆجیلە ماستی بچکۆلانەی پڕ لە ئارویٚ و نەعنای وشك وکشمیش و گوێز ئاوی لە دەم و لەوسان دێنان. ڕەها بە دیتنیٚ مێزی وا ڕازاوە دەستی پێکدادان وگوتی:
- من شەیدای سەلیقەی ڕەبابە خانمێم، بەڕاستی کابانێکی تابڵێی لێوە شاوەن.
ڕەبابە خانم کە بەخۆو بە لەمە برنجێکی سپی بەزەعفەران ڕازاوە بەرەو لای مێزەکەوە دەهات گوتی:
- خاتوون، ئێوە هەمیشە دەگەڵەمندا بەلوتفن، تکا دەکەم لەوەم زیاتر شەرمەزار مەکەن.
ڕەها بەهەڵەداوانەوە کەوتە یارمەتییە ڕەبابە خانمیٚ، بەلەمە برنجەکەی لیٚ وەرگرت و لەسەر مێزەکەی دانا و گوتی:
- ئازیزم تۆ بۆخۆت دەزانی کەمن هەرگیز لە خۆوە بەکەسدا هەڵنادەم.
منیش بەلایەنگریە ڕەهایەوە گوتم:
- منیش هەر دەگەڵ ڕەها خاتوونێم و پێموایە ئێوە لە سەلیقە وماڵدارییەدا وێنەو هاوتاتان نیە.
ڕەبابە خانم ئەمجارەیان بە قاپێکی قوولٚی فەخفووری پڕ لە شلەی قیمە سەوزیەوە لە مەتبەخیٚ هاتەوە دەریٚ و گوتی:
- وای توخودا هێندەم ناز مەدەنیٚ دەترسم لە خۆشییان شلەکەم لیٚ بەربێتەوە.
ڕەها هەروا بە دەم زەردەخەنەیەکی لالێوانەوە گوتی:
- دەی دەی ئەوە چیە هێندە بە ڕەبابە خانمێدا هەڵدەدەی سپێدە گیان! ڕەبابە خانم یەکجاریش وانیە نە.
ڕەبابە خانم دەیزانی ڕەها گاڵتەی لەگەڵ دەکا، بە دەم قاقای پێکەنینەوە گوتی:
ئیدی تازە دەبیٚ خۆت ساغ کەیەوە داخوا لەلایەنگرانی منی یالە نەیاران.
ڕەها کورسییەکی بەرەو لای خۆیەوە ڕاکێشا، لەسەر کورسییەکە دانیشت و گوتی:

- تۆ بۆ خۆت دەزانی من لەتاکە لایەنگرەکانی تۆم، بەڵام چبکەم لەترسێ رژانی قاپە شلەکەی نەبێ جارجارە ناچارم بچمە ریزی نەیارانەوە.

ئەم دەمەتەقێیە بووە زەمینەی سەرکردنە سەری یەکتری نێوان رەها و رەبابەخانم نیوە رۆژەمان دە کەشێکی خۆشی و شادیدا خوارد. دوای نان خواردنێش من و رەها کەوتینە هاریکارییە رەبابە خانمێ لە هەڵوێژاردنێ سەرمێزەکەی و شوشتنێ قاپەکاندا. رەبابە خانمیش دوای تەواو بوونێ ئیشەکان دوو پیاڵە چای فەریکی بۆ تێکردین و گوتی:

-ئەورۆ هەر بە یەکجاری شەرمەزارتان کردم، تکا دەکەم بفەرموون تا چایەکانتان سارد نەبوونەتەوە، نۆشی گیانیانکەن.

دوای چا خواردنەوێ، خەو پێڵووی چاوی هەرسێکمانی قورس کرد و چاوی داگرتین هەریەکەمان بە زەحمەت خۆمان گەیاندەوە ژوورەکانمان و کەوتینە خەوێکی نیوەڕۆژەی شیرین و قووڵەوە.

بەچەند لێدانێکی دەرکەی، چاوم هەڵێنان و لەسەرخۆ پرسیم:

- بەڵێ؟

دەنگی رەبابە خانمێ لە پشت دەرکێوە بەرز بۆوە:

- سپێدە خانم، رەها خاتوون چاوەڕوانتانە تا پێکەوە عەسرانێکی بخۆن. هەروا بە دەم باوێشك دانێوە دەرکەی ژوورەکەم کردەوەو گوتم:

- من هەرگیز حەزم لە خواردنی عەسرانە نیە بەیارمەتی ئێوە تا خاتوون شتێکی دەخوا من دەچم ئاوێکی بەخۆم دادەکەم و دێمەوە خزمەت.

رەبابە خانم زەردە خەنەیەکی لەدڵان ئازیز و خۆشی بە ڕوومدا کرد و گوتی:

- چۆنتان حەز لێیە، پەیامەکەتان بە خاتوونێ رادەگەیەنم.

رەبابە خانم بەرەو لای پلیکانەکانەوە چوو تا بچێتە نهۆمی خوارێ منیش بەرەو لای حەمامێوە چووم و دوای سەعاتێك دڵشاد و رووگەش و زیتەڵە لە پلیکانان هاتمە خوارێ.

رەها لە حەسارێ لەبەر تیشکە لاوازە کەم ڕەنگەکەی رۆژێ لەسەر کورسییەکی دانیشتبوو وشاڵێکی بەسەر قاچەکانیدا دابوو. هەروا کە بەلایەوە دەچووم، دەدڵی خۆمدا ستایشی جوانییەکەیم دەکرد. رەها دەخوێندنەوەیەکی قووڵی کتێبێك راچوو بوو و قژە خۆش رەنگەکەشی بە شێوەیەکی جوان لەسەر تەوقە سەریەوە کۆکردبۆوە و سەدان هێندەی دیشی خستبووە سەر جوانییەکەی. بە بیستنێ دەنگی پێی من سەری بڵندکرد و چاوی لەسەر لاپەرەی

کتێبەکەوە هەڵگرت و خستیە سەر من. بەدیتنێ من بەرێ و رەسمی ئەدەبەوە هەستا و سلاوی کرد. وەڵامی سلاوەکەیم دایەوە و گوتم:

- هەوایەکی خۆش و دڵفرێنتان بۆ خوێندنەوێ هەڵبژاردووە.

رەها کتێبەکەی پێکەوە نایەوەو گوتی:

- لەبێ وازیان بڕیارم دا هێندێکی وەخوێنم.

ئەوجا یەکجاری هەستاو گوتی:

- باتا زووە بچینەوە ژوورێ، دەترسم سەرمات بێ. هێشتا سەرتان هەر تەڕە.

پێشنیارەکەیم پەسەندکرد، چونکە قژە تەڕەکەم وای کرد هەست بە سەرمایە بکەم.

هەروا کە دەگەڵ رەهایەدا بەرەو لای ژوورێوە دەچوومەوە ئەو پرسی:

- ئەدی بۆ قژتان وشك نەکردۆتەوە؟

چونکە ((موجەفیفە)) کەمم لە بیر کردبوو بیهێنم شەرمم هاتێ و دەوەڵامدا گوتم:

- حەزم نەدەکرد ئێوە لە وە زیاتر دەچاوەروانیە خۆمدا بهێڵمەوە.

رەها دە سەروچاویەوە روانیم و گوتی:

- ئیشێکی واگرینگمان نەبوو تا بترسیت دوابکەوێ. واباشترە تا زووە بچی قژت سشوارکەی.

ویستم بیانووێکی دیکە ببینمەوە کە رەها دەست پێشخەری کرد و بانگی رەبابە خانمێی کرد و گوتی:

- رەبابە خانم، بە یارمەتی خۆت سشوارەکەی من بدەنە سپێدە خانمێ.

دوای چەند دەقیقێکان کە قژم بە تەواوەتی وشك بۆوە لەتەك رەهاوە دانیشتم و داوای لێبووردنم لێ کردەوە کە ئاوام بەجێ هێشتووە. رەها هەروەك هەمیشە بە زەردەخەنە جوانەکەیەوە لێوە ناسك و رێك و پێکەکەی رازاندەوە و گوتی:

- دەگەڵ پیاڵە چایەکی فەریکدا چۆنن؟

- سوپاسی ئەو لوتفەت دەکەم.

ئەوجا رەبابە خانم پیاڵەیەك چای بۆ هێنام و منیش سوپاسیم کرد. ئەویش بە تەکمەوە لەسەر قەنەفەکە دانیشت و رووی دە رەهای کرد و گوتی:

- باشە، دەی منیش ئامادەم گوێ لە پاشماوەی قسەکانتان بگرم

ئەوجا سەرنجە پڕ لە تاسەکانی دە روخساری رەهاوە بڕین تا پاشماوەی بەسەرهاتەکە لە زاری ئەوەوە ببیە.

(١٢)

بابم هەرگیز بەو هاوسەرگیریەی رازی نەبوو. جارەهای جار لەسەر ئەو باسە لێمان بووە دەمەقاڵێ و بگرە و بەردە دەگەڵ دایك و بابمدا. بابم هەروا پێی لەسەر بیرو ڕایەکانی خۆی دادەگرت و نەیدەهێشت ئەو کارە سەربگرێت. جا بۆ ئەوەی لەو ناوە دوورکەومەوە و باشتر بتوانم دەربارەی ژیانی خۆم بڕیار بدەم، هاتمە سەر ئەوەی ماوەیەك دوور لە ماڵ و کەسوکار بەسەربەرم تا بڕیارەکانم پتەوتر و سانا و ئاسوودەتربێ.

ئامادەی سەفەرێ بووم و چوومە مەشهەد. پێش ڕۆیشتنێم بابم و دایکمم ئاگادار کردنەوە کە دوای گەڕانەوەم دەچمە یەکێك لەو خانوانەی بابە گەورە بە میرات بۆی جێ هێشتووم و لەوێ دادەنیشم.

بۆ ماوەی مانگێکی چووم لە چاکترین ئوتێلەکانی مەشهەدێ دابەزیم و زۆربەی ماوەی ڕۆژەکانیشم دەگەڵ شیرین و مێردە دڵسۆزەکەیدا بەسەر دەبرد.

ئەو هەموو پڕکێشی و پیداگرتنە بەردەوامانەی شیرین و مێردەکەشی نەیانتوانی بمهێننە سەر ئەوەی ئەو ماوەیە لە ماڵێ وان بم و دەگەڵە واندا بمێنمەوە. سەرەڕای ئەوەش ڕۆژانە دەگەڵ ئەواندا لە گەڕانی ناو شاری یا لە ماڵی ئەوان بووم و شەوانەش دەچوومەوە ئوتێلێ. کچە بچکۆلەکەیان (شادی) بەڕاستی شادی بۆ بە دیاری هێنابوونە ناو ماڵێ. ومنیش زۆربەی ڕۆژەکانم دەگەڵ شادیدا بە یادی کوڕەکەمەوە بەسەر دەبرد.

ئەو سەعاتانەی لە ئوتێلێش بووم هەر بیر و خەیاڵم بەلای پێشنیارەکانی ئاغای کەنعانی و نارەزایەتییە دایك و بابمەوە بوو. ئەوجا دوای بیرکردنەوەیەکی زۆر و دەبەر چاوگرتنی تەواوی لایەنەکانی بڕیاری شووکردنەوەم بە ئاغای کەنعانی بڕیاردا.

دوای بەسەرچوونی مانگێك و بیرو خەیاڵ کردنەوە لەم بارەیەوە دڵنیابووم کە دەگەڵ ئاغای کەنعانیدا ژیانێکی شاد و ئاسوودە و ئارامم دەبێت و بەخۆشی دەژیم. خودا خافیزیم لە شیرین و مێردەکەی کرد و هاتمەوە تارانێ. هەر بە گەیشتنەوەی تارانێم و یەکەمین چاو پێکەوتنێ ماڵەوەمان دوا بڕیاری خۆمم پێ ڕاگەیاندن. بابم ناڕازی بوو و بە نارەزامەندییەوە گوتی:

- باشە ئازیزم، ئاغای کەنعانی لە جێی بابتە، ئەتۆ هیچ بیرت لە جیاوازییە ئەو تەمەنە زۆرەی نێوانتان کردۆتەوە؟ حەزناکەم سەرەڕۆیانە بڕیار بدەی باش بیر لە دوا ڕۆژی ئەم کارە بکەوە.

- ئەوە یەك مانگی ڕەبەقە بیر لەو مەسەلەی دەکەمەوە پێتانوایە مانگێك ماوەیەکی کەمە؟

- بەڵێ، ئەگەر بیرو بۆچوونی ئێمەت گەرەکە ماوەیەکی کەمە بەرامبەر ماوەیەکی زۆری ژیان، ڕەها ئازیزەکەم، بەر لەوەی درەنگبێ بەباشی بیر لەلایەنەکانی ئەم کارەبکەرەوە، حەزناکەم جاری دووەمیش دەژیاندا نوشوست بێنی و بکەویەوە.

- دڵنیابن بابە گیان، دەو پێکەوە ژیانەیدا هەرگیز نوشوست ناهێنم و ناکەوم، چونکە بە هەموو حەزو ئارەزووی خۆمەوە ئەم مێردە دەکەمەوە و هەر مێرد کردنێکیش کە بە

خۆشەویستی و ئەوین و پەیوەندییەوە بکرێ بەدڵنیاییەوە پاشە ڕۆژی هەرشادی و خۆشی و بەختەوەری دەبێ. لە جێوە هەستام و درێژەم دایە:

من دوایین قسەی خۆمم بۆ ئێوە کرد و حەزیش دەکەم سبەی بەیانی ئێوەش وەڵامی بنەبڕی خۆتانم بدەنەوە، دڵنیاش بن ئەگەر بەو مێردکردنەش نارازیبوون منیش ئەو کارەی ناکەم چونکە من هەمیشە ڕەزامەندییە ئێوەم لە هەموو شتێکی دی بەلاوە گرینگترە.چوومەوە ژوورەکەم و لەسەر جێیەکەم درێژ بووم. گوێم لە قسەی باب و دایکم بوو بەڵام تێیان نەدەگەیشتم و نەمدەزانی چ دەڵێن.

بەیانی ڕۆژی دوایی بە پێچەوانەی لێکدانەوەی منەوە کە پێموابوو ڕوو بە ڕووی نارەزایەتییە دایك و بابم دەبمەوە هەردووکیان ڕازی بوون و قبوڵیان کرد و لە ڕێی خاڵمەوە ئاغای کەنعانییان ئاگادار کردەوە کە دەتوانێ بێتە ماڵێ بۆ خوازبێنییە.

ئاغای کەنعانی هەر بەیانی ئەو ڕۆژە بە خۆو بە دەستەگوڵێکی جوانەوە هاتە ماڵێ مە و خوازبێنییەکە ئەنجام درا. ئاغای کەنعانی دوای تەواو کردنێ هەموو گفت و بڕیار و بەڵێنەکان گوتی:

- هێشتا بابەتێك ماوە کە من نەمگوتووە.

ئەوجا رووی دەمن کرد و گوتی:

- ئەویش ئەوەیە کە من ئەو گفتەی بە رەها خاتوونێ دەدەم تا ئەو کاتەی مەهدی لە مێردەکەی پێشووی نەستێنمەوە و نەیخەمەوە کۆش و باوەشی، ئەو نەگوازمەوە و هەر دەبێ مەهدی بکەمە دیاریی ئاهەنگی ژن و مێردایەتیمان و ژیانی دەگەڵ مەهدیدا بۆ بکەمە نوقلانە.

دەگەڵ ئەوەشدا کە دەمزانی ئەمە کارێکی نەکراوە بەڵام هەر سوپاسم کرد و داوام لە خودای کرد تا پشتیوانی ئەو کارەی بێ.

لە بەیانی ئەو ڕۆژەوە ئاغای کەنعانی بەردەوام دەچووە لای محەممەدی و قسەی دەگەڵدا دەکرد تا بەڵکە ئێ ئەوە خوایە محەممەد ڕازی کات مەهدیم بداتەوە. بەڵام محەممەد هەر جارەی بە داوای شتێکەوە نا ئومێدی دەکردەوە.

بەڵام ئاغای کەنعانیش لەو پیاوانە نەبوو هەروا بەئاسانی دەست لە داواکاریەکانی هەڵگرێ. هەر ڕۆژەی لە ڕۆژەکەی دی زیاتر پێ دادەگرت و بۆ گەیشتنە ئامانجەکەشی هەر جارەی پێشنیارێکی تازەی بۆ محەممەدی دەکرد. محەممەدیش کە سووربوونەکانی ئاغای کەنعانی

ئاوا دەدیتن ئەوەندەی دیکە بە ڕق دادەچوو و رقەکەشی بەمن و ئاغای کەنعانیدا دەڕشت و رووی لە پێشنیارەکانی وی وەردەگێڕا.

لە یەکێ لە رووبەڕوو بوونەوەکاندا ئاغای کەنعانی پێشنیار دەکا ئەگەر بە دانەوەی مەهدی رازی بێ ئەوە بەنیشانەی سوپاس و پێزانینێوە داکێ محەمەدی دەنێرێتە حەجی ماڵێ خودای.

بەڵام محەمەد هەر قبولْ ناکا. لە دیداری ئەو دواییەشدا بە محەمەدی گوتبوو ئەگەر رازی بێ ئەوە حەسارێکی لەسەرووی شاری هەیە بەناوییەوە دەکا بەڵام محەمەد واش هەر قبولْ ناکا و نایهەوێ و بۆ ئەوەش من زیاتر ئازار بدا پەیام و راسپاردەیەکی بە ئاغای کەنعانیدا بۆ ناردبووم:

- لەزاری منەوە بە رەهای بڵێ، مەگەر محەمەد بمرێ دەنا تا ماوە مەهدی بەلای خۆیەوە نابینێ.

ئاغای کەنعانی کە ئەو قسانەی لێ بیستبوو لێی کەوتبووە پاڕانەوێ و داوا وتکای لێ کرد بوو کە واز لەو رق و کینەیە بێنێت و بەو کارەی رازی بێ. بەڵام ئەو هەمدیس نەچوو بووە ژێر بار و قبوڵی نەکردبوو. ئاغای کەنعانی کە لەو یەك دەندەییەی محەمەدی وە زاڵە دێ بە محەمەدی دەڵێ:

- من دەزانم کە تۆ ئاڵوودەی، دەگەڵ ئەوەشدا دەزانم کە قاچاغ فروشیەش دەکەی جا کە ئێستا بەزمانی خۆش نایە ڕەدایە، دڵنیابە لەرێی یاساوە مەهدیتان لێ دەستێنمەوە.

قسەکانی دوایەی ئاغای کەنعانی محەمەدی ئەوەندەی دی تووڕە دەکات ودەگەڵ ئاغای کەنعانیدا تێکەوە دەگلێن. دەمەقالییەکەیان پەرە دەسێنێت و ئاغای کەنعانی، محەمەدی زۆر بە سەختی بریندار دەکات. هێزی ئاسایش دەگاتێ و دەیانبەنە پۆلیسخانەی و لە بەروەش کە ئاغای کەنعانی سەرو لووت و دوو پەراسووی چەپی محەمەدی دەشکێنێ بە تاوانبار دادەنرێ و دەیبەنە زیندانێ و شەش مانگی زیندان بۆ دەبڕنەوە.

ئێستا ئەوە سێ مانگە دەزیندانێدایە. سەرەڕای تەواوی ئەو هەوڵ و کۆششانەی من و کەسوکاریشم کەچی هەر نەمانتوانی بەر هەڵدای کەین. ئەوەش لەبەر وەی چونکە محەمەد داواکار و شکایەتکاری تایبەتی و راستەوخۆی ئاغای کەنعانییە و هەر دەبێ محەمەد رازی بێ دەنا هەر دەبێ شەش مانگەکەی تەواوکا.

رەها بێدەنگ بوو و هەناسێکی قوڵی هەڵکێشا، ئەوجا سەرنجێکی زۆر دلسۆزانەی لەمن داو گوتی:

-سپێدە گیان ژیان گەمە و گاڵتە و گەنجەفەی سەیری تێدایە خۆ ئەگەر ئەوانە لە خۆت نەقەومێن و بەسەر خۆت نەیەن هەرگیز لەوانە نیە باوەڕکەی. دوای زیندانییە ئاغای کەنعانیش بۆ تۆڵە سەندنەوێ لە محەممەدی چوومە دادگایە و لەسەر ئاڵوودەبوونەکەیم شکات لێکرد. هەفتەی دواتر چوومەوە تا بزانم شکایەتەکەم بە چی و بە کوێ گەیوە. چوومە ناو دادسەرایە و لەسەر لاتەختێکی دەچاوەڕوانیەدا دانیشتم تا سەرەم دێ. لە پڕ ئومێد بە رووخسارێکی گرژو ئاڵۆز و تێك چرژاوەوە لە ژووری دادگایە هاتە دەرێ. هەر دوای کەمێکی تریش لە ئومێدی هاوسەرەکەی هاتە دەرێ و بە پەلە بەلای ئومێددا تێپەڕی و رۆیی ئومێدیش بێ ئاگا لە دەورو بەری خۆی لە هۆڵەکە چووە دەرێ. بە دیتنێ وی لەو ناوە سەرم سوڕمابوو.

دەبیرو خەیاڵەکانی خۆمدا جینگڵ دەدا و گێژم دەخوارد کە بانگیان کردم. لە جێوە هەستام و چوومە ئەو ژوورەی کە چەند دەقیقێك پێش ئێستا ئومێدی لێ هاتبووە دەرێ. دوای ئەنجامدانی کارەکانی خۆم لە دادگای هاتمە دەرێ. تەواوی بیر و هۆشم بەلای ئومێد و هاوسەرەکەیەوە بوو و بە دوای وەڵامی ئەوەیدا وێڵ بووم کە ئەو دووانە چیان دەکرد لێرە و بۆ لە دادگایە بوون. وام بە خەیاڵدا هات:

- لەوانەیە ئومێد و هاوسەرەکەی تووشی کێشەیەك بووبن و کێشەکەش هێندە قووڵ بووبێ و کاریان بە دادگا گەیبێ؟ یان لەوانەشە ئومێد و هاوسەرەکەی لێك... هۆڕینی ئوتۆمبێلێکی بەخۆی هێنامەوە و دەدنیای ژیانی ئومێدو هاوسەرەکەی هێنامەوە دەرێ. ئەو دەمی زانیم کە ئەوە کەوتوومەتە ناو هەموو ئەو ئوتومبێلانەی دێن و دەچن. شوفێری ئوتومبێلەکە بە دەنگێکی نارازییانەوە گوتی:

- ئەوە هۆشتان لە کوێیە خاتوون، ئەگەر بەزەییتان بە لاوەتییە خۆتاندا نایەتەوە هەر نەبێ بە زەییەکتان بە ژن و منداڵی ئێمەدا بێتەوە و دوای پەڕینەوێ ئاگاتان لە خۆتان بێ.

داوای لێبووردنم لەو شوفێرەی کرد کە تا دەهات تووڕەتر دەبوو و بەرێی خۆمدا رۆیشتم.

کاتێ کە گەیمەوە ماڵێ ئەوەی لە دادگایەم دیبوو هەمووم بۆ دایکم گێڕایەوە و دایکیشم بەڵێنی دا بە دوای ئەم رووداو و بەسەرهاتە بکەوێت و بۆ ئەمەش لە پوورە فرانك بپرسێ.

دوای هەفتەیەك دایکم لە پوورە فرانکی بیستبوو کە ئومێد و هاوسەرەکەی لەبەر هەندێ هۆی وەك لێك حاڵی نەبوونێ لێك جیابوونەتەوە. ئومێد بۆ خاڵۆژنی گێڕابۆوە کە هاوسەرەکەی خوو و ڕەوشتی زۆر منداڵانەیە و جرپنۆکەیە و ئومێدیش ئەوانەی پێ قبوڵ ناکرێ و ناتوانێ.

بەهەر جۆرێك بووە ئومێدیش لە هاوسەرەکەی جیابۆوە و ئەویش وەك من تـامی کـەوتنی یەکەمین ئەزموونی ژیانی ژن و مێردایەتییەی چێشتبوو.

دوای گفتوگۆیەکەی پوورە فرانکیێ، پوورە فرانك داوای لە دایکم کردبـوو تـا رۆژی هـەینی دەگەڵەواندا بچینە باغی شەمیرات و رۆژێکی گەرمی هاوینێ لەو باغـە خـۆش ئـاوو هـەوا و فێنکەی ئەوێ بەسەر بەرین. دایکیشم زۆر بە خۆشیەوە قبوڵی کردبوو.

رۆژی هەینی بەیانی زوو هەموو خاو خێزان بەرەو باغی شەمیراناتی ماڵـێ پـوورە فرانکـێ کەوتینەرێ. بابم لە رێیە لە دایکمی پرسی:

- فرانك بێجگە لەمە کەسی دیکەی بانگ کردووە؟

پێموانیە چونکە فرانك لەم بارەیەوە هیچی نەگوتووە.

کاتێ کە گەیشتینە باغی، سالار لە ئوتومبێلێ دابەزی و دەرگا ئاسنەگەورەکەی باغی بـۆ چوونە ژووریٰ ئوتومبێلەکە کردەوە. بابم ئوتومبێلەکـەی لێخوڕیـە نێوبـاغی و ئـەوجا هـەموو دابەزین. باغەوانی باغی کە بێڵەکەی لەسەر شانی دانا بـوو لێمـان نزیـك کەوتـەوە و زۆر بـە ئەدەبەوە بە خێرهاتنی هەمووانی کرد و چاك و چۆنی و ئەحواڵپرسی کـرد. بـابم لـە باغـەوانی پرسی:

- مەشەدی، کەس دەباغیدانیە! ئەدی ئاغا رەزا و ئەوانیدی لە کوێن؟

مەشەدی ئیبراهیم دەگەڵ بێڵ لە عەرد دانانێ وەڵامی دایەوە:

- وەڵڵاهی هێشتا کەس نەهاتووە بەڵام ئێستا وردە وردە پەیدا دەبن. بـەڵام ئومێـد ئاغـا ئەوە چەند رۆژێکە تەشریفیان لێرەن.

بەبیستنی نـاوی ئومێـدی هـەموو لەشـم وەلـەرزەهات. بەبیسـتنەوەی ناوەکـەی عیشـقە نووستووە چەند ساڵەکەیم دووبارە دە دڵێدا بڵێسەی سەندەوە وگڕارەی کێشایەوە. ئومێدیش لـە باغی بوو و لەوەش چاکتر نەدەبوو. سەر لە نوێ کەوتمەوە سەر حاڵ و باڵی ئەو کچۆڵە و هـەرزە و کیژۆکاڵانەی تازە دەگەنێ و یەکەمین جاریانە تامی عیشـق و دلدارییـە دەچـێژن و هـەر بـە بیستنەوەی ناوەکەی دڵم کەوتەوە تەپە تەپێ.

هەر بە چاوگێڕانێکی هەموو کون و کەلەبەرو گۆشەو کەنارێکی بـاغیم بـەدوای ئومیدیـدا پشکنی بەڵام سووسەیەکی نەبوو.

دەنگی بابم بە ئاگای هێنامەوە کە لە مەشەدی ئیبراهیمی پرسی:

- ئەدی ئومێد ئاغا کوا؟ دیارنیە.

- ئەوە لەوسەری باغیەوە خەریکی راهێنان و مەشق پێکردنی جوانووە ئەسپێکیە کە چەند رۆژێك لە مەوبەرەوە کڕیویەتی. ئومێد ئاغا ئاگای لە هاتنی ئێوە نیە، هەر ئێستا ئاگاداری دەکەمەوە.

بابم بەرەو ئەو لایەی مەشەدی ئیبراهیم ئاماژەی کردبۆیە سەرنجی دا و گوتی:

- نا پێویست ناکا، دوای داگرتن و سەرو بەرکردنێ شتومەکەکان بۆ خۆمان دەچینە لای.

مەشەدی ئیبراهیم هەروا کە بەلای ئوتومبێلەکەوە دەچوو گوتی:

- ئێوە بچنە لای ئاغا ئومێد، من شتومەکەکان دەبەمە ناو خانووێ.

- سوپاس مەشەدی ئیبراهیم، ئەوە سالاریشە هەر یارمەتیتان دەدات.

سالار بەهەڵەداوانەوە بەدەم مەشەدی ئیبراهیمەوە چوو و ئەوانیدیش دەگەڵ بابمدا بەرەو ئەو لایەوەی کە مەشەدی ئاماژەی بۆ کردبوو چووین. لە ماوەیەکی نەچەندان دوورەوە ئومێدم بەسەرپشتی ئەسپێکی زۆر جوانەوە دیت کە ئەو شان و شکۆیەی سەد ئەوەندەی دیکەی جوانتر کردبوو. هەروەك سالانی پێشوو بە دیتنێ ویم دڵ داخورپا و لە دڵەوە ستایشی ئەو جوانیەیم کرد. ئومێد هێندە سەرگەرم و سەرقاڵی سواری و بازدانێ سەر لەمپەران بوو کە تا بە تەواوەتی لێ نزیك نەبووینەوە ئاگای لە هاتنە نێو باغی ئێمە نەبوو.

بەلام لە پڕ چاوی بەو کۆمەڵەی نێو باغی کەوت و روخساری بە زەردەخەنێکی گەش بۆوە. گوستاخانە لە ئەسپەکە دابەزی و هەنگاوی خێراو روخساری بەزەردەخەنێکی گەش بۆوە. گوستاخانە لە ئەسپەکە دابەزی و بەهەنگاوی خیرا و هەراوەوە خۆی گەیاندە مە و بەدەنگێکی بەرزەوە سلاوی کرد. هەموو پێکەوە وەلامی سلاوەکەیمان دایەوە وەك هەموو جاران بە ئەدەبەوە ئەویش چاکوچۆنی دەگەڵ یەکەیەکەی هەمووان کرد و خۆشحاڵی بەدیتنێ مە دەربڕی. ئیدی وەك رۆژانی پێشوو و سالانی رابوردوو ئەو کاڵی و کرچی و دەست و پێ سپییایەتیەی جارانی دەهەڵس و کەوتاندا نەمابوو. دەگەڵ ئومێدیدا تاوێك دەباغیدا گەڕاین و بە دەنگی هۆڕینی بەردەوامی بۆ ناوباغی هەموو بەرەو ئەو لایەوە چووین کە ئوتومبێلیان لێ ڕادەگرت.

دەستومستی یەکتر بوون و ماچ وموچی یەکتری، هاتوهاوارێکیان دەباغیدا بەرپا کرد کە ئەو بێدەنگییەی تاوێك بەر لە ئێستای باغی دەگەڵ دەنگی مەل و باڵندەکان تێکەڵ بوو ئێستا بووە رۆژی حەشرێ و جەنگی مەغلۆوبەی دوو خێزانان.

سالار و منداڵەکانی پوورە فرانکێ کەوتنە گەمان دەباغیدا. راحیلە ومێردەکەشی مەجید کەوتنە پیاسەی دەباغیدا و بابم و ئاغا رەزاش کەوتنە تاوڵەکردنێ. لەبەر ئەوەی کەلەلایەکیەوە

دانیشتبووم و سەیری یارییەکەی ئەوانم دەکرد ماندوو بوو بووم کە دەنگی پووره فرانکێ منی بەلای خۆیدا وریا کردەوە:

- پووره گیان ئەوە بۆ هەڵناستی و تاوێك دەگەڵ ئومێدیدا پیاسەیەکی دەنێو باغیدا بکەن؟

ئومێد بە بیستنێ قسەی پووره فرانکێ یەکسەر لەجێوە هەستاو گوتی:

- زۆریشم پێ خۆشە.

ئەوجا چاوی دە روخساریەوە بڕیم و گوتی:

- ئەڵبەتە ئەگەر ئێوە پێتان خۆش بێ.

دەحاڵێکیدا کە هەوڵم دەدا لەرزەی دەنگەکەم کۆنترۆڵ کەم وەڵامم دایەوە:

- ئەگەر نابێتە هۆی نارەحەتیتان...

- ئەڵبەتە ئەوە هیچ کە نارەحەتییەکی نیە، هەر دەشمویست سەرێکی لە ئەسپەکەم بدەمەوە! ئێستاش دەگەڵ تۆدا ئەو ئیشە دەکەم.

دەگەڵ ئومێدیدا وە ڕێ کەوتین ئەوە پووره فرانك و دایکیشم زۆر بە تاسەوە تێمان دەڕوانن. ماوەیەك هەروا بە بێدەنگی، هەر دووکمان بە تەك یەکەوە هەنگاومان دەنا دەگەڵ ئەوەشدا کە هەریەکەمان دنیایەك قسەی ناکردنێمان بۆ کردنێ پێ بوو. لە دواییدا ئومێد بێدەنگییەکەی شکاند وگوتی:

- سەرەنجام ئیشەکەی تۆ و مێردەکەی پێشووتان بە کوێ گەیی؟ ئەڵبەتە ئەگەر نەبێتە خۆ تێ هەڵقورتاندن حەز دەکەم بزانم ئێستا خەریکی چین و چدەکەن؟

تا ئێستا بەدوای وەرگرتنەوەی کوڕەکەمەوەم و دوای دووجار ئاشتبوونەوە دەگەڵ محەممەدیدا دواییەکەی هەر لێك جودا بووینەوە. ئەڵبەتە ئەو رۆژەی کە چووبوومە دادگای خانەوادە ئێوە و هاوسەرەکەتانم لە دادگای دیتن.

ئومێد بە سەرسامیەوە لای لێ کردمەوە و پرسی:

- ئێوە ئەو رۆژە لە دادگا بوون؟ ئەدی بۆ من ئاگام لە ئێوە نەبوو؟

- چونکە ئێوە هێندە نارەحەت و غەمگین بوون هیچ ئاگایەکت لە دەوربەری خۆت نەبوو.

- ئەدی ئێوە بۆ بانگتان نەکردین، تابزانم لەوێن؟

- چونکە حەزم نەدەکرد دەوان ساتانەدا نارەحەتتان کەم، هەروەك دەزانی ئەمنیش ئەوان ساتانەم تاقیکردوونەوە و چاکم هەست بە حاڵ و باڵتان دەکرد. ئێوە و هاوسەرەکەشتان لێك... لە درێژەی قسەکانم تەریق بوومەوە، بەڵام ئومێد بە نیشانەی ئەرێ سەرێکی لەقاند و گوتی:

- بەڵێ، هەر ئەوێ ڕۆژێ من و هاوسەرەکەم بە یەکجاری لەیەکتر جیا بووینەوە. هەر لە هەوەڵێوە هاوسەر گیرییەکەمان هەڵەبوو، چونکە لەسەر داوا و سوربوونی چەندین جارەی بابم ملم لەبەر ئەو هاوسەرگیریە نا بەدڵەی نا...

ئومێد کەمێك وەستا ئەوجا بەردەوام بۆوە:

- لەوانەیە بپرسی بۆ لەسەر داوا و پێداگرتن و سوور بوونی بابم ژنم هێنا؟

ئومێد هەناسەیەکی هەڵکێشا، سەیرێکی ئاسمانی کرد و بێدەنگ بوو. وەك بڵێی دەمێشکی خۆیدا بە دوای وشەگەلێکدا بگەڕێ تا ئاسان و ئاسوودەتر قسەکانی پێ دەربڕێ. ئەوجا لەسەرخۆ گوتی:

- ئەگەر راستیەکەیت دەوێ من هەمیشە هەر باوەڕم بە یەکەمین عیشق وئەوین ودڵداری بووە و هەرواشم. من باوەڕم وایە هەرکچ وکوڕێك کە یەکەمین جار پێکتر ئاشنا دەبن و عاشقی یەکتر دەبن بیاندەن بەیەکتردەنا هەرگیز تامی خۆشی و بەختەوەری ناچێژن.

دوای ئەوەی کەزانیم تۆ شوو (میرد)ت کردووە بڕیارم دا هەرگیز هەتاماوم ژن نەهێنم. بەڵام بابم گفت و بەڵێنی لە من ئەستاند کە دوای تەواوکردنێ خوێندنێم هەر کچێکی ئەوان بۆم ببیننەوە و ڕەزامەندییان لەسەربێ و بە گونجاوی بزانن من بیهێنم. چەندین ڕۆژ و مانگانم دژایەتییە ویستەکانی بابم کرد و ملم هەر نەدا بەڵام لە دواییدا لە قبوڵ کردنێ بەولاوە هیچ چارەیەکی دی نەما. چونکە ناشمەوێ هەرگیز ئازاری دایك و باوکیشم بدەم و دڵیان بێشێنم بۆیە دڵم نەهات لەوەیان زیاتر ئێش وئازار و مەینەتی بدەم. باوکم و دایکم هەردووکیان دەیانزانی چەندەم ئەتۆ خۆشدەوێ و کەزانیشیان تۆ میردت کردووە، ڕاوەستان ومانەوەی منیان بێ سوود و بێ هودە زانی، لەسەر ژنهێنانێم سووربوون و کەوتنە پێداگرتنێ. ناچار قبوڵم کرد بەڵام هەموو هاوسەرگیریەکی نا بەدڵ هەر لە سەرەتاوە دیارە. من و هاوسەرەکەم لەبەر جیاوازییە خوو و ڕەوشتمان ژیانمان لێکتر تاڵ کردبوو سەرەنجام بە ڕێکەوتن و ڕەزامەندییە هەردوولامان بەیەکجاری لێکتر ترازاین و هەریەکەمان بەلایەکیدا چووین و هەر کەسە و ڕێیەکی تازەی بۆخۆی گرت. ڕەنگە ڕێکەوتەکەش هەر ئەوە بێ کە دوای شکست هێنانێ ژیانتان و تاقیکردنەوەی ناکامی ژیان بتان بینمەوە...

دەمزانی کە ئومێد دەقسەکانیدا مەبەستی داواکردن و هێنانی منە بۆیە قسەکەیم پێ بڕی و گوتم:

- ئەو رۆژەی کەلە ماڵێ پوورە فرانکیێ، ئێوە و هاوسەرەکەتانم، بەتەك یەکەوە دیتن، هەرگیز پێمانەبوو کە دەژیانتاندا تووشی گیرو گرفت و ناخۆشییەك دەبن و لە دلّەوەش کە ئێوەم ئاوا بە بەختەوەری و خۆشحاڵیەوە دەدیت یەکجار دلّشاد بووم و بۆ بەردەوامی ئەو خۆشی و بەختەوەرییەتان نزام کرد و پاڕامەوە.

ئومێد مەبەستی بوو قسێکی بکا بەڵام دەرفەتم نەدایە و گوتم:

- زۆر حەزدەکەم ئەسپ سواریەکەتان ببینم، ئەگەر رێ بدەن لەبن سێبەرێکی دانیشم و سەیری سوارچاکیە ئێوە بکەم.

ئومێد بەکوڵ هاتبوو و گوتی:

- ئەگەر دەزانن بەو کارەی خۆشحاڵ دەبن و پێتان خۆشە بە چاوان قبووڵمە.

ئەوجا بە هەنگاوی خێراوە لەمن دوورکەوتەوە و خۆی گەیاندەوە ئەسپەکەی و بەسواری بەرەو لای منەوە هاتەوە و گوتی:

- ئەگەر حەز بکەن دەتوانین فێری ئەسپ سوارییەشتان کەین.

لەبن دارەکان جێیەکی گونجاوم دیتەوە و پاڵم وە دارێکیەوە دا و گوتم:

- نا، لە ئەسپ سوارییە دەترسم، پێم خۆشە سەیری ئەسپ سوارییە ئێوە بکەم.

ئومێد لەسەرەخۆ و بە نەرمی ئەسپەکەی لێخوڕی و منی بە بیرکردنەوەی خۆیەوە بەجێهێشت. سەعاتێك بە تەماشای ئەسپ سوارییە ئومێدیەوە دانیشتم تا دواییەکەی ئەو ماندوو بوو و ئەسپەکەی بردەوە تەویلەی و دەرکەکەی داخست و بەرەولای منەوە هاتەوە و گوتی:

- دلّنیام کە زۆر چاك ماندوو بوو ویت ئەگەر حەزدەکەی با هێندیك پیاسەی بە باغیدا بکەین دوایەش دەچینەوە لای ئەوانیدی.

هەروا بەدەم خۆتەکاندنێوە وەڵامم دایەوە:

- ئەگەر هیچ لە گۆڕێ نیە بابچینەوە لای دایکم و بابم زۆر دەمێکە بەجێمان هێشتوون.

ئومێد بیرێکی کردەوە و گوتی:

- دەتوانم تکایەکتان لێ بکەم؟

دەحاڵێکیدا کە سەرنجەکانم لێ دەدزینەوە وەڵامم دایەوە:

- ئەڵبەتە فەرموون.

- رێ دەدەی ناوە ناوە هەرچەندە کەم و کورتیش بێ چاوێکم هەر پێت بکەوێ؟

- راستییەکەت دەوێ نازانم چ بڵێم بەڵام...
ئومێد قسەکەی بڕیم و گوتی:
- تکا دەکەم رێ بدە.
- قەیناکا، بەدیتنێت خۆشحاڵ دەبم.
- بەم جۆرە خەیاڵم ئاسوودە بوو، ئەگەر رێش بدەی هێندێك ئاو بدەمە ئەسپەکەم ئەوجا پێکەوە دەچینەوە لای ئەوانیدی.
- دەی ئێوە بە ئەسپەکەتان رابگەن، منیش دەچمەوە لای بابم و ئەوان.
لە ئومێدی جیا بوومەوە و بە هەنگاوی خێرا لێی دوورکەوتمەوە، هەروا بە مەیلەو راکردنێکەوە لێم رادەکرد. بۆ خۆشم نەمدەزانی بۆ هەڵدێم بەڵام هەستم دەکرد کە دەبێ لێی دوورکەومەوە تا دەرفەتێکی بیرکردنەوە پەیداکەم.
دایکم و پوورە فرانك لەوەی کە بەتەنیا گەڕابوومەوە بەسەیرێکەوە تێیان دەڕوانیم و پوور پرسی:
- رەها گیان ئەدی ئومێد کوا؟
خەریکی ئەسپەکەی بوو.
دایکە پرسی:
- ئەدی ئەتۆ بۆچی هاتیەوە؟
- هێندێك ماندوو بووم پێم خۆشبوو بێمەوە.
کاتەکان بەخێرایی و بەپەلە تێدەپەڕین و تا دەهات لە ئێوارە نزیکتر دەبووینەوە. وردە وردە هەر دوو خێزان ئەو کەل و پەل و شتومەکانەی هێنابوویانن کۆیان کردنەوە و خستیاننەوە ناو ئۆتۆمبێلەکان. پوورە فرانك بەر لەوەی سواری ئۆتومبێلێ بێت لە ئومێدی پرسی:
- دڵنیای کە پێت خۆش نیە دەگەڵ مەدا بێیەوە؟
- نا سوپاس، پێویستیم بە بێدەنگییە ئێرەیە.
دوای خوا حافیزی لە ئومێدی هەموو بە سواری ئۆتومبێلێوە لە باغی دەرچووین. بە درێژایی رێیە بە ئارامی دەنێو بیرەوەرییەکانی رابوردوودا خولم دەخوارد. لە رواڵەتدا ئارام و لە ناخەوەش دەگریام، بۆ دەبوو بیبینم؟ بۆ دەبوو ئومێد ئێستا لە هاوسەرەکەی جیا بێتەوە و ئەورۆ باسی عەشقی خۆیم بۆ بکات و نیازەکانیم بۆ دەربڕێ؟ خودایە ئەوە چ بەزمێکە منت تێوە گلاندووە؟ بۆ ئێستا کە تازە خەریکم دەگەڵ ئاغای کەنعانیدا ژیانێکی نوێ پێکەوە

نێمــەوە هــەموو شــتەکان تێــك چــڕژان؟ بــۆ دەبــوو ئاغــای کــەنعانی بکەوێتــە زینــدانێوە و هاوسەرگیرییەکەمان دواکەوێت؟ بۆ؟ بۆ؟

دیاربوو ئومێد هیچ ئاگای لە ئاغای کەنعانی نەبوو و هەرگیزیش باوەڕی نەدەکرد کــە مــن بەڵێنی مێردکردنێم بە ئاغای کەنعانی دابێ.

گەیشتینەوە ماڵێ و چونکە هەمووش ماندوو بووین زۆر زوو چــووینە نــاوجێی و کەوتینــە خەوێکی قووڵەوە.

بەیانی زوو لە خەوێ هەستام و بێ ئیختیار کەوتمەوە بیری ئومێــد و بەســەرهاتەکانی ڕۆژی پێشتر. هەر دەنێو جێیدا دەبیرو خەیالاتزا چووم. دوو بارە عیشــق و ئــەوینم دەدڵێــدا بلێســەی دەسەندەوە، ئومێد هەروەکو جاران ریك و پێك و بەژن و بالاجوان بوو. ئەو بــەژن و بالابــەرزەی کەمنی سەرسام کردبوو. بێ ئیختیار کەوتمە بەراورد کردنێ ئومێد و ئاغای کەنعانی. ئومێــدم دەتای تەرازوێکی و ئاغای کەنعانیشم دەتایەکەی دی نا و ئــەو لایــەی ئومێــدیم قورســترهاتە بەرچاوان. لەراستیدا هەرگیز ئومێد و ئاغای کەنعانی پێکتر بەراورد نەدەکران! ئومێد لاوێکــی تەڕ وبڕ، جوان وسەرنج ڕاکێش، بەژن و بالایەکی بەرزی وا کە دڵی هــەموو کچــێکی بــۆ خــۆی رادەکێشا بەلام ئاغای کەنعانی، میهرەبان و قورس و سەنگین و پڕ ئەزموون کــە هــەمووی لــە ناخۆشی و ناهەمواریەکانی ژیانەوە وەسەریەك نابوون وتێیاندا قــاڵ ببــۆوە. پیــاوێکی تــابلێی تەواو و لە کوورە دەرچوو کە دەمتوانی پشتی پێ ببەستم و جێی متمانە و دڵنیاییە ژیانم بێ.

نەمدەزانی دەبێ کامیان هەڵبژێرم، عیشقە کۆنەکەی ئومێدی یا ســۆز وخۆشەویســتیەکەی ئاغای کەنعانی؟

دەنگی دایکم بە ئاگای هێنامەوە:

- ڕەها، ئەوە هەڵناستی؟ ئەوە چێشتەنگاوە.

بەپەلە لەسەرجێی راستبوومەوە و کەوتمە خــۆ گۆڕینــێ. لــە ژووری چــوومە دەرێ. دایکــم لەسەر قەنەفەی دانیشتبوو و کتێبی دەخوێندەوە. بەچــوونە نــاو هــۆڵێم دایکــم چــاوی لەســەر کتێبەکە هەڵگرت و پڕ بەچاوی خۆشەویستیەوە تێی روانیم و گوتی:

- قاوەلتیم بۆ داناوی.

سوپاسی دایکمم کردو چوومە مەتبەخێ. دوای قاوەڵتییە هاتمەوە لای دایکــم و بەتەکیــەوە لەسەر قەنەفەکە دانیشتم. دایکم کتێبەکەی وێك نایەوەو لەو لای دانا.

ئەوجا گوتی:

- باشه دەی بۆم بگێڕەوە بزانم، دوێنێ دەگەڵ ئومێدیدا باسی چتان کرد؟
-قسە زۆر بوون بەڵام واچاکترە بەکورتیت بۆ وەگێڕم تا وەڕەز نەبن.
دایکم بە تاسەوە دە روخسارمەوە ڕاما و گوتی:
- دەی چاوەڕێم بڵێ، لەوەش دڵنیابە هەرگیز لە قسەکانت وەڕەز نابم.
دوێنی ئومێد خۆشەویستیەکەی خۆی بۆ درکاندم و ددانی بەبێ ئاگاییە مێردکردنێمدا...
تەواوی هەموو ئەو قسانەی نێوانمان بۆ دایکم گێڕایەوە. دایکم بە داخێکەوە سەرێکی باداو گوتی:
- زۆر بە داخەوەم، نازانم ئەوە چ چارە نووسێکە خوا بۆی بڕیویەوە، چاکم لە بیرە دایکم هەموو جارێ دەیگوت، خوا بکا خودا لە جیاتی دەموچاوی جوان، بەخت وناوچەوانی جوان بداتە ئادەمیزادی. ئەوە ئێستا پەی بەقسەکانی ئەو خودالێ خۆشبووەی دەبەم کە چی گوتووە. تۆ و ئومێد تابڵێی لە بەژن و باڵا وجوانی و ڕێك و پێکی و لەش ولاری جوان و شلك وناسکیەدا خوا پێداون، خودای گەورە لە دروستکردنێتاندا ئەو پەڕی سەخاوەتی نواندووە بەڵام بەداخەوە ناوچەوانتان...
فنجانی قاوەکەم هەڵگرت و گوتم:
- دوێنێ ئومێد مەبەستی پێشنیاری شوو پێ کردنێمی هەبوو بەڵام من دەرفەتم نەدایە.
دایکم بەنیگەرانییەوە سەیرێکی کردم و گوتی:
- ئەگەر داوات بکاتەوە دەڵێی چی؟
نازانم دایە، دەبێ باش بیری لێ بکەمەوە.
- نازانم وەڵام نیە، ئەدی ئاغای کەنعانی چی؟ ئەو بەندەی خودایەش لەبەر تۆ و مەهدی کەوتۆتە زیندانێ.
- دەزانم دەزانم دایە! خۆمن نەمگوتووە مێرد دەکەم، گوتم دەبێ دەربارەی ئەم بابەتە چاك بیربکەمەوە و بیڕیارێکی راست بدەم.
دایکم بەبێ وازیەوە گوتی:
- چ بڕیارێك؟ دوای ئەوەی گفتت بە ئاغای کەنعانی داوە، خۆ تازە پەشێمان نابیەوە!
خۆ خەڵکی گاڵتەجار و قەشمەریی تۆنین. رۆژێکی بڵێی باشە مێرد بە ئێوە دەکەم و کەیەکێکی دیش دواتر پەیدابوو پەشێمان ببیەوە و بڵێی با بیرێکی لێ بکەمەوە.
لەجێوە هەستام بچمەوە ژوورەکەی خۆم و هەروا بە پێوە گوتم:

- یەکەم خودی ئاغای کەنعانی مەرجی کردووە تا مەهدی وەرنەگرێتەوە من نەهێنێ، دووەمیش نەئومێد داوای شووپێکردنێی لێ کردووم و نەمنیش ئەرێم داوە.

پەنام بردەوە بەر ژووەکەم و لە دواوە دەرکەکەم داخست. لەسەر مۆبیلەی کەناری پەنجەرەکەوە دانیشتم و دەحەسارێمەوە ڕووانی. وەرەز ببووم، هەقی دایکم بوو من ناهەق بووم کە بیر لە شووکردنەوە بە ئومێدی بکەمەوە، بەڵام دەکرا؟

شەوێ بابم هاتەوە ماڵێ. دایکم بە دزیەوە هەرچی هەبوو و نەبوو هەمووی بۆ گێڕابۆوە. گوێم لەدەنگی بابم بوو کە دەیگوت:

- چەندم گوت نابێ بە پەلە بڕیار بدەی! چەند جارم گوت ئاغای کەنعانی هاو تەمەنی منەو وەك بابی دادەنرێ بەڵام کێ گوێی لێیە، کچەتیو پێیوابوو مێرد قاتیە و بڕاوە و بە دۆزینەوەی ئەو پیاوە بێ دەست و پلە لەترسێ حەلیمێ کەوتە دەمەنجەڵێ، ئێستا دەڵێ چی؟ وای بەحاڵی ئەگەر دەست بە ڕووی ئاغای کەنعانییەوە بنێت و ئابڕوومان بەرێ.

گوێم لە دەنگی دایکیشم بوو کە بە پاڕانەوەوە دەیگوت:

- وس س، ئەوەچتە! خۆ ئەو نەیگوتووە بەنیازە ئەرێ بە ئومێدی بدا، هەر تەنیا مەزەندەی کردووە کە ئومێد ویستوویەتی داوای بکات و هیچی دی.

بابم بەهەمان ئاوازەوە گوتی:

- واباشترەکە هەرگیز داوای نەکاتەوە و خۆ ئەگەر ڕۆژێکیش داوای کردەوە رەها دەبێ هەموو شتێکی پێ بڵێ کە لە پێشدای گفت و بەڵێن بەیەکێکی دیکە داوە مێردی پێ بکا.

- زۆر باشە، زۆر باشە، ئێستا تۆ بەسەر مێشکی خۆتدا زاڵ بەو هاوار مەکە.

- من کەی هاوارم کردووە؟

بابم بێدەنگ بوو و بێدەنگی تەواوی نێو ماڵێی داگرت. سالاریش دەستی لەگەمان هەڵگرتبوو و بە بێدەنگی لەلایەکیەوە دانیشتبوو. تا ئێستا لەبابەی روونەدابوو ئاوا بیکاتە هات و هاوار و دەنگ و زەنا. من کەمنداڵی گەورەی ماڵ بوووم تا ئێستا بابم ئاوا بە تووڕەیییەوە نەدیبوو.

بەسپایی دەرگای ژوورەکەم داخست و لەسەر جێی لێی ڕاکشام و بە دەنگێکی بەرزەوە کەوتمە گریانێ. بۆ دەبێ هێندە بەدبەخت و چارە رەش بم! بۆ دەبێ هەمیشە ڕۆژگار هەر لایەنە تفت و تاڵەکەی بەمن نیشان بدا، بۆ دەبێ بەشی من دەژیاندا تەنیا هەر غەمو کەسەر خواردن و هەناسە هەڵکێشان بێ؟

دوو ڕۆژ دواتر گواستمەوە ئەم خانووە. دایکم و بابم هەردووکیان بەو کارەی ناڕازی بوون بەڵام ئیدی وەختی ئەوەی هاتبوو کە بۆخۆم بە تەنیا و سەربەخۆ بژیم. لەو ڕۆژەوەی ئومێدم دیتبۆوە لە دوو ڕیانێکی تێمابووم. ئێستا نەمدەزانی دەبێ چبکەم لەلایەکیەوە ئاغای کەنعانی بۆ وەرگرتنەوەی منداڵەکەی من کەوتە زیندانێ و خوا هەڵناگرێ بەلاوەی بنێم. و لەلایەکی دیکەشەوە ئومێد پیاوی خەونەکانم ئەو کەسەی کە هەمیشە خۆم دەجلی سپی بووکێنییەدا، دەست لە ناو دەستی ویدا دە دنیای حەز و ئارەزووەکانمدا دەدیت دووبارە هاتبۆوە سەر ڕێیەم و نیازی داواکاریە منیەتی چۆن دەتوانم چاوی لێ بپۆشم.

دوای یەك هەفتە ڕەبابە خانم هاتە ماڵەکەم ومنی لەتەنیاییە ڕزگارکرد و هەروەك دایکێکی دڵسۆز بووە ئاو دەنگی و هاودەمی ڕۆژانی تەنیاییەم.

محەمەد لەبەر ئەو دەردە سەریانەی کە ئاغای کەنعانی بۆی پێش هینابوو منی لە دیتنێ مەهدی ناگزوور کرد و چونکە نەشمویست پەیوەندییەکان لەوەی خراپتربن هیچ نارەزایەتیەکم دەرنەبڕی و گوێم نەدایە و دەگەڵ ڕەبابە خانمێدا چووینە وییەللایەکەی ناوچەی شیمالێم.

لەوێم دەگەڵ ڕەبابە خانمێدا یەك هەفتەی شاد و شەنگوڵ و ئارام بەسەر برد.

کاتێکی چاك بوو بۆ بە خۆداهاتنەوەو کەوتنەوە سەرخۆ و بڕیاردانی کۆتاییم. هەوا خۆش و سازگارەکەی شیمالێ تا ئەندازەیەك گیانی وە بەر نامەوەو هێوری و ئارامییەکی خۆشیان پێ بەخشیمەوە.

دوای هاتنەوەم لەشیمال جارێکی دیشم دەرێستۆرانێکیدا چاو بە ئومێدی کەوتەوە. ئومێد دوای یەك زنجیرە پێشەکی گوتی:

- ئێستاش بۆ ئەوەی جارێکی دیکەشتان لەدەست نەدەمەوە هاتوومەتەوە لاتان تا داواتان بکەمەوە. تکا دەکەم لێرە بە دواوە من بەهاوبەش و هاوڕێی ژیانی خۆت بزانەو وای دانێ.

دەگەڵ ئەوەشدا کە لە پێشدا خۆم بۆ ئەوکات و ساتانەش ئامادەکردبوو هەمدیس دەگەڵ بیستنێ قسەکانی ئومێدی و داوای شوو پێکردنەوێمیدا هەموو لەشم یەکپارچە لەرزی. بە دەستەپاچەییەوە وەڵامم دایەوە:

- ڕاستیەکەی دیتنی ئێوە و داواکارییەکەتان ئەوەندە چاوەڕوان نەکراو بوو کە نازانم چ وەڵامێك بدەمەوە. بەڵام ئەگەر ئێوە ڕێ بدەن حەز دەکەم سەرەتا کاری کوڕەکەم یەکسەرە و روون بێتەوە ئەوجا دەربارەی مێردکردنەوە بیرێك دەکەمەوە.

ئومێد کە بەتاسەوە سەیری دەکردم و گوێی بۆ قسەکانم دەگرت، بە ئەدەبانەوە گوتی:

- بەیارمەتی خۆت حیسابێکیش بۆ هاریکاریە مـن بکـەن و دڵنیـاش بـن هـەر کـارێکی پێویست بێ ئەنجامی دەدەم تا هەرچی زووترە ئەو گرفتەتان نەمێنێ.

- چاوم بەردایەوە و بەشەرمێکەوە گوتم:

- پێویست ناکا خۆتان نارەحەت کەن. ئەوەی پێویستە کراوە و ئێوەش لەزۆرشت کە هەیـە بێ ئاگان کە لە دەرفەتێکی دیدا بە درێژی بۆتان روون دەکەمەوە.

ئومێد پێی داگرت تا هەر شتێکی کە پێم چاکە پێی بڵێم بەڵام چونکە حەزم نـەدەکرد ئـەو لەدەست خۆم بدەم گوتم:

- تکا دەکەم رێ بدەن لە دەرفەتێکی دیکەدا و دەکاتێکی گونجاو تردا بۆتان روون کەمەوە.

ئومێد پێی داگرت تا هەرشتێکی کە پێم چاکە پێی بڵێم بەڵام چونکە حەزم نەدەکرد ئەو لە دەست خۆم بدەم گوتم:

- تکا دەکەم رێ بدەن لە دەرفەتێکی دیکەدا و دەکاتێکی گونجاوتردا بۆتان روون کەمەوە.

ئومێد قبوڵی کرد و بڕیار هاتە سەر ئەوەی کەتا هەفتەیەکی دیکـە ئـەوجا بێتـەوەو وەڵام وەرگرێتەوە و دەگەڵ ئەوەشدا وەختی رۆینێ جەختی کردەوە کـە دانیشـتنێ دواتـر دەبـێ ئـەو شتانەی بۆ باس بکەم کە نەگوتراون.

*　　*　　*

رەها بێدەنگ بـوو و سـەری دەنێـو دەسـتەکانی گـرت و دەحاڵێکیـدا کـە سـەری بەهـەر دوولایاندا بادەدا گوتی:

- بەڕاستی نازانم چبکەم؟ دووبارە ژیان گەمەیەکی تاڵی دیکەی بۆ دەبەر چـاوگرتوومەوە و لەسەر دوو ڕیانێکی داناوە، بەڕاستی دەو کات و ساتانەدا پێویستم بە یارمـەتی و پشـتیوانیە هاوبیرێکی هەیە، هەر کاتێ بیر لەو دووانە دەکەمەوە بانگی دەروون وناخی ناوەوەم هاوار دەکا ((ئومێد)) ی لەدەست مەدە، ئێستا کە ژیان دووبارە ئەوی بۆ هێناویەوە لات تۆش رێـزی ئـەو دەرفەتە بزانە و بەر هەڵدای مەکەوە، دیارە قیسمەت وابووە کە ئاغای کەنعانی خۆی مـەرجی ئەستاندنەوە و هێنانەوەی مەهدی هێناوەتە نـاوەوە تـا تـۆ و ئومێـد پـێکتر بگەنـەوە. بـەڵام لەلایەکیشەوە ئاوەز (ئەقڵ) م تێمەوە دەخورێ ئەدی ئاغای کەنعانی چی؟ ئەو هەموو چاکەیەی ئەوت لەبیرچۆوە؟ یانی هەروا بە ئاسانی دەتوانی دڵی وی بشکێنی و ئومێدی هەڵبژێری؟

ئەو کاتەی کە ئاغای کەنعانی لە پێناو جگەرگۆشەکەتدا سەری بە هەموو جێیەکدا دەکـرد و لە هەموو دەرکێکی دەدا تا بۆت وەرگرێتەوە ئومێد لەکوێ بوو؟

رەها وەرەز و بێزار و سەر لێ شێواولە جێوە هەستاو دەستی بەڕاوێچکان کرد. رەنگی رەش و مات دەهاتە بەرچاو. وەك کەسێك دەچوو هەناسەیان لێ بڕیبێ و خەریك بن بیخنکێنن. خێرا خێـرا، وگـرژ لەبەرخۆیـەوە نارەنـاری دەهـات و هـەنگاوی داویشـتن، بـێ ئیختیـار دەسـتی رادەوەشاندن و شتێکی دەگوت. لە جێوە هەستام و بەرەو لایەوە چووم. دەستیم دەنێـو دەسـتی خۆم نا و کەوتمە هێورکردنەوەی.

رەها سەیرێکی منی کرد و گوتی:

- ئەگەر ئێوە لەجێی من بانایە کامیانتان هەڵدەبژارد؟

سەیرێکی روخسارە غەماوییەکەیم کرد و وەڵامم دایەوە:

- دەزانم بڕیاردان تا بڵێی سەخت و گرانە و دژوار بەڵام باوەڕکەن هیچ شتێك لەدەستی مـن و یاهیچ کەسێکی دیکە نایە بەڵکە ئەوە هەڵبژاردنێکە کە هەر دەکەوێتەوە سەرخۆت و دەبـێ بۆ خۆت بەتەنیا ئەنجامی دەیت.

داوام لە رەهای کرد تاوێك دانیشێ و هێوربێتەوە. رەها هەروا کـە بـەرەو لای قەنەفەکـەوە دەچوو گوتی:

- بەیانی دوای نیوەڕۆیە ئومێد دێتەوە لام و ئیدی من دەرفەتی بیرکردنەوەم نیە، دەبێ دەو ماوە کورتەیدا یەکێکیان بۆ تا هەتایە لە خۆم بڕەنجێنم بەڵام کامیان؟

رەهـا دەبـیرو خەیاڵانـەوە چـوو. نووسـینەکانم رێـك خسـتنەوە و چـوومەوە ژوورەکـەم و شتومەکەکانم کۆکردنەوە. ئیـدی کـارێکم لـە ماڵـێ رەهـای نەمابوو،تـەنیا دەبـوو چـاوەڕێی تێپەربوونی کات و هاتنی رۆژانی ئایندەی نەچەندان دووربم تـا رەهـا بڕیـاری کۆتـایی بـدات. ئومێد یا ئاغای کەنعانی یەکێك لەو دووانە دەبوو لەژیانی بێنە دەرێ. بەڵام بەڕاستی کامەیان بە دەستی فەرامۆشی دەسپێردرێن و لـە بـیر دەچـنەوە و تـەنیا نـاو و بیرەوەرییـەکانی دەهـزر ومێشك و خەیاڵاندا دەمێنێتەوە؟

بۆ ساتە وەختێکیم خۆ لەجێی رەهای دانا، بەڕاستی بڕیـاردان کـارێکی سـەخت و گـران و دژوار بوو. خودا حافیزیم لە رەها و رەبابـە خانمـێ کـرد و چـوومەوە ماڵـە خـۆم. دوای چـەند رۆژێکی دوای هاتنەوێم. تا درەنگانێکی هەروا خەریکی رێك خستنەوەی نووسینەکانم بووم، تا بەیانی دوای چوونەوەم بۆ نووسینگەی گۆڤارەکە نووسینەکانم بدەمەوەسەر نووسەر.

بڕیارم دا هەفتەی جارێکی بچمەوە ماڵێ ڕەهای و دەربارەی بڕیارو ڕێکەوت و ئەو ڕووداوانەی ڕوویان دابوو ئاگاداربم.

بەیانی ڕۆژی دوایی چوومە نووسینگەی گۆڤارو نووسینەکانم دانە ئاغای میرزایی و بڕیار لەسەر ئەوە درا تا هەفتەی داهاتووکاری سەرگوزەشتەی ڕەهای بەچاپ بگات و دەست پێ بکا. چەندین ڕۆژبوو لە ڕەهای بێ ئاگا بووم و نەمدەزانی سەرەنجام ئاغای کەنعانی بە هاوبەشی ژیانی هەڵبژاردووە یان ئومێد؟

(١٣)

رۆژی پێنج شەممە کەهات، چوومەوە ماڵێ رەهای و پاڵم بە دوگمەی زەنگەکەوە نا، دەرگاکە نیوەکراوە بوو و چونکە خۆم بە بێگانە نەدەزانی دەرگاکەم کردەوە و چوومە حەسارێ. کوڕیژگەکی بچکۆلانە دەحەسارێدا خەریکی گاڵتەوگەمە و شەیتانییان بوو. بە منداڵێکی زۆر ژیکەڵە و جوان و سەرنجڕاکیشم هاتە بەرچاوان. بەوەی کە زۆر بە ڕەهای دەچوو زانیم ئەوە مەهدییەکە دوا رۆژەکانی هەفتە دێتەوە لای دایکی و وا هاتۆتەوە. بەوەی شاد و خۆشحاڵ بووم کە رەها دوای چەندین هەفتان دوبارە توانیویە منداڵەکەی ببینێتەوە. بەدیتنێ دەموچاو و بەرەچاوە شین بووەوەکەی منداڵەکە، بێ ئیختیار دانیشتم و دەموچاوە جوانەکەیم دەنێو دەستەکانم گرت دە روخسارە پاك و بێگەردە منداڵانەکەیەوە رامام و گوتم:

- سڵاو کاکە بچکۆلە ئەوە ئەو دەموچاوە جوانکیلەت بۆ وای لێ هاتووە؟

مەهدی کە بە دیتنێ من واقی وڕمابوو کەمێك کشایەوە و بەرەو لای ژوورێوەی راکرد و بانگی کرد:

- رەبابە خانم، رەبابەخانم، ئەوە ژنێك هاتۆتە حەسارێ.

رەبابە خانم بە پەلە لە دەرکێ هاتە دەرێ و هەرکە چاوی پێکەوتم بەمیهرەبانیەوە سڵاوی کرد.

هەناسەیەکی خۆشییەی هەڵکێشا و فەرمووی ژوورێی لێ کردم. چوومە هۆڵی میوانان بەڵام بە پێچەوانەی چاوەڕوانیەمەوە رەها لە ماڵێ نەبوو. لە رەبابە خانمێم پرسی:

- ئەوە رەها خاتوون لە ماڵ نین؟

مەهدی هەروا کە دەستی رەبابە خانمێی دەدەستیدا بوو یەکسەرە دوای من گوتی:

- من دایکەم دەوێ، دایکم لە کوێیە؟

رەبابە خانم دەستێکی بەسەری مەهدیدا هێناو گوتی:

- دایە زوو دێتەوە ماڵێ، بۆیە دەبێ تا دێتەوە کوڕێکی چاك بی و یاری بەشتەکانت بکەی.

رەبابە خان دەستی مەهدی راکێشاو بردیە ژوورەکەی. کۆمەلێك یاریی منداڵانەی نایە بەر دەستی و گوتی:

- مەهدی گیان، هەر لێرەش دانیشە و یاری بەشتەکانت بکە تا دایکت دێتەوە، باشە ئازیزەکەم؟

مەهدی بەزمانە شیرینەکەیەوە دووبارە گوتی:

- بەڵام من هەر دایکەم دەوێ.

- گوتم کە ئازیزەکەم، دایکت کارێکی بۆ پەیدا بووە ناچار بوو لە ماڵێ بچێتە دەرێ.خۆ ئەگەر دایکت بزانێتەوە وڕکیئەوت گرتووە نارەحەت دەبێ و غەمێ دەخوا، خۆ تۆ خۆت حەزناکەی دایە غەم بخوا؟ حەزدەکەی؟ مەهدی بە هەمان ئاوازی شیرینی منداڵانەوە گوتی:

- هەرگیز حەزناکەم دایە غەمبار بێت.

- کەواتە راکە بچۆیاری بەکەل و پەلی یارییەکانت بکە.

مەهدی کەوتە گەمان. رەبابە خانم هاتەوە لام و لەسەرخۆ بەشێوەیەك کە مەهدی گوێی لێ نەبێ گوتی:

- نازانم داخوا ئاگاداری شین بوونەوەی دەموچاوی مەهدی هەیت یانە نا؟

بەسەر وەڵامی ئەرێم دایەوە و گوتم:

- بەڵێ، دەگەڵ هاتنە ژوورەوێمدا دەموچاوە شین هەڵگەڕاوەکەی منداڵە سەرنجی راکێشام، بە دیتنێی زۆر نارەحەت بووم.

رەبابە خانم لەبن لێوانەوە گوتی:

- رەها خاتوونێ بەستەزمان! دەبێ بەدیتنێ ئەو حاڵەی جگەرگۆشەکەی چی بەسەرهاتبێ. دەحاڵێکدا بەتەماشاکردنێ گەمەی مەهدییەوە دانیشتبووین پرسیم:

- نەتانگوت چوونەتە کوێ؟

رەبابە خانم کە چاوە ماندووەکانی بەنمە فرمێسکێکەوە تەڕو داپۆشرابوون بەلایەکی سەرپۆشەکەی سڕیەوە و گوتی:

- ئەورۆ رەها خاتوون دوای دیتنێ دەموچاوە شینەکەی مەهدی خۆی رانەگرت بۆ تێگەیشتنێ ئەوەی چووە ماڵێ برایەکەی محە ممەدی و هێشتا نەهاتۆتەوە. زۆرم دڵ پێوەیەتی، نە ناو ونیشانی ماڵێ برایەکەی محەممەدی دەزانم و نەدەشتوانم ئەو منداڵەی بەتەنێ بەجێ بێڵم و کارێکی بکەم.

ئەوە بۆ خۆشتان دەزانن مەهدی بەردەوام هەر دایە دایەیەتی.

بەنیگەرانیەوە گوتم:

- هەر نەبایە بابیت ئاگادار کردبایەوە، ئـەوە هـیچ کـە رەهـا دەگـەڵ جەمیلـەی دەبێتـە دەمەقاڵێیان.

رەبابە خانم کە تازە بەتازە ماڵە بابی رەهای وەبیرهاتبۆوە بە دەستە پاچەییەوە گوتی:

- ئەی وای، وەرە هەر لەسبەینێوە تا ئائێستا لەبیرم نەبووە ئاغای فەرهادی ئاگادارکەم.

رەبابە خانم بە پەلە بەرەو لای تەلەفۆنێوە چوو و ژمارەکەی لێداو دووای چـەند دەقیقێکـان دەستی بە قسان کرد و بەسەرهاتەکەی بەماڵەبابی رەهای گوت. سەعاتێك چوو بەڵام هـەواڵێك نە لە رەها و نەلەماڵە بابی نەبوو. ئەوە مەهدیش هەروا بەردەوام وڕکی دایکیەتی.

وردە وردە بەگریان هات. داوام لە رەبابە خانمێ کرد نامەیـەکی بـۆ رەهـای بـەجێ بێڵـی و مەهدی بباتەوە ماڵێ بابەگەورەی تا لەوێ، مەهدی کەمتر وڕك بگرێت و کەمتر بگریەت.

خودا حافیزیم لە رەبابە خانمێ کرد و لە ماڵێ رەهای هاتمەدەرێ. رەبابەخانم تا بـەر دەرکـی حەسارێی بەرێ کردم. پێش جیابوونـەوەم لـە رەبابـەخانمێ داوام لێکـرد تـا هەرهـەواڵێك بـوو تەلەفۆنم بۆ بکات و ئاگادارم کاتەوە.

گەیشتمەوە ماڵێ و چەندین سەعاتان لەبن تەلەفۆنێ دەچاوەڕێی هەواڵێکی رەها خاتوونێدا دانیشتم.

بەڵام ئەو رۆژە رەها هەواڵێکی نەبوو. رەبابە خانمیش هەر تەلەفۆنی نەکرد. لە رەها و لـەو بەسەرهاتەی لێی روودابوو بێ ئاگا بووم و هەر ئەو بێ ئاگاییەش تا دەهات وردە وردە بێزاری دەکردم. رۆژی دوایی بڕیارم دا دووبارە بچمەوە سەردانێ رەهای. هـەینی بەیانییەکـەی زوو لـە ماڵێ هاتمە دەرێ و چوومەوە ماڵێ رەهای. زەنگی دەرگام لێ داو چاوەڕێ راوەستام بەڵام کەس وەڵامی نەدایەوە. بەخەیاڵی ئەوەوە کە رەهـا و رەبابـە خـانم هێشـتا هـەر نوسـتوون دووبـارە زەنگەکەم لێ دایەوە. ماوەیەك راوەستامەوە بەڵام دیسانەوە هەرکەس دەرکەی نەکردەوە. چەند جارێکـانم زەنگەکـە لێ دا و لێ دایـەوە بـەڵام دیسـانەوە هـەواڵێك هـەر نـەبوو. ناچـار بـۆ وەدەستهێنانی سەرە داوێکی کەوتمە گەرانێ بەنێو سەرتانسەری شاریدا. سەعاتێکی هەروا بـێ ئامانج بەشاریدا دەگـەڕام، زۆرم حـەزدەکرد زووتـرم مەسـەلەکە دەسـت کەوتایـە و بمزانییایـە لەنێوان رەهاو جەمیلەیدا چ روویداوە و چبووە. دوای گەڕان بەشاریدا دووبارە چـوومەوە ماڵـێ رەهای و زەنگم لێدایەوە. هەروەك جارەکانی پێشوو کەس نەهات دەرکەی بکاتەوە ناچار بـەرەو ماڵێ خۆمان بوومەوە.

ڕۆژی دوایی، دوای ئەنجامدانی ئیش وکارەکانم زووتر لە ڕۆژەکانی پێشتر لە نووسینگەی گۆڤاری هاتمە دەرێ و خۆم گەیاندەوە ماڵێ ڕەهای. زەنگم لێدا. لەدڵەوە دەپاڕامەوە، خودایە هاتبنەوە ماڵێ. دوای ساتە وەختێکی دەنگی ڕەبابە خانم بەرز بۆوە کە بەدەنگێکی بەرزەوە پرسی:

- کێیەوە؟ ڕاوەستن ئەوا هاتم.

ڕەبابە خانم دەرکەی کردەوە. بەدیتنێم توند بەپشتی دەستی خۆی دادا و گوتی:

- دەك خوا بمکوژێ سپێدە خانم، خۆمن هەر لەبیرم چۆوە تەلەفۆنێکت بۆ بکەم، دیارە زۆرت چاوەڕێی تەلەفۆنی من کردووە؟

لە دیتنێ ڕوخسارە شەرماویەکەی ڕەبابە خانمێوەم زۆر زك پێی سووتا. بەمیهرەبانیەوە زەردەخەنەیەکم کرد و بەگەرمیەکەوە سلاوم کرد. دە وەلامی ویمدا گوت:

- بەڵێ، زۆر چاوەڕێ بووم و کە هەواڵێکتان نەبوو، چەندین جاران هاتمەوە ئێرە بەلام کەس هەر لەماڵێ نەبوو. نارەحەت مەبن ئیشەکەی من جۆرێکە کە بۆ پەیدا کردنێ هەواڵێکی هەر دەبێ دەهاتوچۆیەدا و بە پێوەبم و ئەو هاتوچوونانەش نارەحەتم ناکەن. ئێستا ڕەها خاتوون لەکوێن؟

خۆهیچی ناخۆشی لێ نەقەوماوە؟

ڕەبابە خانم خۆی لەبەر دەرکی حەسارێ لادا تا بتوانم بێمەوە ژوورێ. ئەوجا گوتی:

- بفەرموون وەرنە ژوورێ، ڕەها خاتوون لە ماڵێن، سوپاس بۆ خوا بۆ خۆیان هیچیان لێ نەقەوماوە بەلام...

ڕەبابە خانم بێدەنگ بوو و منی بەواقی وڕەوە وبەسەرسامی و بەپەشۆکاوییەوە هێشتەوە سەیرێکی دەموچاویم کرد و پرسیم:

- بەلام چی؟

ڕەبابە خانم سەیرێکی ماڵێی کردەوە وگوتی:

- دەتۆ فەرموو وەرنە ژوورێ، خاتوون بۆ خۆی هەموو شتێکتان بۆ دەگێڕێتەوە، پێموایە ڕووداوەکان لەخۆیەوە ببیسن باشترە.

چوومە حەسارێ و ڕەبابە خانم دەرگاکەی بەدوای منداداخستەوە. بەرەو لای نێو ماڵێوەچووین و لەپلیکانان وەسەرکەوتین. ڕەبابەخانم بە دەنگێکی بەرزەوە بانگی ڕەهای کرد و گوتی:

- خاتوون، میوانتان هەیە، سپێدە خانم هاتووە.
دوای ساتێك رەها بەهەڵەداوانەوە بەرەو پیلمەوە هات و بردمیە هۆڵی میوانان کە زۆری شارەزا بووم. چەند دەقیقێکان هەروا بەچاك و چۆنیەوە رابرد. بە وردیم دەسەرتاپای رەهایەوە روانی. رەبابە خانم راستی دەکرد، رەها بە رِواڵەت، ساغ و سەلیم بوو و بچووکترین رووشانێکی پێوە نەبوو. ئەدی ئەو باسەی کە رەبابە خانم گێڕایەوە و پێی نەگوتم؟
لەبابەت رۆژی پێنج شەممەکەوە لە رەهام پرسی. رەها سەرمای ببوو و بە دەنگێکی نووساوەوە بەدەم زەردەخەنەیەکی رەزامەندانەوە،کە لێوە جوانەکانی ئەوەندەی دیش جوانترکردبوو گوتی:
- ئاخریەکەی محەممەد لەکەری شەیتان هاتە خوارێ و دوای چەندین مانگ لە دوورییە مەهدی، رەزامەندی بەیەك گەیشتنەوە و دیتنەوەی دایك و فرزەندێی دا. رۆژی پێنج شەممە هەروەك هەفتە رابوردووەکانی دی، بەگومانی ئەوەوە کە محەممەد، مەهدی نانێرێتەوە لام نەچوومە جێی وەرگرتنەوەی جارەکانی دیکەی مەهدی. بەیانییەکەی سەرقاڵی خوێندنەوەی کتێبێکی بووم کە زەنگی دەرکەی لێی دا. دوای چەند ساتێکی ئەوجا مەهدی دەگەڵ رەبابە خانمێدا هاتنە هۆڵی میوانان. بەبیستنێ دەنگی مەهدی شاد و خۆشحال کتێبەکەم پێکەوەنایەوە و بەرەو پیلیەوە چووم. بە دیتنێ دەموچاوە شین هەڵگەڕاوەکەی جگەرگۆشەکەم لەجێی خۆم رەق بووم. وام هەست دەکرد بەیەکجاری دنیام بەسەرسەریدا وێران بووە. تەواوی بەدەنم گڕی لێ هەڵدەستا. وەك ئەو کەسەم لێ هاتبوو کە مەقاڵە ئاگرێکیان بەسەر لەشیداکردبێ بێ راوەستان مەهدیم دەباوەشێ گرت و لەبابەت شین بوونەوەی دەموچاویم لێ پرسی.
دەدڵی خۆمدا سوێند خوارد کە دەبێ سەبەبکاری ئەو ئیشەی زۆر بەتوندی تەمبێ کەم جا هەرکەسێك بێ، بابێ. هەروا کە چاوەڕێ بووم مەهدی بەدەم گریانێوە دەستی بۆ بەگێرانەوێ کردم کە جەمیلە لێیداوە و ئەو ژنە دڕندەیە منداڵەکەمی بەو حاڵە گەیاندووە. هۆی لێدانەکەیم لێ پرسی، دەزانی منداڵە بەستەزمانە پاك و بێ گوناهەکەم دە وەڵامدا چی گوت:
رەها بێدەنگ بوو. بە ئاشکرا دەنگی دەلەرزی، هەناسێکی دوورو درێژی هەڵکێشا و درێژەی دایە:

- مەهدی گوتی، مامۆژنە جەمیلە لەتۆڵەی شکانی پەرداغێکی کە لە دەستم بەربۆوە و شکا زۆر تووڕە بوو و ئاوای لێکردم. هەروا بە دەم لێدانێشمەوە جنێو وقسەی ناخۆشیشی بەتۆ دەگوتن.

ئەو ژنە لە خوا بێ ئاگایە هەر تەنیا لەبەر شکانی پەرداغێکی بێ نرخ ئاوای لەو منداڵە بێگوناهەم کردبوو. حەزدەکەم بلوزەکەی مەهدی هەڵدەیەوە و شینیە سەر لەشی ببینی، هەرچەندە لە دەموچاویڕا دیارە چۆنە. ئیدی ئاگام لە خۆم نەما مەهدیم بە ڕەبابە خانمێ سپارد و بۆ خۆشم بەپەلە لە ماڵێ هاتمە دەرێ. رقێکی وا دایگرتبووم حەزم دەکرد بەهەردوو دەستەکانم جەمیلەی بخنکێنم. دەحاڵێکیدا کە جنیوم بە ئەرزو ئاسمانان دەدا گەیمە ماڵێ جەمیلەی. دەستم لەسەر زەنگەکەی دانا و تا دەرگایان نەکردەوە دەستم لەسەر هەڵنەگرت. بەڵێنم بەخۆم دابوو ئەگەر بێت و جەمیلە دەرکەی بکاتەوە مستێکی وای لە دەمی دەم زاری پڕکەم لە خوێن بەلاَم بە پێچەوانەوە کوڕەبچکۆلەکەی جەمیلە دەرکەی کردەوە و بە دیتنێ من گوتی:

- سلاَو مامۆژن.

بەمیهرەبانیەوە وەلاَمی سەلامەکەیم دایەوە وپرسیم:

- ئارمان گیان، دایکت لەماڵەوەیە؟

ئارمان لەوەلاَمی مندا چاوێکی لەحەسارێ کرد و وەلاَمی دایەوە:

- بەڵێ، ئێستا بانگی دەکەم.

ویستی بەرەو لای ژوورێوە بچێ و دایکی بانگ کات من نەمهێشت و گوتم:

- قەیناکا ئازیزەکەم. بۆخۆم دەچمە سەروەختی.

جەمیلە هاتە بەردەمی دەرکی ژوورێ و بە بەرزییەکەوە لە ئارمانی پرسی:

- ئارمان ئەوە کێیە لەبەر دەرکێیە؟

ئارمانم واوە هێناو چوومە حەسارێ و دە وەلاَمی جەمیلەمدا گوت:

- منم، هاتووم بپرسم بۆ لەمەهدیت داوە؟ ئەوە بۆوا دەگەڵ منداڵەکەی مندا دەجووڵییەوە؟

جەمیلە چاوێکی بەسەرتاپامدا خشاند و گوتی:

- جا بەتۆچی لێی دراوە؟ ئەگەر هێندە نارەحەتی دەتوانی بێیەوە سەرماڵ و حاڵ و ژیانی خۆت و منداڵەکەت بۆ خۆت بەخێوکەی.

هەنگاوێکم هەڵێنایەوە پێشێ و ڕاست لەبەردەمی جەمیلەی ڕاوەستام و قریشکاندم:

- هاتووم پێت بڵێم ئەمە دوایین جارت بێ دەست لە مەهدی هەڵێنیەوە دەنا...

جەمیلە هێندێك هاتە پێشتر، دەستی دە کەلەکێ نا وگوتی:

- دەناچی؟ کێ دەترسێنی؟ پێتوایە زۆر ترساوم، باپێت بڵێم کە نـەتۆ و نـەهیچ کەسـێکی دیکە ناتوانێ هیچ ناماقوولێیەکی بکا. ئیـدی کـەمتر روو لێـرە بکـە و قـۆڵ و بـازووی خـۆت دەرخەو منداڵان بترسێنە، پێم باشە بزانی ئەم جارەیـان کـەمی خـواردووە جـارێکی دی زیـاتر نۆشی گیان دەکات و دەیخوا جا بابزانم کێ دەتوانێ قسان بکا!

دەحاڵێکدا کەلە ڕقان دەنگم دەلەرزی گوتم:

- حەز دەکەم تەنیا هەر جارێکی دی، گوێت لێیە چیم گوت؟ تەنیا یەك جاری دی دەسـتی لێ بەرزکەیتەوە ئەو دەمی دەبینی داخوا دەستت دەشکێنم یانە نا؟

جەمیلە ژارە خەندەیەکی کرد و گوتی:

- وەرە و تووبی خودا هێندەم مەترسێنە گوناهم، لێوم ئاورەی دەردەدا، پێم گـوتی ئەگـەر هێنـدە نارەحـەتی دەهـاتی لەسـەر دەرپێـی خـۆت دادەنیشـتی و دادەسـاکای و دەژیـای و منداڵەکەشت ئاوا لەو ماڵە و ماڵان نە دەبوو. ئەوە چۆنە واهەستی دایکایەتییەت بزووتـووە و وەبیرت هاتۆتەوە؟

بەهەمان ئەو رقەوەی کەتا دەهات زیاتر دەبوو قریشکاندمەوە:

- خۆتۆ زەرەرت نەکردووە، ئەوجلانەی کە هەمووهەفتێکی بۆ مەهدییان دەکڕم لەبەر وییان دادەکەنی و دەبەر منداڵەکانی خۆتیان دەکەی، منداڵەکانت سـاڵی جارێـك ئوتۆمبیلۆکەیـەکی نایلۆن بەخۆیانەوە نابنن بەڵام ئێستا لە سایەی سەری مەهدییەوە هەموو هـەفتان بـە هـەموو جۆر و بەشێکی یاری منداڵانەی کۆکییە بەنرخەکان یاری دەکەن و بـۆ خۆشـت ئـەوە ئامـادەی ڕۆژی سەد جاران بۆ هەزارتومانی بـەقوربان و سـەدەقەی محەمـەدی بیـت کـە مانگانـە کرێـی ئاگادارییە مەهدییە دەتداتێ.

جەمیلە بە دووچاوی زەقی دەرپەڕیوەوە لێم هاتە پێشتر. هێندەم لێ هاتە پێشێ دەموچاوی بـە دەموچـاومەوە نـابوو و هەناسـەی وە دەموچـاوم دەکـەوت لـە ڕقـان سـوور هەڵگـەرابوو قریشکاندی:

- کێ بۆ هەزار تومانی سەد جاران بەقوربان و سەدەقەی محەممەدی دەبێ؟ ها بۆخۆت بڕۆ دەرێ، لە ماڵێم وە دەرکەوە دەنا بۆ خۆم وەدەرێت دەنێم؟ خێراکە لەماڵەکەم بچۆرە دەرێ تا نەم خنکاندووی.

جەمیلە هێرشی بۆ هێنام تا وەدەرم نێ و لە ماڵە خۆیم دەرکاتە دەرێ. منیش کەهەر لە بیانووێکی دەگەڕام تا دەگەڵی تێوەگلێم دەگەڵی کەوتمە دەمەوەرییە و گەیشتینە لێکدانێ.

لەبەر ئەو هەموو زۆر وستەم و کارە نابەجێیانەی دەگەڵ مەهدیشیداکردبوون دڵم لێی پڕ بوو و خوێنی لێ دەتکا، دەستێکم دە سەر و پرچی ناو بە دەستەکەی دیکەشم تاهێزم تێدابوو مستێکم لە دەمی دا. هەروەك پێشتر بڕیارم دابوو بەو کارەی تۆڵەی هێندێکم لەو جنێوو قسەنابەجێ و ناماقولانەی لێ کردەوە کە بە مەهدی دابوون. هەر دووکمان تێك ئالاین و هەر جێیەکی یەکترمان وەبەر دەستان هاتبایە تەخسیرمان بەلێدانێی نەدەکرد. جەمیلە هەناسەبڕکێ ببوو و دەحاڵێکیدا کە دەگریا لە جنێو و قسەی ناشیرین و دزێو و قێزە ونی خۆی نەدەکەوت کە بەمنی دەدان، ئەمنیش دەگەڵ هەر جنێو و قسەیەکی ناشیرینی تا دەستم دەیهێنا مستێکم لەسەر و چاو و دەم و شەویلاکان دەدا. لێدانێکی چاکم لێدا. لە هات و هاوار و دەنگە دەنگی من و جەمیلەی داکێ محەممەدی کەلە ماڵێ وان میوان بوو هاتە دەرێ. هەرکە چاوی بەمن کەوت دەمی جنێوو قسەی ناسك و ناماقووڵی لێ کردمەوە. دە هەلێکی گونجاو و لە باردا خۆم گەیاندە ئەویش و بەهەرچی هێزی دەست و بازووم هەیە تەوقاتێکی وام دە دەم و شەویلاکان کوتا سەری بەدیواری کەوت. بەهات و هاوارەوە لەسەر عەردی دانیشت و سەری دەنێو دەستەکانی نا. رووم تێکرد و پێمگوت:

- ئەو تەوقاتەم لە جیاتی ئەو قسەبێ جێ و ڕێیانەت لێدای کە بەمن و کەسوکارەکەمت گوتن، هیوادارم هەرگیز لە بیرت نەچێتەوە.

جەمیلە دووبارە پەلاماری دامەوە و هەمدیس تێك ئالاینەوە. لەو دادو بڕۆ و هات و هاوارەی مە دەرو دراوسێ ئاسایشیان ئاگادارکرد. هێزی ئاسایش هات و لێکی کردینەوە و هەمووی بۆ پۆلیسخانەی بردین. لەوێ هەموو بەسەرهاتەکەم بۆ ئەفسەری لێکۆڵەرەوە باس کرد. ئەفسەری ئاسایش بۆ سەلماندن و ڕاست و درۆی قسەکانی من دەستوری دا مەهدی بێننە پۆلیسخانەی. مەهدی کەلە ماڵێ بابم بوو دەگەڵ بابمدا هێنرایە پۆلیسخانەی و ئەفسەری لێکۆڵەرەوە بە دیتنێ دەموچاوەشین هەڵگەڕاوەکە و لەشە بریندارەکەی مەهدی لەتاوان سەری بادا و بەهاریکاریە وی شکایەتم لە جەمیلەو محەممەدی کرد. بەڵێنیان لە جەمیلەی وەرگرت کە

ئیدی نابێ جارێکی دیکه له مەهدی داتەوه لەمحەممەدیشیان هەر بـەڵێن وەرگـرت کـه ئـەویش نابێ دریغیه له بەخێوکردنێ و ئاگالێبوونێ مەهدی بکـا ئەگـەر وانـەکا منداڵەکـەی بدەنـەوه بەمن. ئێستا محەممەد ناچاره مەهدی بەرێتەوه لای موحتەرەمێ تا بۆخۆی چـاوەدێری بکـات و بەخێوی کا.

رەها بێدەنگ بوو. به پێچەوانەی چەند دەقیقەیەك لەمەوپێش رەزامەندو گـەش و دڵخـۆش دەهاته بەرچاوان. تۆزێك راوەستا و دووباره دەستی پێ کردەوه:

- ئەوه لەم رۆوه تازه بناشتی بەسەرهاتەکه دەست پێدەکا یارییەکه لەمەودوا خۆش دەبێ. بەرەو ڕوو بوونەوەی موحتەرەمێ دەگەڵ ئەو باسەیدا خۆشه. زۆر باش دەزانم کـه ئـەم جارەیـان موحتەرەم سەری پێك نەهاتنێ دەگەڵ محەممەدیدا لێك دەدات و هەر به زوویی ناچـاری دەکـات مەهدی بۆ من بێنێتەوه.

رەها شاد و شەنگوڵ دیاربوو و بەهیوایەکەوه دەدوا. بەوەی دڵخۆش بوو که هەر بەو زووانه مەهدی لەلای خۆیەتی. له جێ هەستا و گوتی:

- بەڵام ئەو مەسەله و باسەی که ئێوەی هیناوەته ئێره!

بەهەوتیەکەوه دەروخساره جوان و دڵفڕێنەکەی رامام و پرسیم:

- ئەو باسەی که ئێمەی هێناوەته ئێره؟

رەها بەدەنگێکی بەرزەوه پێکەنی و گوتی:

- ئەوه هۆشت له کوێیه؟ ئەدی ئێوه نەهاتبوون بزانن چ وەڵامێکی ئومێدیم داوەتەوه؟

له پڕ هەموو شتێکم وەبیر هاتەوه، لەپەدەستێکم له نێوچەوانم دا و وەڵامم دایەوه:

- هەقتانه، هەموو شتێکم به تەواوی لەبیرچوو بۆوه.

رەها بەرەو لای پەنجەرەکـەوه چـوو و سـەیرێکی نـاو حەسـارێی کـرد. دووبـاره روخسـاره جوانەکەی تێکنایەوه و گرژ بوو و غـەم تـەواوی سـەر و ڕووی داگرتـەوه. هەناسـێکی قـووڵی هەڵکێشا و گوتی:

- ژیانی من وەك سەرەپەتی گلۆڵه بەنێیەکه هەر جـارەی سـەرێکی دەبینیـەوه سـەرەکەی دیکەی ون دەبێ.

رەها دووباره له جێیەکەی خۆی دانیشتەوه و گوتی

- بەیانی ئەو رۆژەی که ئێوه لەلای من رۆیشتنەوه لـه رێسـتۆرانێکی چـاوم بـه ئومێـدی کەوت.

ئومێد بۆ نـانخواردنی ئێـوارەی داوەت کـرد بـووم. دە رێسـتۆرانێکی جـوان و رازاوە نـانی ئێوارەمان خوارد. دەحاڵێکدا کە ئومێد هەر دەربارەی نەخشــە و پــلان و حــەزو ئارەزووەکـانی ژیانی ئایندە دەدوا و بێدەنگییەکەی منیشی ئاوا دیت پرسی:

- ناکا بەو قسانەم بێزارم کردبی؟

- نا هەرگیز نا، بە وردی ئاگام لەقسەکانتانە.

- ئێوە زۆر بێدەنگن و بێدەنگییەکەشتان وای کرد واتێبگەم بێزارو ماندوو بوو ون.

- نا، گوتم ئاگام لێتانە.

ئومێد دووبارە دەستی بەقسان کردەوە و زۆر بە تاسە و کەفوکوڵەوە دەربارەی ئەو یەکەمین جارەی دەدوا کەمنی تێدا دیبوو:

- وای نازانی چیم لێ هات، دەتۆ بیری لێ بکەوە بەو هەموو ئەوین و خۆشەویستیەوە لە پڕ هەواڵی خوازبێنیتانم بیست. ئیدی هیچ کەس و هیچ شتێك مانای نەما لەلای من.

ئیدی ژیان ئەو جوانیەی جارانی نەما، ئەگەر لەترسی خودا و لەبەر دڵی دایك و بابم نەبایە خۆم دەکوشت، بێ لەڕوودامان نەفرەتم لەبابت دەکرد، چونکە ئەو بــە بـابمی گوتبـوو تـا رەهـا خوێندنەکەی تەواونەکات رێی خوازبێنی وهاتنە پیشێتان نادەم، دڵنیابن نە تەنیا هەر بە ئێـوە بەڵکە بەهیچ کەسێك، بەڵام هەر دووای مانگێك، رۆژێکیان دایکم هەواڵی دەزگیرانیــە ئێـوە و مێردی پێشووتانی دامێ...

ئومێدلە بارەی پلەی ئــەوین و خۆشەویســتی خــۆی دەرحــەق بــەمن دەدوا و دووبـارە رۆژە رابوردووە تاڵەکانی دەمێشکمدا زینــدوو دەکردنــەوە. دوای ســەعاتێك قســەکردن هاتــە ســەر ئەسڵی بابەتەکە و گوتی:

- هەروەك چۆن دەبەرابیەدا پێمگوتن، ئەوین و خۆشەویستیە مــن دەرهــەق بــە ئێـوە ئــی رۆژێك و مانگێك و ساڵێك نیە بەڵکە ئی ساڵانێکی لەمەو پێشە و ئیســتاش کــە ئێمــە هــەر دووکمان دەژیانی پێشوومان‌دا سەر نەکەوتین و کەوتین، ئەگــەر بمانــەوێ قــەرەبووی ئــەو تـاڵ و سوێریانەی رۆژانی پێشوو پێکەوە بکەینەوە چ دەڵێی، داخوا رازیت؟

سەرم بەردایەوە و دەحاڵێکدا کەسەیری فنجانی قاوەکەمم دەکرد وەڵامم دایەوە:

- بەداخەوە هەرگیز ئامادەی ئەمەیان نیم

- بۆ؟ ئەو کەوتنە دەژیاندا دەبێ پلەیك بێ بۆ هەستانەوە و پێشڤە چوون، بۆ ئامادەنین تاڵ و سوێریەکانی ژیانی هاوسەریە پێشووتان لەبیر بەرنەوە؟

- هەرگیز مەسەلەکە ئەمە نیــە، بەڵکــە لەبــەر مەهدیــە کــەدڵم لێوانلێــو دەرد و غــەم و کەسەرە.

- من بەڵێنتان دەدەمێ هەرچی لە دەستم بێ بۆ هێنانەوەی مەهدی بۆتان درێغی نەکەم.

- من محەممەد بناسم نەتۆ و نەهیچ کەسێکی دیکە هیچی لەدەست نایە.

- یانی دەتەوێ بڵێی کە...

قسەکەیم بڕی و گوتم

- بەڵێ، تا کاتێ مەهدی بەتەك خۆمــەوە نــەبینم بــیر لــە هاوســەرێتی و شــوو کردنــەوێ ناکەمەوە.

ئومێد ماوەیەك غەم دایگرت بەلاّم هەوڵی دا غەمەکەی بشارێتەوە، حەزم نەدەکرد ئــەوێك کە هەموو عیشق و ئەوین و دڵداریم بوو کز و مات و غەمگین ببینم بۆیە گوتم:

- تکا دەکەم دەرکم کەی، تۆ دەتوانی دەگەڵ کچێکی دیکەدا بەختەوەربی بەلاّم منێك بــە بوونی منداڵێك کە هەرجارێك بەسەر و چاوی شــین وپشــتە دەســتی داغ کــراوەوە ببیــنم چــۆن دەتوانم بیرلەژیانی هاوسەرێتی بکەمەوە، تــۆ هــەرگیز دەگەڵــە منــدا بەختــەوەر نــابی، ئێــوە هێشتاش هەروا دەزانن من ڕەها شاد و شەنگوڵە دڵخۆشەکەی سالاّنی پێشووم بەلاّم بەداخــەوە کە ئاگات لەستەم وبێ بەزەییە زەمانەی نیە...

ئومێد قسەکەی پێ بڕیم و گوتی:

- من جگە لە ئێوە بیر لەهیچ کچێکی دیکە ناکەمەوە. من تەلاری حــەزەکانم بــە ئێــوەوە هەڵناوە، بووکی خەونەکانم هــەر ئێــوەن، کەواتــە تــا ئــەو دەمــەی تــۆ ڕەزامەندییــە بــە ژن و مێردایەتیەمان دەدەی بهێڵە باهەر بە خەیاڵی ئێوەوە بژیم. تکات لێ دەکەم ئەوەنــدەت لــەمن چاو نەبێ.

سەیرێکی روخسارە جوان و دڵفڕێنەکەیم کرد. بە دوای وەلاّمێکیدا دەگــەڕام بــەلاّم چــەندەم بیرو خەیاڵ کردنەوە هیچ وەلاّمێکم نەدیتەوە. لە جێوە هەستام و گوتم:

- بەیارمەتی خۆتان دەچمەوە ماڵێ. ڕاست نیە ژنە تەلاّقدراوێك وەکو من تا درەنگانێك لە دەرێ بمێنێتەوە.

ئومێدیش لە جێوە هەستا و گوتی:

- ئەگەر ڕێ بدەن بتانگەیەنم.

- زەحمەت مەکێشن، ئێوە نارەحەت ناکەم.

- حەزدەکەم ماڵە تازەکەشتان ببینم و ناو و نیشانەکەشی بزانم، ئەویش ئەگەر بەلاتانەوە گران نەبێت.

ناچار دەگەڵ ئومێدیدا وەڕێ کەوتم و ئومێد تا بەر ماڵێی بردمەوە لە ئوتومبێلەکە دابەزیم و گوتم:

- دووبارە دەیڵێمەوە، تکا دەکەم ئەم ڕۆژانە کە خۆشترین ڕۆژەکانی ژیانتانە هەروا بە ئاسانی لە دەستی مەدەن و لەبەر من لاوەتیتان بەفیڕۆمەدەن.

- خۆشترین ڕۆژانی ژیانم ئەو کاتەیە کە دەگەڵ تۆدا ژیانێکی هاوبەش و سەر پێکەوە نێین.

ئومێد ئوتومبێلەکەی لێخوڕی و بە هۆرنێکی کورت خوا حافیزی لێ کردم.

دەحاڵێکیدا کە بە چاوانم بەڕێ دەکرد لەبن لێوەوە ورتە ورتێکم کرد:

- بە ئومێدی دیدار، بە هیوای ڕۆژێکی بێ دەردو غەم و ڕەنجی هەر دووکمان، ژیانێکی ئارام پێکەوە بنێین. هاتمەوە نێو ماڵێ، لە پڕ بابەتێکم وەبیرهاتەوە و زەردەخەنەیەکم هاتە سەر لێوان.

ئومێد ئەوەی لە بیرچۆوە کە دەبوو دەربارەی بەسەرهاتێکی کە گوتبووم لێیان بێ ئاگای بپرسێتەوە.

بەوەش کە ناچار نەببووم بەسەرهاتەکەی ئاغای کەنعانی بۆ بگێڕمەوە خۆشحاڵ بووم، بەڵام ئەی دوایە چی؟ ئاخیریەکەی ئەو کاتە هەر دێت کە دەبێ هەموو شتێکی بۆ روون کەمەوە.

ڕەها بێدەنگ بوو و سەرنجی دەنوختەکیەوە بڕی. باش دەمزانی بیر لە چی دەکاتەوە:

- دەبێ چ بە ئومێدی بڵێم و چۆناو چۆنیشی پێ بڵێم؟

(١٤)

ڕۆژەکان بەخێرایی ڕادەبردن. کاری چاپکردنێ بەسەرهاتەکەی ڕەهای دەستی پێکردبوو. بەسەرهاتەکەی ڕەهای هەفتەی ڕۆژێکی چاپ دەکرا. وردە وردە تا دەهات تیراژی گۆڤارەکە هەڵدەکشاو هەموو ڕۆژێکیش تەلەفۆنێکی زۆر بۆ گۆڤارەکە دەکراو تەواوی خوێندەوارانی بەسەرهاتەکەی ڕەهای حەزیان دەکرد زووتر کۆتایی داستانەکە بزانن. هەروا لافاوی نامە بوو و دەگەیشتە نووسینگەی گۆڤارێ و هەمووش هەر داوای ئەوەیان بوو کە داستانەکەی ژیانی ڕەهای بەشێوەی ڕۆژانە بەچاپ بگات و یا ئەگەر ناشتوانرێ هەر نەبێ هەفتانە بەشێکی زیاتری لێ چاپ بکرێ تا خوێندەوارانی زووتر لەکۆتایی داستانەکەی ژیانی ڕەهای ئاگادار ببنەوە. زۆری نامە و تەلەفۆنەکان ئیشەکەمی لە نووسینگەی گۆڤارێ دووبەرابەر کردبوو. لە دڵەوە هیوام دەخواست تا هەرچی زووترە **محەممەد** سەرپەرشتیە مەهدی بەرەهای بسپێرێتەوە و ڕەهاش دەگەڵ مرۆی خەونەکانیدا ژیانێکی هێمن و ئاسوودە دەست پێ بکاتەوە. بەڵام ئەفسوس کە ڕۆژگار لەوە دڵڕەق و داخ لەدڵترە کە ڕوویەکی خۆشی پێشان بدات و ئاوڕێکی ئۆخەی لێ بداتەوە. هەر دەرفەتێکم بۆ ڕەخسابایە سەرێکم لێ دەدا تا دەربارەی ڕووداوی دی قسان بکەین.

لەیەکێك لەسەردانەکانمدا سەیرم کرد یەکجار زۆر غەمبارە. هۆیەکەیم پرسی ڕەها دە وەڵامدا گوتی:

- چەندین ڕۆژە ئومێد پەلەیەتی تا زووە ژیانی هاوسەریەتەمان پێك بێنین و هەر وەڵامیشی لێم دەوێ.

- تاهێشتا مەسەلەکەی ئاغای کەنعانیت هەر پێ نەگوتووە؟

- نەء، دەترسم ئومێد بەبیستنێ قسەکانم دوای ئەوەش هەر لێم نەبێتەوە و هەمدیس هەر بێتەوە و لەبیری نەچمەوە.

- ئەدی چدەکەی؟ خۆ هەر دەبێ مەسەلەکەی پێ بڵێی وەنا!؟

- دەزانم کە تائێستا درەنگیش بووە دەبوو زووترم لەو رووداوە و بەسەرهاتانە ئاگادار کردبایەوە بەڵام چبکەم بەدەست خۆم نیە، حەز ناکەم ئەو لەدەست خۆم بدەم. نازانم چی پێ بڵێم؟

رەها بێدەنگ بوو و کەوتە خەیاڵانەوە. وەك بڵێی دەناخی خۆیدا بۆ وەڵامێك بگەڕێ. زۆر باشم دەزانی کە ئەو بەڕاستی دەهەل و مەرجێکی دژواردا پەلە قاژەیەتی.

لەلایەکەوە نەیدەتوانی دەگەڵ دڵی خۆیدا دەستەپاچە بووەستێ و دڵی بخاتە ژێر پێوە و لەلایەکی دیشەوە ئەگەر وەڵامێکی نەرێی ئاغای کەنعانیشی دابایەوە ئەوە دووچاری ئازاری ویژدان دەبوو. زۆرم حەز لێ بوو بەهانایەوەبچم و ئەوەی لە دەستم دەهات ئەنجامم دابایە، بەڵام بەداخەوە، نەمن و نەکەسی دیش هیچمان پێ نەدەکرا. تەماشایەکی روخسارە جوانەکەیم کرد. بەمنداڵێکی دەچوو کە هەر بینا لە پڕمەی گریانێ بدا. بڕیاردانی ئەو تابڵێی سەخت و ناخۆش بوو. دەخەیاڵی خۆمدا هەر بە دوای رێگە چارەیەکەوە بووم بۆی. هەر دەوساتەشدا کە ئەوەم هاتە خەیاڵ کە تووشی چارەنووسێکی ئاوا نەهاتووم ئاسوودەو خۆشحاڵ بووم. شیعرێکم هاتەوە بیر کە بۆ یەکەمجاری یەکتر دیتنێمان رەها بۆی خوێندبوومەوە:

ساقی پیاڵەیەك مەیم بدەیە، نەخشەکێشی غەیب

هیچ کەس نازانێ، لەپەردەی رازا، چی دەنەخشێنێ

نەمدەزانی چەرخی چەپگەردی ژیان، بۆ ئەو گەمە سەخت و دژوارەی بۆ وی هەڵبژاردووە؟ بۆ ئەو ژنە جوان و نازدارە نە دەبوو وەك هەموو ژنانی دیکە خاوەن ماڵ و حاڵ و ژیانێکی ئاسوودە و ئارام بێ؟

رەها سەری بڵند کردەوە و پرسی:

- بەلای تۆوە کامیان هەڵبژێرم؟ ئەگەر ئێوە لەجێی من بانایا کامیاننتان هەڵ دەبژارد؟

لەپرسیارەکەی رەهای تێکڕابووم و گوتم:

- راستیت دەوی هەر ئێستا منیش بیرم لەو مەسەلەیەی دەکردەوە کە کامیان بۆ ژیانی ئایندەتان گونجاوترە؟

بەگوێرەی قسەکانی ئاغای کەنعانی بێ، ئەگەر مێردی بە وی بکەنەوە هەم جگەر گۆشەکەت لای خۆت دەبێ و هەم لە پەنای هاوسەری ئایندەشتاندا دەبنە خاوەن ژیانێکی ئاسوودە وئارام وشیرین و دڵنیا.

کەمێك وەستام، ئاوی نێوزارمم قوتدایەوە و درێژەم دایە:

- دیارە لەبەر ئەوەش کە ئاغای کەنعانی لەخوا پێدانێ منـدالّی بێبەشـە و منـدالّی نابـێ دلّنیام مندالّەکەی ئێوەی وەك جگەر گۆشەی خۆی خۆشدەوێ.

رەها سەرنجە غەماوییەکەی دەمنەوە بڕی و گوتی:

- ئێوە پێتان وایە؟ یانی من لە پەنای ئاغای کەنعانیدا بەختەوەرتر دەبم؟

بەنیشانەی نەرێوە سەرێکم بادا و ئەو هەناسەیەی دەسینگمدا حـەپس کردبـوو بەرمـدا و گوتم:

- نا، دیارە کەمەبەسـتەکەم ئـەوە نـەبوو. هـیچ کـەس دەربـارەی ئاینـدەو رووداوەکـانی ئاگادارنیە و هیچ نازانێ.

لەوانەیە ژیانت دەگەلّ ئومێدیدا کە دەمێکە خۆشتدەوێ بەتام و چێژو شـیرین تـر بـێ وەك دەگەلّ ئاغای کەنعانیدا. من تەنیا هەر وەك بۆ چوونێك قسەکەم کرد دەنا دوابڕیـاری خۆتـە. بەهەرحالّ ئێوە لە کۆتاییدا هەر دەبێ چاو لە یەکێکیان بپۆشن جا یا دەبێ پـێ لـە حـەزەکانی دلّت بنێی و یا چاو لەویژدانتان بپۆشـن. بـەلاّم واباشـترە جـارێ هـەموو لایەنـەکان لـە پـێش چاوبگرن، ئەوجا وەلاّم بدەنەوە.

رەها هەناسێکی هەلّکێشا، ئەو موانەی هاتبوونەوە سـەر نێوچـاوانی بەدەسـت لای دان و گوتی:

- هەروەك لەسەرەتاوە بۆم باس کردن دایکم و بابم بەهاوسەریەتیە مـن و ئاغـای کـەنعانی نارازی بوون چونکە بابم پێیوابوو خەلّکی پاشەملە قسان دەکەن و دەلّێن، کە ئەوانە کچـەکەیان پێ بەخێو نەکرا بۆیە داویانەتە پیاوێك بەبابی دەشێ بەلاّم لەلایەکی دیشەوە لەبەر ئەوەی گفت و بەلێنیان دەگەلّ خۆیاندا کردووە کە ئیدی هەرگیز دەست نەخەنە ناو ژیانی مندالّەکانیانەوە و بڕیاریان بۆ نەدەن و قسەیان دەقساندا نەکەن ئاغای کـەنعانی هاتـە خوازبێنیـەم. مەسـەلەکە ئەوەیە کەمن ناتوانم لەبەر خاتری گەیشتنم بە ئومێدی چاو لەو هەموو مانـدوو بـوون و لـەخۆ بوردەییەی ئەو مرۆڤە پاك و پیرۆزە بپۆشم، دەشترسم، ئەگـەر مێـردیش بـە ئاغـای کـەنعانی بکەم چاوم هەر لە دووی ئومێدی بێت و نەتوانم وەك پێویست کەشایانی ئاغـای کـەنعانی بـێ هاوسەرێکی باش و بە ئەمەك بم و ئەو کونجە گەرموگوڕە پڕ خۆشی و شادییەی بـۆ بڕەخسـێنم کە چاوەڕێیەتی.

رەها بەپانی و بەدرێژیە ژوورەکەیدا کەوتـە راوێچـکان. بـە هاتوچـوونێیدا دەتزانـی چـەند پەشۆکاو و ئالّۆزە داوام لێ کرد تا دەگەلّە خۆیدا راستگۆبێت و هەر کامێکیانی بۆ ژیانی خۆی

و منداڵەکەی بەلاوە پەسەندترە ئەویان هەڵبژێرێ. ڕەها بەرامبەرم دانیشت و ڕاست چاوی دەچاویەوە بڕیم و گوتی:

- ڕاستیەکەی ئومێدیش هەر پێی گوتووم ئەگەر مێردی پێ بکەم بەهەر جۆرێکی بووە مەهدی دێنێتەوە. دوای ئەوەی کە لەوکارەی تەواو بوو هەر چەندێکی پارە تێ بچێ هەوڵبدا ناسنامەی بەناوی خۆی وبنەماڵەی خۆیەوە بۆ دەربێنێتەوە و یەکجاری بیخاتە سەر خۆی. بەڵام دەترسم ئەگەر مێرد بە ئومێدی بکەمەوەو لەویشم منداڵێك ببێ. دیارە لەبەر ئەوەی نا کەلە منداڵبوونێ دەترسم، بەڵکە لەوەی دەترسم ئەودەمی ئومێد دەگەڵ بوونێ مەهدیدا هەڵنەکا و لاو نیو ببێتە هۆی ئێش و ئازارو دەرد وڕەنجی مەهدی. هەر ئەوەشە کەمنی ئاوا تووشی دڵەڕاوکێ و دوو دڵی کردووە. ترسی ئایندە، ترسی نامیهرەبانیە ئومێدی بەرامبەر بە مەهدی، ترسی ئەوەی کە بەدەستی خۆم ببمە مایەی ئازارو ئێش و نارەحەتی گیانی مەهدی. ئەوانەن کەمنیان شێواندووە و دەنا یەك ساتەوەختیش ڕانەدەوەستام و ئەرێم بە ئومێدی دەدا.

هەروەك چۆن ئێوە گوتتان ئەگەر درۆدەگەڵ خۆمدا نەکەم و و دوای دڵی خۆم کەوم ئەوە ڕاست ئومێدی هەڵدەبژێرم بەڵام کاتێك بە ئەقڵەوە سەیری مەسەلەکە دەکەم گیروگرفتێکی زۆر دەو مەسەلەیدا دەبینم.

لە ڕەهام پرسی:

- ئاغای کەنعانی چەند مانگی دیکەی زیندانی ماوە؟

ڕەها بیرێکی کردەوە و گوتی:

- نزیکەی مانگێکی دی. من دەبێ دەوماوە کەمەیدا بڕیاری خۆم بدەم و وەڵامی گونجاو بدۆزمەوە.

هەرچەندەم بیر دەکردەوە دەگەڵ تەواوی ئەو قسانەی کردیشمن بە...

زەنگی تەلەفۆنێ لێی دا و قسەکەی بەرەهای بڕی. ڕەبابە خانم گوشیەکەی هەڵگرت و دوای چەند کورتە قسێکان بانگی ڕەهای کرد و گوتی:

- خاتوون، دایکتان دەیەوێ قسەتان دەگەڵ بکات.

ڕەها هەستاو بەداوای لێبوردنەوە بەرەو لای تەلەفۆنەکەوە چوو. منیش خودا حافیزیم لەو کردو لەماڵ وەدەرکەوتم. هێشتاچەند هەنگاوێك دوور نەکەوتبوومەوە کە ئوتومبێلێکی شیك و مۆدیل بەرز لەبەر دەرگای ماڵێ ڕەهای ڕاوەستا. و پیاوێکی سەرنج ڕاکێش و ڕێك و پێکی باڵا بەرز لە ئوتومبێلەکە دابەزی و زەنگی دەرگای لێ دا. بەگوێرەی ئەو ڕوونکردنەوانەی کە ڕەها

دەربارەی ئومێدی دابووی بە ئاسانی ناسیمەوە و تێگەیشتم کە بۆ بڕیاردانیێ رەهای تا ئەو ئەندازەیە سەخت و گران و دژوارە. دەمزانی ئومێد بۆ قسە دەگەڵ کردنیێ رەها و سەرنج راکێشانی وی هاتۆتە ئەویێ تا هەر نەبێ بتوانیێ هۆی ئەم خۆدزینەوە و وەڵام نەدانانەوەی بزانیێ.

بەوەی کەلەماڵیێ رەهای هاتبوومە دەریێ پەشێمان بووم. زۆرم حەز دەکرد بگەرێمەوە و ئاگام لە قسەکانی ئەو دوو ئەویندارە دڵبراوانە بایە کە دەستی زۆرداریە زەمانەی کردبوونیە گاڵتەجاڕی خۆی. کەمێك وەستام دوو دڵ بووم داخوا بگەڕێمەوە یا هەروا بەتەنیا وازیان لیێ بێنم تا بەدڵی خۆیان چیان دەدڵیدایە پێکتری بڵێن و بڕیاری ئاییندەی خۆیان بدەن و بگەنە سەرەنجامێکی باش.

گەڕانەوەم بۆ ماڵیێ رەهای بە ناجوان زانی. هەر بۆیەش ملی ڕێی خۆمم گرت. ئەوە بیرو هۆشیشم هەروا لە دەوروبەری ماڵیێ رەهاش دەخولێتەوە.

بڕیارم دا بەیانی بچمەوە ماڵیێ رەهای و دەربارەی دیتنیێ ئەوڕۆی ئومێدی و ئەو وەڵامەی داویەتەوە بدوێم. تەواو ئەو سات و کاتانەی ئەو رۆژەی هەر بیرم لە رەهای کردەوە. نەمزانی لە دوایە چی کردۆتەوە؟ ئایا وەڵامێکی گونجاوی خواستەکانی داوەتەوە یا ئەوەتا خۆی لە وەڵامدانەوەکان لاداوەتەوە و خۆی لیێ دزیونەتەوە؟

بەیانی رۆژی دواتر چوومەوە نووسینگەی گۆڤارەکەو مژوولی ئیشیێ بووم. کات و ساتەکان بەسستی تێدەپەڕین و بێزاریان دەکردم و تا گەییە ئەوەی میلی سەعاتیێ وەخۆ کەوتن و تەکانێکیان وەبەر خۆدا.

بەهاتنی کاتی سەردانیێ رەهای خۆشحاڵ بووم شتومەکەکانم کۆکردنەوە. خۆم بۆ چوونەوە ماڵیێ رەهای ئامادە دەکرد کە بەڕێوەبەری گۆڤاریێ بە دوایدا ناردمە لای خۆی.

- بەیارمەتی خۆتان بەزووترین کات خۆتان بگەیەننە دادگای ژمارە... و دەربارەی مەسەلەکە پەروەندەی راپۆرتێك ئامادەبکەن.

بەڵام ئاغای میرزایی، ئێوە بۆ خۆتان دەزانن من سەر قاڵی تەواوکردنی داستانەکەی رەهام...

- بەڵیێ دەزانم بەڵام ئا ئێستا جگە لە ئێوە کەسێکی دی نیە تا بەو پەروەندەیە ڕابگات و راپۆرتێك ئامادەبکات، هەروەك چۆن خۆشتان دەزانن گۆڤارەکە ئیشی هەر تەنیا چاپ و

بڵاوکردنەوەی داستانی ئەو خاتوونەی نیەو هەر تەنیا بەچاپکردنی ئەو داستانەش لاپەرەکانی گۆڤارەکە پڕ نابێتەوە.

بەناچاری قبوڵم کرد هەرچەندە لە ئاغای میرزاییش بەداخ بووم بەڵام ناچاربووم بەزووترین کات ئەو راپۆرتە هەر ئەنجامدەم و ئامادەی کەم.

چوومە هۆڵێ قەڵەباڵغ و پڕ ژاوە ژاوی دادگاوە. هێشتا دادگا دەستی پێ نەکردبوو. شکایەتی ئەو پیاوە لەژنی دووەمی کەزرەکەی ئازارو ئەشکەنجە دابوو خەڵکێکی زۆری راکێشابووە دادگایە.

لە پڕ هەموو لەشم لەرزی، ناکا شکایەتی محەممەدبێ لەموحتەرەمێ؟ ناکا موحتەرەم مەهدی بێ دەرەتانی ئازارو ئەشکەنجەدابێ؟

دەنێو هەموو ئامادەبوواندا بەدوای شکایەتکەرەکەیدا دەگەڕام تا لە دەرفەتێکی گونجاودا چاوپێکەوتنێکی دەگەڵدابکەم کەلە پڕ چاوم بەمنداڵێکی سەر پێچراوەی خوردەساڵ کەوت کە دەباوەشی پیاوێکیدا گرمۆڵە بوو. چەند هەوڵم دا دەموچاوی منداڵەکەی ببینم بەڵام هەر نەمتوانی. سەیرێکی دەموچاوی پیاوەکەم کرد، بەڵام تا ئەو حەلە محەممەدم نەدیبوو نەمدەتوانی بیناسم. دەمویست لەجێی پەیامنێرانەوە بپەڕمەوەو خۆم بگەیەنمە ئەوان کە بەراگەیاندنی دەست پێکردنی دادگا ناچار بووم لەجێیەکەی خۆم دانیشمەوە. کاتێ کە قازی ناوی ئەو پیاوەی راگەیاند هەناسێکم هاتەوە بەرێ، چونکە هەموو شتەکانی دەگەڵ محەممەدیدا بەتەواوەتی جودا بوو.

چەند سەعاتێکان پیاوەکە دەربارەی رەفتارە ناشایستەکانی ژنی دووەمێی بەرامبەر منداڵەکەی ژنی پێشووی قسەکرد و داوای تەڵاقدانێ ژنەکەی کرد. دادگا چەند سەعاتێکانی درێژە کێشا ودەگەڵ زۆر لەسەر رۆیشتنێ قازیش سەرەنجامی دادگا بەفەرمانی لێك جودابوونەوەی ئەو دوانە کۆتایی هات.

دانیشتنێ دادگای تەواو بوو. لەدادگا هاتمە دەرێ. هێندە بەقسەکانی ئەو پیاوەیەوە نیگەران بووم کەوازو و حەوسەڵەی هیچ ئیشێکیم نەبوو. بەرەو ماڵ کەوتمەوە رێ. بە دەم رێوە دەخەیاڵی خۆمدا گوتم کە بۆچی هێندێ کەس ئاوا دڕندە ئاسان کە دەتوانن دەگەڵ منداڵێکی ئاوا خوردە ساڵ و بێ پەنا بەم جۆرە رەفتاربکەن.

بۆ هێندێك ئادەمیزاد تەنیا هەر ناویان ئادەمیزادە دەنا خوویان هەمووی هەر خووی دڕندەو گەزەندانە؟هێندە لەم بارەوە دەبیرو خەیاڵان راچوو بووم کاتێ کە بەخۆ هاتمەوە، دەموچاوم

شەلاڵی فرمێسکان بوو بوو.هەر کاتێکی کە دەموچاوی ئەو منداڵەم دێنایەوە بەرچاوی خۆم کە بەو تەمەنە کورت و کەمەیەوە ئەو هەموو ئازارو ئەشکەنجەی بەدەست زڕداکێوە چەشتووە دڵم دەلەرزی و فرمێسکم بەلووزەو دەهاتنە خوارێ. بۆ ماوەیەکی کەمم رەها وەبیرهاتەوە، زانیم کە ئەویش کاتێ کەمەهدی داد و بڕۆی بوولە دەست ئازارو ئەشکەنجەی جەمیلەی چی لێ دەهات. یاکە مەهدی بەسەرو چاوی شین هەڵگەڕاوەوە دەبینی چۆن هەموو لەشی دەلەرزی و دڵی ژانی تێ دەزا.

حەزم دەکرد یەك بەخۆم هاوارکەم و بەتەواوی ژن و پیاوانی دنیایە بڵێم:

- تکاتان لێ دەکەم کەمێك بیر لە ئایندەو دوارۆژی منداڵەکانتان بکەنەوە، بۆ رزگارکردن و دەربازبوونێ خۆتان لەناهەمواری و ناخۆشییەکانی ژیان، ئەو گوڵ غونچە نەپشکوتووە ناسکانە مەدەنە دەست رەشەبا و زریانی توند و تیژی زەمانە و بەلێواری هەڵدێر و خەرەندی لەناو چوونیان مەسپێرن.

- رۆژەکانی دیش هەر دەرفەت نەبوو رەهای ببینم و سەردانی بکەمەوە. هەروا لەو و لەو وەلامەی کە بە ئومێدی دابۆوە بێ ئاگا بووم.

دوای یەك هەفتە ئیشی بەردەوام و بێ وەستان چوومە لای رەهایە. رەها بە دیتنێمەوە شاگەشکە بوو و بەگەرمی بەپیلمەوە هات.

لەدوا رۆژەکانی کۆتایی ساڵدا بووین هەوای سازگار و خۆشی دوایین رۆژەکانی مانگی ئەسفەندێ وای لێکردین تا لەبەر بەرۆچکەی دانیشین و بکەوینەوە قسان.

رەها خۆی دەشاڵێکی خوری رەنگ زەیتونیەوە پێچابوو کە ئەوەندەی دیشی جوانتر کردبوو. ئەو پانتۆڵە جینە سپی و ئەوبلووزە سپییەی کەلەبەریشی کردبوو، کردبوویانەوە کیژوکاڵێکی وەك کچۆڵە تازە پێگەیشتووەکان و شاد و خۆشحاڵ دەهاتە بەرچاو و هەروەك منداڵانیشی باسی خۆشییە هەوای دەکرد. رەها رووی دەمن کرد و گوتی:

- ئەتۆ ئاگات لێیە کەمن هەر لە منداڵیەوە شەیدای بەهار و جوانیەکانی بوو وم بەجۆرێکی وا کە دایکم جارەهای جار گوتوویەتی دەبا ناوم بنێن بەهار. بەهەر حاڵ ئەم ساڵیش بەهار هەروەك هەشت، نۆ ساڵ لەمەو پێش دووبارە بەجوانی وشکۆمەندییەوە دەبینم. چونکە دەگەڵ ئاوازی ئاشقانەی مەل و باڵندان، پشکوتنی غونچەی نوێ و تازە چرۆ کردوودا تیشکی هیوام دەدڵیدا دەدرەشێ رەها تابڵێی بەو پەڕی شادی و خۆشییەوە قسەی دەکرد و منیشی وە هەلەکەسەما هێنابوو لە ڕەهام پرسی:

- دواجار کەلە تۆجیابوومەوە ئاغایەکی جحێڵ زەنگی ماڵێ وەی لێدا کەپێموابێ هەردەبێ ئومێد بووبێ، ویستم بزانم مەزەندەکەم راستبووە یانە نا؟

رەها هەروا کە زەردەخەنەیەکی جوانی بەلێوانەوە بوو گوتی:

- بەڵێ، ئومێد بوو و ئای کە بەرۆیشتنێت نارەحەت بووم. حەزم دەکرد ئێوەش ئومێدتان دیبایە بەڵام ئێستاش کە ئەوتان دیوەو ناسیویشتانە زۆرخۆشحاڵم. رەها تاوێك بێدەنگ بوو و ئەوجا پرسی:

- هەلبژاردنەکەم چۆنە ئایا ئێوەش وەك من بە پیاوێکی لێوەشاوەتان هاتە بەرچاو؟

هێندێکم خۆ هێناو برد و گوتم:

- بەڵێ، منیش هەروەتر پێم خۆش بوو گەڕابامەوە و ئاگام لە گفتوگۆکانتان بایە. بەڵام وام بەباشتر زانی نارەحەتتان نەکەم چونکە دەمزانی کە ئێوە هەر بۆم باس دەکەنەوە.

رەها هەروا کەفنجانی قاوەکەی بەدەستەوە بوو چێژی لە هەڵمی گەرمی فنجانە قاوەکەی دەستی وەردەگرت گوتی:

- هەر دوای رۆیشتنی ئێوە دوای چەند دەقیقەیەك زەنگی ماڵێ لێی دا. من وامزانی کە ئێوەن و شتێکتان لێ بەجێماوە داوام لە رەبابە خانمێ کرد تا دەرگاکە بکاتەوە.

بەحەپەساوییەکی تەواوەوە ئومێدم دیت کە دەگەڵ رەبابە خانمێدا هاتنە هۆڵی میوانان. ئومێد هەروەك جاران دوای پێشەکییەکی دوور و درێژ مەبەستی هاتنەکەی بۆ ماڵێم روون کردەوە و داوای وەڵامێکی ڕاست و رەوانی لێ کردم. هێندێکم منە من کرد وئاخیرەکەی بڕیارم دا مەسەلەکەی ئاغای کەنعانی پێ بڵێم.

ئومێد سەرەتا لە قسەکانم تێکڕابوو بەڵام هێندە بە ئەدەب و لەسەرخۆو هێمن بوو کە گوێی بۆ هەموو قسەکانم بەوردی و بە حەوسەڵەیەکی تەواوەوە راگرت. کاتێ کە قسەکانم تەواو بوو و ئەو هۆیانەشم خستە بەردەمی کە دەبنە مایەی دەردە سەری و ناخۆشی بۆی زەردێکی هاتێ و گوتی:

- بەوەی یەکجار زۆر خۆشحاڵم کە راستگۆیانە هەموو راستییەکانت بۆ گێڕامەوە. بەڵام دەبێ ئەوەیان هەر بڵێم کە ترسان لەپشت گوێ خستن و وەلاوە نانێ کوڕەکەتان بێ جێیە، چونکە منیش ئەو مەرجانەی ئاغای کەنعانیم هەبووە بەڵام کەلەسەرەتاوە دەنگم نەکردووە و پێم نەگوتوون شەرمەزارم. هۆی سەرەکی جیابوونەوەی من و هاوسەرەکەشم هەر بەهۆی مندالّ

نەبوونێ منەوە بوو، منیش هەروەك ئاغای كەنعانی لـە بەخشـش ونیعمـەتی باوكایـەتی بـێ بەشم.

ئەو رۆژە لە پارك غیرەتی باسكردنی ئەم مەسەلەیەم نەبوو. چونكە دەترسام ئەمجارەشت بـۆ جاری دووەم لەدەست بدەمەوە، هەر بە دوای دەرفەتێكیەوە بووم تا پێش هاوسەریەتیەمان ئـەم باسە بێنمەوە گۆڕێ. ئێستا خۆشحاڵم كە ئەو دەرفەتە رەخسا تـا ئاسـوودەتر قسـەكانم بكـەم، یەكێك لەو مەسەلانەش ئەوە بوو كە دەمهەویست ناسنامەی مەهدی بخەمـە سـەر بنەماڵـەی خۆمان و بەناوی خۆمیەوە ناسنامە بۆ دەرێنمەوە.

ئومێد بەقسەكانی هیچ بیانوویەكی بەدەستەوە نەهێشتم و هەمووی بڕین و منێكـیش كـە خۆم ئامادە كردبوو تا وەڵامی نەرێی بدەمەوە دووبارە خستمیەوە سـەر دووڕیـانێكی دیكـەوە. ئومێد داوای لێكردم لە دەستنیشان كردن و هەڵبژاردنێدا پەلە نەكەم و بە بەڵگەو بەلۆژیكێكی تەواوەوە هاوسەری ئایندەم هەڵبژێرم. ئەو تەنانەت ئەوەشی بەمن گوت ئەگەر هات و رۆژیك لە رۆژان وەڵامەكەی من بە واگۆ و نەرێش بدەیتەوە هەمدیسان تۆ هەر هەمان ئـەو مرۆڤـەی كـە وەك رۆژەكانی هەوەڵێ لەلام بەڕێز و خۆشەویستی و دە هەموو كاتێكیشدا ئامادەم هاریكاریت بكەم و بەهاناتەوە بێم و ئەوەش بزانـە كـە هەمیشـە دەتـوانی حیسـاب لەسـەر هاریكـاری و یارمەتییەكان و پشتیوانیە من بكەی.

بەچـاوی ئەبڵەقـەوە دە ڕەهامــەوە دەڕوانــی و حەپەسـابووم كـە ئەمــەیان چ جەفەنگێكـە چارەنووس هێناویەتە رێی و دەگەڵیدا دەست پێكردووە. لە ڕەهام پرسی:

- ئێستاچی؟ ئەرێ بەكامیان دەدەی؟

رەها هەستاو هەروا بەدەم سەیركردنی ئاسمانێوە گوتی:

- نازانم، واگۆ كردنی هەر كامێكیان یانی تەمـەنێكی تـەواو دەرد و مەینـەتی و ئـێش و ئازار، پێموایە ئومێد دەبارو دۆخێكدایە كە دەتوانـێ بـە ئاسـانی ژن بێنێتـەوە بـەڵام ئاغـای كەنعانی ، پیاوێكە تەنیا و بەراستیش ئێش و ئازار ومەینەت دیدە، ناتوانم هەروا بـە ئاسـانی روو لەو هەموو رەنج و زەحمەت كێشانانەی وی وەرگێڕم وچاویان لێ بپۆشم و ئێستاش كە بـیری لێ دەكەمەوە سەیردەكەم ئەو زیاتری پێویست بەمنە تا دەگاتە ئومێد، رەنگە من و ئومێدیش هەر نسیبمان لێك گرێ نەدرابێ بۆ یەكتر ببین ئەوانەی دیتیشمان هەر تەنیا گەمەیەكی تاڵ بوو ژیان پێی كردین. هەر ئێستا كە لەبەردەمی ئێوە لێرە دانیشتووم بڕیاری خۆم داوە كـە واگـۆی ئومێد بكەم و وەڵامی نەرێی بدەمەوە. دەمەوێ چـاوەڕوانی بـەربوونێ ئاغـای كـەنعانی بم تـا

دوای بەربوونەکەی دە ڕێ و ڕەسمێکی سادە و ساکاردا مێردی پێ بکەم. حەزم لێیە ئەمجارەیان من گاڵتە بەچارەنووس بکەم و پێی پێبکەنم.

ڕەها هەر قسەی دەکرد و دەربارەی ژیان و ئایندەی خۆی بەپەنای ئاغای کەنعانییەوە دەدوا بەڵام من دەخەیاڵی ئەوەیدا بووم داخوا بەهەڵە نەچووە؟ ئایا باشترینیانی هەڵبژاردووە؟ ڕۆژو هەفتەکان رابردن و لەبەر نزیکبوونەوەی ساڵی نوێش لە ڕەهای بێ ئاگا بووم. ڕۆژانی پشووی نەورۆزێش تەواو بوون و دووبارە چوومەوە نووسینگەی گۆڤارێ و هەروەك ڕۆژانی پێشوو کاروبارەکان دەستیان پێکردەوە.

گەرموو گوڕی وچوست و چالاکییەك دەنێو کوڕەکاندا دەدیترا. ئاغای میرزایی هەموو لەهەمووی کۆکردنەوەو گوتی:

- خوشك و برایان بەهۆی پشووەکانی جەژنی نەورۆزەێوە لەبارەی هەواڵ و راپۆرتانەوە هێندێك وەدواکەوتووین بەڵام هەرگیز نیگەرانیش نیم چونکە دەزانم بەپشتیوانی و کۆمەکیە ئێوەوە هەروا بەو زووانە ئەو دواکەوتنە قەرەبوو دەکەینەوە...

ئاغای میرزایی دەنێو یەك وتاری دوور و درێژدا و (با) دەکەوڵ کردنێ کورەکاندا قسەکانی بەکۆتا هێنان.

بڕیارم دا هەر لەیەکەمین دەرفەتدا سەرێکی ڕەهای بدەم و چاوم پێی بکەوێ. هەوای خۆش و سازگاری بەهاری و ئاوازی مەل و باڵندەکان هەموو مرۆڤێکی وەجۆش و خرۆش دێنا و دەیخستە هەڵەکە سەما. حەزم دەکرد دەوان ساتانەدا تا بتوانم دەو هەوا بەهاریەیدا بای باڵی خۆم بدەم. هێندێك پیاسەی بکەم. چەندین شەقامی مابوون بۆ ماڵێ ڕەهای هەمووم بە پێیان بڕی. بەلای پارکێکدا ڕەتدە بووم کە گوێم لە دەنگێکی ئاشنابوو بانگی کردم:

- سپێدە خانم، دیارە بەرەو ماڵی ئێمەوە دەچی؟

ئاوڕێکی دواوەم دایەوە و بەدوای خاوەن دەنگەکەمداچاو دەگێڕا. ئەوم چاك دەناسی. ڕەها بەڕوویەکی گەش و بەخۆشحاڵیەوە کە دەستی مەهدی بەدەستەوە بوو لەبەردەمم قیت بۆوە و بە دەممەوە پێدەکەنی. لەوەش کە دەناوەڕاستی ڕۆژەکانی هەفتەیدا مەهدیم بەلایەوە دیت سەرسام بووم، ڕەها و مەهدیم بەگەرمییەکەوە ماچ کردن و و لە هەواڵم پرسین. ڕەها تابڵێی خۆشحاڵ و شاد و شەنگوڵ و بەکەیف بوو و هیچ غەم و خەفەتێکی بەسەر و ڕووانەوە دیارنەبوو. لەسەر پێشنیاری ڕەهای، دەگەڵ ئەو و مەهدیدا چووینە پارکێ تامەهدی هێندێك

گەمان بکا. دوای ئەوەی مەهدی لەیاریگای پارکێ مژوولی گەمان بوو رەهاش لەسەر لاتەختێکی لەتەکمەوە دانیشت و بەسپاییەوە گوتی:

- دەزانی ئێستا خۆم بەبەختەوەرینترین کەسی سەر دنیایە دەزانم.

بەهەوتییەکەوە تێی رامام و بەپێکەنینەوە گوتم:

- بەو بیستنەی تابلێی خۆشحالّم بەلاّم دەتوانم بپرسم هۆی چیە؟

رەها بەچاوە جوانەکانیەوە سەیرێکی کردم و گوتی:

- ئەگەر لێم گەڕێی دوای ئەوەی لەمالێ میوانداریەکی چاکم کردی ئەو دەمی پێت دەلێم هەرچەندە دەشزانم دەتحەپەسێنم و سەرسامیشت دەکەم.

رەها بێدەنگ بوو و کەوتە تەماشاکردنێ یاری و گەمەی مەهدی گوایە وەك بلێی نایەوێ لەبەر خاتری قسان لەسەیری ئەودیمەنە جوانە بێ ئاگابێ. چاك دەمزانی کە سەیرکردنێ مەهدی بەلای ئەوە وە لەهەموو کارێکی دنیایە بەتام و چێژترە. ئەو هەرچی هیواو ئاواتی هەبوو هەمووی لە بوونی مەهدیدا خڕکردبۆوە.

هەردووکمان سەعاتێکمان بەسەیر کردنێ مەهدییەوە بەسەر برد. تا لە دواییدا دەستی لەیاری هەڵگرت و بەرەولای رەهاوە هاتەوە و بەشیرین زمانییەکەوە گوتی:

- دایکە ئیدی ماندوو بووم، رەبابە خانم ئێستا کێکی ئامادەکردووە؟

رەها لەسەرەخۆ روومەتی مەهدی گوشی و گوتی:

- ئەدی، هەروەك بەڵێنی داویەی ئێستا جوان و زەریف کێکەکەی دروست کردووە دایناوە.

مەهدی دەستی رەهای گرت و بەرەو لای خۆیەوەی راکێشاو گوتی:

کەواتە زووکە دایکە، من زۆرم حەز لەو کێکانەیە کە رەبابە خانم دروستیان دەکا.

رەها بە دەم پێکەنینێوە لەجێ هەستاو گوتی:

- زۆر چاکە، نەوسن هەستە دەی، بەلاّم دەبێ بەڵێن بدەی زۆری نەخۆی و دوای کێك خواردنێش ددانەکانت پاك بشۆیت.

مەهدی نێو چەوانی تێکنا و گوتی:

- ئێستانابێ وەختی نووستنێ بیانشۆم؟

رەها بەسەرسامیەوە پرسی:

- لەبەر چی، خۆ تۆ قەت کوڕێکی تەمبەڵ نەبوویتە؟

مەهدی سەری بەردایەوەو گوتی:

- ئاخر حەز دەکەم تامی کێکەکەم چەند سەعاتێکان دە زاریدا بمێنێ.

من و رەها هەر دووکمان بە دەنگێکی بەرزەوە پێکەنین و کە مەهدیش پێکەنینەکەی ئێمەی دیت لە شەرمان سەری دەکۆشێ داکیدا شاردەوەو بەنا بەدڵیەکەوە گوتی:

- ئێ، ئەوە چیە؟!

رەها کە هەر پێدەکەنی گوتی:

- تۆ حەز دەکەی تامی کێکەکەت چەند سەعاتێکان دەزاریدا وەمێنێ و بەوکارەشت داوەتی میکرۆبان دەکەی.

هەموو پێکەوە بەرەو ماڵێ رەهای بووینەوە. بەدرێژایی رێیە مەهدی هەر خەریکی شەیتانیان بوو و چرکەیەك چیە دانە دەساتا و ئارامی نەدەگرت و رەهای نارەحەت دەکرد بەڵام رەها بە حەوسەڵەوە هێوری دەکردەوە و هەڵس و کەوتەکانی بەرزەفت دەکرد و هەربە زمانی منداڵانە دایدەساتاندەوە.

لەماڵێ رەهای، رەبابە خانم چۆنی بەڵێن بە مەهدی دابوو ئاوای کێکەکە ئامادەکردبوو و لەسەرمێزێی دانابوو.

دوای خواردنی عەسرانە، مەهدی چووە ژوورەکەی خۆی و سەرقاڵی گەمە کردنێ بوو بە یارییەکانی.

دوای ئەوەی کە رەها دڵنیابوو مەهدی سەرقاڵی گەمانە و گوێ لەقسەکانی مە ناگرێ لەسەر قەنەفەکە بە تەنیشتمەوە دانیشت و بە دەنگێکی لەسەر خۆوە گوتی:

- باوەڕ دەکەن ئەگەر بڵێم لێرە بە دواوە بۆ هەمیشە مەهدی دەگەڵ مندا دەژی و دەمێنێتەوە!

خۆشحاڵ و سەرسام و بەنا باوەڕییەوە سەیرێکی رەهام کرد و پرسیم:

- بەڕاستی، بەڵام مێردی پێشووتان چۆناوچۆن رازی بوو؟

رەها کۆکەیەکی کرد، هێندێکی خۆ هێناو برد و گوتی:

- محەممەد بۆ خۆی ناردبووی کە هەر کاتێك بمەوێ دەتوانم مەهدی بێنمەوە لای خۆم.

بەزاری بەشەوە گوێم دایە قسەکانی رەهای و هەوڵی ئەوەم بوو بزانم رەها گاڵتە دەکا یان بەڕاستیەتی؟ رەها کەمنی وا بە حەپەساوییەوە دیت گوتی:

- باوەڕ ناکەن؟ باشە دەی باش گوێ بگرە تا بۆتان باس کەم.

ئەوجا بەتاکە کۆکەیەکی سینگی خۆی ساف کردەوە و گوتی:

رۆژێکیان، زەنگی دەرکێ لێی دا. هەروەك هەمیشە رەبابە خانم دەرکەی کردەوە. بەخەیاڵی ئەوەی کە ئەوە ئومێدە و هاتۆتە سەردانێم چوومە حەسارێ بەڵام بەحەپەساوییەکی تەواوەوە موحتەرەمم دیت جلێکی رەشی دەبەردایە و بە دەموچاوێکی غەم و خەفەتبارەوە دەستی مەهدی بەدەستەوە دەنێوە ڕاستی حەسارێدا دەگەڵ رەبابە خانمێدا قسان دەکا.

هەرکە مەهدی چاوی پێکەوتم بەڕاکردنەوە لە پلیکانەکانەوە بەرەو سەرەوە هات و خۆی دەباوەشێ هاویشتم. هەرکە موحتەرەمیش چاوی بەمن کەوت فرمێسکی بە چاواندا هاتنە خوارێ و بەرەو لامەوە هات. فەرمووی هۆڵی میوانانم کرد و لە حاڵ و باڵیم پرسی و چاکو چۆنیەکی گەرمیشم لێکرد. موحتەرەم لە جاران پیرو داکەوتەتر دەهاتە بەر چاوان. داوام لە رەبابە خانمێ کرد تا مەهدی بەرێتە ژوورەکەی خۆی.

ئەوجا رووم دەموحتەرەمێ کردەوە و گوتم:

- هیچ شتێکی ناخۆش و دڵتەزێن روویداوە؟ بۆ وا پەریشان و ئاڵۆزو پەشۆکاوی؟

موحتەرەم کە هەروا بە بێدەنگیەوە فرمێسکی دەڕشتن گوتی:

- **محەممەد** داوای لێکردم تا مەهدیتان بۆ بێنمەوە و ئەو نامەشی دەگەڵدا بۆ ئێوە ناردووە.

موحتەرەم پارچەکاغەزێکی بۆ راداشتم و لێم پرسی:

- ئەدی **محەممەد** بۆ خۆی لەکوێیە؟ بۆ بۆ خۆی مەهدی نەهێنایەوە؟

ئیدی موحتەرەم خۆی پێ ڕانەگیراو لەسەلای گریانێی دا. بە حەپەساوییەوە سەیرێکیم کردەوە دڵم هەواڵێکی ناخۆشی دەدامێ. دووبارە پرسیمەوە:

- قسان بکە: گوتم **محەممەد** ئێستا لە کوێیە؟

موحتەرەم سەری بەردایەوە و بە دەم هەنیسکانەوە گوتی:

- **محەممەد** مردووە.

لەسەرسامی و باوەڕنەکردنێوە قریشکەیەکم لێ دا و پرسیم:

- یانی چی؟ باشە ئەوەکەی و چۆن مرد؟

موحتەرەم هەروا بە دەم گریانێوە دەستی بە گێڕانەوێ کرد:

- ماوەیەك دوای ئەوەی کە مێردم بە **محەممەدی** کرد ئەوجا زانیم کە ئاڵوودە بووە. **محەممەد** فێرە هێرۆین ببوو وکاری بەرگدروونەکەی بەرەڵلا کردبوو. بە زەحمەت پارەو پوولێکی پەیدا دەکرد، ئەوەی دەستیشی کەوتبایە هەر دەیدایەوە بە مادده هۆشبەرەکان. وردە وردە دەگەڵ برادەرێکی قاچاغ فرۆشی خۆی کەوتە فرۆشتنی مەوادی قاچاغ. لەوەی کە دەیفرۆشت پارەی

خەرجییە خۆی و ئێمەشی لێ دەدا. تا مەئموران کەوتنە دوایان و دە دەرفەتێکی گونجاودا پێوە دەبن. دەو جانتایەی بەمحەممەدی دەبێ برێکی زۆری ئـەو مـەوادده قاچـاغە تێـدا دەبـێ کەلـە دادگایە برادەرەکەی نکوڵی لەهەموو شتێکی دەکـات و دەڵـێ ئـەو مەوادەدانـە هـەمووی ئـی محەممەدیە. فەرمانی لەسێدارەدانی هەردووکیان لە دادگایەوە دەردەچێ و فەرمانی مەرگ بەسەر هەر دووکیاندا دەدرێ. لە دوایین چاوپێکەوتنەوێمدا دەگەڵ محەممەدی ئەو بۆ خۆی ئەم نامەیـەی دامێ و داواشی لێکردم تا مەهدیش دەگەڵ ئەم نامەیەدا بۆ تۆ بێنمەوە.

بەحەپەساوییەوە سەیری موحتەرەمێم دەکرد و گوێم بۆ قسەکانی شل کردبوو. بە دەستێکی لەرزۆکەوە ئەو نامەیەم هەلپچڕی کە موحتەرەم دابوومیە. ئەوەش نامەکەیە کـە محەممـەد بـۆی نووسیوم و بەهۆی موحتەرەمێوەی ناردووە. واچاکترە ئێوە بۆ خۆتان بیخوێننەوە.

رەها نامەیەکی لەسـەر مێزەکـە هەڵگرتـەوەو دایـە دەسـتم. سـەیرێکی رەهـا و دوایـەش سەیرێکی نامەکەم کردو چاوێکم پێدا خشاند. رەها بـە ئامـاژەی سـەرداوای لێکـردم نامەکـە بخوێنمەوە. نامەکەم کردەوەو دەستم بە خوێندنەوە کرد:

- سلاو، دەزانم کە ئیدی کەڵکی قسانی پێوە نـەماوە بـەڵام ویسـتم لـەو چـەند سـاتانەی کەلەتەمەنمدا ماوە هێندێك لەباری گوناهەکانم سووك کەم. کاتێ کە ئەم نامەیـە دەخوێنیتـەوە من چەندین رۆژە گەیشتوومەتە ماڵی تا هەتای خۆم. ئەوەندە دیڕانەشم بۆیە نووسین تا گەردەنم ئازادکەی هەرچەندە دەشزانم داوایەکەشم جێ ومایەی پێکەنین و گاڵتە پێکردنێیـە، بـەڵام وەك ئەوەی کە بۆخۆم شارەزای تۆو دڵ و گیانە گەورەکـەتم دەزانم کـە هـەر دەمبەخشـی. داوام لـە موحتەرەمێ کرد تا مەهدیت بۆ بێنێتەوە و خۆت سەرپەرشتی بکەیت و گەورەی کەی.

ئومێدەوارم کە منداڵە بچکۆلانەکەم لەکۆش و باوەشی تۆدا و بەتەك تۆوە تام و چێژی ژیان و بەختەوەرییە بکا.

شەرمی رابردوو دامدەگرێ و تەریق دەبمەوە و تکاشم لە تۆئەوەیـە کـە لـە دوا رۆژدا هـیچ شتێك دەربارەی ئەو خراپی و زۆری و ستەمانەی کە دەرهەقی تۆم ڕەوا دیتن و دەگەڵمدا کـردی هیچیان بۆ مەهدی نەگێڕیەوەو پێی نەڵێی هەرچەندە دەشزانم مـن شـایانی ئـەوەش نـیم. زۆرم ناڕەوایی دەرهەقی تۆ و مەهدی کردووە بۆیە بەگیانی ئەو مەهدییەت سوێند دەدەم کەبمبەخشی و چاو لە گوناهەکانم بپۆشی.

مێرد و باوکی گوناهبار، محەممەد

دووباره نامەکەم پێچایەوە و بە وردی خستمەوە زەرفەکەی، زەرفەکەم دایەوە دەست ڕەهای.

ڕەها نامەکەی وەرگرتەوە و دەوتەم و غەمە کە بەروخساریەوە نیشتبوو درێژەی دایە:

- دوای ئەوەی کە موحتەرەم مەهدی و نامەکەی دانەوە من لەجێ هەستا تا بچێتەوە ماڵە خۆیان، دەستیم گرت و دامنایەوە. لیم پرسی:

- ئێستا دوای ڕۆینێ محەممەدی خەرجی خۆت و منداڵەکانت چۆناو چۆن دەردێنی و دابینی دەکەی و بەچ شێوەیەك و بەکام ڕێگایەکەوە دەیانژیەنیت؟

موحتەرەم سەرنجە غەماوییەکانی دە عەردیەوە بڕین و بەشەرمێکەوە وەڵامی دایەوە:

- نازانم، ڕەنگە هەر بەکارەکەریە بیانژیەنم، چونکە پێش مێردکردنێم بە محەممەدی پارەی کرێی خانووم وەردەگرت و خەرجم دەکرد بەڵام لەبەر قەرداریە محەممەدی کەبەسەریدا کەڵەکە ببۆوە ناچار بووم خانووەکە بفرۆشم تا نەکەوێتە زیندانێ، ئێستاش هەرچی هیواو ئاواتێك چیە نەماوە، بۆ خۆم خۆڵم بەسەری خۆمدا کردووە و تازەش باجەکەی دەدەم.

لەجێ هەستام و لەناو قاسەیەکی ئاسندا تاپۆی یەکێك لەو خانوانەم دەرێنا کە لە بابەگەورەوە بە میرات بۆم مابۆوە و دامە دەست موحتەرەمێ. موحتەرەم بەسەرسامیەوە جارێك سەیری من و جارێکیش سەیری تاپۆیەکەی کرد کە بۆم راداشتبوو و پرسی:

- ئەوە چیە؟ من چ لەو تاپۆیەی کەم؟

دە وەڵامیدا گوتم:

- هیچ، پاداشتی ئەوەیە کە کوڕەکەمت بۆ هێناومەوە، تەنیا ئەوەندە، من بڕیارم دابوو ئەم خانووە لەقەبەڵ ئەو کەسەکەم کە مەهدیم بۆ بێنێتەوە و ئەوە ئێستاش من بڕیارەکەی خۆم بەجێ هێنا، بەیانیش وەرە تا پێکەوە بچین و خانووەکەت بەناو بکەم و بیخەمە سەر تۆ.

موحتەرەم ناباوەڕانە سەیرێکی من و سەیرێکی تاپۆیەکەی کردەوە، وەك بڵێی لەوەی کە دەیبینێ و دەیبیسێ دڵنیانەبێ. بەڵام کاتێ کە راشکاوییە من و بڕیارەکەمی دیت زانی کە فێڵی لێ ناکەم و بەگاڵتەم نیە و نامەوێ ئازاری بدەم تا پۆیەکەی لێ وەرگرتم وویستی دەستم ماچ بکا بەڵام من نەمهێشت.

دوای سوپاسێکی زۆر ماڵی بەجێهێشت و لێیدا رۆیی.

موحتەرەم نەیدەزانی کە ئامادەبووم هەرچی هەمە لەبری مەهدی بیدەم هەر هێندە مەهدیم وە دەست کەوێتەوە، ئەو ئەوەشی نەدەزانی کەلە بەرامبەر هێنانەوەی مەهدی ونیوەی مان و

بوونەکەمدا، زۆر لەوە زیاتری پێ قەردارم کەبیری لێ دەکاتەوە. دوای ڕۆیشتنی موحتەرەمێ چەندین جاری دیکەشم نامەکە بەوردی خوێندەوە. بەلەسێدارەدانێ محەممەدی حەپەسابووم و باوەڕم نەدەکرد محەممەد مردبێ. داخی ئەوەم نەدەچوو کە بۆ ئەو چارەنووسێکی ئاوا شوومێ بۆ من و خۆی کێشابوو و بەڵام چونکە بەگیانی مەهدی سوێند دابووم تا بیبەخشم، منیش چاوم لە تەواوی هەموو گوناهەکانی پۆشی و حەزم دەکرد خوداوەندیش بیبەخشێ.

ساڵی نوێم دەگەڵ مەهدی و بەتەك کەسوکارەکانمەوە دەست پێکرد. دەپشووی جەژنی نەورۆزێدا بۆ سەردانێ چوومە ماڵێ خاڵم. لەماڵێ خاڵم تەواوی بەسەرهات و ڕووداوەکانم هەر لە خوازبێنیە ئومێدیەوە تا لە داردانێ محەممەدی و بڕیاردانێ شووکردنەوێم بە ئاغای کەنعانی هەمووم گێڕانەوە.

خاڵم و خاڵۆژنم کە هەر زوو ئاگایان لەو پەیوەندیەی من و ئومێدی بوو و دەیانزانی لەو بۆشاییەی کە دەنێوانمان کەوت چیم بەسەرهات و چەندم نارەحەتی چێشتبوو، ئامۆژگارییان کردمەوە کە هەروا پێ لە خواستەکانی دڵی خۆم نەنێم و هەروا لە رووی هەست و سۆزیشەوە بڕیاری بەپەلە نەدەم.

دوایئەوەی کە قسەکانی خاڵ و خاڵۆژنم تەواو بوون دڵنیام کە دوای قوڵبوونەوەیەکی زۆر گەیشتوومەتە ئەو سەرەنجامە و هەر لەسەر بڕیاری خۆشم و هەر چاوەڕێی ئاغای کەنعانیشم.

چەندین رۆژ بەسەر دەست پێکردنی ساڵی تازەدا دەڕۆیی. دەگەڵ مەهدیدا چوومە سەردانێ ئیمام رەزای تا ئەو نەزرانەی بۆ گەڕانەوەی ئارامی و ئاسوودەییە ژیانم و دەستکەوتنەوەی مەهدیم لە خۆ گرتبوون بیانکەم.

هەفتێکی لە مەشهەد مامەوەو دەگەڵ شیرین و خێزانە خنجیلانەکەیان و مەهدیدا رۆژانێکی خۆشمان رابوارد.

لەمەشهەد لە حەرەمی ئیمامی هەشتەمدا گریام و داوام لێکرد لە هەڵبژاردنی دووەمێمدا دەهانام بێت و یارمەتیم بدات. داوام لێکردن چ باشە ئاوابێ، هەروەك هەمیشە خۆمم دایەوە دەست چارەنووس. کاتی گەڕانەوە بڕیارم دا تا هەر لەیەکەمین چاوپێکەوتنەوێ ئومێدیمدا، وەڵامی کۆتایی پێ بدەمەوەو تکاشی لێ بکەم بۆ تا هەتایە من لەبیرخۆی بباتەوەو دەگەڵ یەکێکی دیدا لە بەختەوەرییە بگەڕێ و بیدۆزێتەوە دوو رۆژم لە گەڕانەوەی تارانێ تێدەپەڕی کە ئومێد بۆ خۆی هاتە سەردانێم. ئومێد لە پوورە فرانکیێ بیستبوو کە مەهدی لەلای منەو بۆ پیرۆزباییە هاتبووە ماڵێ.

هەر لە هاتنە ژوورە وێی وەك جاران دڵم لەرزی، بۆ ساتەوەختێکی لەو بڕیارەی دابووم پەشێمان بوومەوە بەڵام کە ئاغای کەنعانی و قوربانییەکانیم وەبیرهاتنەوە، دووبارە بڕیارم دایەوە بڕیارەکەم واگۆکەمەوە.

ئومێد سەرقاڵی گەمان بوو دەگەڵ مەهدیدا سەیرێکم کردن. ئومێد بە ئەنقەست تۆ پەکەی هەڵدایە حەسارێ، کاتێ کە مەهدی بۆ هێنانەوەی تۆپەکە لە ئێمە دوور کەوتەوە ئومێد سەرنجێکی ئاشقانەی تێگرتم و گوتی:

- ئێستا دوایین بیانووت بڕا و بەهاتنەوەی مەهدی ئیدی بیانووی واگۆ کردنی پێشنیارەکەشمت نەما.

لەوەش کە ناچاربووم ئەوی لەخۆم بتۆرێنم، رقم لەخۆم دەبۆوە. سەرم بەردایەوەو بەدوای وەڵامێکی گونجاوەوە بووم کە ئومێد خۆی بێدەنگییەکەی شکاند و گوتی:

- بۆ بێدەنگ بووی!؟ پێشینان گوتوویانە بێدەنگی نیشانەی رازیبوونێیە داخوا وایە؟

حەزم دەکرد هاوارکەم، بەڵام بەداخەوەکە نەمدەتوانی. دووبارە بێدەنگییەکی خەست ماڵەکەی داگرتەوە. کە ئومێد بێدەنگییەکەی منی دید بەسپایی گوتی:

- بۆ بێدەنگی؟ تووبی خودا هەر قسێکی بکەو رزگارم کە، ناکا بڵێی ئاغای...

ئومێد نەیتوانی قسەکەی تەواوبکا، پەشۆکا بوو، سەرم بەنیشانەی ئەرێوە لەقاندو گوتم:

- بەڵێ، چاکی تێگەیشتووی، قەرزداری ئاغای کەنعانیم.

ئومێد بە تووڕەییەوە گوتی:

- من نازانم ئەو هەموو سووربوونەت لەپای چیە کەخۆت بە قەرزداری ئەو بزانی. ئەو کە نەیتوانی بۆتۆ و بۆ ئەستاندنەوەی مەهدیش هیچی لەدەست بێ، ئەی کەواتە قەرزداری چی ئەوی؟

لەوەی کەببوومە هۆی تۆرانی ئومێدی نەفرەتم لەخۆم دەکرد بەڵام چارەیەکیشم نەبوو و لە وەڵامدا بە ئارامی گوتم:

- راستە کە ئەو هیچی بۆمن و مەهدی لە دەست نەهات بەڵام ئەوەی پێشی کرا کردی و تەنانەت بۆ بە یەك گەیشتنەوەی من و مەهدی شەش مانگان کەوتە زیندانێ.

ئومێد بە ڕقەوە سەیرێکی کردم و گوتی:

- نەخێر خاتوون، ئەوان لەبەر بەیەك گەیشتنەوەی تۆو مەهدی نەکەوتنە زیندانێ بەڵکە لەبەر بەیەك گەیشتنی خۆی بەتۆ بوو کە کەوتە زیندانێ، بۆ ئەوەیانت قبوڵ نیە و هەوڵ دەدەی خۆت بخەڵەتێنی؟

تکا دەکەم تۆزێك لۆژیکیانەبیربکەرەوە، ئەو پیاوە بە بابت دەشێ، جارێکت ژیان لێ تێکچوو بەس نیە دەتەوێ جارێکی دیکەشی خراپ کەیەوە و تێك و پێکی دەیەوە؟

لە جێوە هەستام و بەرامبەر ئومێد راوەستام، رێك چاوم دەچاویەوە بڕی بەڵام تەواوی بەدەنم دەستی بەلەرزینێ کرد و نەمتوانی قسێکی بکەم. سەرم بەردایەوەو بەرەولای پەنجەرەکەوە چووم.

ئومێد دووبارە بێدەنگییەکەی شکاندەوە و راست و ڕەوان گوتی:

- خۆت هەڵ مەخەڵەتێنە دەزانم خۆشتدەوێم، لەچاوتەوە دیارە، بۆ خۆشت چاك دەزانی کە ئەوت هەر تەنیا لەبەر ماندوو بوون و زەحمەتەکانی دەوێ، بۆ حەز دەکەی رۆڵی قارەمانیەتی بگێڕی؟ ئێستاش کە خۆت حەزناکەی و ناتوانی داوای لێ بکەی بۆ هەمیشە لێت دوورکەوێتەوە، ئەوە من ئەو کارە دەکەم و داوای لێ دەکەم نەبێتە مایە و لەمپەری بەختەوەری ئێمە.

بەترسێکەوە ئاورێکم لێ دایەوە و گوتم:

- ئەگەر ئەوەی بکەی سوێند دەخۆم کە هەرگیز نەتناسم، بۆ ئەوەت پێ قووت ناچێ کەمن ئەوم خۆشدەوێ و دەمهەوێ ژیانی تازەمی دەگەڵدا دەست پێ بکەمەوە.

- ئومێد هەنگاوێك بەرەو پێش هات و هاواری کرد:

- درۆدەکەی زۆرچاکیش دەزانی کە درۆدەکەی ئەوت خۆشدەوێ. پیاوێك کە بەبابت دەشێ و تۆ بەچاوی فرزەندی خۆی سەیر دەکا، باشە من بۆ هەمیشە لە ژیانی تۆ دێمە دەرێ بەڵام واباشترە پێش ئەوەی درەنگ بێت هێندێك لۆژیکیانەتر بیربکەیتەوە ئەڵبەتە ئەوەشم لەبەر خاتری خۆم نیە وا دەڵێم، چونکە هەروەك گوتم من بۆ هەمیشە لە ژیانی تۆ دێمەدەرێ، بەڵکە هەر لەبەر خاتری خۆتمە، تۆ هەرگیز ناتوانی تەمەنێکی دوور و درێژ درۆ دەگەڵ خۆتدا بکەی.

ئومێد رۆیی و بەتووڕەیییەوە دەرگاکەی بە دوای خۆیدا پێکدادایەوە. ئەو تەنانەت بۆ دوایین جاریش خودا حافیزی لەمن نەکرد. فرمێسکەکانم بەخوڕ دەهاتنە خوارێ و روخساریان بەتەواوەتی تەڕ کردبووم. مەهدی بەسەرساميەوە تێوەی دەڕوانیم و هۆی ئەو داد و هاوارەی ئومێدیشی نەدەزانی. بانگی رەبابە خانمێم کردوداوام لێکرد مەهدی بەرێتە ژوورەکەی خۆی،

بەڵام مەهدی خۆی دەباوەشێ هاویشتم و دەستی بەگریانێ کرد. هەر بۆ ئەوەی هێوریشی کەمەوە، دەستبەجێ فرمێسکەکانم سڕینەوە و دەستم بەیاریی کردنێ دەگەڵەویدا کرد. کە مەهدی هێوربۆوە داوام لە رەبابە خانم کرد بیباتەوە ژوورەکەی خۆی و بیخافڵێنێ.

رەبابە خانم مەهدی بردەوە ژوورەکەی خۆی و دوای چەند ساتێك دەنگی گەمە و یاریکردن و پێکەنینی بەرزبۆوە. ئیدی خۆم پێ ڕانەگیرا چوومە ژوورەکەی خۆم و لەسەلای گریانێم دا.

ئومێد بۆ تا هەتایەی بەجێهێشتم و رۆیی. من ئەوم بۆ تاهەتایە لەکیس دا، ئەوێك کە پیاوی خەون و خەیاڵەکانم بوو و تەواوی خۆشی و شادی دنیایەم لەودا دەدیت. ئومێد رۆیشت و منیش هەوڵم دا تا خۆم لە دەست ئەو ئازار و رەنج و مەینەتیە بێهودانە رزگارکەم و بۆتا هەتایەی لەبیر بەرمەوە و بیر لەو ژیانە تازەیەی گەڵ ئاغای کەنعانی بکەمەوە. بەڵام بەداخەوە کە ناتوانم و هەمیشە دەگەڵ یادو بیرەوەرییەکانی ئومێدیدا دەژیم.

رەها بێدەنگ بوو، کاتێ کە سەرم هەڵبڕی وسەیرم کرد، فرمێسك دەموچاوی هەموو داپۆشیبوو لەجێوە هەستام و بەبێ هیچ قسەیەك بەجێم هێشت. زانیم ئەو هەوڵ دەدا خۆی هەڵ خەڵەتێنێ و دەیهەوێ بە خۆدەرخستنی خۆی وەك خۆشبەختترین ژنی دنیایە، تا ئەندازەیەك لە غەم و خەفەتی ناخی ناوەوەی دڵ و هەناوی سووك کات. بەڵام دەکرێ ئادەمیزاد درۆ دەگەڵ خۆشیدابکا!

دە رۆژ بەسەر دوایین دیداری من و رەهایدا تێدەپەڕی. چەندین جارانم بە تەلەفۆن قسە دەگەڵدا کردبوو. هەموو جارێکیش بە کورتیم لە حاڵ و ئەحواڵی دەپرسی. رەها بە ڕوواڵەت ئارام بوو و هەروەك چۆن لە پێشدا گوتبووی جگە لە ژیانی ئایندەی دەگەڵ ئاغای کەنعانیدا بیر لەهیچ شتێکی دی ناکاتەوە.

دەڕۆژ دوای دیدارم بوو دەگەڵ رەهایە کەچوومەوە نووسینگەی گۆڤارێ. نامەیەکی زۆرم لەسەر مێزەکەی بوو نامەکانم هەڵگرتنەوە و سەیری ناو ونیشانی یەکەیەکەی نامەکانم کرد کە لەپڕ لەنێو نامەکاندا چاوم بەکارتی داوەتنامەیەك کەوت. دەستبەجێ زەرفەکەیم کردەوە، بەخۆشحاڵیەوە ناوی رەهام بەسەر کارتەکەوە خوێندەوە. چاوم بەسەرکارتێکی بووك و زاوایەتییە یەکجار جوانەوە ئەوق بوو.

((ئیدی ئاخریەکەی رەها کاری خۆی هەر کرد)) سەیری بەرواری زەماوەندەکەم کرد، کۆتایی هەفتەبوو. دڵشادو خورسەندبەکۆتاهاتنی سەختی و ناخۆشییەکانی رەهاوە سەرقاڵی کاری رۆژانە بوومەوە.

تاهاتنی ڕۆژی زەماوەندەکە دەستم بە کۆکردنەوەی هەواڵ و ڕاپۆرتی ڕووداو و بەسەرهات و ئاریشە جۆربەجۆرەکان کرد.

ڕۆژی زەماوەندی بووکێنیە ڕەهای مۆڵەتم وەرگرت تا خۆم بۆ هاوبەشی و ئامادەبوونێ ئەو ئاهەنگەی سازکەم.

خەریکی ئامادەکردنێ جلەکانم بووم کە زەنگی تەلەفۆنی ماڵێ لێی دا. گوشییەکەیم هەڵگرت و وەڵامم دایەوە، دەنگی ڕەبابە خانمێم ناسیەوە دوای چاك و چۆنیەکی دورو درێژ ڕەبابەخانم گوتی:

- خاتوون داوایان کردووە کە ئەگەر دەکرێ هەر ئێستا بگەنە لایان چونکە دەیانهەوێ قسەتان دەگەڵدا بکەن.

ڕەبابە خانم دڵنیاکردەوەکە تا سەعاتێکی دی لای ڕەها خاتوونێم. بەپەلە خۆم ئامادەی چوونە ئەو ئاهەنگەی کردو بەرەو لای ماڵی ڕەهاوە کەوتمە ڕێ. دەمزانی ڕەها مەبەستیەتی ئەورۆ داستانی ژیانەکەی بەکۆتابێنێ.

گەیمە ماڵێ ڕەهای و دەرگاکەم بەنیوەکراوەیی دیت. زەنگم لێ دا. ڕەبابە خانم بەپەلە لەماڵێ هاتە دەرێ و کە چاویشی بەمن کەوت لەبەر دەرکێ چاوەڕێم پێکەنی و بە ئاماژەی دەست گوتی:

- بەیارمەتی خۆت وەرە ژوورێ، ئەوە بۆ لەبەر دەرکێ ڕاوەستاون؟

لە ڕەبابە خانمێم پرسی:

- ئەوە بۆ دەرگاتان دانەخستووەو بەکراوەییتان بەجێ هێشتووە؟

ڕەبابە خانم کەلە ماندووەتیان وازی قسانیشی نەمابوو گوتی:

- لەبەیانیەوە تا ئێستا ئەوەندەیان زەنگ لێ داوە، وەرەزبووم هێندەی بچم ودەرکێ بکەمەوە بە پێشنیاری خاتوونێ دەرکەم هەروا بەنیوەکراوەیی هێشتەوە تا ئەوانەی کەخۆمانەن ڕاست بێنە ژوورێ دەگەڵ ڕەبابە خانمێدا چوومە هۆڵێ. بەدیتنێ ڕەهای دەکراسی سپی ودرێژی بووکێنییە دا هەوت بووم. ڕەها لە ڕۆژانی پێشتر جوانترو دڵفڕێنتر دەهاتە بەرچاوان و کراسی سپی و درێژیش جوانییەکەیان چەندان هێندەی دی کرد بوو. تاجیش جوانیە قژە خۆش ڕەنگەکەی وا ڕازاندبۆوە جیلوەیەکی تایبەتی دیکەی بەروخساری دابوو.

چەندین سەعاتی بۆ ئاهەنگەکەی مابوو. ڕەها هەر لەئێستاوە ئامادەببوو. چوومە پێشێ و پیرۆزباییم لێکرد، دەکراسی سپی و درێژی بووکێنییەدا جوانترو دڵفڕێنتر لە جاران دەهاتە

بەرچاو رەها بەسەرنجە پرسیاراوییەکانی منی زانی. بەمیهرەبانییەوە دەستی گرتم و لەپەنای خۆیەوە دانام. ئەوجا بە کەفوکوڵ و گورج و گۆڵیەکی زۆرەوە پرسی:

- دەکراسی بووکێنییەدا چۆنم؟ لێم دێ؟

بەچاوی ستایشەوە سەیرێکم کردێ و وەڵامم دایەوە:

- بەڵێ بەراستی جوان بوو ون، بەڵام تا دەست پێکردنی ڕێ و رەسمەکە چەندسەعاتێکی بە بەرەوەیە، پێتان وانیە زووتان خۆ ئامادەکردووە؟

رەها بەقاقاوە پێکەنی و گوتی:

- یانی مەبەستت ئەوەیە زۆر بەپەلەم.

ویستم مەبەستەکەم روونترکەمەوە بەڵام رەهاکە هەروا پێدەکەنی گوتی:

- راستە هەقی ئێوەیە بەڵام چونکە حەزم کرد ئەورۆ داستانی ژیانەکەم کۆتاییەکی خۆشی هەبێ زووترم خۆ ئامادەکرد و داواشم لە ئێوە کرد بێنە ئێرە. هۆی ئەوەش کە چەند سەعاتێك زووترم داوای ئێوەکرد بێنە ئێرە تا بۆ خۆتان شایەدی هەموو رووداوەکان بن و بەرلەوەش ئاغای کەنعانی بێتە تەلارێ، ئەوەی دەو (١٠) دە رۆژەیدا روویداوە هەموویتان بۆ وەگێرم، ئێستاش تا سەعاتێکی دی کە ئاغای کەنعانی گفتی خەلاتێکی پێداوم. سەعات چواری دوای نیوەرۆیە بڕیارە هەوتی خەلاتێکم کا.

منیش حەزم کرد ئێوەش دەو دەمیدا لەوێ بن. و خودی خۆت شایەد بیت. لەبەر ئەوەش کە لە وانەیە قسەکانم درێژە بکێشن وام بەچاك زانی سەرەتا ئامادەبم و ئەوجا دەست بەگێڕانەوەی مەسەلەکان بکەم.

رەها هەر لەجێی خۆیەوە تەکانێکی دا و لۆچەکانی کراسە سپی و جوانەکەی رێك خستەوەو ئەوجا پێکەنی کە پێکەنینەکە هێندەی دیکە دەموچاوی جوان و دڵفڕێنتر کرد:

- دوای ئەوەی کە باگۆی ئومێدیم بە نەرێ دایەوە دووبارە رۆژ و سەعاتەکانم هەموو لەلا بێ تام و بێ مانا بوونەوە. لەبەر خاتری ئومێدی کەمنداڵێکی زۆر هەستیارو زیتەڵە و وریایە ناچار بووم رووالەتی خۆم بپارێزم و خۆم شادو بەکەیف نیشاندەم. دوای ئەوەی ئومێدیش بەجێی هێشتم و رۆیی، هیچ چارەیەکی نامێنێ لەوەی بەولاوە کە بەبابم بڵێ بۆیە دەچتەلای بابم. ئومێد هەر لە رۆژی چاوپێك کەوتنەکەمان لە دادگایە و داوای خوازبێنییەکەوە هەمووی بۆ بابم دەگێڕێتەوە و هانای وەبەردەبا یارمەتی بدا. داوا لەبابم دەکا دەگەڵ دایکمدا بێنە ماڵێ من و بمدوێنن و لەو بارەیەوە قسانم دەگەڵدا بکەن. دایکم و بابم لەسەر داوا و رێزی داواکەی

هاتنه لای من. ئەوان پەیامەکەی ئومێدیان بەمن گەیاندەوە بەڵام من بڕیاری خۆم دابوو. هەر هەمان ئەو وەڵامەم دانەوە کە بەئومێدم دابۆوە. کاتێ کەدیتیان من بڕیاری یەکجارەکی خۆمم داوە ئیدی پڕکێشیان نەکرد و بەتەنیائارەزووی بەختەوەری من و ئاغای کەنعانییەوە ئێمەیان بەجێهێشت و چوونەوە. لەو رۆژە بەدواوە ئیدی ئومێدم نەدیتەوە، ئیدی هیچ پەیامێکی دیکەی بۆ نەناردمەوەو هەروەك چۆن گوتبووی ئاوا بۆ هەمیشە لە ژیانی من هاتبووە دەرێ.

رۆژی بەر هەڵدابوونێ ئاغای کەنعانی هات، دەگەڵ بابمدا چەپکەگوڵێکی جوانمان ئامادەکردو بەپێشوازییە ئاغای کەنعانییەوە چووین. ئاغای کەنعانیبەدیتنی ئێمەوە یەکجار زۆر شادو کەیف خۆش ببوو. شوێنەواری سەرسامییەی دە دەموچاوەمیهرەبانەکەیدا بەتەواوەتی دیاربوو، ئەو گوتی:

- هەرگیز چاوەڕێی هاتنی ئێوەم لەبەر دەرکێ نەدەکرد. پێشم وانەبوو هەر بە پێشوازیشمەوە دێن.

بەزۆریە بابم هەموو لە هەموو چووینەوە ماڵێ بابم و نانی ئێوارێمان دە کەش و هەوایەکی شاد و پڕ خۆشەویستیدا خوارد. دوای نانخواردنێ بابم مەسەلەی مردنێ **محەممە**دی و ئەوەی کە روویدا بوو بەتایبەتی دەو ماوەیەیدا کە ئەو دەزیندانێدا بووە هەمووی بۆ گێڕایەوە. ئاغای کەنعانی بەبیستنێ مردنی **محەممە**د زۆر نیگەران و دڵگیربوو و لەبەر ئەوەش کە زۆر ماندووبوو مۆڵەتی لەبابم خواست تا رۆژی دواتر بۆ باسکردنێ مارەیی و چۆنیەتی رێو ڕەسمی گواستنەوێ بێتەوە ماڵێ وان تاپێکەوە گفتۆگۆی لەسەر بکەن.

بابم رازی بوو و ئاغای کەنعانییش سەعاتێك دواتر چۆوە ماڵێ. شەوێ لەماڵێ بابم مامەوە و تا درەنگانێك دەگەڵ دایك و بابمدا هەر قسەکردن. دەمویست رێوڕەسمێکی سادە و ساکارو بێ دەنگ و بەنگ و پەنهانی بەڕێوەبچێ. حەزم دەکرد رێوڕەسمی ئاهەنگەکە تابکرێ یەکجار زۆر سادەو ساکاربێ. داوام لەدایك و بابیشم کردەوە کە هیچ قسەیەك لەبارەی ئومێد و خوازبێنییەکەیەوە دەگەڵ ئاغای کەنعانیدا نەکەن.

بەیانی رۆژی دوایی ئاغای کەنعانی هاتەوە ماڵێ بابم و پێکەوە چەند سەعاتێکیان گفتوگۆکرد.

هەرچەندە من و بابم هەوڵمان دا و پێمان داگرت تارێ و ڕەسمەکە بە سادەیی وبێ دەنگ و بەنگ و بێ هەراو زەنا بەڕێوەبچێ ئاغای کەنعانی نەیسەلماند و هەرسوور بوو لەسەر ئەوەی کە بۆ خۆی چۆنی پێخۆشە ئاوابەڕێوە بچێ.

دوای چەندین سەعاتان گفتوگۆ ئاغای کەنعانی سەرکەوت و چ مـن و چ بـابم هـەردووکمان دەبەرامبەر ویست و حەزەکانی ویدا ڕادەست بووین.

ئاغای کەنعانی پێش هەر شتێك ناسنامەکەی مەهدی لەمن وەرگرت تا دەربارەی ناسنامە تازەکەی هەنگاوی پێویست بنێ و ئیشەکە تەواوکا، کەمنیشـی شـڵەژاو و دوودڵ دیـت گـوتی لەفەرمانگەی نفوس کەسێکی هەڵناوە کە زۆر بە ئاسـانی و بـەزووترین کـاتیش ناسـنامەکەی دەداتەوە دەستی.

ئاغای کەنعانی دوای نـانخواردنی نیوەڕۆیـە ماڵـێ بـابی بەجێهێشـت بـەڵام تاسـێ ڕۆژان نەهاتەوە لای من و نەسەردانێ بابم. وردە وردە وام بەخەیاڵدا دەهات کەلـەو ژن هێنـان و ژن و میردایەتییەی من پەشێمان بووبێتەوە و وازی هێنابێ وابوو بـەڵام دوو ڕۆژ پێشـتر سـەردانێکی کردمەوە. هەستم کرد شتێك ڕوویداوە بەڵام ئەو ماندووبوونی کردە بیـانوو و گوایـە دەو چـەند ماوەیدا لەبەر رێك و پێك خستنەوەو بەسەر ڕاگەیشتنەوەی کاروبارەکانی بووە کەپێی نـەکراوە دیاربێ. ئاغای کەنعانی بە رووالەت خۆشحاڵ و بەکەیف و دەمـاغ دەهاتـە بەرچـاو بـۆ تـەنیا ساتێکیش زەردەخەنەی لە لێوان نەدەبڕا بەڵام نازانم بۆ وا هەست دەکـەم کـە زەردە خەنـەکانی هەمووی دەستکردبوون. دەگەڵیدا چوومە بازاڕی و چاکترین و جوانترین جل و خشڵ و زێڕی بـۆ کڕیم. بەهەردووکمان کارتی بووکێنییەمان هەڵبژارد. دوای هەڵبـژاردنی کارتـەکان ئـەو خـۆی کارتەکانی لای خۆی گلدایەوە و گوتی:

- ئەرکی نووسینی کارتەکان و دابەشکردنیان بەسەر میواناندا لەسەر من.

ڕۆژی پێشتر هەوا تا دەهات بەرەو تاریکیەوە دەچـوو کـە ئاغـای کـەنعانی داوای لێکـردم ئەوڕۆ کەمێك زووتر ئامادەبم و جلی بووکێنییەم دەبەرکەم، و کەهۆی ئەوەشم لێ پرسی گوتی:

- خەڵاتێکم بۆ ئامادە کردووی کە حەز دەکەم پێش چوونە تەلارێ ئەو خەڵاتەت بدەمێ.

بەر لەوەی ماڵێ جێ بێڵێ چەند جارێکانی جەخت کردەوەکە سەعات چواری تەواو چاوەڕێی بم.

ئەو بەڵێنی دا کە ڕاست یەك سەعات پێش دەست پێکردنی ڕێ و ڕەسمەکـە، ئـەو خـەلات (دیاری) ەی کە بۆی ئامادە کردووم خەڵاتم کات و بمداتێ.

ڕەها سەیرێکی سەعاتە زێرەکەی مەچەکی کرد. سەعات سێ و چل خولەك بوو.

بەهەڵچوونێکەوە گوتی:

- هەروەك بەڵێنی داوە تا بیست دەقیقەی دی دەگاتەوە.

ڕەها لەجێوە هەستاو بەرەو لای پەنجەرەی هۆڵی میوانانەوە چوو. سەیرێکی حەساریی کرد دوای چەند دەقیقێکیان چاوی لە پەنجەرەکەی وەرگێڕا و دەنێو هۆڵێیدا دەست بە راوێچکان کرد. منیش وەك ڕەهای زۆر بە تاسەوە بووم تا زووە ئاغای کەنعانی بگاتەوە جێ و ئەو خەڵات و دیارییەی کە بۆ ڕەهای ئامادە کردووە بەدیاری بیداتێ.

لەخۆمم پرسی:

- ئاغای کەنعانی دەیهەوێ چ شتێکی بکاتە خەڵات و بیداتە ڕەهای بە دیاری؟ ئەگەر مەهدی لەلای ڕەهای نەبایە و لەلایەوی نەژیابایە مەزەندەم دەکرد مەهدی بۆ وەرگرتۆتەوە بەڵام ئێستا؟

هەر چەند بیرم دەکردەوە وەڵامێکم نە دەدۆزیەوە سەیرێکی ڕەهام کردەوە لەسەر ئاو و ئاگران بوو و هەر ناوە ناوە دەچووە لای پەنجەرەکەوە و سەیرێکی دەریی دەکردەوە.

لە ڕەهام پرسی:

- مەهدی نابینم، مەهدی لە کوێیە؟

ڕەها هاتە لامەوە و بەرامبەرم دانیشت و وەڵامی دایەوە:

- دەگەڵ ئاغای کەنعانییە. دەو چەند ڕۆژانە دا خووی پێوەگرتووە و ئۆگری بووە. شەوێ دێتە تەلارێ.

سەیرێکی سەعاتی سەر دیواری هۆڵەکەم کرد. لەچەند دەقیقێکانی بەو لاوەتر بۆ سەعات چوار نەمابوو. دەنگی هۆڕنی نەپساوەی ئوتومبێلێك هاتە گوێ. ڕەبابە خانم بە پەلە هاتە هۆڵەکەو گوتی:

- خاتوون وەك بڵێی ئاغا تەشریفیان هێنابێتەوە.

ڕەها بەشڵەژاوییەکەوە لەجێ هەستا وگوتی:

- بەیارمەتی خۆت دەستێکم لەگەڵ بدەیە و کراسەکەم ڕێك خەرەوە.

ڕەبابە خانم بەلای ڕەهاوە هات و کراسەکەی بۆ ڕێك خستەوە. ڕەها پێکەنی و گوتی:

- بەڕاستی ئەو پیاوە خۆش گفت و بەڵێنە. وەك بەڵێنی دابوو لەکاتی خۆیدا هاتەوە تا دەگەڵ خۆیدا بەرێتە تەلارێ.

ڕەبابە خانم بەپەلە لە هۆڵێ چووە دەرێ تا دەرکی حەسارێ لەسەر ئاغای کەنعانی بکاتەوە. ڕەها بەسپایی سەری لەبن گوێی نام وگوتی:

- نازانی چەند پڕ کەف و کوڵم...

دەنگی پێی یەکێکی کە دەهاتە هۆڵێوە ڕەهای ناچار کرد بێدەنگ بێ. هەردووکمان چاومان دە دەرکی هۆڵێوە بڕی لەپڕ ڕەها لە حەپەساوییان قریشکەیەکی لێ دا. ئەوەی کەهاتە ژووری هۆڵێ ئومێد بوو نەك ئاغای کەنعانی!

ئومێد دە ئاستانەی دەرکێدا راوەستابوو و بەدەم ڕەهایەوە پێدەکەنی. ئاغای کەنعانیش لەپشتەوییەوە راوەستا بوو و بە دەنگێکی بەرزەوە بە ڕەهای گوت:

- ڕەها خاتوون، ئەوەش ئەو خەڵاتەی کەبەڵێنم دابوو.

ڕەها بەسەرسامییەکەوە هەنگاوێك چووە پێشێ و بە دەنگێکی لەرزۆکەوە گوتی:

- ئەوە دیارە چیە لێرە، بەڵام من گێژ و وێژم، بەیارمەتی کەسێك بۆم روون کاتەوە.

ئاغای کەنعانی بەدەم پێکەنینەوە هاتە پێشێ و لەبەردەمی ڕەهای راوەستاو بەدەنگێکی کە لە خۆشیان دەلەرزی گوتی:

- کچەکەم، هیواو ئاواتی سەعات و ڕۆژەکان بۆتۆو ئومێدی دەخوازم، ئومێدەوارم هەردووکتان لەپەنای یەکتریدا ژیانێکی شاد و ئاسوودە و بەختەوەر بەسەربەرن. ئومێدیش ئەو خەڵات و دیارییە بوو کە بەڵێنم دابوو.

ڕەها بەهاج و واجییەکەوە جارێکی سەرنجی لە ئاغای کەنعانی و جارێکی سەرنج لە ئومێدی دەدا. ئاغای کەنعانی کە پەشۆکاوی و حەپەساوییە ڕەهای ئاوا دیت گوتی:

- وەرە تاوێك دانیشە تا بۆت بگێڕمەوە.

ڕەها دەستبەجێ بەرامبەر ئاغای کەنعانی لەسەر قەنەفەی دانیشت و چاوی دەدەمی وییەوە بڕی.

ئاغای کەنعانی چاوێکی لەمن، و ئومێدو ڕەبابە خانمێ کرد و گوتی:

- ئێوەش هەر فەرموون دانیشن تا من ئاسان و ئاسوودەتر مەسەلەکان بگێڕمەوە. ئەوجا رووی دە ڕەهای کرد و گوتی:

- بەیانی ئەو ڕۆژەی کە بۆ قسەکردنێ دەربارەی مارەیی و چۆنیەتی ڕێ و ڕەسمی زەماوەندەکە هاتمە ماڵێ بابتان چوومە سەردانێ خاڵت. بەپێچەوانەی چاوەڕوانیە منەوە خاڵتم بەگرژی دیت.

هەرکاتێ کەباسی هاوسەرگیریەمان دەهاتە پێشێ ئەو دەستبەجێ قسەکانی دەگۆڕی بەشێوەیەك کەتێگەیشتم هیچ حەزناکا دەربارەی ئەو مەسەلەیە بدوێ. بەدوای هۆیەکەیدا چووم بەڵام ئەو هەر خۆی دەدزیەوەو لێی لادەدا. کە بەیەکجاری لەونا ئومێد بووم ئەوجا هۆیەکەیم

له خالۆژنت پرسی که ئەو کابرایه بۆ وایه ئـەویش هـەر نەیدەویسـت وەڵامـی راسـت و ڕەوانم بداتەوه و هەوڵی دەدا نکوڵی لەمەسەلەکه بکا بەڵام که زانـی مـن هـەر واز نـاهێنم و چـەند جارێکانم باسەکه دووباره کردەوه و هەر پێم داگرت دەمـی قسـانی بـۆوه. بـەڵام دیسـانەوەش خالّت هەر ناقایل بوو. به تەواوەتی وەڕەز ببووم.

هیچیان لەقسەکان نەدەگەیشتم. کورتیەکەی خالّتم بەگیانی تۆ سوێند دا کـه راسـتیەکەی چیه ئەوەم پێ بلێ. ئەویش رووداوی تەڵاقی ئومێد و جیابوونەوەی لـه هاوسـەرەکەی پێشـووی دوای گیرانی من هەمووی بۆ گێڕامەوه. دوایەش خوازبێنیه ئومێـدی لـەتۆی هێنایـه گـۆڕێ و گوتی:

- رەها بەتەواوی هەموو ئەو پەیوەندییەی که به ئومێدیەوه هەبووه و هەیەتی بەڵام چونکه ئەرێی به تۆداوه رووی له ئومێدی وەرگێڕاوه و خۆی به قەرزداری تۆو هەموو ئەو ماندووبوون و زەحمەتانەی تۆ دەزانێ که بۆ گێڕانەوەو هێنانەوەی مەهدی بەدەست محەممەدتەوه کێشـاوەو هـەر بەو هۆیانەشەوەیه که به هاوسەریەتییه تۆ قایل بووه.

دەوان ساتانەدا وەك شێتانم تەماشای خۆم دەکرد. بەبێ خـودا حـافیزی لـەماڵێ وان هاتمـه دەرێ و ئەوانم بەجێهێشت.

چوومەوه ماڵێ خۆمان و دەربارەی ئەو قسانەی کەله خالّتم بیستبوون زۆر باشم بیرکردەوه. که باشیشم بیرکردەوه لەخۆم تەریق بوومەوه. کاتێ کەبیریشم لەجیاوازییه نێوان تەمەنی خۆم و تـۆش کـردەوه هێنـدەی دی شـەرم گرتمـی. تێکەیشـتم کـەمنیش هەڵەیـەکی زۆرم کـردووه کەویستوومه تۆ بێـنم کەبـەلانی کەمـەوه بیسـت سـاڵ لـەمن بچـووکتری و لـەجێی کچـمی. دەبەرامبەر گیانه گەورەکەی تۆدا خۆم زۆر بەبچووك و هیچ هاته بەر چاوان.

بۆیه بڕیارم دا ئەو هەڵەیەم راست کەمەوه. چوومەوه لای بابت و باسەکەم هـەموو هێنایـه گۆڕێ.

بەهاوکارییه بابت و خالّت قسەمان دەگەڵ ئومێدی کردەوه و ئەومان رازی کرد تـا مـن ده زنجیرکەوتنێ رزگارکات و لـەجیاتی مـن ئـەو تـەوقی کۆیلایـەتی و بەندایەتییـه دەملـی کـا. هەرچەنده کارێکی گرانیش بوو بەڵام ئاخیریەکەی هەر سەرکەوتم و ئەوم رازی کرد لەجیاتی من بکەوێته داوی عیشق و ئەوینی تۆوه.

هەمووماِن لەو جەفەنگەی ئاغای کەنعانی بەپێکەنین هاتین و چـەپڵەمان بـۆ ئـەو هـەموو فیداکاری و قوربانییانەی لێدا که دەرهەق رەهای ئەنجامی دابوون. هەر دەو بارەشـدا ئافـەرینی

خودی خۆی و ئەوگیانە بەرزەیمان کرد کە هەیەتی. فرمێسکی شادی دەچاوانی رەهایدا قەتیس مان و بەدەنگیکی لەرزۆکەوە سوپاسی ئاغای کەنعانی کرد. ئومێد لەجێوە هەستاو لەبەردەمی رەهای ڕاوەستا.

رەهاش لەجێی خۆیەوە هەستاو شەیدایانە دەچاوی ئومێدیەوە ڕاما. ئومێد دەحاڵێکیدا زەردەخەنەیەکی کەنیشانەی عیشقی ئاگرینی بۆ رەهایە بەسەر لێوانەوە بوو لێی پرسی:

- ئایا ئامادەی تەمەنێکی دوور و درێژ لەپەنا عاشقە دڵ ماندووەکەت بەهەموو خۆشی و شادی و غەمێکەوە بەسەر بەری؟

رەها سەرنجە ئاشقانەکەی لەسەر ئومێدی وەرگێڕا و بەریدانەوە و دەحاڵێکیدا کە دەنگی بەتەواوەتی دەلەرزی. بەشەرمێکەوە گوتی:

- راستییەکەی لەڕووی ئاغای کەنعانیدا تەریق دەبمەوە ئەرێ بەئێوە بدەم.

ئاغای کەنعانی بەسەرسامییەکەوە لەجێ راستبۆوە و پرسی:

- بۆ کچەکەم؟

- چونکە تەواوی ئەو خەرجییانە ئێوە داوتانە.

ئاغای کەنعانی گوتی:

- ئەگەر مەبەستتان پارەو خەرجی کڕین و ڕێ و ڕەسمی ئەورۆیە هەمووی خودی ئومێداغا داویانە و من تەنیا هەر نوێنەری ئەو بووم و موو بەموو فەرمایشاتەکانی ئەوم ئەنجام داوە.

ئومێد دووبارە بەدەنگێکی ئاشقانەتر لەوەی پێشوو پرسیارەکەی لە رەهای کردەوە. رەها ئەمجارەیان بەخۆشحاڵیەوە دەچاوی ئومێدی روانی و وەڵامی دایەوە:

- ئەوە ئەو پەڕی ئارەزوو وئاواتمە ((بەڵێ))

دووبارە هەموو چەپڵەمان لێدایەوە. ئەوجا ئەو دوو مەلە عاشقانە، دەست لەناو دەست بەناو چەپڵەو هوڕای ئامادەبووانـدا لەهۆڵێ چوونە دەرێ و بەسواری ئوتومبێلە شیك و جوانەکەی ئاغای کەنعانی بەرەو تەلارێوە جووڵان.

کارتی داوەتەکەم لەجانتاکەم دەرێنا و سەیرێکی ناوی زاوام کرد و دەتەواوی سەرسامییەدا دیتم ناوی ئومێدی بەسەرەوەیە. سەرم بەرزکردەوە و سەیرێکی ئاغای کەنعانیم کرد کە هەروا تەماشای دوورکەوتنەوەی ئوتومبێلەکەی دەکرد. گەورەیی و گیانە بەرزەکەی ئەو منیان هەوت کردبوو. منیش بەرەو تەلاری زەماوەندەکەوە جووڵام. دەحاڵێکیدا کەلە خۆمم دەپرسی: رەها

لەپـەنا ئـەو پیـاوە گـەورەدا خۆشـبەخت و بەختـەوەرتر دەبـوو یالـە پـەنا کەسـی خـەون و خەیاڵەکانیدا؟

هەرچەندە چارەنووسیش ئومێدی بۆ ئەو هەڵبژاردبوو و دیاری کردبوو.

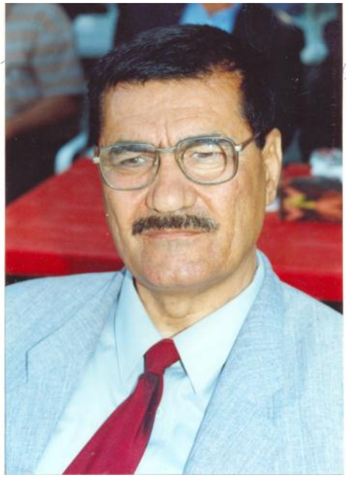

وێنەی (وەرگێڕ)

- ئێوارەی ٢٠٠٩/١/١٨ سەعات ٧.٠٠ رۆژی یەك شـەممە وەرگێڕانەکـەی تـەواوبووە. (غەریب)
- ئێوارەی ٢٠٠٩/٢/٢٠ سەعات ٢.٣٠ رۆژی هەینی تایپەکەی تەواوبووە. (شواڕێ)

لە بەرهەمە چاپکراوەکانی وەرگێڕ

ز	ناوی کتێب	ناوی نووسەر	ساڵی چاپکردنی	
١	ئۆلدوز و بووکە شووشەی قسەکەر	سەمەدی بیهرەنگی	١٩٨٤	وەرگێڕان لە فارسییەوە
٢	نوقڵێ	غەریب پشدەری	٢٠٠١	دیوانی شیعر
٣	ئەفسانەکانی خۆرهەڵات	یۆری گراسنی	٢٠٠١	وەرگێڕان لە فارسییەوە
٤	دایکم دووجار گریا	ئیبراهیمی یونسی	٢٠٠١	وەرگێڕان لە فارسییەوە
٥	ژانی وەرزەکان	غەریب پشدەری	٢٠٠٢	دیوانی شیعر
٦	منداڵی ئاخری زەمان	عەزیز نەسین	٢٠٠٥	وەرگێڕان لە فارسییەوە
٧	بەدەم رێی دوورەوە	کۆمەڵە چیرۆك	٢٠٠٤	وەرگێڕان لە فارسی و عەرەبییەوە
٨	زەنگوڵە	کۆمەڵە چیرۆك	٢٠٠٥	وەرگێڕان لە فارسییەوە
٩	گۆڕەستانی غەریبان	ئیبراهیمی یونسی	٢٠٠٦	وەرگێڕان لە فارسییەوە
١٠	هەموو هەقیانە	مەنوچەهری کەریم زادە	٢٠٠٦	وەرگێڕان لە فارسییەوە
١١	لەگوڵزاری ئەزموونەکانەوە	کۆمەڵە بیرەوەریەك	٢٠٠٧	وەرگێڕان لە فارسییەوە
١٢	پاییزە ماچ	غەریب پشدەری	٢٠٠٨	دیوانی شیعر
١٣	دادەشیرین	ئیبراهیمی یونسی	٢٠٠٨	وەرگێڕان لە فارسییەوە
١٤	مووخۆرکە	عەزیز نەسین	٢٠٠٨	وەرگێڕان لە فارسییەوە
١٥	سەمای مەرگ	کۆمەڵە چیرۆك	٢٠٠٨	وەرگێڕان لە فارسییەوە

لە بەرهەمە چاپ نەکراوەکانی وەرگێڕ

١٦ سێ کۆمەڵە چیرۆکی: وەرگێڕدراو لە فارسییەوە

١٧ پەڕ: ڕۆمان

١٨ گیانلەبەران بەکەم مەگرن: جیهانی گیانلەبەران

١٩ چاکترین باوکی دونیا : شانۆنامە